

Utbildning och universitetsforskning

16

Förslag till statens budget för 2014

Utbildning och universitetsforskning

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	21
2	Lagförslag.....	25
2.1	Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434).....	25
3	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	29
3.1	Omfattning.....	29
3.2	Utgiftsutveckling	29
3.3	Mål för utgiftsområdet	33
3.4	Inledning.....	36
3.5	Utgiftsområdets styrmedel m.m.	41
3.6	Resultatredovisning	42
3.6.1	Internationellt samarbete	42
3.6.2	Uppföljning av EU:s gemensamma utbildningsmål	46
3.7	Miljöledningsrapporter	50
4	Politikens inriktning.....	51
4.1	Lärare, förskollärare och rektorer	51
4.1.1	Öka rekryteringen av lärare och förskollärare	52
4.1.2	Högre kvalitet i lärar- och förskolläraryt utbildning	53
4.1.3	Legitimation, behörighet och fortbildning.....	56
4.1.4	Karriärvägar	57
4.1.5	Minska lärares administration	58
4.1.6	Evidensbaserad skola och förskola.....	59
4.1.7	Speciallärare och specialpedagoger.....	59
4.1.8	Rektorer.....	60
4.2	Förskola och annan pedagogisk verksamhet	60
4.2.1	En förskola i världsklass	60
4.2.2	Omsorg på kvällar, nätter och helger	61
4.2.3	Män i förskolan	62
4.3	Ökade kunskaper i skolan	62
4.3.1	Tidig och tydlig uppföljning.....	62
4.3.2	Läsning.....	63
4.3.3	Mera tid för matematik.....	63
4.4	En skola för alla.....	64
4.4.1	Garanterad undervisningstid	64
4.4.2	Resursfördelning utifrån olika elevers behov och förutsättningar	64

4.4.3	Särskilda insatser.....	65
4.4.4	Nyanlända elever	65
4.4.5	Friskolekommittén.....	66
4.4.6	Fristående skolors ekonomiska stabilitet m.m.	66
4.4.7	Stärkt tillgång till undervisning i minoritetsspråk.....	66
4.4.8	Elever som felaktigt mottagits i grundsärskolan eller gymnasiesärskolan	67
4.4.9	Trygghet och studiero.....	67
4.5	Gymnasieskolan.....	67
4.5.1	Gymnasiereformens finansiering.....	67
4.5.2	Teknikprogrammet.....	68
4.5.3	Yrkesutbildning	68
4.5.4	Läringsutbildning	70
4.5.5	Unga som varken arbetar eller studerar	71
4.6	Vuxenutbildning.....	71
4.6.1	Kommunernas vuxenutbildning	71
4.6.2	Yrkeshögskolan	73
4.6.3	Nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande	74
4.7	Högre utbildning	74
4.7.1	Kvalitet som mål.....	74
4.7.2	Utbildningsutbudet vid universitet och högskolor.....	76
4.7.3	Tredjelandstudenter.....	80
4.7.4	Tillträde till högskoleutbildning.....	85
4.7.5	Jämställdhet.....	86
4.7.6	Ett förändrat högskolelandskap.....	87
4.8	Forskning	88
4.8.1	Högre kvalitet och effektivitet	88
4.8.2	Forskning för näringsliv och samhälle	92
4.8.3	Stärkt livsvetenskap	93
4.8.4	Infrastruktur	96
4.8.5	Finansiering av utvecklingsforskning.....	99
4.8.6	Nyttiggörande av forskning.....	100
4.8.7	Medfinansiering av Europeiska partnerskapsprogram	100
5	Barn- och ungdomsutbildning	103
5.1	Omfattning och mål.....	103
5.1.1	Mål för verksamhetsområdet	103
5.1.2	Indikatorer och andra bedömningsgrunder för redovisningen	104
5.2	Resultatredovisning	104
5.2.1	Förskolan	104
5.2.2	Annan pedagogisk verksamhet	106
5.2.3	Förskoleklassen	106
5.2.4	Grundskolan	107
5.2.5	Grundsärskolan.....	112
5.2.6	Specialskolan.....	113
5.2.7	Sameskolan.....	114
5.2.8	Fritidshemmet	114
5.2.9	Gymnasieskolan.....	115
5.2.10	Gymnasiesärskolan.....	121
5.2.11	Personalens behörighet och utbildning.....	122
5.2.12	Internationella studier.....	124

5.3	Statliga insatser.....	125
5.4	Analys och slutsatser	137
6	Kommunernas vuxenutbildning	143
6.1	Omfattning och mål	143
6.1.1	Mål för verksamhetsområdet.....	143
6.1.2	Indikatorer och andra bedömningsgrunder i redovisningen	143
6.2	Resultatredovisning	144
6.2.1	Kommunal vuxenutbildning (komvux)	144
6.2.2	Särskild utbildning för vuxna (särvux)	147
6.2.3	Utbildning i svenska för invandrare (sfi)	147
6.2.4	Kostnader	149
6.2.5	Lärare	150
6.3	Statliga insatser.....	150
6.4	Analys och slutsatser	152
7	Eftergymnasial yrkesutbildning.....	155
7.1	Omfattning och mål	155
7.1.1	Mål för verksamhetsområdet.....	155
7.1.2	Indikatorer och andra bedömningsgrunder i redovisningen.....	155
7.2	Resultatredovisning	155
7.2.1	Yrkeshögskolan.....	155
7.2.2	Uppdragsutbildning inom yrkeshögskolan.....	159
7.2.3	Kompletterande utbildningar	159
7.2.4	Övriga insatser	160
7.3	Analys och slutsatser	162
8	Universitet och högskolor	163
8.1	Omfattning och mål	163
8.2	Resultatredovisning	163
8.2.1	Kvalitet i utbildning	164
8.2.2	Jämställdhet i högskolan.....	165
8.2.3	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	165
8.2.4	Studenternas internationella rörlighet	169
8.2.5	Lärrresurser.....	171
8.2.6	Kompletterande utbildning	171
8.2.7	Genomströmning.....	172
8.2.8	Examina	173
8.2.9	Etablering på arbetsmarknaden.....	174
8.2.10	Forskning	174
8.2.11	Kvalitetsbaserad fördelning av forskningsmedel.....	175
8.2.12	Utbildning på forskarnivå.....	176
8.3	Analys och slutsatser	178
9	Forskning.....	181
9.1	Omfattning och mål	181
9.1.1	Mål för verksamhetsområdet.....	181
9.1.2	Indikatorer och andra bedömningsgrunder för redovisningen.....	181
9.2	Resultatredovisning	181
9.2.1	Översikt över forskningsfinansieringen i Sverige	181
9.2.2	Utredningar	185
9.2.3	Vetenskapsrådet	186

9.2.4	Klinisk forskning.....	190
9.2.5	Rymdforskning och rymdverksamhet.....	190
9.2.6	Forskningens infrastruktur.....	193
9.2.7	Nyttiggörande av forskning.....	196
9.2.8	Forskningssamarbete inom EU.....	196
9.2.9	Internationellt forskningssamarbete.....	197
9.3	Analys och slutsatser.....	198
9.3.1	Vetenskapsrådet.....	198
9.3.2	Rymdforskning och rymdverksamhet.....	198
9.3.3	Forskningens infrastruktur.....	199
9.3.4	Nyttiggörande av forskning.....	199
9.3.5	Forskningssamarbete inom EU.....	200
9.3.6	Internationellt forskningssamarbete.....	200
10	Budgetförslag.....	201
10.1	Anslag för barn-, ungdoms- och vuxenutbildning.....	201
10.1.1	1:1 Statens skolverk.....	201
10.1.2	1:2 Statens skolinspektion.....	203
10.1.3	1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten.....	204
10.1.4	1:4 Sameskolstyrelsen.....	205
10.1.5	1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet.....	206
10.1.6	1:6 Särskilda insatser inom skolområdet.....	210
10.1.7	1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.....	211
10.1.8	1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.....	212
10.1.9	1:9 Bidrag till viss svensk undervisning i utlandet.....	213
10.1.10	1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal.....	214
10.1.11	1:11 Bidrag till vissa studier.....	215
10.1.12	1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan.....	216
10.1.13	1:13 Utveckling av vuxenutbildning m.m.....	217
10.1.14	1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning.....	217
10.1.15	1:15 Särskilt utbildningsstöd.....	219
10.2	Anslag för universitet och högskolor.....	220
10.2.1	2:1 Universitetskanslersämbetet.....	221
10.2.2	2:2 Universitets- och högskolerådet.....	221
10.2.3	2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	223
10.2.4	2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning.....	224
10.2.5	2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	225
10.2.6	2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning.....	227
10.2.7	2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	227
10.2.8	2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning.....	229
10.2.9	2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	230
10.2.10	2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning.....	231
10.2.11	2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	232
10.2.12	2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning.....	233

10.2.13	2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	234
10.2.14	2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	236
10.2.15	2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	236
10.2.16	2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	238
10.2.17	2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	240
10.2.18	2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	241
10.2.19	2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	242
10.2.20	2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	243
10.2.21	2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	244
10.2.22	2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	245
10.2.23	2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	246
10.2.24	2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	247
10.2.25	2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	248
10.2.26	2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	249
10.2.27	2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	250
10.2.28	2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	252
10.2.29	2:29 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	252
10.2.30	2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	254
10.2.31	2:31 Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	254
10.2.32	2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning.....	256
10.2.33	2:33 Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	257
10.2.34	2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning.....	258
10.2.35	2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	259
10.2.36	2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och forskarutbildning	261
10.2.37	2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	261
10.2.38	2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning	262
10.2.39	2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	263
10.2.40	2:40 Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning.....	264
10.2.41	2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	265
10.2.42	2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning	267

10.2.43	2:43 Högsolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	267
10.2.44	2:44 Högsolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning	269
10.2.45	2:45 Högsolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	270
10.2.46	2:46 Högsolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning	271
10.2.47	2:47 Högsolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	272
10.2.48	2:48 Högsolan Kristianstad: Forskning och forskarutbildning.....	274
10.2.49	2:49 Högsolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	275
10.2.50	2:50 Högsolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning.....	276
10.2.51	2:51 Högsolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	277
10.2.52	2:52 Högsolan Väst: Forskning och forskarutbildning	279
10.2.53	2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	279
10.2.54	2:54 Konstfack: Konstnärlig forskning och forskarutbildning	280
10.2.55	2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	281
10.2.56	2:56 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och forskarutbildning	282
10.2.57	2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	283
10.2.58	2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och forskarutbildning.....	284
10.2.59	2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	284
10.2.60	2:60 Södertörns högskola: Forskning och forskarutbildning.....	286
10.2.61	2:61 Försvarets högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	286
10.2.62	2:62 Försvarets högskola: Forskning och forskarutbildning.....	287
10.2.63	2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	288
10.2.64	2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	293
10.2.65	2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	296
10.2.66	2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	298
10.3	Anslag för forskning.....	300
10.3.1	3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	300
10.3.2	3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer.....	304
10.3.3	3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	305
10.3.4	3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet.....	306
10.3.5	3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	307
10.3.6	3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	308
10.3.7	3:7 Institutet för rymdfysik	309
10.3.8	3:8 Kungl. biblioteket.....	309
10.3.9	3:9 Polarforskningssekretariatet.....	310
10.3.10	3:10 Sunet.....	311
10.3.11	3:11 Centrala etikprövningsnämnden	311
10.3.12	3:12 Regionala etikprövningsnämnder	312
10.3.13	3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål	313
10.4	Anslag för gemensamma ändamål	314
10.4.1	4:1 Internationella program	314

10.4.2	4:2 Avgift till Unesco och ICCROM.....	315
10.4.3	4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet.....	316
10.4.4	4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning ...	316

Tabellförteckning

Anslagsbelopp.....	22
3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	29
3.2 Härledning av ramnivån 2014–2017. Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	33
3.3 Ramnivå 2014 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	33
3.4 Mål och indikatorer för utgiftsområde 16	35
3.5 Antal barn, elever och studerande 2007–2012 ¹ , 1 000-tal.....	38
3.6 Offentliga kostnader budgetår 2007–2012, Mdkr ¹	39
3.7 Antal lärare/personal fördelade på kön, 2007–2013 ¹ , 1 000-tal.....	39
3.8 Antalet skolenheter och lärosäten 2012.....	40
4.1 Utbyggnad av speciallärarutbildning, platser 2015.....	60
4.2 Helårsplatser 2012–2016.....	72
4.3 Anslagsökningar 2014.....	88
4. Fördelning av nya medel samt omfördelning 2014	89
8.1 Utfall i Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärderingar	164
8.2 Antal helårsstudenter, takbelopp och forskningsanslag 2012	167
8.3 Antal studenter i högskoleutbildning 2010–2012	168
8.4 Stipendier till tredjelandsstudenter	170
8.5 Prestationsgrad läsåret 2007/8–2009/10	172
8.6 Antal generella examina, yrkesexamina samt konstnärliga examina läsåren 2010/11 samt 2011/12.....	174
8.7 Omfördelning av forskningsmedel 2010–2012	176
8.8 Utbildning på forskarnivå 2009–2011	178
9.1 Medel från statsbudgeten 2013 efter mottagare.....	184
9.2 Några av de största avsättningarna 2013 för FoU från statliga myndigheter utöver universitet och högskolor, forskningsråden och Vinnova samt försvaret, med data för 2012 inom parentes.....	184
9.3 Forskningsstiftelsernas investeringar i FoU.....	185
10.1:1 Anslagsutveckling Statens skolverk	201
10.1:1 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	202
10.1:2 Anslagsutveckling Statens skolinspektion.....	203
10.1:2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	203
10.1:3 Anslagsutveckling Specialpedagogiska skolmyndigheten	204
10.1:3 Offentligrättslig verksamhet	204
10.1:3 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	204
10.1:4 Anslagsutveckling Sameskolstyrelsen.....	205
10.1:4 Offentligrättslig verksamhet	205
10.1:4 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	205
10.1:5 Anslagsutveckling Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet.....	206

10.1:5 Beställningsbemyndigande.....	207
10.1:5 Offentligrättslig verksamhet.....	207
10.1:5 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	210
10.1:6 Anslagsutveckling Särskilda insatser inom skolområdet.....	210
10.1:6 Beställningsbemyndigande.....	210
10.1:6 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	211
10.1:7 Anslagsutveckling Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.	211
10.1:7 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	212
10.1:8 Anslagsutveckling Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.	212
10.1:8 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	213
10.1:9 Anslagsutveckling Bidrag till viss svensk undervisning i utlandet	213
10.1:9 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	213
10.1:10 Anslagsutveckling Fortbildning av lärare och förskolepersonal.....	214
10.1:10 Beställningsbemyndigande.....	214
10.1:10 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	215
10.1:11 Anslagsutveckling Bidrag till vissa studier.....	215
10.1:11 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	216
10.1:12 Anslagsutveckling Myndigheten för yrkeshögskolan	216
10.1:12 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	217
10.1:13 Anslagsutveckling Utveckling av vuxenutbildning m.m.....	217
10.1:13 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	217
10.1:14 Anslagsutveckling Statligt stöd till vuxenutbildning.....	217
10.1:14 Beställningsbemyndigande för anslaget	218
10.1:14 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	219
10.1:15 Anslagsutveckling Särskilt utbildningsstöd	219
10.1:15 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	220
10.2 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer.....	220
10.2:1 Anslagsutveckling för Universitetskanslersämbetet	221
10.2:1 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	221
10.2:2 Anslagsutveckling för Universitets- och högskolerådet	221
10.2:2 Offentligrättslig verksamhet.....	222
10.2:2 Uppdragsverksamhet.....	222
10.2:2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	222
10.2:3 Anslagsutveckling för Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	223
10.2:3 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	223
10.2:3 Uppdragsverksamhet.....	223
10.2:3 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	224
10.2:4 Anslagsutveckling för Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning.....	224
10.2:4 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	225
10.2:5 Anslagsutveckling för Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	225
10.2:5 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	225
10.2:5 Uppdragsverksamhet.....	225
10.2:5 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	226
10.2:6 Anslagsutveckling för Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning.....	227
10.2:6 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	227

10.2:7 Anslagsutveckling för Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	227
10.2:7 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	228
10.2:7 Uppdragsverksamhet	228
10.2:7 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	229
10.2:8 Anslagsutveckling för Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	229
10.2:8 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	229
10.2:9 Anslagsutveckling för Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	230
10.2:9 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	230
10.2:9 Uppdragsverksamhet	230
10.2:9 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	231
10.2:10 Anslagsutveckling för Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	231
10.2:10 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	231
10.2:11 Anslagsutveckling för Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	232
10.2:11 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	232
10.2:11 Uppdragsverksamhet	232
10.2:11 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	233
10.2:12 Anslagsutveckling för Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	233
10.2:12 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	234
10.2:13 Anslagsutveckling för Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	234
10.2:13 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	234
10.2:13 Uppdragsverksamhet	234
10.2:13 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	235
10.2:14 Anslagsutveckling för Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	236
10.2:14 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	236
10.2:15 Anslagsutveckling för Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	236
10.2:15 Uppdragsverksamhet	237
10.2:15 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	238
10.2:16 Anslagsutveckling för Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	238
10.2:16 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	239
10.2:17 Anslagsutveckling för Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	240
10.2:17 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	240
10.2:17 Uppdragsverksamhet	240
10.2:17 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	241
10.2:18 Anslagsutveckling för Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	241
10.2:18 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	242
10.2:19 Anslagsutveckling för Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	242
10.2:19 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	242
10.2:19 Uppdragsverksamhet	242

10.2:19 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	243
10.2:20 Anslagsutveckling för Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning.....	243
10.2:20 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	244
10.2:21 Anslagsutveckling för Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	244
10.2:21 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	244
10.2:21 Uppdragsverksamhet.....	244
10.2:21 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	245
10.2:22 Anslagsutveckling för Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning.....	245
10.2:22 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	246
10.2:23 Anslagsutveckling för Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	246
10.2:23 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	246
10.2:23 Uppdragsverksamhet.....	246
10.2:23 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	247
10.2:24 Anslagsutveckling för Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning.....	247
10.2:24 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	248
10.2:25 Anslagsutveckling för Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	248
10.2:25 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	248
10.2:25 Uppdragsverksamhet.....	248
10.2:25 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	249
10.2:26 Anslagsutveckling för Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning.....	249
10.2:26 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	250
10.2:27 Anslagsutveckling för Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	250
10.2:27 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	250
10.2:27 Uppdragsverksamhet.....	250
10.2:27 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	252
10.2:28 Anslagsutveckling för Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning.....	252
10.2:28 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	252
10.2:29 Anslagsutveckling för Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	252
10.2:29 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet	253
10.2:29 Uppdragsverksamhet.....	253
10.2:29 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	254
10.2:30 Anslagsutveckling för Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning.....	254
10.2:30 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	254
10.2:31 Anslagsutveckling för Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	254
10.2:31 Offentligrättslig verksamhet Tandvårdscentral	255
10.2:31 Uppdragsverksamhet.....	255
10.2:31 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	256
10.2:32 Anslagsutveckling för Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning.....	256

10.2:32	Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	256
10.2:33	Anslagsutveckling för Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	257
10.2:33	Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	257
10.2:33	Uppdragsverksamhet	257
10.2:33	Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	258
10.2:34	Anslagsutveckling för Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	258
10.2:34	Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	259
10.2:35	Anslagsutveckling för Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	259
10.2:35	Uppdragsverksamhet ¹	260
10.2:35	Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	260
10.2:36	Anslagsutveckling för Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och forskarutbildning	261
10.2:36	Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	261
10.2:37	Anslagsutveckling för Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	261
10.2:37	Uppdragsverksamhet	262
10.2:37	Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	262
10.2:38	Anslagsutveckling för Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning	262
10.2:38	Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	263
10.2:39	Anslagsutveckling för Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	263
10.2:39	Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	263
10.2:39	Uppdragsverksamhet	263
10.2:39	Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	264
10.2:40	Anslagsutveckling för Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning	264
10.2:40	Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	265
10.2:41	Anslagsutveckling för Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	265
10.2:41	Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	265
10.2:41	Uppdragsverksamhet	265
10.2:41	Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	266
10.2:42	Anslagsutveckling för Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning	267
10.2:42	Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	267
10.2:43	Anslagsutveckling för Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	267
10.2:43	Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	268
10.2:43	Uppdragsverksamhet	268
10.2:43	Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	269
10.2:44	Anslagsutveckling för Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning	269
10.2:44	Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	269
10.2:45	Anslagsutveckling för Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	270
10.2:45	Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet	270
10.2:45	Uppdragsverksamhet	270

10.2:45 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	271
10.2:46 Anslagsutveckling för Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning.....	271
10.2:46 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	272
10.2:47 Anslagsutveckling för Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	272
10.2:47 Offentligrättslig verksamhet Höskoleprovet	272
10.2:47 Uppdragsverksamhet.....	273
10.2:47 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	274
10.2:48 Anslagsutveckling för Högskolan Kristianstad: Forskning och forskarutbildning.....	274
10.2:48 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	274
10.2:49 Anslagsutveckling för Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	275
10.2:49 Offentligrättslig verksamhet Höskoleprovet	275
10.2:49 Uppdragsverksamhet.....	275
10.2:49 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	276
10.2:50 Anslagsutveckling för Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning.....	276
10.2:50 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	277
10.2:51 Anslagsutveckling för Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	277
10.2:51 Offentligrättslig verksamhet Höskoleprovet	277
10.2:51 Uppdragsverksamhet.....	277
10.2:51 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	278
10.2:52 Anslagsutveckling för Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning.....	279
10.2:52 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	279
10.2:53 Anslagsutveckling för Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	279
10.2:53 Uppdragsverksamhet.....	280
10.2:53 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	280
10.2:54 Anslagsutveckling för Konstfack: Konstnärlig forskning och forskarutbildning.....	280
10.2:54 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	281
10.2:55 Anslagsutveckling för Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	281
10.2:55 Uppdragsverksamhet.....	281
10.2:55 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	282
10.2:56 Anslagsutveckling för Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och forskarutbildning.....	282
10.2:56 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	282
10.2:57 Anslagsutveckling för Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	283
10.2:57 Uppdragsverksamhet.....	283
10.2:57 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	283
10.2:58 Anslagsutveckling för Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och forskarutbildning.....	284
10.2:58 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	284
10.2:59 Anslagsutveckling för Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	284

10.2:59 Uppdragsverksamhet	285
10.2:59 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	285
10.2:60 Anslagsutveckling för Södertörns högskola: Forskning och forskarutbildning	286
10.2:60 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	286
10.2:61 Anslagsutveckling för Forsvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	286
10.2:61 Uppdragsverksamhet	287
10.2:61 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	287
10.2:62 Anslagsutveckling för Forsvarshögskolan: Forskning och forskarutbildning	287
10.2:62 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	288
10.2:63 Anslagsutveckling för Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet.....	288
10.2:63 Fördelning på anslagposter	289
10.2:63 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	293
10.2:64 Anslagsutveckling för Särskilda utgifter inom universitet och högskolor ...	293
10.2:64 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	295
10.2:65 Anslagsutveckling för Särskilda medel till universitet och högskolor	296
10.2:65 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	298
10.2:66 Anslagsutveckling för Ersättningar för klinisk utbildning och forskning....	298
10.2:66 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	300
10.3.1 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation.....	300
10.3.1 Beställningsbemyndigande.....	301
10.3.1 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	304
10.3.2 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer.....	304
10.3.2 Beställningsbemyndigande.....	305
10.3.2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	305
10.3.3 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Förvaltning.....	305
10.3.3 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	306
10.3.4 Anslagsutveckling för Rymdforskning och rymdverksamhet.....	306
10.3.4 Beställningsbemyndigande.....	307
10.3.4 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	307
10.3.5 Anslagsutveckling för Rymdstyrelsen: Förvaltning.....	307
10.3.5 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	308
10.3.6 Anslagsutveckling för Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer.....	308
10.3.6 Beställningsbemyndigande.....	308
10.3.6 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	309
10.3.7 Anslagsutveckling för Institutet för rymdfysik	309
10.3.7 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	309
10.3.8 Anslagsutveckling för Kungl. biblioteket	309
10.3.8 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	310
10.3.9 Anslagsutveckling för Polarforskningssekretariatet	310
10.3.9 Uppdragsverksamhet Polarforskningssekretariatet	310
10.3.9 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	310
10.3.10 Anslagsutveckling för Sunet	311
10.3.10 Uppdragsverksamhet Sunet	311
10.3.10 Härledning av anslagsnivån 2014–2017.....	311

10.3.11 Anslagsutveckling för Centrala etikprövningsnämnden.....	311
10.3.11 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	312
10.3.12 Anslagsutveckling för Regionala etikprövningsnämnder.....	312
10.3.12 Avgiftsfinansierad verksamhet, Regionala etikprövningsnämnder.....	312
10.3.12 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	312
10.3.13 Anslagsutveckling för Särskilda utgifter för forskningsändamål.....	313
10.3.13 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	313
10.4:1 Anslagsutveckling för Internationella program.....	314
10.1 Beställningsbemyndigande för anslaget 4:1 Internationella program	315
10.4:1 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	315
10.4:2 Anslagsutveckling för Avgift till Unesco och ICCROM.....	315
10.4:2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	316
10.4:3 Anslagsutveckling för Kostnader för Svenska Unescorådet.....	316
10.4:3 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	316
10.4:4 Anslagsutveckling för Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning.....	316
10.4:4 Härledning av anslagsnivån 2014–2017	317

Diagramförteckning

3.1 Andel av unga i åldern 18-24 år som inte har gymnasieutbildning och som inte studerar, procent (2012).....	48
3.2 Andelen i åldern 30-34 år med minst två års eftergymnasial utbildning (2012).....	48
3.3 Andelen lågpresterande 15-åringar i läsning, procent (2009).....	48
3.4 Andelen lågpresterande 15-åringar i matematik, procent (2009).....	49
3.5 Andelen lågpresterande 15-åringar i naturvetenskap, procent (2009).....	49
3.6 Andelen barn 4 år upp till skolstart som deltar i förskoleverksamhet, procent (2000 och 2010).....	49
3.7 Andelen vuxna (25-64 år) som deltagit i utbildning, procent (2012).....	50
3.8 Sysselsättningsgraden bland 20-34-åringar tre år efter avlagd examen på gymnasial eller eftergymnasial nivå, procent (2008/2012).....	50
3.9 Sysselsättningsgraden bland 20-34-åringar tre år efter avlagd examen på gymnasial eller eftergymnasial nivå, procent (2012).....	50
5.1 Andelen barn 3-5 år inskrivna i förskola.....	105
5.2 Andel barn i förskolor i enskild regi.....	105
5.3 Andel 6-åringar inskrivna i förskoleklass.....	107
5.4 Elevutveckling i grundskolan 1994/95-2011/12.....	107
5.5 Elever i grundskolan, läsåret 2012/13.....	108
5.6 Andel elever som nådde kravnivån i nationella prov i årskurs 3 2009/10-2011/12.....	108
5.7 Andelen elever som fått minst provbetyget Godkänt i nationella prov årskurs 9 läsåret 2006/07-2011/12.....	109
5.8 Andelen elever som fått minst betyget Godkänt i provbetyg i årskurs 9.....	110
5.9 Andel elever som uppnått målen i samtliga ämnen i årskurs 9 läsåret 2006/7-2011/12.....	110
5.10 Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 läsåret 2006/7-2011/12.....	111
5.11 Behörighet till något av gymnasieskolans nationella program 2005/06-2011/12.....	112
5.12 Andel av elever av samtliga elever i obligatoriska skolformer som var inskrivna i grundsärskolan 2007/07-2012/13.....	113
5.13 Elevutveckling i gymnasieskolan 1996/97-2012/13.....	115
5.14 Elever i gymnasieskolan per huvudman och kön, läsåret 2012/13.....	115
5.15 Andel elever som fått minst godkänt provbetyg i nationella kursprov i Engelska A och Engelska 5, Matematik A och Matematik 1 a-c, Svenska B/Svenska som andraspråk B och Svenska 1/Svenska som andraspråk 1, vt 2012 per kön.....	117
5.16 Genomsnittlig betygs-poäng i gymnasieskolan 1997/98-2011/12.....	118
5.17 Andel elever som fått minst betyget Godkänt i Engelska A, Matematik A, Svenska B resp. Svenska som andraspråk B i slutbetyg vt 2012.....	118
5.18 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2004-2009 som fått slutbetyg inom tre år.....	118

5.19 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2004–2009 som uppnått grundläggande högskolebehörighet inom tre år	119
5.20 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2009 som fått slutbetyg inom tre år, efter grundläggande högskolebehörighet eller ej och program	120
5.21 Antalet elever i gymnasiesärskolan fördelat på programtyp, ht 2007–ht 2012	121
5.22 Elever i gymnasiesärskolan per typ av program och kön, läsåret 2012/13	122
5.23 Andel av personalen i förskola och fritidshem med pedagogisk högskoleutbildning	122
5.24 Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen	123
5.25 Andel lärare (heltidstjänster) i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan med pedagogisk högskolebehörighet	124
6.1 Elever i komvux 1994–2012	144
6.2 Kursdeltagare i komvux, 1994–2012	145
6.3 Heltidsstuderande i komvux 2008–2012	145
6.4 Andel kursdeltagare som slutfört, avbrutit respektive fortsatt kurs inom komvux 2008–2012	146
6.5 Andel kursdeltagare som slutfört en kurs i komvux på gymnasial nivå med lägst godkänt betyg, 2008–2012	146
6.6 Elever i särvux ht 2008–ht 2012	147
6.7 Elever totalt, nybörjare respektive kursdeltagare, 2005–2012	148
6.8 Andel kursdeltagare som slutfört, avbrutit respektive fortsatt studier i sfi 2007–2012	148
6.9 Andel elever med lägst godkänt provbetyg på nationella slutprov i sfi kurs B, C och D 2012	149
6.10 Elever som började i sfi 2010 t.o.m. 2012, andel med lägst godkänt betyg fördelat på fullföljd högsta kurs och tidigare utbildningslängd	149
6.11 Andel lärare (heltidstjänster) med högskoleexamen med pedagogisk inriktning i komvux, särvux och sfi 2008/09–2012/13	150
7.1 Andel examinerade från yrkeshögskolan och kvalificerad yrkesutbildning 2010 och 2011 i arbete året efter avslutad utbildning	157
7.2 Andel examinerade från yrkeshögskolan och kvalificerad yrkesutbildning 2011 i arbete året efter avslutad utbildning fördelat på kön	158
7.3 Andel examinerade 2010 och 2011 i arbete året efter avslutad utbildning vilkas arbete överensstämmer med utbildningen fördelat på kön	158
7.4 Deltagare i kompletterande utbildningar 2012 som till årsskiftet 2012/13 fullföljt utbildning, per utbildningskategori och fördelat på kön	160
8.1 Antal helårsstudenter på program respektive kurs	168
8.2 Antal in- och utresande studenter läsåren 2007/08–2011/12	169
8.3 Antal in- och utresande kvinnor och män läsåren 2007/08–2011/12	169
8.4 Andel disputerade lärare 2002–2012	171
8.5 Antal examina/examinerade per läsår	173
8.6 Universitet och högskolors intäkter för forskning 2002–2012	175
8.7 Doktorandnybörjare 2002–2012	176
8.8 Doktorsexamina 2001–2012	177
9.1 Antal vetenskapliga artiklar i Sverige och vissa mindre och medelstora europeiska länder 1997–2012	182
9.2 Antal vetenskapliga artiklar i Kina, Japan, Sydkorea och vissa större europeiska länder 1997–2012	183
9.3 Genomsnittligt antal citeringar per artikel för de högst citerade länderna inkl. Sverige 1997–2012	183

9.4 Genomsnittligt antal citeringar för olika vetenskapsområden i Sverige 1997– 2012.....	183
--	-----

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar förslaget till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434) (avsnitt 2.1 och 10.2.35),
2. godkänner vad regeringen föreslår i fråga om krav på lämplighet vid antagning till utbildning som leder till förskolläraryrket, grundläraryrket eller ämnesläraryrket i en försöksverksamhet (avsnitt 4.1.2),
3. godkänner vad regeringen föreslår om separat antagning av sökande som omfattas av studieavgiftsskyldighet (avsnitt 4.7.3),
4. bemyndigar regeringen att under 2014 besluta om kapitaltillskott på högst 800 000 000 kronor till European Spallation Source ESS AB (avsnitt 4.8.4),
5. bemyndigar regeringen att under 2014 besluta om medlemskap i ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur, ett Eric-konsortium, för konstruktionen och driften av forskningsanläggningen European Spallation Source, ESS (avsnitt 4.8.4),
6. bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 608 000 000 kronor 2015 och 2016 (avsnitt 10.1.5),
7. bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 32 000 000 kronor 2015 (avsnitt 10.1.6),
8. bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 205 123 000 kronor 2015 (avsnitt 10.1.10),
9. bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 350 000 000 kronor 2015–2020 (avsnitt 10.1.14),
10. bemyndigar regeringen att delta i bildandet av en stiftelse för främjande av vetenskaplig forskning och utbildning samt informationsverksamhet genom att stödja Nobel-museets verksamhet och utveckling samt besluta att tillskjuta medel om högst 10 000 000 kronor under förutsättning att motsvarande medel donerats för stiftelsens bildande (avsnitt 10.2.16),
11. godkänner att riksdagens tidigare ställningstaganden om ämnesdidaktiska centrum i naturvetenskap och teknik inte längre ska gälla (avsnitt 10.2.65),
12. bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst

- 16 273 000 000 kronor 2015–2024 (avsnitt 10.3.1),
13. bemyndigar regeringen att under 2014–2017 besluta om medlemskap i nio konsortier för europeisk forskningsinfrastruktur och om finansiering av årliga medlemsavgifter till konsortierna (avsnitt 10.3.1),
14. bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 533 000 000 kronor 2015–2019 (avsnitt 10.3.2),
15. bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 300 000 000 kronor 2015–2034 (avsnitt 10.3.4),
16. bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 3:6 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 700 000 000 kronor 2015–2022 (avsnitt 10.3.6),
17. bemyndigar regeringen att under 2014 besluta om kapitaltillskott på högst 12 000 000 kronor till holdingbolag knutna till universitet och högskolor (avsnitt 10.3.13),
18. bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 4:1 *Internationella program* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 153 000 000 kronor 2015–2017 (avsnitt 10.4.1),
19. för budgetåret 2014 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 16 *Utbildning och universitetsforskning* enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag

1:1	Statens skolverk	459 878
1:2	Statens skolinspektion	371 110
1:3	Specialpedagogiska skolmyndigheten	689 449
1:4	Sameskolstyrelsen	33 076
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	2 708 302
1:6	Särskilda insatser inom skolområdet	466 618
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	3 691 000
1:8	Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	189 816
1:9	Bidrag till svensk undervisning i utlandet	105 878
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	400 400
1:11	Bidrag till vissa studier	17 525
1:12	Myndigheten för yrkeshögskolan	101 621
1:13	Utveckling av vuxenutbildning m.m.	9 162
1:14	Statligt stöd till vuxenutbildning	2 908 449
1:15	Särskilt utbildningsstöd	157 564
2:1	Universitetskanslersämbetet	135 617
2:2	Universitets- och högskolerådet	105 136
2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 522 625
2:4	Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	1 969 455
2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 839 950
2:6	Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	2 026 160

2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 871 951
2:8	Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	1 463 380
2:9	Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 562 848
2:10	Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	1 520 323
2:11	Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 235 819
2:12	Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	1 035 060
2:13	Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 353 523
2:14	Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	800 342
2:15	Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	618 428
2:16	Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	1 460 085
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 032 758
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	1 370 646
2:19	Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	624 897
2:20	Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	352 795
2:21	Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	580 991
2:22	Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	201 005
2:23	Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	976 138
2:24	Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	283 945
2:25	Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	682 498
2:26	Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	223 017
2:27	Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	522 156
2:28	Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	207 207
2:29	Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	266 603
2:30	Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	85 569
2:31	Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	814 559
2:32	Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	110 103
2:33	Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	568 829
2:34	Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	83 977
2:35	Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	191 133
2:36	Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och forskarutbildning	47 759
2:37	Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	88 561
2:38	Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning	25 874
2:39	Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	440 294
2:40	Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning	57 228
2:41	Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	395 688
2:42	Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning	55 586
2:43	Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	417 968
2:44	Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning	84 649
2:45	Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	361 923
2:46	Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning	56 210
2:47	Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	350 782
2:48	Högskolan Kristianstad: Forskning och forskarutbildning	47 084
2:49	Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	314 837
2:50	Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning	41 253
2:51	Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	359 009
2:52	Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning	40 796

2:53	Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	151 908
2:54	Konstfack: Konstnärlig forskning och forskarutbildning	8 202
2:55	Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	60 431
2:56	Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och forskarutbildning	4 909
2:57	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	121 537
2:58	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och forskarutbildning	8 294
2:59	Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	370 473
2:60	Södertörns högskola: Forskning och forskarutbildning	52 546
2:61	Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	23 548
2:62	Försvarshögskolan: Forskning och forskarutbildning	9 231
2:63	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	2 892 777
2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	653 890
2:65	Särskilda medel till universitet och högskolor	588 064
2:66	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 314 815
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	5 506 437
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	260 061
3:3	Vetenskapsrådet: Förvaltning	133 697
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	350 681
3:5	Rymdstyrelsen: Förvaltning	26 643
3:6	Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	551 309
3:7	Institutet för rymdfysik	50 091
3:8	Kungl. biblioteket	346 569
3:9	Polarforskningssektariatet	38 553
3:10	SUNET	43 834
3:11	Centrala etikprövningsnämnden	9 249
3:12	Regionala etikprövningsnämnder	40 538
3:13	Särskilda utgifter för forskningsändamål	162 911
4:1	Internationella program	81 589
4:2	Avgift till Unesco och ICCROM	30 886
4:3	Kostnader för Svenska Unescorådet	9 143
4:4	Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	12 320
Summa		60 110 013

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434)

Härigenom föreskrivs att bilagan till högskolelagen (1992:1434) ska ha följande lydelse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

*Bilaga*¹

Nuvarande lydelse

I denna bilaga anges de högskolor som enligt 1 kap. 17 § får utfärda en gemensam examen.

Uppsala universitet
 Lunds universitet
 Göteborgs universitet
 Stockholms universitet
 Umeå universitet
 Linköpings universitet
 Karolinska institutet (universitet)
 Kungl. Tekniska högskolan (universitet)

¹ Senaste lydelse 2012:910. Ändringen innebär bl.a. att Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola tagits bort ur förteckningen.

Luleå tekniska universitet
Karlstads universitet
Linnéuniversitetet
Örebro universitet
Mittuniversitetet
Sveriges lantbruksuniversitet

Blekinge tekniska högskola
Dans- och cirkushögskolan
Försvarshögskolan
Gymnastik- och idrottshögskolan
Högskolan i Borås
Högskolan Dalarna
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Väst
Konstfack
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Malmö högskola
Mälardalens högskola
Operahögskolan i Stockholm
Stockholms dramatiska högskola
Södertörns högskola

Föreslagen lydelse

I denna bilaga anges de högskolor som enligt 1 kap. 17 § får utfärda en gemensam examen.

Uppsala universitet
Lunds universitet
Göteborgs universitet
Stockholms universitet
Umeå universitet
Linköpings universitet
Karolinska institutet (universitet)
Kungl. Tekniska högskolan (universitet)
Luleå tekniska universitet
Karlstads universitet
Linnéuniversitetet
Örebro universitet
Mittuniversitetet
Sveriges lantbruksuniversitet

Blekinge tekniska högskola
Försvarshögskolan
Gymnastik- och idrottshögskolan
Högskolan i Borås
Högskolan Dalarna
Högskolan i Gävle

Högskolan i Halmstad
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Väst
Konstfack
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Malmö högskola
Mälardalens högskola
| *Stockholms konstnärliga högskola*
Södertörns högskola

3 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

3.1 Omfattning

Utgiftsområdet omfattar skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk

verksamhet, vuxenutbildning och eftergymnasial yrkesutbildning, högre utbildning och forskning samt myndigheter inom utbildnings- och forskningsområdet.

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

	Utfall 2012	Budget 2013 ¹	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
<i>Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning</i>							
1:1 Statens skolverk	377	415	416	460	451	450	457
1:2 Statens skolinspektion	346	354	350	371	380	386	395
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	695	671	660	689	699	711	726
1:4 Sameskolstyrelsen	27	60	59	33	34	34	35
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	632	1 591	1 468	2 708	3 083	3 021	2 711
1:6 Särskilda insatser inom skolområdet	377	460	384	467	479	454	470
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	3 658	3 676	3 670	3 691	3 691	3 691	3 660
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	116	167	140	190	193	198	202
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	95	104	101	106	107	109	111
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	277	523	357	400	247	83	8
1:11 Bidrag till vissa studier	15	16	15	18	18	18	16
1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan	101	99	99	102	107	109	111
1:13 Utveckling av vuxenutbildning m.m.	8	9	9	9	9	9	10
1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning	2 083	3 022	3 049	2 908	2 135	2 078	1 907
1:15 Särskilt utbildningsstöd	150	147	144	158	156	155	157
Summa Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning	8 956	11 312	10 919	12 310	11 788	11 506	10 976

	Utfall 2012	Budget 2013 ¹	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
<i>Universitet och högskolor</i>							
2:1 Universitetskanslersämbetet		126	123	136	137	138	141
2:2 Universitets- och högskolerådet		103	103	105	106	107	110
2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 399	1 370	1 384	1 523	1 536	1 567	1 605
2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning	1 833	1 842	1 842	1 969	1 994	2 025	2 066
2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 764	1 798	1 754	1 840	1 853	1 889	1 936
2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning	1 887	1 896	1 896	2 026	2 051	2 083	2 125
2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 789	1 833	1 833	1 872	1 887	1 925	1 972
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning	1 362	1 377	1 377	1 463	1 471	1 494	1 524
2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 536	1 545	1 612	1 563	1 572	1 584	1 608
2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning	1 430	1 448	1 448	1 520	1 539	1 563	1 595
2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 219	1 214	1 185	1 236	1 240	1 260	1 285
2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning	987	993	993	1 035	1 048	1 064	1 086
2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 325	1 324	1 314	1 354	1 369	1 404	1 443
2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning	743	750	750	800	810	823	839
2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	600	603	615	618	642	659	683
2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning	1 307	1 339	1 339	1 460	1 478	1 501	1 531
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 037	995	940	1 033	1 057	1 046	1 078
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning	1 106	1 303	1 303	1 371	1 388	1 469	1 499
2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	619	614	620	625	620	613	613
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	338	340	340	353	357	363	370
2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	562	566	552	581	585	584	596
2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	194	195	195	201	204	207	211
2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	945	958	935	976	985	983	993
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	274	276	276	284	287	292	298
2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	663	657	641	682	700	720	732
2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning	215	216	216	223	226	229	234
2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	510	513	501	522	514	499	499
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	197	199	199	207	210	213	217

	Utfall 2012	Budget 2013 ¹	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
2:29 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	270	262	262	267	260	233	226
2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning	83	83	83	86	87	88	90
2:31 Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	834	800	800	815	816	829	842
2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning	104	105	105	110	111	113	115
2:33 Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	566	559	561	569	567	545	551
2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning	78	78	78	84	85	86	88
2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		0		191	194	197	201
2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och forskarutbildning		0		48	48	49	50
2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	88	87	85	89	90	91	93
2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning	25	25	25	26	26	27	27
2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	431	433	433	440	439	436	445
2:40 Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning	53	55	53	57	58	59	60
2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	393	389	380	396	389	376	374
2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning	54	54	53	56	56	57	58
2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	412	411	401	418	414	402	400
2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning	82	82	80	85	86	87	89
2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	349	356	347	362	360	351	350
2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning	53	54	53	56	57	58	59
2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	345	345	337	351	347	338	340
2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och forskarutbildning	46	46	45	47	48	48	49
2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	305	310	312	315	305	287	283
2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning	39	40	39	41	42	42	43
2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	335	352	340	359	333	315	318
2:52 Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning	39	39	38	41	41	42	43
2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	143	149	140	152	154	156	159
2:54 Konstfack: Konstnärlig forskning och forskarutbildning	8	8	7	8	8	8	9
2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	59	59	57	60	61	62	63
2:56 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och forskarutbildning	4	4	4	5	5	5	5

	Utfall 2012	Budget 2013 ¹	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	119	119	119	122	123	125	127
2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och forskarutbildning	8	8	7	8	8	9	9
2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	350	364	364	370	372	361	359
2:60 Södertörns högskola: Forskning och forskarutbildning	40	41	40	53	53	54	55
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	23	23	23	24	24	24	25
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och forskarutbildning	9	9	8	9	9	9	10
2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	2 748	2 774	2 764	2 893	2 934	2 978	3 066
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	559	1 016	725	654	605	884	963
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	359	455	444	588	691	709	726
2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 225	2 256	2 202	2 315	2 391	2 450	2 510
Summa Universitet och högskolor	37 477	38 640	38 099	40 146	40 567	41 296	42 171
<i>Forskning</i>							
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	4 604	5 151	4 887	5 506	5 663	5 849	5 970
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	317	260	254	260	260	260	260
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	118	131	124	134	135	138	141
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	267	349	342	351	353	379	383
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	26	26	26	27	27	27	28
3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	549	551	538	551	551	551	551
3:7 Institutet för rymdfysik	47	49	48	50	51	52	53
3:8 Kungl. biblioteket	328	340	336	347	351	356	364
3:9 Polarforskningssekreteriatet	38	38	34	39	39	40	40
3:10 Sunet	43	44	43	44	44	45	46
3:11 Centrala etikprövningsnämnden	6	9	9	9	9	9	10
3:12 Regionala etikprövningsnämnder	32	40	40	41	41	42	42
3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål	130	153	149	163	165	177	181
Summa Forskning	6 506	7 140	6 830	7 521	7 690	7 925	8 070
<i>Vissa gemensamma ändamål</i>							
4:1 Internationella program		80	78	82	82	82	82
4:2 Avgift till Unesco och ICCROM	31	31	30	31	31	31	31
4:3 Kostnader för Svenska Uneskorådet	8	9	9	9	9	9	10
4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	10	12	11	12	13	13	13
Summa Vissa gemensamma ändamål	49	132	128	134	134	135	135
<i>Äldreanslag</i>							
2013 2:35 Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning	52	57	54	0	0	0	0
2013 2:36 Dans- och cirkushögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	6	6	6	0	0	0	0
2013 2:37 Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning	111	112	109	0	0	0	0

	Utfall 2012	Budget 2013 ¹	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
2013 2:38 Stockholms dramatiska högskola: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	11	24	23	0	0	0	0
2013 2:45 Högskolan på Gotland: Grundutbildning	126	124	121	0	0	0	0
2013 2:46 Högskolan på Gotland: Forskning och forskarutbildning	20	21	20	0	0	0	0
2013 2:63 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	17	17	17	0	0	0	0
2013 2:64 Operahögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	5	5	5	0	0	0	0
2012 1:11 Förstärkning av basfärdigheter	240	0		0	0	0	0
2012 2:1 Högskoleverket	180	0	2	0	0	0	0
2012 2:2 Verket för högskoleservice	24	0		0	0	0	0
2012 4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet	57	0	3	0	0	0	0
Summa Åldreanslag	848	365	360	0	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	53 837	57 589	56 336	60 110	60 179	60 861	61 352

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

**Tabell 3.2 Härledning av ramnivån 2014–2017.
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning**

Miljoner kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	57 137	57 137	57 137	57 137
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	930	1 598	2 432	3 523
Beslut	2 114	1 508	1 359	764
Övriga makro- ekonomiska förutsätt- ningar				
Volym				
Överföring till/från andra utgifts- områden	-1	7	7	7
Övrigt ³	-71	-72	-74	-74
Ny ramnivå	60 110	60 179	60 861	61 352

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Vissa anslag minskar fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

**Tabell 3.3 Ramnivå 2014 realekonomiskt fördelad.
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning**

Miljoner kronor

	2014
Transfereringar ¹	13 296
Verksamhetskostnader ²	45 732
Investeringar ³	1 082
Summa ramnivå	60 110

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2012 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

3.3 Mål för utgiftsområdet

Målet för utgiftsområdet är att Sverige ska vara en framstående kunskaps- och forskningsnation som präglas av hög kvalitet.

Regeringen redovisade i budgetpropositionen för 2012 förslag till mål för utgiftsområde 16. Riksdagen godkände målet i enlighet med regeringens förslag (prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:UbU1, rskr. 2011/12:98).

Inom Utbildningsdepartementet fortsätter det långsiktiga arbetet med att utveckla mål- och resultatredovisningen i budgetpropositionen. Utbildningsutskottet har i samband med behandlingen av budgetpropositionerna för 2012 och 2013 följt upp regeringens resultatredovisning inom de båda utgiftsområden som utskottet bereder, utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning. Av Utbildningsutskottets betänkande (bet. 2012/13:UbU1) framgår att utskottet välkomnar de förändringar av redovisningen som regeringen har gjort med anledning av de iakttagelser som utskottet förde fram i förra årets budgetbetänkande (bet. 2011/12:UbU:1), exempelvis när det gäller den sammanställning av mål för utgiftsområdet, mål för verksamhetsområdena och indikatorer i en tabell och den precisering av vilka indikatorer som bedöms vara

centrala för att följa måluppfyllelsen för respektive verksamhetsområde. Utskottet gör vidare vissa iakttagelser om hur regeringens resultatredovisning till riksdagen kan förbättras ytterligare från ändamåls- och läsbarhetssynpunkt. Det övergripande målet för utgiftsområdet som riksdagen beslutat gäller som mål för respektive verksamhetsområde. Enligt regeringens bedömning i budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1) bör bedömningen av måluppfyllelse göras för respektive verksamhetsområde och inte samlat för hela utgiftsområdet på grund av verksamhetsområdenas olika karaktär. Utbildningsutskottet uttrycker i sitt betänkande förståelse för att resultatredovisningen behöver anpassas efter de olika verksamhetsområdena inom utgiftsområdena men framhåller att det vore önskvärt om regeringen konsekvent redovisade sin bedömning av måluppfyllelsen inom de olika verksamhetsområdena.

Tabell 3.4 Mål och indikatorer för utgiftsområde 16

Sverige ska vara en framstående kunskaps- och forskningsnation som präglas av hög kvalitet

Barn- och ungdomsutbildning	Kommunernas vuxenutbildning	Eftergymnasial yrkesutbildning	Universitet och högskolor	Forskning och utveckling
VO-mål	VO-mål	VO-mål	VO-mål	VO-mål
Svensk barn- och ungdomsutbildning ska vara av hög och likvärdig kvalitet. Alla barn och elever ska ges förutsättningar att nå de nationella målen och utveckla sina kunskaper, färdigheter och kompetenser så långt som möjligt.	Målet för de skolformer som ingår i kommunernas vuxenutbildning är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. Utgångspunkten för utbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar. För kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna gäller att de som fått minst utbildning ska prioriteras.	Utbildningarna inom yrkeshögskolan ska svara mot behoven av arbetskraft med eftergymnasial yrkesutbildning i arbetslivet eller medverka till att utveckla eller bevara kvalificerat yrkeskunnande inom smala yrkesområden som är betydelsefulla för individen och samhället. Kompletterande utbildningar ska tillgodose olika utbildningsbehov utanför det offentliga utbildningssystemet.	Utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivs effektivt.	Sverige ska vara en framstående forskningsnation, där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och bidrar till samhällets utveckling och näringslivets konkurrenskraft.
Indikatorer	Indikatorer	Indikator	Indikatorer	Indikatorer
Förskola Deltagande i förskola Personalens behörighet	Komvux Antal heltidsstuderande Andel kursdeltagare som har slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och andel som fortsätter en påbörjad kurs nästa år	Yrkehögskolan Andelen examinerade som har ett arbete året efter avslutad utbildning Andelen examinerade som har ett arbete inom utbildningsområdet	Universitetskanslers-ämbetes kvalitetsutvärderingar Examenstillstånd Lärrarresurser (andel disputerade lärare) (Inresande studenter) Vetenskapliga publiceringar Externa medel för forskning Prestationsgrad Genomströmning i utbildning på forskarnivå	Antal vetenskapliga artiklar i Sverige och vissa mindre och medelstora europeiska länder Antal vetenskapliga artiklar i Kina, Japan, Sydkorea och vissa större europeiska länder Genomsnittligt antal citeringar per artikel för de högst citerade länderna inkl. Sverige Genomsnittligt antal citeringar för olika vetenskapsområden i Sverige
Förskoleklass Deltagande i förskoleklass Personalens behörighet	Betyg på gymnasial nivå			
Grundskola Resultat på nationella prov Betyg och meritvärden Andelen behöriga till gymnasieskolans nationella program Lärares behörighet Resultat i internationella studier	Särvux Antal elever Sfi Antal elever Antal heltidsstuderande. Andel kursdeltagare som har slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och andel som fortsätter en påbörjad kurs nästa år Andel deltagare som uppnått lägst godkänt betyg på nationella slutprov			
Grundsärskolan Lärares behörighet	Lärare Lärares behörighet			
Gymnasiesärskolan Lärares behörighet				
Gymnasieskolan Resultat på Nationella prov Betygsresultat Andel elever med slutbetyg inom tre år Andel elever i gymnasieskolan som har fullföljt gymnasieskolan och fått grundläggande behörighet alternativt examen inom tre år Överströmning från preparandutbildning och programinriktat individuellt val till nationella program i gymnasieskolan Lärares behörighet Resultat i internationella studier				

3.4 Inledning

Utgiftsområdet Utbildning och universitetsforskning har i huvudsak följande omfattning och behandlas i följande avsnitt.

- **Barn- och ungdomsutbildning**
förskola
annan pedagogisk verksamhet
förskoleklass
grundskola
grundsärskola
specialskola
sameskola
fritidshemmet
gymnasieskola
gymnasiesärskola
- **Kommunernas vuxenutbildning**
kommunal vuxenutbildning (komvux)
särskild utbildning för vuxna (särvux)
utbildning i svenska för invandrare (sfi)
- **Eftergymnasial yrkesutbildning**
utbildning inom yrkeshögskolan
kvalificerad yrkesutbildning
vissa kompletterande utbildningar med enskilda huvudmän
- **Universitet och högskolor**
universitet och högskolor med statlig huvudman (högskoleutbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt forskning) och enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet. Sveriges lantbruksuniversitet ingår i utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Delar av utbildning och forskning vid Försvarshögskolan ingår i utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.
- **Forskning**
statlig finansiering av forskning och forskningsmyndigheter.

I utgiftsområdet ingår även myndigheter inom skol-, vuxenutbildnings- och högskoleområdet och vissa myndigheter inom forskningsområdet samt medlemsavgifter till Unesco och verksamheten vid Svenska Unescorådet.

De offentliga kostnaderna för området uppgick 2012 preliminärt till ca 304 miljarder kronor, inklusive studiestöd² (redovisas under utgiftsområde 15 Studiestöd) och medel från kommuner och landsting. Delar av de medel som kommuner och landsting avsätter för utbildning finansieras genom de generella statsbidragen till kommunerna. Huvudmannskapet för den verksamhet som ingår i utgiftsområdet delas mellan stat, kommun, landsting och enskilda huvudmän.

Såväl kommuner som enskilda är huvudmän för förskola, fritidshem, annan pedagogisk verksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och yrkeshögskolan medan enbart kommuner är huvudmän för komvux, särvux och sfi. Landsting kan också vara huvudmän för vissa utbildningar. Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan. Staten är huvudman för flertalet universitet och högskolor, men det finns även ett antal enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet.

Anslagen inom utgiftsområdet finansierar endast till en mindre del skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet och vuxenutbildning. Dessa verksamheter finansieras med kommunala skattemedel, men även med det generella statliga bidraget till kommunerna samt med vissa riktade statsbidrag. Avgifter svarar för en del av finansieringen av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet samt vissa myndigheter, men utgör en mycket liten andel. Anslagen inom utbildningsområdet finansierar högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå vid statliga universitet och högskolor och vid de enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet som tilldelas statsbidrag samt yrkeshögskoleutbildningar, kvalificerade yrkesutbildningar och vissa kompletterade utbildningar. Från och med den 1 augusti 2011 finansieras kostnader för högskolestudier till viss del genom avgifter i och med införandet av studieavgifter för medborgare i länder utanför EES och Schweiz. Forskning och utbildning på forskarnivå vid universitet och högskolor finansieras genom direkta anslag och medel från anslagsfinansierade forskningsråd.

² Inkluderar kostnaderna för räntesubventioner, avskrivningar och statlig ålderspensionsavgift.

Forskning finansieras även av forskningsstiftelser, EU och andra externa finansiärer.

Nedanstående tabeller ger en översikt över omfattningen av den verksamhet som bedrivs inom utgiftsområdet. Översikten sträcker sig över tidsperioden 2007–2012. Uppgifterna bygger på statistik från Statens skolverk, Statistiska centralbyrån (SCB) och Universitetskanslersämbetets NU-databas om inget annat anges.

Tabell 3.5 Antal barn, elever och studerande 2007–2012¹, 1 000-tal

Skolform	Läsår/Kalenderår					
	07/08 2007	08/09 2008	09/10 2009	10/11 2010	11/12 2011	12/13 2012
Barn- och ungdomsutbildning²						
Förskola						
Totalt	417	433	446	458	472	482
Flickor	203	210	216	222	229	234
Pojkar	214	223	230	236	243	249
Pedagogisk omsorg						
Total	28	25	22	20	19	18
Flickor			11	10	10	9
Pojkar			11	10	10	9
Fritidshem						
Totalt	335	346	358	378	397	411
Flickor	161	167	173	183	192	199
Pojkar	174	179	185	196	205	205
Förskoleklass ³						
Totalt	93	98	100	104	104	108
Flickor	45	48	49	50	51	52
Pojkar	48	50	51	53	53	55
Grundskola ³						
Totalt	936	906	892	886	889	899
Flickor	456	442	435	432	433	438
Pojkar	479	465	457	455	456	462
Gymnasieskola						
Totalt	390	396	395	386	369	352
Kvinnor	189	192	191	187	178	169
Män	201	204	204	199	191	182
Svenska utlandskolor ⁴						
Totalt	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Flickor	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Pojkar	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Grundsärskola						
Totalt	14	13	13	12	11	10
Flickor	6	5,2	4,9	4,7	4,2	3,7
Pojkar	8	8,0	7,7	7,4	6,6	5,9
Gymnasiesärskola						
Totalt	8,7	9,3	9,4	9,3	9,0	8,8
Flickor	3,6	3,9	3,9	3,9	3,7	3,6
Pojkar	5,1	5,4	5,5	5,4	5,3	5,2
Specialskola						
Totalt	0,51	0,52	0,50	0,50	0,50	0,46
Flickor	0,24	0,23	0,22	0,22	0,23	0,20
Pojkar	0,28	0,28	0,29	0,28	0,27	0,26
Vuxenutbildning						
Komvux ^{5, 6}						
Heltidsstuderande	82	74	81	87	88	84
Kursdeltagare						
	199	177	187	195	198	190
Kvinnor	133	118	119	124	127	122
Män	66	59	68	72	71	68

Läsår/Kalenderår	07/08 2007	08/09 2008	09/10 2009	10/11 2010	11/12 2011	12/13 2012
Särvux						
Totalt	5,0	4,9	4,9	4,8	4,7	4,6
Kvinnor	2,4	2,4	2,4	2,4	2,3	2,2
Män	2,6	2,5	2,5	2,4	2,4	2,3
Sfi⁵						
Totalt	73	82	91	96	102	108
Kvinnor	41	46	52	55	59	62
Män	32	36	39	41	43	46
Kvalificerad yrkesutbildning (KY) och yrkes- högskoleutbildningar (YH)^{6, 7}						
Totalt	34	37	39	42	42	41
Kvinnor	18	20	21	22	22	21
Män	15	16	18	20	21	20
Folkhögskolor⁸						
Totalt	26	27	29	28	28	28
Kvinnor	17	17	19	18	18	18
Män	9	9	8	10	10	11
Kompletterande utbildningar⁹						
Totalt	5,4	5,2	5,4	5,6	65,9	66,4
Kvinnor	3,6	3,4	3,7	3,8	,1	4,5
Män	1,8	1,7	1,7	1,7	2,1	1,9
Universitet och högskolor						
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå ^{8, 10, 11}						
Totalt	278	280	304	321	318	311
Kvinnor	164	165	178	186	186	183
Män	114	115	126	135	132	128
Utbildning på forskarnivå ¹²						
Totalt	18	18	18	18	19	19
Kvinnor	9	9	9	9	9	9
Män	9	9	9	9	10	10

¹ Uppgifterna avser läsår och antal barn/elever/studerande och är hämtade från Sveriges officiella statistik (Statens skolverk, Statistiska centralbyrån och Universitetskanslersämbetets NU-databas) om inget annat anges.

² Avser antalet inskrivna barn och elever den 15 oktober.

³ Inklusive sameskola.

⁴ Antal elever i reguljär utbildning.

⁵ Antal heltidsstuderande.

⁶ Avser kalenderår.

⁷ Avser studerande på alla utbildningsomgångar som pågått under ett kalenderår (startade, avslutade och under hela kalenderåret pågående omgångar), inklusive de studerande som tillkommit under utbildningens gång. En person räknas som studerande så länge han eller hon finns med på minst en rekvisition av statsbidrag. De som är registrerade på flera utbildningsomgångar under ett kalenderår räknas en gång för varje omgång. Även de som är registrerade på flera omgångar inom en utbildning räknas en gång för varje omgång. Detta är dock en marginell andel (mindre än 0,2 procent av de studerande åren 2011 och 2012). Tidsserien är uppdaterad för alla år under perioden 2007–2012 utifrån den ovan beskrivna förändrade definitionen som infördes i november 2012. Tidigare inkluderades alla registrerade studerande även de som hoppat av studierna året innan.

⁸ Avser antal deltagare i långa kurser.

⁹ Kompletterande utbildningar ska tillgodose olika utbildningsbehov utanför utbildningssystemet. Utbildningarna bedrivs av enskilda huvudmän framförallt inom konsthantverk, friskvård m.m.

¹⁰ Avser helårsstudenter på grundnivå och avancerad nivå exklusive uppdragsutbildning.

¹¹ Totaluppgifterna från och med 2009 är hämtade från

Universitetskanslersämbetets NU-databas.

¹² Avser antal doktorander med minst en procents aktivitet under hösten. Uppgifterna är kompletterade med efterrapporteringar.

Tabell 3.6 Offentliga kostnader budgetår 2007–2012, Mdkr¹

	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ²
Förskola ³	44,6	48,2	50,6	53,4	56,5	59,7
Pedagogisk omsorg ³	2,6	2,5	2,3	2,1	2,0	1,9
Fritidshem ³	10,9	11,3	11,9	12,4	13,3	13,7
Öppen verksamhet	0,45	0,48	0,48	0,51	0,53	0,57
Förskoleklass	4,4	4,6	4,9	5,0	5,2	5,4
Grundskola	75,3	77,9	77,4	78,6	80,2	83,2
Gymnasieskola ⁴	33,9	36,1	37,1	37,2	37,7	37,4
Svenska utlandsskolor ⁵	0,12	0,13	0,12	0,12	0,13	0,12
Grundsärskola	4,2	4,3	4,3	4,3	4,2	4,1
Gymnasiesärskolan	2,2	2,5	2,7	2,7	2,8	2,8
Specialskola	0,47	0,45	0,46	0,47	0,48	0,48
Vuxenutbildning ⁶	5,3	5,4	5,6	6,0	5,5	5,5
Studieförbund	3,5	3,6	3,7	3,8	3,8	
Folkhögskolor ⁷	2,8	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0
YH, KY ⁸	1,16	1,23	1,33	1,49	1,51	1,28
Universitet och högskolor ⁹	47,1	49,5	52,1	54,8	58,4	60,7
Studiestöd ¹⁰	19,3	19,1	21,0	22,2	21,5	20,7
Summa	258	270	279	287	297	304
Andel av BNP i procent	8,3	8,4	9,0	8,6	8,5	8,6

¹ Redovisningen omfattar inte polisprogrammet, försvarsmaktens utbildningar, arbetsmarknads- och personalutbildning samt övrig utbildning hos privata utbildningsanordnare. Uppgifterna redovisas i löpande priser.

² Preliminära uppgifter för 2012, dock ej vad gäller KY, universitet och högskolor och studiestöd.

³ Nettokostnad exklusive avgifter.

⁴ Inklusive skolskjuts, reseersättning och inackordering.

⁵ Omräknade värden baserat på antalet elever i reguljär utbildning.

⁶ Inkluderar komvux, såröv, sfi och även Centrum för flexibelt lärande (CFL) (t.o.m. 2007)

⁷ Resultatredovisning för folkhögskolorna återfinns under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, avsnitt 16 Folkbildning.

⁸ Enbart KY-utbildningar t.o.m. 2009-06-30.

⁹ Inkluderar forskning och forskarutbildning.

¹⁰ Inkluderar studiebidrag och studiemedlems bidragsdel samt kostnaderna för räntesubventioner, avskrivningar och statlig ålderspensionsavgift. Resultatredovisning för studiestöd återfinns under utgiftsområde 15 Studiestöd.

Tabell 3.7 Antal lärare/personal fördelade på kön, 2007–2013¹, 1 000-tal

	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13
Lärare och personal						
Förskola ²						
Totalt	90	92	93	95	99	100
Kvinnor	88	89	90	92	95	97
Män	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4	3,6
Pedagogisk omsorg ²						
Totalt	5,7	5,1	4,5	4,1	3,9	3,6
Kvinnor	5,6	5,1	4,5	4,1	3,8	3,6
Män	0,04	0,03	0,04	0,04	0,08	0,07
Fritidshem ²						
Totalt	12	12	12	11	14	17
Kvinnor	10,0	9,4	9,3	8,7	11,1	13
Män	2,4	2,3	2,3	2,4	3,3	4
Öppen förskola ²						
Totalt	0,67	0,72	0,72	0,68	0,68	0,70
Kvinnor	0,66	0,71	0,72	0,68	0,68	0,70
Män	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Personal verksamma i flera verksamhetsformer						
Totalt	18	18	18	19	17	15
Kvinnor	15	15	15	16	14	13
Män	2,8	3,0	3,1	3,4	3,1	3
Förskoleklass ^{3,4}						
Totalt	6,4	6,3	6,3	6,4	6,7	6,9
Kvinnor	6,1	6,0	6,0	6,0	6,3	6,5
Män	0,34	0,37	0,36	0,39	0,40	0,40
Grundskola ^{3,4}						
Totalt	78	76	73	73	74	74
Kvinnor	58	57	55	55	56	57
Män	20	19	18	18	18	18
Grundsärskola ³						
Totalt	3,0	3,1	3,0	2,8	2,7	2,8
Kvinnor	2,6	2,6	2,6	2,4	2,3	2,4
Män	0,46	0,48	0,46	0,42	0,44	0,4
Gymnasiesärskola ³						
Totalt	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,1
Kvinnor	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4
Män	0,69	0,68	0,71	0,71	0,70	0,7
Specialskola ³						
Totalt	0,24	0,23	0,22	0,21	0,19	0,16
Kvinnor	0,19	0,17	0,17	0,17	0,15	0,13
Män	0,05	0,05	0,05	0,04	0,04	0,03
Gymnasieskola ³						
Totalt	32	32	31	31	30	29
Kvinnor	15	16	15	15	15	14
Män	16	16	16	16	15	14

	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	
Svenska utlandskolor ⁵						
Totalt	0,29	0,28	0,28	0,26	0,26	0,21
Kvinnor	0,22	0,21	0,20	0,20	0,20	0,16
Män	0,08	0,07	0,08	0,06	0,06	0,05
Komvux ⁶						
Totalt	3,5	3,2	3,2	3,4	3,4	2,6
Kvinnor	2,3	2,1	2,1	2,2	2,2	1,7
Män	1,2	1,1	1,1	1,2	1,2	0,9
Särvox ³						
Totalt	0,26	0,27	0,28	0,28	0,28	0,26
Kvinnor	0,22	0,22	0,24	0,24	0,24	0,22
Män	0,04	0,05	0,04	0,05	0,04	0,04
Sfi ³						
Totalt	1,9	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2
Kvinnor	1,6	1,7	1,7	1,8	1,8	1,9
Män	0,30	0,32	0,33	0,36	0,35	0,34
Vuxenutbildning (totalt)						
Totalt	5,6	5,5	5,5	5,8	5,9	5,0
Kvinnor	4,1	4,0	4,0	4,2	4,3	3,8
Män	1,6	1,5	1,5	1,6	1,6	1,2
Kompletterande utbildningar ⁶						
Totalt	0,41	0,40	0,43	0,44	0,40	...
Kvinnor	0,21	0,20	0,21	0,22	0,21	...
Män	0,20	0,20	0,22	0,22	0,19	...
Kalenderår						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Universitet och högskolor ⁷						
Totalt	23,6	24,0	25,0	26,4	27,9	27,9
Kvinnor	9,7	10,0	10,6	11,2	12,0	12,1
Män	13,9	14,0	14,5	15,2	15,9	15,8
<i>därav:</i>						
Professorer						
Totalt	4,1	4,2	4,4	4,5	4,8	4,9
Kvinnor	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2
Män	3,3	3,4	3,5	3,5	3,7	3,7

"..." = Uppgift saknas.

¹ Uppgifterna avser läsår och antal elever/studerande/antal heltidstjänster om inget annat anges.

² Avser antalet anställda, exklusive arbetsledare, som arbetar med barn.

³ Avser antal årsarbetare.

⁴ Inklusive sameskola.

⁵ Avser antal tjänstgörande lärare.

⁶ Avser antal årsarbetare. Från och med 2012 ingår inte längre personal verksam vid externa utbildningsanordnare i mättet över antal årsarbetare i komvux, mättet är därför att anse som underskattat.

⁷ Avser antalet lärare i heltidstjänster, utbildningar med statsbidrag/studiestöd.

⁷ Undervisande och forskande personal exklusive forskarstuderande.

Tabell 3.8 Antalet skolenheter och lärosäten 2012

Grundskolor	4 909
<i>Varav kommunal</i>	4 119
<i>Varav fristående</i>	790
Gymnasieskolor	1 253
<i>Varav kommunal</i>	751
<i>Varav landsting</i>	17
<i>Varav fristående</i>	485
Universitet och högskolor	34
Enskilda utbildningsanordnare inom högre utbildning	17

Övergången mellan olika utbildningsformer

Av de elever som läsåret 2011/12 avslutade sina studier i grundskolan gick 98 procent direkt vidare till gymnasieskolan. Andelen var ungefär lika stor för män som för kvinnor.

Av de som påbörjat en kurs inom komvux 2012 hade ca 56 procent mer än två års gymnasieskola som studiebakgrund, 19 procent hade en 2-årig eller kortare gymnasieutbildning och 22 procent hade endast grund- eller folkskola som utbildningsbakgrund. Andelsfördelningen var ungefär densamma 2011. För 3 procent av eleverna saknas uppgift om utbildningsbakgrund.

Elevers övergång från gymnasieskolan till högskolan (inkluderar inte yrkeshögskolan) redovisas upp till tre år efter avslutade gymnasiestudier. Andelen direktövergångar från gymnasieskolan till högskolan ökade från 19 procent av de som avslutade sina gymnasiestudier våren 2007 till 26 procent 2009, varefter andelen har minskat till 24 procent av de som avslutade sina gymnasiestudier 2011. De mest aktuella uppgifterna som finns att tillgå för övergångar tre år efter avslutade gymnasiestudier avser elever som slutförde gymnasieskolan och fick slutförelse eller motsvarande våren 2009. Av dessa gick 26 procent direkt vidare till högskolan, 38 procent gick vidare inom två år och 45 procent inom tre år. Av kvinnorna var det 51 procent och av männen 39 procent som gick vidare inom tre år.

Av de som påbörjat en yrkeshögskoleutbildning 2012 hade ca 47 procent ett två till tre år långt yrkesförberedande gymnasieprogram som studiebakgrund. Andelen var 44 procent för kvinnorna och 51 procent för männen³. Andelen var ungefär densamma 2011⁴. När det gäller sysselsättningen närmast före påbörjande av en yrkesutbildning eller kvalificerad yrkeshögskoleutbildning avser de senaste resultaten de som examinerats 2011. Närmare 16 procent var studerande året före påbörjandet av utbildningen.

Av de som tog ut en examen inom högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå mellan läsåren 2003/04 och 2007/06 hade 4,7 procent gått vidare till utbildning på forskarnivå senast under läsåret 2010/11. Bland kvinnorna var andelen 3,7 procent och bland männen 6,7 procent. Eftersom fler kvinnor än män tar ut en examen på högskolenivå, är dock skillnaden mellan de båda könen när det gäller antalet som går vidare till utbildning på forskarnivå mindre än skillnaden i andelen.

3.5 Utgiftsområdets styrmedel m.m.

Huvudmannaskap och finansieringsformer varierar mellan olika verksamheter inom utgiftsområdet. Statens styrmedel och insatser består av följande.

- *Statlig finansiering.* Anslagen inom utgiftsområdet utgör inte den dominerande finansieringskällan i fråga om barn- och ungdomsutbildning och kommunernas vuxenutbildning. Finansiering sker dels genom kommunala medel, dels genom de generella och riktade statsbidragen till kommunerna. Högskolesektorn och yrkeshögskolan finansieras i huvudsak genom direkta statliga anslagsmedel. Anslagen avser statlig verksamhet samt bidrag till kommunal och enskild verksamhet. Anslagsmedel används inte bara för löpande verksamhet utan också som kompletterande finansiering för att förändra, utveckla

och förnya den befintliga verksamheten. Anslagen för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå är huvudsakligen prestationsrelaterade.

- *Reglering och uppställda mål.* För utgiftsområdet fastställs mål och bestämmelser som föreskrivs i lagar och andra författningar. Vidare ingår mål för de statliga myndigheternas verksamhet. För skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet för barn och ungdomar, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare gäller skollagen (2010:800), förordningar som reglerar de olika skolformerna, läroplaner och andra författningar. För yrkeshögskolan gäller lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan. För kvalificerad yrkesutbildning gäller lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning och förordningen (2001:1131) om kvalificerad yrkesutbildning. För universitet och högskolor gäller främst högskolelagen (1992:1434), högskoleförordningen (1993:100) och förordningen (2010:543) om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor. På högskoleområdet finns det en särskild lag för enskilda utbildningsanordnare, lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, som hänvisar till vissa krav på utbildningen i högskolelagen. Inom området forskningens infrastruktur finns myndigheten Kungl. biblioteket som ansvarar för insamlande, bevarande och tillhandahållande av material enligt lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument.
- *Uppföljning eller granskning.* Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Myndigheten för yrkeshögskolan och Universitetskanslersämbetet har uppföljnings- eller gransknings- och i vissa fall statistikansvar inom sina respektive områden. Statistiska centralbyrån svarar för övrig utbildnings- och forskningsstatistik.
- *Utvärdering, kvalitetssäkring och granskning.* De ovan nämnda myndigheterna, förutom Skolinspektionen, har samtliga ett utvärderingsansvar inom sina respektive områden.

³ Årsrapport 2013, Myndigheten för yrkeshögskolan.

⁴ Årsrapport 2012, Myndigheten för yrkeshögskolan.

Skolor, förskolor, fritidshem och huvudmän ska dokumentera sitt kvalitetsarbete. Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i varje kommun när det gäller skolväsendet, annan pedagogisk verksamhet samt vuxenutbildning. Vidare ingår i myndighetens uppgifter tillståndsprövning, dvs. godkännande av enskilda huvudmän för bl.a. grund- och gymnasieskolor och motsvarande skolformer. I myndighetens ansvar ingår såväl tillsyn över som kvalitetsgranskning av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet m.m. Universitets och högskolors kvalitetsarbete är enligt högskolelagen ett åliggande för lärosätena själva.

Universitetskanslersämbetet utvärderar löpande utbildningar vid alla universitet och högskolor. Universitetskanslersämbetet beslutar också om examenstillstånd för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för statliga universitet och högskolor. För konstnärlig utbildning på forskarnivå beslutar Universitetskanslersämbetet om examenstillstånd för statliga universitet och högskolor. För annan utbildning på forskarnivå beslutar Universitetskanslersämbetet om examenstillstånd för statliga högskolor. Vidare yttrar sig ämbetet i ärenden om tillstånd för enskilda utbildningsanordnare att utfärda examina. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) ska inom ramen för sitt uppdrag utvärdera effekter av olika reformer och åtgärder inom utbildningsväsendet samt effekterna på arbetsmarknaden av åtgärder inom utbildningsväsendet.

- *Tillsyn.* Skolinspektionen har ansvar för tillsyn över skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet. Myndigheten för yrkeshögskolan har tillsyn över främst utbildningarna inom yrkeshögskolan. Inom universitets- och högskolesektorn utövar Universitetskanslersämbetet tillsyn inom sitt ansvarsområde.
- *Utvecklingsinsatser.* Skolverket ska stödja kommuner och andra huvudmän i deras utbildningsverksamhet och andra pedagogiska verksamheter samt bidra till att förbättra deras förutsättningar att arbeta med utveckling av verksamheten för ökad måluppfyllelse inom barn- och ungdomsutbildning samt vuxenutbildning. Myndig-

heten för yrkeshögskolan ska främja utvecklingen av bl.a. utbildningarna inom yrkeshögskolan och utbildningarnas kvalitet. Inom högre utbildning och forskning ska ett kontinuerligt utvecklingsarbete bedrivas vid universitet och högskolor.

- *Internationellt samarbete.* Det internationella samarbetet inom de utbildnings- och forskningspolitiska områdena är en viktig del av de statliga insatserna.

Verksamheterna inom utgiftsområde 16 har ett nära samband med verksamheter inom andra utgiftsområden. Den största delen av verksamheterna inom utgiftsområdet bedrivs av kommunerna. Verksamheterna finansieras dels med kommunala skatteintäkter, dels med generella statsbidrag under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna och med riktade statsbidrag under bl.a. utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Utgiftsområde 15 Studiestöd omfattar olika former av ekonomiskt stöd till enskilda under studier och utgifter för vissa studiesociala insatser.

Forskningsverksamheten vid universitet och högskolor finansieras utöver medel från utgiftsområde 16 med medel från andra utgiftsområden, stiftelser och andra externa finansiärer. Arbetsmarknadsutbildning bedrivs och finansieras inom utgiftsområde 13 Arbetsmarknad och folkbildningen finansieras inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

3.6 Resultatredovisning

3.6.1 Internationellt samarbete

Det internationella utbildnings- och forskningssamarbetet bidrar till att öka kvaliteten i svensk utbildning och forskning samt till att ge ökad kunskap om och förståelse för andra länder och deras kulturer. En utbildning och forskning av hög kvalitet stärker Sveriges möjligheter att stå starkt inför globaliseringens utmaningar. Internationellt lyfts utbildningens och forskningens betydelse fram i allt fler sammanhang. Dialog och erfarenhetsutbyte syftar till att skapa bättre förutsättningar för att möta gemensamma utmaningar.

Det internationella samarbetet stöds genom en rad samarbetsprogram, däribland EU:s program för utbildningssamarbete, programmet för livslångt lärande, programmet för forskningssamarbetet, EU:s 7:e ramprogram för forskning och utveckling, Nordiska minister rådets program Nordplus och det nationella programmet Linnaeus-Palme för samarbete och utbyte inom högre utbildning med länder i utvecklingsländerna. Genom dessa program erbjuds stöd för enskilda personers rörlighet samt samarbetsprojekt för forskning och projekt för alla utbildnings- och verksamhetsformer: förskolan, skolan, den högre utbildningen, vuxenutbildningen och kompetensutvecklingen i arbetslivet.

EU

Utbildning

EU-arbetet inom utbildningsområdet har under 2013 präglats av förhandlingarna om det nya EU-programmet för utbildning, yrkesutbildning, ungdom och idrott som ska gälla för perioden 2014–2020.

I slutet av november 2011 presenterade kommissionen ett förslag till ett nytt utbildningsprogram, Erasmus för alla. Det övergripande syftet med det föreslagna programmet är att stärka kvaliteten i europeisk utbildning genom samarbetsprojekt och insatser för att stimulera studenters mobilitet. Programförslaget omfattar de aktiviteter som för närvarande täcks av Programmet för livslångt lärande, Ung och aktiv i Europa samt ett antal program inom högre utbildning som omfattar samarbeten med tredje land. Ett nytt idrottsprogram och Jean Monnet-programmet inkluderas i det nya programförslaget och ett nytt initiativ om en europeisk studielånegaranti för studerande på avancerad nivå föreslås.

Efter förhandlingar under våren 2012 antog utbildningsministrarna vid sitt rådsmöte i maj, en s.k. partiell allmän inriktning i fråga om programmet. Europaparlamentet beslutade om sitt betänkande i fråga om programmet i slutet av 2012. Under våren 2013 har förhandlingar mellan rådet och europaparlamentet pågått och ett beslut om programmet, som kommer att heta Erasmus+, förväntas fattas under hösten 2013.

Under 2012 hölls tre formella rådsmöten på utbildningsområdet, i februari, maj och

november. Vid rådsmötet i februari antog utbildningsministrarna 2012 års gemensamma rapport från rådet och kommissionen om genomförandet av den strategiska ramen för europeiskt utbildningssamarbete (Utbildning 2020) Allmän och yrkesinriktad utbildning för ett smart och hållbart Europa för alla.

Vid rådsmötet i maj enades medlemsstaterna om rådsslutsatser där ett riktmärke för andelen sysselsatta tre år efter avlagd examen på gymnasial eller eftergymnasial nivå fastslås. Riktmärket som ministrarna enades om är att senast 2020 bör andelen utexaminerade sysselsatta (i åldersgruppen 20–34 år) vara minst 82 procent i EU. Den faktiska andelen var 76,5 procent i EU som helhet 2010.

Vid rådsmötet i november 2012 kom utbildningsministrarna fram till en politisk överenskommelse om en rekommendation i fråga om validering av icke-formellt och informellt lärande. Ministrarna antog också slutsatser om utbildningens bidrag för ekonomisk återhämtning, tillväxt och sysselsättning. Vid mötet i november antog ministrarna även slutsatser om läs- och skrivkunnighet som lyfter fram bl.a. lärarnas kompetens, vikten av tidig identifiering av eventuella läs- och skrivsvårigheter och tidiga åtgärder. Läs- och skrivkunnighet var också temat för det informella utbildningsministermöte som hölls i Cypern i oktober 2012.

I november 2012 publicerade kommissionen sitt meddelande En ny syn på utbildning: att investera i färdigheter för att uppnå bättre socioekonomiska resultat. I meddelandet lyfter kommissionen fram ett antal prioriteringar i fråga om kompetensförsörjning och utbildningspolitiska utmaningar både på nationell och på europeisk nivå.

Under våren 2013 har två rådsmöten ägt rum. I februari 2013 antog utbildningsministrarna slutsatser baserade på kommissionens meddelande En ny syn på utbildning samt höll en debatt på temat ”utbildning för kompetens och arbetstillfällen, stabilitet och tillväxt”. I maj antog ministrarna slutsatser om den högre utbildningens sociala dimension och höll en debatt på temat ”säkerställande av ett läraryrke av högsta kvalitet till stöd för bättre läranderesultat”.

Forskning

Agendan inom den europeiska forskningspolitiken dominerades under 2012 nästan helt av EU:s nästa program för forskning och innovation, Horisont 2020, som ska gälla 2014–2020. Horisont 2020 kommer ge stöd för forskning inom utvalda prioriterade områden och syftet är att göra EU till världsledare inom dessa. Kommissionens förslag till program består av ett antal olika delförslag vilka behandlades i rådet och i Europaparlamentet.

I maj 2012 tog rådet ställning till det övergripande förslaget till ett ramprogram som består av delarna och prioriteringarna vetenskaplig excellens, industriellt ledarskap och samhällsutmaningar. Ramprogrammet anger på ett övergripande plan innehållet i Horisont 2020. Förslaget till deltaganderegler behandlades av rådet i oktober 2012. Dessa regler anger villkoren för deltagandet i ramprogrammet samt deltagarnas rättigheter och skyldigheter. Vilka ersättningsregler som ska gälla inom Horisont 2020 var den enskilt mest diskuterade frågan.

I december 2012 tog rådet ställning till det särskilda programmet inom Horisont 2020. Detta program anger mer detaljerat än ramprogrammet vilka aktiviteter som ska finansieras från Horisont 2020. Rådet tog under hösten 2012 även ställning till förslagen om Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT), vilka utgör en del av lagstiftningspaketet för Horisont 2020.

I Europaparlamentet tog det ansvariga utskottet för industri, handel och forskning (ITRE) ställning till delförslagen inom Horisont 2020 i november 2012. I början av 2013 inleddes förhandlingar mellan rådet och parlamentet för att uppnå enighet om utformningen av Horisont 2020.

Förutom Horisont 2020 behandlade rådet under 2012 även frågan om det Europeiska forskningsområdet (ERA). Grunden för behandlingen var dels Europeiska rådets beslut från februari 2011 att ERA ska vara förverkligat 2014, dels det meddelande om ERA som kommissionen presenterade i juli 2012. Med utgångspunkt i meddelandet antog rådet i december 2012 rådslutsatser om ERA, vilka anger det fortsatta arbetets huvudsakliga prioriteringar.

Rymd

I och med Lissabonfördraget 2009 (artikel 189) fick EU delad kompetens inom rymdområdet och därmed också mandat att spela en större roll inom europeisk rymdverksamhet. EU utvecklar därför stegvis sina ambitioner och aktiviteter inom området.

EU är inte längre enbart användare av rymdteknik. I projekt som har lika starka politiska och vetenskapliga eller tekniska drivkrafter blir EU:s och ESA:s roller svåra att särskilja. Samarbetet och samordningen mellan ESA och EU är därmed en viktig fråga för de båda aktörerna och dess respektive medlemsstater.

Kommissionen publicerade i slutet av 2012 ett meddelande om sin syn på processen för hur lämpliga relationer mellan EU och ESA bör utvecklas, vilket utgör grunden för en fortsatt och bredare diskussion med rådet och parlamentet.

European Space Agency, ESA

Under 2012 har det inom den europeiska rymdorganisationen European Space Agency (ESA) förts en diskussion om hur de framtida relationerna mellan EU och ESA bör utvecklas. Medlemsstaternas inriktning för detta uttrycktes i en rådsdeklaration vid mötet i ESA:s ministerråd i november 2012.

Vid ministerrådets möte gjorde också Sverige tillsammans med övriga medlemsstater åtaganden för deltagande i de frivilliga ESA-programmen som man vill prioritera och fastställde nivån för det obligatoriska grund- och vetenskapsprogrammen för perioden 2013–2017.

Europarådet

Europarådets verksamhet fokuserar på kärnområdena mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen.

Arbetet inom utbildningsområdet är koncentrerat kring utbildning för demokratiskt medborgarskap och mänskliga rättigheter samt interkulturell förståelse. Under 2013 har ett möte i Utbildningskommittén hållits. Vid mötet fördes bl.a förberedande diskussioner inför ministermötet. Huvudpunkt vid ministermötet i april 2013 var den gemensamma deklARATION som

markerade vikten av att ha ett inkluderande utbildningssystem som ger alla lika tillgång till utbildning, att stärka institutionernas självbestämmande, att stödja fortbildning av personal på alla nivåer, att ge elever och studenter förutsättningar för att leva ett liv som aktiva medborgare, att bekämpa korruption och bedrägeri inom utbildning genom bildande av en ”paneuropeisk plattform” och slutligen att studera möjligheten att ta fram ett ramverk med etiska riktlinjer för lärare.

Nordiska ministerrådet

Ministerrådet för utbildning och forskning (MR-U) ansvarar för Nordiska ministerrådets samarbete inom utbildnings-, forsknings- och språkpolitik. MR-U koordinerar dessutom det nordiska samarbetet inom it-politik och mobilitetspolitik.

MR-U prioriterade under 2012 och 2013 Nordiska ministerrådets globaliseringsinitiativ. Ministerrådet ansvarade för globaliseringsprojekt omfattande allt från grundskola till högre utbildning, vuxenutbildning och forskning.

Under 2012 behandlades en översyn av det nordiska forskningsarbetet som utförts på uppdrag av MR-U. Utveckling av ett mer effektivt, fokuserat och sektorsövergripande samarbete på forskningsområdet prioriterades.

Under 2013 har Nordiska ministerrådets organisation på språkområdet setts över. Den nya organisationen gäller från och med den 1 januari 2014.

Som ordförande i Nordiska ministerrådet under 2013 har Sverige fokuserat på ett minskat utanförskap, stärkt konkurrenskraft, ett hållbart samhälle, de demografiska utmaningarna och Norden i världen. Satsningar har därmed initierats exempelvis för att

- reducera ungdomsarbetslöshet genom att utveckla formerna för lärande på arbetsplatser, och
- bidra till det nationella arbete som görs för att åstadkomma innovativa, nya och välfungerande lösningar på välfärdsproblem i Norden.

OECD

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) spelar en betydelsefull roll när det gäller analys av utbildningssystemets funktionssätt och hur medlemsländernas forskningssatsningar utformas. Kärnan i verksamheten på utbildningsområdet utgörs av jämförande studier, analyser, statistik och indikatorer. Kärnan i verksamheten på forskningsområdet utgörs av statistiska jämförelser mellan ländernas forskning och av rekommendationer om forskningssatsningar.

Sverige deltar i Programme for International Student Assessment (PISA) som syftar till att undersöka i vilken grad deltagande länders utbildningssystem bidrar till att femtonåriga elever, som snart kommer att ha avslutat den obligatoriska skolan, är rustade att möta framtiden. Genom olika prov undersöks elevernas förmågor inom kunskapsområdena matematik, naturvetenskap och läsförståelse. Sedan 2000 genomförs studien vart tredje år. Under 2012 genomfördes den femte PISA undersökningen. Resultaten av denna presenteras i december 2013.

Sverige deltar också i Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC) som inrättades 2008. PIAAC mäter den vuxna befolkningens kunskaper, kompetens och allmänna färdigheter inom områdena läsförståelse, matematik och problemlösning. Det är den mest omfattande internationella studien som har genomförts i sitt slag. De första resultaten kommer att publiceras i oktober 2013. Resultaten kommer att möjliggöra internationella jämförelser inom de testade områdena. Genom samarbete med kommissionen är avsikten att resultaten även ska kunna användas till indikatorer inom EU-samarbetet.

Sverige deltar även i studien Teaching and Learning International Survey (TALIS 2013). Det är en studie som vänder sig till lärare och skolledare och ur olika perspektiv fokuserar på deras arbete. Statens skolverk har regeringens uppdrag att svara för genomförandet av studien i Sverige. Resultaten kommer att offentliggöras 2014.

Unesco

Unesco är FN:s fackorgan för utbildning, vetenskap, kultur och kommunikation. Varje medlemsland ska enligt Unescos konstitution ha en nationalkommission, vilken ska utgöra en länk mellan landets regering och Unesco. Sveriges nationalkommission är Svenska Unescorådet.

Svenska Unescorådets arbete baseras på den svenska Unescostrategin (2008–2013) som utgör grunden för en tydlig och samordnad politik för hela det svenska engagemanget i Unesco.

I december 2011 beslutade regeringen att Sverige skulle kandidera till Unescos styrelse. Under 2012 har en valplattform utarbetats och en kandidat har utsetts. Valplattformen tar sin utgångspunkt i den svenska Unescostrategin och pekar bl.a. ut kvalitet i utbildning, samarbete inom havs- och vattenforskning, press- och yttrandefrihet samt upprätthållandet av Unescos kulturkonventioner som prioriterade områden för Sverige.

För att kartlägga hur relevanta och effektiva olika FN-organisationer är i relation till målen för den svenska utvecklingspolitiken genomförs s.k. organisationsbedömningar. Under 2012 har en organisationsbedömning av Unesco genomförts som visar att organisationen i stor utsträckning är effektiv, men att verksamheten fortfarande behöver prioriteras bättre.

Unesco har fem stora vetenskapsprogram: International Hydrological Programme (IHP), Intergovernmental Oceanographic Commission (IOC), Man and the Biosphere Programme (MAB), International Geosciences Programme (IGCP) och Management of Social Transformations (MOST). Sverige är representerat i styrelsen för IHP. I Sverige samordnas Unescos vetenskapliga arbete av Vetenskapsrådet. I detta arbete ingår berörda myndigheter och centrala forskningsfinansiärer.

Under 2012 utsåg Unesco Östra Vätternbranten till det femte biosfärområdet i Sverige och Hälsingegårdarna till Sveriges femtonde världsarv.

Unescos största programområde är utbildning och Sverige fortsätter att arbeta för att stärka Unescos arbete med FN:s årtionde för utbildning för hållbar utveckling.

En stor del av Unescos arbete bedrivs i ett stort antal underprogram, kommittéer, institut och arbetsgrupper. Under 2012 har svenska

representanter valts in i International Programme for the Development of Communication (IPDC) och UNESCO Institute of Statistics (UIS).

Svenska Unescorådet har under 2012 deltagit i en arbetsgrupp med uppgift att finna vägar för svenskt genomförande av konventionen om skydd för det immateriella kulturarvet.

Bolognaprocessen

Bolognaprocessen är ett europeiskt samarbete mellan 47 länder på högskoleområdet. Syftet är att främja rörlighet, anställningsbarhet och konkurrenskraft. Besluten i kommunikén från det senaste ministermötet 2012 i Bukarest ligger till grund för arbetsprogrammet fram till nästkommande ministermöte som ska genomföras i Jerevan 2015. Arbetsprogrammet fokuserar främst på frågor inom den sociala dimensionen, mobilitet, erkännande, anställningsbarhet och relationen mellan det gemensamma europeiska området för högre utbildning och övriga världen.

3.6.2 Uppföljning av EU:s gemensamma utbildningsmål

I maj 2009 enades EU-ländernas utbildningsministrar om en fortsättning av utbildningssamarbetet och ett ramverk med strategiska mål för detta arbete fram till 2020 (Utbildning 2020). Därmed fastställdes fem riktmärken som fram till 2020 ska vara vägledande för uppföljningen av arbetet. I november 2011 antogs ett kompletterande sjätte riktmarke om rörlighet i utbildningssyfte och förra året antogs ett sjunde riktmarke om sysselsättning efter avslutad utbildning. Riktmärkena är följande.

- Andelen 18–24-åringar som inte har en fullföljd gymnasieutbildning och som inte studerar ska vara mindre än tio procent.
- Andelen personer i åldern 30–34 år med minst två års eftergymnasial utbildning ska uppgå till minst 40 procent.
- Andelen elever med låga prestationer i läsförmåga, matematik respektive naturvetenskap ska uppgå till högst 15 procent.

- Andelen barn i åldern fyra år fram till skolstart som går i förskoleverksamhet ska uppgå till minst 95 procent.
- Andelen vuxna som deltagit i någon form av utbildning de senaste fyra veckorna ska uppgå till minst 15 procent.
- Andelen högskoleexaminerade som studerat utomlands under en period som omfattar minst 15 högskolepoäng ska uppgå till minst 20 procent och andelen 18–34-åringar som deltar i en grundläggande yrkesutbildning och som studerat utomlands under minst två veckor ska uppgå till minst sex procent.
- Sysselsättningsgraden bland personer i åldern 20–34 år tre år efter att de avlagt examen⁵ på gymnasial eller eftergymnasial nivå ska uppgå till minst 82 procent.

Riktmärkena följs upp i kommissionens årliga rapport Education and Training Monitor. I dessa uppföljningar används indikatorer som bygger på statistiska undersökningar som genomförs på jämförbara sätt i alla medlemsländer. De värden som redovisas kan på så sätt jämföras länderna emellan, men de kan samtidigt avvika från den nationella totalräknade statistiken. För fyra av riktmärkena (de två förstnämnda, det femte och det sista) används indikatorer som bygger på urvalsundersökningen Labour Force Survey, i Sverige benämnd Arbetskraftsundersökningen (AKU). Indikatorn som används för att följa upp det tredje riktmärket bygger på OECD:s internationella kunskapsmätning PISA som genomförs vart tredje år. Det fjärde riktmärket följs upp med hjälp av de data som samlas in gemensamt av UNESCO, OECD och EU (UOE-statistiken). Det är ännu inte slutligt fastställt hur det sjätte målet ska följas upp.

Riktmärket om unga vuxna utan fullföljd gymnasieutbildning berör utöver gymnasieskolan den kommunala vuxenutbildningen, folkbildningen och personalutbildning. Riktmärket om vuxnas lärande berör förutom de tre sistnämnda utbildningsformerna även högskolan

och yrkeshögskolan. På motsvarande sätt omfattar riktmärket om den eftergymnasiala utbildningen såväl högskolan som yrkeshögskolan. Dessa och övriga riktmärken redovisas därför samlat i detta avsnitt.

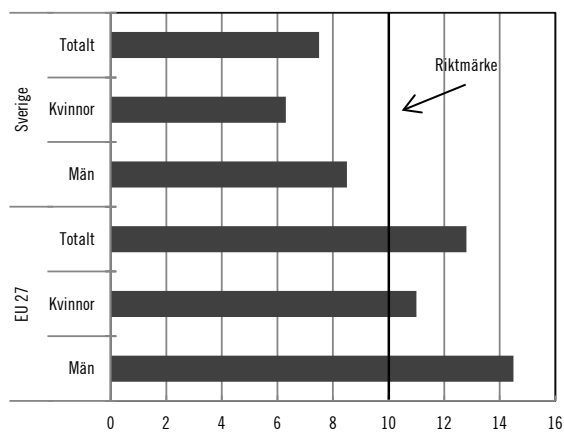
Riktmärkena avser EU som helhet och inte enskilda medlemsländer. En del länder förutsätts kunna bidra till utvecklingen i Europa genom att överträffa riktmärket. Riktmärkena om unga vuxna utan fullföljd gymnasieutbildning och om eftergymnasial utbildning tillhör de övergripande mål i EU 2020-strategin som stats- och regeringscheferna antog i juni 2010 och som redovisas i de årliga s.k. reformprogrammen. De nationella mål som regeringen antagit för dessa riktmärken är att andelen unga vuxna som inte har en fullföljd gymnasieutbildning och som inte studerar ska uppgå till mindre än tio procent och att andelen med minst två års eftergymnasial utbildning ska uppgå till mellan 40 och 45 procent 2020.

I det följande redovisas hur Sverige ligger till i förhållande till de antagna riktmärkena för hela EU utifrån senast publicerade uppgifter. Det anges också hur EU-länderna som helhet ligger till.

EU-mål: Färre unga vuxna med låg utbildning

Andelen svenska 18–24-åringar utan fullföljd gymnasieutbildning och som inte befann sig i utbildning uppgick 2012 till 7,5 procent, vilket är under EU:s riktmarke liksom Sveriges nationella mål om mindre än 10 procent (diagram 3.1) men är nästan en procentenhet högre än 2011. Genomsnittet inom EU som helhet har successivt förbättrats något, men andelen uppgick trots det till 12,8 procent 2012 (preliminär uppgift). Den lägsta andelen med låg utbildning har Kroatien och Slovenien, 4,2 respektive 4,4 procent. Bland män finns genomgående en större andel lågutbildade än bland kvinnor, såväl i Sverige som i EU.

⁵ I de länder och för de utbildningar där ingen formell examen avläggs mäts indikatorn i stället utifrån andelen som fullföljt den gymnasiala eller eftergymnasiala utbildning de deltagit i.

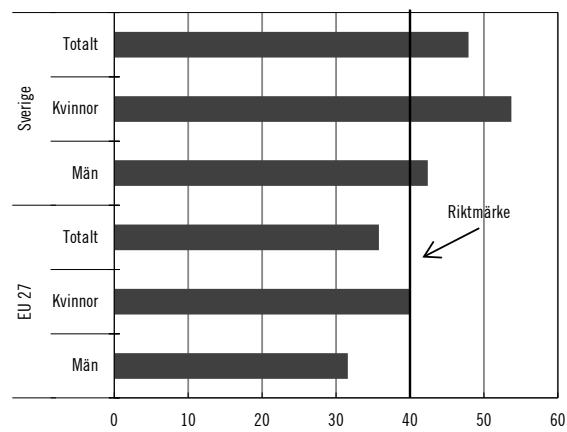
Diagram 3.1 Andel av unga i åldern 18-24 år som inte har gymnasieutbildning och som inte studerar, procent (2012)

Källa: Eurostat

Definitionen av indikatorn är att individen saknar eller har mindre än två års studier på gymnasial nivå och inte under den senaste fyra-veckorsperioden befunnit sig i formell eller icke-formell utbildning.⁶ En person som har gått minst två år i gymnasieskolan räknas alltså inte in, även om han eller hon inte fullföljt utbildningen.

EU-mål: Högre andel med eftergymnasial utbildning

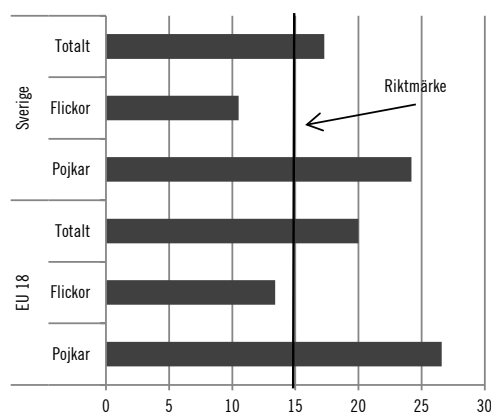
Andelen 30–34-åringar som har minst två års eftergymnasial utbildning har ökat i Sverige sedan 2002 och uppgick 2012 enligt EU:s redovisningsmodell till 47,9 procent (53,7 procent för kvinnor och 42,4 procent för män), vilket ligger både över EU:s riktmärke och Sveriges nationella mål. I detta mått ingår högskoleutbildning, kvalificerad yrkesutbildning och utbildning inom yrkeshögskolan. Även i Europa i övrigt har andelen med eftergymnasial utbildning ökat kraftigt och uppgick 2012 till 35,8 procent (diagram 3.2.).

Diagram 3.2 Andelen i åldern 30-34 år med minst två års eftergymnasial utbildning (2012)

Källa: Eurostat

EU-mål: Större andel 15-åringar med godtagbar baskompetens

Måluppfyllelsen för det tredje riktmärket – att färre ungdomar (högst 15 procent) ska prestera på låg nivå i läsning, matematik respektive naturvetenskap – mäts med hjälp av OECD:s internationella kunskapsmätning PISA. Den senaste mätningen genomfördes 2012 och resultaten från denna kommer att publiceras i december 2013. Enligt de uppgifter som nu finns tillgängliga, som är från mätningen 2009, uppgick andelen svenska 15-åringar med *svag läsförmåga* till drygt 17 procent, vilket utgjorde en försämring jämfört med tidigare mätningar. För de 18 EU-länder för vilka det finns motsvarande statistik var den genomsnittliga andelen 20 procent (diagram 3.3). Såväl i Sverige som i de flesta andra EU-länder var andelen svaga läsare betydligt större bland pojkar än bland flickor.

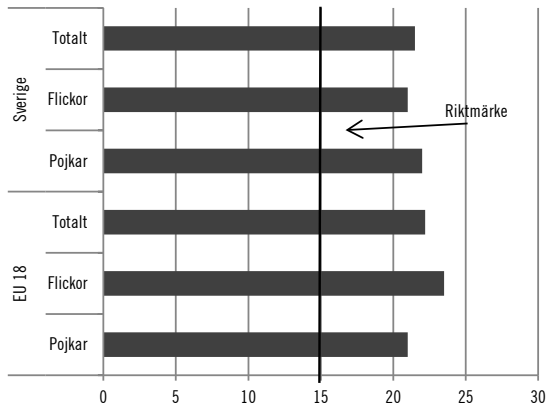
Diagram 3.3 Andelen lågpresterande 15-åringar i läsning, procent (2009)

Källa: OECD, PISA

⁶ Icke formell utbildning är utbildningar som inte ingår i det ordinarie utbildningssystemet, exempelvis studieförbundens kursverksamhet och vissa personalutbildningar.

När det gäller *matematik* hörde 21 procent av de svenska 15-åringarna till de lågpresterande 2009, också det en försämring jämfört med tidigare mätningar, och en bra bit från EU:s riktmärke (diagram 3.4). Motsvarande andel i EU-länderna var något högre, 22 procent. I flertalet länder var andelen svaga i matematik större bland flickor än bland pojkar, men bland de svenska eleverna var könsskillnaderna små.

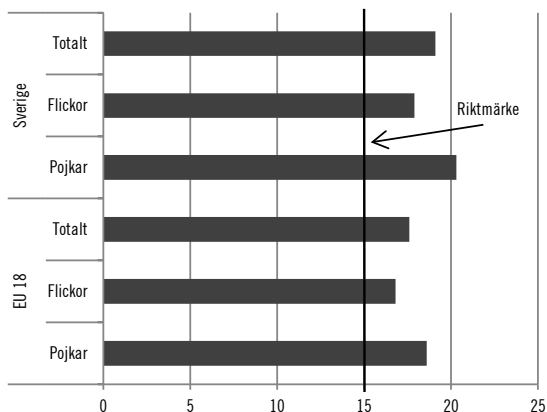
Diagram 3.4 Andelen lågpresterande 15-åringar i matematik, procent (2009)

Källa: OECD, PISA

I *naturvetenskap* presterade 19 procent av de svenska 15-åringarna på en låg nivå 2009, även detta en försämring jämfört med tidigare och högre än EU:s riktmärke (diagram 3.5). Den genomsnittliga andelen inom EU var något mindre, knappt 18 procent. Genomgående var andelen lågpresterande i naturvetenskap något mindre bland flickor än bland pojkar.

Diagram 3.5 Andelen lågpresterande 15-åringar i naturvetenskap, procent (2009)

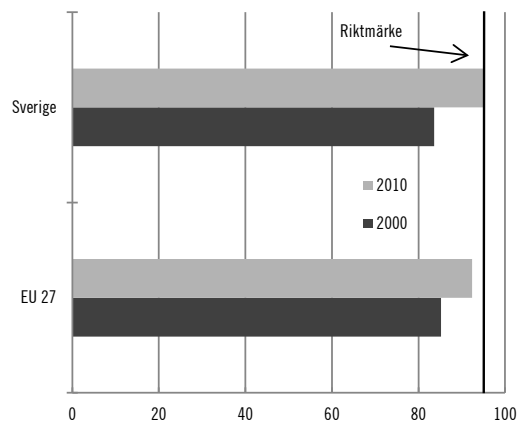

Källa: OECD, PISA

EU-mål: Större andel barn i förskola

Andelen barn i förskoleåldern (från fyra år till åldern för skolstart) som går i förskola har ökat successivt under lång tid i Sverige. Utvecklingen är densamma för flickor och pojkar. År 2010 var andelen 95,1 procent, vilket är strax över riktmärket för EU. Även EU-genomsnittet har successivt ökat och var samma år 92,4 procent (diagram 3.6).

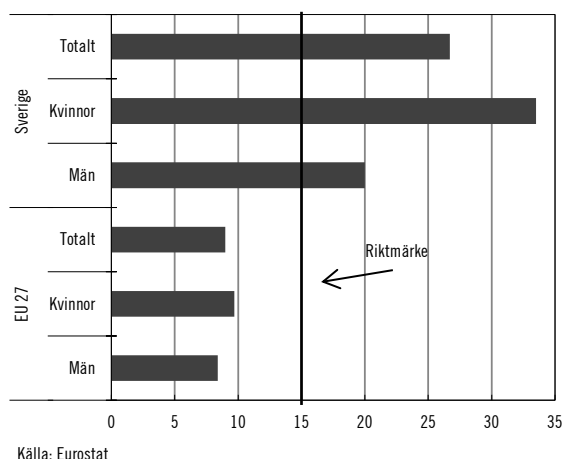
Diagram 3.6 Andelen barn 4 år upp till skolstart som deltar i förskoleverksamhet, procent (2000 och 2010)

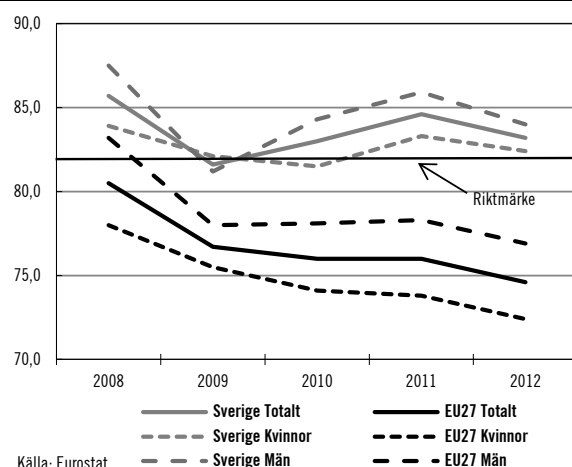
Källa: Eurostat

EU-mål: Fler vuxna i olika former av utbildning

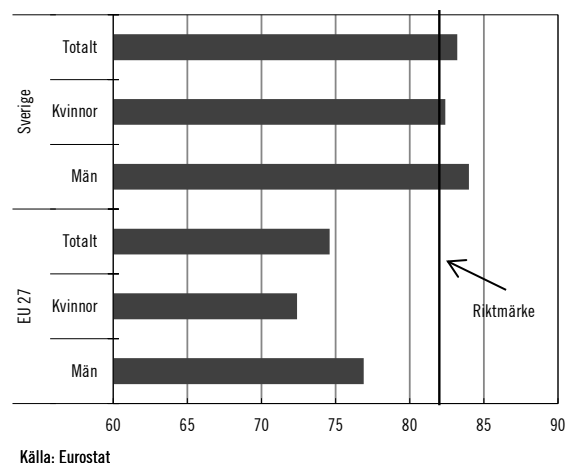
Riktmärke för utbildningssamarbetet som rör vuxnas deltagande i utbildningar gäller såväl formella utbildningar inom utbildningsväsendet som icke-formella, t.ex. personalutbildning. Sverige hörde med sina 26,7 procent till de länder som 2012 hade den allra största andelen, tillsammans med övriga nordiska länder. Den genomsnittliga andelen i EU-länderna var nio procent 2012, en andel som varit i stort sett konstant de senaste åren. Utvecklingen under senare tid är, såväl i EU som helhet som i Sverige, tyvärr svår att bedöma på grund av tidsseriebrott. Det kan dock konstateras att Sverige ligger långt över riktmärket (15 procent) i detta avseende och att kvinnor i högre grad än män deltar i utbildning (diagram 3.7).

Diagram 3.7 Andelen vuxna (25–64 år) som deltagit i utbildning, procent (2012)**EU-mål: Sysselsättning efter avslutad utbildning**

Sysselsättningsgraden tre år efter senast avslutad gymnasial eller eftergymnasial utbildning var 82,4 procent i Sverige 2012. Det är något högre än EU:s riktmärke (82 procent). Genomsnittet för EU var samma år 72,4 procent. Skillnaderna mellan länderna är stor med en sysselsättningsgrad omkring 90 procent i Tyskland, Nederländerna, Österrike, Malta och Island men under 50 procent i Grekland. Som en följd av den finansiella krisen har sysselsättningsgraden minskat sedan 2008 i såväl Sverige som i EU totalt sett (diagram 3.8). Minskningen är dock betydligt mindre i Sverige än inom EU som helhet.

Diagram 3.8 Sysselsättningsgraden bland 20–34-åringar tre år efter avlagd examen på gymnasial eller eftergymnasial nivå, procent (2008–2012)

Sysselsättningsgraden tre år efter avslutad gymnasial eller eftergymnasial utbildning är högre bland män än bland kvinnor, såväl i Sverige som i EU (diagram 3.9).

Diagram 3.9 Sysselsättningsgraden bland 20–34-åringar tre år efter avlagd examen på gymnasial eller eftergymnasial nivå, procent (2012)**3.7 Miljöledningsrapporter**

Statliga myndigheter ska utveckla miljöledningssystem och årligen rapportera sina resultat till regeringen och Naturvårdsverket enligt förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. I enlighet med förordningen har det kommit in rapporter från myndigheter inom Utbildningsdepartementets område.

4 Politikens inriktning

Kunskap ger den enskilda människan möjligheter att växa och att påverka sin situation. En god utbildning öppnar perspektiv och ger goda livsförutsättningar för individen. En hög utbildningsnivå är också nödvändig för samhället samt för att Sverige som nation ska kunna konkurrera på världsmarknaden och därmed säkra välståndet.

Det finns stora utmaningar för utbildningsväsendet sedan en längre tid tillbaka. Svenska elevers kunskapsresultat har sjunkit under lång tid enligt många undersökningar. Alltför många av de elever som lämnar grund- eller gymnasieskolan saknar fullständiga betyg. Utbildningsväsendets koppling till arbetsmarknaden behöver därför stärkas för att underlätta övergången till arbete. Att förbättra utbildningsväsendet kommer att ta lång tid och kräver betydande insatser.

En avgörande faktor för att svenska elevers kunskapsresultat ska kunna förbättras är duktiga lärare. Regeringen prioriterar därför insatser för att höja lärarnas kompetens och läraryrkets status. Regeringen har också genomfört ett stort antal reformer av utbildningsväsendet i syfte att förbättra elevernas studieresultat. Dessa reformer omfattar bl.a. ett stärkt pedagogiskt uppdrag i förskolan, förbättrad uppföljning av elevernas resultat i grundskolan, en reformerad gymnasieskola samt incitament för högre kvalitet i högskolan. Samtidigt har vuxenutbildningen utvecklats och ger människor möjligheter till nya chanser.

Dessa reformer genomförs nu, men regeringen bedömer att ytterligare insatser är nödvändiga. För att stärka Sveriges möjligheter att konkurrera med kunskap föreslår regeringen i denna proposition bl.a. följande.

- Statsbidrag för fler karriärtjänster.
- Insatser för att öka omfattningen av gymnasial lärlingsutbildning.
- Fortbildningssatsning inom läsning och skrivning.
- Utökad undervisningstid i matematik.

Regeringen vill också fortsätta investera i forskning för att långsiktigt förbättra landets förutsättningar för samhällsutveckling och näringslivets konkurrenskraft.

Investeringar i utbildning och forskning är investeringar i framtiden, både för Sverige som nation och för den enskilda människan.

4.1 Lärare, förskollärare och rektorer

Gemensamt för hela skolväsendet är personalens betydelse. För att höja elevernas studieresultat är bra lärare den enskilt viktigaste faktorn. Till de allra viktigaste utmaningarna för skolan hör därför att höja lärares kompetens och läraryrkets status och attraktionskraft. Ett effektivt skoledarskap är också en viktig förutsättning för att förbättra elevernas studieresultat. I förskolan krävs välutbildade förskollärare för att genomföra det pedagogiska uppdrag som den reviderade läroplanen innebär.

Regeringen har genomfört en lång rad insatser för lärarna och andra personalkategorier inom skolväsendet och föreslår här ytterligare åtgärder.

4.1.1 Öka rekryteringen av lärare och förskollärare

Att fler lärare har djup ämnes- och ämnesdidaktisk kompetens är viktigt för att höja kvaliteten i svensk skola. Det är därför angeläget att lärarförsörjningen kan tryggas och att alla elever får sin undervisning av behöriga lärare. Rekryteringsläget är särskilt problematiskt när det gäller ämneslärare med inriktning mot årskurs 7–9 i flera ämnen och ämneslärare med inriktning mot gymnasieskolan i vissa ämnen, särskilt naturorienterande ämnen och teknik. Det råder även brist på behöriga yrkeslärare i skolväsendet.

Inför hösten 2012 ökade dock antalet första-handssökande till lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna med 21 procent jämfört med året innan. Motsvarande statistik för höstterminen 2013 visar återigen en ökning, denna gång på nästan 15 procent. Regeringen menar att det ökande söktrycket är glädjande men att mer behöver göras för att attrahera fler till lärar- och förskolläraryrkena, särskilt till det förstnämnda, och skapa fler vägar in i yrkena.

Medel till informationskampanj

I december 2010 fick Statens skolverk i uppdrag att i samarbete med dåvarande Högskoleverket genomföra en informationskampanj om lärar- och förskolläraryrkena och de nya lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna (U2010/7661/S). Ett tilläggsuppdrag gavs i november 2012 och kampanjen inriktades då särskilt mot att fler ska lockas till lärarutbildning med inriktning mot ämnesområdena naturvetenskap och teknik (U2012/6128/S). Ytterligare ett tilläggsuppdrag gavs i augusti 2013 för att kampanjen under 2013 till viss del specifikt ska inriktas på att attrahera fler män till förskolläraryrkesutbildningen (U2013/5045/S).

Det påbörjade strategiska arbetet med att attrahera fler ungdomar och unga vuxna till lärar- och förskolläraryrkena bör fortsätta. Den fortsatta kampanjen bör bedrivas främst med inriktning mot matematik, teknik och naturorienterande ämnen samt yrkesämnen. Regeringen har inom ramen för anvisade medel under 2011–2013 fördelat 24 miljoner kronor för detta ändamål, och föreslår att ytterligare 5 miljoner kronor avsätts för verksamheten 2014

utöver de 5 miljoner kronor som tidigare beräknats och beräknar 5 miljoner kronor för ändamålet 2015 i enlighet med vad som redovisades i budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1).

Dimensionering av lärar- och förskolläraryrkesutbildning

För närvarande saknas specificerad statistik över lärares behörighet för skolform, ämne och årskurs, men generellt råder det brist på utbildade lärare i skolväsendet. Det finns därför behov av att ta fram en mer detaljerad prognos över behovet av olika lärarkategorier, utifrån skolväsendets behov och hur många lärare som utbildas inom olika kategorier. En sådan prognos kan ge universitet och högskolor ett förbättrat underlag för dimensioneringen av sina lärarutbildningar. Prognosen ska även innefatta underlag för förskolläraryrkesutbildningen. Regeringen avser därför att ge Skolverket i uppdrag att i samarbete med Universitets- och högskolerådet ta fram en sådan prognos. För uppdraget föreslås 3 miljoner kronor avsättas för 2014.

Särskild kompletterande pedagogisk utbildning

En modell som har visat sig ha potential att attrahera studenter till lärarutbildningen är den kombination av arbete och studier som genomförts i flera länder, t.ex. i USA under namnet Teach for America. Studenter med en tidigare examen som har genomfört sin utbildning med goda studieresultat ges möjlighet att läsa en kompletterande pedagogisk utbildning för att nå en ämneslärarexamen samtidigt som de arbetar i en skola med låg måluppfyllelse. Organisationen Teach for Sweden och ett antal universitet och högskolor har tagit initiativ till att arbeta på detta sätt.

Efter förslag i budgetpropositionen för 2013 avsattes 1,5 miljoner kronor för en försöksverksamhet med denna inriktning. Därutöver fick organisationen Teach for Sweden 3 miljoner kronor 2013 för arbete med att rekrytera, utbilda och handleda studenter. Vidare beräknades 5 miljoner kronor för 2014, 6 miljoner kronor för 2015 och 2,5 miljoner kronor för 2016. För att utöka verksamheten och möjliggöra för fler lärosäten och studenter att genomföra mot-

svarande utbildning föreslår regeringen att satsningen utökas och att totalt 14 miljoner kronor avsätts för 2014. För 2015 beräknas totalt 15 miljoner kronor och för 2016 totalt 11,5 miljoner kronor. Studenterna bör även fortsättningsvis främst ha ämneskunskaper i naturorienterande ämnen, matematik och teknik.

Särskild kompletterade utbildning för personer med examen på forskarnivå

I syfte att öka antalet lektorer i skolan presenterade regeringen i promemorian Karriärvägar m.m. i fråga om lärare i skolväsendet (U2012/4904/S) förslag till en särskild kompletterande pedagogisk utbildning för personer med examen på forskarnivå som har varit verksamma som lärare på ett universitet eller en högskola eller i skolväsendet. Den särskilda kompletterande pedagogiska utbildningen om sammanlagt en termins studier bör leda till ämneslärarexamen. I promemorian gjordes också bedömningen att det bör finnas möjlighet till statlig finansiering till de studerande under studietiden. Förslaget bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utökat ULV-uppdrag

Inom satsningen utländska lärares vidareutbildning (ULV) kan personer med en utländsk lärarutbildning komplettera tidigare studier och yrkesverksamhet för att kunna bli behöriga att undervisa i den svenska skolan. Sex lärosäten har sedan 2007 regeringens uppdrag att erbjuda utbildning inom ULV. Satsningen ger lärosätena rätt till en ersättning per helårsstudent som är något högre än den ordinarie, bl.a. för att täcka kostnader för bedömning och validering av tidigare studier och yrkeserfarenheter. I dag finns fler sökande än det finns platser inom ULV. Regeringen föreslår därför att ytterligare 13 miljoner kronor avsätts för verksamheten och studiemedel för 2014 och beräknar lika mycket årligen därefter, vilket motsvarar en utbyggnad med cirka 100 utbildningsplatser.

Waldorfpedagogik

Pedagogisk mångfald är viktigt i ett modernt skolväsende. Högt ställda krav på kvalitet och likvärdiga förutsättningar för alla barn och elever är samtidigt av högsta vikt oavsett pedagogisk inriktning. Waldorfpedagogiken är den största alternativa pedagogiken inom det svenska skolväsendet. Hösten 2012 gick ca 7 000 elever och barn i de totalt ca 40 waldorfskolor och 70 waldorfförskolor som finns i landet. Till skolorna och förskolorna finns ca 700 lärare och förskollärare knutna av vilka många saknar en högskoleexamen med pedagogisk inriktning. Inget statligt lärosäte utbildar lärare eller förskollärare med waldorfinriktning. I stället ges utbildningarna av utbildningsanordnare vilkas verksamhet hittills har finansierats utan statliga medel. Regeringen föreslår att 10 miljoner kronor avsätts för 2014 för utbildning av lärare och förskollärare med waldorfinriktning och beräknar 10 miljoner kronor årligen därefter.

4.1.2 Högre kvalitet i lärar- och förskolläraryt utbildning

En lärarutbildning som väl förbereder framtida lärare för läraryrket är avgörande för resultaten i skolan. Likaså är förskolan, vars pedagogiska roll stärkts, beroende av välutbildade förskollärare.

Regeringen har genomfört en rad åtgärder för att skapa högre kvalitet i de svenska lärar- och förskolläraryt utbildningarna och här redovisas ytterligare åtgärder som gäller för båda utbildningarna.

Utbildning baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet

För att på bästa sätt förbereda för det kommande yrkeslivet behöver blivande lärare och förskollärare tillägna sig både ett praktiskt yrkeskunnande och teoretiska kunskaper under sin utbildning. Bland lärar- och förskolläraryt utbildarna vid ett lärosäte behöver därför både personer med vetenskaplig kompetens och yrkesskickliga lärare och förskollärare med relevant och aktuell lärar- och förskollärerfarenhet finnas för att utbildningen ska hålla hög kvalitet. Jämfört med den tidigare lärarexamen innehåller examensbeskrivningarna för de fyra lärar- och

förskollärarexamina som infördes 2011 förtydligade mål för examen. Genom reformen har kraven på de teoretiska kunskaperna skärpts avsevärt, särskilt betonas de didaktiska kunskaperna. Dessa förändringar har varit nödvändiga. Regeringen gör dock bedömningen att den del av didaktiken som handlar om hur man undervisar, dvs. metodiken, behöver tydliggöras ytterligare för att de blivande lärar- och förskollärarna ska få det praktiska yrkeskunnande de behöver. Regeringen avser därför att förtydliga examensmålen i detta avseende.

Högre kvalitet i de verksamhetsförlagda utbildningsdelarna

De verksamhetsförlagda utbildningsdelarna (VFU) i lärar- och förskolläraryrket ger studenterna möjlighet att tillämpa sina teoretiska kunskaper och utveckla sitt praktiska yrkeskunnande. VFU har förändrats i och med de nya examina som infördes 2011. Det finns anledning att gå vidare med insatser för att ytterligare utveckla VFU.

En försöksverksamhet med övningsskolor och övningsförskolor, vid vilka studenterna vid ett lärosäte genomför huvuddelen av sin VFU, är avsedd att genomföras 2014–2019. Verksamheten syftar till att höja kvaliteten i VFU:n, bl.a. genom att säkerställa kvaliteten på handledningen och ökade kontakter mellan lärosäte och övningsskola respektive övningsförskola. För försöksverksamheten föreslås att 40 miljoner kronor avsätts för 2014 och för 2015–2019 beräknas lika mycket årligen, i enlighet med vad som redovisades i budgetpropositionen för 2013.

För att ytterligare motivera såväl studenter som lärosäten och skolor att prioritera arbetsinsatser kopplade till VFU finns det behov av att se över hur en förtydligad bedömning av VFU inom lärar- och förskolläraryrket kan utformas. Regeringen avser därför att utreda hur en förtydligad bedömning av studentens prestationer under VFU med en flergradig betygsskala skulle kunna utformas och hur en sådan förändring skulle kunna genomföras. Regeringen avser också att särskilt låta granska kvaliteten på VFU:n i lärar- och förskolläraryrket.

Försöksverksamhet med krav på lämplighet vid tillträde till lärar- och förskolläraryrket

Regeringens förslag: Krav på att den som antas till utbildning som leder till förskolläraryrket, grundläraryrket eller ämnesläraryrket är lämplig för lärar- eller förskolläraryrket får ställas i en försöksverksamhet vid vissa statliga universitet och högskolor.

Ärendet och dess beredning: Regeringen har i juni 2013 aviserat en försöksverksamhet med lämplighetsbedömning vid antagning till lärarutbildning. Vidare har Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) hållit ett möte i augusti 2013 med företrädare för Umeå universitet, Stockholms universitet, Karlstads universitet och Malmö högskola samt Universitets- och högskolerådet. Vid mötet diskuterades förutsättningarna för att genomföra en försöksverksamhet med lämplighetsbedömning vid antagning till förskolläraryrket och lärarutbildning (U2013/4255/UH). Myndigheterna ställde sig positiva till ett genomförande av en begränsad försöksverksamhet. De betonade vikten av att ramarna och förutsättningarna för en försöksverksamhet beaktas, däribland rättssäkerhetsaspekten för de sökande och att eventuella ökade kostnader för myndigheterna behöver täckas. Även vikten av att överväga den praktiska hanteringen av lämplighetsbedömning i samband med ansöknings- och antagningsprocessen lyftes fram av myndigheterna.

Därefter har Universitets- och högskolerådet, Universitetskanslersämbetet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Karlstads universitet, Malmö högskola, Sveriges kommuner och landsting, Friskolornas riksförbund, Lärarförbundet och Lärarnas riksförbund beretts tillfälle att lämna synpunkter på regeringens förslag. Synpunkterna finns tillgängliga i Regeringskansliet.

Majoriteten av de tillfrågade instanserna, däribland *Universitets- och högskolerådet*, *Stockholms universitet*, *Umeå universitet* och *Lärarnas riksförbund*, ser positivt på förslaget eller har inte haft några invändningar mot att en försöksverksamhet genomförs. *Stockholms universitet* framför t.ex. att förslaget sammanfattar det viktiga med en försöksverksamhet när det gäller bl.a. vikten av rättssäkerhet under försöks-

verksamheten. Enligt universitetet innebär vidare en lämplighetsprövning att den sökande blir medveten om sitt utbildnings- och yrkesval. *Universitetskanslersämbetet* tar inte ställning till förslaget men framför synpunkter när det gäller bl.a. tydligheten och rättssäkerheten för de sökande i samband med antagning. Myndigheten föreslår att tidpunkten för ett genomförande av en försöksverksamhet bör skjutas fram för att kunna utredas vidare innan beslut om föreskrifter fattas. *Malmö högskola* föreslår att det bör ställas krav på att den sökande bedöms bli lämplig för lärar- eller förskolläraryrket. Några instanser, bl.a. *Läraryrkesförbundet* och *Sveriges kommuner och landsting*, betonar vikten av att försöksverksamheten utvärderas noga. *Stockholms universitet* framhåller att de föreslagna medlen får svårt att täcka kostnaderna för att en försöksverksamhet ska bli bra.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen, Läraryrkesförbundet, Lärarnas riksförbund, Sveriges Kommuner och Landsting samt Friskolornas riksförbund har samlats i juni 2013 kring förändringar i fråga om bl.a. en försöksverksamhet med lämplighetsprov vid antagningen till lärarutbildningen. Det är enligt regeringen viktigt att sökande som antas till lärar- och förskolläraryrket bedöms vara lämpliga i en kommande yrkesutövning och har reflekterat över sitt utbildnings- och yrkesval. En bedömning av sökandes lämplighet ger också sökande en tidig återkoppling på sitt yrkesval. Det innebär även att sökande som kan anses uppenbart olämpliga för en kommande yrkesutövning inte kommer i fråga för tillträde till lärar- och förskolläraryrket. I dagsläget kan det dröja till slutet av en utbildning innan en student som inte passar som lärare eller förskollärare får besked om detta. Det skulle alltså gagna såväl sökande som den framtida skolan att redan i ett tidigt skede kunna göra en bedömning av om en person passar för lärar- eller förskolläraryrket. En ordning med lämplighetsprövning kan också, tillsammans med andra åtgärder som presenteras i denna proposition, bidra till att kvaliteten i verksamheten vid skolan eller förskolan och på aktuella utbildningar höjs.

För att bli antagen till utbildning som leder till förskolläraryrket, grundläraryrket, eller ämnesläraryrket vid statliga universitet och högskolor kan det därför finnas skäl att överväga att ställa krav på att bara den som är lämplig för lärar- eller förskolläraryrket får antas. Innan ett

ställningstagande till frågan om att eventuellt införa ett sådant krav kan göras anser dock regeringen att det bör genomföras en försöksverksamhet där krav på sökandes lämplighet ställs, som bör utvärderas noga. Vid ett genomförande av försöksverksamhet bör det, vilket också flera universitet har framhållit, ställas höga krav på rättssäkerheten för de sökande. Resultatet av en bedömning av sökandes lämplighet bör i försöksverksamheten ligga till grund för såväl behörighet som urval till de aktuella utbildningarna. En försöksverksamhet bör genomföras i begränsad omfattning vid några statliga universitet och högskolor som har aktuella examens-tillstånd. Ett genomförande av en försöksverksamhet överensstämmer också med vad som anförs i betänkandet *En hållbar lärarutbildning* (SOU 2008:109) där det framgår att möjligheterna att anordna lämplighetsprov för antagning till lärarutbildning bör undersökas.

I den försöksverksamhet som bör genomföras ligger att de lärosäten som deltar i verksamheten ges möjlighet att pröva olika modeller av lämplighetsbedömning. Detta skapar också förutsättningar att få praktiska erfarenheter av sådana bedömningar. En försöksverksamhet bidrar också till att få ett underlag kring vad ett eventuellt krav på lämplighet får för konsekvenser när det gäller sökandebild och studentunderlag. Försöksverksamheten bör påbörjas 2014 och pågå under tre år för att därefter utvärderas noga, så att ett ställningstagande efter noggrann prövning kan göras till frågan om ett krav på lämplighet för lärar- eller förskolläraryrket vid antagningen till de aktuella utbildningarna bör införas generellt. Försöksverksamheten bör genomföras så att deltagande universitet och högskolor inledningsvis tar fram och utprövar hur försöksverksamheten bör genomföras för att först därefter låta krav på lämplighet tillämpas skarpt i samband med antagning. Ett sådant upplägg innebär att *Universitetskanslersämbetets* synpunkt om tidpunkten för försöksverksamheten tillgodoses.

Bestämmelser om tillträde till högskoleutbildning finns i huvudsak i 7 kap. högskoleförordningen (1993:100). Frågor om krav på behörighet och urval vid tillträde till högskoleutbildning har också underställtts riksdagens godkännande vid ett flertal tillfällen (se t.ex. prop. 2006/07:107, bet. 2006/07:UbU17, rskr. 2006/07:202). Riksdagen bör därför godkänna att det i en försöksverksamhet vid statliga

universitet och högskolor får ställas krav på att den som antas till utbildning som leder till förskolläraryrket, grundläraryrket eller ämnesläraryrket är lämplig för läraryrket eller förskolläraryrket.

Regeringen avser att i förordning meddela nödvändiga föreskrifter om bl.a. krav på lämplighet vid antagning under försöksverksamheten. *Universitetskanslersämbetet* har i sina synpunkter lyft angelägna frågor om bl.a. rättssäkerhet. Enligt regeringens mening är sådana frågor viktiga att beakta inför den senare delen av försöksverksamheten. Regeringen avser att utforma föreskrifterna för försöksverksamheten i samverkan med berörda myndigheter. Vidare avser regeringen också att lämna ett uppdrag om verksamheten till Universitets- och högskolerådet, som bör ansvara för samordningen av verksamheten. I ett sådant uppdrag bör ingå att utgöra metodstöd för deltagande universitet och högskolor i vilket frågor om kvalitet och rättssäkerhet bör beaktas.

Försöksverksamheten kommer att innebära kostnader för de deltagande lärosätena i samband med planering och genomförande av lämplighetsbedömningar och för Universitets- och högskolerådet när det gäller samordning av verksamheten. Regeringen avser därför att fördela 5 miljoner kronor för försöksverksamheten 2014 inom ramen för medel som anvisas och för 2015 och 2016 beräknas lika mycket behöva fördelas, se anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor*.

Läro- och förskolläraryrket vid fler enskilda utbildningsanordnare

Nya läro- och förskolläraryrket startade 2011 för att skapa tydligare struktur och högre kvalitet. Utöver nuvarande utbildningar vid universitet och högskolor finns det anledning att överväga om en mer fristående läro- och förskolläraryrket kan bidra ytterligare till att locka fler att söka sig till exempelvis ämnesläraryrket.

Regeringen avser därför att se över förutsättningarna för en enskild utbildningsanordnare att starta läro- och förskolläraryrket. Utgångspunkten är att utbildningen ska uppfylla kraven i examensordningen, förbereda väl för läraryrket, hålla hög vetenskaplig kvalitet och ställa höga krav på studenterna.

4.1.3 Legitimation, behörighet och fortbildning

Eleverna ska mötas av legitimerade och behöriga lärare i klassrummet. Systemet med legitimation för lärare och förskollärare har funnits sedan 2011. För att få anställas utan tidsbegränsning, ansvara för undervisningen och självständigt besluta om betyg ska det fr.o.m. den 1 december 2013, som huvudregel, krävas legitimation. Legitimationskravet och de av regeringen beslutade behörighetsreglerna innebär att kraven på huvudmannen att använda sig av kunniga och kompetenta lärare och förskollärare har skärpts.

Fortsatt hantering av legitimation för lärare och förskollärare

Skolverket uppger att verket kommer att ha fattat beslut om samtliga legitimationer före den 1 december 2013 avseende ansökningar som har kommit in före den 1 september 2013. Regeringen bedömer dock att det finns behov av ytterligare tillfälliga medel för de närmaste åren, bl.a. för att kunna bibehålla tillräcklig handläggarkapacitet och för it-utveckling.

Regeringen har genom förordningsändringar beslutat om samt i propositionen *Vissa skolfrågor* (prop. 2012/13:187) föreslagit förändringar i regelverket för legitimation och behörighet. Det handlar bl.a. om övergångsregler för att lärare med gedigen erfarenhet av undervisning ska kunna få sin yrkeserfarenhet tillgodoräknad och validerad. Dessa förändringar är avsedda att träda i kraft i december 2013 och innebär ökade kostnader för Skolverkets hantering som beräknas till 77 miljoner kronor 2014, vilket finansieras med medel från satsningen *Lärolyftet II*.

Regeringen föreslår att totalt 146 miljoner kronor avsätts för legitimationsreformen för 2014 och beräknar 50 miljoner kronor för 2015 och 15 miljoner kronor för 2016.

Regeringen avser vidare att återkomma till riksdagen med förslag om att genomförd introduktionsperiod för lärare och förskollärare framöver inte ska krävas för att erhålla legitimation.

För att få en bättre kunskap om hur stor andel av undervisningen som bedrivs av behöriga lärare bör Skolverket få i uppdrag att redovisa sådana uppgifter tillsammans med en analys av statistiken senast den 1 oktober 2014.

Läraryftet II förlängs

Läraryftet II är en satsning i huvudsak inriktad på att lärare med examen ska kunna komplettera sin utbildning för att bli behöriga i alla skolformer, ämnen och årskurser där de undervisar. Satsningen pågår sedan 2011 och, enligt tidigare beslut, t.o.m. 2015 (U2011/5531/S). I budgetpropositionen för 2013 beräknades 447 miljoner kronor för 2014 och 194 miljoner kronor för 2015.

Regeringen har erfarit att en del huvudmän avvaktar med att låta lärare ta del av Läraryftet II eftersom de först vill veta vilken behörighet lärarna får angiven på legitimationen. Regeringen har dessutom, som nämnts ovan, föreslagit övergångsregler för legitimation och behörighet för lärare vilka medför ökade kostnader för legitimering av lärare och minskat behov av behörighetsgivande fortbildning. Med anledning av ovanstående föreslår regeringen att det avsätts ett något lägre belopp för 2014 än vad som tidigare har aviserats samt anser att satsningen ska förlängas t.o.m. 2016.

Regeringen föreslår därför att sammanlagt 331 miljoner kronor avsätts för 2014 och beräknar 228 miljoner kronor 2015 och 75 miljoner kronor 2016 för detta ändamål.

Validering av kunskaper för behörighet

Det finns många legitimerade lärare med gedigen kunskap inom ett eller fler ämnen trots att de inte har behörighet för detta eller dessa ämnen. För den legitimerade lärare som vill få sin yrkeserfarenhet validerad i ämnen som inte omfattas av examen bör det vara möjligt att få behörighet inom ramen för Läraryftet II. Det kan vara fråga om lärare som inte omfattas av övergångsregler om ålder eller antal verksamma år. Regeringen har därför inom ramen för anvisade medel tilldelat Stockholms universitet medel för att tillsammans med andra lärosäten utveckla formerna för validering i detta sammanhang. Regeringen föreslår att 3 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2014 och beräknar lika mycket för 2015.

4.1.4 Karriärvägar

Lärare ska ges möjlighet att göra karriär utan att lämna undervisningen, så att eleverna kan möta de skickligaste lärarna. I syfte att göra läraryrket mer attraktivt genomför regeringen därför en karriärutvecklingsreform för lärare.

Reformen innebär att skolhuvudmän som inrättar karriärtjänsterna förstelärare och lektor ges möjlighet att söka statsbidrag för lönepåslag för dessa särskilt yrkesskickliga lärare. I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) föreslog regeringen att 187 miljoner kronor skulle avsättas för reformen för 2013, vilket gav utrymme för lönepåslag för drygt 4 000 karriärtjänster fr.o.m. hösten 2013. När reformen skulle vara fullt utbyggd 2016, enligt vad som aviserades i budgetpropositionen för 2012, skulle de beräknade medlen på 880 miljoner kronor räcka till lönepåslag för ca 10 000 karriärtjänster, vilket beräknas motsvara ungefär var tionde lärare med legitimation.

Regeringen kan konstatera att det har varit stort intresse från huvudmännens sida för att söka statsbidrag för att inrätta tjänster för särskilt skickliga lärare.

Fler tjänster

För att reformen ska få påtagliga effekter på läraryrkets attraktivitet, och i förlängningen på elevernas studieresultat, vill regeringen skapa ökade förutsättningar för att fler lärare ska kunna gå vidare i karriären inom yrket. Regeringen föreslår därför att satsningen på karriärtjänster förstärks så att det från och med hösten 2014 skapas utrymme som sammanlagt motsvarar lönepåslag för ca 15 000 förstelärartjänster. Från och med hösten 2016 föreslås satsningen utökas ytterligare något till att omfatta lönepåslag för sammanlagt motsvarande ca 17 000 förstelärartjänster.

Regeringen föreslår att ytterligare 377 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2014 och beräknar 554 miljoner kronor ytterligare för 2015, 504 miljoner kronor ytterligare för 2016 samt fr.o.m. 2017 ytterligare 589 miljoner kronor årligen.

Regeringen avser att följa upp att statsbidraget används på avsett sätt och utvärdera dess effekter.

Skolor i utanförskapsområden

Det finns områden i Sverige där utanförskapet är högt. Inom ramen för det urbana utvecklingsarbetet (URB) definieras s.k. utanförskapsområden utifrån kriterierna förvärvsfrekvens, andel med långvarigt försörjningsstöd, andel behöriga elever till gymnasieskolans nationella program samt befolkningens mängd för stadsdelen. Exempel på sådana områden är Tensta och Rinkeby i Stockholms kommun, Herrgården och Södra Sofielund i Malmö och Västra och Östra Bergsjön i Göteborg.

De skolor som finns i dessa utanförskapsområden har i många fall större utmaningar än andra skolor. Eftersom det på dessa skolor, jämfört med skolor i andra områden, ofta finns en större andel elever med sämre förutsättningar och större behov menar regeringen att det är viktigt att särskilt skickliga lärare rekryteras till dessa skolor. För att förbättra skolornas förutsättningar bör det därför vara naturligt att andelen karriärtjänster är högre på skolor i utanförskapsområden. I syfte att stimulera att särskilt skickliga lärare rekryteras till skolor i utanförskapsområden avser regeringen att se över hur en öronmärkning av medlen kan utformas för att långsiktigt öka måluppfyllelsen.

Karriärtjänster i förskolan

Kvaliteten i förskolan är viktig. Det finns skäl att pröva om systemet med karriärtjänster i grund- och gymnasieskolan bör vidgas till förskolan. En svårighet i sammanhanget är att syftet med de nuvarande karriärtjänsterna i skolan är att förstärka drivkrafterna att uppnå goda studieresultat. Resultatuppföljningen i förskolan är mindre tydlig. Skälen att utvidga reformen till förskolan är bland annat att det kan förväntas underlätta rekryteringen av förskollärare långsiktigt. Mot denna bakgrund bör det utredas i vilken utsträckning systemet skulle kunna tillämpas och byggas ut även för förskollärare i förskolan.

4.1.5 Minska lärares administration

Lärare ska inte använda sin tid till administrativt arbete om det inte är nödvändigt för deras undervisning eller är uppgifter som är en förut-

sättning för undervisning. Många lärare upplever dock att de successivt har fått en ökad administrativ börda. Regeringen menar att lärares profession behöver återupprättas på så sätt att mer tid frigörs för att undervisa elever.

För att åstadkomma detta har regeringen därför föreslagit att kraven på skriftliga individuella utvecklingsplaner minskas i propositionen Minskade krav på dokumentation i skolan (prop. 2012/13:195). Förslaget innebär att kravet på skriftliga individuella utvecklingsplaner tas bort helt i årskurs 6–9 i grundskolan och att dessa bör utarbetas minst en gång per läsår i årskurs 1–5 i stället för minst en gång per termin. Det är dock av stor vikt att uppföljningen av elevernas kunskaper och informationen till elever och föräldrar inte försämras. Innehållet i utvecklingssamtalet föreslås därför förtydligas på så sätt att den information som tidigare gavs i en skriftlig individuell utvecklingsplan i stället ska lämnas muntligt vid utvecklingssamtalet. Skolverket har dessutom i sitt regleringsbrev fått i uppdrag att i ett allmänt råd om skriftliga individuella utvecklingsplaner med omdömen ta fram blanketter och stöd som kan användas i arbetet med den skriftliga individuella utvecklingsplanen. Regeringen avser att ge lämplig myndighet i uppdrag att följa effekterna av reformen.

Vidare har en departementspromemoria tagits fram med förslag som syftar till att minska de statliga administrativa kraven i fråga om åtgärdsprogram (Ds 2013:50). Enligt förslaget i departementspromemorian ska elevernas rätt till särskilt stöd motsvara dagens regler men kravet på att skriftligt dokumentera det särskilda stödet i åtgärdsprogram för de elever som är i behov av särskilt stöd avskaffas. Vidare måste sådana program enligt förslaget bara upprättas på begäran av föräldrarna. Denna departementspromemoria har remitterats.

Statens skolinspektion har dessutom fått i uppdrag att utforma en åtgärdsplan i syfte att minska den dokumentationsmängd som myndigheten inhämtar (dnr U2013/3680/GV).

Förändringar i skolans regelverk som görs i syfte att minska lärares administrativa börda bör åtföljas av särskilda implementeringsinsatser. Regeringen föreslår att 5 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2014 och beräknar 10 miljoner kronor för 2015.

Frågan om hur lärares administrativa börda skulle kunna minskas bereds vidare inom Regeringskansliet.

4.1.6 Evidensbaserad skola och förskola

Det vetenskapliga förhållningssättet i skolan kan utvecklas och forskningsbaserad kunskap om effektiva metoder och arbetssätt i skolan bör spridas till dem som är verksamma i skolan. Utöver insatser för utbildningen (se avsnitt 4.1.2) föreslås åtgärder för dem som redan finns i skolväsendet.

Skolforskningsinstitut

För att kunna utveckla och förbättra undervisningen bör bl.a. lärare och förskollärare ges bättre förutsättningar att kunna omsätta relevanta nationella och internationella forskningsresultat i praktiken. Regeringen bedömde därför i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) att insatser ska göras för att systematiskt väga samman och sprida forskningsresultat som bidrar till ökad kunskap om effektiva metoder och arbetssätt i skola och förskola till dem som är verksamma där. För verksamheten föreslås 20 miljoner kronor för 2014 och beräknas 20 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2015, i enlighet med vad som aviserades i budgetpropositionen för 2013. Regeringen har för avsikt att inrätta en ny myndighet för detta ändamål. Regeringen kommer därför att tillsätta en särskild utredare för att förbereda och genomföra bildandet av en sådan myndighet. Regeringens avsikt är att den nya myndigheten ska kunna inleda sin verksamhet den 1 september 2014.

Ämnesdidaktiska centrum för naturvetenskap och teknik

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2013 att 5 miljoner kronor skulle avsättas årligen i syfte att stimulera och sprida ämnesdidaktisk forskning inom bl.a. naturvetenskap och teknik.

I propositionen Forskning och innovation bedömde regeringen därefter att 5 miljoner kronor bör avsättas per år fr.o.m. 2013 för att stimulera den ämnesdidaktiska forskningen

inom matematik, naturvetenskap och teknik och sprida dess resultat. Regeringen har under 2013 uppdragit åt Skolverket att föreslå ett eller högst två lärosäten som ska få i uppdrag av regeringen att bilda ett eller två ämnesdidaktiska centrum för naturvetenskap och teknik (dnr U2013/4201/S, U2013/3132/UH). Vidare avser regeringen att fortsatt stärka Nationellt centrum för matematikutbildning vid Göteborgs universitet.

4.1.7 Speciallärare och specialpedagoger

Andelen elever som är i behov av särskilt stöd ökar och således ökar även behovet av lärare med specialpedagogisk kompetens. Av Statistiska centralbyråns årliga rapport 2011 framgår att det råder brist på sökande med speciallärar- och specialpedagogutbildning till de tjänster som arbetsgivare utlyser. Prognosen fram till 2030 för de båda yrkesgrupperna är att det kommer att råda en ökad brist bl.a. på grund av förestående pensionsavgångar och krav på lärarlegitimation.

Utökning av antalet utbildningsplatser på speciallärarutbildningen

För att möta elever i behov av särskilt stöd krävs en bred kompetens hos lärare i allmänhet och hos lärare med specialpedagogisk kompetens i synnerhet. Den komplexa problembilden och de sviktande skolresultaten för många av dessa elever medför att ytterligare kompetens på området bör finnas i skolan.

Regeringen bedömer därför att medel bör avsättas för att utöka speciallärarutbildningen med 100 utbildningsplatser fr.o.m. 2015. Medel bör tilldelas lärosätena enligt tabell 4.1. Platserna beräknas i huvudsak fördelas efter studenternas efterfrågan och storleken på nuvarande utbildning. För de nya platserna beräknar regeringen 10 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2015.

Därutöver avser regeringen att se över behovet av att inrätta en ny inriktning mot neuropsykiatriska funktionsnedsättningar inom speciallärarexamen.

Tabell 4.1 Utbyggnad av speciallärarutbildning, platser 2015

Lärosäte	2015
Göteborgs universitet	15
Stockholms universitet	20
Umeå universitet	5
Linköpings universitet	10
Karlstads universitet	10
Linnéuniversitetet	5
Örebro universitet	10
Malmö högskola	10
Mälardalens högskola	10
Högskolan Kristianstad	5
Summa	100

Specialpedagogexamen

Det dåvarande Högskoleverket analyserade på regeringens uppdrag behovet av en särskild specialpedagogexamen och behovet av specialpedagoger (rapport 2012:11R). Högskoleverket föreslog att specialpedagogexamen skulle avskaffas och ersättas av en särskild inriktning inom speciallärarexamen. Regeringen avser dock inte att göra några förändringar av specialpedagogexamen för närvarande.

4.1.8 Rektorer

Ett väl fungerande ledarskap i skolan är centralt för att åstadkomma ökad måluppfyllelse. Det pedagogiska ledarskapet innebär återkoppling och stöd till lärarna. Det är därför fortsatt viktigt att uppmärksamma förutsättningarna för att rektorerna ska lyckas med ledarskapet i skolan.

Rektorslyftet förlängs

Sedan 2011 pågår Rektorslyftet, en fortbildning särskilt inriktad på det pedagogiska ledarskapet om 7,5 högskolepoäng på avancerad nivå. Mot bakgrund av utbildningsbehovet anser regeringen att det är angeläget att fortbildningen fortsätter och att den därför bör förlängas ett år. Skolverket redovisar att de rektorer som har deltagit i satsningen har varit mycket nöjda (se t.ex. Skolverkets årsredovisning för 2012). I enlighet med tidigare avisering i budget-

propositionen för 2013 föreslås 20 miljoner kronor avsättas för satsningen för 2014. Regeringen beräknar nu även 15 miljoner kronor för 2015.

Rektorernas ledarskap

Studier visar att många rektorer upplever att tillräcklig tid inte kan avsättas till den pedagogiska ledningen av verksamheten, bl.a. på grund av en stor administrativ börda. Regeringen anser att det finns behov av att få fördjupad kunskap om hur rektorernas arbete ser ut i praktiken, vad det får för konsekvenser för verksamheten och hur förutsättningarna för rektor att agera som ledare kan stärkas. Regeringen avser därför att tillsätta en utredning i syfte att analysera rektorernas arbetssituation och hur rektorernas ansvar och befogenheter samt pedagogiska ledarskap kan stärkas. Regeringen föreslår att 2 miljoner kronor avsätts för detta för 2014.

4.2 Förskola och annan pedagogisk verksamhet

4.2.1 En förskola i världsklass

Den svenska förskolan är en uppskattad och viktig del av välfärden och varje dag går cirka 480 000 barn till förskolan. Den spelar en viktig roll för barns allsidiga utveckling och bidrar till att skapa likvärdiga förutsättningar inför skolstarten. Förskolan bidrar också till ett mer jämställt samhälle, eftersom den möjliggör för både kvinnor och män att kombinera föräldraskap och arbete.

De senaste åren har ambitionerna för förskolan höjts. Under 2011 började en ny skollag (2010:800) och en reviderad läroplan för förskolan att tillämpas, vilket har inneburit att det pedagogiska uppdraget har stärkts. Aldrig tidigare har ambitionen för barns lärande varit så hög. Det har också blivit tydligare vad varje barn har rätt att få med sig av förskolans verksamhet.

Satsningar på förskolans personal

Förskolans personal spelar en viktig roll när det kommer till barns utveckling och lärande. Rege-

ringens arbete för att höja förskolläraryrkets status och garantera kvaliteten i verksamheten fortsätter.

Sedan 2011 finns en förskollärligitation som innebär att endast den som har förskollärligitation ska fr.o.m. den 1 december 2013 få anställas utan tidsbegränsning som förskollärare.

I linje med förskolans utvidgade pedagogiska uppdrag anser regeringen att det ska göras satsningar på kompetenshöjande insatser för förskolans personal. Under 2012–2014 genomförs därför en utbildningssatsning där regeringen inom ramen för avsatta medel satsar totalt ca 120 miljoner kronor. Förskollärare kan gå kurser som avser barn i behov av särskilt stöd. Förskollärare och förskolechefer kan gå kurser avseende uppföljning och utvärdering. Från höstterminen 2013 erbjuds också två nya kurser, en med inriktning på naturvetenskap och teknik och den andra med inriktning på flerspråkighet och interkulturell kompetens. Även barnskötare och annan personal kan delta i de nya kurserna.

Vidare finns också forskarskolor där förskollärare kan bedriva forskning inom sitt yrkesområde. Syftet med att stärka forskningen inom förskolans område är att på så sätt utveckla kvaliteten i förskolan. Möjligheten att forska bidrar också till att stärka den personliga och yrkesmässiga utvecklingen för den enskilde förskolläraren.

Vid sidan om förskollärarna kommer annan personal som t.ex. barnskötare att även i fortsättningen spela en viktig roll i förskolan.

Förskoleplats i tid

Enligt skollagen ska kommuner erbjuda förskoleplats inom fyra månader från det att ansökan har inkommit. Majoriteten av landets kommuner klarar denna tidsgräns, men alltför många kommuner lever inte upp till tidsgränsen. Att förskolan är tillgänglig är inte bara viktigt för barnen utan också för deras föräldrar. För många föräldrar är förskolan en förutsättning för att de ska kunna arbeta. Regeringen tillsatte därför en särskild utredare (U 2012:05, dir. 2012:54) som bl.a. har undersökt i vilken omfattning förskoleplats inte erbjuds inom lagstadgad tid och analyserat om det finns behov av och är lämpligt att införa ytterligare åtgärder eller incitament för att fler barn ska erbjudas förskoleplats i tid. Den särskilde utredaren redovisade den 14 juni 2013

sitt betänkande Förskolegaranti (SOU 2013:41). Det innehöll förslag om att införa en nationell förskolegaranti med bl.a. en platsdag för att förtydliga när kommunen senast är skyldig att erbjuda förskoleplats, och en informations- och rapporteringsskyldighet för kommuner. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Statistik på individnivå i förskola och pedagogisk omsorg

Nationell statistik på individnivå avseende barn som deltar i förskola och pedagogisk omsorg har länge efterfrågats av forskarsamhället, något som skulle möjliggöra uppföljning, utvärdering och forskning om verksamheterna som inte kan erhållas i dag. Motsvarande statistik finns redan för övriga skolformer, dock med vissa undantag. Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att införa en individbaserad statistik avseende barn som deltar i förskola och pedagogisk omsorg (U2013/4201/S, U2013/3132/UH). Under 2013 utreder Statens skolverk förutsättningarna för och konsekvenserna av framtagande av statistik på individnivå gällande deltagande i förskola och pedagogisk omsorg med vederbörlig hänsyn tagen till enskildas integritet. Insamling av statistik ska påbörjas 2014 och statistiken ska därefter finnas tillgänglig årligen. I enlighet med vad regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2013, tillfördes Skolverket 3 miljoner kronor under 2013, och för 2014 föreslås 2 miljoner kronor avsättas för framtagande av statistik på individnivå gällande deltagande i förskola och pedagogisk omsorg. Från och med 2015 beräknas 2 miljoner kronor per år för detta ändamål.

4.2.2 Omsorg på kvällar, nätter och helger

För att det ska vara möjligt att förena föräldraskap och förvärvsarbete är det viktigt att det finns tillgång till omsorg av barn också under så kallad obekvämt arbetstid. Detta är särskilt viktigt för ensamstående föräldrar, i synnerhet kvinnor då de utgör majoriteten av alla dem som arbetar deltid och under obekväma arbetstider.

I den nya skollagen finns det en bestämmelse om att kommuner ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds i den omfattning som

behövs med hänsyn till bl.a. föräldrarnas förvärvsarbete eller studier. Sedan dess har både antalet kommuner som erbjuder omsorg på obekvämt arbetstid och antalet inskrivna barn ökat. År 2012 var knappt 5 000 barn i 151 kommuner inskrivna i omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Motsvarande antal för 2010 var drygt 4 000 barn i 118 kommuner och 2011 drygt 4 500 barn i 130 kommuner. Att fler får tillgång till omsorg på obekvämt arbetstid är en utveckling som regeringen vill uppmuntra. För att stimulera kommunerna att i ökad omfattning erbjuda omsorg på kvällar, nätter och helger aviserade regeringen i budgetpropositionen för 2013 ett riktat statsbidrag om sammanlagt 108,5 miljoner kronor 2013–2016. Kommuner kan fr.o.m. andra kalenderhalvåret 2013 ansöka om statsbidrag enligt förordningen (2012:994) om statsbidrag för omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds.

4.2.3 Män i förskolan

Det övergripande målet för regeringens jämställdhetspolitik är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. En utgångspunkt för förskolan är att flickor och pojkar ska ges möjlighet att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet. Det är viktigt att redan i förskolan synliggöra för flickor och pojkar att kön inte ska vara avgörande i val av yrke. Bland annat därför är det av betydelse att öka andelen män som arbetar som förskollärare och barnskötare. Regeringen gav i augusti 2013 Skolverket ett tilläggsuppdrag (U2013/5045/S) att komplettera den pågående informationskampanjen om lärar- och förskolläraryrkena och de nya lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna så att den till viss del specifikt inriktas på att attrahera fler män till förskolläraryrket. Regeringen gav samtidigt Skolverket ett tilläggsuppdrag (U2013/5044/S) att under 2013 och 2014 genomföra en samlad insats i syfte att öka antalet och andelen män som arbetar som förskollärare och barnskötare i förskolan. Insatsen omfattar konferenser och presentation av lärande exempel om arbete med att öka mäns intresse för förskolläraryrket och arbete som förskollärare och barnskötare i förskolan.

4.3 Ökade kunskaper i skolan

En viktig utmaning för skolväsendet är att höja kunskapsresultaten. Nationella och internationella utvärderingar och studier har visat att resultaten i läsförståelse, matematik och naturvetenskap har försämrats kontinuerligt sedan början av 1990-talet. Dessutom presterar pojkar generellt sett sämre än flickor.

Omfattande reformer har genomförts av regeringen, men som konstaterades i betänkandet *Det tar tid – om effekter av skolpolitiska reformer* (SOU 2013:30), kan reformerna tidigast förväntas få ett visst genomslag i mitten på 2010-talet – ett genomslag som sedan gradvis bör kunna förstärkas fram till slutet av 2020-talet. Regeringen föreslår i denna proposition medel för ytterligare insatser för ökade kunskaper och i detta avsnitt redovisas generella insatser för att höja kunskapsresultaten.

4.3.1 Tidig och tydlig uppföljning

Varje elev har rätt till en individanpassad undervisning så att han eller hon kan utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar. För att förverkliga detta och nå bättre resultat för grundskolan förutsätts att elevernas kunskapsutveckling fortlöpande följs upp och att eventuella insatser sätts in tidigt.

Bedömningsstöd i årskurs 1

Behovet av tidiga insatser för att förebygga svårigheter senare i skolgången är stort. Det finns dock en risk att de elever som är i behov av särskilt stöd får detta stöd alltför sent under grundskoletiden, vilket kan resultera i att de får svårt att nå målen för utbildningen. Regeringen har därför för avsikt att ge Skolverket i uppdrag att utarbeta och implementera ett tydligt och konkret bedömningsstöd för uppföljning av elevernas kunskaper i läs- och skrivutveckling samt matematik. Bedömningsstödet ska kunna användas redan i årskurs 1 för att tidigt identifiera elever i behov av särskilt stöd, eller av extra stimulans, och finnas tillgängligt för skolorna att använda senast under läsåret 2014/15.

Regeringen föreslår att 2 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2014 samt beräknar 2 miljoner kronor för 2015.

Utvärdering av den nya betygsskalan

Hösten 2011 infördes en ny betygsskala i bl.a. grund- och gymnasieskolan. För att få en tydlig bild av hur den nya betygsskalan fungerar i praktiken har regeringen för avsikt att genomföra en utvärdering av reformen.

Alla elever ska genomföra nationella prov

Nationella prov används i ett antal ämnen i årskurs 3, 6 och 9 för att bedöma grundskoleelevernas kunskaper i förhållande till kunskapskraven och, i årskurs 6 och 9, även som stöd för betygsättning. Nationella prov används även inför betygsättningen i vissa angivna kurser i gymnasieskolan och på gymnasial nivå i kommunal vuxenutbildning. För många elever saknas dock provbetyg till följd av att eleverna inte genomfört alla provdelar som proven består av. För att lärare ska ha ett så komplett betygsunderlag som möjligt avser regeringen att i berörda förordningar förtydliga att när det gäller de prov som obligatoriskt ska användas är det obligatoriskt för eleverna att genomföra proven.

Fler kursprov i provbanken

Inom ramen för den s.k. provbanken för gymnasieskolan tillhandahåller Skolverket olika kursprov som håller samma kvalitet som de obligatoriska nationella proven. De är inte obligatoriska att använda i gymnasieskolan men kan utnyttjas flexibelt under året för att stödja lärares betygsättning.

Regeringen anser att sådana kursprov kan bidra till rättvis och likvärdig betygsättning och bedömer därför att ytterligare kursprov bör utvecklas och tillhandahållas i provbanken fr.o.m. 2015, företrädesvis i kurserna Engelska 7 och i Historia 1. Regeringen föreslår därför att det avsätts 5 miljoner kronor för 2014 för att utveckla proven samt beräknar 1 miljon kronor årligen därefter.

4.3.2 Läsning

De internationella studierna PISA 2009 och PIRLS 2011 visar samstämmigt att svenska elevers läsförmåga har försämrats under 2000-

talet. Denna bild stöds också av nationella undersökningar. PIRLS 2011 visar bl.a. att elevernas läsförmåga i årskurs 4 har försämrats mest när det gäller sakprosa, dvs. faktatexter.

Regeringens bedömning är att många lärare behöver kunskap om fler metoder för att kunna individanpassa undervisningen i större utsträckning och bättre stödja elevernas läs- och skrivutveckling. Att förbättra elevernas läs- och skrivförmåga ses främst som en uppgift för ämnet svenska, men eftersom eleverna tidigt har stora svårigheter att ta till sig faktatexter behöver även lärare i andra ämnen lära sig mer om läsprocessen som en del av ämnet.

Regeringen föreslår därför en kompetensutvecklingsinsats med utbildade handledare och webbaserat stöd för olika lärarkategorier och där det kollegiala lärandet är i fokus, i likhet med satsningen Matematiklyftet. Satsningen bör i första hand omfatta lärare som undervisar i ämnet svenska i grundskolan och gymnasieskolans första år.

Regeringen har för avsikt att ge Skolverket i uppdrag att genomföra en sådan kompetensutvecklingsinsats under perioden 2014–2018. Regeringen föreslår att 15 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2014. För 2015 beräknas 56 miljoner kronor, för 2016 och 2017 beräknas 93 miljoner kronor per år, och för 2018 46 miljoner kronor.

4.3.3 Mera tid för matematik

Matematik är ett viktigt ämne och grundläggande kunskaper är bl.a. en förutsättning för att klara många högskoleutbildningar. Även när det gäller matematik visar internationella studier, både PISA 2009 och TIMSS 2011 för årskurs 8, att svenska elevers kunskaper har försämrats sedan 1990-talet. Vidare är mer än var tionde elev inte behörig till ett nationellt program i gymnasieskolan. Detta är i stor utsträckning beroende på bristande kunskaper i matematik.

Regeringen har därför vidtagit flera åtgärder för att lyfta elevernas matematikkunskaper och två stora satsningar aviserades i budgetpropositionen för 2013. Den ena satsningen är en ämnesdidaktisk fortbildningssatsning för matematiklärare, Matematiklyftet, som är avsedd att pågå t.o.m. 2016. För satsningen beräknas totalt 650 miljoner kronor avsättas. Den andra satsningen handlar om mer tid i skolan för mate-

matikämnet. I enlighet med propositionen Utökad undervisningstid i matematik (prop. 2012/13:64, bet. 2012/13:UbU16, rskr. 2012/13:199) har riksdagen beslutat att utöka undervisningstiden i matematik i grundskolan och motsvarande skolformer med 120 timmar fr.o.m. höstterminen 2013, vilka enligt regeringens bedömning i propositionen bör fördelas med en timme i veckan i årskurs 1–3. För detta föreslogs 250 miljoner kronor avsättas för 2013. För 2014 föreslås 500 miljoner kronor avsättas, och fr.o.m. 2015 beräknas 500 miljoner kronor årligen. Beloppen förs till anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen.

Även efter denna utökning är undervisningstiden i ämnet i ett internationellt perspektiv fortfarande låg. De tidigare aviserade satsningarna bör därför enligt regeringens mening kompletteras med ytterligare en utökning av undervisningstiden i grundskolan och motsvarande skolformer med motsvarande en timme per vecka för årskurs 4–6.

Regeringen beräknar att 245 miljoner kronor bör avsättas under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner, anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* för detta ändamål för 2016 och fr.o.m. 2017 490 miljoner kronor årligen.

4.4 En skola för alla

Likvärdighet handlar om att alla elever ska få utbildning utifrån sina olika förutsättningar och behov, så att de uppnår kunskapskraven och får möjlighet att utvecklas så långt möjligt. Skolan ska också ge alla elever, oavsett geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, lika tillgång till utbildning. Ytterligare insatser behövs för att stärka kvaliteten på utbildningen, oavsett elevens bakgrund och vilken skola eleven har valt.

4.4.1 Garanterad undervisningstid

De uppföljningar av den garanterade undervisningstiden som har gjorts av såväl Statens skolverk som Statens skolinspektion visar på problem i både grund- och gymnasieskolan.

Enligt regeringens mening finns det starka indikationer på att eleverna i grundskolan inte alltid får den garanterade undervisningstid de har rätt till enligt skollagen (2010:800). För att underlätta uppföljningen och därmed säkra elevernas rätt till den garanterade undervisningstiden i grundskolan bör timplanen (bilaga 1 till skollagen) stadiindelade, dvs. undervisningstid bör anges i timmar per stadie (årskurs 1–3, 4–6 respektive 7–9) i stället för som total tid för hela grundskolan. Regeringen bedömer även att skillnaderna är alltför stora när det gäller hur mycket undervisningstid eleverna får i den mål- och resultatstyrda gymnasieskolan.

Regeringen har för avsikt att ge Skolverket i uppdrag att dels föreslå en stadiindelad timplan för grundskolan, dels utreda hur en starkare styrning av undervisningstiden i gymnasieskolan kan utformas. För detta ändamål föreslår regeringen att 2 miljoner kronor avsätts 2014. För 2015 beräknas 1 miljon kronor.

4.4.2 Resursfördelning utifrån olika elevers behov och förutsättningar

Utbildningen ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. I dag anges i läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr11) att en likvärdig utbildning inte innebär att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika, utan att hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov.

Som Skolverket har redovisat i ett par studier följer kommunerna detta i varierande utsträckning. Enligt Skolverket finns det anledning att ifrågasätta om differentieringen av resurser mellan skolor och förskolor är tillräcklig. För att förtydliga att kommunerna ska fördela resurser efter elevernas olika behov och förutsättningar anser regeringen att detta bör framgå av skollagen.

Regeringen menar vidare att det i skollagen bör förtydligas att även rektorn och förskolechefen, inom sina givna ramar, har ansvar för att fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

Regeringen avser därför att återkomma till riksdagen i frågan.

Regeringen bedömer att dessa förtydliganden inte kommer att innebära någon ändring i fördelningen av ansvar eller medföra några ekono-

miska konsekvenser i förhållandet mellan staten och kommunerna.

4.4.3 Särskilda insatser

Alla elever, oavsett bakgrund och familjeförhållanden, ska få en undervisning som är anpassad till deras förutsättningar och behov. Skolan ska sträva efter att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Något som kan underlätta detta kompensatoriska uppdrag som skolan har är om eleverna ges möjlighet till extra undervisning under organiserade pedagogiska former utanför ordinarie undervisningstid, exempelvis efter den ordinarie skoldagens slut eller på loven. För elever som riskerar att inte nå kunskapskraven kan sådana insatser förbättra deras möjligheter att lyckas med skolarbetet.

Läxhjälp

Skolan ansvarar för att elever under ordinarie undervisningstid får det stöd och den hjälp som de behöver för att klara kunskapskraven. Samtidigt är läxor viktiga för att ge eleverna möjlighet till repetition och mängdträning av sådant som har behandlats i undervisningen. Extra stöd och hjälp hemifrån bidrar till goda kunskapsresultat, men alla elever har inte tillgång till detta. Om skolan tillhandahåller läxhjälp skulle det kunna kompensera för detta och bidra till ökad måluppfyllelse och likvärdighet. Regeringen har därför för avsikt att införa ett tidsbegränsat statsbidrag till huvudmännen för att anordna läxhjälp. Fokus bör vara på elever i årskurs 6–9. Detta gynnar främst elever som riskerar att inte klara kunskapskraven och bidrar till ökad likvärdighet. Regeringen avser också att ge ideella läxhjälpföreningar möjlighet att söka statsbidrag för sina verksamheter.

Regeringen föreslår att 16 miljoner kronor avsätts för dessa ändamål för 2014. För 2015 beräknas 28 miljoner kronor, för 2016 beräknas 24 miljoner kronor och för 2017 beräknas 12 miljoner kronor.

Sommarskola

För elever som av olika anledningar inte har nått kunskapskraven inom ramen för den vanliga undervisningen kan mer tid till undervisning under loven öka förutsättningarna att nå dem. Regeringen har därför för avsikt att införa ett statsbidrag för anordnande av undervisning under sommarlovet. Fokus bör vara på elever i årskurs 6–9 som riskerar att inte klara kunskapskraven. Det bör även vara möjligt för huvudmännen att ansöka om statsbidrag för anordnande av undervisning på andra lov, t.ex. sport- eller påsklovet, för eleverna i årskurs 9. För elever som erbjuds utbildning på sommaren direkt efter avslutad årskurs 9 ska möjlighet till prövning för slutbetyg erbjudas.

Regeringen avser även att ge Skolverket i uppdrag att samla in kompletterande statistik för de elever som prövar för betyg under sommaren, för att ge en mer rättvisande bild av hur många elever som vid höstterminens start uppfyller behörighetskraven för gymnasieskolans nationella program, dvs. gymnasiebehörighet.

Den utbildning som omfattas av skolplikt avslutas i och med årskurs 9 och målet för utbildningen kan anses vara att uppnå gymnasiebehörighet. Regeringen avser att tillsätta en utredning som ska utreda förutsättningarna för och ta fram förslag om obligatorisk sommarskola för de elever som inte når behörighet till gymnasieskolans nationella program. För elever som även efter den obligatoriska sommarskolan inte har uppnått sådan behörighet ska utredningen utreda och ta fram förslag om förlängd skolplikt.

Det bör även vara möjligt att ansöka om statsbidrag för sommarskola för de elever på gymnasieskolans yrkesprogram som inte har nått kunskapskraven på den inledande kursen i matematik.

Regeringen föreslår att 78 miljoner kronor avsätts för dessa ändamål för 2014. För 2015 och 2016 beräknas 78 miljoner kronor årligen.

4.4.4 Nyanlända elever

Elever som har invandrat efter sju års ålder, dvs. efter tidpunkten för ordinarie skolstart i Sverige, når som regel sämre skolresultat än de elever som invandrat i yngre åldrar. Att ta emot elever som nyligen har anlänt till Sverige innebär en

stor men viktig utmaning. Förutsättningarna för utbildning är på många sätt annorlunda än för övriga elever, bl.a. på grund av att de allra flesta nyanlända eleverna inte kan svenska. De nyanlända eleverna utgör dessutom en heterogen grupp och har ofta skiftande skolbakgrund.

Utökad undervisningstid i svenska

Kunskaper i det svenska språket är viktiga för den nyanlända elevens möjlighet att kunna delta i ordinarie undervisning. Som en del i arbetet för att stärka nyanlända elevers studieresultat har medel avsatts och beräknats för ett riktat statsbidrag för en försöksverksamhet med utökad undervisningstid i ämnet svenska med motsvarande tre timmar i veckan för nyanlända elever i årskurs 6–9 under perioden 2013–2016. Denna försöksverksamhet bör utökas till att även omfatta årskurs 1–5. Regeringen föreslår därför att 45 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2014 och beräknar 90 miljoner kronor för 2015 respektive 2016, utöver vad som har aviserats i budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1).

Svenska som andraspråk förändras

Ämnet svenska som andraspråk har inte fungerat tillfredsställande i grundskolan. Måluppfyllelsen har varit låg i ämnet och det har felaktigt ofta betraktats som ett stödämne till ämnet svenska. Många lärare saknar kompetens i ämnet och urvalet av elever har ibland skett på godtyckliga grunder. En arbetsgrupp inom Utbildningsdepartementet utreder nu frågan hur utbildning i svenska för nyanlända elever och elever med annat modersmål än svenska ska kunna förbättras.

4.4.5 Friskolekommittén

Villkoren för kommunala och fristående skolor bör i så stor utsträckning som möjligt vara lika för att eleverna ska få en likvärdig utbildning. Friskolekommittén lämnade den 20 augusti 2013 sitt slutbetänkande, Friskolorna i samhället (SOU 2013:56).

När det gäller obligatoriskt samråd mellan kommuner och en enskild huvudman inför eta-

blering av en fristående skola, vandelsprövning av fristående huvudmän, skärpta sanktioner vid brister samt ett ”snabbspår” vid byte av huvudman för en befintlig fristående skola avser regeringen att återkomma till riksdagen med lagförslag under innevarande mandatperiod. Frågor om införande av offentlighetsprincipen i fristående skolor, inklusive meddelarskydd, liksom om ägarprövning och syftesbeskrivningar i bolagsordning kommer att hanteras av andra utredningar. Regeringen avser vidare att ge Skolverket i uppdrag att utveckla ett nytt informationssystem med utgångspunkt i Friskolekommitténs förslag. För ett nytt informationssystem beräknar regeringen att 4,5 miljoner kronor avsätts för 2014. Vidare beräknar regeringen 4 miljoner kronor för 2015 och därefter 2 miljoner kronor årligen.

4.4.6 Fristående skolors ekonomiska stabilitet m.m.

En ökande andel fristående skolor kräver mer omfattande granskningar av skolors ekonomiska stabilitet. Under senare år har också antalet ansökningar om övertagande av befintliga verksamheter ökat. Regeringen anser att Skolinspektionen bör ges möjligheter att förstärka den ekonomiska kompetensen i tillsynsarbetet för att klara behovet av omfattande granskningar av skolors ekonomiska stabilitet och effektivt kunna hantera ansökningar om övertagande. Därutöver har Friskolekommittén lämnat förslag, bl.a. om prövning av ägarnas lämplighet och långsiktighet och om ett mer aktivt användande av sanktioner vid allvarliga brister, som medför behov av ytterligare resurser för Skolinspektionen.

Regeringen föreslår därför att 3,5 miljoner kronor avsätts för Skolinspektionen för detta ändamål för 2014 och beräknar därefter 7 miljoner kronor årligen.

4.4.7 Stärkt tillgång till undervisning i minoritetsspråk

Elever som tillhör de fem nationella minoriteterna bör få stärkt tillgång till undervisning i sitt minoritetsspråk. Skollagens krav på att elever måste ha grundläggande kunskaper för att ha rätt till undervisning i sitt modersmål bör därför tas

bort för dessa elever. Därmed stärks de nationella minoriteternas möjligheter att tillägna sig, använda och utveckla sina språk. Regeringen avser att remittera ett sådant förslag och återkomma till riksdagen i denna fråga. För att ytterligare stärka de nationella minoritetsspråkens ställning avser regeringen också att ge Skolverket i uppdrag att ta fram förslag till kursplaner på nybörjarnivå för dessa språk inom ramen för ämnet modersmål. Regeringen föreslår att totalt 2 miljoner kronor avsätts för dessa ändamål för 2014, och beräknar 5 miljoner kronor för 2015 och 9 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2016. Anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner beräknas ökas med dessa belopp.

4.4.8 Elever som felaktigt mottagits i grundskolan eller gymnasieskolan

Att elever som tillhör grundskolan eller gymnasieskolan tas emot i dessa skolformer – och att övriga elever inte gör det är en viktig rättssäkerhetsfråga. Skolinspektionen har bedömt att minst en procent av eleverna i grundskolan felaktigt har mottagits där.

Åtgärder har redan vidtagits för att stärka rättssäkerheten, t.ex. skärpta krav i skollagen på kontinuerlig uppföljning och prövning av mottagandet i grundskolan eller gymnasieskolan.

Regeringen avser även att ge Skolverket i uppdrag att bl.a. genomföra informationsinsatser gentemot huvudmännen om mottagandet i grundskolan och gymnasieskolan. Regeringen föreslår att 2 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2014.

4.4.9 Trygghet och studiero

Det är av största vikt att skolan är en trygg plats för alla elever och all personal. En trygg skolmiljö och studiero är centrala förutsättningar för utbildning av hög kvalitet och för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden. Undersökningar som mäter trygghet och studiero visar att en majoritet av eleverna trivs i skolan, med sina lärare och andra elever. Samtidigt visar Skolverkets undersökningar att drygt var tionde elev i årskurs 4–9 och i gymnasieskolan upplever att de sällan eller

aldrig har arbetsro. Utan arbetsro är det svårare att uppnå kunskapskraven.

Områden som är nära förknippade med studiero i skolan är bl.a. kränkande behandling, närvaro och elevinflytande. När det gäller kränkande behandling och närvaro visar rapporter att många elever känner sig otrygga i skolan och att skolorna brister i att förebygga ogiltig frånvaro.

Regeringen avser därför att följa upp och utvärdera vad de redan vidtagna åtgärderna, t.ex. den nya skollagen, har inneburit för skolornas arbete med elevernas trygghet och studiero. Även ytterligare åtgärder för att förbättra elevernas studiemiljö kan bli aktuellt.

4.5 Gymnasieskolan

Många av de insatser som har redovisats ovan omfattar flera delar av skolväsendet, men regeringen har också förslag som enbart gäller gymnasieskolan.

Hösten 2011 reformerades gymnasieskolan för att bättre förbereda eleverna för framtida studier och kommande arbetsliv. För att ytterligare stärka kvaliteten i utbildningen och minska problem med bristande matchning mellan utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden föreslås här ytterligare insatser.

4.5.1 Gymnasiereformens finansiering

Enligt regeringens bedömning i propositionen Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan (prop. 2008/09:199) förbättrar gymnasiereformen på sikt förutsättningarna när det gäller elevers genomströmning samt skolornas planering, schemaläggning och möjligheter att kunna fylla undervisningsgrupperna. I samband med budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1, utg.omr. 25) aviserade regeringen därför en reglering av anslaget till kommunerna i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen. Denna reglering påbörjades 2012 i enlighet med riksdagens beslut.

Regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) delade i samband med budgetpropositionen för 2013 bedömningen att mer tydliga effektiviseringsmöjligheter kunde uppkomma först 2014 då reformen skulle få fullt

genomslag (prop. 2012/13:1, utg.omr. 16). Regeringen bedömde därför att 895 miljoner kronor borde tillskjutas för de första två åren och riksdagen beslutade i enlighet därmed.

Regeringen bedömer nu att gymnasie-reformen på kort sikt inte leder till lägre kostnader i den omfattning som tidigare beräknats. Den beräknade besparingen för 2014 och 2015 bör därför inte genomföras och beloppen för åren därefter minskas. För detta ändamål föreslår regeringen att 1 360 miljoner kronor avsätts 2014 och beräknar 1 930 miljoner kronor för 2015 och beräknar därefter 1 460 miljoner kronor per år fr.o.m. 2016.

Regeringen menar att detta på sikt kommer att medföra ett ekonomiskt utrymme för kommunerna. Detta utrymme bör även användas för att stärka rättigheterna till kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Regeringen avser därför, efter överenskommelse med SKL, att återkomma till riksdagen med förslag som stärker dessa rättigheter. För det första handlar det om att utöka rätten att delta i kommunal vuxenutbildning i syfte att uppnå grundläggande behörighet till högskolan. Denna rätt omfattar i dag elever med en examen från gymnasieskolans yrkesprogram och regeringen menar att denna rättighet bör utökas till en generell rättighet, dvs. till att omfatta alla vuxna som är behöriga till sådan utbildning. För det andra anser regeringen att det bör införas en rättighet att delta i vuxenutbildning i syfte att uppnå särskild behörighet till högskolan. Även denna rättighet föreslås omfatta alla vuxna som är behöriga till sådan utbildning. Regeringen menar att dessa rättigheter bör gälla fr.o.m. den 1 januari 2017.

4.5.2 Teknikprogrammet

De svenska teknikföretagens förmåga att möta den globala konkurrensen och den snabba tekniska utvecklingen bygger på god tillgång på kompetens inom sektorn. Teknikprogrammet, det nationella program på gymnasieskolan som framför allt syftar till arbete inom denna sektor, kan utvecklas ytterligare genom ett par åtgärder.

Gymnasieingenjörsexamen blir permanent

Sveriges behov av personer med en kortare ingenjörsutbildning är stort och förväntas växa. Sedan hösten 2011 pågår därför en försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år inom gymnasieskolan, T4. Utbildningen syftar till en gymnasieingenjörsexamen och ska till vissa delar vara förlagd till en eller flera arbetsplatser och bygga på gymnasieskolans teknikprogram. Regeringen avser att i en proposition till riksdagen föreslå att verksamheten permanentas fr.o.m. höstterminen 2015. För detta ändamål beräknar regeringen, inklusive kostnader för studiehjälp, 50 miljoner kronor för 2015, 110 miljoner kronor för 2016, 140 miljoner kronor för 2017 och 150 miljoner årligen fr.o.m. 2018.

Utveckling av teknikprogrammet

Industrins utveckling de senaste decennierna förutsätter mer kvalificerad kompetens och för att möta industrins behov bör teknikprogrammet utvecklas och göras mer flexibelt. Regeringen avser därför tillsätta en utredning med uppdraget att se över hur programmet kan förändras och få minst en ny industriell inriktning som leder till yrkesexamen.

4.5.3 Yrkesutbildning

Den gymnasiala yrkesutbildningen utgör en viktig del av den nationella kompetensförsörjningen. Såväl i samband med gymnasie-reformen 2011 som senare har olika åtgärder vidtagits för att höja kvaliteten, bl.a. genom att Statens skolinspektion och Statens skolverk har fått utökade resurser för att arbeta med yrkesutbildning och genom Skolverkets uppdrag om utveckling av kvalitet i gymnasial lärlingsutbildning (U2012/757/GV m.fl.). Det behövs dock ytterligare insatser.

I detta avsnitt redovisas förslag som omfattar både gymnasial lärlingsutbildning och yrkesutbildning som huvudsakligen är skolförlagd, samt insatser för att stimulera användandet av de yrkesintroduktionsavtal som tecknats av arbetsmarknadens parter. Genom de insatser som föreslås i detta avsnitt samt i avsnitt 4.5.4 bedömer regeringen att riksdagens tillkännagivande att regeringen bör återkomma avseende höjd kvali-

tet i det arbetsplatsförlagda lärandet på gymnasieskolans yrkesprogram (bet. 2012/13:UbU6, rskr. 2012/13:186) kan anses slutligt tillgodosett.

Samarbete mellan myndigheter och branscher

Det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) är ett viktigt inslag i yrkesutbildningen och bidrar till att ungdomar får egna erfarenheter av arbetslivet, utvecklar en yrkesidentitet och börjar bygga ett eget nätverk med potentiella framtida arbetsgivare. Lärande på arbetsplats utgör även en central del i de yrkesintroduktionsavtal som parter inom flera branscher har tecknat (se även Finansplanen samt avsnitt 4.5.1 i UO14). Planering, handledning, uppföljning och dokumentation är viktiga förutsättningar för att lärandet i arbetslivet ska hålla hög kvalitet. Detta gäller både den APL som förekommer i gymnasieskolan och i det lärande som ska ske inom yrkesintroduktionsavtalen.

Samarbetet mellan berörda myndigheter, branschorganisationer och parter kring olika former av lärande i arbetslivet bör intensifieras. Regeringen anser att detta samarbete även bör omfatta andra frågor som berör yrkesutbildning, kompetensförsörjning och ungdomars övergång från utbildning till arbetsmarknad. Även olika statliga stödinsatser bör samordnas.

Regeringen föreslår därför att 6 miljoner kronor avsätts för dessa ändamål för 2014 och beräknar 8 miljoner kronor per år för 2015 och 2016 samt 6 miljoner kronor per år för 2017 och 2018. Nedan beskrivs närmare ytterligare stöd till branscher när det gäller dels gymnasial yrkesutbildning, dels yrkesintroduktionsavtal.

Utvecklingsstöd till branscher avseende gymnasial yrkesutbildning

Flera branschorganisationer visar stort engagemang och vilja att arbeta för ökad kvalitet i arbetsplatsförlagt lärande (APL). Detta kan omfatta både lärlingsutbildning och APL inom skolförlagd yrkesutbildning. Det är glädjande, eftersom ett starkt engagemang från branscherna är avgörande för att utveckla yrkesutbildningens kvalitet. Det finns en stor variation mellan branschernas förutsättningar vad gäller erfarenhet, organisation och resurser som kan avsättas.

Regeringen bedömer att fler branscher bör kunna ta fram material för utbildning och på olika sätt stödja arbetsgivare som tar emot elever på APL. Regeringen anser därför att ett utvecklingsstöd till branscherna bör införas.

Regeringen föreslår att 13 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2014 och beräknar 25 miljoner kronor per år 2015 och 2016.

Utvecklingsstöd till branscher avseende yrkesintroduktionsavtal

I samtalen mellan regeringen och arbetsmarknadens parter om yrkesintroduktionsavtal har parterna påtalat behovet av att stödja arbetsgivarna så att de kan erbjuda ungdomar en strukturerad handledning och utbildning på arbetsplatsen. Regeringen anser att branschernas arbetsgivar- och arbetstagarparter bör erbjudas stöd i syfte att utveckla stödstrukturer för lärande på arbetsplatsen. Regeringen föreslår därför att ett riktat statsbidrag införs så att parterna gemensamt kan bygga upp stödstrukturer för handledning och lärande på arbetsplatsen inom respektive bransch. Statsbidraget ska kunna lämnas till organisationer som åtar sig att genomföra sådana utvecklingsinsatser.

Regeringen föreslår att 20 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2014 och beräknar 30 miljoner kronor per år för 2015 och 2016 samt 20 miljoner kronor per år för 2017 och 2018. Utöver detta anser regeringen att branscherna under perioden 2014–2018 bör ges operativt stöd i syfte att främja kvalitet, legitimitet och likvärdighet vad gäller de stödstrukturer som byggs upp. Detta stöd bör enligt regeringen samordnas med liknande insatser inom yrkesutbildningsområdet, enligt vad som beskrivits ovan.

Förbättrad uppföljning av yrkesutbildningen

Elever, föräldrar, huvudmän och branscher behöver bättre information om de olika yrkesprogrammets kvalitet, t.ex. om etablering på arbetsmarknaden efter avslutade studier och utbildningens relevans för arbetslivet.

Skolverket har därför på uppdrag av regeringen lämnat förslag på hur en systematisk och långsiktig uppföljning av ungdomars etablering

på arbetsmarknaden kan utvecklas. Regeringen avser att gå vidare med delar av förslaget och menar att uppföljningen även bör omfatta de högskoleförberedande programmen. Regeringen föreslår att 7 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2014 och beräknar 7 miljoner kronor årligen därefter.

Kampanj för yrkesprogrammen

Yrkesprogrammen ger möjligheter för de elever som vill gå ut i arbetslivet direkt efter gymnasieskolan samtidigt som det finns möjligheter till fortsatta studier för den som önskar det. Skolverket har i uppdrag att utveckla informationen om gymnasial yrkesutbildning för att ge en allsidig bild av gymnasieskolan. Regeringen avser att ge Skolverket i uppdrag att i samarbete med de nationella programråden genomföra en informationskampanj om yrkesutbildning med elever i grundskolan som målgrupp. Regeringen föreslår att 5 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2014 och beräknar 5 miljoner kronor för 2015.

4.5.4 Lärlingsutbildning

Till skillnad från flera andra europeiska länder har svenskt arbetsliv en tradition av att förlita sig på skolförlagd yrkesutbildning. För att stärka elevers ställning på arbetsmarknaden bör fler ges möjlighet att välja en arbetsplatsförlagd gymnasieutbildning, dvs. en lärlingsutbildning. Regeringen föreslår medel för flera insatser för att öka lärlingsutbildningens attraktivitet och kvalitet.

Kostnadsersättning för eleverna

Under den del av utbildningstiden som eleven arbetar som lärling på arbetsplatsen kan eleven få ökade kostnader för resor och gemensamma måltider med arbetskollegor. Ingen elev ska behöva välja bort lärlingsalternativet av ekonomiska skäl och därför bedömer regeringen att en kostnadsersättning till eleven på 1 000 kronor per studiemånad då lärlingen har utbildningskontrakt bör införas. Det motsvarar ca 100 kronor per dag som eleven är på arbetsplatsen.

Regeringen föreslår att 57 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2014 och beräknar 75 miljoner kronor för 2015, 91 miljoner kronor för 2016 och därefter 102 miljoner kronor årligen.

Lärlingsanställning

En proposition om en ny anställningsform, gymnasial lärlingsanställning, bereds inom regeringskansliet. Syftet är att underlätta övergången från skola till arbetsliv genom att inrätta en tidsbegränsad anställningsform som är anpassad till gymnasiala lärlingar.

Höjt anordnarbidrag till arbetsplatsen

I dag utgår ett statligt anordnarbidrag på 40 000 kronor per lärling och år varav minst 30 000 kronor riktas till arbetsplatsen och högst 10 000 kronor till skolhuvudmannen. För att öka incitamenten för arbetsgivare att ta emot lärlingar föreslås att bidraget höjs med 17 500 kronor per lärling och år.

Kvaliteten i det arbetsplatsförlagda lärandet ökar om den som handleder lärlingen är väl förtrogen med vad det innebär att vara handledare. Därför föreslår regeringen att arbetsgivaren ska kunna få ytterligare 10 000 kronor per lärling och år under förutsättning att lärlingens handledare deltagit i en av Skolverket godkänd handledarutbildning. Det innebär att bidraget för en arbetsplats med en utbildad handledare totalt kan bli minst 57 500 kronor. Regeringen bedömer att anordnarbidraget på sikt, i ökad utsträckning bör villkoras med att handledaren är utbildad.

Regeringen föreslår att 97 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2014 samt beräknar 142 miljoner kronor för 2015, 181 miljoner kronor för 2016 och 210 miljoner kronor för 2017.

Stöd för att främja lärlingsutbildning

Sverige har en lång tradition av skolförlagd yrkesutbildning. Att etablera en välfungerande lärlingsutbildning av hög kvalitet är därför ett långsiktigt arbete som kräver omfattande förberedelser av både huvudmän och arbetsgivare.

Det finns i dag ett stort antal kommuner som inte har någon lärlingsutbildning i egen regi eller enbart i mindre omfattning. För att stimulera att lärlingsutbildning anordnas föreslår regeringen därför ett utvecklingsbidrag för att främja att lärlingsutbildning ska komma till stånd. Detta bidrag bör användas för att utveckla och samordna lärlingsutbildning och bidraget bör fördelas av Skolverket. Myndigheten bör även på andra sätt stimulera att lärlingsutbildning anordnas i större utsträckning. Regeringen föreslår sammantaget att 30 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2014 och beräknar 30 miljoner kronor årligen 2015–2017.

4.5.5 Unga som varken arbetar eller studerar

Regeringen avser att presentera en ungdomspolitisk proposition under 2014. I propositionsarbetet bereds för närvarande förslag som syftar till att förbättra register, statistik och uppföljningen av det kommunala informationsansvaret för ungdomar som inte har fyllt 20 år och som inte genomför eller har fullföljt en gymnasieutbildning. Regeringen föreslår därför att 6,5 miljoner kronor avsätts för dessa ändamål för 2014. Vidare beräknar regeringen 12,5 miljoner kronor för 2015 och 12 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2016. (se vidare utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna).

4.6 Vuxenutbildning

4.6.1 Kommunernas vuxenutbildning

Reformering av vuxenutbildningen

Parallellt med reformeringen av grund- och gymnasieskolan reformeras vuxenutbildningen. Bland annat har en ny skollag (2010:800), en ny förordning (2011:1108) om vuxenutbildning och en ny läroplan för vuxenutbildningen (Lvux12) börjat tillämpas.

Reformeringen av vuxenutbildningen är nödvändig då dess roll blivit bredare och viktigare. Inte minst har vuxenutbildningen under de senaste åren fått en allt viktigare plats i integrationen av nyanlända. Många personer som invandrat till Sverige får genom vuxenutbildning

en möjlighet till vidare utbildning eller omskolning eller att komplettera befintlig utbildning från hemlandet. Vuxenutbildning ger därmed ökade möjligheter för dessa individer att etablera sig på arbetsmarknaden. Individens mål med utbildningen varierar kraftigt vilket ställer höga krav på anordnarna. Det framgår av den nyligen införda Lvux12 att vuxenutbildning ska kunna möta varje elev utifrån dennes individuella behov och förutsättningar. Ett centralt tema vid reformeringen av vuxenutbildningen är därför att utbildningen i högre grad ska vara anpassad efter varje enskild elevs förutsättningar, mål och livssituation.

Regeringen anser att det finns behov av att öka genomströmningen inom kommunal vuxenutbildning (komvux). Ett sätt att åstadkomma detta kan vara att ställa högre krav på att eleverna deltar aktivt i den undervisning som anordnas. Regeringen föreslår att 15 miljoner kronor avsätts för 2014 och beräknar att 30 miljoner kronor därefter kommer att avsättas årligen för att ersätta kommunerna och berörda myndigheter för kostnader för detta. Regeringen avser att återkomma med förslag på hur ökade krav på studieaktivitet närmare ska utformas.

I april 2013 presenterades GRUV-utredningens betänkande Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå – en översyn för ökad individanpassning och effektivitet (SOU 2013:20). Förslagen i betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Rätt till grundläggande och särskild högskolebehörighet

I avsnitt 4.5.1 redogörs för finansieringen av gymnasiereformen. Regeringen menar att de förslag som där redovisas på sikt kommer att medföra ett ekonomiskt utrymme för kommunerna. Detta utrymme bör även användas för att stärka rättigheterna till komvux på gymnasial nivå. Regeringen avser därför, efter överenskommelse med Sveriges kommuner och landsting, att återkomma till riksdagen med förslag som stärker dessa rättigheter. För det första handlar det om att utöka rätten att delta i kommunal vuxenutbildning i syfte att uppnå grundläggande behörighet till högskolan. Denna rätt omfattar i dag elever med en examen från gymnasieskolans yrkesprogram och regeringen menar att denna rättighet bör utökas till en generell rättighet, dvs.

till att omfatta alla vuxna som är behöriga till sådan utbildning. För det andra anser regeringen att det bör införas en rättighet att delta i vuxenutbildning i syfte att uppnå särskild behörighet till högskolan. Även denna rättighet föreslås omfatta alla vuxna som är behöriga till sådan utbildning. Regeringen menar att dessa rättigheter bör gälla fr.o.m. den 1 januari 2017.

Viktigt att statliga satsningar får full effekt

Dagens resurstilldelning till kommunerna genom de riktade statliga satsningarna på yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå (yrkesvux) och lärlingsutbildning för vuxna (lärlingsvux) är tillfällig och syftar till att kunna möta den ökade efterfrågan på yrkesinriktad vuxenutbildning under konjunkturnedgången. Utan satsningarna hade möjligheten att erbjuda en vuxenutbildning som motsvarar de behov som finns varit betydligt sämre för många kommuner.

Regeringens satsningar är historiskt sett mycket stora. Samtidigt kan regeringen konstatera att många kommuner avsätter allt mindre resurser till vuxenutbildningen. Att kommunerna har minskat sin egen finansiering innebär att statens resurstillskott inte har inneburit den ökning av antalet platser inom komvux och särskild utbildning för vuxna (särsvux) som förväntades.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2013 aviserat att den avser att förtydliga regelverket så att de statliga satsningarna ska innebära nettoökningar av antalet utbildningsplatser. Just nu pågår en översyn av reglerna för statsbidragen för yrkesvux och lärlingsvux. Utgångspunkten är att satsningar ska få största möjliga effekt när det gäller antalet utbildningsplatser och kvalitet inom komvux och särsvux. Regeringen avser att återkomma i frågan.

Tabell 4.2 Helårsplatser 2012–2016

Antal					
	2012	2013	2014	2015	2016
Yrkesvux m.m. ⁷	5 500	17 650	14 650	1 125	375
Lärlingsvux	1 300	3 600	4 000	2 000	2 000
Yrkehögskolan ⁸	21 700	23 000	28 000	28 000	26 500
Folkhögskolan ⁹	24 800	25 800	25 800	24 800	24 800
Summa	53 500	70 050	72 450	55 925	53 675

Fortsatta satsningar inom vuxenutbildningen

Regeringen inledde 2009 satsningen på yrkesvux. I 2013 års ekonomiska vårproposition (prop. 2012/13:100) aviserade regeringen, mot bakgrund av utvecklingen på arbetsmarknaden, en ytterligare satsning motsvarande 7 000 årsplatser inom yrkesvux under 2014. Det föreslås således att ytterligare 350 miljoner kronor avsätts för yrkesvuxsatsningen 2014.

Det är fortsatt angeläget att de som saknar grundläggande utbildning motiveras att skaffa sig sådan utbildning. För att motivera arbetslösa ungdomar att återuppta sina grundskole- eller gymnasiestudier bedömer regeringen att den tillfälliga satsningen som gör det möjligt för arbetslösa ungdomar i åldern 20–24 år, som avbrutit sin grundskole- eller gymnasieutbildning före den 1 juli 2011 och som är inskrivna i någon av garantierna, att kunna få den högre bidragsnivån inom studiemedlet bör förlängas med ett år (se även utgiftsområde 15 Studiestöd, avsnitt 3.8.3). Regeringen föreslår att 37,5 miljoner kronor avsätts för detta ändamål 2014. För samma ändamål beräknar regeringen 19 miljoner kronor för 2015 och 9 miljoner kronor 2016.

⁷ Inklusive särskilda platser för arbetslösa ungdomar i åldern 20–24 år

⁸ Antalet platser inom yrkehögskolan visar beviljade årsplatser 2012. För 2013–2017 redovisas beräknat antal årsplatser utifrån en genomsnittlig kostnad för varje utbildningsplats. Utfallet av de beräknade årsplatserna påverkas av variationer i utbildningslängd och kostnad, samt av om utbildningsstarter ställs in på grund av för få sökande.

⁹ Det beräknade antalet årsstudieplatser på folkhögskola anger den övre gränsen för det antal platser som folkhögskolorna kan anordna inom ramen för beräknade framtida bidrag till folkbildningen givet att Folkbildningsrådets nuvarande fördelning mellan folkhögskolor och studieförbund kvarstår. Det är Folkbildningsrådets styrelse som beslutar om fördelningen av statsbidraget till folkhögskolorna.

Utöver de statliga satsningarna inom kommunernas vuxenutbildning finns det även statligt finansierade platser inom yrkeshögskolan och folkhögskolan. Myndigheten för yrkeshögskolan har funnits i fyra år och regeringen har flera gånger under denna period avsatt extra resurser för att kunna utöka antalet årsplatser inom yrkeshögskolan. Senast i budgetpropositionen för 2013 föreslogs respektive beräknades medel avsättas för en nivåhöjning med 1 500 årsplatser för 2013, 3 000 årsplatser för 2014 respektive 2015 och 1 500 årsplatser för 2016. Under 2013 har antalet årsplatser i studiemotiverande folkhögskolekurser utökats från 4 000 till 8 000. Antalet årsplatser på folkhögskolans allmänna kurs utökades med 1 000 platser under 2013. Regeringen föreslår att medel för en utökning med 1 000 årsplatser ska avsättas även för 2014.

Sfi-utredningen

Sfi-utredningen (U 2011:05, dir. 2011:81 och 2013:10) ska redovisa sitt uppdrag senast den 1 oktober 2013. Utredningen ska lämna förslag som kan leda till ökad flexibilitet och individanpassning av utbildningen i svenska för invandrare (sfi). Utbildningen ska utformas så att den bättre svarar mot individens mål, behov och yrkesval. Genom en bättre målanpassning av utbildningen kan förutsättningarna för eleven att genomföra och fullfölja sina studier sannolikt förbättras. Utredningen ska överväga om sfi ska upphöra som egen skolform och i stället inordnas i komvux eller särsvux. I Sfi-utredningens uppdrag ingår även att överväga om Arbetsförmedlingen bör ges möjlighet att upphandla den utbildning i svenska som ingår i etableringsplanen enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Enligt direktiven ska utredningen också föreslå hur individens valfrihet kan ökas inom sfi. Om utredaren föreslår att sfi ska inordnas i komvux och särsvux, ska förslag för ökad valfrihet inom komvux och särsvux också lämnas.

Regeringen avser för övrigt att återkomma till riksdagen under det första halvåret 2014 med förslag om att avveckla sfi-bonusen (se vidare utgiftsområde 13).

4.6.2 Yrkeshögskolan

Sedan yrkeshögskolan startade 2009 har intresset för yrkeshögskoleutbildningarna varit stort. Inom yrkeshögskolan samlas ett stort antal eftergymnasiala yrkesutbildningar som tidigare fanns i ett svåröverskådligt utbildningssystem. Yrkeshögskolans flexibilitet med ett ständigt omprövat utbud av utbildningar har skapat ett effektivt utbildningssystem med kontinuerlig uppföljning av utbildningarnas resultat.

Utbildningar utan statsbidrag

För att skapa ytterligare flexibilitet när det gäller yrkeshögskolans utbud av utbildningar bör möjligheten att anordna utbildning utan statsbidrag, men med möjlighet för de studerande att få studiestöd, utnyttjas. Därför bör 200 nya platser med enbart studiestöd införas fr.o.m. 2014. På detta sätt möjliggörs ett utökat utbud av utbildningsplatser inom yrkeshögskolan.

Ökad flexibilitet

Under de s.k. trepartssamtalen mellan arbetsmarknadens parter och regeringen har det framförts önskemål om bättre möjligheter att delta i yrkeshögskoleutbildning i flexibla former, bl.a. på distans, på deltid och som enstaka kurser. Anordnarna kan redan med stöd av gällande regelverk bedriva utbildning i flexibla former och som uppdragsutbildning. Behoven och konsekvenserna av att vidga dessa möjligheter behöver analyseras närmare.

Kompletterande utbildningar

Som regeringen tidigare har aviserat planeras en förändring av det nuvarande regelverket för statligt stöd till kompletterande utbildningar. Förändringarna innebär bl.a. att vissa yrkesinriktade utbildningar på eftergymnasial nivå kommer att få söka sig till yrkeshögskolans regelverk.

Fortsatta utvecklingsinsatser

För att öka kvaliteten och förbättra träffsäkerheten inom yrkeshögskolans utbildningar finns behov av fortsatta utvecklingsinsatser.

Statskontoret menar i sin myndighetsanalys av Myndigheten för yrkeshögskolan (2012:29) att det finns en risk att viktiga kvalitetsaspekter faller bort om inte enskilda yrkeshögskoleutbildningar följs upp i högre grad än i dag. Tillsyn och kvalitetsgranskning är en viktig del i myndighetens arbete för att utbildningarna ska hålla god kvalitet. Regeringen avser att se över hur myndighetens arbete kan stärkas i detta avseende.

Utbildningarna inom yrkeshögskolan ska svara mot det behov av kompetens som arbetslivet uppger sig ha. Utbildningarnas träffsäkerhet bygger på att bedömningarna som arbetsgivare, företag och andra organisationer lämnar är så välgrundade som möjligt. En närmare granskning av dessa samband bör utföras för att ge bättre kunskaper om dimensioneringen av yrkeshögskolan i relation till behoven av och efterfrågan på kompetens.

Regeringen avser att se över om vissa utbildningsanordnare har behov av att bedriva yrkeshögskoleutbildningar i mer långsiktiga former. Det kan gälla utbildningar som är centrala för vissa offentliga kärnuppgifter eller som av andra skäl behöver särskilda villkor för att kunna anordnas.

4.6.3 Nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande

Europaparlamentet och rådet antog den 23 april 2008 en rekommendation om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (2008/C 111/01), EQF.

Sverige avser att införa rekommendationen och arbetet med att utarbeta en nationell referensram för kvalifikationer pågår. Syftet med referensramen är att underlätta jämförelser av olika utbildningsnivåer nationellt och internationellt för att främja rörligheten. Avsikten är att skapa en referensram som omfattar kvalifikationer baserade på såväl teoretiskt som praktiskt lärande.

Regeringen anser att en nationell referensram för kvalifikationer är ett viktigt verktyg som kan tydliggöra nivårelationerna mellan de olika

kvalifikationerna och i ökad utsträckning främja det livslånga lärandet i Sverige.

Myndigheten för yrkeshögskolan är sedan den 1 juli 2009 nationell samordningspunkt för EQF och har inrättat en portal på sin webbplats med syfte att sprida information om arbetet med EQF och en nationell referensram i Sverige.

4.7 Högre utbildning

Högre utbildning av hög kvalitet är avgörande för att stärka Sveriges konkurrenskraft. Högre utbildning behövs för välutbildad arbetskraft och skapar förutsättningar för forskning och ökad kunskap. Högre utbildning bidrar också till bildning och enskilda individers utveckling, samhällsengagemang och kritiska tänkande.

Regeringens mål är att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivas effektivt.

Efterfrågan på högskoleutbildning är fortsatt stor, och det är väsentligt att de resurser som tilldelas verksamheten verkligen används i syfte att erbjuda de utbildningar som studenterna och arbetsmarknaden efterfrågar.

4.7.1 Kvalitet som mål

För att nå de övergripande målen för högskolepolitiken är det angeläget med ett fortsatt arbete för ökad kvalitet i utbildning och forskning.

Kvalitetssäkring

För att kunna uppnå hög utbildningskvalitet har universitet och högskolor stor frihet att självständigt utforma sin verksamhet. Men med friheten följer också ett stort ansvar. Som en följd av lärosätenas ökade självbestämmande blir statens uppgift främst övergripande styrning, uppföljning, tillsyn och kvalitetsgranskning. I detta ingår att pröva lärosätenas tillstånd att utfärda examina och att ansvara för utvärdering av utbildningarnas resultat i förhållande till målen. Universitetskanslersämbetet, tidigare Högskoleverket, har en central roll för att

fullgöra det som är statens uppgift. Huvudansvaret för kvalitetssäkring har lärosätena själva.

Under 2014 kommer Universitetskanslersämbetets första cykel med utbildningsutvärderingar att avslutas och arbetet med nästa cykel att inledas. Systemets inriktning mot granskning av utbildningsresultat kvarstår i enlighet med propositionen Fokus på kunskap – kvalitet i den högre utbildningen (prop. 2009/10:139, bet. 2009/10:UbU20, rskr. 2009/10:320 och 321). Inför nästa cykel är det dock viktigt att ta till vara erfarenheterna från gjorda granskningar och eventuellt göra justeringar av utvärderingsmetoden. Universitetskanslersämbetet bedriver ett aktivt utvecklingsarbete av utvärderingsmetoden och det ligger inom myndighetens uppdrag att göra eventuella förändringar av denna.

Erfarenheterna från de hittills gjorda granskningarna är goda. Lärosäten och utvärderare har överlag gett positiva omdömen om hur Högskoleverket respektive Universitetskanslersämbetet har genomfört utvärderingarna. Från många håll vittnas också om att utvärderingarna har bidragit till intern kvalitetsutveckling, inte minst genom att de mål som anges i examensbeskrivningarna har kommit i fokus.

För att kunna utvärdera resultaten av en utbildning har Universitetskanslersämbetet beslutat att det måste finnas minst fem självständiga arbeten från de tre senaste åren inom ämnet. Det har dock visat sig att många utbildningar inte har kunnat utvärderas då de inte har nått denna gräns. Detta gäller också de utbildningar som är nystartade och av den anledningen ännu inte har kunnat redovisa minst fem självständiga arbeten. Därutöver finns det kurser och ämnen som många studenter läser som en del av sin examen, men som inte utgör huvudområde för en examen. Dessa kurser och ämnen omfattas inte heller av vare sig nuvarande eller tidigare system för utbildningsutvärdering. Sammantaget finns det därmed en grupp utbildningar som inte omfattas av systemet. Universitetskanslersämbetet har sedan 2011 till uppgift att även granska ett urval av kurser som inte leder till någon examen och därför inte omfattas av utvärderingssystemet. Regeringen avser att noggrant följa denna fråga.

Även ledarskapet inom högskolan är viktigt för kvaliteten. Regeringen angav i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:130)

att det finns internationell forskning som visar att ledarskapets kvalitet vid universitet och högskolor har stor inverkan på kvaliteten på såväl utbildning som forskning. Regeringen angav också att den har för avsikt att utreda ledarskapet vid svenska lärosäten. Frågan bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Resurstilldelning utifrån kvalitet

För att öka incitamenten för högre kvalitet i utbildningen fördelas sedan 2013 en del av resurserna för utbildning på grundnivå och avancerad nivå på grundval av resultaten i Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar. Omdömet mycket hög kvalitet för utbildningar innebär en ökad resurstilldelning för respektive lärosäte.

Tilldelningen av resurser utifrån kvalitet för respektive lärosäte baseras på volymen studenter på de utvärderade utbildningarna, beräknat genom antalet examinerade på de utvärderade utbildningarna multiplicerat med den utvärderade utbildningens längd.

Ett fåtal utvärderade utbildningar med omdömet mycket hög kvalitet har rapporterat noll antal examina, vilket därmed inte skulle utgöra grund för resurstilldelning. Regeringens bedömning är dock att det till respektive lärosäte bör tilldelas en minsta ersättning på 60 000 kronor per utbildning med detta omdöme, oberoende av antalet examina inom utbildningen.

För 2014 föreslås 195 miljoner kronor fördelas till lärosäten med utbildningar som har getts omdömet mycket hög kvalitet. Tilldelningen sker till varje berört lärosäte från anslaget *2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor*. Fördelningen till respektive lärosäte bör göras i regleringsbrevet för 2014 så att resurstilldelningen kan baseras på de utbildningar vars utvärderingsresultat är beslutade av Universitetskanslersämbetet senast den 1 november 2013.

Den kvalitetsbaserade resurstilldelningen beräknas vara fullt utbyggd 2015 och då omfatta 295 miljoner kronor.

Anslag och examenstillstånd

Varje år tilldelas universitet och högskolor anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Inom denna ram ska ett lärosäte planera och genomföra utbildning som svarar mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Anslaget ändras vanligtvis inte beroende på om ett lärosäte tilldelas eller blir av med ett examenstillstånd. Det kan dock finnas skäl att i vissa fall frångå denna princip.

Med anledning av regeringens förslag i budgetpropositionen för 2012 omfördelades medel mellan lärosäten med lärar- och förskolläro- utbildning för att kunna behålla en god lärar- och förskolläro- utbildning. Omfördelningen byggde framför allt på de examens- tillstånd som medgavs.

Förändringar inom anslagen kan behöva ske i framtiden och även inom andra områden än läro- utbildningen, både för att trygga arbets- marknadens behov och för att främja utbildning med kvalitet.

Att analysera effektivitet

En av Universitetskanslersämbetets huvud- uppgifter är kvalitetssäkring. Det är dock inte tillräckligt att undersöka enbart vilken kvalitet utbildningarna håller. Även hur effektivt verk- samheten bedrivs är en del av den statliga upp- följningen. Enligt högskolelagen (1992:1434) ska lärosätena utnyttja de tillgängliga resurserna effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten. Mot den bakgrunden är ytterligare en annan av Universitetskanslers- ämbetets huvuduppgifter att granska hur effektivt verksamheten bedrivs vid universitet och högskolor. Effektivitetsgranskningen är också viktig mot bakgrund av att anslagen som lärosätena tilldelas för utbildning och forskning uppgår till närmare 40 miljarder kronor årligen. Det är väsentligt att effektivitetsperspektivet är en integrerad del i den tillsyn och uppföljning som myndigheten genomför.

4.7.2 Utbildningsutbudet vid universitet och högskolor

Regeringen anser att målsättningen för universitet och högskolor bör vara att ständigt utveckla utbildningsutbudet för att uppnå utbildningar med hög kvalitet som möter studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Mot bakgrund av en stor efterfrågan hos

de sökande till högskolan och till följd av situationen för ungdomar på arbetsmarknaden vill regeringen fortsatt betona att det är viktigt att universitet och högskolor ger hög prioritet åt möjligheterna för studenter att påbörja en högskoleutbildning som leder till en examen. Inom högskolans utbildningsutbud bör det dock även finnas utrymme för utbildning av tydlig fortbildningskaraktär. För att stärka Sveriges internationella konkurrenskraft och för att möta individers efterfrågan är det av stor vikt att det utöver utbildning på grundnivå finns ett välavvägt utbud av utbildning på avancerad nivå av hög kvalitet.

Högskolans utbildningsuppdrag

Den högre utbildningen ska enligt högskole- lagen vila på vetenskaplig eller konstnärlig grund och på beprövad erfarenhet. Vidare ska utbildning på grundnivå väsentligen bygga på de kunskaper elever får på nationella program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper. Den vetenskapliga grunden i kombination med kraven på förkunskaper är utgångspunkten för vad som ska betraktas som högskoleutbildning.

Gränsdragningen mellan olika utbildnings- former är ibland svår. Regeringen menar att sådan utbildning som primärt hör hemma inom gymnasieskolan eller vuxenutbildningen inte bör ges som högskoleutbildning.

En del av Universitetskanslersämbetets upp- drag är, som tidigare har nämnts, att följa hur effektivt verksamheten inom universitet och högskolor bedrivs. Om anslag avsedda för högskoleutbildning används för utbildning som skulle kunna ges inom andra utbildningsformer, menar regeringen att effektiviteten i den statliga resursanvändningen kan ifrågasättas. Det bör i sådana fall uppmärksammas av Universitets- kanslersämbetet.

Dimensionering av högre utbildning

Eftergymnasial utbildning av hög kvalitet bidrar till såväl individens som Sveriges konkurrenskraft. Risken för arbetslöshet är mindre för den som har genomgått en efter- gymnasial utbildning. Det finns därför anledning att sträva mot att en hög andel av befolkningen ska ha genomgått en sådan utbildning. Många

goda förutsättningar finns i det svenska systemet för att en hög andel av befolkningen ska ges tillgång till högre utbildning. Sverige har t.ex. en hög andel studenter med högskolebehörighet och en relativt hög övergångsfrekvens till högre utbildning. Sverige är också ett av de länder som enligt OECD satsar mest resurser per student inom högre utbildning.

Internationella jämförelser mellan utbildningssystem är komplicerade, eftersom systemen ofta skiljer sig åt. Det svenska systemet har några utmärkande drag som måste beaktas vid jämförelser. Till exempel har Sverige en demografisk utveckling som innebär stora svängningar över tid medan många andra länders utveckling är mer stabil. Finansieringen i Sverige är nästan helt och hållet offentlig och en mycket liten andel betalas av individerna själva. Det svenska utbildningssystemet är till en betydande del organiserat i fristående kurser. Många andra länder har mer bundna studievägar. Det betyder att många svenska studenter läser kortare utbildningar inom högskolan.

Utgångspunkten för regeringen är att målsättningen för befolkningens utbildningsnivå ska vara ambitiös men realistisk och förenlig med en hållbar tillväxt och sunda offentliga finanser. Det är dessutom viktigt att den utbildning som ges är av hög kvalitet. Inom ramen för EU:s gemensamma utbildningsmål är Sveriges nationella mål att andelen 30–34-åringar som har minst två års eftergymnasial utbildning 2020 ska uppgå till 40–45 procent. Detta mål bygger på en bedömning baserat på studiemönstret för den aktuella åldersgruppen.

Andelen 30–34-åringar som har minst två års eftergymnasial utbildning har sedan 2002 ökat i Sverige och uppgick 2012 enligt EU:s definition till 47,9 procent. Denna andel förväntas sjunka något fram till 2020. Detta beror framför allt på att de personer som år 2020 kommer att vara 30–34 år hade ett lägre studiedeltagande när de befann sig i åldern 19–25 år, dvs. det åldersspann inom vilket individer normalt bedriver högskolestudier i större omfattning. EU-målet 2020 sammanfaller också med en period då antalet 30–34-åringar i Sverige är ovanligt högt.

Svenska folkets samlade utbildningsnivå, mätt som andel av befolkningen mellan 20–65 års ålder med eftergymnasial utbildning, kommer enligt Statistiska centralbyrån fram till 2030 att stiga oavbrutet med ca en procent vartannat år – från 37 till 46 procent.

En prognos som har gjorts inom Regeringskansliet, i dialog med Universitetskanslersämbetet, visar att förändringarna i årskullarnas storlek innebär att de årskullar som slutar gymnasieskolan de kommande åren har förutsättning att påbörja en eftergymnasial utbildning i betydligt högre utsträckning än tidigare, givet dagens studiemönster och resurser till eftergymnasial utbildning, samt oförändrad andel högskolenybörjare som är inresande studenter. Prognosen för t.ex. dem som slutar gymnasieskolan 2020 är att 63 procent kan komma att få plats att påbörja utbildning inom universitet, högskola eller yrkeshögskola innan de fyllt 34 år. Det kan jämföras med 53 procent för dem som i år har slutat gymnasieskolan. Görs prognosen för år 2030 är utfallet vidare att 53 procent av 30–34 åringar, dvs. de som nu är i tonåren, också kan komma att ha genomfört minst tvåårig eftergymnasial utbildning. Det skulle i sådant fall vara en nivå som Sverige aldrig förr har nått upp till.

Antagandena bakom prognoserna som nu har redovisats är att ungdomars studiemönster till eftergymnasial utbildning ser ut som i dag och att resurserna till högskole- och yrkeshögskoleutbildning är lika stora som i dag. Dessutom förutsätts att andelen av högskolenybörjarna som är inresande studenter är densamma som 2012. Dessa förutsättningar kan komma att förändras över tid. I prognoserna har hänsyn tagits till att antalet helårsstudenter kommer att minska något de närmaste åren jämfört med 2012 års nivå. Detta är en följd av att regeringen har genomfört förändringar för att stärka högskolans kvalitet och prioriterat utbildningar som efterfrågas av arbetsmarknaden och studenter. Genom dessa åtgärder förväntar sig regeringen att en ännu större andel av studenterna kommer att studera minst två år i högskolan.

Regeringens slutsats är att någon ytterligare generell utbyggnad av volymen utbildningsplatser inom universitet och högskola inte är motiverad under den överskådliga tiden.

Prognoserna kommer att redovisas till EU-kommissionen för att ge en bild av utvecklingen i Sverige vad gäller högre utbildning.

Trots att Sverige har en hög andel studerande i eftergymnasial utbildning är examensfrekvensen lägre i Sverige än i många andra jämförbara länder. Orsakerna är sannolikt att det i Sverige är många studenter som läser enstaka kurser utan avsikt att ta examen, men också att många

studenter som uppfyller examenskraven inte begär ut examensbeviset eftersom sådana dokument i många fall inte efterfrågas i Sverige. Vidare finns det studenter som nästan är helt klara med sina studier men som får jobb och därmed slutar innan de sista momenten i utbildningen är avslutade.

Platser i högskolan

Enligt regeringens mening bör två aspekter påverka beslut om den totala dimensioneringen av olika utbildningar. För det första ska studenternas egna val av utbildning och lärosäte väga tungt. För det andra ska arbetsmarknadens behov spela stor roll. Detta har regering och riksdag uttalat vid ett flertal tillfällen. I huvudsak är det universitet och högskolor som ansvarar för dimensioneringen av utbildningsutbudet och som har långtgående frihet att styra över denna. Regeringen vill därför betona att det är viktigt att universitet och högskolor vid planering av utbildningsutbudet tar del av analyser gällande det framtida behovet på arbetsmarknaden. För stora delar av utbudet behöver sådana analyser grundas på bedömningar om arbetsmarknaden på såväl regional som nationell nivå.

Huvudprincipen att lärosätena själva ansvarar för dimensioneringen baserat på bedömningar av studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov bör bestå. Regeringen ser dock att samverkan mellan lärosäten sinsemellan liksom med andra berörda myndigheter innebär möjligheter till en bättre dimensionering av utbildningarna. För att ytterligare underlätta för lärosätena i arbetet med dimensionering avser regeringen att ge Universitetskanslersämbetet i uppdrag att följa upp lärosätenas arbete med dimensioneringen.

En viktig del i att underlätta ungdomars etablering på arbetsmarknaden är att studenter ges en chans att påbörja en utbildning som leder till en examen och som efterfrågas på arbetsmarknaden. Den stora flexibiliteten i högskolans utbildningsutbud ger också möjlighet för redan yrkesverksamma till kvalificerad fortbildning och omställning.

Precis som regeringen angav i budgetpropositionerna för 2012 (prop. 2011/12:1) och för 2013 (prop. 2012/13:1) finns det anledning att för vissa specifika utbildningar och lärosäten förändra dimensioneringen. Det gäller

utbildningar där efterfrågan på arbetsmarknaden överstiger utbudet av utbildade personer, framför allt inom utbildningar där bristen har kvarstått under ett antal år. Regeringen angav i budgetpropositionerna att det är angeläget med fortsatt utbyggnad av lärarutbildningar, av utbildningar inom hälso- och sjukvårdsområdet, samt av utbildningar inom teknik. Under 2012 och 2013 har regeringen aviserat en utbyggnad av bl.a. läkar-, tandläkar-, sjuksköterske- och ingenjörsutbildningar som nu pågår.

Hälso- och sjukvårdsutbildningar

Efterfrågan på högskoleutbildad personal inom hälso- och sjukvård samt tandvård bedöms öka snabbare än tillgången.

Riksdagen har därför efter förslag av regeringen under innevarande och föregående mandatperiod anvisat medel för en utökning av läkarutbildningen med ca 325 nybörjarplatser och av tandläkarutbildningen med ca 72 nybörjarplatser.

I enlighet med den utbyggnad av läkarutbildningen som regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2013 föreslås medel för 2014 tillföras Göteborgs universitet och Linköpings universitet motsvarande 20 nybörjarplatser vardera på läkarutbildningen. Även medel motsvarande 12 nybörjarplatser respektive 5 nybörjarplatser på tandläkarutbildningen föreslås tillföras Umeå universitet och Karolinska institutet. Från och med 2014 föreslås även medel tillföras Örebro universitet för delar av universitetets läkarutbildning. Övriga delar finansieras genom interna omprioriteringar inom universitetet.

Regeringen bedömde i budgetpropositionen för 2012 att volymen på sjuksköterskeutbildningarna borde ökas i storleksordningen 700 platser för att möta den framtida efterfrågan. I budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1) gjorde regeringen bedömningen att en utökning 2013 om 415 nybörjarplatser då var rimlig, bl.a. baserat på uppgifter i budgetunderlagen för de aktuella lärosätena om tillgången till platser för verksamhetsförlagd utbildning m.m. Av dessa bedömdes 385 platser kunna tillkomma vid statliga universitet och högskolor. Därutöver anvisades medel till Röda korsets högskola, Sophiahemmet Högskola och Ersta Sköndal högskola motsvarande en ökning med

sammanlagt 30 nybörjarplatser vardera 2013. Regeringen föreslår nu att medel anvisas till dessa tre högskolor motsvarande en ökning med ytterligare 30 nybörjarplatser 2014. Medel motsvarande ytterligare 40 nybörjarplatser beräknas därutöver vid dessa högskolor 2015.

Efterfrågan på hälso- och sjukvårdspersonal är särskilt stor i Stockholmsregionen och blir allt större i takt med att inflyttningen till området fortsätter. Utöver vad som aviserades i budgetpropositionen för 2013 anser regeringen att det behöver göras en särskild satsning på hälso- och sjukvårdsutbildningar i Stockholm, företrädesvis sjuksköterske- och barnmorskeutbildningar. Regeringen beräknar därför 34 miljoner kronor för detta ändamål under 2015. Resurserna bör fördelas med motsvarande ca 250 utbildningsplatser till Karolinska institutet, samt motsvarande 30 utbildningsplatser vardera till Röda korsets högskola, Sophiahemmet högskola och Ersta Sköndal högskola. För 2016 beräknas 51 miljoner kronor för samma ändamål.

Ingenjörutbildningar

Regeringen har genomfört satsningar för att öka intresset för och kunskapen inom matematik, naturvetenskap och teknik på olika nivåer inom utbildningsväsendet. Detta är avgörande för att säkra den framtida kompetensförsörjningen inom dessa områden för näringslivet och för samhället i stort.

Antalet sökande till ingenjörutbildningarna har ökat under de senaste åren. För att tillvarata de teknikintresserade sökandenas kompetens och intresse utökades medel för civil- och högskoleingenjörutbildningarna i budgetpropositionerna för 2012 och för 2013. Utbyggnaden av dessa utbildningar fortsätter i enlighet med vad som tidigare har aviserats.

Läro- och lärutbildningar

Regeringen har genomfört flera reformer för att förbättra resultaten i skolan. Efterfrågan på personal med pedagogisk examen på högskolenivå förväntas i vissa lärarkategorier vara större än utbudet. Regeringen föreslår att resurser motsvarande 100 utbildningsplatser för specialläro- och lärutbildning avsätts under 2014, se avsnitt 4.1.7.

Tillfälliga platser i högre utbildning

Efterfrågan på högre utbildning är fortsatt hög även om den på sikt förväntas minska på grund av de minskande ungdomskullarna. Med anledning av den utdragna lågkonjunkturen har regeringen genomfört tillfälliga satsningar på platser i högre utbildning.

Mot denna bakgrund föreslog regeringen i budgetpropositionen för 2013 en tillfällig satsning motsvarande ytterligare ca 4 200 platser i högskolan under perioden 2013–2015. Universitet och högskolor föreslås därför, i enlighet med vad som beräknades i budgetpropositionen för 2013, tillföras 300 miljoner kronor för 2014 för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Även för 2015 beräknas 300 miljoner kronor för de tillfälliga platserna.

Med anledning av att det råder en stor efterfrågan på sjuksköterskor och ingenjörer på arbetsmarknaden har riksdagen efter förslag av regeringen i propositionen Vårändringsbudget för 2013 (prop. 2012/13:99) beslutat om en tillfällig satsning motsvarande ca 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna under perioden 2013–2014. För denna satsning föreslås 107 miljoner kronor avsättas för 2014.

I denna proposition föreslår regeringen att 28 miljoner kronor anvisas som tillfälliga medel under 2014 för att möta den fortsatt höga efterfrågan från studenter på högskoleutbildning. Medlen föreslås fördelas till lärosäten som finansierar den utbyggnad av läkar-, tandläkar-, och civilingenjörutbildningarna som presenterades i budgetpropositionen för 2012 respektive 2013.

Insatser för akademiker med utländsk utbildning

En avgörande faktor för att en person med utländsk utbildning ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden med arbetsuppgifter som motsvarar personens utbildningsnivå kan ofta vara att kunna komplettera sin utbildning inom den svenska högskolan. Särskilt betydelsefullt är detta för personer inom legitimations- eller behörighetsyrken, såsom lärare och sjukvårdspersonal, som behöver komplettera sin utländska utbildning för att den ska kunna ligga till grund för behörighet eller legitimation.

Ur både individens och samhällets perspektiv är det av stor vikt att tillvarata den kompetens som finns i Sverige. För att kunna upprätthålla nuvarande antal platser inom kompletterande utbildning föreslår regeringen att ytterligare 8 miljoner kronor anvisas för kompletterande utbildning för yrkesgrupperna lärare, jurister, läkare, sjuksköterskor och tandläkare. Utöver denna förstärkning föreslår regeringen att resurserna för kompletterande utbildning för personer med en utländsk lärarutbildning utökas med ytterligare 8,9 miljoner kronor. Se avsnitt 4.1.1. Satsningen på kompletterande högskoleutbildning för dessa yrkesgrupper omfattar därmed sammanlagt ca 70 miljoner kronor. Regeringen avser att ge Universitetskanslers-ämbetet i uppdrag att följa etableringen på arbetsmarknaden för individer som har genomgått kompletterande utbildningar.

Studenter som inte är aktiva

Uppföljningar av studenternas prestationer visar att ca tio procent av studenterna inte tar några högskolepoäng alls på de kurser de är registrerade på. Framför allt finns de inaktiva studenterna inom distansutbildning, där de som inte avlägger några högskolepoäng utgör ca 20 procent av samtliga registrerade helårsstudenter. För vissa kurser kan andelen vara ännu högre.

Att en student inte tar några poäng alls är inte nödvändigtvis ett tecken på inaktivitet. Det kan finnas andra förklaringar till detta. Ett exempel är studenter som deltar i en kurs men som sedan inte får godkänt på examinationen. Det kan också vara fråga om studenter som deltar i undervisning men av någon anledning inte deltar i examinationen. Det förekommer dock också att studenter registrerar sig på en kurs utan att sedan aktivt delta. Vilka uppgifter om deltagande i utbildning och prov som universitet och högskolor ska registrera framgår av förordningen (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor.

Enligt regeringens uppfattning bör avräkningen av helårsstudenter mot takbeloppet göras för personer som aktivt deltar i studier. En student som endast är registrerad på en kurs utan att bedriva studier bör inte ingå i avräkningen mot takbeloppet. Det är mot denna bakgrund viktigt att lärosätena har interna

rutiner för att kontrollera att studenter som inte deltar i utbildningen inte heller ingår i avräkningen mot takbelopp. Inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) pågår ett arbete med att förtydliga vad som bör gälla i fråga om registrering av studenter.

Regeringen anser att det är bekymmersamt att de inaktiva studenterna framför allt finns på fristående kurser på distans. Regeringen har i tidigare budgetpropositioner framhållit att distansutbildning i många fall är ett viktigt komplement till det utbildningsutbud som erbjuds på campus. En utbildning som inte kräver studentens fysiska närvaro och dessutom ger stor frihet i tid ger möjlighet för fler personer att ta del av högre utbildning. Regeringen vill betona att lärosätenas ansvar för att planera utbildningsutbudet även innebär ett ansvar att analysera varför korta kurser med låga förkunskaper i många fall har en mycket låg prestationsgrad och varför inaktivitetsgraden är så hög inom vissa kurser. Regeringen avser att noggrant följa frågan.

4.7.3 Tredjelandstudenter

Studieavgifter

Regeringen anser att svenska lärosäten ska konkurrera på den globala utbildningsmarknaden med hög kvalitet på utbildningen, inte genom att erbjuda avgiftsfri utbildning. Därför infördes hösten 2011 med anledning av propositionen *Konkurrera med kvalitet – studieavgifter för utländska studenter* (prop. 2009/10:65, bet. 2009/10:UbU15, rskr. 2009/10:230) studieavgifter för studenter som inte är medborgare i länder inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz (s.k. tredjelandstudenter).

I likhet med erfarenheter från andra länder som infört studieavgifter minskade inledningsvis antalet studerande som inte var medborgare i en stat inom EES eller i Schweiz vid svenska högskolor. Antalet har därefter ökat igen, men nivån är fortfarande lägre än den var före avgifternas införande.

Av Högskoleverkets uppföljning av studieavgiftssystemet (Andra året med studieavgifter – lärosätenas erfarenheter, Högskoleverkets rapport 2012:26 R) framgår att studenter väger in andra faktorer än kvalitet vid valet av

studiedestination. Sådana faktorer är en effektiv och ändamålsenlig antagningsprocess, tillgången på stipendier, möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige samt möjligheten att göra karriär i Sverige efter studierna.

Regeringens mål är en fortsatt ökning av antalet utländska studenter som studerar vid svenska lärosäten, vilket regeringen har uttalat både i tidigare nämnda proposition om avgifter och i propositionen Gränslös kunskap – en högskola i globaliseringens tid (prop. 2008/09:175). En ökad internationalisering av den högre utbildningen är viktig för att utveckla kvaliteten i högskolan. Internationaliseringen ger studenterna förståelse för andra länder, och den mångfald som de utländska studenterna bidrar till är ett kännetecken för de mest framgångsrika utbildnings- och forskningsmiljöerna i världen. Tredjelandstudenter bidrar på en rad olika sätt till svensk högre utbildning och forskning och till det svenska samhället i stort. Riksdagen (Utbildningsutskottet) har instämt i regeringens syn att det är viktigt att öka rekryteringen av utländska studenter till Sverige samt har uttalat att den ökade internationella studentrörligheten och den skärpta konkurrensen om studenterna innebär att svenska lärosäten ska ges de bästa förutsättningarna att konkurrera med väletablerade lärosäten från andra länder (bet. 2008/09:UbU19 s. 14 och 15).

Många utländska studenter som studerar vid svenska lärosäten utnyttjar senare möjligheten att stanna i Sverige för att genomgå forskarutbildning eller arbeta i andra delar av samhället. Andra återvänder till sina hemländer och har då, förutom utbildning, med sig kontakter och erfarenheter från vistelsen i Sverige till ömsesidig nytta för bägge länder.

Mot den bakgrunden förslår regeringen i denna proposition de åtgärder som beskrivs i kommande avsnitt för att göra Sverige mer attraktivt som studiedestination för studenter som inte är medborgare i länder inom det EES eller i Schweiz.

Separat antagning av avgiftsskyldiga studenter

Bakgrund

Högskoleutbildning är enligt högskolelagen (1992:1434) avgiftsfri för studenter som är medborgare i en stat som omfattas av avtalet om

Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz. För sökande eller studenter som inte är medborgare i någon av nämnda stater, s.k. tredjelandmedborgare, ska ett universitet eller högskola som har staten som huvudman ta ut en anmälningavgift och en studieavgift för utbildning på grundnivå och avancerad nivå enligt förordningen (2010:543) om anmälningavgift och studieavgift vid universitet och högskolor. För att bli antagen till sådan utbildning ska enligt förordningen en studieavgiftsskyldig sökande betala studieavgiften senast vid den tidpunkt som universitetet eller högskolan bestämmer. Avgiftsskyldigheten har gällt sedan mitten av 2011 och infördes med anledning av propositionen Konkurrera med kvalitet – studieavgifter för utländska studenter (prop. 2009/10:65, bet. 2009/10UbU15, rskr. 2009/10:230). Av propositionen framgår att regeringen då bedömde att samma behörighets- och urvalsbestämmelser i fråga om tillträde till utbildning på grundnivå och avancerad nivå bör gälla för såväl studieavgiftsskyldiga som avgiftsbefriade studenter och att reglerna om behörighet och urval ger goda möjligheter för universiteten och högskolorna att bestämma urvalsgrunder, särskilt för utbildning på avancerad nivå. Vidare bedömde regeringen att det då inte skulle genomföras några förändringar av bestämmelserna, men att utvecklingen noggrant skulle följas.

Sedan avgiftsskyldigheten infördes har antalet studerande tredjelandmedborgare minskat med nära 80 procent. Mot den bakgrunden har Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) i en skrivelse till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) framfört att det finns olösliga problem med dimensionering och köbildning när anslagsfinansierade och avgiftsbetalande studenter behandlas i samma urvalsgrupper (U2012/6304/UH). Enligt förbundet skapar detta svåra planeringsproblem för lärosätena och bidrar till problem med långa ledtider. Intresserade studenter riskerar enligt SUHF att välja alternativa länder att studera i.

Regeringens förslag: Ett universitet eller en högskola som har staten som huvudman och som omfattas av högskolelagen (1992:1434) ska få möjlighet att separat anta sökande som omfattas av studieavgiftsskyldighet för högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå.

Ärendet och dess beredning: En promemoria om antagning av studieavgiftsskyldiga studenter (U2013/4281/UH) har utarbetats inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). Den innehåller förslag som möjliggör separat antagning till utbildning på grundnivå och avancerad nivå av sökande som kommer att omfattas av studieavgiftsskyldighet. Promemorian har remissbehandlats och en sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Utbildningsdepartementet (U2013/4281/UH).

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna, bl.a. *Universitets- och högskolerådet*, *Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF)* samt en majoritet av universiteten och högskolorna tillstyrker eller har inte några invändningar mot förslaget. *SUHF*, inklusive 32 lärosäten som är medlemmar i förbundet och som står bakom förbundets yttrande, anser att möjligheten till separat antagning är positiv och att möjligheten kan komma att leda till att fler sökande från länder utanför EES och Schweiz kan antas. Även *Lunds universitet* välkomnar möjligheten att utbilda fler studenter än vad som är möjligt med nuvarande anslagsfinansiering. *Migrationsverket* ser positivt på åtgärder som främjar möjligheterna för utländska studenter att studera här i landet och välkomnar att lärosätena får möjlighet att anta studenter löpande. De remissinstanser som avstyrker förslaget, däribland *Överklagandenämnden för högskolan*, *Malmö högskola* och *Sveriges förenade studentkårer*, anser att förslaget innebär ett avsteg från principen om att anta de mest lämpade studenterna baserat på deras meriter och att det därmed i vissa fall kan krävas lägre meriter vid antagning av studieavgiftsfinansierade studenter än vid antagning av anslagsfinansierade studenter. *Överklagandenämnden för högskolan* och *Diskrimineringsombudsmannen* efterlyser en

närmare analys av om förslaget är förenligt med diskrimineringslagen (2008:567). *Universitetskanslersämbetet* framför att högskolelagen måste ändras, eftersom förslaget inte är förenligt med 4 kap. 1 § högskolelagen och regeringen saknar bemyndiganden att få meddela bestämmelser på området.

När det gäller förslaget om ikraftträdande av förändringen, den 1 februari 2014, är remissopinionen delad. Enligt *Universitets- och högskolerådet* samt *Malmö högskola* krävs det längre tid för att få lokala regler och rutiner på plats och för att möjliggöra anpassningar av antagningssystemet. *SUHF*, *Lunds universitet* och *Kungl. Tekniska högskolan* betonar att det är viktigt att de föreslagna förordningsändringarna kan träda i kraft den 1 februari 2014 eller tidigare.

Skälen för regeringens förslag: I högskolelagen fastställs vissa principer som rör tillträdet till högskoleutbildning. Universitet och högskolor ska så långt det kan ske med hänsyn till de kvalitetskrav som ställs enligt lagen som studenter ta emot de sökande som uppfyller behörighetskraven för studierna (4 kap. 1 §). Kan inte alla sökande till en utbildning tas emot, ska urval göras bland de sökande (4 kap. 3 §). Närmare bestämmelser om tillträde finns i högskoleförordningen (1993:100) och i andra förordningar som ansluter till högskolelagen. Frågor om antagning avgörs av högskolan. De nuvarande bestämmelserna om tillträde till högskoleutbildning gäller oavsett om en sökande är avgiftsbefriad eller studieavgiftsskyldig. I huvudsak förutsätter bestämmelserna om urval att alla sökande ska jämföras med varandra i merit hänseende. Det är därför i praktiken inte möjligt för ett statligt universitet eller högskola som omfattas av högskolelagen att dela upp de sökande till en utbildning i olika antagningar.

Bestämmelserna om tillträde medför nackdelar för lärosätena när det gäller rekrytering av tredjelandsmedborgare, eftersom antagningen inte kan genomföras vid den tidpunkt när söktrycket från denna kategori sökande är som störst. Besked om antagning från ett svenskt lärosäte lämnas många gånger efter det att en tredjelandsmedborgare redan har accepterat ett erbjudande om en utbildningsplats från ett annat land. Erfarenheterna visar också att de nuvarande bestämmelserna om tillträde sätter gränser för hur många studieavgiftsskyldiga studenter som ett lärosäte kan anta. När

ett lärosäte ligger nära eller över det s.k. takbeloppet, dvs. lärosätenas rätt till ersättning för studenter och deras prestationer upp till en viss nivå, kan lärosätet bli tvunget att begränsa antalet anslagsfinansierade studenter på grund av att ingen finansiering ges för ytterligare studenter inom denna kategori. Antalet studieavgiftsskyldiga som kan antas och utbildas är däremot inte beroende av anslaget storlek, eftersom det inte är fråga om en statlig finansiering. Bestämmelserna om urval innebär dock att inte heller fler studieavgiftsfinansierade studenter kan antas även om resurser, såsom lärare och lokaler, är tillgängliga för detta.

För att möjliggöra för statliga universitet och högskolor att anta fler och högt meriterade tredjelandsmedborgare bör det enligt regeringens uppfattning införas en ordning som gör det möjligt med separat antagning av sökande som är studieavgiftsskyldiga vid tidpunkten för antagning enligt förordningen (2010:543) om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor. Detta bör gälla i fråga om utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Mot bakgrund av att finansieringssystemet innebär att utbildning finansieras på olika sätt för studieavgiftsbefriade respektive studieavgiftsskyldiga studenter kommer de olika kategorierna av sökande inte att konkurrera om samma utbildningsplatser vid separata antagningar. Antagningarna kan hållas skilt från varandra och urval göras inom respektive antagning. En ordning med separata antagningar av studieavgiftsfinansierade studenter skapar också förutsättningar för en långsiktig planering för universitet och högskolor. Lärosätenas prognoser för intäkter från den studieavgiftsfinansierade verksamheten underlättas och det ger lärosätena bättre möjligheter att planera för utökning av verksamheten genom att t.ex. anställa ytterligare lärare.

Vid en separat antagning kan det dock inte uteslutas att de sökandes meriter, såsom bl.a. *Överklagandenämnden för högskolan* och *Sveriges förenade studentkårer* påpekar, kan komma att skilja sig åt mellan studieavgiftsskyldiga och anslagsfinansierade studenter. Regeringen anser liksom *Lunds universitet* därför att ett system med separata antagningar för studieavgiftsskyldiga studenter ställer höga krav på noggrannhet och likabehandling i antagningsprocessen.

Verksamheten vid universitet och högskolor ska enligt 1 kap. 4 § högskolelagen avpassas så att en hög kvalitet nås i utbildningen och forskningen. De tillgängliga resurserna ska enligt nämnda paragraf utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten. Kvalitetsarbetet är också en gemensam angelägenhet för universitetens och högskolornas personal och studenter. Kravet på kvalitet måste alltid beaktas av lärosätena. Vidare ska, enligt vad som har redovisats ovan lärosätena enligt 4 kap. 1 §, så långt det kan ske med hänsyn till kvalitetskravet i fråga om utbildning och forskning som studenter ta emot de sökande som uppfyller behörighetskraven för studier. För att upprätthålla en god kvalitet och hög internationell konkurrenskraft ligger det i ett lärosätes eget intresse att väl meriterade sökande antas även vid en separat antagning av studieavgiftsskyldiga. Av kravet på kvalitet och effektivt resursutnyttjande följer också att en separat antagning inte får genomföras så att detta påverkar dimensioneringen av de anslagsfinansierade studenternas tillgång till högskoleutbildning negativt. Dessutom anser regeringen till skillnad från *Universitetskanslersämbetet* att möjligheten för statliga universitet och högskolor att besluta om separata antagningar inte står i strid med 4 kap. 1 §. Bestämmelsen tar sikte på lärosätenas uppgift att anta så många studenter som möjligt så länge kvalitetskravet kan upprätthållas och innebär inte att alla sökande måste antas vid en och samma antagning (prop. 1992/93:1, bet. 1992/93:UbU3, rskr. 1992/93:103).

En grundförutsättning är att de sökande som antas vid en separat antagning uppfyller de behörighetskrav som regleras i bl.a. högskoleförordningen. Om inte alla behöriga sökande kan tas emot till en utbildning, ska enligt vad som har angetts ovan urval göras. Vid urval ska hänsyn tas till de sökandes meriter. Detta bör gälla även vid separat antagning av studieavgiftsskyldiga sökande. Urvalsgrunderna bör bestå av sakliga omständigheter som är av betydelse för utbildningen. Att omständigheterna ska vara sakliga är ett uttryck för att universitetet och högskolorna ska iakttä saklighet enligt vad som följer av 1 kap. 9 § regeringsformen.

Lärosätena har en skyldighet att hålla en hög kvalitet i fråga om utbildning. Avgiftsskyldiga studenters resultat ingår på samma sätt som avgiftsbefriade studenters resultat i Universitets-

kanslersämbetets utbildningsutvärderingar. Universitet och högskolor kan därför inte ställa lägre krav på avgiftsskyldiga studenter utan att riskera att gå miste om medel från det kvalitetsbaserade resurstilldelningssystemet eller att riskera att få examenstillstånd återkallat. Vidare har lärosätena ett intresse av att upprätthålla ett gott internationellt anseende för att kunna rekrytera högt meriterade studenter. Med beaktande av detta ser inte regeringen att det finns anledning att befara att meriterna hos de som antas som studieavgiftsskyldiga respektive anslagsfinansierade kommer att skilja sig åt nämnvärt. Regeringen avser att noga följa utvecklingen.

När det gäller frågan om huruvida en ordning med separata antagningar är förenlig med diskrimineringslagstiftning som bl.a. *Diskrimineringsombudsmannen* har lyft fram gör regeringen inget annat ställningstagande än det som redovisats i remisspromemorian. En möjlighet för statliga universitet och högskolor att genomföra separata antagningar bedöms vare sig direkt eller indirekt diskriminera någon sökande till högskoleutbildning. Unionsmedborgare, liksom medborgare i stat inom EES och i Schweiz likabehandlas med svenska medborgare. Ordningen bedöms inte heller kunna komma att missgynna någon grupp som skyddas av diskrimineringslagstiftningen, t.ex. personer med viss etnisk tillhörighet. Eftersom urvalsgrunderna bör bestå av sakliga omständigheter som är av betydelse för utbildningen, kan lärosätena inte använda kvotering eller t.ex. etnisk tillhörighet som urvalsgrunder. Under alla omständigheter är ordningen proportionerlig i förhållande till de syften med separat antagning som har redovisats ovan. En möjlighet till separata antagningar bedöms alltså vara förenlig med såväl diskrimineringslagen (2008:567) som Sveriges åtaganden i förhållande till Europeiska unionen (EU). Ordningen bedöms inte heller stå i strid med åtaganden i förhållande till andra internationella organisationer.

Utöver de bestämmelser om principerna om tillträde till högskoleutbildning som finns i högskolelagen har regeringen med stöd av sin restkompetens meddelat föreskrifter i förordning om urval. Frågor om tillträde till högskoleutbildning har dock underställts riksdagens godkännande vid ett flertal tillfällen (se t.ex. prop. 2006/07:107, bet 2006/07:UbU17, rskr. 2006/07:202). Vidare har regeringen som

framgår ovan tidigare redovisat till riksdagen sin bedömning att det inte skulle genomföras några ändringar i fråga bestämmelser om urval av sökande som omfattas av studieavgiftsskyldighet. För att regeringen ska kunna meddela föreskrifter som möjliggör separat antagning av studieavgiftsskyldiga sökande krävs riksdagens godkännande. Det föreslås därför att ett universitet eller en högskola som har staten som huvudman och som omfattas av högskolelagen ska få möjlighet att separat anta sökande som omfattas av studieavgiftsskyldighet till högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå.

Regeringen anser det angeläget att ge statliga universitet och högskolor rätt att anordna separat antagning så snart som möjligt. Detta kan ske tidigast under våren 2014 så att som *Universitets- och högskolerådet* har påpekat förutsättningar ges att anpassa antagningssystemet. Förslaget bedöms inte leda till några ekonomiska konsekvenser för myndigheternas anslagsfinansierade verksamhet. Lärosätena ska beräkna studieavgifterna så att full kostnadsäckning uppnås, vilket även gäller kostnaderna för separat antagning. Förslaget bedöms i allt väsentligt inte heller leda till några ökade kostnader för staten. Regeringens sammantagna bedömning är att förslaget ger universitet och högskolor möjlighet att ta in fler högt meriterade avgiftsfinansierade studenter utan att detta går ut över den övriga verksamheten. Frågan om tillträde till högskolan är en central fråga både för kvalitet i utbildningen och ur ett studentperspektiv. Regeringen avser därför att följa upp reformen.

Stipendier

Regeringen har sedan införandet av studieavgifter gjort omfattande satsningar på stipendier. Från och med 2013 är sammanlagt 160 miljoner kronor anvisade för stipendier till avgiftsskyldiga studenter. Av dessa medel avser 100 miljoner stipendier inom utgiftsområde 7, Internationellt bistånd, anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet*. Dessa medel bidrar till uppfyllandet av de svenska biståndspolitiska målen och 70 miljoner kronor fördelas till stipendieprogram för studenter som kommer från länder på OECD:s s.k. DAC-lista och 30 miljoner kronor till stipendieprogram för studenter från Sveriges 12 långsiktiga samarbets-

länder inom biståndet. Stipendierna innebär bl.a. att studenter från låg- och medelinkomstländer har möjlighet att få högre utbildning och erfarenheter som utvecklar både studenten och hemlandet. Dessa stipendieprogram avser studier på avancerad nivå och administreras av Svenska institutet. Av regeringens sammanlagda stipendiesatsning avser 60 miljoner kronor utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, anslaget 4:1 *Internationella program*, för samtliga avgiftsskyldiga studenter utom de från Sveriges tolv långsiktiga samarbetsländer. Regeringen avser att öppna dessa senare stipendier även för studenter från Sveriges långsiktiga samarbetsländer inom biståndet.

Regeringen bedömer att antalet stipendier ska ökas ytterligare och att 50 miljoner kronor fördelas till stipendier för studieavgiftsskyldiga studenter inom utgiftsområde 7. Medlen avses fördelas till studenter från de fattigaste länderna som Sverige bedriver utvecklingssamarbete med, i enlighet med de svenska biståndspolitiska målen. Regeringen beräknar att ytterligare 50 miljoner kronor bör avsättas för ändamålet under 2015.

Migration

När personer får möjligheter att arbeta, studera, undervisa eller forska en period i ett annat land knyts sociala, politiska, ekonomiska och kulturella band av stor betydelse för integration med länder såväl inom som utanför Europas gränser. Migration kan spela en viktig roll för utvecklingen i ursprungslandet, i destinationslandet samt för migranten och hans eller hennes familj. I kunskapsintensiva ekonomier som den svenska kommer utbildningens och forskningens kvalitet i kombination med vår arbetsmarknads attraktionskraft för högkvalificerade personer att få alltmer avgörande betydelse för sysselsättning och tillväxt. För att kunna attrahera och behålla internationell kompetens i landet är det av stor vikt att skapa konkurrenskraftiga förutsättningar för denna målgrupp.

Kommittén för cirkulär migration och utveckling har i sitt slutbetänkande, Cirkulär migration och utveckling – förslag och framåtblick (SOU 2011:28), föreslagit en rad åtgärder som kan bidra till att studenter och doktorander från tredjeland väljer att komma till Sverige för att studera och på så sätt bidra till

utvecklingen i såväl Sverige som ursprungslandet. Kommittén har bl.a. föreslagit att det bör införas en ny tillståndsform, uppehållstillstånd för utbildning på forskarnivå, för en person från tredjeland som har antagits till utbildning på forskarnivå. Möjligheten att få permanent uppehållstillstånd och möjligheten för familjemedlemmar att få uppehållstillstånd bör enligt kommitténs förslag motsvara vad som gäller för arbetskraftsinvandrare. Detta innebär att doktoranden efter avslutad utbildning skulle ha möjlighet att ansöka om och beviljas permanent uppehållstillstånd. Vidare har kommittén föreslagit att familjemedlemmar till den som har beviljats uppehållstillstånd för studier vid universitet eller högskola, och som har beviljats tidsbegränsat uppehållstillstånd, även ska kunna beviljas arbetstillstånd för den tid som studierna pågår. Kommittén har också föreslagit att det införs en möjlighet för studenter, vars studier ska pågå minst två terminer, att beviljas uppehållstillstånd för en tid av sex månader efter avslutade studier. Slutbetänkandet med de förslag som framförs har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Regeringen bedömer att det är angeläget att det finns goda förutsättningar för att attrahera och rekrytera internationella studenter, inklusive doktorander, till Sverige. Regeringen avser därför att återkomma i frågan.

4.7.4 Tillträde till högskoleutbildning

Höstterminen 2011 började de första eleverna i den reformerade gymnasieskolan. Program och inriktningar har gjorts om och upplägget av utbildningarna är mer styrt än tidigare, dvs. utrymmet för elevernas fria val är mindre. Innehållet i de högskoleförberedande programmen har förändrats för att ge en bättre förberedelse för högskolestudier. I samband med detta har kraven på grundläggande behörighet till högskoleutbildning skärpts och motsvarar nu kraven för examen från ett högskoleförberedande program.

Den nya betygsskalan (A–F), som tillämpas första gången 2013, kommer sannolikt att innebära att det blir färre elever som når det högsta betyget jämfört med tidigare. Sökande från den nya gymnasieskolan kommer samtidigt att vara bättre förberedda för högskolestudier än sökande som har gått ut gymnasieskolan före

reformen. Dessa sökande bedöms ändå ha svårare att konkurrera om högskoleplatser med sina betyg om de söker till högskolan enligt nuvarande bestämmelser, eftersom de konkurrerar i samma grupp som sökande med äldre betyg. Regeringen har därför fattat beslut om ändringar i bestämmelserna om fördelning av platser på grundval av betyg som innebär att sökande som har gått den nya gymnasieskolan kommer att konkurrera i två grupper i betygsurvalet, i urvalsgruppen för sökande med betyg från gymnasieskolan och i en särskild gymnasieexamensgrupp. Den särskilda gymnasieexamensgruppen kommer att finnas under en övergångsperiod om tre år från och med antagningen till höstterminen 2014 till och med antagningen till vårterminen 2017.

Högskoleprovets uppgift är att fungera som urvalsinstrument när det råder konkurrens om tillgängliga platser på en utbildning. Det kriterium efter vilket rangordning ska ske vid tillämpning av resultat på högskoleprovet som urvalsgrund är studiefärdighet, ofta uttryckt som förväntad studieframgång. Det har uppmärksamats att det vid antagningen till högskolan har varit möjligt att komma in på vissa utbildningar med väldigt låga provresultat (0,1). Mot bakgrund av att rangordningen ska ske utifrån studiefärdighet anser regeringen att det är rimligt att ha ett lägsta gränsvärde för ett giltigt provresultat. Var en sådan gräns ska ligga behöver dock utredas. Regeringen har därför gett Universitets- och högskolerådet i uppdrag att lämna förslag på ett lägsta gränsvärde för ett giltigt resultat vid antagning på grundval av resultat från högskoleprovet (U2013/3508/UH). Uppdraget ska redovisas senast den 15 oktober 2013.

I april 2012 gav riksdagen regeringen till känna att teckenspråk bör likställas med moderna språk i fråga om meritpoäng (bet. 2011/12:UbU17, rskr. 2011/12:192). En remisspromemoria med förslag i frågan har utarbetats inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) och har remissbehandlats. Frågan bereds för närvarande i Regeringskansliet.

4.7.5 Jämställdhet

Regeringen har vid flera tillfällen framfört att en individs kunskaper och kompetens, inte individens kön, ska vara avgörande vid befordran.

Detta gäller inom såväl universitet och högskolor som andra arbetsplatser. Befolkningens samlade resurser och potential måste utnyttjas effektivt för att skapa förutsättningar för internationellt konkurrenskraftig forskning och utbildning. Arbetet med att uppnå jämn könsfördelning är ett långsiktigt förändringsarbete och insatser krävs på flera nivåer inom lärosätena. För att ta tillvara tillgänglig kompetens är det därför viktigt att universitet och högskolor skapar sådana möjligheter för forskarkarriärer att kvinnor och män har lika möjligheter att meritera sig, både inom utbildning på forskarnivå och senare i forskarkarriären.

Regeringen har under ett antal år angett mål för könsfördelningen av nyrekryterade professorer på lärosätena. Rekryteringsmålen för innevarande period omfattar samtliga universitet och högskolor med statlig huvudman samt Chalmers tekniska högskola och Högskolan i Jönköping och gäller t.o.m. 2015. I en departementspromemoria föreslås en ny modell för rekryteringsmålen (U2012/2998/UH). Vidare föreslås att målen ska sättas efter dialog mellan lärosäten och regeringen men att målen ska innebära en höjning i ambitionen att nå en jämnare könsfördelning bland samtliga professorer jämfört med i dag. Förslaget innebär också att varje lärosäte ska redovisa och analysera måluppfyllelsen årligen. Promemorian har remitterats.

Vid sidan av målet för könsfördelningen har regeringen i olika propositioner under de senaste åren gjort bedömningen att den politiska styrningen ska minska och att universitet och högskolor ska ges ett ökat självbestämmande över sin verksamhet. Regeringen avser att återkomma i frågan.

En direkt följd av att den politiska detaljstyrningen av universitet och högskolor minskar är att regeringens behov av att följa verksamheten ökar. I november 2011 gav regeringen Högskoleverket i uppdrag att göra en förstudie i syfte att kartlägga tillgängligt underlag samt undersöka vilket underlag som saknas för att följa upp anslagen till lärosätena för forskning och forskarutbildning ur ett jämställdhetsperspektiv (U2011/6115/JÄM). I uppdraget ingick även att kartlägga och analysera vilka aspekter som i övrigt behöver beaktas för att följa upp anslagen ur ett jämställdhetsperspektiv. I december 2012 redovisade

Högskoleverket uppdraget och rapporten visar att det i dag inte finns några underlag för uppföljning av anslagen. Av rapporten framgår bl.a. att det finns tekniska svårigheter för lärosätena att ta fram statistik över hur många kvinnor respektive män som finansieras av anslagen.

I syfte att närmare bereda frågan avser regeringen att låta genomföra en kartläggning vid ett fåtal lärosäten av fördelningen av anslaget för forskning och forskarutbildningen mellan könen. Kartläggningen ska bygga på frivilligt deltagande.

4.7.6 Ett förändrat högskolelandskap

Ökad mångfald genom ombildning till högskolestiftelse

Sverige påverkas starkt av de utmaningar och möjligheter som den globala utvecklingen skapar. Landets universitet och högskolor måste ges bästa möjliga förutsättningar för att bedriva sin verksamhet framgångsrikt. Universitet och högskolor arbetar i global konkurrens och måste göra så än mer i framtiden. Som framgår av bl.a. flera utredningar de senaste åren är myndighetsformen i många fall inte tillräckligt flexibel för lärosätenas skiftande behov. Regeringen uttalade i budgetpropositionen för 2012 att det finns skäl att pröva om fler statliga lärosäten bör och kan ges möjlighet att ombildas till stiftelsehögskolor. Mot den bakgrunden har det remitterats en departementspromemoria om att det i stiftelselagen ska föras in bestämmelser om en ny särskild stiftelseform benämnd högskolestiftelser (U2013/4153/UH). Enligt förslaget ska en högskolestiftelses ändamål vara att bedriva utbildning och forskning på en internationellt hög nivå. Stiftelseformen är en väl beprövad form för högskoleverksamhet i Sverige och möjliggör för lärosätena att på ett flexibla sätt hantera omvärldsförändringar.

Samgåenden

I en tid av allt starkare internationell konkurrens blir kunskap och kreativitet avgörande för samhällets utveckling. För att Sverige ska hävda sig i konkurrensen krävs starka universitet och högskolor som erbjuder utbildning och

forskning av hög internationell kvalitet. Genom ökad profilering och utvecklad samverkan kan lärosätena stärka sina utbildnings- och forskningsmiljöer. På så sätt blir de också mindre sårbara och resurserna kan utnyttjas mer effektivt. Regeringen vill understryka att förstklassig utbildning och forskning kan bedrivas vid såväl större som mindre lärosäten. Vidare bör utbildning enligt regeringens mening finnas på många platser i landet för att underlätta för fler att studera. Förändringar av organisationen bör bygga på lärosätenas egna bedömningar och på frivillighet.

På framställan från lärosäten kan regeringen välja att stödja frivilliga samgåenden. Regeringen föreslår att 55 miljoner kronor avsätts för 2014 och samma belopp beräknas för kommande år för att samgåenden mellan lärosäten ska kunna stödjas.

Uppsala universitet och Högskolan på Gotland

Riksdagen godkände i enlighet med budgetpropositionen för 2013 att verksamheten vid Högskolan på Gotland den 1 juli 2013 inordnas i Uppsala universitet. Bland annat med anledning av samgåendet har Karolinska institutet, som ansvarat för sjuksköterskeutbildning på Gotland, kommit in med en begäran om att anslagsmedel för sjuksköterskeutbildning på Gotland överförs till Uppsala universitet. Uppsala universitet avser att påbörja sjuksköterskeutbildning på Gotland under 2014. Se vidare avsnitt 10.2.3 och 10.2.15.

En ny konstnärlig högskola

Med anledning av propositionen Vårändringsbudget för 2013 ska verksamheterna vid Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola ingå i en ny högskola som inleder sin verksamhet den 1 januari 2014.

Det huvudsakliga syftet är att främja utvecklingen och kvaliteten i den konstnärliga forskningen, bl.a. genom att skapa en stark och långsiktigt livskraftig miljö i Stockholm för konstnärlig forskning och konstnärlig forskarutbildning.

Den konstnärliga forskningen har utvecklats kraftfullt det senaste decenniet. De satsningar som regeringen har genomfört har bidragit till

att den svenska konstnärliga forskningen har uppmärksammat internationellt. I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterades en satsning på konstnärlig forskning om totalt 40 miljoner kronor, varav 26 miljoner till det nya lärosätet i Stockholm (se avsnitt 4.8.2 Forskning i näringsliv och samhället i denna proposition). Enligt regeringen skapar samgåendet förutsättningar för de olika konstarterna att komma närmare varandra och tillsammans med de ökade resurserna möjliggörs en nydanande verksamhet med internationell lyskraft.

4.8 Forskning

Regeringens mål för forskningspolitiken är att Sverige ska vara en framstående forskningsnation, där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och bidrar till samhällets utveckling och näringslivets konkurrenskraft. I denna proposition presenterar regeringen förslag för 2014.

Regeringen presenterade i oktober 2012 propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30, bet. 2012/13:UbU3, rskr. 2012/13:151) där bedömningar av forsknings- och innovationspolitikens inriktning beskrevs för perioden 2013–2016. I enlighet med propositionen föreslår regeringen i denna proposition att de statliga anslagen för forskning och innovation ökas med 960 miljoner kronor för 2014.

Tillsammans med de satsningar som presenterades i 2008 års proposition Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) innebär detta nivåökningar på totalt 9 miljarder t.o.m. 2016 jämfört med 2008.

Tabell 4.3 Anslagsökningar 2014

(mnkr)

Universitet och högskolor	610
Vetenskapsrådet	235
Vinnova*	225
Formas*	70
Forte*	40
Regeringen	
– för ITER	-230
– för kliniska studier	10

Totalt	960
---------------	------------

*Under andra utgiftsområden.

4.8.1 Högre kvalitet och effektivitet

Svensk forskning håller en hög kvalitet, men det finns tecken på att forskningen i Sverige har tappat i konkurrenskraft i förhållande till flera jämförbara länder. Denna trend behöver vändas. Att investera i kunskap och forskning innebär att förbättra landets förutsättningar långsiktigt, vilket är att investera i landets framtid.

För att nå bättre resultat i svensk forskning anser regeringen att det behövs insatser som höjer kvaliteten och öppnar för ett ökat risktagande i forskningen, som t.ex. satsningen på rekryteringsstöd för toppforskare, samt ger goda villkor för forskare.

Ökade anslag till universitet och högskolor

De statliga anslagen till universitet och högskolor för forskning och forskarutbildning utgör basen för den forskning som bedrivs vid lärosätena. Universitet och högskolor bär den nyfikenhetsstyrda grundforskningen, men också delar av den behovsmotiverade forskningen. Staten ställer höga krav på att den forskning som bedrivs ska hålla hög kvalitet och att den kan bidra till samhällets utveckling, offentliga verksamheters effektivitet och näringslivets konkurrenskraft. Det är viktigt att universitet och högskolor ges förutsättningar att kunna fatta långsiktiga beslut, vilket bl.a. innebär att lärosätena bör ha ett stort eget handlingsutrymme för bedömningar och prioriteringar av vilken forskning som ska bedrivas vid ett lärosäte och på vilket sätt. Genom de direkta anslagen för forskning och forskarutbildning skapas möjlighet att ge goda villkor för forskare i form av tryggare finansiering och fler anställningar. Anslagen fyller också en viktig funktion för att möjliggöra ett risktagande där det krävs större långsiktighet än vad kortare projektbidrag kan ge.

Regeringen bedömde därför i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) att anslagen för forskning och forskarutbildning till universitet och högskolor bör öka i nivå med totalt 900 miljoner kronor under perioden 2014–2016.

Regeringen föreslår därmed att anslagen för forskning och forskarutbildning ökas med 600 miljoner kronor 2014. Anslaget beräknas öka med ytterligare 300 miljoner kronor 2016.

Fördelning efter kvalitetsindikatorer

Regeringen anser att det är viktigt att skapa incitament för ökad kvalitet i forskning. Av de befintliga anslagen för forskning och forskarutbildning fördelas tio procent efter kvalitetsindikatorerna publiceringar och citeringar samt externa medel. I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) bedömde regeringen att fr.o.m. 2014 bör ytterligare tio procent av de direkta anslagen omfördelas efter kvalitetsindikatorerna.

Regeringen föreslår därmed att den andel av de ökade anslagen till forskning och forskarutbildning som tillförs omfördelningen höjs från tio till 20 procent med den fördelning som angavs i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30).

Tabell 4.4 Fördelning av nya medel samt omfördelning 2014

Tusentals kronor

	Nya medel	Omfördelning	Totalt tillskott
Uppsala universitet	72 257	-1 034	71 223
Lunds universitet	78 800	11 622	90 422
Göteborgs universitet	58 128	-1 189	56 939
Stockholms universitet	57 391	-2 650	54 741
Umeå universitet	35 877	-12 611	23 267
Linköpings universitet	30 803	4 768	35 572
Karolinska institutet	65 269	30 398	95 667
Kungl. Tekniska högskolan	38 421	3 920	42 340
Luleå tekniska universitet	10 921	-5 117	5 803
Karlstads universitet	8 786	-6 793	1 993
Linnéuniversitetet	15 044	-12 229	2 815
Örebro universitet	7 668	-5 297	2 371
Mittuniversitetet	7 021	-2 360	4 661
Blekinge tekniska högskola	3 567	-2 719	848
Malmö högskola	3 591	-726	2 865
Mälardalens högskola	3 334	1 004	4 338
Gymnastik- och idrottshögskolan	994	-807	187
Högskolan i Borås	2 061	-1 504	557
Högskolan Dalarna	2 845	-2 294	551
Högskolan i Gävle	5 175	-4 335	839

Högskolan i Halmstad	2 041	-825	1 216
Högskolan Kristianstad	2 681	-2 214	467
Högskolan i Skövde	1 511	-791	720
Högskolan Väst	1 354	-501	852
Södertörns högskola	4 160	7 098	11 258
Sveriges lantbruksuniversitet	33 979	-2 368	31 611
Chalmers tekniska högskola	27 046	6 309	33 355
Högskolan i Jönköping	5 275	3 244	8 519
Övriga	14 000		14 000
Summa	600 000		600 000

Fördelningen av nya medel och omfördelningen av medel från anslagen för forskning och forskarutbildning görs i enlighet med vad som beskrivs i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30). De universitet och högskolor som ingår i resursfördelningsmodellen föreslås få ökade anslag för forskning och forskarutbildning med 586 miljoner kronor. Fördelningen är utformad så att alla universitet och högskolor får ett tillskott om minst en procent av sitt anslag för forskning och forskarutbildning. Ytterligare tio procent av respektive universitet och högskolas anslag för forskning och forskarutbildning ingår i den föreslagna omfördelningen. Totalt omfattar omfördelningen 2 400 miljoner kronor. Av dessa omfördelas 68 miljoner kronor i denna proposition mellan lärosätena. Det får till följd att omfördelningen av medel för 2014 inkluderar ett större belopp jämfört med de senaste årens omfördelning. Ett tillskott av forskningsmedel tilldelas även vissa högskolor som inte ingår i resursfördelningsmodellen. Konstfack, Kungl. Konsthögskolan, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm och Försvarshögskolan föreslås få ökade anslag för forskning och forskarutbildning med 500 000 kronor vardera. För att stärka vårdforskningen vid Ersta Sköndal högskola och Sophiahemmet högskola föreslås att bidragen till dessa ökar med 7 respektive 5 miljoner kronor. Sammantaget omfattar dessa ökningarna 14 miljoner kronor och redovisas under övrigt i tabell 4.4.

Kvalitet i samverkan

För att forskning och utbildning effektivt ska bidra till samhällets utveckling och Sveriges globala konkurrenskraft är universitets och högskolors samverkan med det omgivande samhället

av stor betydelse. Regeringen presenterade därför i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) att anslagsnivån för forskning och utveckling till Verket för innovationssystem bör öka med totalt 60 miljoner kronor under perioden 2013–2016.

I denna proposition föreslår regeringen en ökning av anslaget på 20 miljoner kronor för 2014. Medlen ska användas för finansiering av universitets och högskolors forskning och forskarutbildning utifrån bedömning av kvalitet i samverkan med det omgivande samhället i termer av relevans och nyttiggörande.

Kollegial bedömning

De resurser som staten tilldelar universitet och högskolor bör fördelas så att kvalitet stimuleras. I propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50) presenterades ett system som innebär att en viss del av de direkta anslagen för forskning och forskarutbildning fördelas utifrån olika mått på kvalitet. Detta är enligt regeringens mening en viktig signal. Det markerar universitetens och högskolornas grundläggande ansvar för kvaliteten i forskningen och skapar incitament för tydliga strategier och omprioriteringar av insatser.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) gjorde regeringen bedömningen att ett system som innefattar kollegial bedömning skulle kunna ge en mer sammanhängande bedömning där även ett forskningsområdes aktuella potential kan vägas in i stället för att enbart grunda resursfördelningen på historiska data. På så vis kan, enligt vad som anges i propositionen, en mer sammanvägd bedömning av ett lärosätes forskning göras där olika ämnesområden värderas efter sin särart. Den kollegiala bedömningen bör göras utifrån respektive forskningsområdes förutsättningar med relevant statistik och data som underlag. Vidare framgår av propositionen bl.a. att ett sådant system belönar kvalitet på ett bredare sätt än dagens fördelningsmodell, är kvalitetsdrivande och kan även ge bra förutsättningar för långsiktig planering på lärosätena. Det är också ett system som passar forskningsområden vars publiceringstraditioner inte fullt ut inkluderas i indikatorer som citeringar och publiceringar samt externa medel. Kollegiala bedömningar kan också ta hänsyn till ett bredare kvalitetsbegrepp

än vad enbart exempelvis citeringar och externa medel för forskning kan. Det kan t.ex. ingå bedömningar av olika former av nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap. Sådana utvärderingar ger också verktyg för universitet och högskolor att ytterligare utveckla sin egen verksamhet.

Regeringen har därför gett Vetenskapsrådet i uppdrag att i samråd med Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande samt Verket för innovationssystem utreda och lämna förslag till en modell för resursfördelning till universitet och högskolor, som innefattar kollegial bedömning och som gör det möjligt att fördela resurser på ett sådant sätt att det premierar kvalitet och prestation i forskning. Ett förslag till en modell ska innefatta såväl vetenskapliga bedömningar som bedömning av forskningens relevans och nytta för samhället.

Framstående forskare

Den främsta tillgången inom forskningen är kunniga, envisa och modiga individer med en drivkraft att göra nya upptäckter. Förutsättningarna för framstående forskare behöver förbättras som ett led i arbetet med att stärka kvaliteten inom svensk forskning. För att stärka de svenska universiteten och högskolorna och höja kvaliteten på forskningen presenterade regeringen i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) flera samverkande insatser för permanenta eller långvariga rekryteringar av framstående forskare, såväl etablerade forskare som bedriver forskning på högsta nivå som framstående unga forskare.

För att attrahera internationellt framstående forskare att placera sin forskning i Sverige utlyser Vetenskapsrådet stöd till universitets och högskolors internationella rekrytering. Stödet löper normalt under sju till tio år och ett villkor för stödet är att lärosätena finansierar kostnader för rekrytering också från andra källor. Ansökan om stöd kan ske löpande under året, och bidragens storlek ligger på omkring 5–15 miljoner kronor per rekrytering och år.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterades en satsning till Vetenskapsrådet med en ökning av anslagsnivån på 250 miljoner kronor under perioden 2013–2016 för internationella rekryteringar av

framstående forskare. Med anledning av budgetpropositionen för 2013 anvisades 150 miljoner kronor till Vetenskapsrådet för detta ändamål. Vetenskapsrådet har i mars 2013 fått i uppdrag att utlysa medel för satsningar till framstående forskare (U2013/1699/F).

Regeringen beräknar därmed att öka satsningen för detta ändamål med 50 miljoner kronor 2015 och med ytterligare 50 miljoner kronor 2016.

Tydlig karriärväg för yngre forskare

En faktor som äventyrar kvaliteten på svensk forskning är bristande återväxt av forskare. Svenska universitet och högskolor saknar en tydlig karriärväg för yngre forskare. Många genomgår forskarutbildning och förutsättningarna att efter en doktorsexamen få en s.k. postdoktoral anställning är relativt goda inom de flesta forskningsområden. I utvärderingar genomförda av Kungl. Vetenskapsakademien och Sveriges universitetslärarförbund har det emellertid framkommit att det efter den postdoktorala perioden finns för få möjligheter till anställning för yngre forskare. De osäkra villkoren och svårigheterna att få tillsvidareanställning gör att många yngre forskare väljer att inte fortsätta en akademisk karriär. Forskarnas karriär hämmas även av kortsiktig och bristfällig finansiering av forskningsprojekt som gör det svårt för yngre forskare att frigöra sig från etablerade forskningsgrupper för att bygga en självständig forskning.

Regeringen har initierat flera insatser som skapar förutsättningar för att de främsta yngre forskarna ska kunna meritera sig som forskare och därmed möjliggöra fortsatt forskarkarriär. Som beskrevs i den förra forsknings- och innovationspolitiska propositionen (prop. 2008/09:50) har anslagen till universitet och högskolor för forskning och utbildning på forskarnivå ökat med 2,85 miljarder kronor 2009–2012. I denna proposition föreslås en ökning av anslagen med 600 miljoner kronor 2014. Anslaget beräknas öka med ytterligare 300 miljoner kronor 2016.

Vidare har universitet och högskolor, efter en ändring av högskoleförordningen (1993:100), möjlighet att anställa lärare på meriteringsanställningar i som längst fyra år. Det ger universitet och högskolor förutsättningar att

efter post doktorandanställning ge forskaren möjlighet att meritera sig ytterligare för att kunna bygga upp ett eget forskningsområde med en egen forskargrupp. Avsikten är att respektive lärosäte efter en sådan meriteringsanställning ska pröva förutsättningarna för en tillsvidareanställning. Meriteringsanställningar ska således inte följas av ytterligare tidsbegränsade anställningar, utan är ett led i att skapa rimliga villkor och förutsägbarhet för yngre forskare. Regeringen avser att följa att lärosätena lever upp till denna målsättning.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterades även en satsning till Vetenskapsrådet med en ökning av anslagsnivån på totalt 50 miljoner kronor under perioden 2013–2016 för rekrytering av framstående yngre forskare som ett stöd för en fortsatt anställning som inledning till en tillsvidareanställning vid ett svenskt lärosäte. Med anledning av budgetpropositionen för 2013 anvisades 25 miljoner kronor till Vetenskapsrådet för detta ändamål.

Regeringen föreslår därmed att Vetenskapsrådet anvisas en ökning på 25 miljoner kronor 2014 för detta ändamål, vilket medför att det totalt avsätts 50 miljoner kronor för rekrytering av framstående yngre forskare 2014.

Mot bakgrund av de redogjorda insatserna har universitet och högskolor både formella och ekonomiska möjligheter att ha ett system med tydliga karriärvägar för yngre forskare där en tillsvidareanställning kan förväntas om uppställda kvalitetskriterier på forskningen möts. Det vilar nu ett ansvar på varje universitet och högskola att säkerställa att det finns ett tydligt system för karriärvägar för yngre forskare.

För att säkra återväxten av yngre forskare är det även viktigt att villkoren för doktorandstudier är goda. Regeringen presenterade därför i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) ett antal åtgärder för att skapa likvärdiga förutsättningar och stärka de studiesociala villkoren för doktorander vid statliga universitet och högskolor. Dessa åtgärder, som har genomförts med stöd av ändringar av högskoleförordningen (1993:100) och förordningen (1995:938) om utbildningsbidrag för doktorander, innebär att doktorander med utbildningsbidrag kommer att anställas tidigare i utbildningen, att de får rätt till förlängd tid med utbildningsbidrag om det finns särskilda

skäl och att statliga universitet och högskolor ska teckna en försäkring för stipendiefinansierade doktorander. Därmed kommer allt fler doktorander att anställas tidigare i utbildningen redan under de närmaste åren. Regeringen gör i ovan nämnda proposition bedömningen att den långsiktiga ambitionen bör vara att helt avskaffa utbildningsbidraget till förmån för anställning som doktorand. Regeringen anser dock att i ett första steg bör tiden för utbildningsbidrag förkortas.

Vidare innebär åtgärderna att fler doktorander kommer att omfattas av tryggare villkor och därmed ges goda förutsättningar för att genomföra utbildningen. Genom dessa åtgärder samt den ökning av anslagen som föreslås i denna proposition skapas såväl ekonomiska som formella förutsättningar att förbättra de studiesociala villkoren för doktorander. Regeringen förutsätter att universitet och högskolor tar sitt ansvar och att de studiesociala villkoren förbättras för doktoranderna inom högskolan.

Ökade medel till forskningsråden

För att öka Vetenskapsrådets möjligheter att finansiera forskning av hög kvalitet menar regeringen att anslaget till myndigheten bör öka. Regeringen presenterade därför i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) att anslagsnivån till Vetenskapsrådet bör öka med totalt 175 miljoner kronor under perioden 2013–2016, varav 75 miljoner kronor anvisades med anledning av budgetpropositionen för 2013 för detta ändamål.

Regeringen beräknar därmed att öka satsningen till Vetenskapsrådet med 75 miljoner kronor 2015 och med ytterligare 25 miljoner kronor 2016 för detta ändamål.

Förutsättningarna behöver också förbättras för forskning om de utmaningar som samhället står inför inom miljö, areella näringar och samhällsbyggande. Regeringen föreslår därför i enlighet med vad regeringen presenterade i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) att Forskningsrådets för miljö, areella näringar och samhällsbyggande anslag ökas med 25 miljoner kronor 2014 och satsningen beräknas öka med ytterligare 25 miljoner kronor 2015 i enlighet med vad som redovisas under utgiftsområdena 20 och 23.

Vidare föreslås Forskningsrådets för hälsa, arbetsliv och välfärd anslag öka med 15 miljoner kronor 2014 för forskning inom hälsa, arbetsliv och välfärd. Regeringen bedömer att medlen bör användas i enlighet med vad som redovisas under utgiftsområde 9.

4.8.2 Forskning för näringsliv och samhälle

Det finns enligt regeringens mening ett antal områden där samhälle och näringsliv har ett långsiktigt behov av tillgång till hög kompetens och där svensk forskning håller hög kvalitet. Regeringen presenterade därför i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) riktade satsningar inom några områden som är av särskild betydelse för näringslivet och samhället. Dessa satsningar bör göras i samverkan mellan akademien och företrädare för samhälls- och näringslivsintressen.

Avsikten är att medel ska fördelas långsiktigt för forskningsmiljöer av hög klass, och forskningsfinansierarnas fördelning bör göras utifrån excellenskrav.

De arbetssätt för de strategiska innovationsområdena som presenterades i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) bör även användas på dessa områden.

Med anledning av budgetpropositionen för 2013 anvisades 25 miljoner kronor till Verket för innovationssystem anslag för riktade satsningar inom, gruv-, mineral- och stålforskning. Verket för innovationssystem anslag bör ökas med ytterligare 5 miljoner kronor 2014 för riktade satsningar inom detta område. För att öka den svenska konkurrenskraften inom gruv-, mineral- och stålområdet behövs satsningar på forskning i fråga om hela värdekedjan från malmprospektering till metalltillverkning och metallåtervinning. Se vidare under utgiftsområde 24 avsnitt 3.7 för mer information om regeringens insatser för en konkurrenskraftig gruvnäring.

Flera av de stora samhällsutmaningarna är kopplade till urbana miljöer och samhällsplanering, som är centrala från hållbarhets-synpunkt, miljömässigt, socialt och ekonomiskt. Forskningen om hållbart samhällsbyggande behöver enligt regeringens mening stärkas. I enlighet med vad regeringen presenterade i propositionen Forskning och innovation

anvisades Forskningsrådets för miljö, areella näringar och samhällsbyggande en ökning på 25 miljoner kronor med anledning av budgetpropositionen för 2013 för forskning om hållbart samhällsbyggande. Vidare föreslår regeringen i enlighet med ovan nämnda proposition att anslaget till Forskningsrådets för miljö, areella näringar och samhällsbyggande bör öka med ytterligare 5 miljoner kronor 2014 för detta ändamål.

Under utgiftsområde 23 i denna proposition föreslås att forskningen om ett ökat nyttjande av skogsråvara och biomassa för att bl.a. ersätta fossil råvara till nya biobaserade produkter stärks med 40 miljoner kronor 2014.

Rymdverksamhet och rymdforskning

Tillgång till och utnyttjande av rymden är en förutsättning för viktiga tjänster inom många samhällssektorer för avancerad forskning, innovation och teknikutveckling och därigenom för svenskt näringsliv.

Svensk forskning och teknikutveckling för rymdverksamhet är i flera avseenden mycket framstående i internationell jämförelse och i vissa nischer världsledande. Regeringen menar att forskning och tidig teknikutveckling inom rymdverksamheten bör förstärkas ytterligare för att öka kunskapsutvecklingen och möjliggöra fortsatt svenskt deltagande i angelägna internationella projekt.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterades en ökning av anslagsnivån till Rymdstyrelsens forskningsanslag på totalt 100 miljoner kronor under perioden 2013–2016, varav 75 miljoner kronor anvisades i samband med budgetpropositionen för 2013.

Regeringen beräknar därmed att ytterligare 25 miljoner kronor bör tillföras Rymdstyrelsens forskningsanslag 2016.

Konstnärlig forskning

Enligt riksdagens beslut (prop. 2012/13:1, utg. omr. 16, bet. 2012/13:UbU1, rskr. 2012/13:113) kommer verksamheterna vid Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola ingå i en högskola fr.o.m. den 1 januari 2014. Syftet är

bl.a. att främja utvecklingen och kvaliteten i den konstnärliga forskningen. Se vidare avsnitt 4.7.6.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterades en satsning med en ökning av anslagsnivån på totalt 26 miljoner kronor för perioden 2013–2016 för uppbyggnad av forskning och forskarutbildning vid den planerade nya högskolan, varav 13 miljoner kronor anvisades med anledning av budgetpropositionen för 2013. Regeringen föreslår därmed att ytterligare 13 miljoner kronor anvisas för 2014.

De senaste årens satsningar på konstnärlig forskning och utveckling har varit betydelsefulla för det konstnärliga forskningsfältet. Genom införandet av konstnärlig forskarexamen har den konstnärliga forskningen stärkts ytterligare. Tre lärosäten har tillstånd att utfärda konstnärlig examen på forskarnivå: Lunds universitet, Göteborgs universitet och Högskolan i Borås.

Regeringen anser att satsningen på konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå bör fortsätta. I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) gör regeringen bedömningen att det är angeläget att stärka den konstnärliga forskningen. En viktig del i en sådan förstärkning är bl.a. den ovan nämnda satsningen på konstnärlig forskning i Stockholm. Förutom denna satsning aviserade regeringen att anslagsnivån för forskning och forskarutbildning till Lunds universitet, Göteborgs universitet och Högskolan i Borås bör öka med totalt 14 miljoner kronor för konstnärlig forskning och konstnärlig forskarutbildning under perioden 2013–2016. Med anledning av budgetpropositionen för 2013 anvisades Lunds och Göteborgs universitet 3 miljoner kronor vardera och högskolan i Borås 1 miljon kronor för detta ändamål.

Regeringen föreslår därmed att anslagen för Lunds respektive Göteborgs universitet ökar med 3 miljoner kronor vardera och anslaget för Högskolan i Borås med 1 miljon kronor 2014.

4.8.3 Stärkt livsvetenskap

Livsvetenskap, vilket ofta benämns med det engelska uttrycket life science, omfattar vetenskapliga studier av levande organismer. Verksamheterna inom livsvetenskaperna syftar till att förbättra liv och hälsa och är ofta tvärvetenskapliga till sin natur.

Livsvetenskap är enligt regeringens mening ett av Sveriges viktigaste framtidsområden av flera skäl. Svensk livsvetenskaplig forskning håller inom ett antal områden högsta internationella klass. Dessutom är branschen en av landets mest forskningsintensiva och utveckling och produktion av läkemedel och utveckling av medikamentteknik och bioteknik är områden där Sverige traditionellt står sig starkt.

För att stärka Sveriges konkurrenskraft framöver anser regeringen att det behövs en rad åtgärder som främjar forskning av hög klass i hela spektret från grundläggande forskning till klinisk forskning och som förbättrar kopplingen mellan dessa. Dessa åtgärder syftar till att gynna akademi, näringsliv och hälso- och sjukvård samt samverkan mellan dessa aktörer.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterade regeringen ett antal satsningar inom området livsvetenskap under perioden 2013–2016, vilket kommer att innebära en nivåökning med totalt 550 miljoner kronor 2016 jämfört med 2012.

Infektion och antibiotika

Ett av de främsta hoten mot människors hälsa är infektioner och ökningen av antibiotikaresistens hos sjukdomsframkallande bakterier. Behovet av nya angreppssätt mot infektioner, framför allt genom utveckling av nya läkemedel, inklusive vacciner, motiverar enligt regeringens mening en fortsatt satsning på forskning inom dessa områden. Detta är dessutom ett forskningsområde där Sverige står sig väl i internationell jämförelse.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterade regeringen därför en satsning inom området infektion och antibiotikaresistens med en nivåökning av Vetenskapsrådets anslag på totalt 75 miljoner kronor under perioden 2013–2016, varav 40 miljoner kronor anvisades med anledning av budgetpropositionen för 2013.

Regeringen föreslår därmed en ökning av Vetenskapsrådets anslag på 35 miljoner kronor 2014 för forskning om infektion och antibiotika.

Åldrande och hälsa

De äldres hälsa förbättras och allt fler äldre fortsätter att arbeta efter 65 års ålder. Samtidigt har de allra äldsta oftare flera sjukdomar och funktionsnedsättningar.

Sverige har internationellt framstående forskning inom flera områden som är förknippade med åldrande och hälsa. Såväl medicinsk som teknisk och socialvetenskaplig forskning behövs för att bidra till att förbättra människors hälsa och funktionsförmåga, öka livskvaliteten och möjliggöra ett ökat och längre arbetskraftsdeltagande.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterade regeringen därför en satsning inom området åldrande och hälsa med en nivåökning på totalt 100 miljoner kronor under perioden 2013–2016, varav 25 miljoner kronor anvisades vardera till Vetenskapsrådet respektive Forskningsrådets för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte) med anledning av budgetpropositionen för 2013.

Regeringen föreslår en ökning på 25 miljoner kronor vardera till Vetenskapsrådet respektive Forte 2014 för forskning om åldrande och hälsa.

Vårdforskning

Vårdforskning är av central betydelse för att utveckla vård och omsorg och förbättra befolkningens hälsa. Det finns behov av att stärka såväl vårdforskningens vetenskapliga bas som dess koppling till hälso- och sjukvårdens behov. Vårdforskningens multidisciplinära karaktär behöver bejakas och medicinsk vårdforskning och mer omsorgs- och samhällsorienterad vårdrelaterad forskning kopplas samman.

Som angavs i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) bör ansvaret för vårdforskning delas mellan Vetenskapsrådet och Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte). Råden ska fördela medel till innovativ praktikinära forskning inom sina respektive forskningsområden. För 2013 fick Vetenskapsrådet och Forte i uppdrag att fördela 40 miljoner kronor respektive 30 miljoner kronor för detta ändamål.

Regeringen föreslår i enlighet med vad som presenterades i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) att Forte bör fördela ytterligare minst 10 miljoner kronor

2014 för vårdforskning. Se vidare under utgiftsområde 9 avsnitt 10.5.2.

Läkemedelsutveckling

Läkemedelsindustrin genomgår globalt stora förändringar i arbetssättet. Det är därför angeläget att utveckla samverkan mellan universitet och högskolor samt industrin och genom detta göra Sverige till en attraktiv plats för läkemedelsutveckling.

Som beskrevs i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) bör en satsning på läkemedelsutveckling genomföras vid det nationella centret för livsvetenskaplig forskning, SciLifeLab. Regeringen aviserade en ökning av anslagsnivån på totalt 50 miljoner kronor under perioden 2013–2016 till Kungl. Tekniska högskolan för detta ändamål, varav 40 miljoner kronor anvisades med anledning av budgetpropositionen för 2013.

Regeringen beräknar därmed att ytterligare 10 miljoner kronor bör anvisas till Kungl. Tekniska högskolan 2016 för detta ändamål.

Science for Life Laboratory

Det nationella centrumet för livsvetenskaplig forskning, Science for Life Laboratory (SciLifeLab), är ett vetenskapligt centrum för storskaliga gen- och proteinstudier inom molekylärbiologisk och medicinsk forskning. Ett av de främsta målen för verksamheten vid SciLifeLab är att förklara den molekylära grunden för komplexa sjukdomar.

SciLifeLab är en nationell resurs som drivs av fyra lärosäten (Uppsala universitet, Stockholms universitet, Karolinska institutet och Kungl. Tekniska högskolan). Centrumet är knutet till Kungl. Tekniska högskolan. Verksamheten regleras nu i förordningen (2013:118) om Nationellt centrum för livsvetenskaplig forskning.

SciLifeLab finansieras delvis genom den satsning på strategiska forskningsområden som regeringen presenterade i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50). I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterades satsningen för vidare uppbyggnad av ett nationellt forskningscenter (SciLifeLab) med en ökning av anslagsnivån på totalt 200 miljoner

kronor under perioden 2013–2016, varav 150 miljoner kronor anvisades med anledning av budgetpropositionen för 2013.

Regeringen beräknar att ytterligare 50 miljoner kronor bör anvisas 2016 för detta ändamål.

Samarbete om läkarutbildning och klinisk forskning (ALF)

Avtalet mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården, det s.k. ALF-avtalet, är en viktig länk mellan staten och landstingen när det gäller ansvaret för den kliniska forskningen. Avtalet reglerar frågor om samarbete och ersättning för läkarutbildning, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Det nuvarande avtalet, som har en femårig uppsägningstid, sades upp av staten i december 2009 i avsikt att förhandla fram ett nytt avtal.

Regeringen utsåg i mars 2012 en förhandlare för statens räkning, och förhandlingar med berörda sjukvårdshuvudmän om ett nytt avtal inleddes under hösten 2012. Regeringens inriktning är att ett nytt ALF-avtal ska bidra till att långsiktigt säkra att klinisk utbildning av blivande läkare håller hög kvalitet, att internationellt konkurrenskraftig klinisk forskning främjas och att universitetssjukvården stärks som kvalitetsdrivande och innovativ i utvecklingen av svensk sjukvård. Det bör genomföras regelbundna utvärderingar av den kliniska forskningens kvalitet och av omsättningen av kunskap till praktik och kvalitetsmässig utveckling av hälso- och sjukvården. Sådana utvärderingar bör, enligt regeringens uppfattning, i ett nytt ALF-avtal ligga till grund för fördelning av en viss del av ersättningen för landstingens åtaganden att medverka i läkarutbildning och klinisk forskning.

Regeringen avser att återkomma i budgetpropositionen för 2015 när det gäller klinisk forskning.

Nationell samordning av kliniska studier

Klinisk forskning är viktigt för utvecklingen av hälso- och sjukvården och för att Sverige ska vara attraktivt för näringslivet inom branschen. Kliniska studier av läkemedel, medicintekniska

produkter eller behandlingsmetoder har tidigare varit en svensk styrka, men under senare år har allt färre kliniska studier genomförts. Deltagande i kliniska studier som t.ex. kliniska läkemedelsprövningar medför en kontinuerlig kompetensutveckling och kvalitetsutveckling av vården samt ett tidigt införande av nya behandlingar. Det samarbete som uppkommer kring kliniska studier hjälper inte bara företag att utveckla sina produkter, utan ger också möjlighet för vården att utvärdera nya innovativa produkter och metoder.

Regeringens uppfattning är att det finns behov av att utforma en tydligare samverkan för att stimulera kliniska studier av hög kvalitet. I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) gjorde regeringen bedömningen att en nivåhöjning på totalt 50 miljoner kronor bör göras under perioden 2013–2016 för att skapa ett system för nationell samordning, rådgivning och stöd till den kliniska forskningens aktörer för att förbättra förutsättningarna för kliniska studier.

För att klargöra hur medlen bör användas utsåg regeringen i juni 2013 en särskild utredare med uppdrag att föreslå ett system för nationell samordning, rådgivning och stöd till den kliniska forskningens aktörer (dir. 2013:64), se avsnitt 9.2.2. Med anledning av budgetpropositionen för 2013 anvisades 30 miljoner kronor för detta ändamål.

Regeringen föreslår därmed en ökning på 10 miljoner kronor 2014 för att användas i nära samråd med sjukvårdshuvudmän, akademi och näringsliv. För 2016 beräknar regeringen en ytterligare ökning med 10 miljoner kronor för ändamålet.

Klinisk behandlingsforskning

Resultat från klinisk behandlingsforskning kan bidra till förbättrad hälso- och sjukvård och syftar både till att optimera existerande behandlingsrutiner och till att samtidigt utveckla och utvärdera nya behandlingsmetoder baserade på ny kunskap. I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) gjorde regeringen bedömningen att det behöver skapas ett stöd på nationell nivå för att kunna utvärdera och utveckla olika metoders och insatsers effekter, så att resultaten kan implementeras i vården. Vetenskapsrådet har därför fått i uppdrag

(U2012/7074/F) att inrätta ett program för stöd av klinisk behandlingsforskning, se avsnitt 9.2.4.

Satsningen ska ge stöd till klinisk forskning som är motiverad av hälso- och sjukvårdens behov för att kunna ge patienter effektiv och säker behandling och underlätta samverkan mellan flera aktörer. En kommitté för klinisk behandlingsforskning bör därför inrättas vid Vetenskapsrådet.

Regeringen presenterade i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) en satsning med en ökning av Vetenskapsrådets anslagsnivå på totalt 75 miljoner kronor under perioden 2013–2016 för detta ändamål, varav 20 miljoner kronor anvisades med anledning av budgetpropositionen för 2013.

Regeringen föreslår därmed att Vetenskapsrådet anvisas en ökning på 30 miljoner kronor 2014 för ändamålet behandlingsforskning. Regeringen beräknar ytterligare en ökning på 25 miljoner kronor till Vetenskapsrådet 2015 för detta ändamål.

En förutsättning för statens fortsatta satsning är att sjukvårdshuvudmännen bidrar med motsvarande finansiering.

4.8.4 Infrastruktur

Utrustning och infrastruktur för forskning blir allt mer avancerad och kostsam. Detta gäller speciellt inom medicinsk, naturvetenskaplig och teknisk forskning, men i allt högre utsträckning även inom samhällsvetenskap och humaniora där register och databaser allt oftare görs tillgängliga för breda grupper av forskare. Sådan storskalig infrastruktur är ofta för dyr att konstruera och driva för enskilda lärosäten och ibland även för enskilda länder. Investeringar behöver därför göras i breda samarbeten, ofta av internationell karaktär. För att skapa tillgång till den mest dyrbara infrastrukturen för forskning krävs det således nationell samordning och finansiering.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterade regeringen satsningar inom området infrastruktur för perioden 2013–2016, vilket kommer att innebära en nivåökning på sammantaget 300 miljoner kronor 2016 jämfört med 2012. Regeringen föreslår därför att medel anslås för ett antal satsningar på större infrastrukturprojekt.

European Spallation Source (ESS)

European Spallation Source (ESS) projekteras för närvarande i Lund. ESS är en s.k. spallationskälla för neutronstrålning. Med hjälp av neutronstrålning kan ett föremåls struktur i tre dimensioner bestämmas och anläggningen kan jämföras med ett gigantiskt mikroskop. Materials struktur och funktion och cellers funktion kan studeras under förhållanden som är nära de naturliga. Anläggningen kommer därför att vara viktig för forskare inom exempelvis materialvetenskap och medicin. ESS är en av de största satsningarna på forskningsinfrastruktur som har skett i Europa under de senaste decennierna.

Anläggningen har 2012 projekterats att kosta 1,8 miljarder euro. Planen är att konstruktionen ska påbörjas under 2014.

Vidare avser regeringen att ansöka hos kommissionen om att inrätta ett Eric-konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur. Om ESS blir ett Eric-konsortium i stället för ett svenskt aktiebolag som verksamheten i dag bedrivs i (ESS AB), kan det underlätta ett internationellt forskningssamarbete och finansiering av konstruktionen. Totalt 17 länder deltar i förberedelserna för konstruktionen av ESS. Sverige finansierar tillsammans med Danmark och Norge 50 procent av kostnaderna för konstruktionen. När det gäller övriga medel är avsikten att de ska tillföras från andra medlemsländer och förhandlingar förs nu med en rad länder om deras avsättning för konstruktion av anläggningen.

Sveriges andel är 35 procent av den totala kostnaden, motsvarande ca 5,8 miljarder kronor.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) gjorde regeringen bedömningen att nivån på anslaget till Vetenskapsrådet för konstruktionen av ESS bör öka med totalt 200 miljoner kronor under perioden 2013–2016, varav 75 miljoner kronor anvisades med anledning av budgetpropositionen för 2013. Regeringen föreslår därmed att Vetenskapsrådet anvisas en ökning på 75 miljoner kronor 2014 för konstruktionen av ESS. Regeringen beräknar ytterligare en ökning på 50 miljoner kronor 2015 för ändamålet.

Bemyndigande om kapitaltillskott till European Spallation Source ESS AB

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2014 besluta om kapitaltillskott på högst 800 000 000 kronor till European Spallation Source ESS AB.

Skälen för regeringens förslag: I april 2010 bildades det svenska aktiebolaget European Spallation Source ESS AB som ska planera, uppföra och driva en forskningsanläggning för en spallationskälla (prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:UbU1, rskr. 2009/10:126). Bolaget ägs till drygt 73 procent av den svenska staten och till drygt 26 procent av den danska staten. Fram till bildandet av bolaget ingick ESS som en del av Lunds universitet.

Verksamheten i bolaget har inletts med en uppdatering av projektplanen och upprättandet av en affärsplan. Projektplanen avser en uppdatering av kostnaderna för konstruktionen av anläggningen i Lund, inklusive den senaste teknikutvecklingen av accelerator och målstation utifrån bl.a. internationella erfarenheter av konstruktion av spallationskällor. Redan denna inledande fas involverar forskning och forskare från flera länder. Den totala investeringen beräknades 2012 uppgå till ca 1 843 miljoner euro. Driftskostnaderna beräknades uppgå till 140 miljoner euro per år. Flera länder deltar i projektet och kommer vartefter att bidra med finansiering. För 2013 hade regeringen ett bemyndigande att besluta om kapitaltillskott till ESS AB på 400 miljoner kronor. Planen är att konstruktionen av själva forskningsanläggningen ska påbörjas under 2014, varför kostnaderna för ESS beräknas att öka betydligt jämfört med tidigare år. Det är dock osäkert när under 2014 konstruktionen kommer att starta och regeringen kan därför behöva återkomma i fråga om beloppet för bemyndigandet och kommande finansiering för ESS i vårändringsbudgeten för 2014.

Regeringen avser att belasta anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* med högst 518 miljoner kronor samt anslaget 2:6 *Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning* med högst 282 miljoner kronor för att finansiera kapitaltillskottet till ESS AB.

Under 2014 bör ett kapitaltillskott tillskjutas bolaget om totalt högst 800 miljoner kronor.

Regeringen bör därför bemyndigas att under 2014 besluta om och utbetala ett kapitaltillskott om högst 800 miljoner kronor till European Spallation Source ESS AB.

Medlemskap i Eric-konsortium

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2014 besluta om medlemskap i ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur, ett Eric-konsortium, för konstruktionen och driften av forskningsanläggningen European Spallation Source (ESS).

Skälen för regeringens förslag: Riksdagen har i propositionen vårändringsbudgeten för 2013 (prop. 2012/13:99 utg.omr. 16, bet. 2012/13:FiU 21, rskr. 2012/13:287) bemyndigat regeringen att under 2013 besluta om medlemskap i ett Eric-konsortium enligt rådets förordning (EG) nr 723/2009 av den 25 juni 2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europisk forskningsinfrastruktur för driften av forskningsanläggningen European Spallation Source (ESS). Enligt artikel 6 i förordningen ska de organ som vill inrätta ett Eric-konsortium lämna in en ansökan till kommissionen om inrättandet av konsortiet. Till ansökan ska enligt artikel 5.1 (d) bl.a. fogas en förklaring från värdmedlemsstaten, Sverige, i vilken denna erkänner Eric-konsortiet, från och med tidpunkten för dess inrättande, som en internationell organisation i den mening som avses i artiklarna 143 (g) och 151.1 (b) i direktiv 2006/112/EG och som en internationell organisation i den mening som avses i artikel 23.1 andra strecksatsen i direktiv 92/12/EEG. Nämnade artiklar tar sikte på immunitet och privilegier (undantagsförmåner) i fråga om befrielse från mervärdesskatt och punktskatter. Detta förutsätter att ett avtal om immunitet och privilegier ingås mellan Sverige och konsortiet enligt vilket Sverige ger konsortiet skattefrihet enligt lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Regeringen har i propositionen Avtal med Eric-konsortium för European Spallation Source (prop. 2012/13:190) lämnat förslag om godkännande av ett sådant avtal samt om förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Om riksdagen inte

beslutar om propositionen under 2013, kommer regeringen inte att kunna besluta om medlemskap i Eric-konsortiet under 2013. Kommissionen kan nämligen inte besluta om konsortiets inrättande förrän Sverige avger en förklaring när det gäller mervärdesskatt och punktskatter enligt ovan. Bemyndigandet om medlemskap i ett konsortium bör därför kvarstå för 2014.

MAX IV-laboratoriet

Synkrotronljuskällan MAX IV är nu under uppbyggnad norr om Lund och öppnar upp för världsledande forskning inom materialvetenskap, strukturbologi, övriga livsvetenskaper och energi- och miljöforskning. MAX IV-laboratoriet utgör en forskningsinfrastruktur av stor betydelse för norra Europa. Den nuvarande synkrotronljusanläggningen är ett nationellt svenskt laboratorium som används av mer än 900 användare per år, varav mer än hälften är från utlandet.

Regeringen ser fram emot ett starkare internationellt samarbete kring drift och utveckling av anläggningen. Målsättningen är att MAX IV-laboratoriet ska bli en viktig knutpunkt för forskning med hjälp av fotoner i alla discipliner i de nordisk-baltiska länderna.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) bedömde regeringen att anslagsnivån till Vetenskapsrådet för konstruktionen av MAX IV bör öka med totalt 50 miljoner kronor under perioden 2013–2016.

Regeringen föreslår därmed att Vetenskapsrådet anvisas en ökning på 20 miljoner kronor 2014 för konstruktionen av MAX IV-laboratoriet. Regeringen beräknar ytterligare en ökning på 10 miljoner kronor för ändamålet 2015 och 20 miljoner kronor för 2016.

Registerbaserad forskning

Sverige har under lång tid samlat uppgifter och systematiserat olika register och databaser. Genom tillgången till de insamlade uppgifterna för stora befolkningsgrupper kan viktiga och komplicerade samband mellan samhällsförhållanden, ekonomi, arbetsmarknad, hälsa och sjukvård undersökas. Det är också av stor vikt att de registrerade individernas personuppgifter är skyddade från otillbörligt integritetsintrång.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) gjorde regeringen bedömningen, i enlighet med förslaget i Statistikutredningen 2012 delbetänkande Registerdata för forskning (SOU 2012:15), att en informations- och rådgivningsfunktion skulle inrättas. Denna funktion är tänkt att bl.a. bistå forskare med information om register och om relevant lagstiftning. Regeringen presenterade därför en satsning i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) med en ökning av anslagsnivån på totalt 50 miljoner kronor under perioden 2013–2016 för registerbaserad forskning, varav 25 miljoner kronor anvisades till Vetenskapsrådet med anledning av budgetpropositionen för 2013.

Regeringen föreslår därmed en ökning till Vetenskapsrådet på 25 miljoner kronor 2014 för registerforskning. Vetenskapsrådet har därför fått i uppdrag att inom myndigheten bygga upp en verksamhet för att förbättra tillgängligheten till och underlätta användningen av registeruppgifter för forskningsändamål (U2012/7074/F). Funktionen på Vetenskapsrådet kommer att kunna vara vägledande för forskare som använder registeruppgifter, men det kvarstår vissa oklarheter i tillämpning av författningsregleringen kring register och deras användning för forskningsändamål som kan hindra ett utnyttjande av den fulla potentialen hos registeruppgifter.

En särskild utredare fick därför den 17 januari 2013 i uppdrag att bl.a. undersöka förutsättningarna för utlämnande av registeruppgifter och sambearbetning av dem för forskningsändamål på ett integritetssäkert sätt och att lämna författningsförslag (U2013:01, dir. 2013:8). Utredaren ska också undersöka om det befintliga sekretessskyddet för uppgifter som hanteras inom forskning är tillräckligt för att skydda den enskildes integritet. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2014. Se vidare avsnitt 9.2.2.

Ett nytt Nobelcentrum

De svenska prisutdelande institutionerna för Nobelpriset, Karolinska institutet, Kungl. Vetenskapsakademien och Svenska akademien tillsammans med Nobelstiftelsen har diskuterat olika sätt att stödja ett framtida Nobelcentrum där även Nobelmuseet kan få en permanent placering. Avsikten är att donationer för detta

ändamål samlas i en avkastningsstiftelse med ändamålet att främja vetenskap och utbildning samt informationsverksamhet genom att stödja Nobelmuseets verksamhet och utveckling. De deltagande institutionerna och donatorerna ser de prisutdelande institutionerna som naturliga stiftare av denna stiftelse och donatorerna har erbjudit ett grundkapital för stiftelsen om 10 miljoner kronor för att garantera stiftelsens långsiktiga verksamhet i enlighet med det föreslagna syftet. Villkoret för donationerna är att de prisutdelande institutionerna bildar stiftelsen. Stiftelsen kommer att fortsätta söka mer privata medel i syfte att säkerställa finansiering för att bygga ett nobelcentrum.

Finansiering av byggnaden har huvudsakligen säkrats genom utlovade donationer och byggnationen är avsedd att inledas när full finansiering finns.

Regeringen ser det som naturligt att Karolinska institutet som är en av de prisutdelande institutionerna deltar i bildandet av stiftelsen och föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att delta i bildandet av en stiftelse för främjande av vetenskaplig forskning och utbildning samt informationsverksamhet under förutsättning att medel doneras för stiftelsens bildande. Se vidare avsnitt 10.2.16 för bemyndigande.

4.8.5 Finansiering av utvecklingsforskning

För att förbättra kvaliteten på utvecklingsforskningen och tydligare koppla den till annan forskningsfinansiering ansvarar sedan 2013 Vetenskapsrådet för fördelningen av de forskningsmedel inom ramen för den biståndsfinansierade utvecklingsforskningen som söks av svenska forskare och svenska forskare i samarbete med forskare i låg- och medelinkomstländer.

En kommitté för utvecklingsforskning har bildats inom Vetenskapsrådet. Kommittén har en bred representation när det gäller forskningsområden och relevansbedömning för att garantera att de biståndspolitiska målen och prioriteringarna uppfylls.

Regeringen föreslår att 170 miljoner kronor fördelas av Vetenskapsrådet 2014. Minst samma belopp beräknas finansieras inom motsvarande anslag för 2015–2016.

4.8.6 Nyttiggörande av forskning

Det är av stor betydelse för samhällsutvecklingen, välfärden, stärkt konkurrenskraft och tillväxt samt för att möta samhällsutmaningar att forskningsbaserad kunskap från universitet och högskolor kommer till nytta.

Detta ställer allt större krav på universitetens och högskolornas roll för ökad synlighet och effektivitet både i Sverige och globalt. Utvecklingen förutsätter att universitet och högskolor arbetar mer strategiskt med nyttiggörande och samverkan och i detta arbete spelar bl.a. innovationskontoren, som numera etablerats på samtliga universitet i Sverige, en viktig roll. Regeringen ser positivt på lärosätenas insatser för att stärka kopplingen mellan utbildning, forskning och innovation och att lärosätena i sina strategier utifrån detta perspektiv utvecklar samverkans- och nyttiggörandeformer.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterade regeringen satsningar inom området nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap under perioden 2013–2016, vilket beräknas att innebära en nivåhöjning på totalt 195 miljoner kronor 2016 jämfört med 2012.

Innovationskontor och holdingbolag

Enligt regeringen bör flera insatser göras för att öka nyttiggörandet av forskningsbaserad kunskap vid universitet och högskolor.

Viktiga funktioner i nyttiggörandet av forskningsbaserad kunskap är holdingbolag och innovationskontor vid universitet och högskolor.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterades en satsning med en ökning av anslagsnivån till innovationskontoren på 20 miljoner kronor under perioden 2013–2016 och som anvisades med anledning av budgetpropositionen för 2013. Regeringen möjliggjorde i och med denna satsning för de universitet som saknade ett innovationskontor (Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Luleå tekniska universitet och Sveriges lantbruksuniversitet) att bilda sådana.

Industriforskningsinstitutet

Industriforskningsinstitutet inom RISE Research Institutes of Sweden AB (RISE) spelar enligt regeringens mening en viktig roll för samverkan mellan universitet och högskolor å ena sidan och näringslivet å andra sidan. För att stärka verksamheten presenterade regeringen en satsning till RISE Holding AB i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/2013:30) med en ökning av anslagsnivån på totalt 125 miljoner kronor under perioden 2013–2016, varav en ökning av anslaget på 60 miljoner kronor föreslås för 2014.

Vidare presenterade regeringen en tillfällig satsning på ett nytt institut för forskning om processutveckling och analys i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) på totalt 150 miljoner kronor 2013–2016, varav 40 miljoner kronor föreslås anvisas för 2014.

Test- och demonstrationsanläggningar

Test- och demonstrationsanläggningar skapar möjligheter för såväl lärosäten som företag att utveckla produkter och processer. Dessutom utgör de arenor för ökad samverkan, inte minst mellan användare och leverantörer.

För att främja test- och demonstrationsanläggningar presenterade regeringen i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) som innebär en ökning av anslagsnivån på 50 miljoner kronor under perioden 2012–2016. Med anledning av budgetpropositionen för 2013 anvisades 50 miljoner kronor till Vinnova för detta ändamål.

4.8.7 Medfinansiering av Europeiska partnerskapsprogram

En tydlig utveckling inom det europeiska forsknings- och innovationssamarbetet är den ökade omfattningen av s.k. partnerskapsprogram. Dessa är stora samordnade program där medlemsstaterna själva, eller tillsammans med EU och näringsliv, står för finansieringen.

Partnerskapsprogrammets attraktivitet ligger i att deltagarna får tillgång till europeisk finansiering, kvalitativa samarbetspartners och till forskningsresultat som är mångfaldigt större än vad den nationella finansieringen motsvarar.

Samtidigt innebär programmen att nationella medel måste allokeras för att deltagande av nationella aktörer ska vara möjligt. I förhållande till landets storlek har Sverige en stor forsk-

Eftersom andelen partnerskapsprogram har ökat och förväntas fortsätta att öka, krävs att resurser finns för svenskt deltagande. Redan i dag fördelar forskningsfinansiärerna tillsammans cirka 200 miljoner kronor per år för deltagande i dessa program.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterade regeringen en satsning på svenskt deltagande i partnerskapsprogram med en ökning av anslagsnivån till Vinnova på totalt 200 miljoner kronor under perioden 2013–2016, varav en ökning av anslaget på 100 miljoner kronor föreslås för 2014.

ningsbredd inom olika områden och sektorer. Antalet partnerskapsprogram av relevans för svenska intressen blir på grund av denna kompetensbredd relativt många.

5 Barn- och ungdomsutbildning

5.1 Omfattning och mål

Barn- och ungdomsutbildning består av förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundskolasärskola (som omfattar även inriktningen träningskola), specialskola, sameskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Utanför skolväsendet bedrivs annan pedagogisk verksamhet i form av pedagogisk omsorg, öppen förskola, öppen fritidsverksamhet och omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. I de följande avsnitten redovisas främst resultat som avser 2012. När det gäller betyg, meritvärde och provresultat innebär det läsåret 2011/12. Uppgifter om barn, elever och personal avser läsåret 2012/13. Uppgifterna avseende kostnaden för de olika verksamhetsformerna 2012 bygger på preliminär statistik. Vid jämförelser av verksamhetskostnader över tid omräknas utgifter från löpande till fasta priser med hjälp av konsumentprisindex (KPI).

5.1.1 Mål för verksamhetsområdet

I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) anförde regeringen att följande mål ska gälla för barn- och ungdomsutbildningen:

Svensk barn- och ungdomsutbildning ska vara av hög och likvärdig kvalitet. Alla barn och elever ska ges förutsättningar att uppnå de nationella målen och utveckla sina kunskaper, färdigheter och kompetenser så långt som möjligt.

Regeringens mål för verksamhetsområdet utgår från syftet med utbildningen inom skolväsendet som det uttrycks i skollagen (2010:800). Av skollagen framgår att utbild-

ningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

Av skollagen framgår vidare att förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Skolväsendet är mål- och resultatstyrt. Det är staten som sätter upp mål och fastställer den reglering som gäller för barn- och ungdomsutbildningen. De offentliga och enskilda huvudmännen är ansvariga för att inom regelverkets ramar bedriva och organisera sin verksamhet så att målen nås. Utöver att besluta om mål och regelverk styr staten genom granskning och utvärdering av resultatet inom utgiftsområdet, bl.a. genom de statliga myndigheterna. Därutöver utövar myndigheterna tillsyn samt genomför utvecklingsinsatser. Det finns också finansiella styrmedel i form av bl.a. statsbidrag.

5.1.2 Indikatorer och andra bedömningsgrunder för redovisningen

I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) aviserade regeringen att måluppfyllelsen inom utgiftsområdet skulle följas per verksamhetsområde med hjälp av en rad indikatorer som följs över tid. Dessa har därefter preciserats och redovisas nedan. Indikatorerna ger inte en heltäckande bild av respektive verksamhet men belyser delar av måluppfyllelse och resultat som regeringen bedömer är centrala. Följande indikatorer används för barn- och ungdomsutbildningen.

- Deltagande i förskola. Andelen barn 3–5 år inskrivna i förskola.
- Deltagande i förskoleklass. Andel av 6-åringar inskrivna i förskoleklass.
- Resultat på nationella prov i grundskola och gymnasieskola. För grundskolan redovisas andelen elever som nått kravnivån eller fått minst provbetyget Godkänt i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik i årskurs 3, 6 och 9. För gymnasieskolan redovisas andelen elever som fått minst provbetyget Godkänt i kursproven i svenska/svenska som andraspråk B, engelska A och matematik A samt i engelska 5, matematik 1 a–c och svenska/svenska som andraspråk 1.
- Andel elever som uppnått målen i samtliga grundskolans ämnen i årskurs 9 och andel nybörjare i gymnasieskolan som fått slutbetyg efter tre eller fyra år.
- Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 och genomsnittlig betygspoäng i gymnasieskolan.
- Andel elever i årskurs 9 som uppnår behörighet till gymnasieskolans nationella program och andelen elever i gymnasieskolan som uppnår grundläggande högskolebehörighet efter tre år.
- Övergång från preparandutbildning och programriktat individuellt val till nationella program på gymnasieskolan.
- Läraryrkebehörighet och personalens utbildning.
- Resultat i internationella studier, som PISA, TIMSS, TIMSS advanced, PIRLS, ESLC och TALIS, i de fall någon ny studie presenterats sedan föregående års budgetproposition.

Regeringen avser även att ta fram en indikator som visar sysselsättningen (arbete, studier etc.) efter avslutad gymnasieutbildning i gymnasieskolan. För närvarande finns dock inte underlag för att ange sysselsättningen på ett adekvat sätt. Statens skolverk har lämnat förslag på hur sysselsättning efter studier kan mätas.

Vidare avser regeringen att undersöka om det är möjligt att ta fram en indikator som speglar likvärdigheten i grundskolan och gymnasieskolan.

Indikatorerna och resultatredovisningen i övrigt behandlar i många fall resultat och prestationer som avser verksamhet som bedrivits av kommunala eller enskilda huvudmän. Redovisningen av resultat inom utgiftsområdet är uppdelat på verksamheter. Inom varje avsnitt redovisas i förekommande fall indikatorer samt övriga resultat. Därutöver finns ett sammanhållet avsnitt om personalens behörighet och utbildning.

5.2 Resultatredovisning

5.2.1 Förskolan

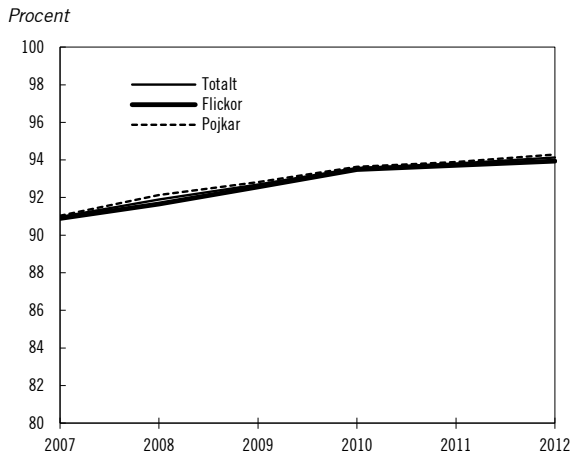
Kommunerna är enligt skollagen (2010:800) skyldiga att erbjuda barn förskola fr.o.m. ett års ålder i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. Barn vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga ska erbjudas förskola under minst 15 timmar i veckan. Alla barn ska erbjudas avgiftsfri förskola under minst 525 timmar per år fr.o.m. höstterminen det år barnet fyller tre år (allmän förskola). När vårdnadshavare har anmält önskemål om förskola med offentlig huvudman ska kommunen erbjuda barnet förskola inom fyra månader.

I förskolans läroplan (Lpfö 98, reviderad 2010) formuleras värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer för verksamheten. Målen är satta på sådant sätt att lärandet kan ske i lekfulla former och med hänsyn till varje barn. Läroplanen innehåller inte mål eller normer för vad enskilda barn ska ha uppnått vid olika tidpunkter. Förskolans läroplan gäller för alla förskolor oavsett om förskolan är kommunal eller fristående.

Indikator: Deltagande i förskola

Andelen barn i förskola i åldrarna 3–5 år beskriver i vilken utsträckning barn deltar i förskola.

Diagram 5.1 Andelen barn 3–5 år inskrivna i förskola

Andelen inskrivna barn i förskolan fortsatte att öka 2012. Andelen barn i åldrarna 3–5 år som är inskrivna i förskola har de senaste fem åren ökat med 3 procentenheter och uppgick hösten 2012 till drygt 94 procent. Diagrammet visar vidare att andelen pojkar som varit inskrivna i förskolan varit marginellt högre än andelen flickor.

Barngrupper och personal

Fler barn än någonsin i förskolan och oförändrade barngrupper och personaltäthet

Hösten 2012 var 482 300 barn inskrivna i förskolan, vilket motsvarar 83 procent av gruppen 1–5 åringar. Det är en ökning med drygt 10 000 barn jämfört med 2011. I likhet med den senaste femårsperioden var det marginellt högre andel pojkar i kommunala förskolor och marginellt högre andel flickor i fristående förskolor. Trots att fler barn gick i förskolan jämfört med året innan var både den genomsnittliga barngruppens storlek och personaltätheten oförändrade. Hösten 2012 gick det i genomsnitt 5,3 barn per årsarbetare och 16,9 barn per grupp.

Under de senaste fem åren har personaltätheten varierat mellan 5,2 och 5,4 barn per årsarbetare.

Ökat antal årsarbetare och ojämna könsfördelning bland de anställda

Hösten 2012 fanns det 90 600 årsarbetare i förskolan, vilket innebar att antalet ökade med ca 1 700 jämfört med 2011.

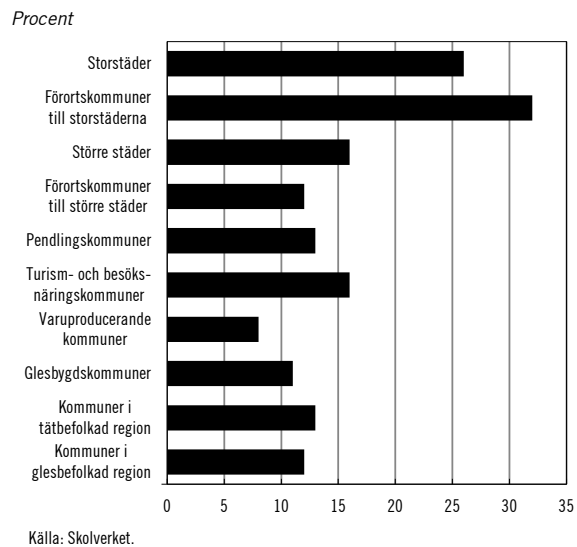
Könsfördelningen bland personalen i förskolan var mycket ojämn men andelen män har ökat något. Av de anställda var drygt 96 procent kvinnor och knappt 4 procent män. I fristående förskolor är andelen män dubbelt så hög som i kommunala förskolor, 6 procent jämfört med 3 procent.

Andelen årsarbetare i förskolan med förskol- eller annan lärarutbildning var 53 procent. 41 procent hade annan utbildning för arbete med barn. Således var det en liten andel, 6 procent, som saknade utbildning för arbete med barn. Andelen med förskol- eller annan lärarutbildning var högre i kommunala förskolor, 56 procent, än i fristående, 41 procent. För en redovisning av andelen av personalen i förskolan som har pedagogisk högskoleutbildning se vidare avsnitt 5.2.11 om personalens behörighet.

Andelen barn i fristående förskolor var störst i förortskommuner och storstäder

Andelen barn i fristående förskolor var 20 procent 2012. I storstäder och i förortskommuner till storstäder är det relativt sett vanligare med fristående förskolor. I kommungruppen förortskommuner till storstäder gick i genomsnitt 32 procent av förskolebarnen i en fristående förskola. I den kommungrupp där kommunerna i genomsnitt hade den lägsta andelen barn i fristående förskolor, varuproducerande kommuner, gick endast 8 procent av förskolebarnen i en fristående förskola. I 47 kommuner fanns det inga förskolor i enskild regi.

Diagram 5.2 Andel barn i förskolor i enskild regi

Kostnader

Den totala kostnaden för förskolan beräknas uppgå till knappt 59,8 miljarder kronor 2012. Detta innebar en ökning med 4,6 procent jämfört med föregående år (uttryckt i fasta priser). Kostnaden per barn ökade med 2,1 procent (uttryckt i fasta priser).

5.2.2 Annan pedagogisk verksamhet

Annan pedagogisk verksamhet består av pedagogisk omsorg (bl.a. familjedaghem och flerfamiljslösningar), öppen förskola, öppen fritidsverksamhet och omsorg under kvällar, nätter och helger.

Enligt skollagen ska kommunerna sträva efter att i stället för förskola eller fritidshem erbjuda pedagogisk omsorg om barnets vårdnadshavare önskar det. Förskolans läroplan och de mål som beskrivs där ska vara vägledande för pedagogisk omsorg.

Kommunen ska också sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds (obekvämt arbetstid) i den omfattning som det behövs med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt.

Från och med höstterminen det år då eleven fyller tio år får kommunerna erbjuda öppen fritidsverksamhet i stället för fritidshem.

Färre barn i pedagogisk omsorg

I pedagogisk omsorg deltar framför allt de yngre barnen. I takt med att en allt större andel barn går i förskolan har andelen barn i pedagogisk omsorg minskat. Andelen barn i åldern 1–5 år av befolkningen som var inskriven i pedagogisk omsorg var 2,9 procent under 2012, en minskning med 0,2 procentenheter jämfört med 2011.

Fler öppna förskolor och öppna fritidsverksamheter

Hösten 2012 fanns totalt 462 öppna förskolor i riket, vilket var en ökning jämfört med 2011 då antalet var 439. Öppna förskolor erbjöds i 184 kommuner, vilket var något fler än 2011 då verksamhet erbjöds i 179 kommuner.

Hösten 2012 fanns 603 öppna fritidsverksamheter, vilket var en ökning jämfört med 2011 då antalet var 593.

Fler kommuner erbjöd omsorg under kvällar, nätter och helger

Hösten 2012 var 4 945 barn i åldern 1–12 år inskrivna i omsorg under obekvämt arbetstid. Motsvarande antal 2011 var 4 551 barn.

Antalet kommuner som erbjöd sådan omsorg uppgick till 151, vilket var en ökning med 21 kommuner jämfört med 2011. För att stimulera kommunerna att erbjuda omsorg under kvällar, nätter och helger har regeringen infört ett riktat statsbidrag om sammanlagt 108,5 miljoner kronor under åren 2013–2016. (Se avsnitt 5.3.)

Kostnader

De totala kostnaderna för pedagogisk omsorg beräknas uppgå till knappt 1,9 miljarder kronor 2012. Detta innebär en minskning med 5 procent jämfört med föregående år (uttryckt i fasta priser). Kostnaden per barn ökade med 3,3 procent.

5.2.3 Förskoleklassen

Förskoleklassen är en frivillig skolform inom skolväsendet. Utbildningen i förskoleklassen ska enligt skollagen stimulera elevernas utveckling och lärande och förbereda dem för fortsatt utbildning. Utbildningen är avgiftsfri och ska omfatta minst 525 timmar per år. Sedan den 1 juli 2011 gäller en ny läroplan: läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr 11). Den nya läroplanen innehåller värdegrund och uppdrag, övergripande mål och riktlinjer.

Elever

Läsåret 2012/13 gick 107 700 elever i förskoleklass, vilket är det största antalet sedan början av 2000-talet. Nästan samtliga, 105 700, var elever som fyllde sex år under 2012. Av eleverna i förskoleklass gick 9,6 procent i en verksamhet med fristående huvudman.

Personal

I förskoleklassen arbetade 11 932 personer 2012, vilket motsvarade 6 944 heltidstjänster. Motsvarande antal för 2011 var 11 730 och 6 736. De största personalgrupperna var förskollärare (55,7 procent) och lärare (20,8 procent), utöver dessa fanns också fritidspedagoger och fritidsledare.

Omräknat till årsarbetare var 94 procent kvinnor och 6 procent män.

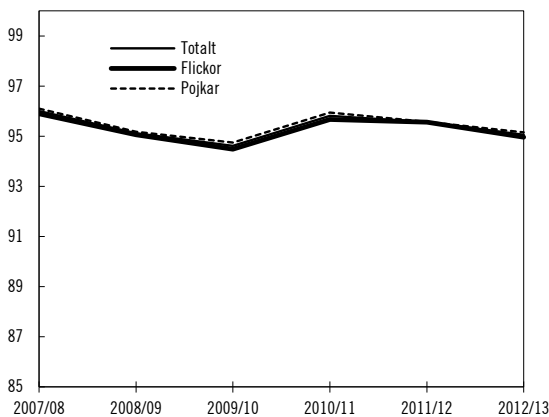
Kostnader

Den totala kostnaden för förskoleklass beräknas ha uppgått till knappt 5,4 miljarder kronor under 2012, vilket var en ökning med 2,8 procent jämfört med föregående år (uttryckt i fasta priser). Kostnaden per elev beräknas ha uppgått till 49 700 kronor, vilket var en minskning med 0,8 procent jämfört med 2011 (uttryckt i fasta priser).

Indikator: Deltagande i förskoleklass

Diagram 5.3 Andel 6-åringar inskrivna i förskoleklass

Procent

Källa: Skolverket.

Diagrammet visar att andelen av landets 6-åringar som var inskrivna i förskoleklass var 95,1 procent 2012, vilket var en minskning med 0,9 procentenheter jämfört med för fem år sedan. Däremellan har andelen varit marginellt högre och marginellt lägre. Andelen pojkar som varit inskrivna i förskoleklassen har varit marginellt högre än andelen flickor under perioden. De 6-åringar som inte var inskrivna i förskoleklassen återfanns i bl.a. förskolan. Andelen av 6-åringarna som var inskrivna i förskolan var 1,3 procent 2012. Även i grundskolans årskurs 1 återfinns 6-åringar, 1,3 procent av eleverna i årskurs 1 var 6 år eller yngre 2012.

5.2.4 Grundskolan

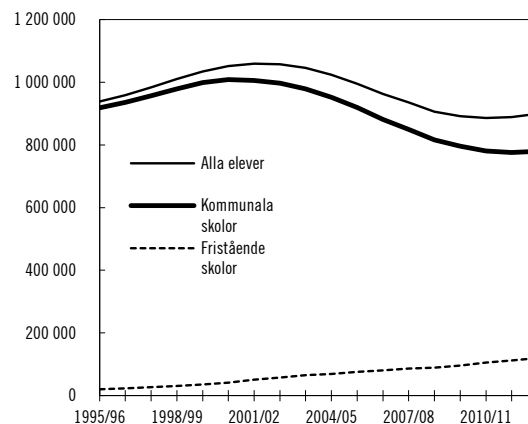
Utbildningen i grundskolan ska enligt skollagen (2010:800) syfta till att ge eleverna kunskaper och värden och utveckla deras förmåga att tillägna sig dessa. Vidare ska utbildningen förbereda eleverna för aktiva livsval och ligga till grund för fortsatt utbildning. Lika tillgång till utbildning och likvärdig utbildning är viktiga fundament i skollagen, liksom att elever i behov av särskilt stöd har rätt till stöd.

För grundskolan gäller läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr 11).

Elever och skolor

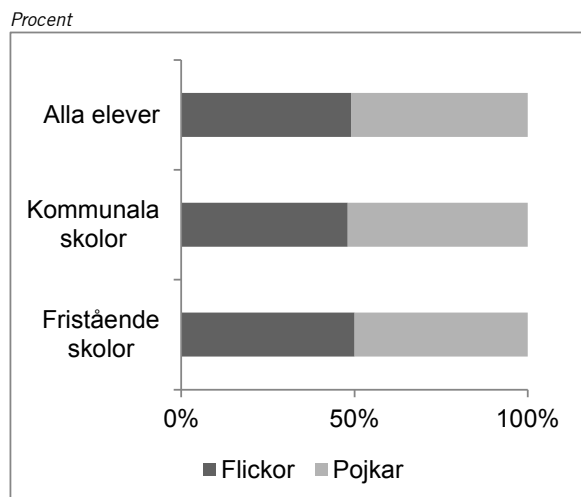
Elevertalet i grundskolan minskade kontinuerligt mellan läsåret 2001/02 och 2010/11. Därefter ökade elevantalet, en ökning som fortsatte även under 2012. Hösten 2012 gick 899 200 elever i grundskolan, vilket var en ökning med drygt 10 500 elever jämfört med föregående läsår.

Diagram 5.4 Elevutveckling i grundskolan 1994/95-2011/12

Källa: Skolverket.

Lsåret 2012/13 var andelen flickor i grundskolan vid mätningen den 15 oktober 49 procent och andelen pojkar 51 procent. Av eleverna i kommunala skolor var andelen flickor 48 procent och andelen pojkar 52 procent. Motsvarande siffror för fristående skolor var 50 procent flickor och 50 procent pojkar. Det är således, relativt sett, något fler flickor än pojkar som väljer en fristående skola.

Diagram 5.5 Elever i grundskolan, läsåret 2012/13

Källa: Skolverket

Andelen elever som går i fristående grundskolor har ökat successivt och uppgick hösten 2012 till 13,3 procent, vilket är en ökning med 0,7 procentenheter jämfört med föregående år.

I och med att skollagen (2010:800) började tillämpas den 1 juli 2011 ersattes skola som organisatorisk enhet med begreppet skolenhet. Från och med läsåret 2012/13 sker insamlingen av uppgifter till den officiella statistiken per skolenhet. Förändringen medför att de uppgifter om skolenheter som presenteras läsåret 2012/13 inte är jämförbara med tidigare uppgifter om skolor. Hösten 2012 fanns det sammanlagt 4 909 skolenheter av vilka 790 var fristående skolor.

Lärare

I grundskolan arbetade omräknat till heltidstjänster, 74 360 lärare 2012, vilket var en ökning med 740 tjänster jämfört med föregående år. Av dessa var liksom förra året 76 procent kvinnor och 24 procent män. Lärartätheten var 8,3 lärare (heltidstjänster) per 100 elever, liksom föregående år.

Indikator: Resultat på nationella prov

Nationella prov genomförs i årskurs 3, 6 och 9. Även i specialskolans årskurs 4, 7 och 10 samt i sameskolans årskurs 3 och 6 genomförs nationella prov. Syftet med proven är att de ska användas för att ge information för att bedöma elevernas kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och, för de årskurser där det finns betyg, även ge stöd för betygssättningen. Proven bidrar därmed till att ge underlag för en

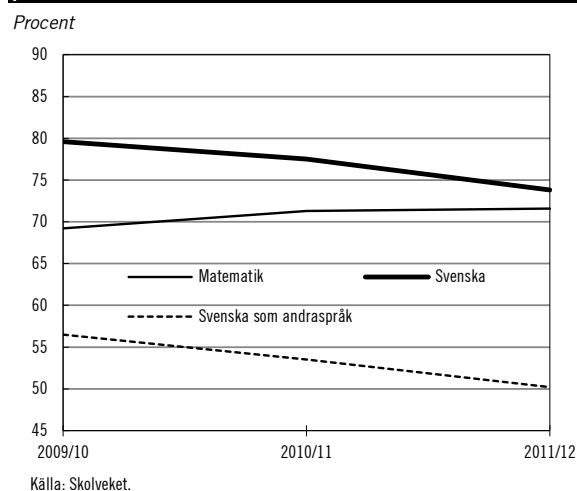
analys av i vilken utsträckning målen för utbildningen nås. Samtliga mål i ämnena provas dock inte och provens främsta syfte är inte att vara underlag för jämförelser över tid. Regeringen har dock gett Skolverket i uppdrag att bl.a. kvalitets-säkra de nationella proven så att de bättre än i dag kan användas som underlag för jämförelser över tid. Uppdraget ska redovisas i juni 2014.

I årskurs 3 genomfördes nationella prov första gången 2010 och i årskurs 6 genomfördes proven första gången våren 2012. Som indikator på måluppfyllelse kommer andelen som har nått kravnivån eller fått minst provbetyget Godkänt respektive provbetyget E på nationella proven i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik att användas. Övriga nationella prov redovisas i tabell 5.1 nedan.

För att kunna göra överskådliga jämförelser över tid när det gäller årskurserna 6 respektive 9 kommer andelen som har fått minst betyget Godkänt att redovisas då detta motsvarar andelen som fått minst betyg E i kommande redovisningar.

Årskurs 3

Nationella prov genomfördes första gången i årskurs 3 hösten 2010. Andelen av de elever som gjorde samtliga delprov och som nådde kravnivån på samtliga delprov 2010–2012 framgår av diagram 5.6 nedan.

Diagram 5.6 Andel elever som nådde kravnivån i nationella prov i årskurs 3 2009/10–2011/12

Diagrammet visar att andelen elever som har genomfört samtliga delprov och har nått kravnivån på samtliga delprov i matematik ökade från 69,2 procent 2010 till 71,6 procent 2012. I svenska och svenska som andraspråk har denna andel däremot minskat. I svenska minskade an-

delen från 79,6 procent 2010 till 73,8 procent 2012 och i svenska som andraspråk från 56,5 procent 2010 till 50,2 procent 2012. Resultaten från 2012 visar att av de elever som gjorde alla delprov klarade flickorna proven i något högre utsträckning än pojkarna. I svenska och svenska som andraspråk uppnådde flickorna kravnivåerna i betydligt högre utsträckning medan det var jämnare fördelat bland de som klarade alla sju delproven i matematik.

Årskurs 6

Nationella prov i årskurs 6 genomfördes första gången våren 2012. Regeringen redovisar andelen elever som genomfört samtliga delprov och nått minst kravnivån i nationella prov årskurs 6 som indikator på måluppfyllelse i årskurs 6. I denna budgetproposition redovisas resultaten från de första nationella proven i årskurs 6.

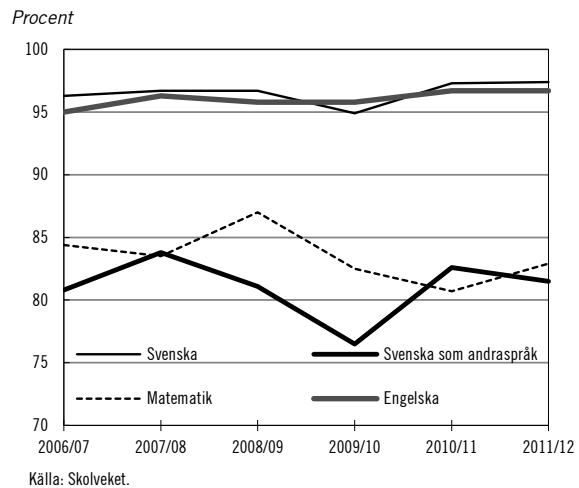
I matematik nådde 78,6 procent av eleverna som genomfört samtliga delprov kravnivån. Motsvarande andelar var 86,9 procent i engelska, 82,1 procent i svenska och 54,3 procent i svenska som andraspråk.

Fler flickor än pojkar uppnådde kravnivåerna på alla delproven i matematik, svenska och svenska som andraspråk. Dock var skillnaden liten i matematik medan det inte fanns någon skillnad i engelska.

Årskurs 9

Andelen elever som fått minst provbetyget Godkänt 2011/12 var högst i svenska och engelska där andelarna var 97,4 respektive 96,7 procent. I matematik och svenska som andraspråk var andelen elever som fått minst provbetyget Godkänt 2011/12 lägre, 83 respektive 81,5 procent. Andelen som fick minst betyget Godkänt på det delprov som prövar läsförståelse var dock lägre än det sammanvägda provbetyget. I svenska var det 92,6 procent (89,8 procent av pojkarna och 95,3 procent av flickorna) och i svenska som andraspråk var det 67,2 procent (70,2 procent av flickorna och 64,8 procent av pojkarna). Andelen elever som fått minst provbetyget Godkänt i delprovet som prövar läsförståelse ökade dock något i både svenska och svenska som andraspråk jämfört med föregående år.

Diagram 5.7 Andelen elever som fått minst provbetyget Godkänt i nationella prov årskurs 9 läsår 2006/07–2011/12

Andelen elever som fått minst provbetyget Godkänt i de nationella proven i årskurs 9 har ökat något jämfört med för fem år sedan i svenska, svenska som andraspråk och engelska. I matematik har denna andel däremot minskat något.

I engelska har andelen elever som fick minst provbetyget Godkänt ökat med drygt en procentenhet jämfört med fem år tidigare, från 95 procent läsåret 2006/07 till 96,7 procent läsåret 2011/12.

I svenska och svenska som andraspråk har denna andel ökat med 1,1 respektive 0,7 procentenheter.

I matematik har däremot andelen som fått minst provbetyget Godkänt våren 2012 minskat jämfört med för fem år sedan, från 84,4 procent till 82,9 procent. Jämfört med föregående år ökade dock andelen elever som fått minst provbetyget Godkänt i matematik från 80,7 till 82,9 procent.

Samtliga nationella prov årskurs 9 i grundskolan

Tabellen nedan visar andelen elever som fått minst betyget Godkänt i de nationella proven våren 2012 i årskurs 9 fördelat på kön. Andelen är högst i svenska och engelska, ca 97 procent. Lägst var andelen i svenska som andraspråk (81,5 procent) och kemi (80,4 procent). Jämfört med föregående har andelen elever som fått minst provbetyget Godkänt i fysik ökat från 89,7 procent 2011 till 91,6 procent 2012. I biologi och kemi har denna andel däremot minskat. I biologi från 88,3 till 85,2 procent och i kemi från 83,9 till 80,4 procent.

Flickor har bättre resultat i samtliga ämnen där det finns nationella prov. Flickor presterar bättre i samtliga nationella prov i årskurs 9. Skillnaderna är minst i matematik och engelska. Störst är skillnaden mellan pojkar och flickors resultat i biologi och kemi.

Tabell 5.8 Andelen elever som fått minst betyget Godkänt i provbetyg i årskurs 9

Procent

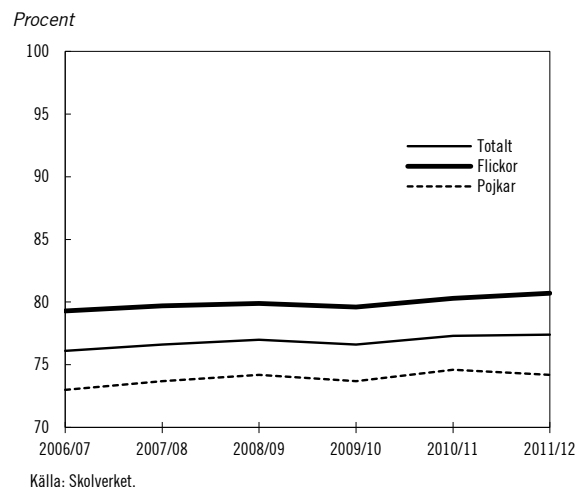
Ämne	Samtliga	Flickor	Pojkar
Svenska	97,4	98,8	96,0
Svenska som andraspråk	81,5	84,1	79,4
Matematik	83,0	83,3	82,6
Engelska	96,7	97,1	96,3
Biologi	85,2	87,6	82,8
Fysik	91,6	92,3	91
Kemi	80,4	83	78

Källa: Skolverket

Indikator: Betyg och meritvärden

I målet för området barn- och ungdomsutbildning ingår att alla barn och elever ska ges förutsättningar att nå de nationella målen för utbildningen. Den indikator som ligger närmast till hands för att följa denna del av målet när det gäller grundskolan är andelen elever som får minst betyget Godkänt (fr.o.m. läsåret 2012/13 betyget E) i slutbetyg i årskurs 9. Inledningsvis kommer måluppfyllelsen följas enbart för elever som lämnar årskurs 9. Från och med läsåret 2012/13 införs betyg från årskurs 6 och det kommer framöver även vara möjligt att följa måluppfyllelsen för elever som lämnar denna årskurs.

Diagram 5.9 Andel elever som uppnått målen i samtliga ämnen i årskurs 9 läsåret 2006/7–2011/12

Andelen elever som vårterminen 2012 uppnådde målen och fått minst betyget Godkänt i alla ämnen uppgick till 77,4 procent, vilket återigen var den högsta andelen på tio år. Förändringarna har dock varit små de senaste åren, och även i år var det marginella skillnader jämfört med förra året. I ämnet matematik fortsatte andelen elever som fått minst betyget Godkänt att minska. Sedan 2007 har denna andel minskat med 1,8 procentenheter.

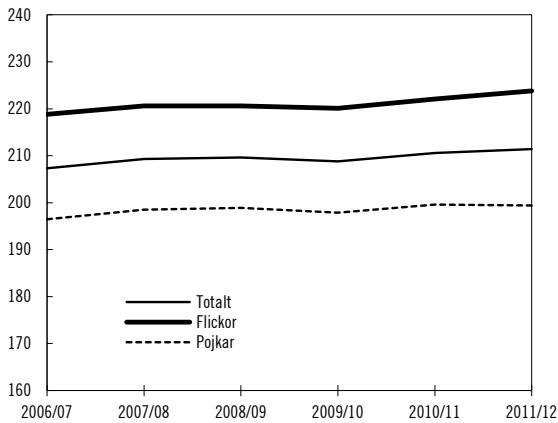
Det finns skillnader i måluppfyllelse mellan de olika ämnena. Ämnen där högst andel elever uppnår kunskapsmålen är svenska, slöjd, bild, hem- och konsumentkunskap och musik. Även tyska inom språkvalet har hög andel elever som uppnår kunskapsmålen. Skillnaden mellan pojkar och flickor har varit i stort sett oförändrad de senaste åren. Skillnaden var fortsatt störst i ämnena moderna språk, biologi, kemi och religion. Endast i ämnet idrott och hälsa nådde pojkarna i högre utsträckning målen än flickorna.

I målet ingår också att alla barn och elever ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper, färdigheter och kompetenser så långt som möjligt. En elevs meritvärde beräknas som summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg (Godkänt räknas som 10 poäng, Väl Godkänt som 15 poäng och Mycket Väl Godkänt som 20 poäng). Det högsta möjliga meritvärdet är 320 poäng. Det genomsnittliga meritvärdet har ökat kontinuerligt för elever som lämnar årskurs 9. Det är dock inte möjligt att fastställa i vilken grad det ökande meritvärdet motsvarar en faktisk kunskapsutveckling.

Från och med läsåret 2011/12 sätts betyg enligt den nya betygsskalan, som har fler steg än

den gamla, och utifrån nya kursplaner. Det innebär att denna indikator framöver inte kommer att vara helt jämförbar över tid. Den nya betygsskalan tillämpas dock först fr.o.m. läsåret 2012/13 i årskurs 9.

Diagram 5.10 Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 läsåret 2006/7–2011/12

Källa: Skolverket.

Det genomsnittliga meritvärdet har återigen ökat efter att föregående läsåret ha minskat för första gången på fem år. Våren 2012 var det genomsnittliga meritvärdet 211,4 vilket var en ökning med 0,8 meritpoäng jämfört med våren 2011. Sedan det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet infördes läsåret 1997/98 har det genomsnittliga meritvärdet successivt ökat, men den totala ökningen har varit relativt liten – ca tio meritpoäng, vilket motsvarar ett betygssteg i två ämnen. Ökningen över tid har varit störst i de s.k. praktiska, estetiska ämnena och teknik.

Skillnaden i genomsnittligt meritvärde mellan pojkar och flickor har varit i stort sett oförändrad de senaste åren, mellan 21 och 23 meritpoäng. Våren 2012 hade skillnaden dock ökat till 24,4 meritpoäng. Föräldrars utbildningsbakgrund har stor betydelse för det genomsnittliga meritvärdet.

Elevens bakgrund har fortsatt betydelse. Gruppen elever som invandrat efter skolstart, och därmed fått kortare tid på sig i svensk skola än andra elever, har klart lägre meritvärde än övriga grupper, och elever som kommit till Sverige efter skolstart med föräldrar med för-gymnasial utbildning har lägst resultat. Vidare har *föräldrars utbildningsbakgrund* stor betydelse. Elever med högutbildade föräldrar, oaktat utländsk bakgrund, uppnådde behörighet till gymnasieskolans nationella program i högre utsträckning (94,5 procent) än elever med svensk bakgrund, oaktat föräldrarnas utbildnings-

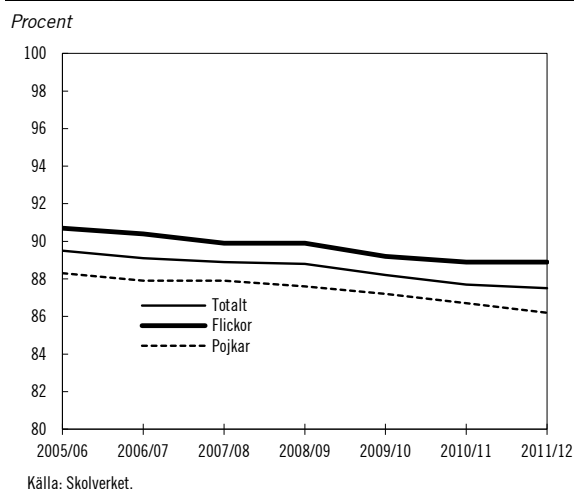
bakgrund (90,8 procent). Vidare har flickor som invandrat till Sverige före skolstart ett bättre genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 (220,1) än vad pojkar med svensk bakgrund har (204,0).

Indikator: Behörighet till något av gymnasieskolans nationella program

Grundskolan ska förbereda eleverna antingen för vidare studier på ett högskoleförberedande program eller ett yrkesprogram. Andelen elever som är behöriga till ett nationellt program på gymnasieskolan är en viktig indikator på resultat och måluppfyllelse i grundskolan.

Tidigare krävdes betyget Godkänt i svenska eller svenska som andraspråk, matematik och engelska för att vara behörig till samtliga nationella program i gymnasieskolan. Från och med höstterminen 2011, i samband med införandet av den nya gymnasieskolan, har behörighetskraven skärpts. De nya behörighetsbestämmelserna innebär att det för yrkesprogrammen krävs lägst betyget Godkänt i ovanstående ämnen och ytterligare fem ämnen, medan det för högskoleförberedande program krävs lägst betyget Godkänt i ovanstående ämnen och ytterligare nio ämnen. För ekonomi- och samhällsvetenskapsprogrammen samt det humanistiska programmet ska fyra av de ytterligare ämnena vara geografi, historia, samhällskunskap och religionskunskap. För naturvetenskaps- och teknikprogrammen ska tre av de ytterligare ämnena vara biologi, fysik och kemi.

Den indikator som framöver kommer att användas inom detta område är dels andelen elever som är behöriga till yrkesprogrammen, dels andelen elever som är behöriga till samtliga gymnasieprogram. Detta kommer att innebära ett tidsseriebrott, men eftersom måluppfyllelsen i ämnet matematik – för vilket betyget Godkänt krävs både enligt tidigare och nuvarande behörighetsbestämmelser – är bland de lägsta bland grundskolans ämnen kommer ändå en trendjämförelse att kunna göras mellan det tidigare gymnasiebehörighetsmättet och måttet som anger andelen elever som är behöriga till yrkesprogrammen.

Diagram 5.11 Behörighet till något av gymnasieskolans nationella program 2005/06–2011/12

(De två sista tidpunkterna i diagrammet ovan är utifrån den nya definitionen av behörighet.)

Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans nationella program har minskat sedan 2006. Våren 2012 var 87,5 procent av eleverna behöriga till yrkesprogrammen, vilket kan jämföras med 87,7 procent av eleverna våren 2011. Eftersom behörighetskraven skärptes fr.o.m. höstterminen 2011, överensstämmer de tidigare resultaten inte helt med de senare. Skillnaden är dock marginell – såväl 2010/11 som 2011/12 var den 0,2 procentenheter lägre än om de tidigare behörighetskraven hade gällt. Av eleverna 2012 var 83,4 procent behöriga till samtliga gymnasieprogram, vilket var fler än 2011 års 82,5 procent. Skillnaden i behörighet mellan flickor och pojkar har ökat sedan förra året. År 2012 varierade denna skillnad mellan 2,7 och 4,4 procentenheter, medan variationen året innan var mellan 2,1 och 3,5 procentenheter. Skillnaden var liksom tidigare störst för behörighet till naturvetenskaps- och teknikprogrammen.

Skillnaderna i gymnasiebehörighet är störst mellan de elever som invandrat efter sju års ålder och övriga (elever med svensk bakgrund, elever med utländsk bakgrund födda i Sverige och elever som invandrat före sju års ålder), oavsett föräldrarnas utbildningsnivå.

Kostnader

Den totala kostnaden för grundskolan 2012 beräknas ha uppgått till drygt 83,2 miljarder kronor, vilket var en ökning med 2,7 procent jämfört med 2011 (uttryckt i fasta priser). Kostnaden per elev beräknas ha uppgått till i genomsnitt 92 600 kronor 2012, vilket är en ökning med 2 procent jämfört med föregående år (uttryckt i fasta priser).

5.2.5 Grundskolan

Utbildningen i grundskolan ska enligt skollagen syfta till att ge elever med utvecklingsstörning en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och så långt som möjligt motsvarar den som ges i grundskolan. Ett beslut om att en elev ska tas emot i grundskolan ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs. För grundskolan gäller läroplanen för grundskolan 2011.

Inom grundskolan finns det en särskild inriktning som benämns träningskola. Den är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen.

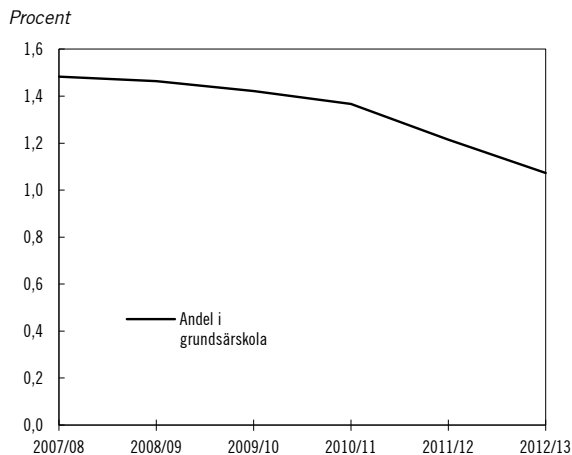
Andelen elever i grundskolan minskar

Läsåret 2012/13 var 9 643 elever inskrivna i grundskolan, vilket var en minskning med ca 1 150 elever jämfört med föregående år. Detta motsvarade 1,1 procent av alla elever i de obligatoriska skolformerna. Av eleverna var knappt 39 procent flickor och drygt 61 procent pojkar även 2012/13, vilket är samma andelar som för fem år sedan. Fördelningen mellan pojkar och flickor i grundskolan har varit i princip oförändrad mellan åren under denna period.

Före den 1 juli 2011 omfattade särskolans målgrupp förutom personer med utvecklingsstörning även personer med autism eller autismliknande tillstånd, men fr.o.m. läsåret 2011/12 tillhör dessa personer grundskolans målgrupp endast om de också har en utvecklingsstörning eller en betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning på grund av hjärnskada av visst slag. Den 1 juli 2011 blev grundskolan också nioårig efter att tidigare ha varit tioårig (med den sista årskursen frivillig).

Sammantaget har dessa förändringar troligen bidragit till att andelen elever i grundskolan minskat sedan läsåret 2006/07 när den uppgick till 1,5 procent.

Diagram 5.12 Andel av elever av samtliga elever i obligatoriska skolformer som var inskrivna i grundsärskolan 2007/07–2012/13

Källa: Skolverket och egna beräkningar.

Statens skolinspektion har under 2010 och 2011 genomfört en omfattande granskning av kommuners utredningar och beslut om mottagande i grundsärskolan. Totalt granskades 1 203 elevärenden i 58 kommuner. Av de granskade ärendena saknade ca 57 procent utredningsunderlag eller innehöll en utredning med brister. Utifrån granskningen hade Skolinspektionen svårt att bedöma hur stor del av eleverna som felaktigt har mottagits i grundsärskolan men bedömde att i de 30 först granskade kommunerna handlade det om minst en procent. I samband med granskningen genomförde Skolinspektionen också en kartläggning av andelen elever i grundsärskolan som har utländsk bakgrund. Enligt denna kartläggning baserad på egenrapportering från 257 kommuner hade ungefär 26 procent av eleverna utländsk bakgrund. Motsvarande andel för grundskolan läsåret 2010/11 var 18 procent. I 30 kommuner hade minst var tredje elev i grundsärskolan utländsk bakgrund.

Lärare

I grundsärskolan arbetade 4 753 lärare 2012, vilket motsvarade 2 770 heltidstjänster. Av dessa var 85 procent kvinnor och 15 procent män. Jämfört med 2011 ökade antalet heltidstjänster med ca 30 tjänster.

Kostnader

Den totala kostnaden för grundsärskolan beräknas 2012 ha uppgått till knappt 4,1 miljarder, vilket var en minskning med 3 procent jämfört med 2011 (uttryckt i fasta priser). Kostnaden per elev ökade dock med 8,2 procent (uttryckt i fasta priser).

5.2.6 Specialskolan

Utbildningen vid specialskolan är avsedd för de barn som inte kan gå i grundskolan eller grundsärskolan på grund av dövhet eller hörselskada, dövblindhet, grav språkstörning eller synskada och ytterligare funktionsnedsättning. Specialpedagogiska skolmyndigheten är huvudman för specialskolan samt för förskoleklass och fritidshem vid skolenheter med specialskola. Eleverna undervisas vid fem skolor med regionala upptagningsområden och tre riksrekryterande skolor. För specialskolan gäller läroplanen för specialskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011.

Elever

Läsåret 2012/13 gick 457 elever i specialskolan, vilket var 44 elever färre än föregående läsår. Jämfört med för fem år sedan har antalet elever minskat från 514 till 457. Av eleverna var 44 procent flickor och 56 procent pojkar. Våren 2012 hade 41 procent av avgångseleverna minst betyget E i svenska eller svenska som andraspråk, matematik och engelska, vilket var åtta procentenheter högre än andelen med betyget Godkänt året innan. Det är dock få elever som ingår i underlaget. År 2012 var det 59 elever i denna statistik, vilket medför att större variationer är förväntat.

Lärare

Antalet tjänstgörande lärare i specialskolan var 192 läsåret 2012/13, vilket kan jämföras med 219 föregående läsår. Lärartätheten, mätt i antalet heltidstjänster per 100 elever, var 34,5, vilket var en minskning med ca tre heltidstjänster per 100 elever jämfört med föregående läsår.

Kostnader

Undervisningskostnaden i specialskolan uppgick under 2012 till 374 miljoner kronor, vilket var en ökning med 6,5 miljoner kronor jämfört med 2011. Ungefär 75 procent av denna kostnad finansieras genom Specialpedagogiska skolmyndighetens förvaltningsanslag, medan resten i huvudsak utgörs av ersättning från elevernas hemkommuner. Detta förhållande var i stort sett oförändrat jämfört med 2012. Kostnaden per elev uppgick under 2012 till 818 000 kronor, vilket är en ökning med knappt 12 procent sedan föregående år.

5.2.7 Sameskolan

Sameskolan, som motsvarar grundskolans årskurs 1–6, är utformad efter samernas behov av en utbildning som tillvaratar och utvecklar det samiska språket och kulturarvet. Staten är genom Sameskolstyrelsen huvudman för sameskolan samt för förskoleklass och fritidshem vid skolenhet med sameskola. Det finns även integrerad samisk undervisning i kommunala grundskolor i årskurs 1–9. Sameskolstyrelsen får efter avtal med en kommun fullgöra kommunens uppgifter avseende förskola. För sameskolan gäller läroplanen för sameskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011.

Elever

År 2012 gick 188 elever i sameskolan, varav 27 i förskoleklass. Av dessa var 55 procent pojkar och 45 procent flickor. Antalet elever ökade jämfört med föregående år, då 184 elever var inskrivna i sameskolan. Sammanlagt deltog 167 elever i integrerad samisk undervisning vid 16 grundskolor, vilket är en ökning med 7 elever jämfört med 2011. Av dessa elever var 51 procent pojkar och 49 procent flickor.

Förskola, förskoleklass och fritidshem finns i anslutning till alla de fem sameskolorna. Under 2012 gick 107 barn i förskola vid en skolenhet med sameskola, vilket var något färre än 2011. Andelen pojkar i förskola var 54 procent och andelen flickor 46 procent. Antalet elever i fritidshem vid sameskolorna ökade från 80 under 2011 till 91 under 2012.

Personal

Sameskolstyrelsen hade 76 personer anställda 2012. Omräknat till heltidstjänster var det en ökning från 69 till 71 årsarbetare jämfört med föregående år. Av de anställda var 91 procent kvinnor och 9 procent män.

Kostnader

Den totala kostnaden för sameskolan, förskola och fritidshem uppgick 2012 till 58,2 miljoner kronor, vilket var en minskning med 1,4 procent jämfört med 2011 (uttryckt i fasta priser). Kommunernas avgifter finansierar delvis platser inom sameskolans förskola, förskoleklass och fritidshem. Kostnaden per elev i sameskola uppgick, inklusive barn i förskoleklass och fritidshem, till 210 900 kronor 2012, vilket var en marginell minskning jämfört med föregående år.

Kostnaderna utgjordes till 60 procent av personalkostnader och till 16 procent av lokal-kostnader.

5.2.8 Fritidshemmet

Fritidshemmet ska komplettera utbildningen i förskoleklassen samt grundskolan och motsvarande skolformer genom att stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Varje kommun ska erbjuda fritidshem t.o.m. vårterminen det år då eleven fyller 13 år. Från och med höstterminen det år då eleven fyller 10 år får öppen fritidsverksamhet erbjudas i stället för fritidshem.

För fritidshemmet gäller sedan den 1 juli 2011 en ny läroplan: läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr 11). För fritidshemmet gäller den del av läroplanen som anger skolans värdegrund och uppdrag samt i tillämpliga delar den del som anger övergripande mål och riktlinjer för verksamheten.

Elever och personal

Andelen barn i åldern 6–9 år som var inskrivna i fritidshem 2012 var 82,8 procent, vilket var en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med 2011. Sedan 2007 har denna andel ökat med 3,7 procentenheter.

I åldern 10–12 år var andelen inskrivna barn 18 procent, en ökning med ca 1 procentenhet jämfört med 2011. I likhet med den senaste femårsperioden var det för barn i åldern 6–12 år marginellt högre andel pojkar i kommunala fritidshem och marginellt högre andel flickor i fristående fritidshem.

Sedan 2007 har elevgruppernas storlek i fritidshemmen i genomsnitt ökat med närmare 20 procent från 33,5 till 40,1 elever per avdelning. Antalet inskrivna elever per avdelning ökade även mellan 2011 och 2012, från 38,8 till 40,1. Ökade gjorde även skillnaden mellan de kommunala fritidshemmen och de fristående där de förstnämnda har ett genomsnittligt antal inskrivna elever på 39,9 per grupp och de fristående fritidshemmen 41,7 elever per grupp.

Antal elever per anställd 2012 var 12,4, vilket i princip var oförändrat jämfört med 2011. Personaltätheten skiljer sig endast lite åt mellan de kommunala och de fristående fritidshemmen. I de kommunala fritidshemmen går det i

genomsnitt 12,4 elever per anställd jämfört med 12,5 elever per anställd i de fristående fritidshemmen.

Kostnader

Den totala kostnaden för fritidshem beräknas uppgå till drygt 13,6 miljarder kronor 2012, vilket är en ökning med 1,4 procent jämfört med föregående år (uttryckt i fasta priser). Kostnaden per elev minskade dock med 2,8 procent (uttryckt i fasta priser).

5.2.9 Gymnasieskolan

Gymnasieskolan utgörs av utbildning inom skolväsendet som är avsedd att påbörjas av ungdomar efter avslutad grundskoleutbildning, eller motsvarande, fram till och med det första kalenderhalvåret det år de fyller tjugo. Den är en frivillig skolform som fr.o.m. hösten 2011 omfattar 18 nationella program, varav 12 yrkesprogram och 6 högskoleförberedande program med totalt 60 olika inriktningar. Inom de nationella programmen kan det även finnas s.k. särskilda varianter som är godkända av Statens skolverk. För de elever som inte är behöriga till de nationella programmen finns fem introduktionsprogram.

Gymnasieskolan ska enligt skollagen ge en god grund för fortsatta studier och yrkesverksamhet samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

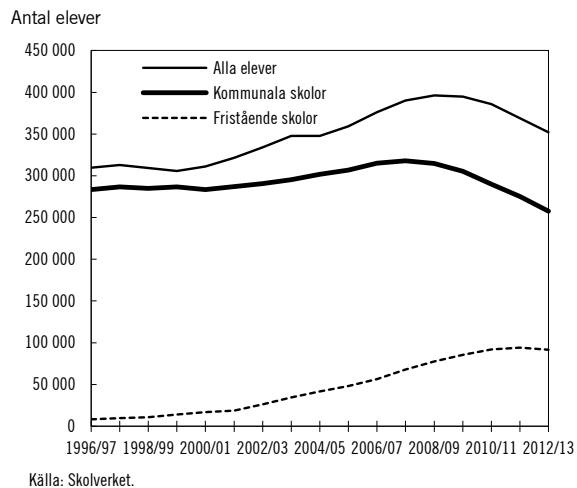
Gymnasieskolans huvuduppgift är enligt den nya läroplanen, som gäller för elever som börjar i gymnasieskolan fr.o.m. hösten 2011, att förmedla kunskaper och skapa förutsättningar för att eleverna ska tillägna sig och utveckla kunskaper. De högskoleförberedande programmen ska ge eleverna grundläggande högskolebehörighet. Yrkesprogrammen ska ge grund för yrkesverksamhet och fortsatt yrkesutbildning. Eleverna på yrkesprogrammen ska ges möjlighet att läsa in grundläggande högskolebehörighet. Sådan behörighet är alltså inget krav för yrkesexamen utan en möjlighet för den enskilde.

Elever, skolor och studievägar

Hösten 2012 gick 352 000 elever i gymnasieskolan, vilket var en minskning med 17 000 elever eller 4,7 procent jämfört med läsåret innan. I kommunala skolor, med 257 400 elever hösten 2012, var minskningen

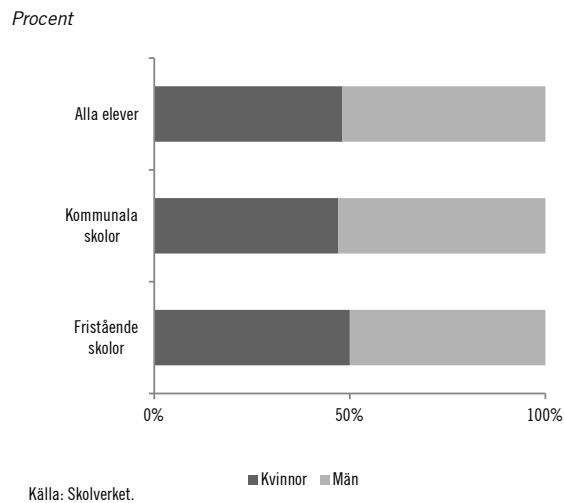
större, 5,2 procent. Även antalet elever i fristående gymnasieskolor minskade från 94 000 till 91 500 elever, vilket var en minskning med 2,7 procent. Det innebär att sedan läsåret 2008/09, då antalet elever i gymnasieskolan var som störst, har antalet elever i kommunala skolor minskat med 18 procent samtidigt som det har ökat med 18 procent i fristående skolor.

Diagram 5.13 Elevutveckling i gymnasieskolan 1996/97–2012/13

Läsåret 2012/13 var andelen kvinnor i gymnasieskolan vid mätningen den 15 oktober 48 procent och andelen män 52 procent. Av eleverna i kommunala skolor var andelen kvinnor 47 procent och andelen män 53 procent. Motsvarande siffror för fristående skolor var 50 procent kvinnor och 50 procent män (se diagram 5.13). Det är således, relativt sett, något fler kvinnor än män som väljer en fristående skola.

Diagram 5.14 Elever i gymnasieskolan per huvudman och kön, läsåret 2012/13

I och med att skollagen (2010:800) började tillämpas den 1 juli 2011 ersattes skola som organisatorisk enhet med begreppet skolenhet. Från och med läsåret 2012/13 sker insamlingen av uppgifter till den officiella statistiken per skolenhet. Förändringen medför att de uppgifter om skolenheter som presenteras läsåret 2012/13 inte är jämförbara med tidigare uppgifter om skolor på gymnasienivå. Hösten 2012 fanns det 1 253 skolenheter, varav 751 hade kommunal huvudman och 485 hade enskild huvudman. Resterande 17 skolor hade landstingskommunal huvudman. De kommunala gymnasieskolorna är i genomsnitt betydligt större än de fristående. I och med övergången till begreppet skolenhet har dock även elevantalet i genomsnitt minskat i de kommunala skolorna.

Av de totalt 235 300 eleverna i årskurs 1 och 2 läsåret 2012/13 gick 55 procent på ett högskoleförberedande program, drygt 32 procent på ett yrkesprogram och knappt 13 procent på ett introduktionsprogram. Det innebär att andelen elever på yrkesprogram har minskat sedan läsåret 2008/09 då andelen var som högst, 37 procent. I förhållande till föregående år har dock andelen elever som läser ett yrkesprogram på programnivå varit konstant eller ökat något. Samtidigt har andelen elever på högskoleförberedande program ökat. Andelen elever på introduktionsprogram har ökat jämfört med andelen elever på de tidigare individuella programmen.

Hösten 2012 började 105 000 elever i gymnasieskolans årskurs 1 för första gången. Av dessa nybörjarelever började närmare 28 procent på ett yrkesprogram, vilket är en minskning med 2 procentenheter jämfört med föregående år. Vidare började knappt 59 procent av eleverna ett högskoleförberedande program och knappt 14 procent ett introduktionsprogram.

Hösten 2012 deltog 1 201 elever i årskurs 1 i gymnasial lärlingsutbildning (baserat på antalet elever med utbildningskontrakt), vilket motsvarar 3,3 procent av alla elever i årskurs 1 på yrkesprogram.

Under 2012/13 gick 116 300 elever i årskurs 3 i gymnasieskolan enligt de tidigare bestämmelserna. Av dessa gick 67 100, eller 58 procent, ett nationellt program, medan 14 600 (13 procent) gick ett specialutformat program och 3 400 (3 procent) ett individuellt program. Drygt var fjärde elev gick en utbildning i en fristående gymnasieskola. Av alla elever i årskurs

3 gick 53 procent på ett studieförberedande program och 44 procent på ett yrkesinriktat program.

Indikator: Resultat på nationella prov

Nationella prov finns för ett urval av ämnen. Proven är en indikator på måluppfyllelse men prövar inte samtliga delar och mål i ämnena. Det mått som här redovisas är andelen elever som har fått minst provbetyget Godkänt respektive E i respektive ämne.

För elever som började i gymnasieskolan före hösten 2011 omfattar det nationella provsystemet kursprov i kurserna Engelska A och B, Matematik A, B, C och D samt Svenska och Svenska som andraspråk B. Endast proven i A-kurserna i engelska och matematik samt i Svenska och Svenska som andraspråk B genomförs obligatoriskt på samtliga nationella eller specialutformade program. För eleverna som började på hösten 2011 görs i stället nationella prov enligt Gymnasieskola 2011. Från och med hösten 2012 finns det nationella prov framtagna för kurserna Engelska 5, 6, Matematik 1abc, 2abc och 3bc samt Svenska 1, 3 och Svenska som andraspråk 1, 3.

I likhet med tidigare år lyckades eleverna våren 2012 bäst på kursproven, enligt 1994 års läroplan för de frivilliga skolformerna, i Engelska A där närmare 90 procent fick provbetyget Godkänt. Hela 34 procent fick provbetyget Väl godkänt eller Mycket väl godkänt. Drygt 10 procent av de som genomfört provet fick provbetyget Icke godkänt. Det fanns i likhet med föregående år i princip inga resultatsskillnader mellan kvinnor och män.

I kursprovet i Matematik A är resultaten betydligt lägre där 52 procent av eleverna fick provbetyget IG, vilket är en lägre andel än de senaste fem åren där resultaten dock har varierat förhållandevis mycket. En förklaring till de låga resultaten 2012 är att det på de program som innefattar flera kurser i matematik är få elever som gör det nationella provet i Matematik A i årskurs 2 eller 3, vilket är de årskurser som ingår i statistiken. Eleverna på de programmen presterar, generellt sett, bättre i matematikkurserna än elever på de program som enbart läser matematik A.

Av eleverna med föräldrar som har för gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå

fick 68 procent provbetyget IG i Matematik A våren 2012, att jämföra med 43 procent av elever med högutbildade föräldrar och av eleverna som är utrikes födda var motsvarande andel 66 procent. Männerna hade, till skillnad från föregående år, bättre resultat på provet i Matematik A än kvinnorna.

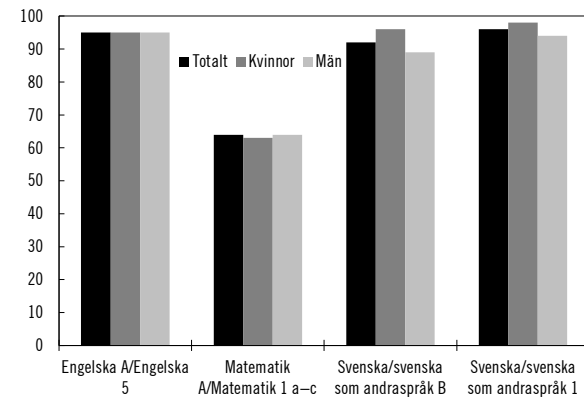
I Svenska B och Svenska som andraspråk B nådde 92 procent godkänt resultat och 48 procent fick provbetyget VG eller MVG. Liksom tidigare år lyckades kvinnor betydligt bättre än män, medan resultatskillnaderna mellan elever med svensk respektive utländsk bakgrund var relativt liten i Svenska B.

Av eleverna som skrev kursproven i Matematik 1 a–c på våren 2012 inom den reformerade gymnasieskolan fick 64 procent av eleverna minst provbetyget E. Störst andel elever med godkänt provbetyg (minst E) fanns bland de elever som läst Matematik 1c, drygt 91 procent. Matematik 1c är den inledande kursen på de tekniska och naturvetenskapliga programmen. Matematik 1a är den inledande matematikkursen på yrkesprogrammen i den reformerade gymnasieskolan. Andelen av dessa elever med minst godkänt provbetyg var 51 procent. Matematik 1b är den inledande matematikkursen på samhällsvetenskapsprogrammet, ekonomi-programmet, humanistiska programmet och estetiska programmet. Andelen elever med minst provbetyget E i Matematik 1b var 70 procent. I Engelska 5 och Svenska respektive Svenska som andraspråk 1 fick 95 procent respektive 96 procent av de elever som gjorde provet minst provbetyget E.

Provresultaten är i stort sett desamma både för kvinnor och män vad gäller kursproven som gjordes på våren 2012. Skillnaderna är något större på kursproven i Svenska/svenska som andraspråk B och Svenska/svenska som andraspråk 1.

Diagram 5.15 Andel elever som fått minst godkänt provbetyg i nationella kursprov i Engelska A och Engelska 5, Matematik A och Matematik 1 a–c, SvenskaB/Svenska som andraspråk B och Svenska 1/Svenska som andraspråk 1, vt 2012 per kön

Procent

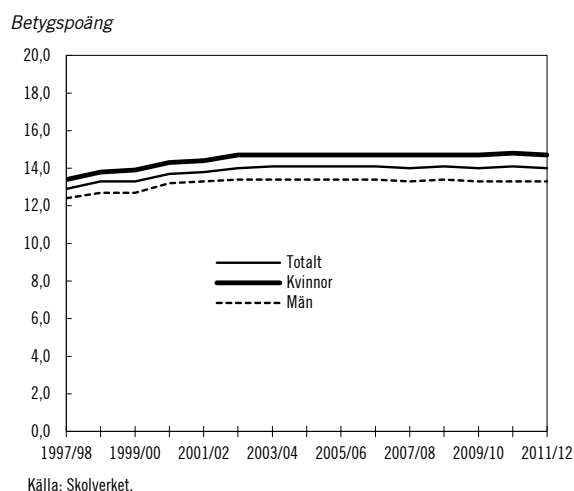

Anm: För att kunna ge läsaren en samlad bild över resultatenn på de nationella proven innehåller diagrammet resultat från de nationella proven i engelska och matematik som görs av eleverna enligt både Lpf94 och Gy 2011.

Källa: Skolverket.

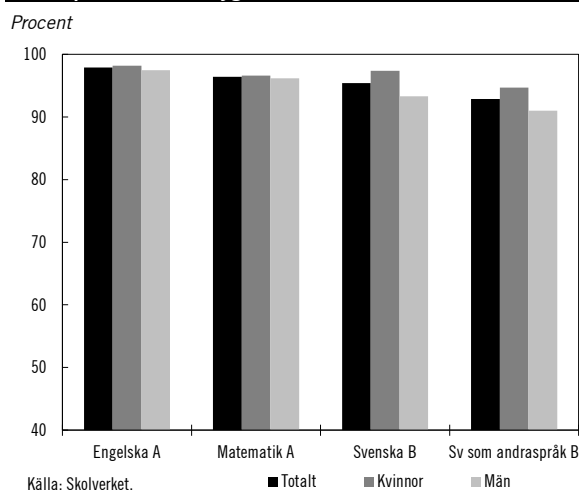
Indikator: Betygsresultat

Alla elever ska ges förutsättningar att nå de nationella målen. Den genomsnittliga betygs-poängen, dvs. det genomsnittliga värdet av alla betyg som redovisas i elevens slutbetyg, är en indikator på uppfyllelse av detta mål. Den genomsnittliga betygs-poängen i gymnasieskolan var 14,0 av maximalt 20 poäng för samtliga elever som fick slutbetyg läsåret 2011/12. Det är i nivå med utfallet de senaste tio läsåren.

Diagram 5.16 Genomsnittlig betygspoäng i gymnasieskolan 1997/98–2011/12

På kommunnivå varierade genomsnittspoängen mellan 3,2 och 15,7 mellan kommunerna, vilket innebär att spridningen ökat jämfört med föregående år. En förklaring till skillnaden mellan kommuner är att de har olika programutbud och att den genomsnittliga betygsnivån skiljer sig mellan olika program.

Det fanns också könsskillnader i betygsresultaten. Läsåret 2011/12 var genomsnittspoängen för kvinnor 14,7 poäng och för män 13,3 poäng, vilket är i paritet med betygsnivån fem år tidigare. Kvinnor med svensk bakgrund hade i genomsnitt 14,9 poäng medan kvinnor med utländsk bakgrund hade 13,8 poäng. Motsvarande för män var 13,4 respektive 12,5 poäng.

Diagram 5.17 Andel elever som fått minst betyget Godkänt i Engelska A, Matematik A, Svenska B resp. Svenska som andraspråk B i slutbetyg vt 2012

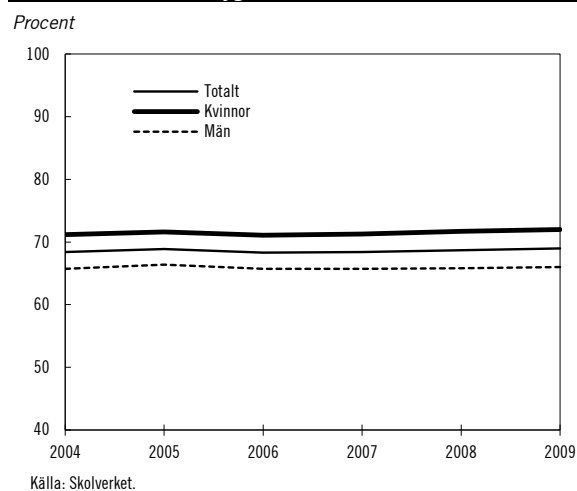
Liksom när det gäller resultaten på de nationella proven var kursbetygen bättre i svenska och engelska än i matematik. Samtidigt är kursbetygen i engelska, matematik och svenska som

är obligatoriska för alla program högre än nivån enligt de nationella proven. Det är dock viktigt att notera att det inte är samma elever som gjort de nationella proven som fått slutbetyg. Många elever gör de nationella proven i den inledande kursen i ämnet under den första eller andra årskursen i gymnasieskolan.

Av alla elever som fick slutbetyg våren 2012 hade 40 procent läst utökat program, dvs. läst fler kurser än vad som ingick i deras fullständiga program. Detta var i nivå med andelen 2011 (42 procent), vilket var en kraftig ökning jämfört med 2009 då andelen var 23 procent. Samtidigt har andelen elever med slutbetyg som läst reducerat program, dvs. som på grund av studiesvårigheter har befriats från undervisningen i en eller flera kurser fortsatt att sjunka och minskade från 2,6 procent 2009 till 0,3 procent 2012.

Indikator: Andel elever med slutbetyg inom tre år

Det är viktigt att gymnasieungdomarna ges förutsättningar att nå målen för utbildningen inom utsatt tid. Utbildningen i gymnasieskolan pågår normalt under tre år. Det är dock inte alla elever som klarar studierna inom denna tid. Av de som började i gymnasieskolan hösten 2009 hade knappt 69 procent fått slutbetyg våren 2012, dvs. efter tre år.

Diagram 5.18 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2004–2009 som fått slutbetyg inom tre år

Andelen elever som fått slutbetyg inom tre års studier i gymnasieskolan har varit i stort sett oförändrad under de senaste nio åren. Kvinnor som började hösten 2009 fick slutbetyg inom tre år i högre grad än män, knappt 72 procent

jämfört med drygt 66 procent. Elever på studieförberedande program fick slutbetyg i högre grad än elever som gått yrkesinriktade program. Att fler inte får slutbetyg inom tre år beror delvis på att många elever har bytt program under studietiden, vilket förlänger studietiden med ett och ibland två år. Att fler inte får slutbetyg inom tre år är också en följd av att många elever inte är tillräckligt förberedda för gymnasiestudier och börjar sin gymnasietid på ett individuellt program (nu introduktionsprogram). Av de elever som började på ett individuellt program 2009 hade endast 1,8 procent fått slutbetyg från något program efter tre år. Av nybörjarna i gymnasieskolan 2008 studerade 10 procent på ett individuellt program.

Det finns ännu inga uppgifter om hur många av nybörjarna 2009 som har fått slutbetyg inom fyra år, dvs. senast våren 2013. Av nybörjarna 2007 fick dock 68,3 procent slutbetyg inom tre år och 76,0 procent inom fyra år och 77,5 procent efter fem år.

Inom EU finns målsättningen att andelen unga i åldern 18–24 år som lämnat skolan i förtid och som inte är i utbildning ska vara maximalt tio procent 2020. Sveriges nationella målsättning är att andelen ska vara mindre än tio procent.

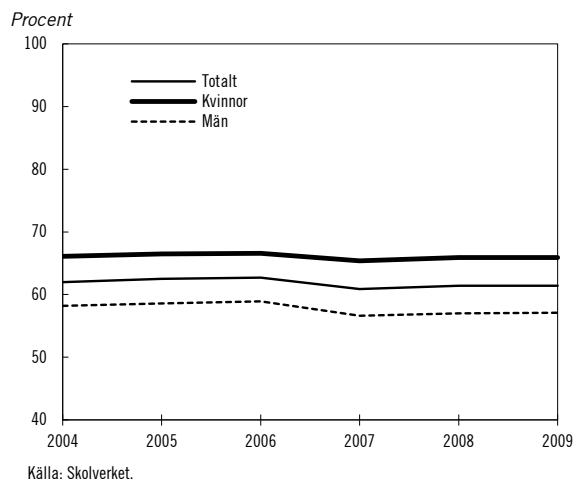
Indikator: Andel elever som uppnått högskolebehörighet på grundläggande nivå inom tre år

Högskolebehörighet på grundläggande nivå har den som har slutbetyg från ett fullständigt nationellt eller specialutformat program och har lägst betyget Godkänt i minst 2 250 gymnasiepoäng av de 2 500 gymnasiepoäng som ett fullständigt program omfattar. Detta innebär att elever med reducerat program inte kan få behörighet. Dessutom krävs det att en elev med slutbetyg från den tidigare gymnasieskolan har lägst betyget Godkänt i kurserna svenska eller svenska som andraspråk A och B, engelska A och matematik A.

Av alla elever som började i gymnasieskolan hösten 2009 hade 61,4 procent uppnått grundläggande högskolebehörighet inom tre år, vilket är samma resultat som för föregående elevkull och i nivå med utfallet den senaste femårsperioden. Kvinnor uppvisar ett bättre resultat än män, då knappt 66 procent uppnådde högskolebehörighet inom tre år att jämföra med 57 procent av männen. Elever med utländsk bakgrund

lyckades i lägre grad än övriga elever att uppnå högskolebehörigheten, 41 procent jämfört med 66 procent.

Diagram 5.19 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2004–2009 som uppnått grundläggande högskolebehörighet inom tre år

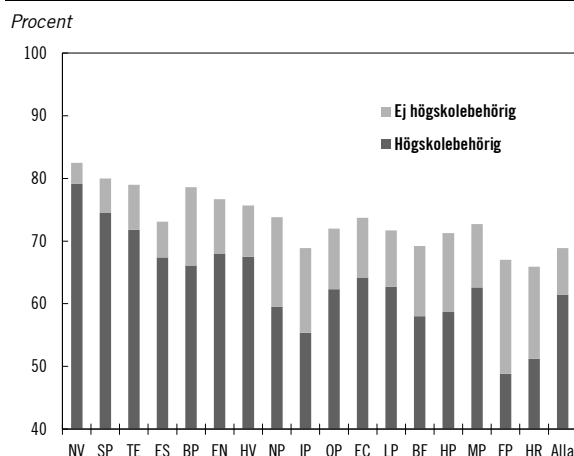

Av nybörjarna på studieförberedande program 2009 uppnådde 75 procent grundläggande högskolebehörighet inom tre år. Motsvarande andel av nybörjarna på yrkesinriktade program var 60 procent. Elever på bygg-, energi- och hantverksprogrammen uppnådde grundläggande högskolebehörighet i högre grad än elever på det studieförberedande estetiska programmet.

Av de totalt knappt 97 000 elever som fick ett slutbetyg från gymnasieskolan våren 2012, oavsett hur länge de gått i gymnasieskolan, uppnådde 86,7 procent grundläggande behörighet till högskoleutbildning på grundnivå. Det är en liten minskning jämfört med läsåret före och även lägre än elevkullen fem år tidigare. Det kan förklaras av att nya tillträdesregler till högskoleutbildning infördes hösten 2010. Bland kvinnorna var andelen högskolebehöriga 90,1 procent och bland männen 83,3 procent.

Sammantaget hade 64 procent av rikets invånare som fyllde 20 år under 2012 uppnått grundläggande högskolebehörighet inom gymnasieskolan, en andel som varierade mellan 40 och 81 procent mellan kommunerna. Andelen 20-åringar med grundläggande högskolebehörighet har varit relativt oförändrad under den senaste femårsperioden.

Diagram 5.20 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2009 som fått slutbetyg inom tre år, efter grundläggande högskolebehörighet eller ej och program¹⁰

Källa: Skolverket.

Det förekommer skillnader i resultat mellan könen inom respektive nationellt program. Bland nybörjarna 2009 har kvinnor i högre utsträckning än män nått grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier. Detta gäller för samtliga program med undantag för energiprogrammet och omvårdnadsprogrammet. Där har män i större utsträckning än kvinnor nått grundläggande behörighet.

Byte av program, avbrott och studieuppehåll

Programbyten, liksom avbrott och studieuppehåll, är vanliga orsaker till förlängd studietid för många elever i gymnasieskolan.

Av nybörjarna hösten 2011 hade drygt 13 procent bytt program ett år senare. Det är vanligare att män byter program än kvinnor. Av nybörjarna 2011 bytte 14 procent av männen och 13 procent av kvinnorna program året efter. Ett introduktionsprogram syftar till att förbereda för studier på ett annat program eller för yrkesverksamhet. Av nybörjarna på introduktionsprogram i år 1 på hösten 2011 hade 41 procent bytt utbildning ett år senare. I många

fall innebär bytet att eleven började om i årskurs 1 på den nya utbildningen, vilket innebär ett extra studieår. Det förekommer även att elever byter program senare under sin gymnasietid.

Av eleverna i år 1 läsåret 2011/12 återfanns 3,3 procent, ca 3 660 elever, inte i gymnasieskolan efterföljande läsår. Dessa hade gjort studieuppehåll eller avbrutit sina studier. Här finns stora skillnader mellan programmen. Av eleverna på nationella program hade 1,7 procent gjort studieuppehåll eller avbrutit sina studier medan motsvarande andel för elever på introduktionsprogram var 14,1 procent.

Indikator: Övergång från preparandutbildning och programinriktat individuellt val till nationella program på gymnasieskolan.

Hösten 2011 började 1 900 elever i år 1 på preparandutbildning och 2 100 på programinriktat individuellt val som nybörjare i gymnasieskolan. Preparandutbildningen syftar till att elever från grundskolan som saknar behörighet till ett visst nationellt program i gymnasieskolan ska uppnå sådan behörighet. Programinriktat individuellt val syftar främst till att en elev som saknar behörighet till ett visst yrkesprogram ska uppnå sådan behörighet och bli antagna till det programmet. Av eleverna på preparandutbildning hade 78 procent bytt program hösten 2012. Motsvarande andel för elever på programinriktat individuellt val är 45 procent.

Övergång till högskola, kommunal vuxenutbildning och arbetsliv

Andelen ungdomar som påbörjar högskolestudier läsåret efter att de avslutat gymnasieskolan är fortsatt hög. Av de som avslutade gymnasieskolan 2003/04–2007/08 började 18–20 procent i högskolan läsåret därefter för att sedan öka de närmaste åren därpå. Av de elever som fick slutbetyg 2010/11 började 23 procent i högskolan året därpå. Av de med utländsk bakgrund började fler än var tredje elev i högskolan året efter avslutad gymnasieskola jämfört med drygt var femte elev med svensk bakgrund. Andelen ungdomar som påbörjar högskolestudier inom tre år efter avslutad gymnasieskola ökade från 43,6 procent av de som fick slutbetyg från gymnasieskolan läsåret

¹⁰NV=naturvetenskapsprogrammet,

SP=samhällsvetenskapsprogrammet,

ES=estetiska programmet,

EN=energiprogrammet,

NP=naturbruksprogrammet,

OP=omvårdnadsprogrammet, EC=energiprogrammet, LP=livsmedels-

programmet, BF=barn- och fritidsprogrammet, HP=handels- och

administrationsprogrammet, MP=medieprogrammet, FP=fordons-

programmet, HR=hotell- och restaurangprogrammet

2007/08 till 44,7 procent av de som fick slutbetyg 2008/09.

Av alla elever i årskurs 3 i gymnasieskolan 2010/11 gick 8,0 procent över till kommunal vuxenutbildning (komvux) påföljande läsår. Det innebär, efter flera års minskning, en liten ökning jämfört med föregående år. Av de som fick slutbetyg 2006/07 var andelen 9,7 procent. Ungdomar med utländsk bakgrund började i högre grad än övriga elever i komvux direkt efter gymnasieskolan, 17,1 procent jämfört med 6,8 procent, och kvinnor oftare än män, 9,1 procent jämfört med 7,0 procent. Det var nästan dubbelt så vanligt att ungdomar som inte uppnådde kraven för slutbetyg från gymnasieskolan övergick till komvux jämfört med de som fick slutbetyg.

Kostnader

Den totala kostnaden för gymnasieskolor med kommunal huvudman beräknas ha uppgått till 37,4 miljarder kronor 2012, vilket är en minskning med 1,8 procent jämfört med föregående år. Den totala kostnaden per elev beräknas ha varit ca 103 757 kronor 2012. Det är en ökning med 2,8 procent jämfört med året innan.

5.2.10 Gymnasiesärskolan

Utbildningen i gymnasiesärskolan ska enligt skollagen ge elever med utvecklingsstörning inför dem anpassad utbildning som ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Fram till och med våren 2016 finns det även elever i gymnasiesärskolan som följer äldre bestämmelser. För utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2013 gäller bestämmelserna för den reformerade gymnasiesärskolan.

Elever, skolor och studievägar

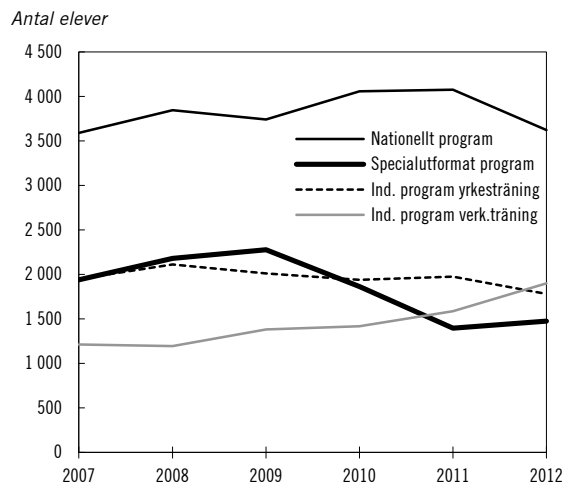
Hösten 2012 gick drygt 8 800 elever i gymnasiesärskolan, vilket är en minskning med 2,1 procent jämfört med föregående läsår. Det innebär att elevminskningen i gymnasiesärskolan är betydligt mindre än den i gymnasieskolan, där elevantalet minskade med 4,7 procent på ett år. Elevantalet i gymnasiesärskolan var hösten 2012 ca tio procent större än hösten 2007. Av eleverna var 59 procent män och 41 procent kvinnor. Elevökningen i gymnasiesärskolan har

troligen flera orsaker. Den kan bl.a. ha att göra med mål- och betygssystemet, med den förändrade synen på kunskap och kunskapsförmedling där självstudier och egen planering betonas mer och med att det har blivit vanligare att diagnostisera barn och ungdomar. Andelen elever i gymnasiesärskolan av samtliga elever i gymnasie- eller gymnasiesärskolan är dock relativt konstant mellan 2007 och 2012.

Nio av tio elever i gymnasiesärskolan hösten 2012 gick i en kommunal skola medan 6,4 procent gick i fristående gymnasiesärskolor och 2,4 procent i skolor drivna av ett landsting. Totalt gick drygt 200 elever i s.k. integrerad undervisning med gymnasieskolan, dvs. fick undervisning i vanlig klass i gymnasieskolan minst halva antalet veckotimmar som enligt timplanen gäller för aktuell årskurs.

Av alla elever i gymnasiesärskolan gick 58 procent en yrkesutbildning på ett nationellt eller specialutformat program medan 20 procent gick i yrkesträning och 21 procent i verksamhetsträning på ett individuellt program. Naturbruks- respektive hotell- och restaurangprogrammen var de populäraste nationella programmen.

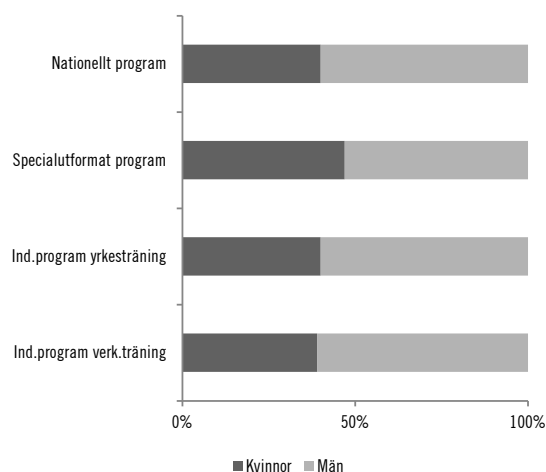
Diagram 5.21 Antalet elever i gymnasiesärskolan fördelat på programtyp, ht 2007–ht 2012

Av eleverna i gymnasiesärskolan är fler män än kvinnor. Den fördelningen gäller också samtliga programtyper. Läsåret 2012/13 var andelen kvinnor, vid mätningen den 15 oktober 2012, mellan 39 och 47 procent för respektive programtyp. Motsvarande andelar för män var således mellan 53 och 61 procent (se diagram 5.21).

Diagram 5.22 Elever i gymnasiesärskolan per typ av program och kön, läsåret 2012/13

Procent

Källa: Skolverket.

Kostnader

Den totala kostnaden, inklusive skolsjuts, för gymnasiesärskolan beräknas för 2012 ha uppgått till drygt 2,8 miljarder kronor, vilket i stort sett är oförändrat jämfört med föregående år. Kostnaden per elev beräknas ha uppgått till 319 300 kronor 2012, vilket är en ökning med 2,7 procent jämfört med 2011.

5.2.11 Personalens behörighet och utbildning

Lärares behörighet är en viktig kvalitetsfaktor i samtliga verksamheter. Flera av regeringens åtgärder inom utbildningsområdet berör detta område. Indikatorer och övrig resultatredovisning när det gäller lärares kompetens och behörighet kommer därför att redovisas samlat under detta avsnitt.

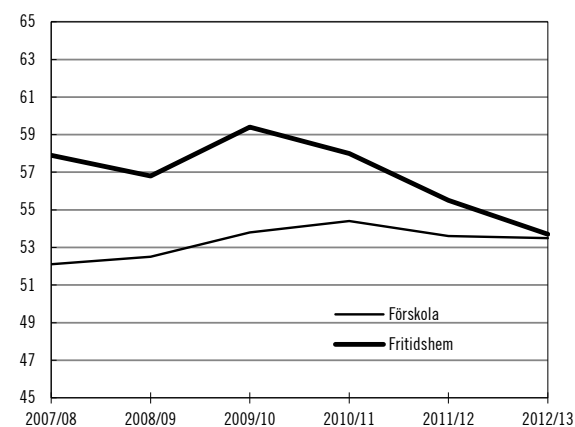
Med anledning av de reformer som är under genomförande kommer det inte vara möjligt att ha en indikator som är jämförbar över tid de närmaste åren. Utvecklingsarbete pågår avseende statistik för lärare och förskollärare och det är regeringens ambition att redovisa andelen legitimerade och behöriga lärare och förskollärare när legitimationssystemet införts fullt ut. Tills dessa uppgifter är tillgängliga kommer regeringen att redovisa lärares och förskollärares behörighet enligt tidigare modell. Under en övergångsperiod kan båda sätten att redovisa behöva användas.

Indikator: Andel av personalen i förskola och fritidshem som har pedagogisk högskoleutbildning

I diagram 5.22 redovisas andelen av personalen (omräknat till heltidstjänster) i förskola och fritidshem som har pedagogisk högskoleutbildning.

Diagram 5.23 Andel av personalen i förskola och fritidshem med pedagogisk högskoleutbildning

Procent

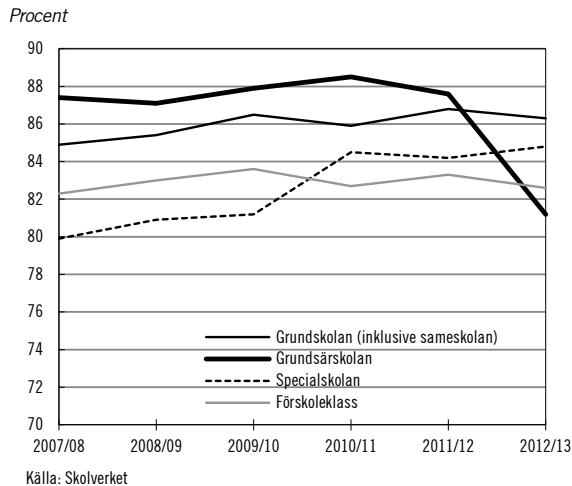
Källa: Skolverket

Andelen av personalen i förskolan som har pedagogisk högskoleutbildning har ökat från 52,1 till 53,5 procent jämfört med för fem år sedan. Andelen kvinnor med pedagogisk högskoleexamen (54 procent) var högre än andelen män (46 procent).

I fritidshemmen har andelen med pedagogisk högskoleutbildning minskat från 57,9 procent 2007 till 53,5 procent 2012. Av de som arbetade i fritidshemmen var de två största grupperna personal med fritidspedagogexamen (27 procent) och med förskolläraexamen (16 procent). Övriga som arbetade i fritidshemmen var bl.a. lärare och fritidsledare. Andelen kvinnor med pedagogisk högskoleexamen var högre (57 procent) än andelen män (42 procent).

Indikator: Andel av lärarna i obligatoriska skolformer samt förskoleklass som har pedagogisk högskoleexamen

Nedan redovisas hur andelen lärare (omräknat till heltidstjänster) med pedagogisk högskoleexamen utvecklats de senaste fem åren.

Diagram 5.24 Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen

Andelen lärare i de obligatoriska skolformerna samt förskoleklassen som har pedagogisk högskoleexamen har ökat jämfört med fem år tidigare i samtliga skolformer utom i grundskolskolan där den minskat. Utvecklingen över tid har dock varit olika i de olika skolformerna. Störst har ökningen varit i specialskolan där andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen ökat med knappt 5 procentenheter, från 79,9 till 84,8 procent under de senaste fem åren. Andelen lärare i specialskolan med specialpedagogisk högskoleexamen var 27,6 procent 2012, vilket är en minskning med drygt 8 procentenheter jämfört med för fem år sedan.

Även i grundskolskolan har andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen minskat det senaste året. I grundskolan har andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen de senaste fem åren ökat med 1,4 procentenheter från 84,9 läsåret 2007/08 till 86,3 procent läsåret 2012/13.

Såväl i grundskolan som i grundskolskolan hade kvinnorna pedagogisk högskoleexamen i högre utsträckning än männen. I grundskolan var det 89 procent av kvinnorna och 78 procent av männen som hade en pedagogisk högskoleexamen medan motsvarande andel i grundskolskolan var 84 procent respektive 79 procent. Motsvarande uppgifter saknas för lärare i specialskolan och förskoleklassen.

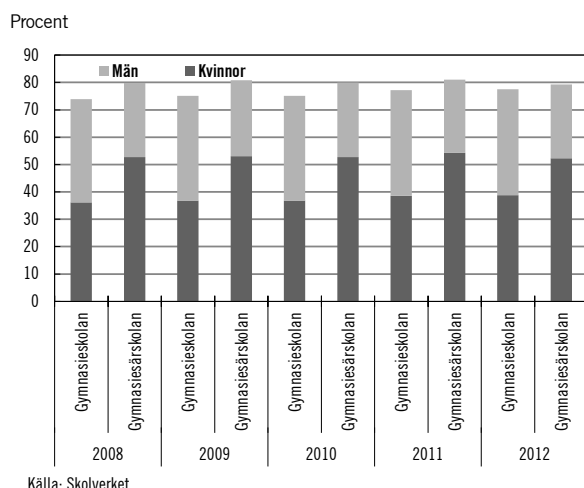
Indikator: Andel av lärarna i gymnasieskolan samt gymnasieskolan som har pedagogisk högskoleexamen

Bland de tjänstgörande lärarna i gymnasieskolan (omräknade till heltidstjänster) har andelen med pedagogisk högskoleexamen ökat kontinuerligt

den senaste femårsperioden, från 72 procent läsåret 2008/09 till 75,1 procent läsåret 2012/13. Av lärarna i allmänna ämnen hade 76,4 procent pedagogisk högskoleexamen läsåret 2012/13 medan motsvarande andel för lärarna i yrkesämnen var 59,5 procent. Bland kvinnliga lärare var andelen med pedagogisk högskoleexamen 83,3 procent och bland manliga lärare 71,8 procent. Mer än 90 procent av speciallärarna eller specialpedagogerna, lärarna i barn- och ungdomsämnen samt lärarna i samhällsorienterande ämnen hade en pedagogisk högskoleexamen. Mindre än 50 procent av lärarna i fordonstekniska ämnen och bygg- eller anläggningstekniska ämnen hade en pedagogisk högskoleexamen. Det fanns även skillnader mellan huvudmän. Av lärarna anställda i kommuner hade 79,4 procent pedagogisk högskoleexamen läsåret 2011/12. Motsvarande andel för de enskilda huvudmännen var 61,6 procent.

Inom gymnasieskolan var andelen tjänstgörande lärare med pedagogisk högskoleexamen (omräknat till heltidstjänster) 77 procent hösten 2012, vilket är en minskning med drygt 2 procentenheter jämfört med föregående läsår. Av lärarna anställda i kommuner hade 79,6 procent pedagogisk högskoleexamen läsåret 2012/13. Motsvarande andel för de enskilda huvudmännen var 59,0 procent.

Diagram 5.25 Andel lärare (heltidstjänster) i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan med pedagogisk högskolebehörighet

5.2.12 Internationella studier

Indikator: Resultat i internationella studier

Sverige deltar i ett antal storskaliga internationella studier och jämförelser när det gäller barn- och ungdomsutbildning. Dessa studier genomförs med viss regelbundenhet på ett noga konstruerat urval av elevpopulationer och är konstruerade för att vara jämförbara över tid. Studierna är uppbyggda efter ramverk som enligt flera rapporter från Statens skolverk stämmer väl överens med innehåll, mål och kunskapskrav i de svenska kurs- och ämnesplanerna. Resultatet från dessa studier är ett viktigt instrument för att jämföra såväl kunskapsutvecklingen som utvecklingen av likvärdighet över tid i den svenska barn- och ungdomsutbildningen och ger också en indikation på hur svenskt skolväsende står sig i internationell jämförelse. Därför är dessa resultat relevanta indikatorer för att mäta måluppfyllelsen för barn- och ungdomsutbildningen. Resultat kommer att redovisas i de fall någon ny studie presenterats sedan föregående års budgetproposition. Se även det inledande avsnittet i detta kapitel.

PISA

OECD genomför vart tredje år den internationella kunskapsstudien Programme for International Student Assessment (PISA). I studien mäts elevers kunskaper och förmågor när det gäller läsförståelse, matematik och naturveten-

skap. Syftet är att undersöka i vilken grad femtonåriga elever har sådan kunskap och kompetens så att de kan anses vara väl rustade inför framtiden. Vid varje mätning är ett av de tre områdena huvudområde, vilket innebär att undersökningen är mer omfattande på det området och att trender med större säkerhet kan avläsas. Den senaste undersökningen genomfördes under våren 2012 med matematik som huvudområde. Resultaten från denna studie presenteras i december 2013 och kommer följaktligen att redovisas i budgetpropositionen för 2015.

IEA-studier

International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA) organiserar ett antal internationella kunskapsmätningar som Sverige deltar i. I studien Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS) undersöks kunskaperna i matematik och naturvetenskap hos elever i årskurs 4 och årskurs 8. Studien genomförs vart fjärde år, senast 2011. Resultaten från TIMSS 2011 visar att svenska fjärdeklassares kunskaper i naturvetenskap har förbättrats sedan 2007 och ligger nu över EU/OECD-genomsnittet.

Resultatförbättringen i naturvetenskap är den första som går i motsatt riktning i förhållande till trenden av resultatförsämringar i internationella undersökningar som observerats sedan mitten av 1990-talet.

För årskurs 8 kan inte någon motsvarande resultatförbättring skönjas. De svenska åttondeklassarna presterar på samma sätt som 2007, fortfarande under genomsnittet för EU/OECD i naturvetenskap. När det gäller matematik visar de svenska eleverna i årskurs 4 och 8 ett lägre resultat i studien jämfört med genomsnittet för elever i EU/OECD-länderna. Resultaten för eleverna i årskurs 4 är oförändrade jämfört med 2007. De svenska resultaten för årskurs 8 har försämrats markant sett över perioden 1995 till 2011, även om försämringstakten har avtagit efter 2003. I matematik och naturvetenskap lär sig också svenska elever mindre mellan årskurs 4 och 8 jämfört med andra jämförbara länder. I likhet med TIMSS-mätningen 2007 är spridningen i svenska elevers matematikresultat i både årskurs 4 och 8 förhållandevis låg i ett internationellt perspektiv, medan spridningen i naturvetenskap ligger på samma nivå som EU/OECD-genomsnittet. De svenska flickorna

och pojkarna presterar i genomsnitt lika bra i såväl naturvetenskap som matematik

Sverige deltog även 1995 och 2008 i Trends in International Mathematics and Science Study Advanced (TIMSS Advanced) som jämför kunskaper i avancerad matematik och fysik hos elever på naturvetenskapliga och tekniska utbildningar som läser sista året i gymnasieskolan. Den tredje omgången av studien genomförs 2015.

Studien Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) jämför läsförmågan hos elever i årskurs 4. Studien genomförs vart femte år, senast 2011. Resultatet av studien visar att de svenska eleverna presterar bättre än genomsnittet i de EU/OECD-länder som deltog. Sett över det senaste decenniet har dock läsförmågan bland de svenska eleverna försämrats. Försämringen i PIRLS 2011 beror främst på att eleverna blivit sämre på att läsa faktatexter. Vidare läser flickor bättre än pojkar, men flickornas resultat har försämrats mer än pojkarnas. Elever med välutbildade föräldrar presterar bättre än elever som har föräldrar med lägre utbildning.

Internationella språkstudien

Under 2011 genomfördes den första internationella språkstudien ESLC, en studie som syftar till att ge EU:s medlemsländer jämförande data om elevers kunskaper i främmande språk. I studien deltog 13 EU-länder. Varje deltagande land prövade de två största främmande språken av engelska, franska, tyska, spanska och italienska. Sverige deltog med elever i årskurs 9 i språken engelska och spanska. I studien mättes förmågorna läsförståelse, hörförståelse och skrivförmåga. De svenska elevernas resultat i engelska står sig generellt mycket bra vid en jämförelse med övriga länder. Sverige är i den absoluta toppen i förmågorna läsa och lyssna och ligger även bra till i förmågan skriva. Samtidigt visar studien att svenska elevers kunskaper i spanska är svaga.

Andra internationella studier av svenskt skolväsende

Sverige deltar även i OECD-studien Teaching and Learning International Survey (TALIS). TALIS är en jämförande enkätstudie som vänder sig till lärare och skolledare och syftar till att beskriva undervisnings- och lärandemiljöer. Studien ligger väl i linje med regeringens satsningar på lärare och skolledare och möjliggör jämförelser med andra länder. Studien genomförs under våren 2013 och resultaten förväntas i juni 2014.

5.3 Statliga insatser

Genomförande av reformer

Många av de stora skolreformerna inom barn- och ungdomsutbildningen trädde i kraft den 1 juli 2011 utom för vuxenutbildningen, där reformerna huvudsakligen började tillämpas den 1 juli 2012. Statens skolverks regeringsuppdrag om implementeringsinsatser har pågått under tre år 2010–2012. Insatserna har avsett framtagande av nya styrdokument, genomförande av konferensserier samt produktion av en mängd skriftligt material, filmer och andra mer interaktivt utformade stödmaterial. I sitt regleringsbrev för 2013 fick Skolverket i uppdrag att fortsätta implementeringen av beslutade reformer inom skolväsendet även under 2013.

Förskolelyftet

Förskolelyftet inleddes 2009 med syftet att utveckla förskolepersonalens kompetens i samband med att förskolans pedagogiska uppdrag förtydligades i läroplanen. Knappt 7 000 anställda deltog i satsningen. Även förskolechefers och förskollärares ansvar för det pedagogiska arbetet i förskolan har förtydligats i den nya skollagen och läroplanen. Under 2012 – 2014 fortsätter därför satsningen med en fortbildning för förskollärare och förskolechefer. Regeringen beräknar totalt ca 120 miljoner kronor för fortbildning som avser barn i behov av särskilt stöd samt uppföljning och utvärdering. Satsningen utvidgades fr.o.m. hösten 2013 med kurser i naturvetenskap och teknik samt flerspråkighet och interkulturalitet för all pedagogisk personal i förskolan.

Säkerhet i förskolan

För att bättre kunna förebygga olyckor och tillbud i förskolan tillsatte regeringen en utredning (dir. 2012:36) som skulle föreslå åtgärder för hur barns säkerhet i förskolan bättre kan förbättras och säkerställas. Utredningens förslag redovisades i april 2013 i betänkandet Fri att leka och lära – ett målinriktat arbete för barns ökade säkerhet i förskolan (SOU 2013:26). Betänkandet har remitterats till den 14 oktober

2013 (U2013/2590/S). Förslagen kommer därefter att beredas inom Regeringskansliet.

Omsorg på kvällar, nätter och helger.

Regeringen har infört ett riktat statsbidrag om totalt 108,5 miljoner kronor under 2013–2016 i syfte att stimulera kommunerna att i ökad omfattning erbjuda omsorg på kvällar, nätter och helger. Skolverket har regeringens uppdrag att betala ut statsbidrag enligt förordningen (2012:994) om statsbidrag för omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Under ansökningsperioden för 2013 har totalt 162 kommuner sökt statsbidrag för totalt 4 246 barn. Riksdagen har efter förslag från regeringen avsatt 15,5 miljoner kronor för denna satsning under 2013.

Elevhälsosatsning

Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att genomföra insatser för en förstärkt elevhälsa (U2011/5947/S). I uppdraget ingår dels ett riktat statsbidrag för personalförstärkningar inom elevhälsan, dels utbildningsinsatser om elevhälsans inriktning och organisation, om skolans ansvar för elever med psykisk ohälsa samt om barn som far illa. I uppdraget ingår också att utarbeta en modell för att följa upp kvaliteten på och tillgången till elevhälsa. Statsbidraget för personalförstärkningar kan användas till att anställa skolläkare, skol-sköterska, skolkurator, skolpsykolog, lärare med specialpedagogisk kompetens och speciallärare. Under 2012 fördelade Skolverket 46 miljoner kronor i statsbidrag till 176 huvudmän. För 2013 har Skolverket beviljat 203 miljoner kronor till 436 huvudmän av dessa var 192 kommuner och 241 fristående. Regeringen beräknar totalt 650 miljoner kronor för uppdraget som pågår under perioden 2012–2015.

Legitimation för lärare och förskollärare

Sedan den 1 juli 2011 har det varit möjligt för lärare och förskollärare att ansöka om legitimation hos Skolverket. Skolverkets arbete med legitimationer har varit mycket omfattande. Detta arbete har av olika skäl försenats och Skol-

verket har begärt förlängd tid för arbetet med att meddela legitimationer för lärare och förskollärare. Orsakerna till förseningen har främst varit att uppdragets omfattning varit större än vad Skolverket förväntade sig. It-system måste byggas, vilket tog längre tid än förväntat. Många ärenden var dessutom mer komplicerade än Skolverket förväntat sig.

Den 10 februari 2012 kom Skolverket in till regeringen med en begäran om ändring av tidpunkten för när vissa bestämmelser om legitimation för lärare och förskollärare ska börja tillämpas (U2012/804/S). Ytterligare en skrivelse kom den 4 april 2012 (U/2012/2236/S), där Skolverket gjorde bedömningen att myndigheten i tillräcklig utsträckning kommer att ha handlagt befintliga och nya ansökningar om legitimation senast den 1 december 2013. Riksdagen har fattat beslut om vissa ändringar i bestämmelser om vem som får bedriva viss undervisning, att vissa lärare och förskollärare har ansvar för den undervisning som de bedriver, vem som får anställas som lärare eller förskollärare utan tidsbegränsning och vem som beslutar om betyg ska börja tillämpas först den 1 december 2013. Riksdagen har efter förslag från regeringen avsatt 35 miljoner kronor för denna reform under 2011, 76 miljoner kronor för 2012 och 75 miljoner kronor för 2013. Vidare har Skolverket tilldelats 71 miljoner kronor för detta ändamål 2013.

Skolverket har sedan den 1 augusti 2011 t.o.m. med den 30 juni 2013 registrerat drygt 152 000 ansökningar om legitimation, och beslut har fattats i 80 procent av dessa ärenden. Fortsättningsvis kommer myndigheten att under resterande del av 2013 administrera ca 3 000 nya ansökningar per månad. Uppskattningsvis innebär detta att ca 170 000 ansökningar beräknas ha kommit in vid årsskiftet 2013/14. De allra flesta av dessa ska vara handlagda när året är slut förutsatt att ansökan kommit in före den 1 september 2013.

Skolverkets handläggningstider har i många fall varit långa då utredningar om bl.a. kurser och behörigheter har varit nödvändiga för att kunna meddela enskilda legitimationer. Skolverket har därför under första kvartalet 2013 fördubblat antalet handläggare som arbetar med legitimationsärenden. Antalet handläggare uppgår nu till 145.

Skolverkets kostnader för legitimationer under 2013 bedöms i nuläget uppgå till

146 miljoner kronor, varav den största utgiftsposten är bemanning. En nedtrappning av medarbetare som hyrts in från Proffice genomfördes inför sommaren 2013. Andra kostnader är It-kostnader, information, ökade lokalkostnader, rekrytering och kontorsutrustning.

Snabbspår för obehöriga lärare eller förskollärare med vissa förkunskaper

Vissa yrkesverksamma lärare eller förskollärare utan behörighetsgivande examen men med tillräcklig utbildning i ämnet eller motsvarande för den aktuella skolformen kan ha arbetat som lärare eller förskollärare under en så lång tid att det finns anledning att ställa andra krav på vilken utbildning som ska krävas för att få lärar- eller förskolläraryxamen. Regeringen har därför i propositionen Vissa skolfrågor (prop. 2012/13:187) bedömt att dessa lärare och förskollärare bör kunna gå en förkortad utbildning till en sådan examen. För dessa lärare och förskollärare ska den verksamhetsförlagda utbildningen och introduktionsperioden anses vara fullgjord i och med ett krav på erfarenhet om minst åtta läsår eller motsvarande under de senaste 15 åren före den 1 juli 2015. Det innebär att utöver tillräckliga ämneskunskaper, eller motsvarande när det gäller förskolan, krävs det för dessa lärare eller förskollärare en utbildning som omfattar 30 högskolepoäng inom den utbildningsvetenskapliga kärnan för att kraven ska anses uppfyllda för en examen som lärare eller förskollärare. Normalt krävs det 60 högskolepoäng inom den utbildningsvetenskapliga kärnan. Någon prövning i form av tillgodoräknande när det gäller övriga krav i examensbeskrivningen ska således inte ske. Utbildningarna bör ges inom ramen för det uppdrag om vidareutbildning av lärare utan lärarexamen, VAL, som regeringen gett till vissa lärosäten.

Lärare inom dans, teater eller rörelse och drama

I princip kan bara den som har en lärar- eller förskolläraryxamen få legitimation. Det finns dock lärare som har en gedigen högskoleutbildning som syftar till att ge kunskap och kompetens för yrkesverksamhet i skolväsendet, utan att det är fråga om lärarutbildning. Som exempel har de personer som har haft för avsikt

att utbilda sig för att undervisa i ämnet dans under många år hänvisats till danspedagogutbildningen, vilket innebär att det inte har funnits några utbildade och behöriga lärare att tillgå. Motsvarande gäller lärare som undervisar i ämnet teater samt ämnet rörelse och drama.

Det är väsentligt att alla elever får undervisning av välutbildade och lämpliga lärare. Regeringen har i propositionen Vissa skolfrågor (prop. 2012/13:187) bedömt att lärare som huvudsakligen undervisar i dans, teater eller rörelse och drama och har en examen från en högskoleutbildning som varit avsedd att ge kompetens för yrkesverksamhet som pedagog i skolväsendet i ett eller flera av de ovan nämnda ämnena, bör kunna få legitimation efter att ha kompletterat sin examen med 30 högskolepoäng inom sådan utbildning som regeringen föreskriver om.

Läraryftet II

Hösten 2011 fick Skolverket i uppdrag att svara för satsningen Läraryftet II, som syftar till att lärare ska bli behöriga i alla skolformer, ämnen och årskurser där de undervisar. Satsningen omfattar även utbildning i ett eller två praktiska eller estetiska ämnen för fritidspedagoger eller motsvarande så att dessa kan bli behöriga lärare och därmed få möjlighet att få legitimation som lärare. Den 1 februari 2012 utökades uppdraget ytterligare på så sätt att Skolverket ska skapa möjligheter för lärare och förskollärare att genom utbildning få en speciallärarexamen med specialisering mot utvecklingsstörning. Syftet är att andelen lärare med legitimation och behörighet ska öka i grundsärskolan, gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna. Riksdagen har efter förslag från regeringen avsatt 442 miljoner kronor för Läraryftet II under 2012. Under 2012 köpte Skolverket 273 kurser för lärare. Drygt 3 000 lärare antogs till en kurs (av dessa var 82 procent kvinnor och 18 procent män). Under 2012 uppgick kostnaderna till drygt 190 miljoner kronor för ersättning till lärosäten och till knappt 57 miljoner kronor för statsbidrag till huvudmän.

Befattningsutbildning för rektorer m.fl.

Sedan mars 2010 är kommuner och landsting skyldiga att se till att nyanställda rektorer går en särskild befattningsutbildning eller en utbildning som kan jämföras med denna. Under 2012 har 1 100 rektorer, förskolechefer och biträdande rektorer antagits till utbildningen. Utbildningen bedrivs vid sex lärosäten och omfattar 30 högskolepoäng fördelade på kurserna skoljuridik och myndighetsutövning, mål och resultatstyrning samt skolledarskap. Knappt 700 av deltagarna avslutade sin utbildning med godkänt resultat under våren 2012. De resterande drygt 100 deltagare som ännu inte nått godkänt resultat, har möjlighet att slutföra sin utbildning inom ett år. Ytterligare 65 deltagare har beviljats studieuppehåll eller avbrutit sin utbildning. Skolverket uppskattar att ca 50 procent av landets rektorer för närvarande genomgår utbildning inom ramen för befattningsutbildningen. Hur många som fortsatt är i behov av utbildning kan inte närmare anges, bl.a. eftersom nya rektorer, förskolechefer etc. tillkommer över tid.

Skolverket har i sin årsredovisning angett att 93 procent av deltagarna är positiva till utbildningen. Många deltagare har särskilt framfört att de har nytta av delkurserna skoljuridik och myndighetsutövning samt mål och resultatstyrning. Skolledarna upplever dock att de fortfarande inte får tillräckliga förutsättningar av huvudmännen att delta i utbildningen, t.ex. när det gäller att avsätta tid för utbildning. Riksdagen har efter förslag från regeringen avsatt 108 miljoner kronor årligen framöver för denna satsning.

Rektorslyftet

Under 2012 har ca 230 rektorer deltagit i fortbildning om 7,5 högskolepoäng på avancerad nivå inom Rektorslyftet, den särskilda satsningen på fortbildning i pedagogiskt ledarskap. Det fanns utrymme för fler deltagare, men vid förfrågan från Skolverket uppgav flera rektorer att de på grund av det intensiva implementeringsskedet av bl.a. en ny skollag, kursplaner och betygsskala har prioriterat att närvara i verksamheten, i stället för att genomgå egen utbildning. Skolverkets utvärdering av rektorslyftet visar att 97 procent av deltagarna är nöjda med utbildningen. Rektorerna anser att de

känner sig stärkta i sin yrkesroll och att de har förbättrat sitt pedagogiska ledarskap. Regeringen har beräknat 20 miljoner för satsningen 2014 (se avsnitt 4.1.8.).

Kampanj för lärar- och förskolläraryrkena

Skolverket fick 2010 i uppdrag att i samarbete med Högskoleverket genomföra en informationskampanj om lärar- och förskolläraryrkena och de nya lärar- och förskolläraryrken utbildningarna. Särskilt viktigt är att öka andelen högpresterande studenter på lärar- och förskolläraryrken utbildningen. Uppdraget, som löpte under två år, förlängdes 2013 och syftar till att attrahera ungdomar och unga vuxna med ett genuint intresse för pedagogik och lärande till lärar- och förskolläraryrkena, främst med inriktning mot ämnesområdena naturvetenskap och teknik. För 2013 har riksdagen efter förslag från regeringen avsatt 5 miljoner kronor för informationskampanjen.

Skolverkets insatser har bl.a. resulterat i en särskild kampanjwebb som samlar ett antal målgruppsanpassade aktiviteter. Skolverket har även deltagit med kampanjen i olika utbildningsmässor och bedrivit en större annonseringskampanj i olika medier.

Kampanjen har blivit uppmärksam och fått en bred spridning bland ungdomar. Den positiva beskrivningen och betoningen av betydelsen av läraryrket har blivit väl mottagen bland ungdomar. Lärarkampanjen har också fått flera priser, bl.a. för effekten av kampanjen: Stora Publishingpriset (i konkurrens med samtliga vinnare i samtliga kategorier) och 100-wattaren (pris för den bästa svenska ideella reklamen). Den senare tävlingen belönar effekten av kampanjer.

Statens skolinspektion

Samtliga kommuner har under 2012 berörts av Skolinspektionens verksamhet i någon form. Inom ramen för sin regelbundna tillsyn fattade myndigheten beslut för 1 237 skolor och 133 verksamheter efter besök hos 279 huvudmän (varav 46 kommunala och 233 fristående). Tre riktade tillsyner slutfördes under året, bl.a. granskades bedömning och betygssättning i skolor med stora avvikelser vid omräkning av

nationella prov. Vidare fattades ca 3 400 beslut utifrån anmälningar om missförhållanden. Den genomsnittliga handläggningstiden för anmälningsärenden har under året minskat från 142 dagar till 120 dagar. Dessutom avslutades tolv kvalitetsgranskningar under 2012, bl.a. om skolsituationen för elever med autismspektrumtillstånd, rektors ledarskap, it i undervisningen samt ett antal granskningar av undervisningen i olika ämnen.

Antalet ansökningar om tillstånd att bedriva fristående skola minskade kraftigt och antalet beslut sjönk från 954 under 2011 till 419 under 2012.

Barn- och elevombudet (BEO) är en del av Skolinspektionen men är självständig i sitt beslutsfattande. Under 2012 har BEO fattat totalt 991 beslut. Under 2012 har BEO kraftigt minskat sina handläggningstider, bl.a. som ett resultat av ytterligare förbättrade arbetsformer.

Skolväsendets överklagandenämnd

Skolväsendets överklagandenämnd är en egen myndighet med Skolinspektionen som värmyndighet. Under 2012 har ärendemängden ökat kraftigt vilket till stor del beror på nya möjligheter att överklaga beslut som tidigare inte var överklagbara. Totalt fattades 519 beslut under 2012, jämfört med 231 beslut året innan.

Specialpedagogiska skolmyndigheten

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) svarar för statens samlade stöd i specialpedagogiska frågor. I detta ingår bl.a. att vid förfrågan erbjuda specialpedagogisk rådgivning, anordna och medverka i kompetensutveckling samt sammanställa och sprida kunskap och resultat av forskning som är relevant för det specialpedagogiska området. Under 2012 genomförde myndigheten knappt 4 000 rådgivningsuppdrag när det gäller specialpedagogiskt stöd. Drygt 13 000 personer deltog i kurs- och kompetensutveckling anordnad av myndigheten. Sammanlagt använde SPSM under 2012 ca 176 miljoner kronor för specialpedagogiskt stöd.

Karriärvägar för lärare

Riksdagen har antagit regeringens proposition Karriärvägar för lärare i skolväsendet m.m. (prop. 2012/13:136, bet. 2013/13:UbU15, rskr. 2012/13:266). De nya bestämmelserna som trädde i kraft den 1 juli 2013 innebär bl.a. att det i skollagen (2010:800) införs ett s.k. målsättningsstadgande om att skolhuvudmän ska sträva efter att inrätta karriärsteg för särskilt yrkeskickliga lärare. Det infördes också en upplysningsbestämmelse om möjligheten för huvudmän att söka statsbidrag för karriärstegen förstelärare och lektor.

Sedan mars 2013 har Skolverket regeringens uppdrag att besluta om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärstegen förstelärare och lektor. Skolverket har under 2013 beslutat om ca 165 miljoner kronor i statsbidrag till 574 skolhuvudmän, varav 274 var kommunala och 300 enskilda. Sammantaget har huvudmännen i sina ansökningar uppgett att de planerar att tillätta 3 678 förstelärartjänster och 102 lektorstjänster. För reformen, inklusive administrativa kostnader, har riksdagen efter förslag från regeringen avsatt 187 miljoner kronor under 2013.

I avsnitt 4.1.4 beskrivs regeringens utökade satsning på karriärvägar.

Nationell samordnare för elever med vissa funktionsnedsättningar

Regeringen beslutade den 28 februari 2013 att en särskild utredare – i egenskap av nationell samordnare – ska stödja kommunala, enskilda och statliga skolhuvudmän som bedriver utbildning för de elever inom specialscolans målgrupp som är döva eller hörselskadade eller har en grav språkstörning och är i behov av teckenspråk (U2013:02, dir. 2013:29). Syftet med uppdraget är att öka elevernas måluppfyllelse och göra det möjligt för eleverna och deras vårdnadshavare att i större utsträckning välja skola. Den nationella samordnaren ska bl.a. fördela statsbidrag till kvalitetshöjande insatser och till ny eller utvidgad hörselverksamhet i kommunal och enskild regi.

Läsa-skriva-räkna

Regeringen beslutade 2008 om ett riktat statsbidrag för att stärka huvudmännens arbete med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Skolverket har haft i uppdrag att hantera statsbidraget. Under 2012 beviljades 244,6 miljoner kronor i statsbidrag för åtgärder som syftar till att stärka arbetet med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Av beviljade medel gick 221,5 miljoner kronor till kommunala huvudmän och 23,1 miljoner kronor till fristående eller statlig huvudman. Sammanlagt beviljades 98 procent av tillgängliga medel. Under 2008–2012 har 1,5 miljarder kronor beviljats för att stärka arbetet med basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Det motsvarar 98,1 procent av vad huvudmännen haft möjlighet att ansöka om. Kommunala huvudmän har beviljats 99,6 procent av vad de haft möjlighet att ansöka om medan enskilda huvudmän beviljats 85 procent. Satsningen har nått många huvudmän och andelen enskilda huvudmän som deltagit har varit hög. Skolverket har i uppdrag att utvärdera satsningen. Skolverkets slutrapport visar bl.a. att tre av fyra huvudmän uppger att elever i årskurs 1–3 i stor utsträckning nått ökad måluppfyllelse i svenska. Hälften av huvudmännen uppger att måluppfyllelsen ökat i matematik.

Kunskapsöversikt över dyslexi-insatser

Det finns relativt stora skillnader mellan de olika screeningtest/karläggningsmaterial och insatser som används för barn och ungdomar med läs- och skrivsvårigheter eller dyslexi. Socialstyrelsen har därför beställt en kunskapsöversikt från Statens beredning för medicinsk utvärdering, med syftet att resultatet bl.a. ska bidra till att barn och ungdomar med läs- och skrivsvårigheter ska utredas på ett likartat sätt över hela landet, att tester och utredningsmaterial som har bäst vetenskapligt stöd ska användas, samt att de som har specifika läs- och skrivsvårigheter eller dyslexi får tillgång till insatser som har vetenskapligt stöd.

Jämställdhet i skolväsendet

Regeringen beslutade 2011 att ge Skolverket i uppdrag att genomföra insatser för att främja

jämställdhet i skolväsendet. Uppdraget omfattar kompetensutveckling för att öka varje elevs lika möjligheter att uppnå målen, fortbildning och stöd i sex- och samlevnadsundervisningen, insatser för att motverka hedersproblematik, för att stimulera elevers läs-, skriv- och språkutveckling, för stärkt kvalitet och jämställdhetsperspektiv i studie- och yrkesvägledning samt kartläggning och analys av åtgärder som har gjorts i syfte att öka andelen män i förskolan. Uppdraget ska genomföras med utgångspunkt i de erfarenheter som Delegationen för jämställdhet i skolan (U 2008:08) gjort. Uppdraget sträcker sig fram till 2014 och flera av insatserna är en fortsättning på regeringens tidigare uppdrag till Skolverket. Regeringen beslutade 2012 även om ett tilläggsuppdrag att främja alla barns och elevers lärande och utveckling avseende jämställdhet, språk och kommunikation.

Nyanlända elever

I maj 2012 fick en utredare i uppdrag att bistå Regeringskansliet med att utreda frågor om utbildning för nyanlända elever (U2012/2834/SAM, U2012:B). Uppdraget innefattade hur mottagandet av nyanlända elever i de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan bör regleras, hur skolförfattningarna bör utformas för att nyanlända elever och elever med annat modersmål än svenska bäst ska lära sig svenska, och hur elever med annat modersmål än svenska på bästa sätt kan stödjas i sin kunskapsutveckling genom stöd i ämnesundervisningen på elevens modersmål. Frågorna om mottagande och skolgång för nyanlända elever redovisades i Utbildning för nyanlända elever – mottagande och skolgång (Ds 2013:6). Skolverket har haft i uppdrag att föreslå hur skolor kan stödjas i att kartlägga och följa upp nyanlända elevers kunskaper, vilket verket redovisade hösten 2012.

Utökad undervisningstid för nyanlända elever

Undervisningen är viktig för en nyanländ elevs möjlighet att komma ikapp andra elever. Som en del i arbetet för att stärka nyanlända elevers resultat har regeringen avsatt medel för ett riktat statsbidrag för en försöksverksamhet med

utökad undervisningstid för nyanlända elever i årskurserna 6–9. Försöksverksamheten ska pågå under tre år. För 2013 har riksdagen efter förslag från regeringen avsatt 15 miljoner kronor för denna försöksverksamhet. Under 2014–2016 beräknas statsbidraget uppgå till 30 miljoner kronor årligen.

Uppdrag att stödja skolor i utanförskapsområden

Trots stora ansträngningar är kunskapsresultaten ofta mycket bristfälliga i skolor som ligger i stadsdelar med utbrett utanförskap. Många elever når inte målen för utbildningen och andelen elever som når behörighet till gymnasieskolans nationella program är låg. Mot bakgrund av detta gavs Skolverket 2012 i uppdrag att under en treårsperiod stödja ett urval av grundskolor i utanförskapsområden. Syftet med uppdraget är att utveckla metoder som är vetenskapligt grundade och verkningsfulla för att stödja eleverna i deras kunskapsutveckling och höja kunskapsresultaten. Under 2012 och 2013 riksdagen efter förslag från regeringen avsatt 20 miljoner kronor årligen för denna satsning. För 2014 beräknar regeringen ytterligare 20 miljoner kronor.

Barns flerspråkiga utveckling i förskolan

I maj 2012 fick Skolverket i uppdrag att öka förskolepersonalens kunskap om barns flerspråkiga utveckling genom att informera landets förskolor om arbetssätt och metoder som stödjer barn som har ett annat modersmål än svenska i deras förmåga att kommunicera såväl på svenska som sitt modersmål (U2012/2891/S). Skolverket skulle också informera förskolorna om lämpligt arbetsmaterial. Uppdraget redovisades den 14 maj 2013.

Nationella minoriteter

Under åren fr.o.m. 2010 till och med 2012 har elva myndigheter haft regeringens uppdrag att följa upp, analysera och redovisa sina interna och externa insatser utifrån minoritetspolitikens mål. Uppdraget har förnyats och precisrats för vissa av myndigheterna och omfattar nu 2013–2015. Skolverket och Skolinspektionen är två av dessa myndigheter. Bland annat har Skolverket under

2012 och 2013 stärkt tillgången till läresurser i de nationella minoritetsspråken genom webbplatsen Tema Modersmål där det ges stöd för modersmålsämnet inom skola och förskola.

Skolinspektionen har bl.a. genomfört en granskning av modersmålsundervisningen och tvåspråkig undervisning i de nationella minoritetsspråken (rapport 2012:2) som visar på de områden som behöver förbättras för att de nationella minoriteternas rätt till undervisning i det nationella minoritetsspråket ska kunna tillgodoses fullt ut.

Skolverket har även verkat inom ramen för regeringens strategi för romsk inkludering (skr. 2011/12:56). Skolverket har exempelvis utbildat romska brobyggare samt utarbetat och utvecklat läromedel på de olika varieteterna av romani chib.

Strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken

Regeringen beslutade 2011 om en strategi för arbetet med att genomföra funktionshinderspolitiken under 2011–2016. Ett antal myndigheter, bl.a. Skolverket, Skolinspektionen och Specialpedagogiska skolmyndigheten har fått i uppdrag att arbeta i enlighet med strategin. För utbildningsområdet har nio delmål fastslagits som tar fasta på utformning och anpassning av undervisningen, tillgänglighet och val av skola samt ökade kunskaper i skolan om funktionsnedsättning och hur elevernas behov bäst bör mötas.

Under 2013 har skolmyndigheterna redovisat den andra lägesrapporten för arbetet med strategin. I lägesrapporten lyfter myndigheterna bl.a. fram att det interna arbetet under året har präglats av samverkan mellan myndigheterna, kompetensutveckling och förankring på ledningsnivå. Exempel på externt riktade åtgärder är att Skolinspektionen har genomfört en kvalitetsgranskning avseende skolsituationen för elever med diagnos inom autismspektrumtillstånd (AST), Skolverket har genomfört en studie om särskilda undervisningsgrupper (publiceras under 2013) och SPSM har genomfört 364 kurser och konferenser med inriktning mot pedagogiska konsekvenser av funktionsnedsättningar. Av lägesrapporten framgår att merparten av de externt riktade insatserna har påbörjats eller genomförts

och att de uppföljningar som gjorts visar en bra utveckling mot delmålen.

Utbildning för vissa ungdomar med funktionsnedsättning

En särskild utredare har i två betänkanden, delbetänkandet Med rätt att välja – flexibel utbildning för elever som tillhör specialskolans målgrupp (SOU 2011:30) och slutbetänkandet Likvärdig utbildning – riksrekryterande gymnasial utbildning för vissa ungdomar med funktionsnedsättning (SOU 2012:24), redovisat förslag om hur en flexibel specialskola skulle kunna införas. De båda betänkandena har remitterats och förslagen bereds inom Regeringskansliet.

Skapande skola

Sedan 2011 omfattar regeringens satsning på kultur i skolan, Skapande skola, hela grundskolan och fr.o.m. 2013 omfattas även förskoleklassen. Satsningen syftar dels till att öka samverkan mellan skolan och det professionella kulturlivet och dels till att öka barns och ungas tillgång till kultur och eget skapande och dels till en ökad målpuppfyllelse i skolan.

För ändamålet har Statens kulturråd under 2013 fördelat drygt 175 miljoner kronor som avsatts under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Totalt har 257 kommuner och 103 fristående skolor tagit del av satsningen och de planerade insatserna beräknas enligt Kulturrådet omfatta drygt 715 000 elever. Under 2012 tog drygt två tredjedelar av det totala elevunderlaget del av Skapande skola.

Skolverket har i uppdrag att, i samråd med Statens kulturråd, sprida exempel på hur skolor har arbetat framgångsrikt med Skapande skola som en del av undervisningen. Syftet är att visa på konkreta tillvägagångssätt i undervisningen för att öka det pedagogiska värdet av satsningen. Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2013.

Myndigheten för kulturanalys har under 2012 initierat en forskningsbaserad utvärdering av Skapande skola. Uppdraget kommer att slutredovisas under hösten 2013.

Insatser för att stärka skolans värdegrund och förebygga mobbing

Regeringen beslutade 2011 att ge Skolverket i uppdrag att genomföra en förnyad satsning för att stärka skolans värdegrund och arbetet mot diskriminering och kränkande behandling under 2011–2014. Inom uppdraget ska Skolverket ge personal och skolledare forskningsbaserad kunskap och verktyg om hur ett framgångsrikt arbete mot diskriminering och kränkande behandling kan bedrivas. Fortbildningen ska bygga på erfarenheter från tidigare regeringsuppdrag samt på svensk och internationell forskning. Skolverket ska även som en del av uppdraget sammanställa och sprida information om beprövade metoder om det förebyggande och åtgärdande arbetet samt arbetet med rutiner för rapportering och uppföljning.

Under 2012 har Skolverket erbjudit kursen Värdegrund och likabehandling, till vilken sammanlagt 750 kursdeltagare från 200 förskolor, grundskolor och gymnasieskolor antagits. Fyra nationella konferenser riktade till skolhuvudmän, rektorer och förskolechefer där totalt 417 personer deltog har arrangerats. För att lyfta betydelsen av värdegrundsarbete och att motverka diskriminering och trakasserier i arbetet med nyanlända har Skolverket tillsammans med Umeås regionala utvecklingscentrum även genomfört utbildningsinsatser för utvecklingsledare, rektorer, skolchefer, politiker och lärare.

Försöksverksamhet med spetsutbildning

Alla elever har rätt att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling, även de elever som redan ligger långt framme. För att skolorna ska kunna utveckla sitt arbete med att stimulera och utmana elever som utvecklas snabbt beslutade regeringen i mars 2011 om förordningen (2011:355) om försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning i grundskolans högre årskurser. Med spetsutbildning avses en utbildning som inrymmer särskild fördjupning och breddning inom ett eller flera ämnen. Eleverna kan läsa gymnasiekurser och få betyg i det eller de ämnen som spetsutbildningen är inriktad mot. I övrigt följer eleverna den ordinarie undervisningen i skolan. Enligt förordningen får Skolverket inför vart och ett av läsåren 2012/13 till 2014/15 besluta att

huvudmän för grundskolan får delta i försöksverksamheten. De första utbildningarna inom försöksverksamheten startade hösten 2012. Skolverket ska årligen lämna en redovisning av omfattningen av försöksverksamheten och en utvärdering av denna till Regeringskansliet.

Matematiklyftet

Sedan mars 2012 har Skolverket haft regeringens uppdrag att, i samverkan med Göteborgs universitet (Nationellt centrum för matematikutbildning), svara för en ämnesdidaktisk fortbildningssatsning för matematiklärare, det s.k. Matematiklyftet. I uppdraget ingår också att genomföra utbildning av matematikhandledare och rektorer samt att utveckla en särskild webbplats för fortbildningen. Fortbildningssatsningen, som pågår t.o.m. vårterminen 2016, har genom en utprövningsomgång inletts i mindre skala under läsåret 2012/13. Under läsåret 2012/13 har totalt 314 matematiklärare, 31 matematikhandledare och 39 rektorer från 33 grundskolor och 29 huvudmän deltagit. Inför det andra året av fortbildningen, läsåret 2013/14, har Skolverket gått ut med en bred förfrågan och ett erbjudande om att delta till samtliga huvudmän i landet, i både grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning och motsvarande skolformer. I ansökningsomgången, som avslutades den 8 februari 2013, anmälde 315 huvudmän intresse att delta med 14 173 lärare. Regeringen beräknar totalt 650 miljoner kronor för satsningen.

Utlandsskolor

På grund av exempelvis vårdnadshavares utlandsvistelse har en del elever sin skolgång på annat sätt än i en kommunal eller fristående grundskola. Regelverket bör vara konsekvent och likvärdigt för alla och Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har därför uppdragit åt en utredare att bistå departementet med att se över vissa frågor som bl.a. rör internationella skolor, utlandsskolor och riksinternatskolor (U2012/3777/SAM). Uppdraget redovisades den 31 maj 2013. Utredarens förslag bereds inom Regeringskansliet.

Stöd till läxhjälp (Mattecentrum)

Regeringen har tilldelat den politiskt och religiöst obundna ideella föreningen Mattecentrum 2 miljoner kronor i verksamhetsstöd för 2013. Mattecentrum erbjuder gratis läxhjälp i högstadie- och gymnasiematematik. Föreningens verksamhet når över 100 000 barn och ungdomar och är ett viktigt komplement till de insatser som genomförs inom skolväsendet för att förbättra resultaten i matematik.

Naturvetenskap och teknik

Skolverket har under 2012–2016 regeringens uppdrag att planera och genomföra systematiska utvecklingsinsatser inom ämnesområdena naturvetenskap och teknik (NT) i skolväsendet. Exempel på insatser är utbildning av NT-utvecklare och webbaserade undervisningsstöd. I budgetpropositionen för 2013 beräknade regeringen att 30 miljoner kronor per år t.o.m. 2016 skulle avsättas för satsningen.

Spridning av forskning

Skolverkets instruktionsenliga uppdrag att sammanställa och sprida kunskap om resultat av forskning inom skolväsendet har förstärkts under året med 2,5 miljoner kronor.

Skolverket har under året fått i uppdrag att föreslå bildande av ett eller två ämnesdidaktiska centrum för naturvetenskap och teknik. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet den 1 oktober 2013. Syftet är att stärka och stimulera den ämnesdidaktiska forskningen inom naturvetenskap och teknik och sprida dess resultat.

Skolverket har också fått i uppdrag att stärka verksamheten vid Nationellt centrum för matematikutbildning vid Göteborgs universitet genom en förstärkning av medlen om totalt 1,7 miljoner kronor.

Studie- och yrkesvägledning inom gymnasieskolan

Information och vägledning behöver vara utformad så att alla elever får en helhetsbild över vilka utbildningsmöjligheter som finns för att kunna göra väl underbyggda val. Särskilt viktigt

är detta för elever som av olika skäl har svårt att orientera sig i utbildningssystemet och inte har föräldrar som kan hjälpa dem. Studie- och yrkesvägledare behöver kontinuerligt utveckla sin kompetens för att upprätthålla och utveckla kvaliteten inom vägledningen. För 2013 avsatte riksdagen 10 miljoner kronor för fortbildning av främst studie- och yrkesvägledare. Därutöver avsatte Riksdagen 2 miljoner för att ta fram en fortbildningsinsats för studie- och yrkesvägledare i gymnasieskolan, särskilt med inriktning på hur man löser de etableringssvårigheter som unga med funktionsnedsättningar möter på arbetsmarknaden samt på det stöd från olika myndigheter som ungdomar kan få.

Utökad undervisningstid i matematik

Riksdagen har antagit regeringens proposition Utökad undervisningstid i matematik (prop. 2012/13:64, bet. 2012/13:UbU16, rskr. 2012/13:199). De nya bestämmelserna som trädde i kraft den 1 juli 2013 innebär att såväl den minsta totala undervisningstiden i grundskolan och motsvarande skolformer som undervisningstiden i ämnet matematik i grundskolan, ska ökas med 120 timmar. Regeringen bedömer i propositionen att den utökade undervisningstiden i grundsärskolan, specialskolan och sameskolan bör användas för ämnet matematik. Vidare innebär de nya bestämmelserna en ändring av grundskolans timplan som innebär att antalet undervisningstimmar i svenska eller svenska som andraspråk, matematik och engelska inte ska få minskas vid skolans val.

Entreprenörskap i skolan

Regeringen beslutade i maj 2009 om en strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet, som innebär att entreprenörskap ska löpa som en röd tråd genom utbildningssystemet. Utbildning som inspirerar till entreprenörskap kan bidra till att fler unga människor får kunskap om och en vilja att starta och driva företag. Entreprenörskap handlar också om att tänka nytt, se möjligheter och att lösa problem. Entreprenöriella kompetenser efterfrågas av arbetsgivare. Skolverket har fått i uppdrag att stimulera arbetet med entreprenörskap i skolan. Det handlar t.ex. om att främja skolors samarbete med ar-

betslivet, erbjuda kompetensutveckling inom området entreprenörskap, underlätta erfarenhetsutbyte samt fördela utvecklingsmedel till skolhuvudmän och verksamhetsstöd till organisationer. Riksdagen avsatte för detta ändamål sammanlagt 29 miljoner kronor 2012, varav 12 miljoner kronor gick till organisationen Ung Företagsamhet (UF).

Uppföljning och granskning av it i undervisningen

Av skollagen följer att eleverna ska ha tillgång till de lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning. Av läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr 11) framgår det att eleverna ska kunna använda modern teknik som ett verktyg för kunskapsökande, kommunikation, skapande och lärande. Skolinspektionens granskning under läsåret 2011/12 av hur it används i undervisningen visade att skolledningen inte styr användningen på ett aktivt sätt och att det finns ett behov av kompetensutveckling inom området hos lärarna. Granskningen visade även att satsningar på inköp av it-utrustning i många fall inte har åtföljts av satsningar för att utveckla användningen av it så att det blir ett stöd i det pedagogiska arbetet och gynnar elevernas kunskapsutveckling och lärande.

Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att kontinuerligt följa upp och ge en nationell bild av barns, elevers och lärares it-användning och it-kompetens. Den senaste redovisningen lämnades till Regeringskansliet i april 2013 och av den framgick det bl.a. att i grundskolan har elevernas tillgång till datorer fördubblats sedan 2008. Det finns även en tydlig trend mot 1 till 1, dvs. en dator per elev, i många skolor. Trots det är användningen av it fortsatt låg i flera ämnen. Även lärarnas tillgång till egna datorer har förbättrats men också i denna studie framkommer att det finns ett stort kompetensutvecklingsbehov hos lärarna, bl.a. om hur it kan utgöra ett pedagogiskt verktyg.

Meritpoäng

Från och med antagningen hösten 2010 till universitet och högskolor har nya tillträdesregler införts. Meritpoäng ges bl.a. som tillägg till jämförelsetalet för vissa kurser vid urval till ut-

bildning på grundnivå. Meritpoäng infördes bl.a. för att uppmuntra elever att bättre förbereda sig för högskolestudier genom att läsa relevanta kurser. Efter en reformering av meritpoängssystemet ges i dag meritpoäng för kurser i engelska, matematik och moderna språk. Att läsa fördjupning i dessa kurser ger sökande från gymnasieskolan flera möjligheter att förbättra sin konkurrenssituation. Under 2009–2012 har andelen elever som läser matematik C och E ökat från 35 procent till 42 procent respektive 10 procent till 14 procent. Elever som läser moderna språk steg 4 har ökat från 15 procent till 21 procent under samma tidsperiod. De nya reglerna fortsätter att påverka elevernas studieval så att fler läser utökad program. Samtidigt läser färre elever reducerat program då den tidigare möjligheten för elever att kunna påverka sin genomsnittliga betygspoäng genom att taktiskt reducera bort kurser som de upplevde som svåra att klara har tagits bort.

Gymnasial lärlingsutbildning

Efter tre års försöksverksamhet infördes hösten 2011 lärlingsutbildning som en ordinarie utbildningsform inom gymnasieskolan. Under försöksverksamhetens tre läsår deltog sammanlagt ca 13 200 elever, vilket motsvarade drygt 6 procent av all yrkesutbildning. Majoriteten av lärlingarna var män och byggprogrammet var den i särklass vanligaste utbildningen. I den reformerade gymnasieskolan har omfattningen av lärlingsverksamheten inte varit lika stor. Det totala antalet lärlingar i den reformerade gymnasieskolan under vårterminen 2013 beräknas till 4 100 lärlingar med utbildningskontrakt jämfört med 3 400 höstterminen 2012. Liksom i försöksverksamheten var byggprogrammet det program med flest antal lärlingar.

Skolhuvudmän som anordnar lärlingsutbildning kan ansöka om statsbidrag motsvarande 40 000 kronor per läsår för varje elev som deltar i lärlingsutbildningen. Statsbidraget är främst avsett att täcka arbetsplatsens kostnader. Skolhuvudmannen kan som mest nyttja 10 000 kronor av statsbidraget för sina omkostnader och bidraget har främst använts för att bekosta utgifter för lärlingssamordnare eller andra personalomkostnader. Statsbidrag utbetalas under förutsättning att ett utbildningskontrakt upprättats mellan arbetsplats, huvudman och elev.

Skolverket har i rapporten Gymnasial lärlingsutbildning de tre första åren 2008–2011 (rapport 373, 2012) följt upp deltagande elevers erfarenheter och studieresultat. Skolverket konstaterar i sin rapport att mer än var tredje deltagare i lärlingsutbildningen redan har varit elev i gymnasieskolan och alltså inte var nybörjare. Var fjärde elev lämnade lärlingsutbildningen under det första året och ytterligare tio procent under det andra året. De allra flesta övergick till att fortsätta utbildningen på samma program men skolbaserat. I en enkät till lärlingarna i årskurs 3 på våren 2011 svarade mer än hälften att de fått erbjudande om anställning. Av Skolverkets lägesbedömning 2013 (rapport 387, 2013) framgår att många elever som gått en lärlingsutbildning är mycket nöjda med den utbildning de fått och uppskattar utbildning på en arbetsplats. Skolinspektionens kvalitetsgranskning av gymnasial lärlingsutbildning (R 2013:02) visar på stora skillnader i kvalitet mellan skolorna och att samarbetet med arbetslivet behöver utvecklas ytterligare för att öka engagemanget och därmed kvaliteten i det arbetsplatsförlagda lärandet.

Kvalitet inom yrkesutbildningen

I slutbetänkandet från den nationella lärlingskommittén Gymnasial lärlingsutbildning (SOU 2011:72) – med fokus på kvalitet konstateras att lärlingsutbildning har en betydande potential, men att det finns behov att utveckla kvaliteten. Skolinspektionen beskrev i sin kvalitetsgranskning Arbetsplatsförlagd utbildning i praktiken (Rapport 2011:2) omfattande kvalitetsbrister i det arbetsplatsförlagda lärandet inom gymnasieskolan. Mot bl.a. denna bakgrund har regeringen uppdragit åt Skolverket att bidra till utveckling av kvaliteten i gymnasial lärlingsutbildning, det arbetsplatsförlagda lärandet som förekommer inom yrkesutbildning som är i huvudsak skolförlagd och yrkesintroduktion (U2012/757/GV). Uppdraget omfattar bl.a. insatser för att underlätta planering, genomförande och uppföljning av gymnasial lärlingsutbildning och insatser för att höja kvaliteten i det arbetsplatsförlagda lärandet. Uppdraget omfattar också insatser för att bedöma yrkesutbildningens relevans för arbetsmarknaden och insatser för att stödja och utbilda handledare.

Det senare uppdraget har kompletterats med att myndigheten i regleringsbrevet för 2013 uppdragits att upphandla eller genomföra utbildning för handledare på arbetsplatser som tar emot elever för arbetsplatsförlagt lärande. För uppdraget har det avsatts 30 miljoner kronor för 2013. För 2014, föreslår regeringen att det avsätts 30 miljoner kronor och beräknar 30 miljoner kronor för 2015 och 2016. Därutöver har regeringen beslutat om en statsbidragsbidragsförordning för att vidareutveckla kvaliteten i det arbetsplatsförlagda lärande som sker inom ramen för den skolförlagda yrkesutbildningen i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. För ändamålet har riksdagen avsatt 25 miljoner kronor för 2013. För 2014 föreslår regeringen att det avsätts 50 miljoner kronor och beräknar 30 miljoner kronor för 2015 och 2016.

Yrkeslärare

Kvalificerade yrkeslärare är en förutsättning för en yrkesutbildning av hög kvalitet. Samtidigt är det i dagsläget en stor brist på yrkeslärare.

Eftersom blivande yrkeslärare är en målgrupp med delvis annan bakgrund och andra förutsättningar än andra lärargrupper har regeringen bedömt att det finns särskilda behov av att underlätta en kombination av arbete och studier för denna grupp. Under 2013 inrättade regeringen ett statsbidrag för behörighetsgivande utbildning för lärare i yrkesämnen som möjliggör för aktiva yrkeslärare att få en nedsättning i tjänst för att delta i lärarutbildning. Staten bekostar viss nedsättning av tjänstgöringsgrad och huvudmannen medfinansierar. Under den första ansökningsomgången som avslutades den 13 maj 2013 hade det till Skolverket inkommit ansökningar gällande ca 217 yrkeslärare, vilket motsvarar ca hälften av platserna. Totalt har 151 miljoner kronor beräknats för satsningen 2013–2017. Antalet sökande till yrkeslärarutbildningarna har ökat med 43 procent sedan 2011.

Vidare har regeringens satsning på kompetensutveckling av lärare i yrkesämnen som startade 2012 fortsatt under 2013. Yrkeslärarnas fortbildningsbehov innebär att den egna yrkeskompetensen måste hålla jämna steg med den tekniska utvecklingen och förändringar som sker i respektive bransch. För att upprätthålla kvaliteten i yrkesutbildningen behöver denna grupp få möjligheter till kontinuerlig fortbildning inom

det yrkesområde de utbildar elever för. Hittills har 536 yrkeslärare ansökt till Skolverket om att få delta i olika kompetensutvecklingsinsatser, t.ex. att delta i praktisk verksamhet ute på en arbetsplats.

Gymnasial spetsutbildning

Regeringen har infört en försöksverksamhet med gymnasial spetsutbildning i matematik, naturvetenskapliga, samhällsvetenskapliga och humanistiska ämnen. Efter en förlängning avser försöksverksamheten utbildning som startar 1 juli 2009–30 juni 2016. Genom försöket ges ungdomar med särskild begåvning och fallenhet möjlighet att få en gymnasieutbildning som erbjuder eleverna särskild breddning och fördjupning inom det ämne eller ämnesområde utbildningarna avser. Parallellt med studierna i gymnasieskolan ska eleverna kunna läsa kurser vid ett universitet eller en högskola.

Skolverket får fatta beslut om deltagande i försöksverksamheten för högst 20 utbildningar och ska sträva efter att utbildningarna är jämnt fördelade över landet. Skolverket ska även följa upp och utvärdera försöksverksamheten. Både vid beslut om deltagande och vid utvärdering och slutredovisning, som lämnas senast den 15 augusti 2014, ska samråd ske med Universitetskanslersämbetet.

Försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan

Sedan hösten 2011 pågår en försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan (förordningen [2010:2040] om försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan). Med Skolverkets tillstånd bedrivs utbildningen av 18 anordnare läsåret 2012/13. Hösten 2012 deltog 273 elever i utbildningen. Regeringen har förlängt försöksverksamheten med ett läsår till och med vårterminen 2015. Till varje skolhuvudman som deltar i försöksverksamheten lämnas ett statsbidrag med 50 000 kronor per elev som ska täcka ca hälften av utbildningskostnaden. Regeringen beräknar totalt ca 40 miljoner kronor per år för satsningen t.o.m. läsåret 2014/15.

Tekniksprånget

Hösten 2012 inleddes en satsning på förmedling av praktikplatser inom teknikområdet för ungdomar som har avslutat naturvetenskapligt eller tekniskt program i gymnasieskolan, i syfte att ungdomarna ska bli intresserade att vidareutbilda sig inom dessa områden. Totalt antogs 213 praktikanter varav 212 fullföljde praktiken under 2012. Under 2013 har ca 420 praktikplatser funnits att söka. Detta är lägre än den beräknade mängden, vilket i huvudsak beror på lägre deltagande från företagen på grund av den finansiella oron som många företag upplever. Prognosen för kommande praktikperioder ser dock mer lovande ut.

En reformerad gymnasiesärskola

Riksdagen har antagit regeringens proposition En gymnasiesärskola med hög kvalitet (prop. 2011/12:50, bet. 2011/12:UbU9, rskr. 2011/12:141) med förslag till en reformering av gymnasiesärskolan. De nya bestämmelserna ska börja gälla fr.o.m. höstterminen 2013. Det kommer att finnas nio nya nationella program samt individuella program och utbildningen ska kvalitetssäkras på nationell nivå. Samarbetet mellan gymnasiesärskolan och arbetslivet ska stärkas. Reformeringen av gymnasiesärskolan syftar också till att elevernas valfrihet ska öka. De får större möjligheter att välja utbildningsvägar och på samma sätt som eleverna i gymnasieskolan får de möjlighet till stöd till inackordering om de väljer en utbildning i en annan kommun. Regeringen har under 2012 beslutat om ändringar i gymnasieförordningen (2010:2039) med anledning av reformeringen av gymnasiesärskolan. Skolverket ska under året föreskriva om ämnes- och ämnesområdesplaner och har regeringens uppdrag att genomföra reformen.

5.4 Analys och slutsatser

Antal barn i förskolan fortsätter att öka och utvecklingsinsatser för personalen prioriteras

Förskolan har byggts ut snabbt och utbyggnaden fortsätter. Andelen barn i åldern 3–5 år som är inskrivna i förskolan ökar. Ökningen beror på

att en allt högre andel av familjerna i valet mellan olika verksamhetsformer nu väljer förskolan.

Förklaringar till utvecklingen kan vara kommunernas skyldighet att erbjuda plats för barn till arbetslösa eller föräldralediga och att den allmänna förskolan utökats till att omfatta även 3-åringar. I och med den nya skollagen och den omarbetade läroplanen för förskolan, som båda började tillämpas under 2011, har ambitionsnivån för förskolan höjts. Förskolan har blivit en egen skolform och det pedagogiska uppdraget har förtydligats i läroplanen.

För att intentionerna i de ändrade styrdokumenterna ska uppnås i verksamheterna har givetvis personalen en avgörande roll. Eftersom förskollärarna har fått ett tydligare ansvar för det pedagogiska arbetet har regeringen genomfört en rad insatser för att stärka denna yrkesgrupp. En ny förskollärarytbildning startade hösten 2011 och en förskollärarytlegitimation har införts för att garantera kvaliteten och höja yrkets status. Under 2011 avslutades den treåriga utbildningssatsningen förskolelyftet. Regeringen anser att det är viktigt att fortsätta arbetet med att förbättra kompetensen hos personalen i förskolan och inledde därför under 2012 ytterligare en satsning som riktar sig mot förskollärare och förskolechefer samt annan pedagogisk personal som sträcker sig t.o.m. 2014.

Elevresultat

Indikatorerna som visar resultat på nationella prov, betyg och behörighet i grund- och gymnasieskolan kan sägas mäta både kvalitet och förutsättningar för eleverna att nå de nationella målen och utveckla sina kunskaper, färdigheter och kompetenser så långt som möjligt.

Sammantaget visar dessa resultatmått på små förändringar under den senaste femårsperioden. Andelen elever som når målen är fortsatt lägst i ämnena matematik, biologi, fysik och kemi. En positiv trend värd att lyftas fram är dock att andelen elever som uppnår målen i samtliga ämnen i grundskolan stadigt ökat de senaste åren, om än långsamt. Vissa av dessa indikatorer pekar på mycket goda resultat, t.ex. andelen elever som fått minst betyget Godkänt i Engelska A, Matematik A och Svenska B/Svenska som andraspråk B i gymnasieskolan. Resultaten på nationella prov i årskurs 9 visar att, jämfört med för fem år sedan, andelen elever som fått minst provbetyget

Godkänt har ökat i svenska, svenska som andraspråk och engelska. I matematik har denna andel däremot minskat något. Resultaten på nationella prov i naturorienterande ämnen i årskurs 9 visar att en oroande låg andel når minst provbetyget Godkänd, framför allt i biologi och kemi. Resultaten på nationella prov i Svenska/Svenska som andraspråk B och Svenska/Svenska som andraspråk 1 och Engelska A och Engelska 5 visar också på hög måluppfyllelse, medan resultaten i Matematik A och Matematik 1 a–c är sämre. Likaså ökar det genomsnittliga meritvärdet i grundskolan stadigt, medan behörigheten till gymnasieskolans nationella program minskar. Att andelen behöriga till gymnasieskolan minskar beror i huvudsak på att måluppfyllelsen i matematik i grundskolan har minskat. Den negativa resultatutvecklingen i matematikämnet som framgår av nästan samtliga resultatindikatorer är oroande. Enligt Statens skolverks rapport Likvärdighet i svensk grundskola? (rapport 374) har dessutom spridningen i matematikbetygen ökat successivt. Även resultaten i svenska som andraspråk i grundskolan är mycket oroande.

Dock består utbildningen i grund- och gymnasieskolan av fler ämnen än svenska, matematik och engelska. Indikatorn som visar det samlade betygsgenomsnittet i gymnasieskolan har i stort sett legat konstant under den senaste femårsperioden. Ökningen av det genomsnittliga meritvärdet i grundskolan beror främst på att de genomsnittliga betygen ökat i de praktiska och estetiska ämnena, teknik och engelska. I den internationella språkstudien, ESLC, bekräftas också att elever i den svenska skolan uppvisar mycket goda kunskaper i engelska.

Nationella prov är ett viktigt verktyg i en mål- och resultatstyrd skola. De kan ge information om måluppfyllelsen på elev-, skol- och nationell nivå. Nationella prov har införts i årskurs 3, 6 och 9 i grundskolan vilket ger ökade möjligheter att utvärdera skolors kvalitet. Proven har konstruerats för att mäta måluppfyllelse i ämnet, inte främst för att mäta kunskapsutveckling över tid på nationell nivå. Regeringen har gett Skolverket i uppdrag (U2011/6543/S) att kvalitets-säkra de nationella proven så att de bl.a. bättre ska kunna mäta kunskapsutvecklingen över tid. Sedan ett antal år tillbaka presenterar också Skolverket, på regeringens uppdrag, jämförelser mellan slutbetyg och provbetyg på skolnivå. Dessa jämförelser tyder på att det finns stora

skillnader mellan skolors betygsättning i förhållande till proven. Till viss del är sådana skillnader motiverade men stora och systematiska skillnader kan indikera betygsinflation. Sådana skillnader bör, i syfte att motverka detta, uppmärksammas av Skolverket och av Statens skolinspektion i sin tillsyn. För att nationella prov ska kunna bidra till en likvärdig och rättvis betygsättning krävs att de genomförs på ett rättssäkert sätt och att bedömningen sker i linje med tydliga nationella bedömningsanvisningar. I syfte att stödja en likvärdig bedömning av de nationella proven har bl.a. Skolinspektionen sedan 2010 i uppdrag att genomföra central rättning av vissa nationella prov. Skolinspektionens redovisningar av uppdraget avseende prov genomförda 2009–2011 visar att det generellt är omfattande avvikelser mellan ursprungs rättarens bedömning och Skolinspektionens bedömning, framför allt på de delprov där eleven ska avge sitt svar i form av en egenhändigt producerad text, exempelvis en uppsats (U2010/2499/G, U2011/3315/GV, U2012/4474/GV). Skolor med omfattande avvikelser följs upp av Skolinspektionen som bedömer att omrättningen har bidragit till ökad likvärdighet då skolorna i dag har färre avvikelser än tidigare. Fr.o.m. 2013 har Skolinspektionens uppdrag ändrats så att urvalet av skolor som omfattas kopplas till Skolinspektionens tillsynscykel.

Varje elev har rätt till en minsta garanterad undervisningstid och huvudmännen har ansvaret för att fördela undervisningstiden mellan kurser. Därmed finns det en risk att mer undervisningstid läggs på kurser som kostar mindre att bedriva, så att undervisningen i kurser som är dyrare minskas. Styrningen av undervisningstiden i gymnasieskolan bör därför bli tydligare för att tillförsäkra alla elever den minsta garanterade undervisningstiden och därmed också likvärdiga möjligheter att nå så långt som möjligt i förhållande till kunskapskraven i varje kurs och ämne. Vid sidan om de årliga indikatorerna som beskriver elevresultat ovan, är de internationella jämförande studierna viktiga verktyg för att bedöma kunskapsutvecklingen och utvecklingen av likvärdigheten i skolväsendet. I huvudsak ger dessa en enig bild av att resultaten inom matematik, naturvetenskap och läsförståelse i grundskolan har försämrats sedan början/mitten av 1990-talet. Resultaten i naturvetenskap i årskurs 4 har förbättrats enligt TIMSS

2011 jämfört med 2007, men det är för tidigt att säga att resultatutvecklingen har vänt.

I den senaste PISA-studien som gjordes 2009 har spridningen i läsprestationer hos svenska 15-åringar ökat. I PIRLS-studien 2011 finns inte någon tendens till ökade skillnader i läsprestation i årskurs 4 jämfört med tidigare omgångar av studien. Ett positivt resultat är i stället att Sverige tillhör de länder med en relativt liten resultat spridning mellan eleverna. I TIMSS 2011 är skillnaderna i matematikresultat mellan de högt respektive lågt presterande eleverna mindre både i årskurs 4 och i årskurs 8 i Sverige jämfört med andra länder. Skillnaderna mellan hög- och lågpresterande elever bedöms inte heller ha förändrats över tid. I naturvetenskap är skillnaderna i resultat mellan hög- och lågpresterande elever däremot större och ligger på samma nivå som i övriga EU/OECD-länder.

I Sverige, som i de flesta andra länder, läser flickor bättre än pojkar. PISA-studien 2009 visar att både de 15-åriga flickornas och pojkarnas resultat i läsförmåga har sjunkit, men pojkarnas nedgång i läsförmåga är betydligt större än flickornas. PIRLS-studien 2011 visar i stället att läsförmågan i årskurs 4 har försämrats mer hos flickor än hos pojkar. Skillnaden mellan flickors och pojkars läsresultat har därmed också minskat. Både PISA-studierna och TIMSS-studierna visar att flickor och pojkar i genomsnitt är lika bra i både matematik och naturvetenskap. Däremot är pojkar och flickor olika duktiga på olika delområden inom ämnena.

Enligt TIMSS-studien 2011 är betydelsen av socioekonomisk bakgrund för elevens resultat i Sverige mindre i matematik, men lika stor i naturvetenskap i jämförelse med de andra deltagande EU/OECD-länderna. Enligt PIRLS-studien 2011 är tillgång till resurser i hemmet av fortsatt stor betydelse för de svenska elevernas läsförståelse. Enligt TIMSS- och PIRLS-studierna har vidare elever som är födda i Sverige och har minst en förälder född i Sverige högre resultat i läsförmåga, naturvetenskap och matematik jämfört med de elever som antingen är födda i Sverige med två föräldrar födda utomlands eller är födda utomlands. När hänsyn tas till elevernas socioekonomiska bakgrund minskar skillnaderna mellan elevgrupperna, men de försvinner inte.

Skillnaderna i resultat mellan elever med svensk bakgrund och elever som har invandrat till Sverige före 7 års ålder har minskat något.

Samtidigt är skillnaderna i resultat mellan elever som har invandrat efter 7 års ålder och övriga elever fortsatt stora. En anledning till detta är troligen att elevernas genomsnittliga invandringsålder ökat de senaste åren. Dessa skillnader är en stor utmaning för svensk skola. Som regel ställer mottagandet av nyanlända elever stora krav på skolan att anpassa utbildningen för elever med mycket skilda förutsättningar och behov. Samtidigt som eleven ska lära sig ett nytt språk behöver hon eller han ofta hämta in flera års kunskapsutveckling under kortare tid jämfört med barn och ungdomar som gått hela sin skolgång i den svenska skolan. Flera undersökningar visar att kommuner och skolor många gånger brister i mottagandet av nyanlända elever (se t.ex. Skolinspektionen 2009, Utbildning för nyanlända elever).

Indikatorerna som visar andelen elever som får slutbetyg och som når grundläggande högskolebehörighet inom tre år mäter måluppfyllelsen på ett mer övergripande plan. Resultaten är inte tillfredsställande. Att bara 69 procent av eleverna i gymnasieskolan når slutbetyg inom tre år och endast 61 procent grundläggande högskolebehörighet, vilket var ett krav för utbildningar som påbörjades före Gymnasieskola 2011, är inte bra. Det är mot bakgrund av den låga måluppfyllelsen som den nya gymnasieskolan infördes 2011, och de första eleverna som gått i den reformerade gymnasieskolan går ut våren 2014. Delvis beror de ovan nämnda resultaten på att alla inte haft tillräckliga kunskaper med sig från grundskolan, men också på att eleverna i viss uträkning bytt program. Eftersom det är känt att elever som byter program oftare avbryter sina studier kan detta i sin tur få konsekvenser i form av ökad ungdomsarbetslöshet. Sedan hösten 2011 gäller således andra förutsättningar, då kraven för att vara behörig till gymnasieskolans nationella program har skärpts och en ny gymnasieskola införts.

Läraryrkighet

Det är positivt att andelen behöriga lärare och förskollärare ökar i förskolan, grundskolan, specialskolan och gymnasieskolan, jämfört med för fem år sedan. I fritidshemmen och grundsärskolan har dock andelen behöriga lärare minskat. Det finns samtidigt orosmoment, som exempel-

vis den fortsatt låga andelen behöriga yrkeslärare och minskad andel behöriga modersmålslärare.

Många möjliga förklaringar till de sjunkande resultaten

I en forskningsöversikt från Institutet för arbetsmarknads-, och utbildningspolitisk utvärdering, IFAU, (rapport 2010:13) konstateras att ungefär tio procent av variationen i elevernas resultat kan hänföras till lärarfaktorn, vars storlek enligt denna översikt är jämförbar med elevernas sociala och utbildningsmässiga bakgrund. Även om förklaringar till denna variation bara är delvis kända framstår inte minst den ämnesdidaktiska kompetensen som viktig i sammanhanget. IFAU gör också den sammantagna bedömningen att ändrade arbetsformer troligen är den viktigaste förklaringen till den genomsnittliga resultatförsämringen. Liknande slutsatser kom Skolverket fram till 2009 i kunskapsöversikten Vad påverkar resultaten i svensk grundskola? Enligt Skolverket beror resultatförsämringen på ett komplext pussel av faktorer som bl.a. den ökade segregeringen i samhället, bristande styrning av skolan och en undervisning där allt mer tid ägnas åt ensamarbete.

Regeringens insatser

Regeringen ser självfallet mycket allvarligt på resultatförsämringen och har under de senaste åren genomfört och initierat en rad olika reformer och insatser som syftar till att förbättra kunskapsresultaten i skolan. En obligatorisk utbildning samt en påbyggnadsutbildning för rektorer har införts. Dessutom har stora satsningar på kvalificerad fortbildning för lärare och förskolans personal genomförts. Genom Lärarlyftet gavs lärare möjlighet till fortbildning för att förstärka sin ämnesteoritiska och ämnesdidaktiska kompetens. Genom Lärarlyftet II ges nu anställda lärare med lärarexamen möjlighet att komplettera sin behörighet i ämnen som de undervisar i, men där de saknar behörighet.

Genom regeringens karriärutvecklingsreform ges särskilt yrkesskickliga lärare möjlighet att göra karriär samtidigt som de fortsätter att bedriva en undervisning av god kvalitet. Syftet är att lärare ska få möjlighet att utveckla sin profess-

ionalism så att de bättre kan bidra till att elevernas resultat förbättras.

Regeringen har tagit initiativ till ett antal åtgärder för att stimulera utvecklingen i skolan mot förbättrade resultat, exempelvis det särskilda stimulansbidraget för att stärka basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Mot bakgrund av de otillfredsställande resultaten i matematik satsar regeringen särskilt på bättre undervisning i detta ämne. Den nyligen inledda fortbildnings-satsningen Matematiklyftet är den kanske viktigaste insatsen med detta syfte. Satsningen bygger på en modell som har stort stöd i forskning och beprövad erfarenhet, nämligen kollegialt lärande med expertstöd i form av matematikhandledare. Från och med höstterminen 2013 har också undervisningstiden i matematik i grundskolan utökats med 120 timmar.

För att öka varje elevs förutsättningar att uppnå de nationella målen för utbildningen, oavsett kön eller bakgrund, pågår satsningar på jämställdhet i skolväsendet. Regeringen har vidare uppdragit åt Skolverket att genomföra insatser för en förstärkt elevhälsa. Uppdraget omfattar bl.a. statsbidrag till personalförstärkningar och utbildningsinsatser och stödmaterial för elevhälsans personal. Elevernas rätt till särskilt stöd har genom den nya skollagen stärkts. Nya läroplaner med tydligare kursplaner och tydligare kunskapskrav i grundskolan och motsvarande skolformer samt förbättrad uppföljning genom fler nationella ämnesprov, en ny betygsskala med flera steg och införandet av betyg från årskurs 6 är ytterligare reformer som genomförts eller kommer att genomföras inom kort.

Regeringen har även infört försöksverksamhet med spetsutbildningar inom vissa ämnesområden i både grund- och gymnasieskolan. Syftet är att ge eleverna möjlighet till fördjupning och breddning i ett eller flera ämnen.

Flera av statens insatser riktar sig till de elever som har svårast att nå målen. En ny speciallärarutbildning har införts. Inom lärarfortbildnings-satsningen läser en stor andel av deltagarna kurser i specialpedagogik. Även statsbidraget till förstärkning av basfärdigheterna läsa, skriva och räkna riktar sig främst till de elever som har svårast att nå godkända resultat.

Antalet elever som engagerats i Skapande skola har ökat med drygt 100 000 på två år. Skolverkets uppdrag att sprida goda exempel och Statens kulturråds förankringsarbete bör ytterligare kunna etablera satsningen.

Litteraturutredningen visar på en oroväckande utveckling som regeringen och samhället i stort bör uppmärksamma. Det gäller främst de tydliga belägg som finns för att de unga generationernas läsfärdighet försämrats. En av våra stora demokratiska utmaningar framöver, är att öka barns och ungas läsförmåga samt sprida läslust och kunskap om litteratur. Det krävs breda insatser både inom och utanför skolans område.

Ungefär hälften av den svenska arbetskraften har högst gymnasial utbildning. Därför har den grundläggande gymnasiala yrkesutbildningen betydelse för den nationella kompetensförsörjningen. Många arbetsgivare uppger att de har svårt att rekrytera rätt personal. Samtidigt råder hög arbetslöshet bland ungdomar. Kvaliteten på yrkesutbildningen är avgörande för att förbättra matchningen och underlätta ungdomars etablering på arbetsmarknaden. Skolverket beskriver i lägesbedömningen för 2013 (rapport 387) att antalet elever inom yrkesutbildningen minskar. Myndigheten konstaterar att detta dels kan få negativ påverkan på matchningen mellan utbud och efterfrågan på yrkeskompetens inom delar av arbetsmarknaden, dels kan det leda till ett minskat utbud av yrkesutbildning. Intresset för gymnasial yrkesutbildning har under lång tid minskat. Det krävs ett långsiktigt arbete för att höja yrkesutbildningens kvalitet och attraktionskraft. Mot denna bakgrund genomförs flera insatser inom den gymnasiala yrkesutbildningen som syftar till att vända denna utveckling.

Reformers genomslag tar tid

Skolans utveckling behöver vändas i positiv riktning och kunskapsresultaten höjas. Det kräver ett långsiktigt arbete på alla nivåer - från statens, huvudmännens och skolors sida.

Regeringen genomför insatser för att implementeringen av reformerna för en ökad målpuppfyllelse ska ske så effektivt som möjligt. Det handlar dock om långsiktiga förändringar vars genomslag av naturliga skäl tar tid. Det är den dagliga verksamheten i landets alla skolor som ska förändras i den riktning som regering och riksdag avsett. Det innebär att det kan dröja innan resultatet av regeringens satsningar kan utläsas, t.ex. i form av ökad andel elever med fullständiga betyg från grundskolan. Regeringen har tillsatt en utredning om förbättrade resultat i

grundskolan (dir. 2012:53). Utredningen ska bl.a. undersöka när de åtgärder som har vidtagits från 2007 och framåt för att höja kunskapsnivån och öka målpuppfyllelsen i grundskolan kan förväntas få avsedd effekt och också belysa hur reformer på skolområdet bör genomföras för att underlätta utvärdering av reformerna.

Utredningen lämnade i april 2013 delbetänkandet *Det tar tid – om effekter av skolpolitiska reformer* (SOU 2013:30). I betänkandet konstateras att det tar tid att se effekterna av genomförda åtgärder. Det går dock att påverka när effekterna uppstår genom implementeringsinsatser på olika nivåer.

Regeringen fortsätter arbetet med att göra lärlingsutbildning till ett attraktivt utbildningsval i gymnasieskolan. Sverige har en lång tradition av skolförlagd yrkesutbildning och tidigare försök att introducera lärlingsutbildning har inte nått samma volymer som de senaste åren, även om regeringen önskar att antalet lärlingar skulle vara ännu större. Försöksverksamheten visar att förutsättningar för lärlingsutbildning varierar mellan olika branscher. Regeringen ser behovet av ett långsiktigt och uthålligt arbete för att anpassa lärlingsutbildningen efter förutsättningarna i olika branscher och att utveckla formerna för planering, genomförande och uppföljning av den arbetsplatsförlagda delen av lärlingsutbildningen. Det finns samtidigt exempel på att den statliga utbildningspolitiken får en snabb positiv effekt på resultaten i skolan.

Inför ansökan till högskolan 2010 infördes meritpoäng vilket resulterade i förbättrade studieresultat och förändrade sökmönster avseende kurser inom gymnasieskolan. Andelen elever som läst mer avancerade kurser i matematik har märkbart ökat, samtidigt som det är tydligt att elever i ökad grad läser fördjupningskurser i moderna språk och engelska för att få tillgodoräkna sig meritpoäng. Andelen elever med slutbetyg från utökat program i gymnasieskolan ökade från 23 till 42 procent mellan läsåren 2008/09 och 2010/11.

6 Kommunernas vuxenutbildning

6.1 Omfattning och mål

Riksdagen har beslutat om en ny skollag (2010:800) som tillämpas på vuxenutbildning inom skolväsendet sedan den 1 juli 2012. Eftersom denna redovisning främst avser resultat från 2012 och våren 2013 utgår den från den nya skollagen.

Målen som riksdagen har fastslagit för vuxnas lärande är att alla vuxna ska ges möjlighet att utvidga sina kunskaper och utveckla sin kompetens i syfte att främja personlig utveckling, demokrati, jämställdhet, ekonomisk tillväxt och sysselsättning samt en rättvis fördelning (prop. 2000/01:72, bet. 2000/01:UbU15, rskr. 2000/01:229).

Den offentligt finansierade vuxenutbildningen består framför allt av kommunal vuxenutbildning (komvux), särskild utbildning för vuxna (särvux), tidigare benämnd vuxenutbildning för utvecklingsstörda, utbildning i svenska för invandrare (sfi), tidigare benämnd svenskundervisning för invandrare, yrkeshögskolan, vissa kompletterande utbildningar och folkbildningen. Av dessa utgör skolformerna komvux, särvux och sfi kommunernas vuxenutbildning.

Vissa insatser inom kommunernas vuxenutbildning som berör fler skolformer redovisas främst i avsnitt 5. Resultatredovisning avseende yrkeshögskolan och vissa kompletterande utbildningar redovisas i avsnitt 7. Folkbildningens anslag och resultatredovisning återfinns under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

6.1.1 Mål för verksamhetsområdet

Kommunernas vuxenutbildning har till uppgift att stödja och stimulera vuxnas lärande. Vuxna ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. För den enskilde som går en yrkesutbildning är det ofta viktigt att utbildningen leder till arbete. Utgångspunkten för vuxenutbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar. För komvux och särvux gäller att de som fått minst utbildning ska prioriteras.

6.1.2 Indikatorer och andra bedömningsgrunder i redovisningen

I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) aviserade regeringen att måluppfyllelsen inom utgiftsområdet skulle följas per verksamhetsområde med hjälp av indikatorer. Indikatorerna kommer att följas över tid. De ger inte en heltäckande bild av respektive verksamhet, men belyser de delar av måluppfyllelsen och resultaten som regeringen bedömer är centrala. Redovisningen av resultat inom utgiftsområdet är uppdelad på verksamheter. I varje avsnitt redovisas i förekommande fall indikatorer och övriga resultat. Följande indikatorer används för de skolformer som ingår i kommunernas vuxenutbildning.

Komvux

- Antal heltidsstuderande.
- Andel kursdeltagare som har slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och andel som fortsätter en påbörjad kurs nästa år. En elev räknas som flera kursdeltagare om han eller hon deltagit i mer än en kurs under året.
- Betyg i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Andel kursdeltagare som uppnått lägst godkänt betyg.

Särvux

- Antal elever, dvs. personer, som deltagit i en eller flera kurser under året.

Sfi

- Antal elever som deltagit i en eller flera kurser under året.
- Andel kursdeltagare som har slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och andel som fortsätter en påbörjad kurs nästa år.
- Andel deltagare som uppnått lägst godkänt betyg på nationella slutprov.

Lärare

- Lärarbehörighet. Andel av lärarna i komvux, särvux och sfi som har högskoleexamen med pedagogisk inriktning.

Sysselsättning efter studier

Regeringen avser att framöver även redovisa en indikator som visar komvuxelevs övergång till arbetslivet. För närvarande saknas nationell statistik som gör det möjligt att redovisa en sådan indikator.

6.2 Resultatredovisning**6.2.1 Kommunal vuxenutbildning (komvux)**

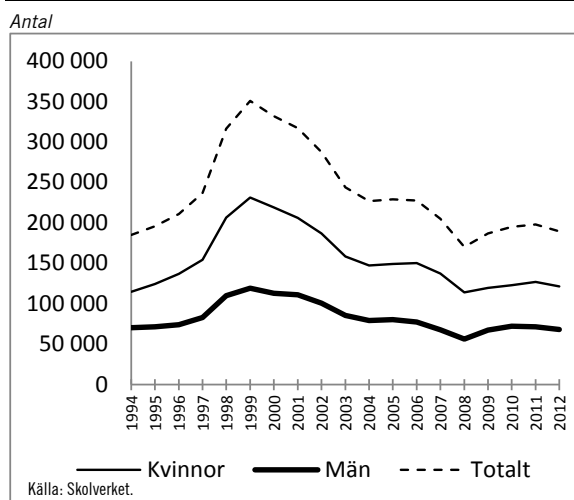
Kommunerna ska tillhandahålla komvux på grundläggande nivå och ansvarar för att de som har rätt att delta i sådan utbildning och som önskar det får delta. Varje kommuninvånare som är bosatt i landet har rätt att delta i komvux på grundläggande nivå fr.o.m. det andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om han eller hon saknar sådana kunskaper som normalt uppnås i grundskolan och har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Kommunerna ska även erbjuda komvux på gymnasial nivå och ska sträva efter att erbjuda utbildning som svarar mot efterfrågan och behov.

En vuxen som är behörig att delta i utbildning på gymnasial nivå och som har examen från ett yrkesprogram i gymnasieskolan, har rätt att delta i utbildningen för att uppnå grundläggande behörighet till högskolan.

Indikator: antal heltidsstuderande

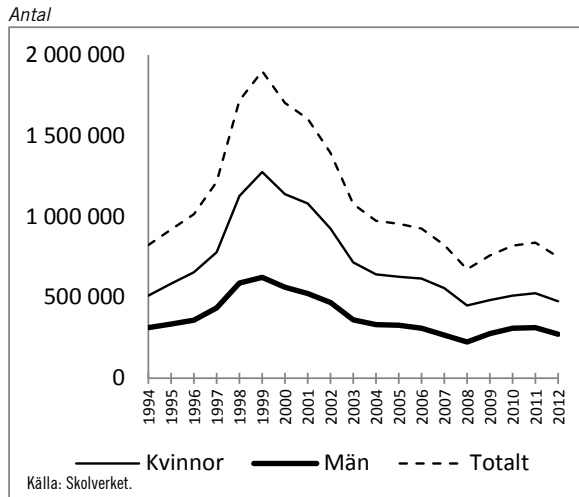
Totalt fanns det ca 189 600 elever i komvux under 2012, en minskning med 4,3 procent jämfört med föregående år. Det motsvarar 3,3 procent av befolkningen i åldern 20–64 år, att jämföra med 2011 då denna andel var 3,5 procent.

Diagram 6.1 Elever i komvux 1994–2012

En elev i komvux kan delta i flera kurser. Ett relevant mått på utbildningsvolym och genom-

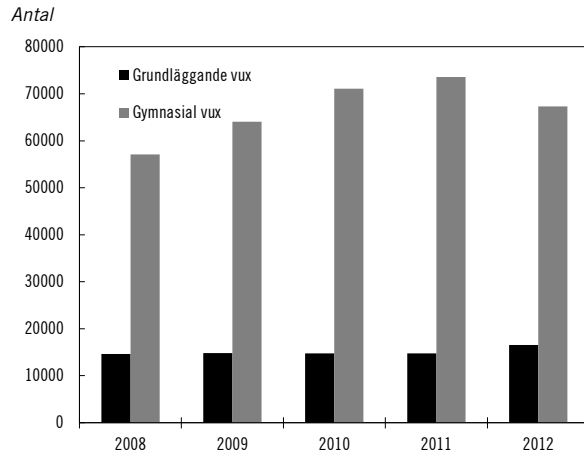
strömning är därför att utöver elever också redovisa antalet kursdeltagare. Totalt fanns det 749 600 kursdeltagare 2012. Antalet kursdeltagare har minskat jämfört med föregående år, men minskningen sammanfaller väl med minskningen av antalet elever.

Diagram 6.2 Kursdeltagare i komvux, 1994–2012

Flertalet elever inom komvux studerar inte på heltid vilket försvårar en jämförelse när det gäller utvecklingen över tid. Därför omräknas här kursdeltagare¹¹ till heltidsstuderande. Antalet heltidsstuderande uppgick 2012 till närmare 83 900. Detta innebär att antalet heltidsstuderande har minskat med närmare 4 500, ca 5 procent, jämfört med föregående år. Elever på gymnasial nivå står för hela minskningen då antalet heltidsstuderande på grundläggande nivå har ökat med närmare 12 procent.

Diagram 6.3 Heltidsstuderande i komvux 2008–2012

Andelen utrikes födda elever i komvux har ökat något det senaste året. För 2012 var andelen utrikes födda i komvux 41,6 procent, att jämföra med 2010 och 2011 då andelen var 40,1 procent. Andelen utrikes födda var 2012 störst på den grundläggande nivån, 90,4 procent. Inom komvux på gymnasial nivå var andelen utrikes födda 30,9 procent. Fördelningen mellan kvinnor och män inom komvux var 64,2 procent kvinnor respektive 35,8 procent män. Elevernas medianålder har under de senaste fem åren sjunkit från 29 år 2007 till 27 år 2012. De senaste tre åren har medianåldern legat på just 27 år. Högst medianålder, 32 år, hade eleverna på grundläggande nivå. Medianåldern för eleverna på gymnasial nivå var 26 år. Av samtliga elever i komvux 2012 var 38 procent under 25 år och på den gymnasiala nivån var 42 procent av eleverna under 25 år.

Komvux får endast bedrivas med kommun eller landsting som huvudman. Däremot finns möjligheten för kommuner och landsting att lägga ut hela eller delar av utbildningen på entreprenad hos enskilda utbildningsanordnare. Under 2012 upphandlades 37,3 procent av utbildningen i komvux. Andelen upphandlad utbildning har därmed minskat med 4,6 procentenheter jämfört med föregående år. Tidigare år har andelen dock ökat kraftigt, från 21,8 procent 2004 och 29,8 procent 2008.

Inom komvux på grundläggande nivå läste eleverna i genomsnitt 2,5 kurser 2012 och inom komvux på gymnasial nivå 4,3 kurser. Liksom tidigare var kursen svenska som andraspråk, som lästes av drygt var tredje kursdeltagare, den vanligaste kursen på grundläggande nivå följd av engelska som knappt var fjärde kursdeltagare

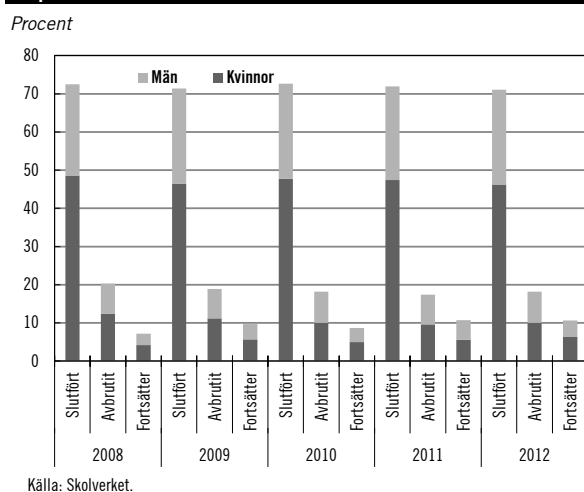
¹¹ En elev räknas som flera kursdeltagare om han eller hon deltagit i mer än en kurs under året.

läste. Inom komvux på gymnasial nivå var orienteringskursen den vanligaste kursen och lästes av 4,5 procent följd av kurserna matematik B respektive arbetsmiljö och säkerhet.

Indikator: andel kursdeltagare som har slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och andel som fortsätter en påbörjad kurs nästa år

Av samtliga kursdeltagare på grundläggande nivå 2012 hade 62 procent avslutat sin kurs, medan knappt 14 procent fortsatte sina studier under 2013.

Diagram 6.4 Andel kursdeltagare som slutfört, avbrutit respektive fortsatt kurs inom komvux 2008–2012

Andelen kursdeltagare på grundläggande nivå som avbröt kursen uppgick 2012 till 24 procent, vilket är i stort sett samma andel som föregående år. Andelen avbrott skiljde sig mycket mellan olika kurser (31 procent i engelska jämfört med 19 procent i svenska som andraspråk).

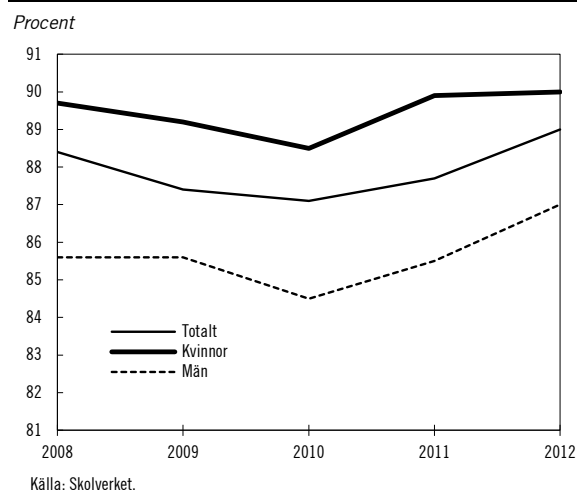
Av kursdeltagarna på gymnasial nivå avbröt knappt 18 procent kursen 2012, en något högre andel än 2011. Totalt slutförde 72 procent kursen 2012, medan 10 procent fortsatte under 2013.

Andelen avbrott bland utrikes födda var 2012 marginellt högre än bland studerande födda i Sverige, 18,6 procent jämfört med 18 procent. Kursdeltagare födda i Sverige slutförde 2012 utbildningen i något högre grad än utrikes födda, 71,8 procent respektive 70,1 procent.

Indikator: andel kursdeltagare som uppnått lägst godkänt betyg

Av de kursdeltagare inom komvux på gymnasial nivå som 2012 fick kursbetyg 2012 enligt ämnesplaner som tillämpas fr.o.m. den 1 juli 2012 fick 85,4 procent lägst betyget E. Av de kursdeltagare inom komvux på gymnasial nivå som 2012 fick kursbetyg enligt kursplaner som gäller för kurser som påbörjats före den 1 juli 2012 fick 88 procent lägst betyget Godkänt. Ingen betygsstatistik publiceras när det gäller komvux på grundläggande nivå.

Diagram 6.5 Andel kursdeltagare som slutfört en kurs i komvux på gymnasial nivå med lägst godkänt betyg, 2008–2012

Anm: Data för kvinnor och män 2008 avser betyg satta det läsår som avslutas i juni redovisningsåret.

Från och med andra halvåret 2011 samlar Skolverket in uppgifter om slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning inom komvux. Under hösten 2012 fick drygt 3 800 elever ett slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning. Det innebär att mindre än 3 procent av eleverna som studerade inom gymnasial vuxenutbildning 2012 fick ett slutbetyg det året. Tre fjärdedelar av eleverna som tog ut ett slutbetyg var födda i Sverige. Av eleverna som fick ett slutbetyg hade 75 procent sedan tidigare med sig kursbetyg från gymnasieskolan medan 25 procent endast hade kurser från komvux i sitt slutbetyg.

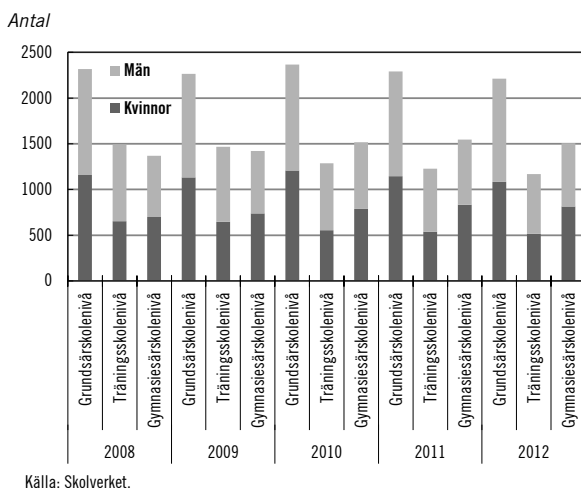
6.2.2 Särskild utbildning för vuxna (särsvux)

Utbildningen syftar till att ge vuxna med utvecklingsstörning eller förvärvad hjärnskada kunskaper på en nivå som motsvarar den som utbildningen i grundsärskolan och på nationella eller specialutformade program i gymnasiesärskolan ska ge. Inom särsvux får också yrkeskurser anordnas.

Indikator: antal elever

Totalt studerade drygt 4 570 elever i särsvux hösten 2012, vilket var 63 elever färre än föregående år. Trenden med ett minskande antal elever i särsvux kvarstår således. Av eleverna var 49 procent kvinnor och 51 procent män. Även inom särsvux på träningsskolenivå var männen i majoritet – 56 procent män jämfört med 44 procent kvinnor – samtidigt som det var fler kvinnor än män som deltog i särsvux på gymnasial nivå (54 procent kvinnor och 46 procent män).

Diagram 6.6 Elever i särsvux ht 2008–ht 2012

Antalet elever per undervisningsgrupp läsåret 2012/13 varierade kraftigt mellan kommunerna men var i genomsnitt 3,1, en liten ökning jämfört med föregående läsår. Variationen är dock stor mellan kommunerna. Medelåldern i särsvux var 36 år hösten 2012.

Statsbidrag för studier inom särsvux kan lämnas till deltagarna av Specialpedagogiska skolmyndigheten. Statsbidrag lämnades under 2012 med 2 693 000 kronor till 152 personer

(2011 var det 127 personer), av vilka 43 procent var kvinnor och 57 procent var män.

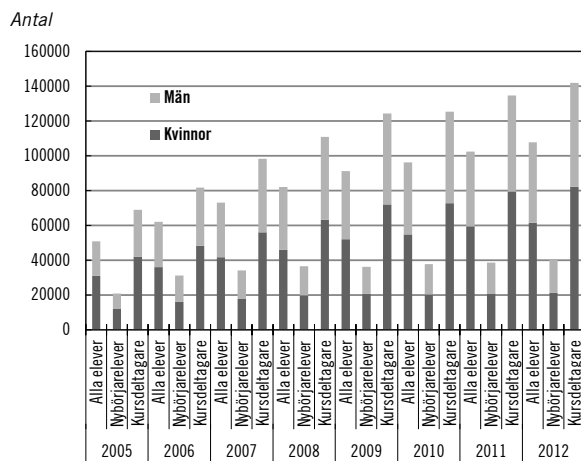
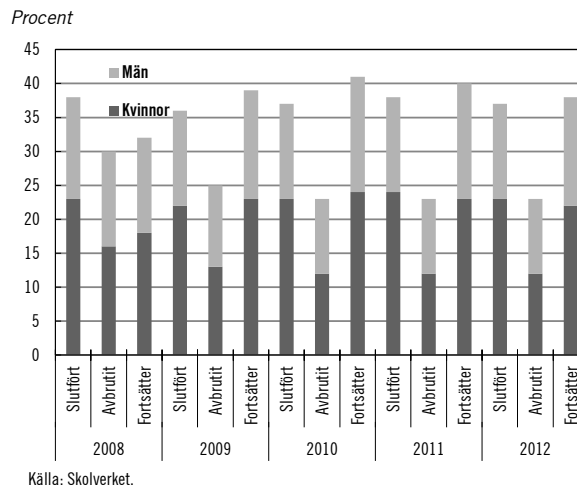
6.2.3 Utbildning i svenska för invandrare (sfi)

Utbildningen syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. Dessutom syftar utbildningen till att ge vuxna invandrare som saknar grundläggande färdigheter i att läsa och skriva möjlighet att förvärva sådana färdigheter. Läs- och skrivinläringen får ske på elevens modersmål eller annat språk. Varje kommun är skyldig att se till att sfi erbjuds de personer som har rätt att delta i utbildningen. Huvudmannen ska verka för att sfi kan kombineras med exempelvis arbetslivsorientering, praktik eller annan utbildning.

Indikator: antal elever

Antalet elever i sfi har ökat kraftigt under 2000-talet. Under 2012 uppgick elevantalet till 107 800 elever, vilket är det högsta antalet elever i sfi någonsin och en ökning med 5,3 procent jämfört med föregående år. Eleverna var drygt 30 procent fler än 2008. Antalet elever har mer än fördubblats sedan 2005. Totalt var 40 100 elever nybörjare i sfi. Då en elev kan läsa flera kurser under ett år var det totala antalet kursdeltagare i sfi under året drygt 141 900. Andelen kvinnor var 57 procent och andelen män 43 procent.

Utbildningen är kursutformad och består av tre olika studievägar som riktar sig till personer med olika studiebakgrund och förutsättningar. Studieväg 1 vänder sig i första hand till personer med mycket kort studiebakgrund och studieväg 3 till dem som är vana att studera. Trots att en elev kan avsluta sfi efter respektive kurs eller studieväg är intentionen att alla elever ska ges möjlighet att studera t.o.m. kurs D, som är den högsta kursen.

Diagram 6.7 Elever totalt, nybörjare respektive kursdeltagare, 2005–2012**Diagram 6.8 Andel kursdeltagare som slutfört, avbrutit respektive fortsatt studier i sfi 2007–2012**

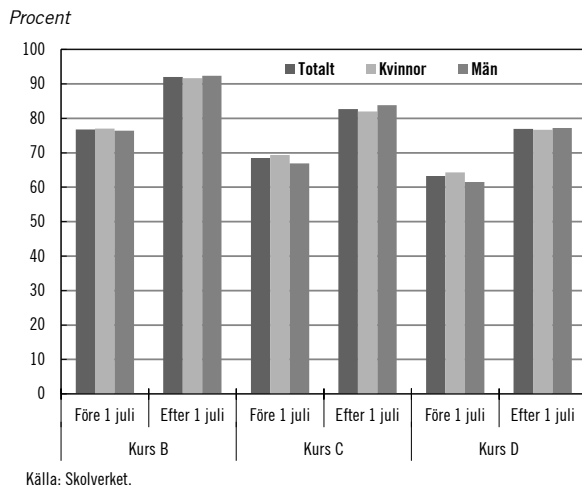
Indikator: andel kursdeltagare som har slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och andel som fortsätter en påbörjad kurs nästa år

Av samtliga kursdeltagare i sfi 2012 avslutade 38 procent en kurs med lägst godkänt betyg. Av kursdeltagarna avbröt 23 procent studierna och 39 procent antogs fortsätta utbildningen. Av kvinnorna hade 21 procent avbrutit studierna och av männen 27 procent. Elever med längre utbildningsbakgrund avbröt studierna i högre grad än de med färre antal år i utbildning. Flest avbrott stod de elever som studerande på studieväg 3, kurs C för. Där avbröt 27 procent av eleverna sina studier.

Störst andel elever som fick lägst godkänt betyg på någon kurs, 75 procent, fanns bland elever som påbörjat utbildningen på den högsta nivån, studieväg 3, kurs D. Denna elevgrupp var också den som, i genomsnitt, hade haft minst antal undervisningstimmar, 133 timmar. De som började på den lägsta kursen och som fått godkänt betyg på den högsta kursen hade i genomsnitt haft nästan 732 timmars undervisning. Sambandet mellan studieresultat och utbildningsbakgrund är således starkt.

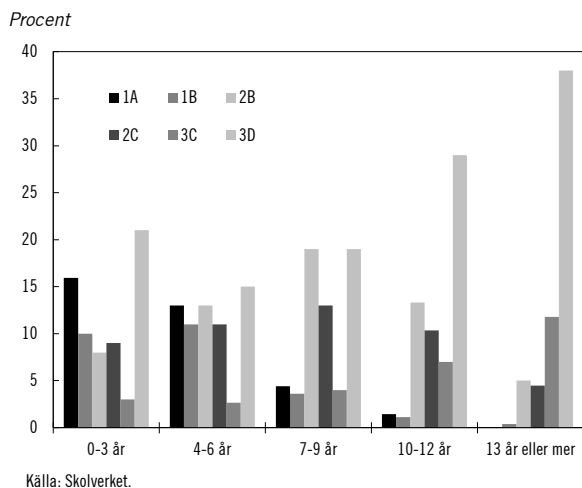
Indikator: andel deltagare som uppnått lägst godkänt betyg på nationella slutprov

Sedan 2010 samlas resultat på nationella slutprov i sfi in för samtliga elever. Av eleverna som genomförde prov under 2012 gjorde vissa det enligt den kursplan som gäller för kurser som påbörjats före den 1 juli 2012 och vissa enligt den kursplan som tillämpas fr.o.m. den 1 juli 2012. Det prov som flest elever klarade var provet i kurs B. Totalt var det 77 procent av kursdeltagarna som fick lägst betyget Godkänt och 92 procent som fick lägst betyget E i sammanvägt provbetyg på B-provet. Andelen elever med lägst betyget G respektive E var lägst när det gäller provet i kurs D, 63,3 procent respektive 76,9 procent. I kurs C fick 68,5 procent lägsts betyget Godkänt respektive 82,7 procent lägsts betyget E. Kvinnor hade totalt sett bättre resultat än män. Männen hade dock något bättre resultat på de prov som genomfördes i kurser enligt den kursplan som tillämpas fr.o.m. den 1 juli 2012.

Diagram 6.9 Andel elever med lägst godkänt provbetyg på nationella slutprov i sfi kurs B, C och D 2012

Betyg

Eftersom varje elev börjar studierna på sin individuella språkliga nivå varierar elevernas studietid kraftigt. För att bedöma resultaten i sfi följs därför en grupp elever under relativt lång tid. Av ca 37 664 nybörjare 2010 hade 62 procent fått lägst godkänt betyg på någon kurs inom två år, dvs. t.o.m. 2012. Av dessa hade närmare hälften, 47 procent, fått lägst godkänt betyg på den högsta nivån, dvs. studieväg 3, kurs D.

Diagram 6.10 Elever som började i sfi 2010 t.o.m. 2012, andel med lägst godkänt betyg fördelat på fullföljd högsta kurs och tidigare utbildningslängd

Totalt 75 procent av dem som började sin utbildning i svenska på kurs D avslutade kursen med lägst godkänt betyg. Av dem som började på kurs A hade 70 procent avslutat någon kurs med lägst godkänt betyg 2012 och av dessa hade elva procent även uppnått målen för kurs D.

Av alla kvinnor som började i sfi 2010 fick 33 procent lägst godkänt betyg på kurs D. Motsvarande andel för männen var 25 procent.

Riktvärdet för undervisningens omfattning i tid är 525 timmar. Riktvärdet får överskridas eller underskridas beroende på hur mycket undervisning eleverna behöver för att uppnå de kunskapskrav som anges i kursplanen. Det genomsnittliga antalet elevtimmar för de elever som var nybörjare, dvs. påbörjade sina studier i sfi 2010, och som två år senare avslutade kurs D med godkänt resultat var 462 timmar. Det tog eleverna i genomsnitt 59 veckor från starten att avsluta kurs D. Jämfört med nybörjarna 2009 hade nybörjarna 2010 i genomsnitt läst åtta timmar mer, och behövde ytterligare två veckor för att klara kurs D. För de elever som började sin utbildning på kurs A under 2010 och som fått lägst betyget E eller betyget Godkänt på kurs D gick det i genomsnitt 85 veckor mellan start- och slutdatum och för de elever som började på kurs D 19 veckor.

Elevers betyg i sfi bildar underlag för utbetalning av den s.k. sfi-bonusen som kan lämnas till vissa elever. En elev som inom ett år uppnått lägst godkänt betyg på kurs B på studieväg 1, kurs C på studieväg 2 eller kurs D på studieväg 3 får en bonus om maximalt 12 000 kronor. Under 2012 ersatte Skolverket kommunerna med 61,5 miljoner kronor för utbetalda bonusbelopp och administrativa kostnader. Detta är 36,6 miljoner kronor mer än under 2011. Totalt utbetalades bonus till 6 526 personer varav 3 169 personer fick bonus för den högsta nivån (studieväg 3 kurs D). Se även utgiftsområde 13, där sfi-bonusen beskrivs utförligare.

6.2.4 Kostnader

Kommunernas totala kostnad för komvux beräknas 2012 ha uppgått till drygt 3,8 miljarder kronor. Det innebär att kostnaden för komvux har minskat med ca 30 miljoner kronor, eller 3,4 procent, jämfört med 2011.

Kostnaden per heltidsstuderande uppgick 2012 till 45 800 kronor. Kostnaderna per heltidsstuderande har därmed ökat med 1,8 procent jämfört med föregående år.

Kommunernas kostnad för sårsvux 2012 beräknas ha uppgått till 229 miljoner kronor, vilken är en ökning med 6 miljoner kronor jämfört med 2011. Kostnaden per elev har ökat

med knappt 6,0 procent och uppgick 2012 till 50 100 kronor.

Kommunernas kostnad för sfi beräknas ha uppgått till drygt 1,45 miljarder kronor 2012, en ökning med 115 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kostnaden per kursdeltagare var 10 200 kronor, vilket innebär en ökning med 300 kronor jämfört med 2011 då kostnaden per kursdeltagare var 9 900 kronor.

6.2.5 Lärare

I komvux tjänstgjorde totalt 5 200 lärare hösten 2012 eller 2 600 omräknat till heltidstjänster. Jämfört med hösten 2011 har det totala antalet tjänstgörande lärare minskat med två procent. Omräknat till heltidstjänster var 67 procent av de tjänstgörande lärarna kvinnor och 33 procent män. Lärare i omvårdnadsämnen var den största lärarkategorin i komvux (900 lärare), följd av lärare i matematik/NO (711) och lärare i svenska/språk (710).

Antalet tjänstgörande lärare i särvox var, omräknat till heltidstjänster, 260 hösten 2012. Av de tjänstgörande lärarna (omräknat till heltidstjänster) var 85 procent kvinnor och 15 procent män.

I sfi tjänstgjorde ca 2 800 lärare hösten 2012, vilket motsvarade knappt 2 200 heltidstjänster. Jämfört med hösten 2011 är antalet oförändrat.

Indikator: andel av lärarna i komvux, särvox och sfi som har högskoleexamen med pedagogisk inriktning

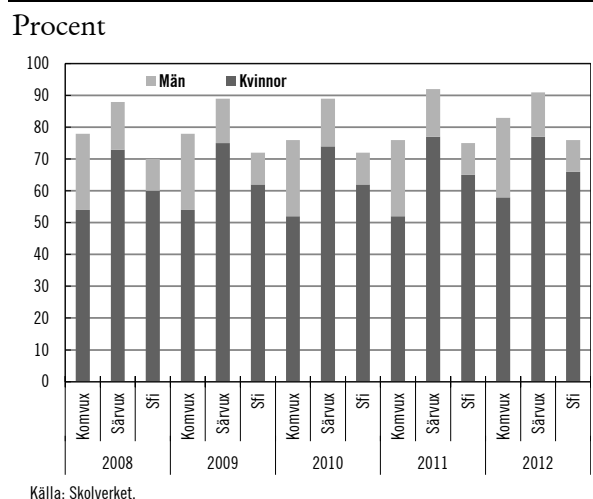
Andelen lärare i komvux (omräknad till heltidstjänster) med högskoleexamen med pedagogisk inriktning hösten 2012 var 82,9 procent, vilket är en ökning med 7,2 procentenheter jämfört med hösten 2011. Av lärarna i komvux anställda i kommun eller landsting hade 83,4 procent en högskoleexamen med pedagogisk inriktning. För de som var anställda av annan utbildningsanordnare saknas uppgifter för 2012. Av de kvinnliga lärarna hade 86,7 procent en högskoleexamen med pedagogisk inriktning. Motsvarande siffra för manliga lärare var 75,2 procent.

Av lärarna i särvox hösten 2012 hade 90,8 procent en högskoleexamen med pedagogisk inriktning, en minskning med 0,7 procentenheter

jämfört med hösten 2011 men en ökning med 2,3 procentenheter jämfört med hösten 2007.

Andelen lärare i sfi (omräknad till heltidstjänster) med högskoleexamen med pedagogisk inriktning var 79,5 procent hösten 2012 i sfi anordnad av kommuner och 63,6 procent hos andra utbildningsanordnare. Av alla lärare i sfi hade 76,1 procent en högskoleexamen med pedagogisk inriktning, en ökning med 1,6 procentenheter jämfört med hösten 2011. Liksom tidigare är andelen kvinnliga lärare med högskoleexamen med pedagogisk inriktning större än motsvarande andel manliga lärare, 78,5 respektive 62,9 procent.

Diagram 6.11 Andel lärare (heltidstjänster) med högskoleexamen med pedagogisk inriktning i komvux, särvox och sfi 2008/09–2012/13

6.3 Statliga insatser

Yrkesvux, lärlingsvux och 20–24-åringar

För närvarande pågår två statliga satsningar på yrkesutbildning för vuxna: yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå (yrkesvux) och lärlingsutbildning för vuxna (lärlingsvux).

Regeringen inledde sin satsning på yrkesvux våren 2009. Under 2012 studerade ca 20 500 elever inom ramen för yrkesvux. De vanligaste kurserna under 2012 inom yrkesvuxsatsningen var liksom under 2011 kurser inom områdena vård och omsorg följda av handel och administration. För 2013 omfattar satsningen ca 17 000 årsplatser.

För att ytterligare stimulera kommunerna att inrätta och bedriva lärlingsvux har regeringen

infört ett särskilt statsbidrag för lärlingsutbildning inom vuxenutbildningen, liknande statsbidraget för yrkesvux. Bidraget har lämnats fr.o.m. hösten 2011. Det riktade statsbidraget kan användas bl.a. för själva utbildningen och för utbildning av handledare på arbetsplatsen. Under 2012 bedrevs utbildning för knappt 1 800 elever inom lärlingsvux varav ca 200 inom särskild utbildning för vuxna (särsvux). Flest kurser bedrevs som tidigare inom områdena bygg och anläggning samt restaurang och tillagning. Statens skolverk beviljade inga kurser inom området omvårdnad. För 2013 omfattar satsningen ca 3 600 årsplatser.

Vissa utbildningsplatser i kommunal vuxenutbildning (komvux) har öronmärkts för att ge fler arbetslösa ungdomar i åldrarna 20–24 år möjlighet att komplettera och slutföra sin utbildning med den högre bidragsnivån inom studiemedlet. Ungdomarna ska vara inskrivna i jobbgarantin för ungdomar eller jobb- och utvecklingsgarantin och sakna fullständig grundskole- eller gymnasieskoleutbildning. Skolverket redovisade den 12 april 2013 ett regeringsuppdrag att fördela medel till berörda kommuner (dnr 2012:119). Enligt Skolverkets redovisning beviljades ca 2 000 av dessa elever det högre studiemedlet under första halvåret 2012. Medel för utbildningsplatser utbetalades till 226 kommuner. Under andra halvåret 2012 beviljades ca 2 000 elever det högre studiemedlet. Medel utbetalades till 217 kommuner.

Skolverket har den 23 april 2013 redovisat regeringens uppdrag att följa upp satsningarna på yrkesvux och lärlingsvux. Redovisningen bereds för närvarande inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet).

Komvux på grundläggande nivå

GRUV-utredningen lämnade sitt betänkande Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå – en översyn för ökad individanpassning och effektivitet (SOU 2013:20) i april 2013. Utredningen har haft i uppdrag att se över komvux på grundläggande nivå, såväl själva utbildningen som elevernas studieekonomiska förutsättningar. Utredningen anser att komvux på grundläggande nivå är en viktig men förbisedd del av skolväsendet. Utredningen pekar samtidigt på ett antal brister inom utbildningsformen, framför allt vad avser individanpassning och

flexibilitet. Utredningens generella slutsats är att regelverket för utbildningen i huvudsak är tillräckligt och att behovet av författningsförändringar därför är begränsat. Det framgår av utredningens betänkande att de brister som finns inom utbildningen framför allt kan härledas till bristande kunskaper bl.a. från politiskt håll, vilket i sin tur anses bero på bristande intresse. Om utbildningen ska bli så flexibel och anpassad efter individuella behov som den bör vara, måste intresset höjas och kunskaperna om utbildningen förbättras. Betänkandet har remitterats.

Utbildning i svenska för invandrare (sfi)

Regeringen har den 15 september 2011 uppdragit åt en särskild utredare att utreda ökad valfrihet och individuell anpassning av sfi (dir. 2011:81). Utredaren ska föreslå hur valfrihet och individuell anpassning kan ökas inom sfi, bl.a. genom ett system med sfi-peng. Den 24 januari 2013 beslutade regeringen att uppdraget skulle utvidgas. Utredaren fick i uppdrag att, utöver de ursprungliga direktiven, även överväga om all utbildning i svenska språket för vuxna invandrare i framtiden bör ges inom komvux och särsvux samt föreslå hur utbildningen i svenska språket bättre kan anpassas till de mål som den enskilde har med sina studier. Utredaren ska även överväga om Arbetsförmedlingen bör ges möjlighet att upphandla den utbildning i svenska som ingår i en etableringsplan enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (dir. 2013:10). Utredningen, som antagit namnet Sfi-utredningen, ska lämna sitt betänkande senast den 1 oktober 2013.

Studie- och yrkesvägledning

Regeringen har i budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1) beräknat totalt 36 miljoner kronor för perioden 2013–2016 (varav 10 miljoner kronor för 2013) för att kompetensutveckla studie- och yrkesvägledare. Syftet är att höja kvaliteten på vägledningen och informationen så att eleverna kan göra bättre underbyggda val.

Validering

Statskontoret lämnade i maj 2013 en rapport om validering av utrikesföddas kompetens, Kartläggning och bedömning av valideringsinsatser för utrikes födda (2013:6). Kartläggningen omfattar hur många arbetssökande eller vuxenstudierande bland de utrikes födda som har deltagit i branschvalidering samt validering inom Arbetsförmedlingens verksamhet och vuxenutbildningen. I uppdraget ingick även att kartlägga och bedöma vilka metoder och verktyg som används och är effektiva för att i ett tidigt skede identifiera och synliggöra utrikes föddas kompetens. Statskontoret har i rapporten även lämnat förslag som syftar till att förbättra valideringen.

Attitydundersökning

Regeringen har uppdragit åt Skolverket att genomföra en attitydundersökning hos elever och lärare inom komvux och sfi. Skolverket har i juni 2013 lämnat rapporten Attityder till vuxenutbildningen. Elevernas och lärarnas attityder till vuxenutbildningen (Skolverkets rapport 389, 2013). Av rapporten framgår bl.a. att eleverna trivs bra med sina studier och är nöjda med sina lärare och med vad de lär sig. Lärarna tycker att de lyckas förmedla goda kunskaper till eleverna och ger vuxenutbildningen i sin helhet ett relativt gott betyg. Samtidigt visar undersökningen att det finns brister när det gäller anpassning efter individers förutsättningar och behov. Endast hälften av eleverna tycker att de kan studera i en takt som passar dem. Lärarna framhåller ofta att de inte tycker sig få de förutsättningar som krävs för att kunna individualisera utbildningen.

Utbildningar med verksamhetsstöd

Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund (SHR) har till uppgift att utveckla och främja hemslöjden i Sverige. SHR beviljades 525 000 kronor i statsbidrag för 2012. Bidraget fördelas av förbundet efter ansökan från föreningarna. Bidraget har finansierat kurser anordnade av länslemslöjdsföreningar och deras lokalföreningar samt hemslöjdskonsulenter i samarbete. Kurserna har omfattat textila ämnen,

träslöjd och hård slöjd samt handledarutbildning för bl.a. hemslöjdsrörelsens registrerade barnverksamhet. Sammanlagt har ca 110 kurser genomförts med drygt 1 000 deltagare, varav ca 50 deltog i handledarutbildning och knappt 1 000 i övriga kurser. Under 2012 fanns knappt 110 slöjdklubbar registrerade för drygt 1 000 deltagande barn.

Samernas utbildningscentrum är en privat stiftelse med Svenska Samernas Riksförbund (SSR), Same Ätnam och Jokkmokks kommun som huvudmän. Utbildningscentrumet bedriver vuxenutbildning i form av kurser i bl.a. språk, slöjd och företagande samt viss uppdragsutbildning. Verksamheten beviljades 9 112 000 kronor i statsbidrag för 2012. Under 2012 genomfördes ca 1 800 elevveckor på s.k. långa linjer vilket är ca 420 färre än 2011. Totalt deltog ca 90 elever i de långa linjerna läsåret 2012/13, vilket är några fler än föregående läsår. Totalt 210 elevveckor genomfördes på olika korta kurser.

6.4 Analys och slutsatser

Komvux på grundläggande nivå

GRUV-utredningen har i sitt betänkande uppmärksammat att det inom kommunal vuxenutbildning (komvux) på grundläggande nivå inte publiceras statistik om betyg. Utredningen har, liksom tidigare även regeringen, också uppmärksammat att den insamlade statistiken inte är av tillräckligt hög kvalitet. Det är av stor betydelse för kvalitets- och utvecklingsarbetet inom komvux på grundläggande nivå att det finns tillgång till relevant och tillförlitlig statistik.

Vidare har GRUV-utredningen uppmärksammat den bristande tillgången till stöd för elever inom komvux. Vissa företrädare för vuxenutbildningen har enligt utredningen uttryckt att de inte anser att de har någon skyldighet att erbjuda stöd. GRUV-utredningen anser att rätten till stöd inom komvux behöver klargöras och föreslår därför att Statens skolverk ska få i uppdrag att utreda hur gällande regelverk ska tolkas vad gäller rätten till stöd.

Yrkesvux och lärlingsvux

Regeringen har i budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1) bedömt att satsningen på yrkesvux inte har gett den förväntade ökningen av antalet utbildningsplatser. Regeringen överväger för närvarande om förändringar i regelverket bör göras för att säkerställa att de statliga satsningarna på kommunernas vuxenutbildning ger full effekt vad avser antalet platser och kvaliteten på komvux.

Utbildning i svenska för invandrare (sfi)

Antalet elever i sfi har ökat kraftigt under de senaste åren och efterfrågan på undervisning antas bli fortsatt hög. Det stora antalet studerande utgör ingen homogen grupp utan det är fråga om personer i olika åldrar och med olika utbildningsnivå, språkkunskaper, ursprungsland och skäl till varför de kommit till Sverige. Utbildningsnivån hos de studerande varierar och bortsett från att alla ska lära sig svenska varierar även individernas mål med sfi-studierna. Det ställer höga krav på att utbildningen är tillgänglig, individanpassad och flexibel.

Personer med kort utbildningsbakgrund förväntas inom de närmaste åren bli fler inom sfi, vilket kommer att ställa krav på att utbildningen kan kombineras med andra åtgärder. Den kunskap i svenska språket som förmedlas genom sfi är inte alltid tillräcklig för att arbeta och studera i Sverige. Många av eleverna har behov av att fortsätta sina studier i svenska efter avslutad sfi och går då i regel vidare till att studera svenska som andraspråk inom komvux på grundläggande nivå. För den som vill studera på universitet eller högskola i Sverige och som inte har svenska som modersmål ställs dessutom ofta krav på att personen ska läsa svenska som andraspråk inom komvux på gymnasial nivå. Flera aktörer, bl.a. Skolverket, har påpekat problemet med att i stort sett samtliga invandrare som studerar inom sfi och komvux i syfte att lära sig svenska går samma väg genom utbildningssystemet, oavsett tidigare utbildning, erfarenheter och mål med studierna. Graden av individuella lösningar efter behov, förutsättningar och mål är i dag låg.

Sfi-utredningen (U 2011:05) har fått i uppdrag att analysera olika alternativ för att utveckla sfi. Utredningen ska presentera sitt betänkande senast den 1 oktober 2013.

Regeringen beslutade i december 2012 att ett statsbidrag som beräknas omfatta 50 miljoner kronor per år under 2013–2015 får lämnas till anordnare av sfi eller motsvarande utbildning för insatser som bidrar till höjd kvalitet i, och ökad individanpassning av, utbildningen. Ansökan om statsbidrag ges in till Skolverket som beslutar om och betalar ut bidraget.

Avbrott

Regeringen har tidigare uppmärksammat de många avbrotten inom komvux. Samtidigt är betygsresultaten inom delar av komvux jämförelsevis låga. Detta gäller i synnerhet vissa teoretiska kurser inom komvux på gymnasial nivå. Sammantaget innebär avbrotten och de låga betygsresultaten att en stor andel elever antingen inte slutför sina studier eller får ett icke-godkänt betyg. Skolverket redovisade i oktober 2012 ett uppdrag att kartlägga orsakerna till den låga måluppfyllelsen i matematikkurserna inom komvux på gymnasial nivå (U2012/5485/GV).

Skolverket ser flera tänkbara orsaker till den låga måluppfyllelsen i kurserna Matematik A och B. En tänkbar orsak är att utbildningen inte i tillräckligt hög grad utgår från elevers behov och förutsättningar. Eleverna inom vuxenutbildningen har ibland svaga förkunskaper och behov av mer stöd än vad som erbjuds. Tiden som är avsatt för kurserna och lärarnas kompetens är andra faktorer som sannolikt bidrar till en låg måluppfyllelse. Skolverket konstaterar att många kommuner har uppmärksammat den dåliga måluppfyllelsen och flera kommuner har vidtagit åtgärder.

Nationellt har det genomförts flera förändringar i syfte att påverka måluppfyllelsen inom komvux. Inte minst genom de nya styrdokumenten inom vuxenutbildningen, främst skollagen (2010:800), förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning och läroplanen för vuxenutbildningen. I dessa betonas och ställs hårdare krav på individanpassning av utbildningen. Sfi-studier och annan kommunal vuxenutbildning ska bedrivas med sådan flexibilitet att det är möjligt att kombinera utbildningen med andra aktiviteter.

7 Eftergymnasial yrkesutbildning

7.1 Omfattning och mål

Genom bildandet av yrkeshögskolan 2009 har eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte utgör högskoleutbildningar sammanförts under ett gemensamt regelverk. Det finns även liknande utbildningar som ligger utanför yrkeshögskolan. Det är främst fråga om utbildningar som bedrivs med stöd enligt förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar. Den tidigare utbildningsformen kvalificerad yrkesutbildning får bedrivas enligt äldre regelverk t.o.m. 2013.

Resultatinformation om utbildningar inom folkbildningen, t.ex. yrkesutbildning, utbildning till tolk för döva, dövblinda och hörselskadade samt kontakttolkutbildning och andra utbildningar som ges av folkhögskolor samt utbildningar i regi av studieförbunden redovisas under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

7.1.1 Mål för verksamhetsområdet

Målen för yrkeshögskolan finns i lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan. Det ska inom yrkeshögskolan säkerställas att eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd, att statens stöd fördelas effektivt, att utbildningarna håller hög kvalitet och att behovet inom smala yrkesområden av eftergymnasiala yrkesutbildningar, som avses leda till förvärvsarbete för de studerande eller till en ny nivå inom deras yrke, tillgodoses. Utbildningarna ska vidare ha en från samhällsynpunkt lämplig regional placering.

7.1.2 Indikatorer och andra bedömningsgrunder i redovisningen

Det övergripande syftet med yrkeshögskolan är att svara mot arbetsmarknadens behov av kvalificerad arbetskraft med eftergymnasial yrkesutbildning. Därför fokuserar bedömningen av måluppfyllelsen på följande indikatorer.

- Andelen examinerade i yrkeshögskolan som har ett arbete året efter avslutad utbildning.
- Andelen examinerade i yrkeshögskolan som har ett arbete inom utbildningsområdet.

7.2 Resultatredovisning

7.2.1 Yrkeshögskolan

Utbildningarna inom yrkeshögskolan ska svara mot behoven av kvalificerad arbetskraft med eftergymnasial yrkesutbildning i arbetslivet eller medverka till att utveckla eller bevara kvalificerat yrkeskunnande inom smala yrkesområden som är betydelsefulla för individen och samhället.

Utbildningar

Yrkeshögskoleutbildningar eller kvalificerade yrkesutbildningar finns sedan 2011 i samtliga län. Storstadslänen hade liksom tidigare år flest pågående utbildningar.

Flest utbildningar erbjöds inom området Ekonomi, administration och försäljning följt av

Teknik och tillverkning, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, Samhällsbyggnad och byggt teknik samt Data/it. Det område som har ökat mest räknat i antal startade utbildningsomgångar är Samhällsbyggnad och byggt teknik, där 63 omgångar startade 2012 jämfört med 45 under 2009, följt av Data/it med 57 startade omgångar 2012 att jämföra med 41 stycken 2009.

Totalt inkom till Myndigheten för yrkeshögskolan under 2012 drygt 1 000 ansökningar om att anordna yrkeshögskoleutbildningar. Det är ungefär samma antal som under 2011. Av ansökningarna beviljades ca 300 utbildningar varav några var utbildningar inom smala yrkesområden. Det motsvarar 28 procent av alla ansökningar i 2012 års ansökningsomgång. Det beviljades fler utbildningar än 2009 men färre än under 2010 och 2011. Det förklaras av att yrkeshögskolan under dessa år tilldelades extra resurser med anledning av finanskrisen. Yrkeshögskolan har även tilldelats extra resurser under 2012 vilket förklarar ökningen jämfört med 2009.

Studerande

Totalt studerade 40 700 elever inom yrkeshögskolan och kvalificerad yrkesutbildning. Myndigheten för yrkeshögskolan har enligt sin årsredovisning för 2013 ändrat definitionen av studerande och reviderat tidsserier utifrån ändringen. Den ändrade definitionen innebär att studerande som hoppat av pågående utbildning före det kalenderår som redovisas inte räknas med. Detta har minskat antalet studerande med cirka fem procent i jämförelse med de föregående åren.

Totalt var könsfördelningen jämn 2012 med 51 procent kvinnor och 49 procent män vilket är samma nivåer som föregående år. Tre år tidigare var andelen kvinnor 54 procent och andelen män 46 procent. Dock hade utbildningarna inom de sex största utbildningsområdena, som omfattar 84 procent av alla studerande, en ojämn könsfördelning 2012. Kvinnor återfanns oftast inom utbildningar inom Ekonomi, administration och försäljning medan män främst deltog i utbildningar inom Teknik och tillverkning.

Andelen nybörjare med utländsk bakgrund 2012 var 21 procent vilket var en minskning med en procentenhet jämfört med 2011. Motsvarande

andel när det gäller nybörjare på universitet och högskolor var 18 procent läsåret 2010/2011.

Under 2011 var söktrycket oförändrat jämfört med 2010 med i genomsnitt 3,7 sökande per utbildningsplats. Under 2012 ökade söktrycket till 4,2 sökande per plats. Med söktryck avses antalet inskickade ansökningar till yrkeshögskolans utbildningar.

Totalt började drygt 15 500 studerande som nybörjare i yrkeshögskolan och kvalificerad yrkesutbildning 2012, vilket är något färre än 2011. Av samtliga sökande antogs 23 procent, vilket är en minskning med tre procentenheter jämfört med föregående år. Fyra av tio antagna var under 25 år. Knappt hälften av nybörjarna 2012 hade gått ett yrkesinriktat program i gymnasieskolan (uppgift om gymnasieutbildning saknas för en dryg femtedel av de antagna). Nio procent var över 44 år. Den genomsnittliga åldern för nybörjare i yrkeshögskolan och kvalificerad yrkesutbildning 2012 var för kvinnor 30,9 år och för män 27,9 år. Sedan 2009 har medelåldern ökat marginellt för både kvinnor och män.

Störst andel nybörjare 2012 fanns inom utbildningar som var 2–2,5 år långa (55 procent). Nästan 43 procent av kvinnorna fanns inom utbildningar kortare än två år, vilket är två procentenheter högre än för männen. Drygt 4 procent av männen fanns inom utbildningar som var 2,5 år eller längre, vilket var en procentenhet högre än för kvinnorna. Andelen antagna till kortare utbildningar – dvs. kortare än 1,5 år – var 26 procent av de antagna 2012, vilket är två procentenheter lägre än 2009.

Måluppfyllelsen

Under 2012 avslutade totalt 10 800 studerande sin yrkeshögskoleutbildning eller kvalificerad yrkesutbildning med en examen och 55 procent av dessa var kvinnor. Myndigheten för yrkeshögskolan redovisar uppgifter om examensgrad, dvs. andelen examinerade av antalet antagna studerande. Examensgraden 2011 var högre för kvinnor (73 procent) än för män (64 procent). Antalet examinerade var 2011 störst inom utbildningsområdet Ekonomi, administration och försäljning med drygt 3 400, följt av Teknik och tillverkning med drygt 2 000 examinerade.

Enligt preliminär statistik från Myndigheten för yrkeshögskolan var examensgraden 70 procent för 2012, vilket är högre än 2009–

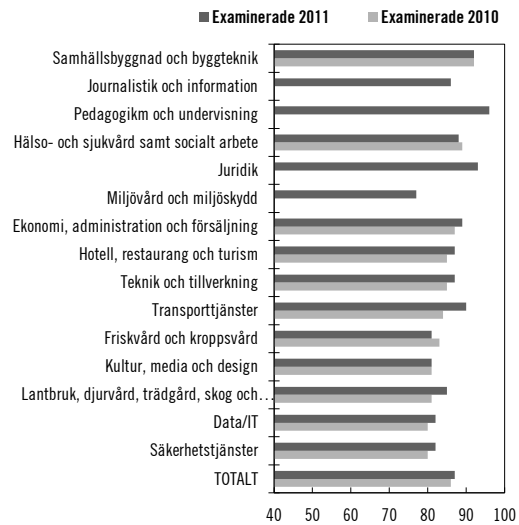
2010 då examensgraden var 67 procent och 69 procent 2011.

Indikator: andelen examinerade i yrkeshögskolan som har ett arbete året efter avslutad utbildning

Av de examinerade 2011 hade 87 procent, närmare nio av tio, arbete som sin huvudsakliga sysselsättning året efter avslutad utbildning. Det är samma nivå som föregående år. Sju procent var arbetssökande eller i arbetsmarknadspolitisk åtgärd medan fyra procent studerade och en procent hade annan sysselsättning. Det motsvarar föregående årskulls resultat. Andelen arbetslösa och i arbetsmarknadspolitiskt program har minskat i jämförelse med 2008 och 2009. Det är ingen skillnad mellan män och kvinnors sysselsättning året efter avslutad utbildning. Däremot är det fler examinerade i åldern mellan 25–39 år som angav att de hade en anställning efter avslutad utbildning och av dem som var över 40 år angav en större andel att de var egna företagare, arbetslösa eller i ett arbetsmarknadspolitiskt program i jämförelse med genomsnittet.

Av personer med utländsk bakgrund angav 77 procent att de hade en anställning och 6 procent att de var egenföretagare. Det ska jämföras med personer med svensk bakgrund av vilka 84 procent angav att de hade en anställning och 5 procent att de var egenföretagare. Andelen arbetslösa eller i arbetsmarknadspolitiskt program var 11 procent bland examinerade personer med utländsk bakgrund jämfört med 7 procent för examinerade med svensk bakgrund.

Diagram 7.1 Andel examinerade från yrkeshögskolan och kvalificerad yrkesutbildning 2010 och 2011 i arbete året efter avslutad utbildning

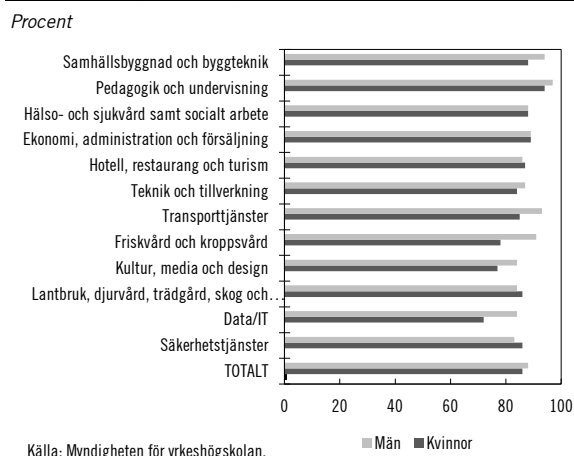

Anm: För vissa utbildningsområden saknas uppgifter för 2010.
Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan

En jämförelse mellan de olika utbildningsområdena visar att det både 2010 och 2011 framför allt är de som examinerades i utbildningar inom området Samhällsbyggnad och byggteknik som lyckats bra på arbetsmarknaden. Även de med examen från utbildningar inom Transporttjänster samt inom Ekonomi, administration och försäljning tillhör dem som i störst utsträckning har ett arbete året efter avslutad utbildning. Examinerade 2011 från utbildningsområdet Pedagogik och undervisning lyckade också bra på arbetsmarknaden. Det förbättrade läget på arbetsmarknaden kan enligt Myndigheten för yrkeshögskolan förklara ökningen. Av de examinerade som hade lärande i arbete (LIA) hade nästan hälften arbete hos den arbetsgivare där praktiken genomfördes. Av de som hade ett arbete efter sin utbildning var det 15 procent som hade samma arbetsgivare som innan utbildningen. Denna andel har minskat med sex procentenheter under de senaste två åren.

Det finns vissa skillnader när det gäller andelarna kvinnor och män som har en anställning inom utbildningsområdet. Män har i högre grad än kvinnor anställning inom Teknik och tillverkning, Transporttjänster och Data/it medan kvinnor i högre grad än män har anställning inom Pedagogik och undervisning, Hotell, restaurang och turism samt Ekonomi, administration och försäljning. Inom Hälso- och sjukvård samt socialt arbete är det ungefär lika många män som kvinnor som har ett arbete.

Diagram 7.2 Andel examinerade från yrkeshögskolan och kvalificerad yrkesutbildning 2011 i arbete året efter avslutad utbildning fördelat på kön

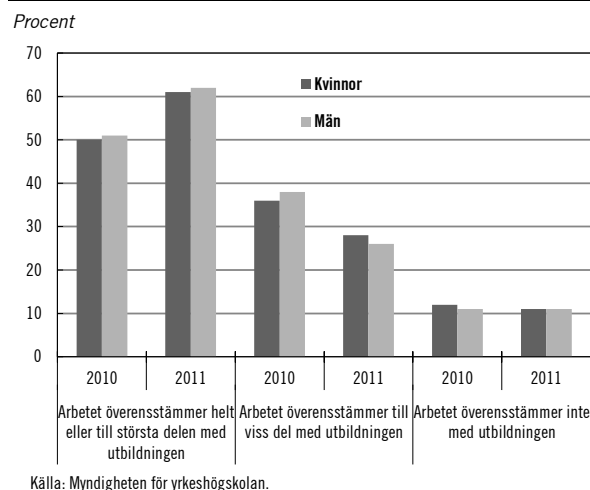

Indikator: andelen examinerade i yrkeshögskolan som har ett arbete inom utbildningsområdet

Denna indikator är ny och införs för att på ett bättre sätt bedöma måluppfyllelsen när det gäller relevant arbete utifrån genomgången utbildning.

Av de examinerade 2011 som året därefter var i arbete eller som startat eget företag angav 62 procent att de har ett arbete som helt eller till största delen överensstämmer med utbildningen. Detta är en ökning med ca tolv procentenheter jämfört med de examinerade 2010. Endast elva procent anger att arbetet inte stämmer överens med utbildningen. Examinerade från Pedagogik och undervisning (82 procent), Data/it (71 procent) och Hälsa- och sjukvård samt socialt arbete (68 procent) uppvisar en hög grad av överensstämmelse när det gäller arbete inom utbildningsområdet, medan utbildningar inom Hotell, restaurang och turism (51 procent) samt Teknik och tillverkning (58 procent) i lägre grad ledde till arbete inom utbildningsområdet.

Diagram 7.3 Andel examinerade 2010 och 2011 i arbete året efter avslutad utbildning vilkas arbete överensstämmer med utbildningen fördelat på kön

Utbildningens kvalitet

Under 2012 har Myndigheten för yrkeshögskolan utövat regelbunden tillsyn och kvalitetsgranskning när det gäller 76 utbildningar och 246 utbildningar har granskats i samband med den inledande tillsynen vid starten av en utbildning. Den regelbundna tillsynen resulterade i beslut med kritik för 53 utbildningar (70 procent). Myndigheten har i sin regelbundna tillsyn lagt vikt vid att kontrollera hur LIA organiserats och genomförts, och av de granskade utbildningarna är det tio stycken (13 procent) som fått kritik. Kritiken handlar om brister i handledning eller brister i arbetslivsanknytningen.

Under 2012 inkom 115 anmälningsärenden om brister i utbildningar av vilka 17 granskades under tillsyn på förekommen anledning och avslutades med beslut om kritik, vilket utgör 15 procent av anmälningsärendena. Totalt 63 ärenden (55 procent) har avslutats utan beslut om kritik och övriga ärenden har avisats, avskrivits eller är under utredning. Det ska jämföras med 2011 då myndigheten fick in 88 anmälningsärenden varav 29 fick kritik, vilket utgör 33 procent av ärendena. I syfte att göra det enklare för studerande att anmäla om något inte fungerar som det ska i utbildningen har myndigheten skapat en sida på yrkeshögskolan webbplats för klagomålshantering. Anmalingarna följs upp och vidtagna åtgärder redovisas innan ärendet avslutas.

Kostnader

Myndigheten för yrkeshögskolan utbetalade totalt drygt 1 280 miljoner kronor 2012 i statlig finansiering varav drygt 1 038 miljoner kronor för utbildningar inom yrkeshögskolan och drygt 242 miljoner kronor för kvarvarande kvalificerad yrkesutbildning (angående kompletterande utbildningar, se nedan). Av dessa medel betalade Myndigheten för yrkeshögskolan ut drygt 6,9 miljoner kronor för pedagogiska hjälpmedel till studerande med funktionsnedsättning. Det ska jämföras med 2011 då 2,8 miljoner kronor utbetalades.

Totalt lämnades ersättning för drygt 21 600 årsplatser vilket är en minskning med 4 200 årsplatser jämfört med 2011 (en årsplats omfattar 40 studieveckor på heltid). Ungefär 65 procent av det totala bidraget lämnades för utbildningar som var 2–2,5 år långa. Den statliga genomsnittskostnaden för en utbildningsplats i yrkeshögskolan och kvalificerad yrkesutbildning 2012 var 59 200 kronor, vilket är en ökning med 700 kronor jämfört med 2011 (löpande priser).

7.2.2 Uppdragsutbildning inom yrkeshögskolan

Uppdragsutbildning är möjlig att genomföra inom yrkeshögskolan enligt lagen (2009:128) om yrkeshögskolan. Uppdragsutbildningen kan bl.a. fungera som personalutbildning eller ingå i rehabiliteringen av en enskild och ska baseras på en yrkeshögskoleutbildning.

Under 2012 påbörjade 205 personer, 18 män och 198 kvinnor, uppdragsutbildning inom yrkeshögskolan jämfört med 370 personer 2011 och 167 personer 2010. Det var främst inom området Hälso- och sjukvård samt socialt arbete som uppdragsutbildning genomfördes och 11 män och 187 kvinnor deltog i sådan utbildning.

7.2.3 Kompletterande utbildningar

Utbildningar som bedrivs med stöd enligt förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar ska tillgodose utbildningsbehov utanför det reguljära utbildningssystemet och finns inom skiftande områden, t.ex. Konst, Dans, teater, musik, Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård, miljö, Hantverk samt Flyg. Utbildningarna har en enskild huvudman, dvs. de anordnas inte av stat, kommun eller landsting. Utbildningarna är oftast avgiftsbelagda för de studerande. Staten ger olika slag av stöd beroende på hur utbildningarnas nationella värde har bedömts. Myndigheten för yrkeshögskolan ansvarar bl.a. för fördelning av statsbidraget och tillsynen över utbildningarna.

Studerande

Antalet personer som deltog i kompletterande utbildningar 2012 var 9 700. Det är en ökning jämfört med 2011, då omkring 9 500 personer deltog. Andelen kvinnor av de studerande var 71 procent och andelen män 29 procent. Kvinnor i åldersgruppen 20–24 år var den största elevgruppen. Andelen studerande med utländsk bakgrund var 13 procent. Flest studerande fanns inom Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård, miljö med knappt 2 500 studerande (85 procent kvinnor och 15 procent män), följd av Hantverk med knappt 2 000 studerande (84 procent kvinnor och 16 procent män) samt Konst med drygt 1 700 studerande (69 procent kvinnor och 31 procent män). Flest studerande återfanns i åldersgruppen yngre än 25 år. Flest studerande i åldersgruppen 55 år eller äldre fanns inom Hantverk.

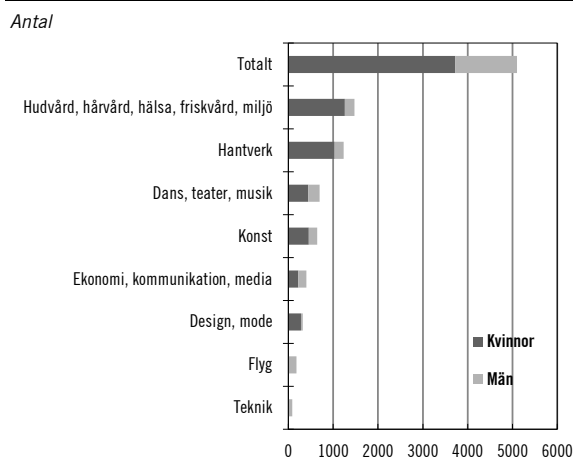
Utbildningar

Hösten 2012 deltog studerande i sammantaget 266 olika kompletterande utbildningar, vilket är en ökning jämfört med föregående år. Utbildningarna anordnades i 43 kommuner av totalt 96 huvudmän. Av dessa utbildningar hade 36 procent statligt stöd i form av samtliga tre stödformer, dvs. tillsyn, studiestöd och statsbidrag. Flest utbildningar genomfördes inom kategorin Hantverk följd av Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård, miljö och Konst.

Måluppfyllelsen

Totalt fullföljde 5 099 studerande varav 74 procent kvinnor och 26 procent män kompletterande utbildningar med slutdatum under 2012. Av de 5 000 studerande fullföljde 94 procent, 95 procent av kvinnorna och 93 procent av männen, sin utbildning.

Diagram 7.4 Deltagare i kompletterande utbildningar 2012 som till årsskiftet 2012/13 fullföljt utbildning, per utbildningskategori och fördelat på kön

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan.

Kostnader

Statens finansiering av de kompletterande utbildningarna uppgick 2012 till 157 miljoner kronor, vilket är i nivå med utbetalade statsbidrag 2011. Till detta kommer kostnader för studiestöd. Utbildningarna omfattade under 2012 totalt 3 077 årselevplatser.

7.2.4 Övriga insatser

För att motverka konjunkturedgångens effekter 2009–2011 har Myndigheten för yrkeshögskolan tillförts extra resurser för platser i yrkeshögskolan riktade till Västra Götalandsregionen. Medlen har finansierat 56 utbildningar som omfattade knappt 1 400 utbildningsplatser med start hösten 2009 och 30 utbildningar som omfattade 500 utbildningsplatser med start under 2010. Den uppföljning som gjorts visar att i den första utbildningsomgången fick nio av tio av de examinerade ett arbete eller startade ett

eget företag efter utbildningen och åtta av tio i den andra utbildningsomgången.

Myndigheten för yrkeshögskolan redovisade den 19 december 2012 ett pilotprojekt med syfte att förbättra tillgängligheten till yrkeshögskoleutbildning för personer med funktionsnedsättning. Till de fem yrkeshögskoleutbildningarna med utökat stöd som startade hösten 2012 antogs 20 studerande med en funktionsnedsättning vilket motsvarade 16 procent av de antagna. Genom pilotprojektet har presumtiva sökande liksom olika utbildningsanordnare uppmärksammas på möjligheter till utökat stöd som kan erbjudas personer med funktionsnedsättning. Genom pilotprojektet har myndigheten även inlett ett fördjupat samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden och Myndigheten för tillgängliga medier. Inom ramen för pilotprojektet kommer ytterligare en utbildningsomgång med fem utbildningar att starta hösten 2013.

Myndigheten för yrkeshögskolan är en av de strategiska myndigheterna i arbetet med den nationella funktionshinderspolitiken. Inom ramen för denna uppgift ska myndigheten årligen rapportera hur den uppfyller delmålen för funktionshinderspolitiken. Myndigheten konstaterar att frågor om tillgänglighet i yrkeshögskolan har aktualiserats och synliggjorts men att det är för tidigt att dra några slutsatser om effekterna av dessa.

Inom ramen för myndighetens arbete med att stödja en nationell struktur för validering har myndigheten drivit olika nätverk som involverat forskare, branscher och myndigheter samt representanter för arbetsmarknadens parter. Inom nätverken har strategiska frågor om validering behandlats.

Trafikflygarutbildningar som Lunds universitet tidigare ansvarade för är nu överförda till yrkeshögskolan. Den första utbildningsomgången startade våren 2013.

Referensram för kvalifikationer för livslångt lärande

Europaparlamentet och rådet antog den 23 april 2008 (2008/C 111/01) en rekommendation om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (EQF). EQF är en gemensam och neutral referensram på åtta nivåer som kan fungera som ett översättningsverktyg mellan olika kvalifikations-system och deras nivåer. Genom att medlemsländer kopplar sina nationella kvalifikationsnivåer till den europeiska referensramen ska det bli enklare för både individer och arbetsgivare att jämföra och förstå nivån på kvalifikationer som har utfärdats i olika medlemsstater. Det övergripande syftet är att främja rörlighet och livslångt lärande.

Regeringen avser att införa en nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande. Syftet med en sådan referensram är att underlätta jämförelser av alla nivåer på examensbaserat och övrigt kunnande nationellt och internationellt för att främja nationell och internationell rörlighet. Avsikten är att skapa en referensram som omfattar kvalifikationer baserade på såväl teoretiskt som praktiskt lärande, dvs. kvalifikationer som utfärdas t.ex. av universitet och högskolor samt av branscher och privata aktörer. Myndigheten för yrkeshögskolan är sedan 1 juli 2009 nationell samordningspunkt för EQF. Myndigheten har inrättat en portal på sin webbplats med syfte att sprida information om arbetet med EQF och en nationell referensram i Sverige.

Under 2012 har myndigheten deltagit i internationella möten främst inriktade mot hur medlemsländernas arbete med de nationella ramverken fortskrider. Myndigheten har även arrangerat och deltagit i nationella konferenser för att informera om EQF och det pågående arbetet med den nationella referensramen.

På regeringens uppdrag inkom myndigheten i september 2012 med en översiktlig kostnadsberäkning när det gäller det förslag på modell för hur kvalifikationer ska kunna kopplas till referensramen som myndigheten tidigare redovisat och ett förtydligande av innebörden av de deskriptorer som myndigheten föreslagit för inplacering av kvalifikationerna på nivå 1–8 i referensramen (U2012/4663/GV). I november lämnade myndigheten ett förslag till inplacering

av vissa utbildningar som inte ingått i myndighetens tidigare förslag och utvecklade ett förslag på nationella kvalitetskriterier (U2012/6256/GV).

Myndighetens redovisade förslag, tillsammans med tidigare avrapporteringar från myndigheten, ligger till grund för det förslag om en nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande som håller på att utarbetas inom Utbildningsdepartementet.

European Credit system for Vocational Education and Training (ECVET)

ECVET är ett europeiskt system för meritöverföring inom yrkesutbildning som antogs av Europaparlamentet och rådet 2009.

Myndigheten för yrkeshögskolan har haft i uppdrag att ansvara för genomförandet av ECVET inom sitt verksamhetsområde och har redovisat ett förslag till regeringen. Det bereds inom Utbildningsdepartementet tillsammans med förslaget om en nationell referensram.

Tolkutbildningar och teckenspråkläro-utbildning

Myndigheten för yrkeshögskolan har fr.o.m. den 1 juli 2012 i uppdrag att ansvara för att pröva frågor om statsbidrag samt att utöva tillsyn och granska kvaliteten när det gäller kontakttolkutbildning, utbildningar av tolkar för barndomsdöva, vuxendöva, hörselskadade eller personer med dövblindhet samt teckenspråkläro-utbildning. Uppdraget har tidigare hanterats av Tolk- och översättarinstitutet (TÖI) vid Stockholms universitet.

Myndigheten för yrkeshögskolan ansvarar sedan den 1 juli 2012 för hanteringen av statsbidrag för tolk- och teckenspråkläro-utbildning. Ansvaret innebär att myndigheten ska fördela ett särskilt statsbidrag till berörda tolkutbildningar inom folkbildningen samt utöva tillsyn över de statsbidragsberättigade utbildningarna. Enligt myndigheten har överflyttningen av uppdraget genomförts utan några avbrott i tolkutbildningarna. För planering av utbildningarna håller myndigheten kontinuerliga samråd med Folkbildningsrådet, berörda utbildningsanordnare

och arbetsgivare. Antalet studerande i tolkutbildningarna redovisas under utgiftsområde 17 avsnitt 16.4.

7.3 Analys och slutsatser

En väl fungerande arbetsmarknad är beroende av utbildningar som leder till sysselsättning inom branscher där efterfrågan på arbetskraft är hög. Yrkeshögskolan har en viktig funktion i detta avseende. Myndigheten för yrkeshögskolan ska verka för att utbildningar utvecklas i nära samarbete med arbetsgivare för att utbildningarna ska ge kompetens som motsvarar behov på arbetsmarknaden. Resultaten av yrkeshögskoleutbildningarna är generellt positiva. En stor andel av de examinerade har arbete eller startar eget företag efter avslutad utbildning. Nästan hälften av de studerande får arbete hos den arbetsgivare där de deltagit i LIA (lärande i arbete). Personer med utländsk bakgrund har dock svårare att få en anställning och är i högre grad arbetslösa än personer med svensk bakgrund.

Det finns två indikatorer för att bedöma måluppfyllelsen när det gäller yrkeshögskolans utbildningar. Den indikator som mäter hur väl arbetet stämmer med utbildningen har hittills visat ett sämre utfall jämfört med indikatorn som mäter andelen i arbete efter avslutad utbildning. I jämförelse med uppföljningen 2012 har dock andelen som uppger att de har ett arbete som stämmer eller delvis stämmer med utbildningen ökat med ca 12 procentenheter. En bidragande orsak till denna ökning är att det i den senaste mätningen finns examinerade från utbildningsområdet Pedagogik och undervisning som i hög grad har arbete inom utbildningsområdet. Regeringen anser emellertid att det är angeläget att myndigheten skapar förutsättningar för att andelen som får ett arbete som motsvarar utbildningen ska öka.

För att få mer tillförlitlig statistik över söktrycket när det gäller utbildningarna har regeringen gett myndigheten i uppdrag att förbättra statistiken avseende sökande.

Tillsyn och kvalitetsgranskning är betydelsefulla verktyg som ska bidra till att utveckla kvaliteten på utbildningarna inom yrkeshögskolan och säkerställa utbildningarnas status bland arbetsgivare. Myndighetens kvalitetsgranskning visar att av de 76 utbildningar som har ingått i

den regelbundna tillsynen 2012 fick 70 procent kritik. Resultatet visar att det är angeläget att tillsyn och kvalitetsgranskning har hög prioritet inom myndigheten för att säkra att utbildningarna generellt håller god kvalitet. Statskontoret har analyserat myndigheten och av Statskontorets analys framgår att myndigheten behöver utveckla sina analyser av arbetsmarknadens behov och sina metoder för att få arbetsgivare delaktiga i utbildningen (2012:29). Regeringen kommer att följa myndighetens utvecklingsarbete.

8 Universitet och högskolor

8.1 Omfattning och mål

Avsnittet om universitet och högskolor omfattar utbildning och forskning vid statliga universitet och högskolor samt utbildning och forskning vid enskilda utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda examen. Inom området finns anslag för universitet och högskolor, enskilda utbildningsanordnare, ersättning för klinisk utbildning och forskning samt anslag för Universitetskanslersämbetet och Universitets- och högskolerådet. Verksamhet vid Sveriges lantbruksuniversitet redovisas under utgiftsområde 23, men för att ge en fullständig bild av högre utbildning och forskning redovisas i vissa fall uppgifter om Sveriges lantbruksuniversitet även under utgiftsområde 16.

Mål för verksamhetsområdet

Målet för verksamhetsområdet är att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivs effektivt.

Indikatorer för måluppfyllelse

Uppföljning av målet sker genom att utvecklingen inom sektorn följs med hjälp av ett antal indikatorer som bedöms belysa utbildning och forskning av hög kvalitet och effektivitet. Dessa är resultatet av Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärderingar och beslut om tillstånd att utfärda examina, andelen disputerade lärare vid

universitet och högskolor, prestationsgrad i utbildning på grundnivå och avancerad nivå, genomströmning i utbildning på forskarnivå samt vetenskaplig produktion och förmågan att attrahera externa medel för forskning. Regeringen har i enlighet med forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2012/13:30) gett Verket för innovationssystem i uppdrag att i samråd med ett antal forskningsråd utforma metoder och kriterier för bedömning av prestation och kvalitet i universitetens och högskolornas samverkan med det omgivande samhället. Regeringen avser att återkomma i frågan om indikatorer för att följa utvecklingen av lärosätenas samverkan med det omgivande samhället och nyttiggörandet av forskningsresultat.

8.2 Resultatredovisning

Den 1 juli 2013 inordnades verksamheten vid Högskolan på Gotland i Uppsala universitet. Det finns därmed sammanlagt 50 universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare som ger högskoleutbildning i Sverige. Av dessa är 14 statliga universitet och 19 statliga högskolor. Därutöver finns det 17 enskilda utbildningsanordnare, varav tre har också tillstånd att utfärda examina på forskarnivå, nämligen Chalmers tekniska högskola, Stiftelsen Högskolan i Jönköping och Handelshögskolan i Stockholm. Övriga enskilda utbildningsanordnare har tillstånd att utfärda vissa examina på grundnivå och avancerad nivå medan fyra enskilda

utbildningsanordnare endast har tillstånd att utfärda psykoterapeutexamen.

De totala kostnaderna för verksamheten vid universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare uppgick 2012 till 60,7 miljarder kronor. De direkta statliga anslagen till dessa lärosäten uppgick under 2012 till 38,5 miljarder kronor. Utöver de direkta statsanslagen finansierar staten verksamhet vid universitet och högskolor med 10,5 miljarder kronor via olika statliga myndigheter, framför allt genom forskningsråden. Sammantaget är 80 procent av verksamheten vid universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare statligt finansierad.

8.2.1 Kvalitet i utbildning

Ett nytt nationellt kvalitetssäkringssystem för högre utbildning började användas 2011. Systemet innebär att Universitetskanslersämbetet ansvarar för dels kvalitetsutvärderingar av utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå, dels prövningar av examenstillstånd. Under 2012 ansvarade Högskoleverket för kvalitetssäkring av högskoleutbildning. Detta ansvar har från och med 2013 övergått till den nyinrättade myndigheten Universitetskanslersämbetet. Under 2012 kostade dåvarande Högskoleverkets arbete med kvalitetssäkring ca 64 miljoner kronor.

Kvalitetsutvärderingar

Utbildning som leder till en examen på grundnivå eller avancerad nivå ska utvärderas av Universitetskanslersämbetet i fyraårscyklar och avse utbildningarnas resultat. De första besluten om kvalitetsutvärdering av viss utbildning fattades av myndigheten i april 2012. Därefter har ytterligare beslut fattats löpande. Fram till och med juni 2013 har det fattats beslut om 912 utbildningar. Varje utbildning gavs ett omdöme på en tregradig skala. Av besluten framgår att ca 16 procent av utbildningarna har getts det högsta omdömet, mycket hög kvalitet, vilket kommer att utgöra underlag för kvalitetsbaserad resurstilldelning till det berörda lärosätet. De utbildningar som har fått omdömet bristande kvalitet, vilket är

22 procent av de granskade utbildningarna, har fått ett år på sig att redovisa vilka åtgärder som har vidtagits. Därefter gör Universitetskanslersämbetet en förnyad granskning för att pröva om huruvida lärosätet ska få behålla examenstillståndet eller om det ska återkallas. De utbildningar som fick omdömet bristande kvalitet våren 2012 har under våren 2013 kommit in med åtgärdsredovisningar. Dessa kommer att granskas av externa bedömare, och Universitetskanslersämbetet planerar att ta ställning i frågan om återkallande av examenstillstånd under hösten 2013. Ytterligare information om utfallet av utvärderingarna finns tillgängligt på Universitetskanslersämbetets hemsida.

Tabell 8.1 Utfall i Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärderingar

Beslut	Antal	Andel
Mycket hög kvalitet	147	16%
Hög kvalitet	567	62%
Bristande kvalitet	198	22%
Totalt	912	100%

Källa: Universitetskanslersämbetet

Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärderingar avser utbildningar som leder till en examen. Universitet och högskolor ger därutöver ett stort antal kurser som inte kan utgöra huvudämne i en examen och som därmed inte omfattas av ämbetets ordinarie utvärderingar. Universitetskanslersämbetet har därför i uppdrag att även utvärdera ett urval av dessa utbildningar för att säkerställa att de uppfyller kraven på högskoleutbildning enligt högskolelagen. Under 2012 granskades 22 sådana kurser på grundnivå, varav 10 inte ansågs uppfylla kraven i högskolelagen. För dessa kurser ska berörda lärosäten lämna en redogörelse till Universitetskanslersämbetet för vilka åtgärder som har vidtagits för att åtgärda bristerna.

Prövning av tillstånd att utfärda examina

Under 2012 har Högskoleverket prövat och beslutat om betydligt färre examenstillstånd än under 2011. Att antalet ansökningar 2011 var många beror framför allt på införandet av fyra

nya lärarexamina den 1 juli 2011. Lärosätena var därmed tvungna att ansöka om tillstånd att utfärda dessa nya examina. Högskoleverket beslutade om 36 ansökningar om examens-tillstånd under 2012. Av dessa 36 ansökningar beviljades 16. Fem ansökningar avsåg generell examen på forskarnivå inom ett ämne och av dessa beviljades tre.

För att trygga lärarförsörjningen i de nationella minoritetsspråken gav regeringen i budgetpropositionen för 2013 vissa lärosäten särskilda åtaganden att bygga upp och utveckla ämneslärarutbildning i de nationella minoritetsspråken. Stockholms universitet har ett särskilt åtagande för ämneslärarutbildning i finska och meänkieli. Umeå universitet och Södertörns högskola har särskilda åtaganden i samiska respektive romani chib. Under 2013 har Stockholms universitet beviljats examens-tillstånd för ämneslärarutbildning i finska som modersmål.

Lärosätenas interna kvalitetssäkringsarbete

Universitet och högskolor ansvarar för att verksamheten håller hög kvalitet såväl i utbildningen som i forskningen. Av lärosätenas årsredovisningar för 2012 framgår att det på många universitet och högskolor finns riktlinjer, mål och handlingsplaner för kvalitetssäkringsarbetet och att ett stort antal insatser har gjorts de senaste åren. Flera lärosäten samarbetar nationellt och internationellt kring kvalitetssäkring. Ett antal universitet och högskolor har själva initierat utvärderingar av utbildningens och forskningens kvalitet samt av kvalitetsarbetet på det egna lärosätet. Flera lärosäten uppger också att de har gjort förberedelser för att öka kvaliteten i utbildningen med anledning av det nya nationella kvalitetsutvärderingssystemet av högskoleutbildning, t.ex. satsningar på handledning av självständiga arbeten.

8.2.2 Jämställdhet i högskolan

Det är en större andel kvinnor än män som studerar i högskolan. Som exempel kan nämnas att av totalt 126 000 personer som inför höstterminen 2012 sökte till högskolestudier för första gången var 58

procent kvinnor och 42 procent män. Detta mönster har funnits under en längre period. Även valet av ämnesområde skiljer sig mellan kvinnor och män. Tydligast är skillnaden inom ämnesområdet vård och omsorg där 85 procent av helårsstudenterna är kvinnor och endast 15 procent är män. Inom ämnesområdet teknik var 30 procent av helårsstudenterna kvinnor och 70 procent män.

Även när det gäller de anställda vid universitet och högskolor finns skillnader. Av de drygt 18 900 doktoranderna under höstterminen 2012 var 48 procent kvinnor och 52 procent män. Bland de utländska doktoranderna är skillnaderna desto större. Antalet utländska doktorander uppgick till ca 6 600 individer, varav 39 procent var kvinnor och 61 procent män.

Inom flera anställningskategorier inom den forskande och undervisande personalen i högskolan finns relativt stora skillnader mellan kvinnor och män. Bland adjunkterna var 57 procent kvinnor och 43 procent män under 2012. Bland lektorerna var andelen kvinnor mindre än andelen män, 45 procent respektive 55 procent. Bland professorerna var 24 procent kvinnor och 76 procent män. Inom den forskande och undervisade personalen fanns det under året skillnader mellan kvinnor och män i fråga om anställningsform. Bland de tillsvidareanställda var 41 procent kvinnor och 59 procent män. Bland de tidsbegränsat anställda var 47 procent kvinnor och 53 procent män.

Ytterligare uppgifter om fördelningen av kvinnor och män i utbildning på grundnivå och avancerad nivå, utbildning på forskarnivå samt bland den forskande och undervisande personalen finns redovisade under respektive avsnitt.

8.2.3 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Anslagen till universitet och högskolor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick totalt till ca 21 670 miljoner kronor under 2012. Av dessa var 21 300 miljoner kronor avsatta för ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer och 363 miljoner kronor för särskilda åtaganden. Ett särskilt åtagande är en uppgift som ett universitet eller

en högskola har särskild finansiering för som inte avräknas mot lärosätets takbelopp. I det här sammanhanget är helårsstudenter och helårsprestationer avräkningsmått som baseras på antalet registrerade studenter och antalet tagna poäng. Takbeloppet utgör den maximala ersättning som ett universitet eller en högskola kan få för redovisade helårsstudenter och helårsprestationer. För de olika utbildningsområdena fastställer regeringen årligen de ersättningsbelopp som ska tillämpas för helårsstudenter och helårsprestationer (se avsnitt 10.2 Anslag för universitet och högskolor). Om takbeloppet inte nås ett år på grund av ett för lågt antal studenter, finns det möjlighet att spara det utrymme i takbeloppet som lärosätet inte har utnyttjat. Sparandet får dock uppgå till högst tio procent av takbeloppet. På samma sätt kan medel motsvarande fler studenter än vad som ryms inom takbeloppet ett visst år sparas till kommande år, dock högst tio procent av takbeloppet även i detta fall. Under 2012 var det totala utfallet ca 20 830 miljoner kronor, vilket motsvarar 102 procent av takbeloppet. Två tredjedelar av lärosätena hade en överproduktion under 2012, vilket innebär fler studenter än vad som ryms inom takbeloppet (se vidare tabell 8.2 Antal helårsstudenter, takbelopp och forskningsanslag 2012).

Sökande

Inför höstterminen 2012 sökte totalt ca 403 000 personer till utbildningsprogram och kurser vid universitet och högskolor. Det är en ökning med fem procent jämfört med höstterminen 2011. Av de sökande var 63 procent kvinnor och 37 procent män. Könsfördelningen bland de sökande har varit i stort sett oförändrad under de senaste tio åren.

Antalet sökande utan tidigare högskoleutbildning ökade med åtta procent jämfört med höstterminen 2011. Av de sökande utan tidigare högskoleutbildning var andelen 19-åringar knappt 30 procent.

För samtliga yrkesexamensprogram fanns det i genomsnitt 1,9 behöriga förstahandssökande per antagen. Högst söktryck bland yrkesexamensprogram, med över fem behöriga sökande per plats, hade utbildningarna till psykolog, veterinär, läkare och sjukgymnast.

Intresset för ingenjörstudier fortsätter att öka. Under de senaste fem åren har antalet sökande till civilingenjörstudier ökat med drygt 30 procent och till högskoleingenjörstudier med ca 40 procent.

För lärarutbildningarna ökade antalet behöriga förstahandssökande med nästan 30 procent inför höstterminen 2012 jämfört med höstterminen 2011.

Högskolenybjörjare

Under läsåret 2011/12 påbörjade nästan 92 000 nya studenter svensk högskoleutbildning för första gången. Av dessa var 56 procent kvinnor och 44 procent män. Det var en minskning med tretton procent jämfört med föregående läsår. Störst var nedgången av inresande nybörjarstudenter, som minskade med 8 600 personer till sammanlagt 20 800 personer läsåret 2011/12. Läsåret var det första efter det att studieavgifter infördes för studenter som inte är medborgare inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz.

Drygt hälften av samtliga högskolenybjörjare var under 22 år. Det är en ökning med fyra procentenheter jämfört med föregående år. Ökningen är en följd av att andelen inresande studenter har minskat. De inresande nybörjarstudenterna har i genomsnitt varit äldre än de svenska nybjörjarna. Mellan läsåren 2002/03 och 2011/12 ökade andelen nybjörjare under 22 år från 44 till 54 procent.

Tabell 8.2 Antal helårsstudenter, takbelopp och forskningsanslag 2012

UNIVERSITET/HÖGSKOLA	Antal helårsstudenter ¹	Takbelopp (mkr)	Utfall (mkr)	Utfall %	Strategiska forskningsområden (tkr)	Nya resurser forskning (tkr)	Omfördelning av forskningsanslag (tkr) ²	Anslag för forskning och forskarutb. (tkr)
Uppsala universitet	22 909	1 336,4	1 394,7	104%	170 500	38 040	-6 335	1 833 236
Lunds universitet	27 988	1 763,7	1 918,0	109%	183 500	43 568	-5 148	1 886 895
Göteborgs universitet	25 301	1 788,9	1 782,9	100%	20 000	30 215	581	1 362 281
Stockholms universitet	29 364	1 536,4	1 531,5	100%	44 000	29 877	1 857	1 430 122
Umeå universitet	16 388	1 197,1	1 217,4	102%	58 300	19 838	2 838	986 957
Linköpings universitet	17 708	1 318,9	1 324,9	100%	66 300	15 210	1 997	742 912
Karolinska institutet	5 885	589,2	599,0	102%	135 600	35 780	1 013	1 307 185
Kungl. Tekniska högskolan	12 378	1 036,5	1 049,2	101%	214 800	19 282	-1 355	1 106 317
Luleå tekniska universitet	8 005	608,7	617,2	101%	21 400	5 421	410	338 492
Karlstads universitet	8 241	561,8	594,1	106%		2 377	431	193 655
Linnéuniversitetet	14 952	945,5	980,8	104%		3 992	462	274 309
Örebro universitet	9 297	645,7	662,3	103%		4 384	1 132	214 871
Mittuniversitetet	7 743	509,7	526,8	103%		3 322	1 609	197 272
Blekinge tekniska högskola	3 731	269,5	280,5	104%		939	221	82 504
Malmö högskola	12 391	791,7	831,1	105%		1 369	490	104 104
Mälardalens högskola	7 725	509,7	526,8	103%		1 538	265	77 864
Dans- och cirkushögskolan	154	52,0	49,3	97%		-	-	5 605
Försvarshögskolan	484	*	*			-	-	
Gymnastik- och idrottshögskolan	655	87,6	83,7	96%		766	17	25 180
Högskolan i Borås	5 869	430,7	437,3	102%		885	143	53 347
Högskolan Dalarna	6 200	393,2	386,6	98%		847	-130	53 531
Högskolan på Gotland	2 142	125,7	126,1	100%		236	-235	20 426
Högskolan i Gävle	6 022	411,8	422,4	103%		967	221	82 347
Högskolan i Halmstad	5 234	349,3	356,0	102%		836	-444	52 564
Högskolan Kristianstad	5 305	341,0	353,9	104%		636	-691	45 777
Högskolan i Skövde	4 294	306,7	305,3	100%		593	-333	38 781
Högskolan Väst	4 893	356,3	334,1	94%		593	26	38 778
Konstfack	614	144,2	129,8	90%		-	-	7 514
Kungl. Konsthögskolan	211	59,0	60,3	102%		-	-	4 301
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	638	118,6	116,8	98%		-	-	7 604
Operahögskolan i Stockholm	38	17,3	17,4	101%		-	-	4 782
Stockholms dramatiska högskola	235	111,4	108,6	797%		-	-	10 580
Södertörns högskola	6 687	350,0	364,1	104%		1 756	493	39 934
Sveriges lantbruksuniversitet	4 102	*	*		26 600	19 790	-234	
Chalmers tekniska högskola AB	8 565	786,4	765,0	97%	190 000	13 882	-177	763 659
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	8 004	497,6	536,3	108%		2 969	876	84 250
Totalt	300 354	20 405,0	20 827,7	102%	1 131 000	296 939	0	12 870 332

Anm.: I tabellen redovisas inte vissa mindre enskilda utbildningsanordnare. Vid dessa lärosäten fanns under 2012 ca 4 600 helårsstudenter.

*Försvarshögskolan och Sveriges lantbruksuniversitet har inga takbelopp. Anslaget till Försvarshögskolan uppgick till 23,2 miljoner kronor.

¹ Uppgiften finns inte könsuppdelad.

² Försvarshögskolan och de konstnärliga högskolorna ingår inte i omfördelningen av forskningsanslag.

Tabell 8.3 Antal studenter i högskoleutbildning 2010–2012

	2010	2011	2012	Andel kvinnor			Andel män		
				2010	2011	2012	2010	2011	2012
Antal helårsstudenter	320 925	318 397	310 992	58 %	58 %	59 %	42 %	42 %	41 %
Antal registrerade studenter i grundutbildning, per hösttermin	369 291	362 582	356 998	59 %	60 %	60 %	41 %	40 %	40 %
Antal högskolenybörjare*	108 900	105 800	92 300	55 %	55 %	56 %	45 %	45 %	44 %

Källa: Universitetskanslersämbetet

Anm: Inklusive helårsstudenter vid Sveriges lantbruksuniversitet, Handelshögskolan i Stockholm samt övriga enskilda utbildningsanordnare.

* Student som för första gången är registrerad i svensk högskoleutbildning. Uppgifterna avser läsår. 2012 innebär läsåret 2011/12.

I takt med att antalet unga studenter ökar, sjunker medianåldern för högskolenybörjarna. Exkluderas de inresande studenterna är medianåldern för högskolenybörjare 21 år. Av samtliga 19-åringar var det drygt 17 procent som påbörjade högskolestudier 2011. Tio år tidigare var den siffran 11,7 procent.

Studenter

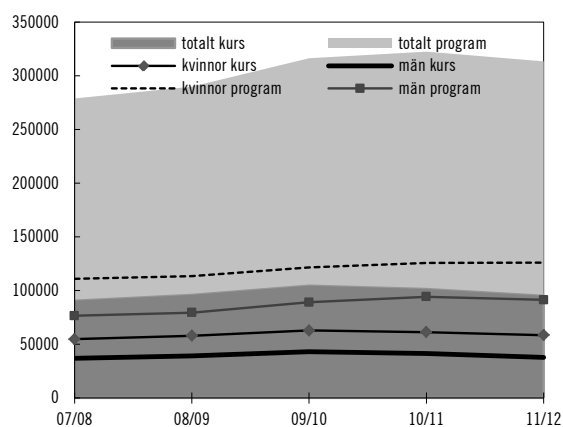
Totalt fanns drygt 310 000 helårsstudenter registrerade 2012. Antalet helårsstudenter minskade något jämfört med 2011. Minskningen berodde på att regeringens tillfälliga satsning på 10 000 nya högskoleplatser under 2010 och 2011 medförde ett högre antal helårsstudenter under dessa år. Mellan 2009 och 2010 ökade antalet helårsstudenter med drygt 15 000. Orsaken till att ökningen var större än den tillfälliga satsningen berodde på att nästan alla lärosäten sedan tidigare hade sparade anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Trots minskningen av antalet helårsstudenter mellan år 2012 och 2011, ligger utbildningsvolymen kvar på en historiskt sett hög nivå. Jämfört med för tio år sedan var antalet helårsstudenter ca 25 000 fler år 2012.

Drygt hälften av samtliga helårsstudenter läser kurser inom samhällsvetenskap och juridik. Området är det klart största för både män och kvinnor och företagsekonomi utgör det enskilt största ämnet.

Andelen studenter som läser fristående kurser uppgår till 40 procent. Denna andel har varit oförändrad, trots att antalet studenter på fristående kurser har ökat under de senaste tio åren.

Mellan läsåren 2007/08 och 2011/12 ökade antalet helårsstudenter på program med omkring 30 000. Samtidigt ökade antalet helårsstudenter på kurs med ca 4 500, varav en stor andel var

kvinnor. Ökningen av antalet helårsstudenter på program var jämnt fördelad mellan kvinnor och män.

Diagram 8.1 Antal helårsstudenter på program respektive kurs

Källa: Universitetskanslersämbetet

Utbildnings- och examensstrukturen med uppdelning av kurser på utbildningsnivåerna grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå började tillämpas läsåret 2007/08. Läsåret 2011/12 var 24 procent av samtliga studenter registrerade på kurser klassificerade på avancerad nivå.

Av samtliga studenter i utbildning på grundnivå och avancerad nivå är 60 procent kvinnor och 40 procent män. En del av förklaringen till den höga andelen kvinnor inom högskolan kan vara att kvinnor under en längre tidsperiod har haft en högre övergångsfrekvens till högskolan än män. Ytterligare en förklaring kan vara kvinnors bättre studieresultat i gymnasieskolan.

Antalet studenter i distansutbildning inom högskolan har minskat något. Under läsåret 2011/12 uppgick antalet distansstudenter till ca 138 000, vilket är ca 5 000 färre än föregående läsår. Av distansstudenterna läste 36 procent samtidigt kurser på campus. Jämfört med studenter som enbart läst utbildning på campus

är nästan en tredjedel så många distansstudenter över 34 år och andelen kvinnor är högre.

Flest studenter som enbart var registrerade på distanskurser läsåret 2011/12 hade Linnéuniversitetet med ca 15 700 studenter, Umeå universitet med ca 13 300 studenter och Mittuniversitetet med ca 11 000 studenter. Högst andel studenter som enbart var registrerade på distanskurser läsåret 2011/12 hade Högskolan på Gotland med 85 procent. Andra lärosäten med en hög andel studenter på enbart distanskurser var Mittuniversitetet (67 procent), Högskolan Dalarna (67 procent), Högskolan Kristianstad (66 procent) och Högskolan i Gävle (62 procent).

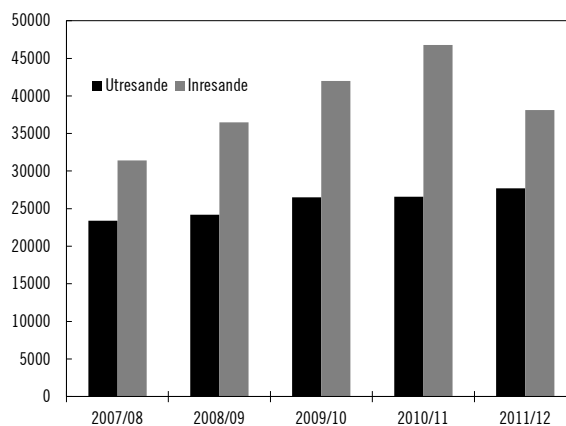
Av samtliga studenter läsåret 2011/12 hade 18 procent en examen från svensk högskola sedan tidigare. Av dessa var nästan hälften registrerade på kurser enbart på distans.

8.2.4 Studenternas internationella rörlighet

Lsåret 2011/12 studerade 27 700 svenska studenter utomlands. Av de utresande studenterna var 59 procent kvinnor och 41 procent män. Under de senaste tio åren har antalet utresande studenter legat relativt stilla. Antalet utresande studenter har ökat något mellan läsåren 2007/08 och 2011/12, men fördelningen mellan kvinnor och män var relativt jämn trots ökningen. Andelen kvinnor som studerar i högskolan är större än andelen män och detta syns också i könsfördelningen i gruppen utresande studenter.

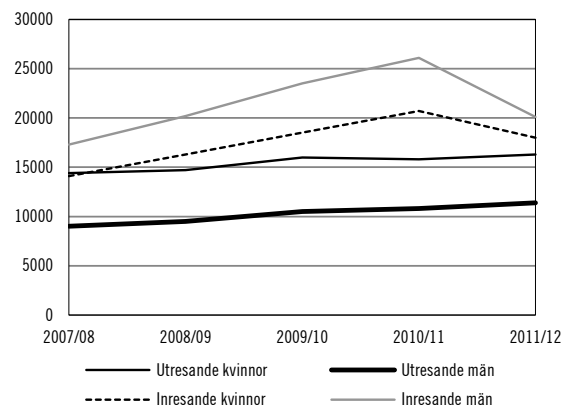
De senaste tio åren har antalet inresande studenter till Sverige ökat betydligt varje år fram till och med läsåret 2010/11 då antalet uppgick till 46 800. Efter det att studieavgifter infördes för studenter som inte är medborgare i länder inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz, s.k. tredjelandsstudenter, har dock antalet inresande studenter från dessa länder minskat. Antalet inresande studenter läsåret 2011/12 var 38 100.

Diagram 8.2 Antal in- och utresande studenter läsåren 2007/08–2011/12

Källa: SCB/ Högskoleverket

Diagram 8.3 Antal in- och utresande kvinnor och män läsåren 2007/08–2011/12

Källa: SCB/ Högskoleverket

Inresande studenter

Av de 38 100 inresande studenterna läsåret 2011/12 var 47 procent kvinnor och 53 procent män. Totalt utgjorde de inresande studenterna ca 10 procent av samtliga studenter i Sverige under läsåret 2011/12. Av de inresande studenterna kom 23 000 till Sverige som fritt inresande studenter utanför utbytesprogram (s.k. free mover-studenter) och resten studerade vid svenska universitet och högskolor inom ramen för ett utbytesprogram.

Av samtliga inresande studenter som var nybörjare vid svenska högskolor 2011/12 kom ungefär 60 procent från nordiska länder och länder inom EU, 6 procent från europeiska länder utanför EU och Norden, 14 procent från Asien och 7 procent från Nordamerika. Bland de fritt inresande studenterna kom de flesta från Tyskland, Kina, Finland och Iran. Studieavgifts-

skyldiga studenter utgjorde 6 procent av samtliga inresande studenter som var nybörjare vid svenska högskolor 2011/12. Bland de studieavgiftsbetalande studenterna kom de flesta studenterna från Kina, Iran, Indien och USA.

Läsåret 2011/12 läste i stort sett samtliga utbytesstudenter fristående kurser medan programstudier dominerade bland fritt inresande studenter, varav nästan 61 procent läste masterprogram.

Studieavgifter

I enlighet med förslagen och bedömningarna i propositionen *Konkurrera med kvalitet – studieavgifter för utländska studenter* (prop. 2009/10:65, bet. 2009/10:UbU15, rskr. 2009/10:230) infördes fr.o.m. hösten 2011 studieavgifter och anmälningsavgifter för tredjelandsstudenter. Regeringens syfte med införandet av studieavgifter var att svenska lärosäten skulle konkurrera med kvalitet, inte främst med avgiftsfri utbildning.

I Högskoleverkets uppföljning av införandet av studieavgifter (*Andra året med studieavgifter – lärosätenas erfarenheter*, 2012:26 R) framgår att antalet nyantagna studieavgiftsskyldiga studenter ökade med 26 procent mellan 2011 och 2012 och då uppgick till 5 800. Av dessa nyantagna började emellertid endast 1 740 studieavgiftsskyldiga studenter studera vid ett lärosäte. Utöver detta fortsatte 870 avgiftsskyldiga studenter som tidigare antagits att studera. Det innebär att omkring 30 procent av de studenter som erbjuds studieplats efter ansökan registrerar sig på utbildningen.

Införandet av studieavgifter har inneburit ett omfattande omställningsarbete för universitet och högskolor och andra berörda myndigheter.

Universitet och högskolor rapporterar i sina årsredovisningar att rekryteringen av utländska studenter har ändrat karaktär i och med införandet av studieavgifter. Tidigare kunde lärosätena konkurrera om tredjelandsstudenter genom att erbjuda avgiftsfri utbildning. Flera lärosäten redovisar att de nu i stället arbetar mer strategiskt med rekrytering av studenter inom smalare profilmråden, särskilt på avancerad nivå, när de måste konkurrera med kvalitet.

Under 2012 avsattes 60 miljoner kronor från utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för stipendier till tredjelandsstudenter.

Det var en ökning med 30 miljoner kronor jämfört med 2011. Under 2012 avsattes vidare 30 miljoner kronor för stipendier till studenter från länder med vilka Sverige har ett långsiktigt samarbete och 20 miljoner kronor till studenter från OECD/DAC-länder från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, se vidare tabell 8.4 Stipendier till tredjelandsstudenter.

Tabell 8.4 Stipendier till tredjelandsstudenter

Stipendier till tredjelandsstudenter	2011 (tkr)	2012 (tkr)
Utgiftsområde 16: Utbildning och universitetsforskning	30 000	60 000
Utgiftsområde 7: Stipendieprogram långsiktiga samarbetsländer	30 000	30 000
Utgiftsområde 7: Stipendieprogram OECD-DAC		20 000
Totalt	60 000	110 000

Av de nyantagna studieavgiftsskyldiga studenterna hade 38 procent någon form av svenskt stipendium. Stipendierna finansierades av både statliga och privata medel. Av de studenter som fortsatte sina studier hade 45 procent ett sådant stipendium. Sammanlagt fick 1 060 studenter stipendium för studier på ett svenskt lärosäte under hösten 2012. Omkring 30 procent av de studenter som erbjöds stipendium tackade nej. Vanligaste skälet till detta uppgav studenterna i Högskoleverkets rapport (2012:26 R) vara att levnadsomkostnaderna i Sverige är höga. Det näst vanligaste skälet var enligt rapporten att studenten hade fått ett annat erbjudande om utbildning eller stipendium som de upplevt vara bättre.

Utresande studenter

Under läsåret 2011/12 studerade 27 700 svenska studenter utomlands, vilket var något fler än föregående läsår. Av de utresande studenterna var två tredjedelar fritt utresande studenter och 24 procent utbytesstudenter, medan 11 procent läste språkkurser på eftergymnasial nivå.

Nästan två tredjedelar av de utresande studerade i Europa, även om allt fler valde att studera i Asien. Storbritannien och USA var de största mottagarländerna, därefter följde Danmark, Australien och Frankrike.

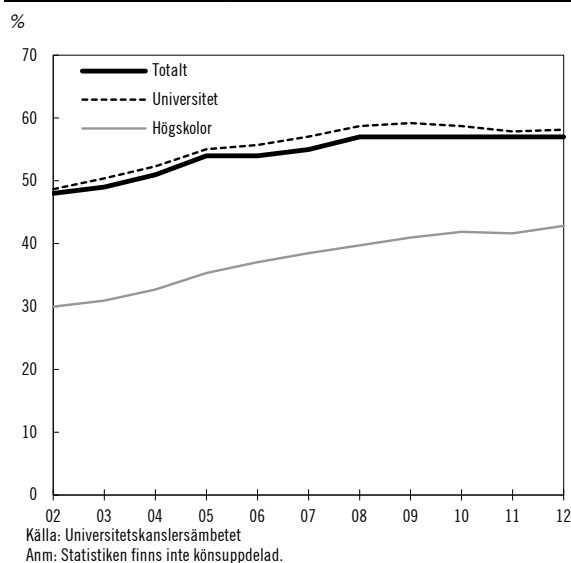
Av samtliga studenter som avlade examen i Sverige under läsåret 2011/12 hade 14 procent studerat utomlands under sin utbildning. De flesta som har studerat utomlands återfinns bland personer med arkitektexamen, civilingenjörsexamen och masterexamen med inriktning samhällsvetenskap, juridik, handel, administration. Om man ser till de största utbildningsprogrammen räknat i antal studenter var andelen som hade studerat utomlands lägst bland personer med socionom-, sjuksköterske- eller lärarexamen.

8.2.5 Lärarresurser

Antalet anställda vid landets universitet och högskolor 2012 var 73 400 personer. Det är det högsta antalet någonsin och är en ökning med fem procent jämfört med föregående år. Av de anställda vid universitet och högskolor arbetade 57 procent med undervisning och forskning. Antalet professorer fortsatte att öka och uppgick 2012 till 6 080. Det är drygt 400 fler än föregående år.

Av samtliga anställda vid universitet och högskolor var 52 procent kvinnor och 48 procent män 2012. Kön fördelningen varierar dock mellan olika personalkategorier. Bland den forskande och undervisande personalen var 43 procent kvinnor och 57 procent män, medan andelen kvinnor bland professorerna endast var 23 procent och andelen män 77 procent.

Diagram 8.4 Andel disputerade lärare 2002–2012

Andelen disputerade lärare uppgick 2012 till 57 procent. Under de senaste tio åren har

andelen disputerade lärare ökat med tio procentenheter. Ökningen har skett både bland högskolorna, som har gått från 30 procent disputerade 2002 till 43 procent 2012, och bland universiteten, som har ökat andelen disputerade från 49 procent till 58 procent 2012. Högst andel disputerade lärare bland de statliga universiteten och högskolorna hade Lunds universitet med 67 procent. Bland högskolorna var det Södertörns högskola som hade den högsta andelen disputerade med 65 procent, vilket var en högre andel än flera universitet.

8.2.6 Kompletterande utbildning

Under 2000-talet har möjligheterna till kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen ökat. Utbildningarna har under de senaste åren gått från att vara allmänna till att bli specifika för olika yrkesgrupper. Under 2012 pågick enligt regeringens uppdrag kompletterande utbildningar vid flera lärosäten för ca 30 jurister och 300 lärare. Dessutom hade fyra lärosäten i uppdrag att anordna kompletterande utbildningar för personer från tredjeländ med avslutad läkar-, tandläkar- eller sjuksköterskeutbildning om totalt 165 helårsstudieplatser. Kostnaden för kompletterande utbildningar för utländska akademiker uppgick under 2012 till ca 62 miljoner kronor.

Utöver dessa utbildningar anordnade Sveriges lantbruksuniversitet kompletterande utbildning för veterinärer.

Stockholms universitet återrapporterade i slutet av 2012 sitt uppdrag om utvärdering av arbetsmarknadsutfallet för deltagare i vissa kompletterande utbildningar för akademiker med utländsk utbildning (A2013/66/IU). Universitetet påvisar i rapporten ett positivt samband mellan kompletterande utbildning, lön och etablering på arbetsmarknaden för t.ex. lärare och förvaltningsstuderande.

Bedömning av utländska utbildningsmeriter

För att underlätta inträdet på arbetsmarknaden för personer med utländsk högre utbildning fortsatte Högskoleverket under 2012 med sin uppgift att göra bedömningar av utländska meriter i fråga om utbildning. År 2012 har varit det hittills mest omfattande året när det kommer

till antalet inkomna och avgjorda ansökningar för erkännande av utländska högskoleutbildningar. Det innebar 5 434 inkomna ansökningar, en ökning med 7,7 procent jämfört med föregående år och 5 619 avgjorda ärenden, en ökning med 5,7 procent. Av dessa resulterade 4 180 i bedömningsutlåtanden, vilket är något fler än året innan. Arbetet med att vidareutveckla och effektivisera verksamheten med att erkänna utländska utbildningar har fortsatt, vilket har bidragit till att den genomsnittliga nettohandläggningstiden minskade med ytterligare 12 dagar under året. Den genomsnittliga handläggningstiden för ansökningar om erkännande av utländsk utbildning ligger därmed på 74 dagar. Det innebär att handläggningstiderna har halverats på tre år.

För att skapa en mer sammanhängande valideringskedja och underlätta för personer med utländsk utbildning har bedömning av utländsk utbildning på olika nivåer samlats vid den nya myndigheten Universitets- och högskolerådet. Det handlar om bedömning av utländska gymnasiebetyg, avslutade utländska utbildningar inom högre utbildning och eftergymnasial utbildning som inte motsvarar utbildningar enligt högskolelagen.

8.2.7 Genomströmning

Av de högskolenyborjare som hösten 2009 läste en fristående kurs fanns 54 procent kvar i högskolan följande termin (exkl. de inresande studenterna). Bland högskolenyborjare på programutbildningar fanns 90 procent kvar på programmet följande termin. Merparten av de programstudenter som inte fanns kvar på utbildningen den andra terminen fanns över huvud taget inte kvar i högskolan. Knappt hälften av alla som börjar studera vid högskolan avlägger en examen inom sju år. Högst examensfrekvens uppvisar de utbildningar som leder till ett legitimationsyrke.

Prestationsgrad

Prestationsgrad är ett mått som beräknas utifrån kvoten mellan avklarade poäng, omräknat till helårsprestationer, som hör ihop med de studenter som varit registrerade under det aktuella läsåret, omräknat i helårsstudenter.

Universitetskanslersämbetet har utvecklat ett nytt sätt att mäta prestationsgrad. Prestationsgraderna beräknas så att varje students avklarade poäng kan kopplas till studentens (individens) registreringspoäng. Måttet består av de poäng som de aktuella studenterna har tagit under registreringsperioden samt de tre därpå följande terminerna.

Prestationsgraden var 78 procent läsåret 2009/10. Prestationsgraden har fallit för varje läsår sedan 2004/05 från en nivå på 81 procent. Kvinnorna tar poäng i högre grad än männen. Kvinnorna uppvisar en prestationsgrad på 80 procent mot männens 74 procent. Prestationsgraden för båda grupperna har dock minskat över tid. Skillnaden i prestationsgrad är stor mellan olika studieformer. Prestationsgraden för program som leder till yrkesexamen var 89 procent läsåret 2009/10 och för fristående kurser 61 procent. Prestationsgraden för fristående kurser på distans är endast 48 procent, 51 procent för kvinnor och 44 procent för män. Av Statistiska centralbyråns temarapport *Distansutbildning på högskolan* (2012:6) framgår att de två vanligaste orsakerna till att studenter som läste fristående kurs på distans inte tog alla poäng på kursen var att man i stället arbetade eller fokuserade på en annan kurs.

Tabell 8.5 Prestationsgrad läsåret 2007/8–2009/10

Procent			
Ämnesområde	2007/08	2008/09	2009/10
Humaniora (inkl. teologi)	69 %	68 %	67%
Samhällsvetenskap (inkl. juridik)	78 %	78 %	77%
Vård och omsorg	91 %	92 %	91%
Naturvetenskap	76 %	76 %	75%
Teknik	80 %	80 %	80%
Medicin och odontologi	92 %	91 %	91%
Konstnärligt område	87 %	85 %	85%
Övrigt område	81 %	80 %	80%

Källa: Universitetskanslersämbetet

Utbildningsområdena medicin/odontologi och vård/omsorg har de högsta prestationsgraderna. Den höga prestationsgraden förklaras delvis med att kurserna inom dessa områden ofta ingår i program och att examen behövs för att få legitimation att utöva t.ex. vissa yrken. Lägst är prestationsgraden inom humaniora där en

övervägande del av utbildningarna består av fristående kurser.

Studenter som inte är aktiva

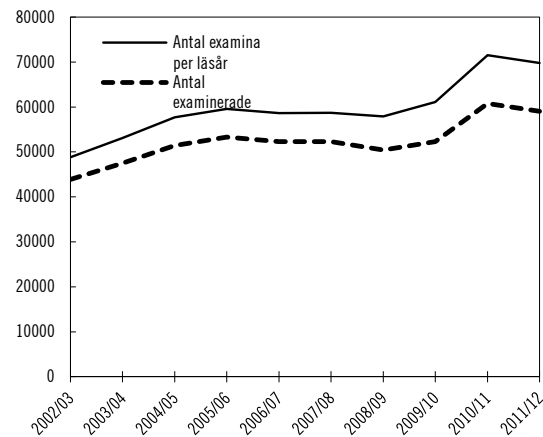
I förhållande till det totala antalet registreringspoäng var andelen tagna poäng ca 76 procent höstterminen 2011 enligt en effektivitetsanalys av Universitetskanslersämbetet (Studieaktivitet mätt i högskolepoäng - 2013/1). Kursregistreringarna bland studenter som inte ledde till avklarade poäng motsvarade höstterminen 2011 33 692 helårsstudenter (inresande studenter ingår inte). I budgetpropositionen för 2012 beräknade regeringen att ersättningen som utgick till universitet och högskolor för studenter som inte tagit några poäng uppgick till motsvarande ca 900 miljoner kronor. I budgetpropositionen för 2013 aviserade regeringen en indragning av 440 miljoner från lärosätenas grundutbildningsanslag med anledning av studenter som inte tar några poäng. Enligt regeringens uppfattning bör avräkning av helårsstudenter mot takbeloppet göras endast för personer som aktivt deltar i studier.

Högst andel nollpoängresultat har studenter på fristående kurser på distans, ca 47 procent. Lägst andel nollpoängresultat har studenter på campusstudier som genomförs inom ramen för ett program, ca 10 procent.

Många studenter som inte tar poäng är dock registrerade även på andra kurser där de har tagit poäng. Detta gäller för ungefär hälften av samtliga studenter som inte har tagit några poäng.

8.2.8 Examina

Diagram 8.5 Antal examina/examinerade per läsår

Källa: SCB / Universitetskanslersämbetet

Examina inom högskolan delas in i tre kategorier: generella examina, konstnärliga examina och yrkesexamina. Under de senaste tio åren har antalet avlagda examina ökat med nästan 43 procent. Under samma period ökade antalet helårsstudenter med 8 procent. Till viss del förklaras den kraftiga ökningen av att det har blivit vanligare att en och samma student tar ut flera examina för samma studier. Det gäller framför allt vissa yrkesexamina som högskoleingenjörsexamen och sjuksköterskeexamen som kombineras med en generell examen.

Läsåret 2011/12 utfärdades 69 764 examina vid universitet och högskolor, 1 711 examina färre än 2010/11. Antalet examinerade personer uppgick till 59 000. Av samtliga examinerade var 63 procent kvinnor och 37 procent män. Masterexamina, som tillkom vid införande av den nya examensstrukturen 2007, fortsätter att öka, och läsåret 2011/12 utfärdades ca 25 procent fler än föregående läsår. Sedan den nya utbildnings- och examensstrukturen infördes har antalet examinerade med minst 300 högskolepoäng, motsvarande fem års heltidsstudier, ökat till ca 9 000 läsåret 2011/12. Under samma läsår utfärdades samtidigt ca 11 000 examina som kräver minst 300 högskolepoäng. Till största delen beror detta på ett växande antal utfärdade masterexamina.

Tabell 8.6 Antal generella examina, yrkesexamina samt konstnärliga examina läsåren 2010/11 samt 2011/12

Examen	2010/11	2011/12	Procentuell förändring
Högskoleexamina	1 585	1 796	13%
Kandidatexamina	20 270	22 975	13%
Magisterexamina	9 681	8 521	-12%
Masterexamina	5 809	7 308	26%
Konstnärlig examina	650	686	6%
Yrkesexamina	33 477	28 474	-15%
Äldre examina	3	4	33%
Totalt	71 475	69 764	-2 %

Källa: SCB/Universitetskanslersämbetet

De tre yrkesexamina det utfärdades flest av var lärarexamen, sjuksköterskeexamen och civilingenjörsexamen.

Lsåret 2011/12 utfärdades 6 439 lärarexamina, vilket var 5 927 färre än föregående läsår. Beslutet att införa legitimation för lärare och förskollärare tillsammans med vissa regler kring ansökan om legitimation förklarar den stora nedgången från föregående år. Många redan yrkesverksamma lärare ansökte till följd av detta om examen under läsåret 2010/11.

Fördelningen mellan män och kvinnor som det utfärdades lärarexamina till är mycket ojämn. Andelen lärarexamina utfärdade till kvinnor har under många år varit 80 procent och till män 20 procent. Det är dock stora skillnader mellan lärarutbildningens olika inriktningar. För lärarexamen med inriktning mot gymnasieskola är andelen kvinnor 60 procent medan andelen män är 40 procent. När det gäller lärarexamen med inriktning mot förskola och grundskolans tidigare år är andelen kvinnor 90 procent och andelen män 10 procent.

För att säkra kvaliteten i undervisningen och för att ge erfarna lärare som saknar lärarexamen en möjlighet att komplettera sin utbildning pågår sedan 2007 en särskild utbildningssatsning för vidareutbildning av lärare, den s.k. VAL-satsningen, vid sju lärosäten. Utbildningen planeras med hänsyn till de studerandes tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet och har tidigare främst omfattat det allmänna utbildningsområdet. Detta i enlighet med förordningen (2011:689) om vissa behörighetsgivande examina för legitimation som lärare och förskollärare och om högskoleutbildning för vidareutbildning av lärare som saknar lärarexamen. Utbildningen omfattar maximalt

120 högskolepoäng. Under 2012 fanns ca 780 helårsstudenter registrerade inom ramen för VAL. Antalet deltagande individer var dock större, eftersom studierna ofta sker på deltid.

Antalet utfärdade sjuksköterskeexamina var 4 095 läsåret 2011/12, vilket var något färre än föregående läsår. Även bland personer med sjuksköterskeexamina är könsfördelningen ojämn. Andelen sjuksköterskeexamina utfärdade till kvinnor var 87 procent och till män 13 procent under läsåret 2011/12.

Bland personer med utfärdade civilingenjörsexamina var andelen kvinnor 30 procent och andelen män nästan 70 procent. Totalt utfärdades 3 045 civilingenjörsexamina läsåret 2011/12, vilket var ca 600 färre än föregående läsår. Under de tre senaste läsåren har antalet civilingenjörsexamina varit förhållandevis lågt, särskilt jämfört med läsåret 2005/06 då 4 700 civilingenjörsexamina utfärdades, vilket var det högsta antalet någonsin.

8.2.9 Etablering på arbetsmarknaden

Universitetskanslersämbetetets årsrapport (Rapport 2013:2) visar att arbetslösheten är lägre bland högskoleutbildade än bland gymnasie- och grundskoleutbildade. Detta gäller oavsett konjunkturläge.

Högskoleverkets rapport Etableringen på arbetsmarknaden – examinerade 2007/08 (2011:16 R) behandlar högskoleutbildades etablering på arbetsmarknaden. Rapporten om högskoleutbildades etablering på arbetsmarknaden publiceras vartannat år. Regeringen redogjorde i budgetpropositionen för 2013 för rapportens innehåll. Av rapporten framgår att etableringen på arbetsmarknaden fortsätter att vara god. 78 procent av dem med avlagd examen läsåret 2007/08 hade etablerat sig på arbetsmarknaden 2009. Etableringsgraden var något lägre än för 2008 (80 procent) då konjunkturläget hade försämrats mellan mätillfällena. Nästan alla (97 procent) hade haft ett jobb under hela eller delar av året.

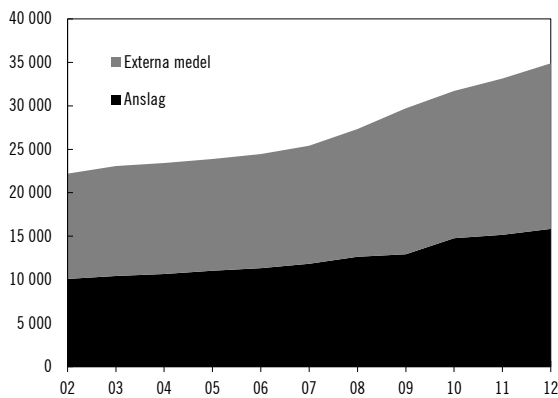
8.2.10 Forskning

Universitetens och högskolornas anslag för forskning och utbildning på forskarnivå var 15,8 miljarder kronor 2012. Jämfört med 2011 har de

direkta anslagen ökat med ca 700 miljoner kronor. Anslagen till universitet och högskolor för forskning och utbildning på forskarnivå utgjorde 45 procent av lärosätenas alla intäkter för forskning under 2012. Denna andel har i stort sett varit konstant under de senaste tio åren.

Utöver de direkta anslagen uppgick lärosätenas intäkter för forskning från nationella och internationella forskningsfinansiärer till 15,2 miljarder kronor samt intäkter från uppdragsforskning, avgifter och finansiella intäkter till 3,8 miljarder kronor. Av de externa intäkterna för forskning var ungefär 34 procent bidrag från statliga myndigheter och forskningsstiftelser.

Diagram 8.6 Universitet och högskolors intäkter för forskning 2002–2012

Källa: Universitetskanslersämbetet

Anslagen för forskning och utbildning på forskarnivå används främst för grundforskning i form av lönekostnader för lektorer och professorer, samfinansiering av externa forskningsprojekt och riktad forskning för särskilt utpekade strategiska forskningsområden. Anslagen användes också för strategiska insatser för meritering av yngre forskare eller till forskare inom områden med ojämn könsfördelning och finansiering av utbildning på forskarnivå. Samfinansiering av externa projekt avser dels sådana medel som skjuts till när de externa forskningsmedlen inte finansierar forskningsprojekt fullt ut, dels sådana medel som krävs som medfinansiering av vissa finansiärer. Genom att införa en redovisningsmodell för indirekta kostnader som Sveriges universitets- och högskoleförbund står bakom har lärosätena ökat sin kontroll över forskningsprojektens totala kostnader och gjort den del av forskningsprojekten som finansieras med anslagsmedel tydligare.

8.2.11 Kvalitetsbaserad fördelning av forskningsmedel

I forsknings- och innovationspropositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) bedömde regeringen att en ny modell för resurstilldelning för forskning och utbildning på forskarnivå borde införas. I enlighet med propositionen fördelas sedan 2010 anslagsmedel till universitet och högskolor utifrån deras resultat, mätt med resultatindikatorerna externa medel och vetenskaplig produktion.

Analys av publicerings- och citeringsstatistik är ett internationellt vedertaget verktyg för bedömning av forskningens volym och kvalitet. Olika forskningsområden har olika publiceringstradition. För att kompensera för skillnaderna ges humaniora och samhällsvetenskap och till viss del naturvetenskap en större tyngd i beräkningarna av resurstilldelningen.

I indikatorn externa medel inkluderas alla externa medel som universitet och högskolor tilldelas från alla externa finansiärer, vilket gör att indikatorn speglar en del av lärosätenas samverkan med det omgivande samhället. Det är samtidigt en markering av att universitetens och högskolornas integrerade uppgift att samverka och verka för nyttiggörande av resultat är viktig. Från principen att alla externa medel ska ingå görs undantag endast för vissa stiftelser och andra källor som är knutna till ett visst lärosäte.

Resultatindikatorerna används vid fördelningen av nya medel för forskning och utbildning på forskarnivå som tillförs universitet och högskolor. Dessutom sker en omfördelning av forskningsmedel i enlighet med resultatindikatorerna. Det totala belopp som omfördelas är summan av de medel som har omfördelats föregående år och tio procent av de nya resurserna som tillfördes universitet och högskolor föregående år. Fördelningen utifrån indikatorn externa medel baseras på varje lärosätes medelvärde för indikatorn över tre år. Indikatorn vetenskaplig produktion baseras på ett fyraårigt medelvärde. De strategiska forskningsmedlen ingår inte i omfördelningen. Omfattningen av de medel som har ingått i omfördelningen olika lärosäten har årligen varit drygt 1 miljard kronor.

Tabell 8.7 Omfördelning av forskningsmedel 2010–2012

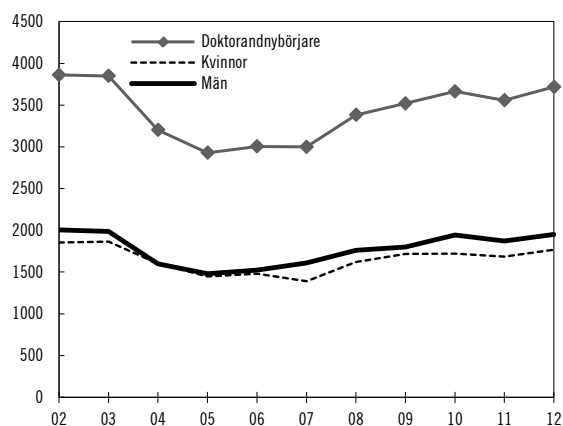
UNIVERSITET/HÖGSKOLA	Omfördelning 2011 (tkr)	Omfördelning 2012 (tkr)	Omfördelning 2013 (tkr)
Uppsala universitet	-5 616	-6 335	-2 221
Lunds universitet	-4 381	-5 148	-4 500
Göteborgs universitet	1 289	581	3 809
Stockholms universitet	2 724	1 857	-445
Umeå universitet	-486	2 838	53
Linköpings universitet	890	1 997	3 317
Karolinska institutet	1 521	1 013	-1 407
Kungl. Tekniska högskolan	-697	-1 355	296
Luleå tekniska universitet	-58	410	4
Karlstads universitet	97	431	488
Linnéuniversitetet	1 307	462	-65
Örebro universitet	817	1 132	371
Mittuniversitetet	1 141	1 609	311
Blekinge tekniska högskola	342	221	143
Malmö högskola	28	490	511
Mälardalens högskola	411	265	-177
Gymnastik- och idrottshögskolan	332	17	-123
Högskolan i Borås	66	143	-35
Högskolan Dalarna	206	-130	157
Högskolan på Gotland	61	-235	304
Högskolan i Gävle	486	221	-592
Högskolan i Halmstad	256	-444	1 089
Högskolan Kristianstad	666	-691	-302
Högskolan i Skövde	-174	-333	763
Högskolan Väst	138	26	189
Södertörns högskola	427	493	340
Sveriges lantbruksuniversitet	-1 734	-234	-3 014
Chalmers tekniska högskola AB	-220	-177	996
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	161	876	-80

Den faktiska omfördelningen har varit relativt blygsam. Det lärosäte som förlorat mest medel har sammanlagt förlorat 14 miljoner kronor under perioden 2011–2013. Det lärosäte som tilldelats mest medel har tilldelats 6 miljoner kronor.

8.2.12 Utbildning på forskarnivå

Med anledning av propositionen Forskarutbildning med profilering och kvalitet (prop. 2008/09:134, bet. 2008/09:UbU18, rskr. 2008/09:276) har författningsändringar beslutats som medför att högskolor som inte är universitet sedan den 1 januari 2010 får ansöka om tillstånd att utfärda examen på forskarnivå inom ett område. Högskolan anger själv inom vilket område den vill anordna utbildning på forskarnivå och ansöker om tillstånd hos Universitetskanslersämbetet. Generella examina på forskarnivå får ett universitet som huvudregel utfärda. Konstnärliga examina på forskarnivå får universitet och högskolor utfärda bara efter tillstånd.

Doktorandnybörjare och doktorsexamina

Diagram 8.7 Doktorandnybörjare 2002–2012

Källa: SCB/ Universitetskanslersämbetet

Efter det att antalet nybörjare till utbildning på forskarnivå ökat något under perioden 2008–2010 minskade antalet nybörjare under 2011. Under 2012 ökade återigen antalet nybörjare till 3 718, vilket var en ökning från året innan med drygt fyra procent. Flest nybörjare, en tredjedel, fanns inom medicin och hälsovetenskap, och det lägsta antalet nybörjare fanns inom lantbruksvetenskap.

Könsfördelningen bland doktorandnybörjarna var 2012 relativt jämn med 48 procent kvinnor och 52 procent män. Könsfördelningen bland doktorandnybörjarna skiljer sig dock mellan forskningsämnesområden. Av nybörjarna inom medicin/hälsovetenskap, lantbruksvetenskap samt samhällsvetenskap var andelen kvinnor 57 procent, 66 procent respektive 57 procent, och

andelen män 43 procent, 34 procent respektive 43 procent.

Av doktorandnybörjarna i naturvetenskap var andelen kvinnor 36 procent och andelen män 64 procent. Inom teknik var andelen kvinnor 31 procent och andelen män 69 procent.

Antalet utländska doktorandnybörjare har ökat mer än de svenska under de senaste åren, och 2012 uppgick andelen utländska doktorandnybörjare till 40 procent, varav 40 procent var kvinnor och 60 procent var män.

Antalet licentiatnybörjare ökade och uppgick 2012 till 470, varav 55 procent kvinnor och 45 procent män.

Under 2012 ökade antalet aktiva doktorander till drygt 18 900, varav 48 procent var kvinnor och 52 procent män. Av doktoranderna ägnade sig 61 procent på heltid åt studier på forskarnivå. Det var vanligare att männen studerade på heltid än kvinnorna, 64 procent respektive 58 procent.

I ett längre perspektiv har antalet doktorsexamina ökat, men sedan 2008, då flest doktorsexamina utfärdades, har antalet minskat och uppgick 2012 till drygt 2 500. Flest doktorsexamina avlades inom ämnesområdet medicin/hälsovetenskap.

Av det totala antalet doktorsexaminerade var andelen män något högre än kvinnor, 53 procent respektive 47 procent. Inom medicin/hälsovetenskap var andelen kvinnor 61 procent och inom lantbruksvetenskap var andelen kvinnor 58 procent. Inom forskningsämnesområdena naturvetenskap och teknik var andelen kvinnor 38 procent respektive 27 procent. Jämnast könsfördelning fanns inom forskningsämnesområdet samhällsvetenskap där andelen kvinnor var 52 procent och andelen män var 48 procent..

Efter en tillfällig uppgång i antalet licentiatexamina under 2011 minskade återigen antalet under 2012 till 790 examinerade. Nästan hälften av dessa avlades i teknik.

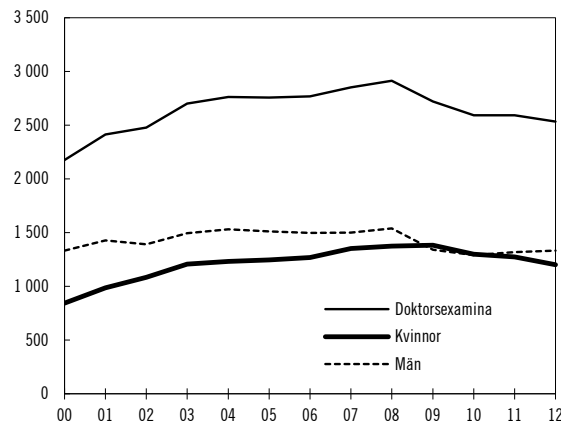
Genomströmning i utbildning på forskarnivå

Den genomsnittliga nettostudietiden för att bli examinerad som doktor var liksom året innan 4,2 år. Det innebär att utfallet nästan stämmer med den nominella studietiden för en doktorsexamen. Den genomsnittliga nettostudietiden är lika lång för kvinnor som för män. För doktorander som avlade licentiat-

examen under samma period uppgick den genomsnittliga nettostudietiden till 2,6 år.

Under 2012 var bruttostudietiden, dvs. den totala tiden i utbildningen utan hänsyn tagen till aktivitetsgrad, i genomsnitt 5,5 år för doktorsexamen och 3,5 år för licentiatexamen.

Diagram 8.8 Doktorsexamina 2001–2012

Källa: Universitetskanslersämbetet

Forskarskolor

Vetenskapsrådet fick 2011 i uppdrag av regeringen att utlysa och besluta om fördelning av medel till statliga universitet och högskolor och till enskilda utbildningsanordnare för att anordna utbildning på forskarnivå i form av forskarskolor för lärare och förskollärare (U2011/1201/F). Totalt beviljades 14 ansökningar om totalt 200 utbildningsplatser. Under första halvåret 2012 antogs de sista doktoranderna till de 14 forskarskolor som beviljats medel inom ramen för Vetenskapsrådets utlysning. Detta var den tredje satsningen på forskarskolor för lärare eller förskollärare som regeringen fattat beslut om sedan 2007. Regeringen aviserade i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2012/13:30) en ny satsning på forskarskolor för lärare och förskollärare under perioden 2013–2016 motsvarande 15 miljoner kronor per år. Denna satsning utlystes av Vetenskapsrådet under april och maj 2013.

Tabell 8.8 Utbildning på forskarnivå 2009–2011

	2010	2011	2012	Andel kvinnor			Andel män		
				2010	2011	2012	2010	2011	2012
Antal doktorandnybörjare	3 471	3 424	3 718	50 %	48 %	48 %	50 %	52 %	52 %
Antal licentiatnybörjare	399	328	484	49 %	51 %	55 %	51 %	49 %	45 %
Antal aktiva doktorander*	17 693	18 311	18 934	49 %	49 %	49 %	51 %	51 %	51 %
Antal doktorsexamina	2 592	2 593	2 535	50 %	49 %	48 %	50 %	51 %	52 %
Antal licentiatexamina	680	875	790	37 %	41 %	37 %	63 %	59 %	63 %

Källa: SCB

* Per hösttermin

8.3 Analys och slutsatser

Regeringen ser positivt på det fortsatt stora intresset för högre utbildning och forskning men befarar att de senaste 20 årens kraftiga expansion av högskolesektorn har lett till fokus på antalet platser framför ökad utbildningskvalitet.

För att uppnå målet om utbildning av internationell hög kvalitet har regeringen därför genomfört insatser för att höja utbildningskvaliteten i högskolan. Regeringen följer därför med intresse utfallet av Universitetskanslers-ämbetets utvärderingar av högskoleutbildningar. Efter det att ungefär hälften av utbildningarna har utvärderats visar resultatet att utbildningar med omdömet mycket hög kvalitet förekommer på både större universitet och på mindre högskolor. Utvärderingarna visar även att utbildningar med omdömet bristande kvalitet finns spridda över många lärosäten. Vid vissa lärosäten är antalet utbildningar med omdömet bristande kvalitet nära eller mer än hälften, och regeringen förutsätter att dessa lärosäten vidtar åtgärder. Universitet och högskolor har ett långtgående ansvar för sitt interna kvalitetsarbete. Det är därför av stor vikt att varje lärosäte inrättar ett internt kvalitetssäkringssystem som åtgärdar de brister som framkommer i utvärderingarna.

För att underlätta ungdomars etablering på arbetsmarknaden är det regeringens ambition att yngre sökande till högskolan inte ska missgynnas. Med anledning av detta har nya bestämmelser införts för tillträde till utbildning som påbörjades på grundnivå fr.o.m. höstterminen 2010. Regeringen välkomnar att andelen 19-åringar som direkt efter avslutad gymnasieutbildning påbörjar högskolestudier har ökat de senaste åren.

Uppgifter från Statistiska centralbyrån visar att arbetslösheten är lägre för personer med eftergymnasial utbildning. Regeringen kan dock konstatera att dimensioneringen av vissa

utbildningar inte tillräckligt möter arbetsmarknadens behov av utbildade. Regeringen har därför, för att möta arbetsmarknadens behov, inlett en omfattande utbyggnad av ingenjörsutbildningar och ett antal utbildningar inom hälso- och sjukvårdsområdet. Regeringen anser också att det är fortsatt viktigt att universitet och högskolor ger hög prioritet åt utbildningar som ger studenterna möjlighet att få en examen. Regeringen ser positivt på att antalet helårsstudenter på program har ökat till läsåret 2011/12 jämfört med läsåret 2007/08.

Regeringen ser med viss oro på hur prestationsgraden och genomströmningen utvecklas. Den låga prestationsgraden vid en del lärosäten kan delvis förklaras av den allt större andelen fristående kurser på distans, där prestationsgraden generellt är låg. Det är viktigt att det inom högskolan finns flexibla och varierande utbildningsformer, inte minst distansutbildningar. Regeringen ser det som angeläget att lärosätena vidtar åtgärder för att höja prestationsgraden och riktar in utbildningsutbudet på utbildningar där efterfrågan från studenter och arbetsmarknaden är stor och prestationsgraden är hög.

Det senaste decenniet har antalet utländska studenter ökat, särskilt fritt inresande studenter, och regeringen välkomnar den ökade internationaliseringen. Antalet tredjelandsstudenter minskade i samband med att avgifter infördes för denna grupp höstterminen 2011. Regeringen ser positivt på att antalet studieavgiftsbetalande studenter ökade höstterminen 2012 jämfört med höstterminen 2011, vilket visar på lärosätenas förmåga att konkurrera med kvalitet.

Fortfarande finns brister när det gäller jämställdheten vid universitet och högskolor, exempelvis könsbundna utbildningsval och den långsamma ökningen av andelen kvinnliga professorer. Regeringen avser att noggrant följa utvecklingen. Regeringen har i maj 2013 remitterat ett förslag om rekryteringsmål för

jämnare könsfördelning bland professorer (U2012/2998/UH).

Genom att Stockholms universitet har beviljats examenstillstånd för ämneslärarutbildning i finska som modersmål har förutsättningar skapats för att bättre tillgodose behovet av sådana lärare. Regeringen avser att följa lärosätenas arbete med att bygga upp ämneslärarutbildning i de övriga nationella minoritetsspråken i enlighet med vad som aviserades i budgetpropositionen för 2013.

Högskolor har sedan 2010 möjlighet att ansöka om tillstånd att utfärda examen för utbildning på forskarnivå inom ett område. Regeringen ser positivt på att fler ansökningar prövas.

9 Forskning

9.1 Omfattning och mål

Området forskning inom utgiftsområde 16 omfattar anslag till forskning, forskningens infrastruktur och forskningsinformation. Anslagen avser Vetenskapsrådet, Rymdstyrelsen, Kungl. biblioteket, Institutet för rymdfysik, Polarforskningssekretariatet, Centrala etikprövningsnämnden och de sex regionala etikprövningsnämnderna i Göteborg, Linköping, Lund, Stockholm, Umeå och Uppsala.

9.1.1 Mål för verksamhetsområdet

Regeringens mål för forskningspolitiken är att Sverige ska vara en framstående forskningsnation, där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och bidrar till samhällets utveckling och näringslivets konkurrenskraft.

9.1.2 Indikatorer och andra bedömningsgrunder för redovisningen

De indikatorer för forskning som används för att redovisa resultaten inom verksamhetsområdet är följande:

- antal vetenskapliga artiklar i Sverige och vissa mindre och medelstora europeiska länder,
- antal vetenskapliga artiklar i Kina, Japan, Sydkorea och vissa större europeiska länder,

- genomsnittligt antal citeringar per artikel för de högst citerade länderna inkl. Sverige, och
- genomsnittligt antal citeringar för olika vetenskapsområden i Sverige.

Antalet vetenskapliga artiklar per land är ett mått på hur omfattande den akademiska forskningen är som bedrivs i respektive land. Det genomsnittliga antalet citeringar i relation till medelantalet citeringar för varje enskilt område, fält-normaliserade citeringar, är ett mått på vilken påverkan på vetenskapen ett arbete har. Denna synlighet brukar generellt användas som ett mått på forskningens kvalitet.

När det gäller att följa utvecklingen av universitetens och högskolornas samverkan med det omgivande samhället, innovation och nyttiggörande av forskningsresultat, se avsnitt 9.2.7 och 9.3.4.

9.2 Resultatredovisning

9.2.1 Översikt över forskningsfinansieringen i Sverige

Det svenska nationella målet för forskning och utveckling (FoU) är att de totala investeringarna i FoU ska uppgå till ungefär fyra procent av BNP 2020. Detta mål har regeringen presenterat i 2011 års ekonomiska vårproposition (prop. 2010/11:100). År 2000 uppställdes målet inom EU att de samlade privata och offentliga investeringarna av FoU ska uppgå till tre procent av BNP 2010. Flera länder inom EU har ökat

sina avsättningar för FoU till följd av detta och uppnår målet. Målsättningen att fler länder ska uppnå målet till 2020 kvarstår.

De statliga medlen för FoU inom statens budget beräknas av Statistiska centralbyrån (SCB) uppgå till 31,5 miljarder kronor 2013.

I enlighet med budgetpropositionen för 2007 ökades budgeten för forskning med sammanlagt 900 miljoner kronor under perioden 2007–2009 och i enlighet med propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) tillfördes sammanlagt 5 miljarder kronor till anslagen för forskning och utveckling under perioden 2009–2012. I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30, bet. 2012/13:UbU3, rskr. 2012/13:151) bedöms anslagen för FoU öka med ytterligare 4 miljarder kronor 2013–2016. Av dessa medel föreslås i denna proposition närmare 1 miljard kronor anvisas 2014.

Förutom medlen till FoU inom statens budget beräknas investeringar i FoU under 2013 göras med 1,1 miljarder kronor från de forskningsstiftelser som bildades med löntagarfundsmedlen med närmare 4 miljarder kronor från EU:s forskningsmedel och med knappt 2,2 miljarder kronor från kommuners och landstings medel för FoU. Sammanlagt uppskattas statens investeringar och övriga offentliga investeringar i FoU uppgå till cirka 38,8 miljarder kronor 2013, vilket motsvarar en andel av BNP på drygt en procent.

Det svenska näringslivet tillhör de mest FoU-intensiva i världen. SCB uppskattar att företagens investeringar i FoU uppgick till 81,1 miljarder kronor 2011. Företagens investeringar i FoU motsvarade 2011 en andel på 2,3 procent av BNP. Tillsammans med offentliga avsättningar på drygt 1 procent avsattes därmed cirka 3,3 procent av BNP på FoU 2011.

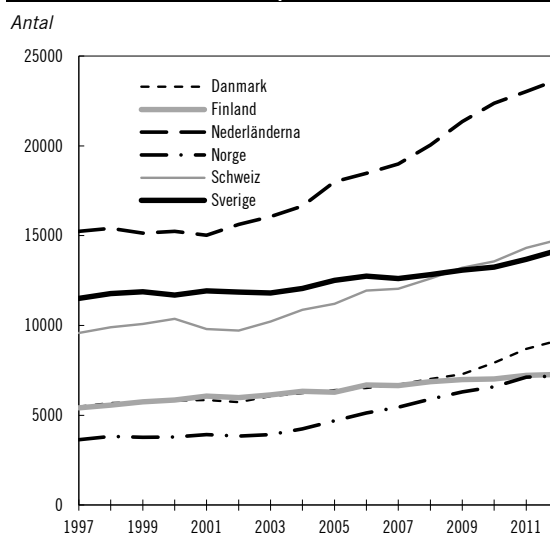
Flera länder har ökat sina investeringar i FoU under de senaste åren. Sverige och Schweiz är de två länder som producerar flest artiklar per capita. Den svenska produktionen av vetenskapliga artiklar ökade med 50–60 procent under 1980- och 1990-talet. Den svenska ökningstakten är dock sedan 2000 låg jämfört med många andra länder.

Flera jämförbara länder, inklusive Schweiz och Nederländerna, har sedan 2000 ökat sin produktion av vetenskapliga artiklar och för flera länder har ökningen under denna tid varit högre än under de föregående 15 åren. I Schweiz produ-

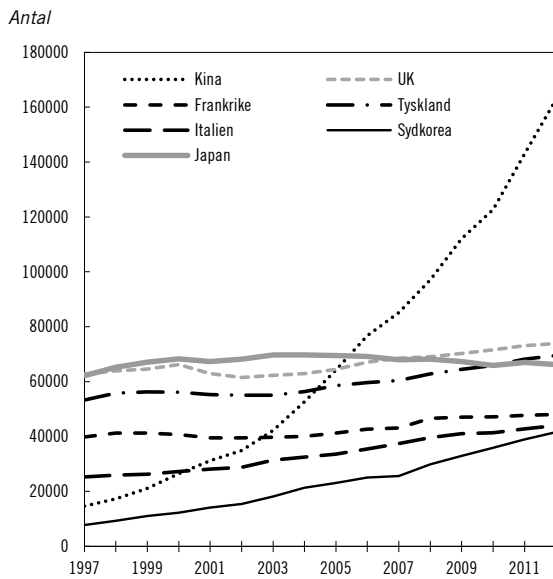
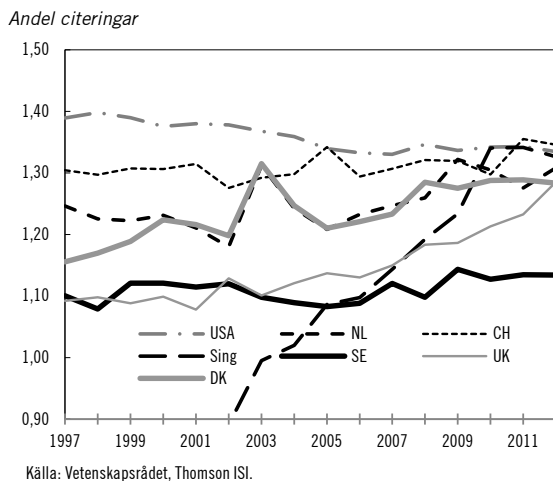
ceras nu, trots att det är ett mindre land, fler artiklar än i Sverige, se diagram 9.1.

Den största ökningen av vetenskaplig produktion har skett i Asien. Kina har ökat sin publicering av vetenskapliga artiklar med omkring 600 procent sedan 2000 och Sydkorea med drygt hälften, omkring 350 procent. I Sydkorea publicerades 2000 ungefär lika många artiklar som i Sverige, medan det nu publiceras ungefär tre gånger så många artiklar i Sydkorea jämfört med i Sverige. Kina är nu världens näst största producent av vetenskapliga artiklar, följt av Japan, Storbritannien och Tyskland. Den största producenten är USA, som publicerar cirka 300 000 artiklar per år, vilket är nästan två gånger så många artiklar som publiceras i Kina och knappt fyra gånger så många som i Japan, Storbritannien eller Tyskland, se diagram 9.2.

Diagram 9.1 Antal vetenskapliga artiklar i Sverige och vissa mindre och medelstora europeiska länder 1997–2012

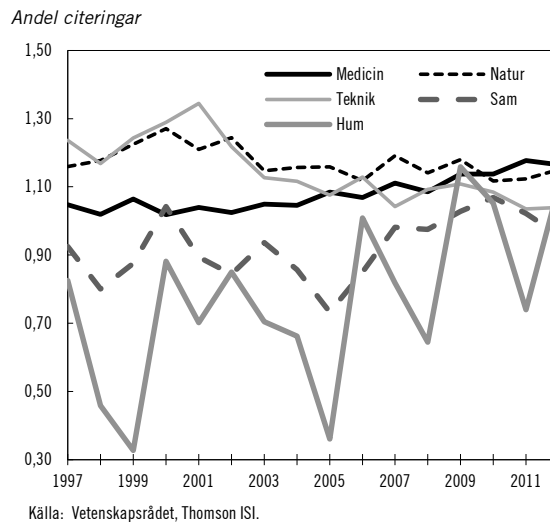
Källa: Vetenskapsrådet, Thomson IS.

Diagram 9.2 Antal vetenskapliga artiklar i Kina, Japan, Sydkorea och vissa större europeiska länder 1997–2012**Diagram 9.3 Genomsnittligt antal citeringar per artikel för de högst citerade länderna inkl. Sverige 1997–2012**

Ett mått på kvalitet är antal citeringar av vetenskapliga artiklar. Sverige återfinns bland de tio länder i världen varifrån artiklar citeras mest. När kvaliteten på forskning mäts, som antal citeringar dividerat med medelantalet citeringar för varje område, ligger Sverige sedan 1980-talet konstant tio procentenheter över världsgenomsnittet, dvs. en andel citeringar om ca 1,1. Vetenskapliga arbeten från USA, Danmark, Nederländerna och Schweiz citeras mer än svenska artiklar. Under de senaste åren har kvaliteten mätt med detta mått ökat kraftigt för artiklar från Singapore, som nu har ett genomsnittligt citeringsindex som är i nivå med USA och Schweiz och avsevärt högre än

Sveriges, se diagram 9.3. USA och Schweiz ligger konstant 30–40 procentenheter över världsgenomsnittet. Danmark, Nederländerna och Storbritannien, som för 30 år sedan hade citeringsindex jämförbara med Sveriges, har nu ökat och citeras cirka 30 procentenheter över världsgenomsnittet.

När forskningsområden jämförs över tiden ligger Sverige på drygt 10 procentenheter över världsgenomsnittet inom naturvetenskap, teknik och medicin. Kvaliteten inom naturvetenskap och teknik är förvisso jämförelsevis hög, men har minskat under de senaste åren medan kvaliteten inom medicin har ökat något. Inom humaniora och samhällsvetenskap har publiceringen ökat under de senaste tio åren. Detta har resulterat i en högre andel citeringar. Genomsnittligt antal citeringar inom humaniora och samhällsvetenskap ligger nu nära världsgenomsnittet, se diagram 9.4.

Diagram 9.4 Genomsnittligt antal citeringar för olika vetenskapsområden i Sverige 1997–2012

Fördelning av statliga medel till forskning

Medlen till utgiftsområde 16 har ökat med drygt 1,7 miljarder kronor 2013 med anledning av de satsningar som presenterades i propositionen Forskning och innovation (prop. 20012/13:30) och som föreslogs i budgetpropositionen för 2013. Samtidigt rapporterar Statistiska centralbyrån (SCB) en minskad andel FoU inom andra anslag. Större minskningar rapporteras inom försvaret, huvudsakligen beroende på en tidigare statistisk överskattning av försvarets FoU-medel 2012 och inom energiforskning, där andelen

forskning inom anslaget bedömts vara lägre än vad som har angivits tidigare år. FoU-medlen i statens budget 2013 beräknas därmed av SCB motsvara 0,85 procent av BNP. Detta medför att de statliga anslag som investeras i FoU beräknas uppgå till 31,5 miljarder kronor 2013, vilket är en minskning med 100 miljoner kronor i fasta priser jämfört med rapporterat för 2012.

Av de totala FoU-medlen 2013 om 31,5 miljarder kronor anvisades 21,1 miljarder kronor inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Universitet och högskolor tilldelades 12,9 miljarder kronor av dessa medel som direkta forskningsanslag. Dessutom fördelades 926 miljoner kronor av anslaget till Sveriges lantbruksuniversitet för forskning och forskarutbildning. Sammantaget är universitet och högskolor direkta mottagare av 15,7 miljarder kronor för forskning och forskarutbildning från statsbudgeten 2013.

De fyra myndigheterna med särskilda uppgifter att finansiera FoU, dvs. Vetenskapsrådet, Verket för innovationssystem (Vinnova), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) och Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte) beräknas fördela 9,2 miljarder kronor under 2013, se tabell 9.1. Vidare fördelar Rymdstyrelsen under 2013 totalt 202 miljoner kronor och Statens energimyndighet mer än 1,2 miljarder kronor för FoU som huvudsakligen utförs vid universitet och högskolor. De olika försvarsmyndigheternas finansiering av FoU beräknas uppgå till 1,3 miljarder kronor 2013.

Övriga myndigheters finansiering beräknas uppgå till 5,4 miljarder kronor. Detta motsvarar 17,1 procent av statens budgetmedel för FoU.

Tabell 9.1 Medel från statsbudgeten 2013 efter mottagare

Mottagare	2013	Procentuell andel
Universitet och högskolor	15,7	50
Vetenskapsrådet	5,4	17,1
Vinnova	2,2	7
Formas	1,0	3,1
Forte	0,5	1,6
Försvarsmyndigheter	1,3	4,1
Övriga myndigheter	5,4	17,1
Totalt	31,5	100

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB).

Ett urval av de statliga medel om 5,4 miljoner kronor som används för FoU 2013 av övriga myndigheter fördelas enligt tabell 9.2.

Tabell 9.2 Några av de största avsättningarna 2013 för FoU från statliga myndigheter utöver universitet och högskolor, forskningsråden och Vinnova samt försvaret, med data för 2012 inom parentes

Utgiftsområde	Anslag	2013
Försvaret och samhällets krisberedskap	Krisberedskap	128 (104)
	Strålsäkerhetsmyndigheten	80 (80)
Internationellt bistånd	Biståndsverksamhet	1 006 (926)
	Nordiska Afrikainstitutet	7 (14)
Utbildning och universitetsforskning	Särskilda utgifter för forskningsändamål	152 (132)
Kultur, medier, trossamfund och fritid	Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	36 (36)
	Centrala museer: Myndigheter	26 (45)
	Insatser för den ideella sektorn	15 (20)
Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	Statens geotekniska institut	16 (16)
	Miljöforskning	88 (88)
Allmän miljö- och naturvård	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	21 (39)
	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	68 (52)
	Energi	Energiforskning
Kommunikationer	Avgifter till internationella organisationer	17 (15)
	Väghållning	285 (299)
Näringsliv	Statens väg- och transportforskningsinstitut	44 (44)
	Institutens strategiska kompetensmedel m.m.	567 (448)
Övriga		1 694
Totalt		5 400

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB).

Forskningsstiftelserna

De forskningsstiftelser som bildades med medel från de statliga löntagarfonderna planerar att investera 1,1 miljarder kronor i FoU under 2013. I tabell 9.3 visas forskningsstiftelsernas bidrag för FoU under de två senaste åren samt en prognos för fördelningen 2013.

Tabell 9.3 Forskningsstiftelsernas investeringar i FoU

Stiftelse	2011	2012	2013 (Prognos)
SSF	504	535	523
KK	196	162	238
MISTRA	136	200	171
Vårdal- stiftelsen	35	8	13
STINT	31	49	42
IIIEE	11	11	10
Östersjö- stiftelsen	180	175	178
Totalt	1 093	1 140	1 175

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB).

Stiftelsen för strategisk forskning (SSF) stödjer naturvetenskaplig, teknisk och medicinsk forskning av strategisk betydelse för den svenska konkurrenskraften.

Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen) ger bidrag till universitet och högskolor för forskning av betydelse för näringslivets utveckling och för utökade kontakter med näringslivet, främst i omgivande regioner till universitet och högskolor.

Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (MISTRA) stödjer miljöforskning.

Stiftelsen för vård och allergiforskning, (Vårdalstiftelsen) stödjer forskning och forskarutbildning inom områdena vård samt allergier och annan överkänslighet.

Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT) ger stipendier för svenska forskares vistelse vid utländska universitet och för utländska forskares vistelse i Sverige. Stiftelsen för internationella institutet för industriell miljöekonomi vid Lunds universitet (IIIEE) finansierar verksamhet vid Lunds universitet inom industriell miljöekonomi.

Östersjöstiftelsen finansierar främst forskning och akademisk infrastruktur vid Södertörns högskola.

Riksbankens jubileumsfond fördelade 357,7 miljoner kronor 2012 till humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning, vars medel delvis har finansierats med medel från löntagarfonderna. Av dessa medel fördelades 228,4 miljoner kronor från den kulturvetenskapliga donationen som bildades med medel från de statliga löntagarfonderna.

Andra stiftelser och organisationer

Utöver de forskningsstiftelser som har bildats av staten finns det andra stiftelser som ger stora bidrag till svensk forskning. Knut och Alice Wallenbergs stiftelse beviljade 1,3 miljarder kronor för olika forskningsprojekt och vetenskaplig utrustning under 2012. Cancerfonden beslutade om bidrag för forskning uppgående till 385 miljoner kronor under 2012 och planerar att fördela 392 miljoner kronor under 2013.

9.2.2 Utredningar

Innovationsstödsutredningen

Regeringen beslutade den 3 november 2011 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda stödsystemet för hantering av innovationer och immateriella tillgångar vid universitet och högskolor (dir. 2011:102). Utredningen överlämnade ett delbetänkande (SOU 2012:40) i april 2012 och sitt slutbetänkande Innovationsstödjande verksamheter vid universitet och högskolor (SOU 2012:41) i juni 2012. Både delbetänkandet och slutbetänkandet har remitterats och bereds vidare inom Regeringskansliet.

Tilläggsutredning till Statistikutredningen 2012

Regeringen beslutade den 8 mars 2012 att ge den särskilde utredaren för Statistikutredningen 2012 (dir. 2011:32) ett tilläggsdirektiv (dir. 2012:15). I tilläggsdirektivet gav regeringen utredaren i uppdrag att föreslå organisatoriska och tekniska åtgärder som kan underlätta registerbaserad forskning och samtidigt skydda och stärka individens integritet. Utredaren föreslog i ett delbetänkande, Registerdata för forskning (SOU 2012:36), bl.a. att en ny myndighet bör inrättas med

uppgift att stödja och utveckla registerbaserad forskning. Den nya myndigheten borde enligt utredaren bl.a. få ansvar för att upprätta ett register över befintliga register och att underlätta datahantering och fjärråtkomst till datauppgifter. Enligt vad regeringen bedömde i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) fick Vetenskapsrådet i december 2012 i uppdrag (U2012/7074/F) att inrätta en funktion med uppgift att förbättra tillgängligheten till och underlätta användningen av registeruppgifter för forskningsändamål. Regeringen bedömde att Vetenskapsrådets anslag bör öka med totalt 50 miljoner kronor under perioden 2013–2016 för detta ändamål, varav 25 miljoner kronor anvisades till Vetenskapsrådet med anledning av budgetpropositionen för 2013.

Registerforskningsutredningen

Regeringen beslutade den 17 januari 2013 att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda förutsättningarna för registerbaserad forskning (dir. 2013:8). Under förutsättning att förslagen ska tillgodose den enskilda individens integritetsskydd ska utredaren lämna förslag i syfte att registeransvariga myndigheter i större omfattning ska kunna lämna ut uppgifter för forskningsändamål, att sambearbetning av registeruppgifter för forskningsändamål ska underlättas och att göra det möjligt att samla in personuppgifter för särskilda och uttryckligt angivna forskningsändamål och till longitudinella studier som håller sig inom ramen för sådana ändamål. Utredaren ska även undersöka om det befintliga sekretesskyddet för uppgifter som hanteras inom forskning är tillräckligt för att skydda den enskildes integritet vid forskning. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2014.

Översyn av den nationella organisationen för EU:s forskningssamarbete

Regeringskansliet beslutade den 21 januari 2013 att ge en särskild utredare i uppdrag att se över den nationella organisationen för EU:s forskningssamarbete (U2013/318/SAM). Syftet med översynen var att analysera om den nationella organisationen för EU:s forskningssamarbete är väl anpassad och utformad för att bidra till ett framgångsrikt svenskt deltagande under

Horisont 2020. En grundläggande utgångspunkt för översynen var lärosätenas, institutens, näringslivets (inkl. små och medelstora företags), offentlig sektors, regioners och övriga intressenters behov av en organisation som underlättar och stödjer svenskt deltagande i Horisont 2020.

Uppdraget redovisades den 30 juni 2013 (Ds 2013:52) och dess förslag bereds vidare inom Regeringskansliet.

Översyn av Centrala etikprövningsnämndens organisation

Regeringskansliet beslutade den 25 april 2013 att uppdra åt en utredare att se över Centrala etikprövningsnämndens organisation (U 2013:D). Syftet med översynen är att analysera funktionaliteten i den nuvarande organisationen och föreslå ändringar i syfte att tillförsäkra en rättssäker och effektiv ärendehantering samt förtydliga ansvarsfördelningen mellan Centrala etikprövningsnämnden och dess värdorganisation Vetenskapsrådet. I översynen ingår också att analysera nämndens dimensionering när det gäller kansliresurser.

Uppdraget bereds inom Regeringskansliet.

Nationell samordning av kliniska studier

Regeringen beslutade den 5 juni 2013 att ge en särskild utredare i uppdrag att föreslå ett system för nationell samordning, rådgivning och stöd till den kliniska forskningens aktörer (dir. 2013:64). Syftet med ett sådant system är främst att förbättra förutsättningarna för att bedriva kliniska studier av hög kvalitet. Utredaren ska bl.a. analysera behovet av samordning, utbildning, rådgivning och stöd i fråga om kliniska studier hos olika aktörer och lämna förslag på hur samordning bör genomföras. Utredaren ska också föreslå hur en rådgivande grupp för nationell samordning av kliniska studier kan utses. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2013.

9.2.3 Vetenskapsrådet

Vetenskapsrådets främsta uppgift är att ge stöd för grundläggande forskning av högsta veten-

skapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden.

Merparten av rådets forskningsstöd fördelas i konkurrens till forskare och forskargrupper som bedriver egeninitierad forskning. Stöden fördelas i nationell konkurrens efter granskning av sakkunniga. Administrationen av denna process för beredning och granskning av ansökningar utgör en stor del av rådets arbete.

Vetenskapsrådets ansvar för stora infrastrukturen öskningar ökade under 2012 dels genom beslut om finansiering av MAX IV, dels genom övertagandet av ansvaret för Institutet för solfysik.

Av de totalt cirka 5,1 miljarder kronor som Vetenskapsrådet lämnade i bidrag under 2012 var 3,6 miljarder kronor forskningsstöd och 1,5 miljarder kronor var stöd för forskningens verktyg och infrastrukturer.

Stödformer

I Vetenskapsrådets bedömning av ansökningar om forskningsmedel görs en sammanvägning av kvaliteten i projektets frågeställning och metodik samt forskarens kompetens inom det aktuella ämnesområdet.

Under 2012 infördes ett för alla ämnesråd och kommittéer gemensamt betygssystem, vilket syftar till att ha samma grundläggande bedömningskriterier för vetenskaplig kvalitet. Myndigheten har också fortsatt arbetet med att se över hur jävsregler tillämpas.

Vetenskapsrådets största stödform är projektstöd som fördelas efter öppen utlysning. Vetenskapsrådet eftersträvar att ge de främsta forskarna goda ekonomiska förutsättningar att långsiktigt bedriva forskning. Totalt har 37 procent av projektbidragen getts för en tidsperiod av fyra eller fem år i stället för tre år, vilket är en ökning från tidigare år. Den genomsnittliga storleken på projektbidrag har höjts under 2012 jämfört med 2011, medan antalet beviljade ansökningar har minskat något inom alla områden. Det samlade projektstödet var 2,4 miljarder kronor under 2012.

Utlisningsformen internationell postdok har ersatt tidigare postdoktorstöd. Denna stödform innebär att två tredjedelar av stödperioden tillbringas på ett utländskt universitet och innefattar en anställning på svenskt lärosäte. Vidare arbetar Vetenskapsrådet genom EU-program-

met Cofund för att öka rörligheten bland forskare. Ett speciellt stöd på sammanlagt 330 miljoner kronor går framför allt till finansiering av anställningar för forskare i början av sin karriär. Genom stimulans av rörlighet i forskarsamhället och genom stöd till unga forskare bidrar Vetenskapsrådet till förnyelse och utveckling.

Vetenskapsrådet fördelar även stöd för större forskningsmiljöer, framför allt genom Linnéstödet, för forskningssamverkan och för forskarskolor. Totalt uppgick stödet till Linnéstöd och Berzelii Centra till 280 miljoner kronor 2012. Stödet för de strategiska forskningsområdena vårdforskning, psykiatri, IT och mobil kommunikation, energi samt forskning om förutsättningar för tillväxt uppgick till 115 miljoner kronor 2012.

Vetenskapsrådet ger stöd för forskarskolor som drivs av ett universitet eller högskola eller av flera lärosäten i samverkan, nationellt eller internationellt. Vetenskapsrådet hade en utlysning för tre nationella forskarskolor inom klinisk medicinsk forskning, som beslutades i början av 2012.

Vetenskapsrådet finansierar också ett antal pågående forskarskolor, bl.a. 16 skolor med inriktning mot lärare och förskollärare, fem skolor inom klinisk medicinsk forskning och en skola inom vart och ett av områdena praktikbaserad konstnärlig forskning, utbildningsvetenskap, design, global hälsa och registerbaserad forskning inom samhällsvetenskap och medicin.

Jämställdhet

Vetenskapsrådets styrelse beslutade 2006 om en jämställdhetsstrategi i vilken det anges tre operativa mål för arbetet, vilka sedan har följts upp i årliga rapporter.

Myndigheten ska ha en jämn könsfördelning i sina beredningsgrupper, verka för att andelen kvinnor och män bland dem som söker bidrag motsvarar andelen kvinnor och män bland de potentiellt sökande forskarna samt ha samma beviljandegrad för kvinnor och män. Män och kvinnor ska också ha samma genomsnittliga storlek på bidragsbeloppen med hänsyn till forskningens karaktär och till stödformen.

Andelen kvinnor i beredningsgrupperna har ökat men är fortfarande relativt låg inom naturvetenskap och teknikvetenskap.

Andelen sökande kvinnor motsvarar i stort sett antalet potentiellt sökande kvinnor.

När det gäller projektbidrag, som är Vetenskapsrådets dominerande stödform, har skillnaden i beviljandegrad mellan män och kvinnor successivt minskat och är tillfredställande inom alla ämnesområden utom medicin och hälsa, där en skillnad kvarstår. Medelbidragens storlek var något lägre för kvinnor än för män inom alla områden utom naturvetenskap och teknikvetenskap.

Vetenskapsrådet vidtar en rad åtgärder för att motverka bristerna i jämställdhet.

I ett nytt uppdrag som gemensamt går till flertalet myndigheter ska Vetenskapsrådet ta fram en plan för hur myndigheten ska bedriva ett utvecklingsprogram om sin jämställdhetsintegrering.

Uppföljning, strategi och analys

Bibliometri används för att mäta vetenskaplig produktivitet, baserat på antal publikationer och för att uppskatta vilket genomslag publikationerna får. Vetenskapsrådet baserar sina bibliometriska analyser på sin egen publikationsdatabas med internationella data som produceras av Thomson Reuters. Vetenskapsrådet lämnade 2012 bl.a. ett bibliometriskt underlag för regeringens fördelning av universitetens och högskolornas anslag för forskning. Vetenskapsrådet arbetar för att förbättra möjligheterna att göra bibliometriska analyser för humaniora och samhällsvetenskap med hjälp av t.ex. databasen SwePub.

På regeringens uppdrag kartlade Vetenskapsrådet forskning kring uppkomst och behandling av narkolepsi. I uppdraget ingick att identifiera kunskapsluckorna inom detta forskningsfält. Uppdraget redovisas i rapporten *The Swedish Research Council's mapping of research relevant to the etiology and treatment of the disease narcolepsy* (Vetenskapsrådets lilla rapportserie 11:2012).

Under 2012 slutfördes åtta utvärderingar, bl.a. Vetenskapsrådets kartläggning, utvärdering och rekommendationer angående svensk vårdforskning (Vetenskapsrådets rapport 2:2012), som gjordes på uppdrag av regeringen. Av kartläggningen och utvärderingen framgår att det finns behov av att stärka såväl vårdforskningens vetenskapliga bas som dess

koppling till hälso- och sjukvårdens behov. Vetenskapsrådet rekommenderar i rapporten ett antal åtgärder som innebär såväl strukturella förändringar som en ny finansieringsstruktur samt åtgärder för karriärutveckling.

Den internationella panelen, som genomförde halvtidsutvärderingen av de tjugo Linnémiljöerna och åtta forskarskolorna som beviljades tioåriga stöd 2006, konstaterade att forskningens kvalitet var hög och internationellt konkurrenskraftig (Vetenskapsrådets lilla rapportserie 4:2012). Bidragsformen som sådan bedömdes som mycket värdefull då den möjliggör långsiktig strategisk forskning, som ibland innebär ett högt risktagande, men också möjlighet till hög avkastning. Enligt utvärderingen har Linnéstödet inneburit en hävstångseffekt för många miljöer genom att det genererat ytterligare externa anslag och har bidragit till att höja såväl miljöernas som värduniversitetens anseende, vilket gjort dem attraktiva för internationella toppforskare. Panelen fann också att forskarskolorna som är knutna till åtta av Linnémiljöerna på ett effektivt sätt har underlättat processen att rekrytera, stödja och utveckla unga forskare. Baserat på panelens rapport beslutade Vetenskapsrådet och Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande att öka stödet med 10–20 procent för fyra av miljöerna, medan tre miljöer fick minskat finansiellt stöd med tio procent. En miljö kommer att avvecklas och resten av miljöerna och forskarskolorna fick behålla Linnéstödet på samma nivå som tidigare.

En andra utvärdering av de fyra Berzelii-centren som beviljades tioåriga stöd 2006 slutfördes under 2012. Utvärderingen skedde i samarbete med Verket för innovationssystem. Fokus i utvärderingen låg på de vetenskapliga resultaten, de potentiella industriella tillämpningarna och hur väl centren fungerar organisatoriskt. Den internationella panelens bedömning var att ett centrum är mycket framstående i alla avseenden, ett har lyckats tillräckligt bra, två centra har haft betydande svårigheter, men att alla fyra centra nu är på rätt väg enligt intentionerna med programmet.

Vetenskapsrådet har gjort en uppföljning av effekterna av olika former av strategiska satsningar, såsom Linné, Berzelii och strategiska forskningsområden (SFO). Fokus låg på jämställdhetsaspekter och den vetenskapliga kvaliteten. En av miljöerna har avvecklats efter ett svagt resultat i utvärderingen. Kön fördelningen

inom Linnémiljöerna avspeglar i stort sett fördelningen inom respektive forskningsfält, medan samtliga fyra Berzeliicentra visar en dominans av män bland forskarna. För SFO-miljöerna är det för tidigt att dra slutsatser beträffande jämställdhet och kvalitet.

En utvärdering av elva nationella infrastrukturer gjordes under 2012 (Vetenskapsrådets lilla rapportserie 10:2012). Syftet med utvärderingen var att granska om infrastrukturerna utvecklades enligt intentionerna. Fokus låg på den nationella tillgängligheten, samarbetet med moderna och med andra nationella och internationella infrastrukturer, nyttjandegraden samt värduniversitetets roll. Utvärderingen utgör underlag för beslut om fortsatt finansiering för infrastrukturerna.

Svensk Nationell Datatjänst (SND) ska fungera som en serviceorganisation för svensk forskning inom humaniora, samhällsvetenskap och medicin. En internationell utvärdering visar att SND fyller behovet av service till forskare och rekommenderar att Vetenskapsrådet prioriterar att nå ut med sin service till forskarsamhället, inventera forskningsdata, utveckla expertkunskap i hur man skyddar den enskildes integritet och skapa möjligheter att handha konfidentiell forskningsdata. (Vetenskapsrådets lilla rapportserie 8:2012)

Nya uppdrag till Vetenskapsrådet

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterade regeringen en rad satsningar, av vilka många enligt regeringens bedömning bör genomföras av Vetenskapsrådet. Med anledning av budgetpropositionen för 2013 anvisades Vetenskapsrådet därför 450 miljoner kronor för nya satsningar inom forskningsområdet.

Vetenskapsrådet har hittills fått i uppdrag att bl.a. genomföra satsningar inom vårdforskning, åldrande och hälsa, infektion och antibiotika, klinisk behandlingsforskning, registerbaserad forskning, att utlysa medel för framstående forskare samt att utreda och lämna förslag till ett resursfördelningssystem för universitet och högskolor.

Utvecklingsforskning

Sedan 2013 ansvarar Vetenskapsrådet för fördelning av medel för utvecklingsforskning som finansieras från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Det gäller svensk forskning av relevans för låg- och medelinkomstländer samt stöd för samarbete mellan forskare i Sverige och forskare i dessa kategorier av länder. En kommitté för utvecklingsforskning med en bred representation när det gäller forskningsområden och relevansbedömning har inrättats för bedömning av vetenskaplig kvalitet och även relevans i enlighet med övergripande mål för Sveriges utvecklingssamarbete. Inom ramen för denna verksamhet fördelar Vetenskapsrådet 170 miljoner kronor 2013 från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, anslag 1:1 *Biståndsverksamhet*.

Evidensbaserad skola

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) beskrevs en satsning för att utveckla det vetenskapliga förhållningssättet i verksamheten i skolväsendet så att kunskap om effektiva metoder och arbetssätt för att förbättra kunskapsresultaten främjas.

I den nämnda propositionen bedömdes att Vetenskapsrådet skulle tillföras totalt 15 miljoner kronor 2013–2016 för forskarskolor för lärare och förskollärare, varför 15 miljoner kronor anvisades till Vetenskapsrådet i samband med budgetpropositionen för 2013 för detta ändamål.

Under våren 2013 har Vetenskapsrådet utlyst medel att sökas i konkurrens av svenska universitet eller högskolor och utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina för anordnande av forskarskolor för lärare och förskollärare. Studierna bör normalt bedrivas på halvtid samtidigt som läraren eller förskolläraren fortsätter att arbeta i skolan eller förskolan på halvtid för att behålla kopplingen till den dagliga verksamheten. De forskarutbildade bör inom en tid av högst fyra år uppnå licentiatexamen.

I den nämnda propositionen bedömdes också att 20 miljoner kronor skulle satsas under perioden 2013–2016 för insatser för att systematiskt väga samman och sprida forskningsresultat som bidrar till ökad kunskap om effektiva metoder och arbetssätt i skola och

förskola för ökad måluppfyllelse och förbättrade kunskapsresultat. Se vidare under avsnitt 4.6.1.

9.2.4 Klinisk forskning

Klinisk behandlingsforskning

Regeringen presenterade i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) en satsning på klinisk behandlingsforskning, se vidare i politikens inriktning, avsnitt 4.8.3.

Med anledning av budgetpropositionen för 2013 anvisades 20 miljoner kronor för klinisk behandlingsforskning till Vetenskapsrådet. En förutsättning för statens fortsatta satsning från och med 2014 är att landstingen bidrar med motsvarande finansiering. En kommitté för klinisk behandlingsforskning bör inrättas på Vetenskapsrådet. Sjukvårdshuvudmännen bör föreslå ledamöter i kommittén för klinisk behandlingsforskning i proportion till deras finansiering. Genom en överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting ska de övriga förutsättningarna för samarbetet förtydligas.

9.2.5 Rymdforskning och rymdverksamhet

Verksamhet vid Rymdstyrelsen

Under 2012 präglades Rymdstyrelsens arbete i hög grad av förberedelserna inför den europeiska rymdorganisationen ESA:s rådsmöte på ministernivå som ägde rum i november 2012.

Driften av den svenska satelliten Odin gick in på sitt tolfte år och satelliten levererar fortfarande utmärkta data om den högre atmosfären. Odin har alltså varit i bana över en hel solcykel, vilket ger goda möjligheter till långtidsstudier av klimatet.

Huvuddelen av rymdforskningen är grundvetenskaplig till sin natur, men Rymdstyrelsen stödjer också forskning som riktas mot direkta tillämpningar. Rymdstyrelsens roll som forskningsfinansierare kännetecknas av internationell samverkan, internationella åtaganden, långsiktig finansiering och synergier med annan rymdverksamhet. Myndigheten sätter årligen samman ett forskningsprogram baserat på inkomna ansökningar. Under 2012 visade söktrycket till det nationella forskningsprogrammet på fortsatt god

konkurrens men med ett lägre antal beviljade ansökningar (29 beviljade av 70 inkomna) jämfört med tidigare, vilket motiveras av en ändring av ansökningsproceduren. Majoriteten av forskningsmedlen fördelas till Chalmers tekniska högskola, Kungl. Tekniska högskolan, Stockholms universitet och Institutet för rymdfysik, men även andra lärosäten och forskningsinstitut finns bland mottagarna.

Rymdstyrelsens idéutlysning för ballong- och raketexperiment från 2011 utvärderades under 2012 och ledde till beslut om att starta ett nationellt program för ballong- och raketprojekt med en första utlysning under 2013.

Under 2012 togs ytterligare ett steg för att främja nytänkande på rymdområdet i och med den idéinventering i fråga om vetenskapliga satellitprojekt till låg kostnad som har avrapporterats till Rymdstyrelsen. Slutsatsen var att det finns vetenskapligt framstående projekt bland de föreslagna projekten, men att de kostnadsramar som Rymdstyrelsen angett för denna typ av projekt ännu inte kan mötas fullt ut.

I det nationella fjärranalysprogrammet var antalet ansökningar något lägre än tidigare, vilket motiveras av att kvaliteten på ansökningarna har ökat och att deltagande användare står för en allt större del av finansieringen. Utlysningar inom Nationellt Rymdtekniskt Forskningsprogram, NRFP och Nationellt Rymdtekniskt Forskningsprogram för små och medelstora företag, NRFP-SMF, skedde också under 2012.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterades en ökning av Rymdstyrelsens forskningsanslag på totalt 100 miljoner kronor under perioden 2013–2016, varav 75 miljoner kronor anvisades med anledning av budgetpropositionen för 2013.

Svensk rymdindustri

Det helägda statliga bolaget Svenska rymdaktiebolaget fortsätter utvecklingen av sin verksamhet med fokus på avancerade rymdtjänster till den globala rymdindustrin och förnyelse av verksamheten vid rymdbasen Esrange.

Svenska rymdföretag är fortsatt attraktiva på den internationella rymdmarknaden och de senaste åren har flera köpts upp av aktörer från USA, Schweiz, Storbritannien och Tyskland. I oktober 2012 bildades GKN Aerospace Sweden

AB då Volvo Aero uppgick i den brittiska företagskoncernen GKN. Uppköpen har stärkt företagets positioner på marknaden och gett tillgång till nya kunder.

Stödet för svensk rymdindustri utgörs dels av stöd för medverkan i internationella projekt inom ESA eller bilateralt, t.ex. med USA och Frankrike, dels av stöd genom nationellt finansierade projekt med inriktning på att förbereda företagen för eget agerande inom främst ESA. Rymdstyrelsens finansiering i samarbete med Verket för innovationssystem av grund- och industrinära forskning på Ångström Space Technology Centre vid Uppsala universitet slutfördes under 2012 och har lett till flera företagsavknoppningar och nya internationella samarbetsprojekt.

Europeiska unionen

EU:s intresse och ambitioner för rymdverksamhet har ökat sedan Lissabonfördraget 2009 även om unionen har varit engagerad i det europeiska rymdsamarbetet i många år. EU:s huvudsakliga intresse finns inom navigering, miljö och klimat, och satsningar prioriteras för projekten Galileo (satellitnavigering) och Copernicus (miljöövervakning) men i ökande grad även för rymdlägesbild (Space Situational Awareness, SSA). Satsningarna sker dels inom ovanstående projekt, dels inom tema rymd i sjunde ramprogrammet för forskning i vilket den större delen utgörs av EU:s bidrag till Copernicus. En stor del av dessa medel bekostar utvecklingen av Copernicus inom Europeiska rymdorganisationen (ESA).

Rymdstyrelsen har utrett och publicerat en kartläggning av svenskt deltagande inom tema rymd i EU:s sjätte och sjunde ramprogram. Genomlysningen ger underlag för att förbättra svenska möjligheter i EU:s kommande forsknings- och innovationsprogram Horisont 2020 som ersätter det sjunde ramprogrammet (FP7).

I oktober skickades det andra paret satelliter i Galileokonstellationen upp från den europeiska raketbasen Kourou i Franska Guyana. Därmed fullbordades det s.k. IOV-segmentet (In-Orbit Validation, IOV), vilket gör att den första 3D-positioneringen enbart baserad på Galileo-systemet kan genomföras. Under de kommande åren kommer uppsändningsfrekvensen att öka i

omfattning och hösten 2014 är avsikten att totalt 18 Galileosatelliter ska finnas i omloppsbana.

EU:s sjunde ramprogram är en viktig källa för finansiering till svenska aktörer. Av 42 deltagande i ordinarie utlysningar samordnar svenska aktörer tre projekt. Återflödet till Sverige uppgår till drygt 2,15 procent av beviljade medel. Tillsammans med kontrakteringen för jordobservationsprogrammet Global Monitoring for Environment and Security (GMES/Copernicus) rymdinfrastruktur, som upphandlas av ESA genom delegation, har Sverige sammantaget en andel av återflödet på knappt 2,75 procent, vilket ungefär motsvarar Sveriges bidrag till programmet genom EU:s budget. Svenska användare och utvecklare deltar inom alla prioriterade tillämpningsområden.

Kommissionen publicerade i slutet av 2012 ett meddelande om sin syn på processen för hur lämpliga relationer mellan EU och ESA bör utvecklas, vilket utgör grunden för en fortsatt och bredare diskussion med rådet och parlamentet.

Den europeiska rymdorganisationen

Sverige genomför en stor del av sina rymdsatsningar i samverkan med den europeiska rymdorganisationen (ESA). En stor del av satsningarna återgår till medlemsländerna i form av utvecklingsuppdrag till industrin. Det innebär att svenska forskare och företag får möjlighet att delta i tekniskt avancerade projekt som de annars inte skulle ha möjlighet att medverka i. Deltagandet i ESA leder därmed till en kompetensutveckling som Sverige inte skulle kunna uppnå på egen hand.

Sverige har genom Rymdstyrelsen fortsatt arbetet tillsammans med övriga medlemsländer att inom ESA anpassa regler och procedurer till att organisationen får allt fler medlemsländer. Polens anslutning under 2012 innebär att ESA nu har 20 medlemsländer. Medlemsländernas bidrag till ESA:s obligatoriska program av gemensamt intresse beräknas enligt en skala för bruttonationalinkomsten (BNI-skala). Sveriges andel är för närvarande 2,55 procent. I frivilliga program utgår deltagandet från varje lands intressen. Rymdstyrelsen bedömer vilka program det är lämpligt att delta i utifrån vilken kunskap inom forskning och teknologi projekten kan leda till samt vilka tillämpningar som utvecklas.

Storleken på det svenska deltagandet beror på vilka uppdrag som kan vara intressanta för svensk industri.

Den utsträckning i vilken ländernas industri vunnit utvecklingsuppdrag inom ESA anges som landets returkoefficient, dvs. volymen industriuppdrag i relation till bidraget. Vid den senaste avstämningen hade Sverige returkoefficienten 0,97, en förbättring med 0,02 jämfört med 2011. Rymdstyrelsen fortsätter arbetet med att försöka öka returkoefficienten till målet 1,0, vilket innebär att 80–90 procent av satsade medel i ESA kommer tillbaka till Sverige i form av industriuppdrag. Resterande del används för ESA:s omkostnader.

Rymdstyrelsens förberedelsearbete inför ESA:s rådsmöte på ministernivå i november pågick under nästan hela 2012. På ministermötet fattades beslut om europeiska rymdsatsningar på totalt över tio miljarder euro för den kommande treårsperioden.

Nivån för de obligatoriska grund- och vetenskapsprogrammen för perioden 2013–2017 fastlades och programmen fick en något högre budget än för 2012, men budgeten kommer att vara konstant och inte räknas upp under perioden. Under ministermötet anmälde Sverige deltagande i programmen för jordobservation, teknologi, telekommunikation, bemannad rymdfart, tyngdlöshet, bärarketer, utforskning samt rymdlägesbild. Det sistnämnda deltagandet finansieras av Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Förutom de ovan nämnda besluten antog ministermötet även en deklaration om relationerna mellan ESA och EU, i vilken det föreslogs en process, utan att föregripa lösningen, för att undersöka och diskutera den bästa formen för samarbete mellan de två organisationerna.

ESA:s nya bärarket för att sända upp mindre satelliter, Vega, gjorde sin premiäruppsändning med nio satelliter i februari 2012 från den europeiska raketbasen Kourou i Franska Guyana. Styrdatoren på Vega tillverkas av ett svenskt företag. Jupitersonden JUICE (JUperiter ICy moons Explorer) valdes i juni 2012 av ESA till nästa stora forskningsatsning. JUICE beräknas lyfta från jorden 2022 och nå Jupiter 2030. ESA beslutade i februari 2013 att godkänna två svenska projektförslag för instrument till farkosten. Under 2012 skickades en ny europeisk vädersatellit, Metop-B, upp i polär bana och togs i bruk. Den polära banan ger

bättre förutsättningar för prognoser i Sverige och andra geografiska områden nära polerna.

Internationellt samarbete

Rymdverksamhet utförs till mycket stor del i internationellt samarbete. Rymdstyrelsen lade under 2012 drygt 80 procent av sina medel från verksamhetsanslagen på projekt som genomförs i internationella samarbeten, inklusive inom ESA-samarbetet. Parallellt med de svenska satsningar som görs inom ESA görs internationella satsningar som ytterligare stärker svensk kompetens och kompletterar ESA:s program utifrån nationella behov.

Rymdstyrelsen har under 2012 tecknat två nya samarbetsavtal med det franska rymdorganet CNES. Avtalen gäller dels samarbete kring små satelliter som öppnar nya affärsmöjligheter för svenska rymdföretag, dels samarbete inom flygelektronik och datorer för bärarketer. I januari publicerades de första bilderna från Plejaderna, ett franskt satellitsystem med två satelliter som Sverige medverkar i. Satelliterna har förmåga att urskilja mycket små detaljer på jordytan. Vidare slöt Rymdstyrelsen i samarbete med Statens skolverk i december 2012 ett avtal med NAROM/Norsk Romcenter och ESERO (European Space Education Resource Office)/ESA om fortbildning i naturvetenskap för nordiska lärare i grundskolan och gymnasieskolan. Rymdstyrelsen tecknade också ett nytt avtal med NASA om en demonstratorflygning.

Verksamhet vid Institutet för rymdfysik

Forskningen vid Institutet för rymdfysik (IRF) syftar till att öka förståelsen av fundamentala fysikaliska processer i rymden och atmosfären. IRF:s forskning ger vetenskapliga resultat för en mängd tillämpningar inom en rad olika typer av rymdteknik. Innovativa mätinstrument som IRF utvecklar och ansvarar för ger möjligheter för forskare inom och utom institutet att göra nya upptäckter till gagn för naturvetenskap och teknik i hela samhället.

IRF leder två konsortier som under året lämnade instrumentförslag i fråga om ESA:s projekt JUICE, en rymdsond som ska studera Jupitersystemet (se text ovan). Samarbetet med universitet och högskolor är fortsatt gott vilket

är betydelsefullt för IRF:s arbete. IRF har även utvecklat samarbete med Polarforskningssekretariatet för jämförande mätningar mellan Arktis och Antarktis som ger unika data om de olika skikten i atmosfären – troposfären, stratosfär och mesosfär. IRF:s utrustning finns för detta ändamål nu permanent på Antarktis i ett samarbete med den norska forskningsstationen Troll.

IRF tillgängliggör även registreringar från samtliga observatorieinstrument i realtid via sina webbsidor. Instrumenten är placerade i Kiruna, Lycksele och Uppsala.

9.2.6 Forskningens infrastruktur

Forskningsanläggningar

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterades fortsatta satsningar på infrastruktur under perioden 2013–2016, 200 miljoner kronor för den europeiska spallationskällan ESS, 50 miljoner kronor för synkrotronen MAX IV och 50 miljoner kronor för register för forskning.

Med anledning av budgetpropositionen för 2013 anvisades 75 miljoner kronor till Vetenskapsrådet för ESS och 25 miljoner kronor för register för forskning.

Utöver dessa satsningar har Vetenskapsrådet inom ramen för de strategiska satsningarna fördelat ytterligare 180 miljoner kronor 2012 för infrastruktur. Utöver dessa riktade satsningar fördelade Vetenskapsrådet medel för svenska infrastruktursatsningar om ca 700 miljoner kronor 2012 och har dessutom uttryckt stöd för svenskt deltagande i flera projekt föreslagna av The European Strategy Forum for Research Infrastructure (ESFRI).

Europeiska spallationskällan (ESS)

Europeiska spallationskällan (ESS) är en av de största satsningarna på forskningsinfrastruktur som har skett i Europa de senaste decennierna och är en s.k. spallationskälla för neutronstrålning. Med hjälp av neutronstrålning kan ett föremåls struktur i tre dimensioner bestämmas och anläggningen kan jämföras med ett gigantiskt mikroskop. Anläggningen kommer därmed att vara viktig för forskare

inom exempelvis materialvetenskap och medicin. Sedan maj 2009 arbetar europeiska neutronforskare med planering av den europeiska spallationskällan ESS i Lund med ett centrum för databearbetning i Köpenhamn.

Totalt deltar 17 länder i planeringen med avsikt att delta i konstruktionen och driften av ESS. Regeringen bedriver nu förhandlingar med de deltagande länderna om hur mycket varje land ska bidra med till konstruktionskostnaderna för ESS. När tillräckligt många länder beslutat att delta i finansieringen av konstruktionen startar uppbyggnaden som beräknas pågå till 2025. I den första delen planeras sju instrument. Därefter planeras för ytterligare 15 instrument.

MAX IV

MAX IV är en blivande synkrotronljusanläggning för studier av materials struktur genom att röntgenljus i ett mycket smalt våglängdsintervall belyser materialen. Den officiella byggstarten av MAX IV-synkrotronen i Lund skedde i november 2010. Den första fasen finansieras till största delen av Vetenskapsrådet, Verket för innovationssystem, Lunds universitet och Region Skåne. Konstruktionen är nu i full gång och planeras vara klar för användning sommaren 2016.

Den första stora internationella satsningen på MAX IV inleddes 2012 genom att Estland och Finland finansierar ett s.k. strålrör, ett av upp till 30 som kan anslutas till den centrala anläggningen. Investeringen omfattar cirka 4 miljoner euro. Sedan tidigare är sju strålrör finansierade av Wallenbergstiftelsen och svenska universitet.

I den nuvarande synkrotronljusanläggningen slogs 2012 ett nytt rekord i antal användare med över 900 besökande forskare. Dessa utförde experiment inom flera vetenskaper.

Vissa register för forskning

I maj 2013 lämnade regeringen propositionen Vissa register för forskning om vad arv och miljö betyder för människors hälsa (prop. 2012/13:163) till riksdagen. I propositionen föreslås en ny lag om vissa register för forskning inom detta område. Förslaget innebär att det införs ett tydligt rättsligt stöd för statliga universitet och högskolor att med den enskildes

uttryckliga samtycke behandla personuppgifter i syfte att skapa underlag för olika forskningsprojekt om vad arv och miljö betyder för uppkomsten och utvecklingen av olika typer av sjukdomar och för människors hälsa i övrigt. Bestämmelserna i den föreslagna lagen innebär ett skydd för enskildas personliga integritet i den verksamheten. I avvaktan på Registerforskningsutredningens förslag (dir. 2013:8) föreslår regeringen i propositionen att lagen ska vara tidsbegränsad, och den föreslås gälla från den 1 november 2013 till och med den 31 december 2015.

Science for Life Laboratory

Science for Life Laboratory (SciLifeLab) är ett forskningscentrum för storskalig molekylär biovetenskaplig forskning med fokus på genetik, avbildning, proteomik och bioinformatik.

I enlighet med vad som presenterades i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) fördelas totalt 190 miljoner kronor per år fr.o.m. 2012 för en satsning på molekylär biovetenskap. Av dessa används 145 miljoner kronor per år för uppbyggnad och drift av SciLifeLab. Kungl. Tekniska högskolan, Karolinska institutet och Stockholms universitet respektive Uppsala universitet har byggt upp och driver verksamhet i linje med intentionerna. Båda laboratorerna har producerat högkvalitativa forskningsresultat, erbjudit service för forskare vid andra lärosäten och inlett samarbeten med näringsliv och hälso- och sjukvården.

SciLifeLab i Stockholm och Uppsala har under året förberett den sammanslagning av laboratorerna som skedde i och med att förordningen (2013:118) om Nationellt centrum för livsvetenskaplig forskning trädde ikraft den 15 april 2013. Förordningen innebär att SciLifeLab (Stockholm och Uppsala) leds av en gemensam styrelse, att SciLifeLab är en nationell resurs och att SciLifeLab är knutet till Kungl. Tekniska högskolan.

Samarbete om forskningsanläggningar inom EU

The European Strategy Forum for Research Infrastructure (ESFRI) har under 2010 utarbetat

en uppdaterad version av sin plan för forskningsinfrastruktur. Den ursprungliga planen från 2006 innehöll 35 förslag. Dessa utökades till 44 i uppdateringen 2008. Efter en förnyad inbjudan 2009 har ytterligare sex projekt tillkommit som inkluderades i uppdateringen 2010. Eftersom flera projekt hade påbörjats, fanns i uppdateringen 2010 totalt 38 projekt. Ett av de projekt som föreslagits av ESFRI är den europeiska spallationskällan ESS. ESFRI har under 2012 inlett ett arbete för att prioritera de olika projekten. De projekt som prioriteras högst av ESFRI kan få bidrag för driftskostnaderna från kommande ramprogram.

Inom EU:s sjunde ramprogram finns det särskilda medel avsatta för finansiering av infrastruktur för forskning. Dessa medel avser främst planeringen av infrastrukturanläggningar och används huvudsakligen för finansiering av de projekt som prioriterats av ESFRI. Den huvudsakliga finansieringen kommer från medlemsländernas nationella budgetar.

Polarforskningssekretariatet

Det internationella samarbetet kring isbrytaren Oden är fortfarande stort även om expeditioner till Antarktis för tillfället inte är möjligt efter Sjöfartsverkets beslut att inte upplåta isbrytaren för forskningsuppdrag under den antarktiska sommarperioden. Expeditionsverksamheten utgör dock en stor del av verksamheten och under sommaren genomfördes den fjärde och sista dansk-svenska LOMROG-expeditionen med isbrytaren Oden till Arktis. I Antarktis, och genom samarbete med Norge, återbesökte svenska atmosfärforskare den norska forskningsstationen Troll där även Institutet för rymdfysik har placerat utrustning för forskningsändamål.

Sekretariatets engagemang för icke fältbaserad forskning ökar och programvärdskapet Arctic Futures in Global Context som finansieras av stiftelsen Mistra är ett av många exempel på detta.

Samarbete och samverkan har varit i fokus under året där både nationell samverkan mellan olika myndigheter samt internationellt med bl.a. Alfred Wegener institutet och det ryska vetenskapsrådet (Russian Foundation for Basic Research, RFBR) har etablerats på ett mycket positivt sätt.

Under året har även sekretariatet varit engagerade i det svenska ordförandeskapet för Arktiska rådet.

Kungl. biblioteket

Kungl. biblioteket (KB) är Sveriges nationalbibliotek med uppgift att samla in, bevara och tillhandahålla svenskt tryckt och audiovisuell material. KB är främst ett forskningsbibliotek med huvudsaklig inriktning mot samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning.

KB har under 2012 arbetat vidare med det s.k. digitala biblioteket, vilket innebär nya former och vägar för att bevara och tillgängliggöra tjänster och material digitalt. KB har under 2012 varit aktiv i samordningssekretariatet för digitalisering, digitalt bevarande och digitalt tillgängliggörande av kulturarvet Digisam vid Riksarkivet. KB ingår i Digisams styrgrupp, tillsammans med företrädare för Riksarkivet, Riksantikvarieämbetet och centralmuseerna.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) gör regeringen bedömningen att KB i samarbete med Vetenskapsrådet och med universitet och högskolor, genom Sveriges universitets- och högskoleförbund, ska vidareutveckla databasen SwePub för att möjliggöra och kvalitetssäkra bibliometriska analyser. KB har inlett arbetet med uppdraget under första halvåret 2013.

Riksdagen har i juni 2012 beslutat om lagen (2012:492) om pliktexemplar av elektroniskt material. Den nya lagen trädde i kraft den 1 juli 2012 och innebär att ett pliktexemplar av elektroniskt material som rör svenska förhållanden och som publiceras antingen med grundlagsskydd enligt yttrandefrihetsgrundlagen – men inte med frivilligt grundlagsskydd till följd av ett utgivningsbevis – eller av massmedieföretag ska lämnas till KB. Pliktexemplar ska lämnas av den som har låtit framställa det elektroniska materialet.

Lagen anger en övergångsperiod för ett utvalt antal aktörer under perioden den 1 juli 2012 t.o.m. den 31 december 2014. KB har arbetat intensivt med förberedelser samt hantering av e-plikten under året. I nuläget är e-pliktmaterial sökbart via söktjänsten Libris.

Under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid redogörs för KB:s arbete

med att främja samverkan och utveckling inom biblioteksområdet.

Informationsförsörjning för forskning

I enlighet med vad som beskrivs i propositionen Forskning och innovation (prop. 20012/13:30) är det regeringens uppfattning att förbättrad tillgång till vetenskaplig information, forskningsresultat och forskningsdata, är en förutsättning för framgångsrik svensk forskning och innovation. Mot denna bakgrund har regeringen gett Vetenskapsrådet i uppdrag att utforma nationella riktlinjer för öppen tillgång till vetenskaplig information. Vetenskapsrådet ska enligt uppdraget samråda och samarbeta med KB samt andra relevanta aktörer (2012/7074/F).

Regeringen har även gett Kungl. biblioteket i uppdrag att stödja Vetenskapsrådet i deras uppdrag med att utforma nationella riktlinjer för öppen tillgång till vetenskaplig information, särskilt när det gäller öppen tillgång till forskningsresultat (2012/7076/F).

Vid både KB och Vetenskapsrådet finns goda förutsättningar för att leda arbetet med förbättrad tillgång till vetenskaplig information.

Oredlighet i forskning

Expertgruppen för oredlighet i forskning som regeringen inrättade 2010 vid Centrala etikprövningsnämnden har till uppgift att på begäran av statliga universitet och högskolor lämna yttranden som ett stöd i lärosätenas utredningar av ärenden som rör misstankar om oredlighet i forskning, konstnärlig forskning samt utvecklingsarbete. Under 2010 lämnade oredlighetsgruppen yttranden i två ärenden, under 2011 i ett ärende och under 2012 i ytterligare ett ärende.

Etikprövning av forskning

Lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor omfattar forskning som avser människor och biologiskt material från människor samt forskning som innebär behandling av känsliga personuppgifter. Etikprövningen sker av sex regionala nämnder. Överklaganden

och överlämnanden av vissa ärenden görs till Centrala etikprövningsnämnden.

Ett mått på effektiviteten inom organisationen för etikprövning av forskning är de regionala etikprövningsnämndernas genomsnittliga handläggningstider. I samtliga kategorier var den genomsnittliga handläggningstiden 24 dagar för alla regionala nämnder under 2012, vilket väl faller inom de handläggningstider som anges i förordningen (2003:615) om etikprövning av forskning som avser människor. Under 2012 avgjordes totalt 5 288 ärenden i de regionala nämnderna och 53 ärenden i Centrala etikprövningsnämnden.

9.2.7 Nyttiggörande av forskning

I propositionen *Forskning och innovation* (prop. 2012/13:30) gjorde regeringen bedömningen att Verket för innovationssystem (Vinnova) bör finansiera universitets och högskolors forskning och forskarutbildning utifrån bedömning av kvalitet i samverkan med det omgivande samhället. Verket för innovationssystem (Vinnova) fick i uppdrag den 28 februari 2013 att i samråd med Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte) och Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) ta fram metoder och kriterier för att mäta kvalitet och prestation av universitetens och högskolornas samverkan med det omgivande samhället (N2013/1162/FIN). Detta uppdrag relaterar till det uppdrag som Vetenskapsrådet har fått om att utreda och lämna förslag till en modell för resursfördelning till universitet och högskolor (U2013/1700/F).

Vidare gjorde regeringen bedömningen i propositionen *Forskning och innovation* att verksamheten vid universitetens innovationskontor bör följas upp med ett antal flödestal. Regeringen har därför gett de universitet som har innovationskontor att i sina årsredovisningar för 2013 rapportera ett antal flödestal för sina respektive innovationskontor (U2012/5662, 6160/UH). De flödestal som ska rapporteras är antal idéer som influerats för prövning eller rådgivning från forskare respektive studenter, antal idéer som inte tas vidare samt antal idéer som vidarebefordrats till lärosätets holdingbolag.

9.2.8 Forskningsamarbete inom EU

Det europeiska forskningsarbetet finansieras genom ett särskilt ramprogram för forskning, utveckling och demonstration. Det nuvarande sjunde ramprogrammet (FP7) löper under perioden 2007–2013.

Utvärderingar som EU-kommissionen har gjort visar att FP7 attraherar Europas bästa aktörer och att projekt som finansierats utvecklats till innovativa produkter, processer och tjänster.

Från programmets start 2007 fram till och med oktober 2012 har svenska deltagare mottagit 3,8 procent av samtliga beviljade medel. Detta motsvarar ca 1,1 miljarder euro. Enbart under 2011 mottog svenska aktörer över 2 miljarder kronor.

De medel som svenska aktörer tilldelats sedan starten av FP7 placerar Sverige på en nionde plats jämfört med andra länder. Tyskland, Storbritannien och Frankrike har beviljats mest medel hittills. Om beviljade medel satts i förhållande till antal invånare, hamnar Sverige på en femte placering efter Schweiz, Island, Danmark och Nederländerna.

Inom den del av ramprogrammet som kallas för *Samarbete* finns det tio olika teman som tillsammans utgör två tredjedelar av FP7-budgeten. Sverige har varit mest framgångsrikt inom temana *Säkerhet* (5,5 procent), *Hälsa* (5,3 procent) och *Transport* (5,1 procent).

I de utlysningar som genomförs av det Europeiska forskningsrådet (ERC) har Sverige beviljats 4,2 procent av medlen. Svenska kvinnliga forskare deltar dock under EU-genomsnittet. Totalt har 19 procent av ERC-projekten beviljats kvinnor, men för Sverige är motsvarande siffra 13 procent.

Universitet och högskolor har tilldelats 64 procent av de medel som beviljats Sverige. Karolinska institutet, Lunds universitet och Kungl. Tekniska högskolan är de tre största svenska aktörerna.

Näringslivet har varit mottagare av 20 procent av de beviljade medlen, varav 10 procent gått till små och medelstora företag (SME). Även forskningsinstitutens deltagande har omfattat 10 procent av medlen, varav de s.k. statliga RISE-instituterna har stått för hälften.

Målet för deltagandet av små och medelstora företag i delprogrammet *samarbete* är 15 procent medan det svenska deltagandet är 12 procent.

Inom näringslivet i stort har Volvo Technology AB, Ericsson AB samt SAAB AB varit de som har fått mest medel inom delprogrammet.

Nästa ramprogram för forskning och innovation har fått namnet Horisont 2020 och ska starta 2014. EU-kommissionens förslag till ramprogram presenterades i november 2011 och var under 2012 föremål för separata behandlingar i rådet och Europaparlamentet.

Rådet tog ställning till kommissionens olika delförslag vid Konkurrenskraftsrådet (KKR) i maj, oktober och december 2012. Europaparlamentet tog ställning till förslagen i november 2012.

Regeringen har i förhandlingarna verkat för att förenkling ska prägla det nya ramprogrammet, vilket kräver förenklade ersättningsregler. Vidare har regeringen starkt betonat att Horisont 2020 ska finansiera projekt av högsta möjliga kvalitet, medan kapacitetsuppbyggnad för forskning och innovation ska ske inom ramen för sammanhållningspolitiken. Regeringen har även verkat för svenska styrkeområden samt integrationen mellan forskning och innovation.

I början av 2013 inleddes förhandlingar mellan rådet och parlamentet för att uppnå enighet om utformningen av Horisont 2020. Ett antal triloger mellan rådet, Europaparlamentet och EU-kommissionen hölls under det irländska ordförändskapet i EU. Beslut väntas under hösten 2013.

Kompromissen innebär bl.a. att Horisont 2020 får de ersättningsregler som rådet förespråkade och därmed den önskade förenklingen av programmets administration och redovisning. Vidare görs vissa riktade satsningar för att inom EU sprida vetenskaplig excellens och breddat deltagande samt för åtgärder som stödjer interaktionen mellan vetenskap och samhälle. Även ett pilotförsök med ett särskilt instrument för innovationer som ska ha mycket kort handläggningstid, vilket föreslagits av Europaparlamentet, är en del av kompromissen.

Europeiska rådet beslutade i februari 2011 att det Europeiska forskningsområdet (ERA) ska vara förverkligat 2014. EU-kommissionen presenterade därför ett meddelande om ERA i juli 2012, vilket sedan blev utgångspunkten för rådslutsatser vid Konkurrenskraftsrådet (KKR) i december 2012.

Rådslutsatserna om ERA anger bl.a. att medlemsstaterna årligen bör rapportera vilka fram-

steg som görs. Regeringen rapporterade om de svenska insatserna för ERA:s förverkligande i det nationella reformprogram som överlämnades till EU-kommissionen i april 2013.

9.2.9 Internationellt forskningsamarbete

För att stärka kunskapsutvecklingen, öka konkurrenskraften, höja kvaliteten och maximera effekterna av de resurser som finns inom forsknings- och innovationsområdet är samarbete över nationsgränserna nödvändigt. Svenska universitet och högskolor samt forskningsinstitut bedriver ett intensivt internationaliseringsarbete och har avtal och samarbeten med ett stort antal länder runt om i världen. Det internationella samarbetet sker främst genom att svenska forskare samarbetar med forskare i andra länder. Finansieringen av sådana samarbeten sker bl.a. genom bidrag från Vetenskapsrådet, Verket för innovationssystem och andra myndigheter.

Regeringen har i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterat flera åtgärder som leder till att sådana samarbeten underlättas. I budgetpropositionen för 2013 anvisades bl.a. 150 miljoner kronor till Vetenskapsrådet för internationell rekrytering av framstående forskare, se vidare avsnitt 4.8.1.

Vidare har Vetenskapsrådet ett uppdrag att initiera, utveckla och finansiera forskningssamarbeten med länder som Sverige har bilaterala avtal med (2012/7074/F). Dessutom har regeringen antagit en strategi för internationellt samarbete inom forskning och forskningsbaserad innovation (U2012/4853/F) som syftar till att ge långsiktig vägledning och utgöra stöd för såväl politiska som operativa beslut. Den omfattar bl.a. nio operativa mål och ett arbetssätt för att över tid möjliggöra måluppfyllelse och följa upp resultat. Som en del av genomförandet av den internationella strategin finns möjlighet till att använda s.k. understrategier. En sådan har utvecklats för samarbetet med Kina. Under våren 2013 har den första uppföljningen av regeringens uppdrag till sex forskningsfinansierande myndigheter att stärka det svensk-kinesiska forsknings- och innovationssamarbetet (U2012/907/F) genomförts. Ytterligare en understrategi är under utveckling när det gäller samarbete med

Indien (U2012/6280/F). Uppdragen ska redovisas den 30 september 2013.

Sverige har flera bilaterala avtal om samverkan inom forskning, utveckling och innovation. Samverkansaktiviteter har också genomförts med USA och Indien. Under 2013 planeras även sådana med Kina och Sydkorea.

9.3 Analys och slutsatser

9.3.1 Vetenskapsrådet

Vetenskapsrådets huvuduppgift är att ge stöd för grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden och därmed verka för den fria grundforskningen och den forskarinitierade förnyelsen av forskningen.

Flera satsningar görs för att stärka svensk forsknings kvalitet och konkurrenskraft. I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterades flera samverkande insatser för permanenta eller långvariga rekryteringar av framstående forskare, såväl etablerade forskare på hög nivå som lovande unga forskare. Vetenskapsrådet kan genom dialog med universitet och högskolor, genomföra dessa satsningar och därmed kan balans i anställningssystemet uppnås och ett långsiktigt hållbart karriärsystem etableras.

Inom EU ökar både den forskarinitierade och den mer behovsstyrda forskningsfinansieringen i snabb takt och nya former av utlysningar, samarbeten och program introduceras, t.ex. gemensamma program om forskning. Regeringen menar att det är viktigt att Vetenskapsrådet har en beredskap att utveckla samarbetsprocesser för att underlätta svenskt deltagande i sådana satsningar.

Regeringen anser också att Vetenskapsrådet ska kunna prioritera, agera strategiskt och initiera kraftsamling inom forskningsområden som bedöms som strategiskt viktiga och att utvärdera effekterna av riktade satsningar inom speciella forskningsområden.

Jämställdheten mellan könen när det gäller medelstillsdelning inom olika utlysningsformer och områden är fortfarande inte helt tillfredsställande. Enligt regeringens mening är ytterligare analyser och åtgärder inom myndigheten motiverade för att säkra en könsneutral forskningsfinansiering.

Regeringen anser att det är viktigt att Vetenskapsrådets uppgift att informera om och kommunicera forskning utvecklas och att kunskap om Vetenskapsrådets roll som sammanhållande aktör för denna verksamhet sprids. Regeringen ser därför positivt på verksamheten med den nya nättidskriften Curie, som bevakar forsknings- och forskningspolitiska frågor och webbportalen Forskning.se, som redovisar forskningsresultat.

9.3.2 Rymdforskning och rymdverksamhet

Rymdverksamhet har, och får en allt större, betydelse i Sverige och globalt för utveckling av tjänster, bl.a. inom jordobservation, navigation och telekommunikation samt som källa för utveckling av teknik med ett bredare användningsområde.

Svensk rymdforskning och rymdverksamhet håller hög internationell klass. En positiv utveckling är att flera mindre företag med inriktning mot rymd som visar tillväxt har startats i Sverige. Vissa av dessa företag har intagit världsledande positioner. Regeringens bedömning är att svensk rymdverksamhet innehåller en hög grad av innovation och förnyelse. Den statliga finansieringen har bidragit till att tillvarata denna förmåga och utveckla innovationsgraden och teknik såväl i internationellt samarbete som i nationella projekt. Rymdverksamhetens betydelse för miljö- och klimatforskningen är fortsatt stor och växande.

Den tekniska utvecklingen under senare decennier har gett Sverige en rymdinfrastruktur bestående av satelliter och markstationer som i dag är ett nödvändigt verktyg för både forskning inom många vetenskapliga discipliner och samhällstjänster av olika slag.

Att utveckla och hålla rymdinfrastrukturen i drift är komplext. Arbetet bedrivs därför främst i internationell samverkan. Frågeställningarna som berörs är ofta globala till sin natur, vilket ytterligare motiverar det internationella samarbetet. EU:s ökande intresse för användningen av rymdinfrastrukturen är ett bevis på dess samhälleliga och internationella betydelse.

Med mandatet för EU enligt Lissabonfördraget 2009 att bedriva rymdverksamhet kommer fortsatt mycket arbete att krävas för att finna smidiga former för samarbete mellan den europeiska rymdorganisationen ESA och EU.

Sveriges deltagande i det obligatoriska vetenskapsprogrammet inom ESA möjliggör för svenska forskare att i samarbete med europeiska kollegor studera yttre rymden i projekt som är för kostsamma att genomföra med enbart nationell finansiering. Det är av stort värde för mindre länder att delta i ESA:s arbete, eftersom det ger möjlighet att delta i riktigt stora projekt.

Regeringens bedömning är att Rymdstyrelsen utför sitt uppdrag väl och med långsiktig omsorg om utvecklingen inom rymdverksamheten i Sverige och internationellt.

Institutet för rymdfysik (IRF) erbjuder en attraktiv forskningsmiljö och bedriver forskning och teknisk utveckling av internationellt intresse. IRF är även nationellt betydelsefullt för forskning inom rymdfysikområdet. IRF:s verksamhet erbjuder en kunskapsgrund för potentiell utveckling av vissa tjänster, inte minst inom rymdväderområdet. Publicering av resultat i internationellt välrenommerade tidskrifter sker kontinuerligt likväl som handledning av doktorander, vilket kvalitetssäkrar forskningen och utbildningen vid myndigheten. Observatorieverksamheten lämnar också för många aktörer värdefulla data.

9.3.3 Forskningens infrastruktur

Den Europeiska spallationskällan (ESS) och MAX IV

I Lund planeras och byggs två forskningsanläggningar av världsklass, spallationskällan European Spallation Source (ESS) och synkrotronen MAX IV, se avsnitt 9.2.6. Dessa anläggningar kommer att ge Sverige en stor internationell synlighet inom forskningen och attrahera såväl enskilda forskare som högteknologiskt näringsliv från Sverige och andra länder att placera forskningsenheter i närheten av anläggningen.

Science for Life Laboratory

Science for Life Laboratory (SciLifeLab) har hittills mycket framgångsrikt byggts upp av Kungl. Tekniska högskolan, Karolinska institutet, Stockholms universitet och Uppsala universitet till ett kraftfullt forskningscentrum. De tekniker som finns representerade och som

utvecklas av forskarna ligger i forskningens framkant och förutom akademiska forskare används SciLifeLab för samarbeten med hälso- och sjukvården och näringslivet.

Polarforskning

Polarforskningssekretariatets arbete med att modernisera Abisko naturvetenskapliga forskningsstation fortskrider på ett positivt sätt till gagn för bl.a. subarktisk forskning, utbildning och övervakningsverksamhet för en rad svenska myndigheter. Regeringen ser positivt på sekretariatets påtagliga strävan att öka internationella och nationella samarbeten när det gäller forskning i Arktis och Antarktis samt forskning, utbildning och övervakning knuten till Abisko naturvetenskapliga station.

Kungl. biblioteket

Kungl. biblioteket (KB) har ett av de största nationalbiblioteksuppdragen i Europa. Regeringen vill framhålla att KB främst är ett forskningsbibliotek med huvudsaklig uppgift att samla in, bevara och tillhandahålla material för forskning och högre utbildning.

Regeringen ser positivt på hur KB arbetar med genomförandet av den nya lagen om pliktleveranser av elektroniskt material

9.3.4 Nyttiggörande av forskning

Uppföljning av innovationsförmåga och prestation inom EU görs årsvis i Innovation Union Scoreboard, och består av en rad olika indikatorer som kategoriseras som möjliggörare, företagsaktiviteter och resultat. Dessa tre kategorier innehåller i sin tur åtta olika underkategorier från humanresurser till ekonomiska effekter. Varje sådan underkategori innehåller i sin tur en rad indikatorer och totalt samlas 24 indikatorer in. Dessa anses visa ett lands innovationsförmåga och innovationsprestation. I Innovation Union scoreboard 2013 hamnar Sverige på första plats med Tyskland, Danmark och Finland tätt efter. Dessa fyra länder räknas som innovationsledare inom EU. Inom denna grupp mäts också hur snabbt de växer inom området och där visar

Sverige en lägre tillväxttakt än de övriga länderna. Sveriges prestation i de olika kategorierna visar på viss obalans. Sverige rankas t.ex. på första plats i kategorin för humanresurser men bara på sjunde plats i kategorin för ekonomiska effekter. Sett till hela Europa hamnar Sverige på andra plats efter Schweiz som presterar avsevärt bättre.

9.3.5 Forsknings-samarbete inom EU

Svenska aktörers deltagande inom EU:s ramprogram för forskning, utveckling och demonstration (2007–2013) innebär att betydande resurser tillförs svensk forskning. Under 2011 uppgick detta tillskott till drygt 2 miljarder kronor. Minst lika viktigt är dock att deltagande i EU:s ramprogram innebär att svenska forskningsaktörer skapar nya nätverk och samarbeten, att de tar del av andra aktörers kunskap och forskningsresultat samt att deltagandet bidrar till ökad konkurrenskraft.

Ett nytt sjuårigt ramprogram för forskning och innovation, Horisont 2020, ska träda i kraft 2014. Programmet kommer att fokusera på aktiviteter runt stora samhällsutmaningar och även inkludera innovation. Ett fortsatt högt deltagande från svensk sida i kommande ramprogram är en given målsättning, men de förändringar som sker kan komma att kräva vissa anpassningar från svenska deltagare.

För att säkerställa att regeringen och ansvariga myndigheter arbetar på ett effektivt sätt för att stödja och stimulera svenskt deltagande i ramprogrammet har en översyn gjorts av den nuvarande nationella organisationen för EU:s forskningssamarbete (Ds 2013:52). Av översynen framgår att den nuvarande organisationen under det sjunde ramprogrammet har fungerat bra. Utredaren identifierar ändå vissa åtgärder som kan förbättra organisationen ytterligare.

Verket för innovationssystem har även på regeringens uppdrag inrättat en särskild samordningsfunktion för att stärka det svenska deltagandet inom ramprogrammet. Denna funktion består av representanter från alla de statliga forskningsfinansierande myndigheterna och ska särskilt bidra med analyser av vilka partnerskapsprogram Sverige bör delta i inom Horisont 2020. Vidare föreslår regeringen att särskilda medel ska anslås för deltagande i partnerskapsprogram, eftersom dessa förväntas

att öka i antal och storlek, se vidare i Politikens inriktning avsnitt 4.8.7.

Proaktiva åtgärder från svensk sida kommer att vara viktiga för att inverka på det årliga genomförandet av ramprogrammet. Samordningsfunktionen kommer att spela en viktig roll i detta sammanhang. Likaså kommer årlig uppföljning att vara fortsatt viktigt för att synliggöra styrkor och svagheter i det svenska deltagandet.

Utvecklingen av det Europeiska forskningsområdet (ERA) är helt central för EU:s forskningspolitik och finns angiven som en särskild målsättning i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Regeringen bedömer att propositionen Forskning och innovation som överlämnades till riksdagen hösten 2012 (prop. 2012/13:30) innehåller många viktiga presenterade insatser som bidrar till ERA. En redovisning av dessa åtgärder finns i det nationella reformprogram som regeringen överlämnade till EU-kommissionen i april 2013 (SB2013/3443/EU-kansliet).

9.3.6 Internationellt forskningssamarbete

Forskning och innovation tillskrivs en allt större betydelse för ökad tillväxt och samhällets välfärdsutveckling. Samtidigt ökar konkurrensen och nya länder har stärkt sin ställning inom området. Sverige har, i förhållande till sin storlek, en fortsatt god ställning, bl.a. genom långsiktiga satsningar och ett öppet forsknings- och innovationsklimat. För att kunna bibehålla sin position och ytterligare stärka den krävs synlighet och en ökad närvaro av svensk forskning och innovation i utländska miljöer. Det är därför nödvändigt att svenska myndigheter och forskningsutförare har en etablerad och stabil relation med de bästa forskningsaktörerna i världen, med berörda myndigheter i länder där sådana aktörer finns och med relevanta internationella organisationer.

Vidare är det viktigt att utnyttja de möjligheter som forskningssamarbeten kan bidra till att stärka svensk innovationsförmåga och tillväxt. För att bidra till detta antogs under 2012 en strategi för internationellt samarbete inom forskning och forskningsbaserad innovation. Arbetet med att närmare precisera den internationella strategins operativa mål har fortsatt under 2013.

10 Budgetförslag

10.1 Anslag för barn-, ungdoms- och vuxenutbildning

10.1.1 1:1 Statens skolverk

Tabell 10.1:1 Anslagsutveckling Statens skolverk

Tusental kronor				
2012	Utfall	377 231	Anslags- sparande	11 738
2013	Anslag	414 576 ¹	Utgifts- prognos	415 713
2014	Förslag	459 878		
2015	Beräknat	450 759 ²		
2016	Beräknat	450 464 ³		
2017	Beräknat	456 779 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 445 350 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 438 404 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 435 416 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Statens skolverks förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Anslagsförändringar till följd av föreslagna och beslutade reformer och besparingar

För arbete med konstruktion och insamling av prov till följd av införandet av obligatoriska nationella prov inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå föreslår regeringen att anslaget ökas med 12 000 000 kronor 2014 och beräknar 12 000 000 kronor årligen därefter.

Regeringen har gjort satsningar på fler utbildningsplatser inom kommunernas vuxen-

utbildning. Hanteringen av dessa insatser medför ökad arbetsbelastning för Skolverket. Anslaget föreslås därför ökas med 3 000 000 kronor 2014.

För utveckling av kursprov i kurserna Engelska 7 och Historia 1 till provbanken föreslår regeringen att anslaget ökas med 5 000 000 kronor för 2014 och beräknar 1 000 000 kronor permanent fr.o.m. 2015 (se avsnitt 4.3.1).

För att utveckla ett nytt informationssystem med utgångspunkt i Friskolekommitténs förslag föreslås att anslaget ökas med 4 500 000 kronor 2014. För 2015 beräknas 4 000 000 kronor och 2 000 000 kronor årligen därefter (se avsnitt 4.4.5).

Regeringen bereder för närvarande de förslag som har lämnats i delbetänkandet Ungdomar utanför gymnasieskolan – ett förtydligt ansvar för stat och kommun (SOU 2013:13). För arbete med vägledning och statistik för att stärka uppföljningen av det kommunala informationsansvaret, föreslås att anslaget ökas med 1 000 000 kronor 2014. Anslaget beräknas öka med 2 000 000 kronor permanent fr.o.m. 2015 för detta ändamål (se avsnitt 4.5.5).

För arbete till följd av införande av aktivitetskrav i den kommunala vuxenutbildningen föreslås att anslaget ökas med 1 000 000 kronor 2014 (se avsnitt 4.6.1).

Regeringen föreslår att det anvisas 3 000 000 kronor 2014 för ett uppdrag till Skolverket att i samarbete med Universitets- och högskolerådet ta fram en prognos om arbetsmarknadens behov av olika lärarkategorier och tillgången till lärare. Finansiering föreslås ske genom att anslag 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal*

minskas med motsvarande belopp (se avsnitt 4.1.1).

För arbete med samordning och utveckling av insatser avseende den gymnasiala yrkesutbildningen och yrkesintroduktionsavtal föreslås att anslaget ökas med 2 000 000 kronor 2014 och att anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* minskas med motsvarande belopp. Nämnda anslag beräknas ökas respektive minskas med 2 000 000 kronor 2015 och 2 000 000 kronor 2016 (se avsnitt 4.5.3).

För genomförande av en informationskampanj om yrkesutbildning föreslås att anslaget ökas med 5 000 000 kronor 2014 och att anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* minskas med motsvarande belopp. Nämnda anslag beräknas ökas respektive minskas med 5 000 000 kronor 2015 (se avsnitt 4.5.3).

För förbättrad uppföljning av yrkesutbildningen och elevernas etablering på arbetsmarknaden föreslår regeringen att anslaget ökas med 7 000 000 kronor 2014 och att anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* minskas med motsvarande belopp. Nämnda anslag beräknas ökas respektive minskas med 7 000 000 kronor årligen därefter (se avsnitt 4.5.3).

Anslagsförändringar till följd av överföringar till och från andra anslag

Inom Skolverket finns Rådet för dansutbildning. Rådets verksamhet finansieras i dag via anslaget 1:8 *Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.* Regeringen anser att verksamheten bör finansieras från Skolverkets förvaltningsanslag och föreslår därför att 3 000 000 kronor överförs till anslaget från anslaget 1:8 *Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.* fr.o.m. 2014.

Förvaltningskostnader för Lärarnas ansvarsnämnd finansieras i dag från anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet*. Regeringen anser att verksamheten bör finansieras från Skolverkets förvaltningsanslag och föreslår därför att 1 800 000 kronor överförs från anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* till nu aktuellt anslag fr.o.m. 2014.

I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) beräknade regeringen att anslaget 1:2 *Statens skolinspektion* skulle ökas med 1 000 000

kronor fr.o.m. 2013 till följd av en ökad ärendemängd i och med införandet av en anmälningsskyldighet när det gäller missförhållanden inom skolväsendet. Anmälningsskyldigheten bedöms inte träda i kraft 2014. Därför föreslås att 1 000 000 kronor ska överföras från anslaget 1:2 *Statens skolinspektion* 2014 för att möjliggöra vissa eventuella förberedande insatser (se avsnitt 10.1.2).

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 459 878 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Statens skolverk* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 450 759 000 kronor, 450 464 000 kronor respektive 456 779 000 kronor.

Tabell 10.1:1 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	414 576	414 576	414 576	414 576
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	6 040	11 148	17 611	26 677
Beslut	42 500	29 324	22 631	19 972
Överföring till/från andra anslag	-2 797	-3 843	-3 901	-3 983
Övrigt ³	-441	-446	-453	-463
Förslag/beräknat anslag	459 878	450 759	450 464	456 779

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.1.2 1:2 Statens skolinspektion

Tabell 10.1:2 Anslagsutveckling Statens skolinspektion

Tusental kronor

År	Slagslag	Utvald värde	Slagslag	Utvald värde
2012	Utfall	345 971	Anslags-sparande	4 517
2013	Anslag	353 735 ¹	Utgifts-prognos	349 633
2014	Förslag	371 110		
2015	Beräknat	380 449 ²		
2016	Beräknat	386 359 ³		
2017	Beräknat	394 881 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 375 564 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 375 064 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 375 064 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Statens skolinspektions förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för verksamhetsutgifter för Barn- och elevombudet samt Skolväsendets överklagandenämnd.

Regeringens överväganden

För att säkra en effektiv hantering av det ökande antalet ansökningar om övertagande av fristående skolor och för att förbättra analysen av fristående skolors förutsättningar att bedriva en god och fungerande verksamhet m.m., föreslås att anslaget ökas med 3 500 000 kronor 2014. För samma ändamål beräknas 7 000 000 kronor årligen därefter (se avsnitt 4.4.6).

Regeringen bereder för närvarande de förslag som har lämnats i delbetänkandet Ungdomar utanför gymnasieskolan – ett förtydligt ansvar för stat och kommun (SOU 2013:13). Regeringen avser att ge Skolinspektionen i uppdrag att vidta förberedelser för kvalitetsgranskning av kommunernas insatser för de ungdomar som omfattas av det kommunala informationsansvaret. För uppdragets genomförande föreslår regeringen att anslaget ökas med 500 000 kronor 2014 och beräknar 500 000 kronor 2015 (se avsnitt 4.5.5).

För arbete till följd av införande av aktivitetskrav i den kommunala vuxenutbildningen föreslås att anslaget ökas med 500 000 kronor 2014. För samma ändamål beräknas 500 000 kronor årligen därefter (se avsnitt 4.6.1).

I budgetpropositionen för 2012 beräknade regeringen att anslaget 1:2 *Statens skolinspektion* skulle ökas med 1 000 000 kronor fr.o.m. 2013 till följd av en ökad ärendemängd i och med införandet av en anmälningsskyldighet när det gäller missförhållanden inom skolväsendet. Anmälningsskyldigheten bedöms inte träda i kraft 2014. Regeringen föreslår därför att anslaget minskas med 1 000 000 kronor 2014 och att anslaget 1:1 *Statens skolverk* ökas med motsvarande belopp.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 371 110 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Statens skolinspektion* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 380 449 000 kronor, 386 359 000 kronor respektive 394 881 000 kronor.

Tabell 10.1:2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	353 735	353 735	353 735	353 735
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	9 698	14 425	20 643	28 900
Beslut	7 500	11 098	10 770	11 008
Överföring till/från andra anslag	674	1 695	1 723	1 761
Övrigt ³	-497	-503	-512	-523
Förslag/beräknat anslag	371 110	380 449	386 359	394 881

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.1.3 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tabell 10.1:3 Anslagsutveckling Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tusental kronor				
2012	Utfall	695 176	Anslags-sparande	7 001
2013	Anslag	671 295 ¹	Utgifts-prognos	659 736
2014	Förslag	689 449		
2015	Beräknat	698 503 ²		
2016	Beräknat	710 515 ³		
2017	Beräknat	726 315 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 689 450 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 689 449 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 689 449 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Specialpedagogiska skolmyndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för myndighetens verksamhet, produktionsstöd för läromedelsframställning och visst internationellt samarbete.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.1:3 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor				
Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	0	160 898	856 074	-695 176
Prognos 2013	0	180 000	862 000	-676 000
Budget 2014	0	174 400	865 000	-685 687

Delar av Specialpedagogiska skolmyndighetens verksamhet är avgiftsfinansierad. Myndigheten disponerar intäkter från tillgängliggörande av läromedel och från ersättning från kommuner för elever i specialskola. Det ekonomiska målet är i denna del av verksamheten att intäkterna delvis ska täcka kostnaderna.

Myndigheten disponerar även intäkter från kommuner för elever i förskoleklass och fritidshem vid en skolenhet med specialskola samt från Folkbildningsrådet för administration av förstärkningsbidrag till folkhögskolor. Det ekonomiska målet är i denna del av verksamheten full kostnadstäckning.

Kostnader som inte finansieras med avgiftsintäkter ska finansieras från detta anslag. Notera

att kostnaderna i tabellen ovan avser myndighetens samtliga kostnader.

Regeringens överväganden

De föreslagna och beräknade anslagsnivåerna påverkas av de reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 689 449 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 698 503 000 kronor, 710 515 000 kronor respektive 726 315 000 kronor.

Tabell 10.1:3 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	671 295	671 295	671 295	671 295
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	19 097	28 163	40 192	56 013
Beslut	92	93	95	97
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-1 035	-1 049	-1 067	-1 090
Förslag/beräknat anslag	689 449	698 503	710 515	726 315

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.1.4 1:4 Sameskolstyrelsen

Tabell 10.1:4 Anslagsutveckling Sameskolstyrelsen

Tusental kronor				
2012	Utfall	26 964	Anslags-sparande	-1 332
2013	Anslag	60 181 ¹	Utgifts-prognos	58 906
2014	Förslag	33 076		
2015	Beräknat	33 566 ²		
2016	Beräknat	34 255 ³		
2017	Beräknat	35 089 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 33 077 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 33 076 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 33 076 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Sameskolstyrelsens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för Sameskolstyrelsens verksamhet.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.1:4 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor				
Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstittel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	0	28 913	58 193	-29 208
Prognos 2013	0	31 645	60 884	-29 239
Budget 2014	0	32 356	64 527	-32 171

¹ Kostnaden är beräknad exklusive engångskostnad för lösen av ackumulerad hyresskuld.

Avgifterna avser ersättning från kommuner för elever i sameskola samt förskoleklass och fritidshem vid en skolenhet med sameskola. Ersättningens storlek ska beräknas efter samma grunder som elevens hemkommun tillämpar vid fördelning av resurser i sin egen grundskola, förskoleklass eller fritidshem. Dessutom avser avgifterna intäkter från kommuner för vilka Sameskolstyrelsen efter avtal bedriver samisk förskola. Intäkterna disponeras av myndigheten. Det ekonomiska målet är att intäkterna delvis ska täcka kostnaderna för verksamheten. Kostnader som inte finansieras med avgiftsintäkter ska finansieras från detta anslag.

Regeringens överväganden

Sameskolstyrelsens uppgift är att ge samiska barn en utbildning med samisk inriktning och att bidra till att bevara och utveckla det samiska språket. Sameskolstyrelsen är huvudman för sameskolorna samt för förskoleklass och fritidshem vid en skolenhet med sameskola. Sameskolstyrelsen får efter avtal med en kommun ta över ansvaret för kommunens uppgifter inom förskolan.

De föreslagna och beräknade anslagsnivåerna påverkas av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 33 076 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Sameskolstyrelsen* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 33 566 000 kronor, 34 255 000 kronor respektive 35 089 000 kronor.

Tabell 10.1:4 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	60 181	60 181	60 181	60 181
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 785	2 702	3 994	5 556
Beslut	-28 850	-29 277	-29 879	-30 606
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-40	-41	-41	-42
Förslag/beräknat anslag	33 076	33 566	34 255	35 089

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.1.5 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tabell 10.1:5 Anslagsutveckling Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tusental kronor				
2012	Utfall	632 343	Anslags-sparande	205 134
2013	Anslag	1 591 164 ¹	Utgifts-prognos	1 467 814
2014	Förslag	2 708 302		
2015	Beräknat	3 082 662 ²		
2016	Beräknat	3 021 366 ³		
2017	Beräknat	2 711 180 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 3 041 189 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 2 936 256 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 582 531 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att främja utveckling av skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet. Anslaget får även användas för utgifter för svenskt deltagande i internationella studier och tävlingar på utbildningsområdet. Anslaget får vidare användas för utgifter för administration, uppföljning och utvärdering av uppdrag och satsningar, utredningar samt statsbidrag och stipendier. Anslaget får även användas för förvaltningsutgifter avseende den nya myndighet, som ska ha i uppdrag att systematiskt väga samman och sprida forskningsresultat som bidrar till ökad kunskap om vetenskapligt väl underbyggda och effektiva metoder och arbetsätt i skolväsendet för ökad måluppfyllelse och förbättrade kunskapsresultat, som regeringen avser att inrätta under 2014.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2014 för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 608 000 000 kronor 2015 och 2016.

Skälen för regeringens förslag: Skolverket behöver kunna sluta ekonomiska avtal inom ramen för sitt utvecklingsarbete samt för arbetet med det s.k. Tekniksprånget, internationella studier, det s.k. matematiklyftet, de s.k. karriärtjänsterna och yrkessatsningen. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2014 för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 608 000 000 kronor 2015 och 2016.

Tabell 10.1.5 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	Utfall 2012	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016
Ingående åtaganden		285 800	1 294 600		
Nya åtaganden		1 258 800	1 357 000		
Infriade åtaganden		-250 000	-1 043 900	-1 515 500	-92 200
Utestående åtaganden	285 800	1 294 600	1 607 700		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	312 000	1 294 600	1 608 000		

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.1.5 Offentligrättslig verksamhet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	0	0	0	0
Prognos 2013	7 000	0	7 900	-900
Budget 2014	22 500	0	29 000	-6 500

Fr.o.m. den 1 juli 2011 tar Skolverket ut avgifter som ersättning av den enskilde läraren eller förskolläraren för att utfärda legitimationer. Målsättningen är att avgifterna på sikt ska ge full kostnadstäckning. De lärare och förskollärare som har avlagt behörighetsgivande examen före den 1 juli 2011 och har arbetat minst ett läsår eller motsvarande undantas från avgiftsskyldigheten. Intäkterna redovisas mot inkomsttitel.

Regeringens överväganden*Anslagsförändringar till följd av föreslagna och beslutade reformer och besparingar*

Regeringen har för avsikt att ge Skolverket i uppdrag att utarbeta och implementera ett tydligt och konkret bedömningsstöd för uppföljning av elevernas läs- och skrivutveckling samt kunskaper i matematik. Regeringen föreslår därför att det anvisas 2 000 000 kronor för 2014 och beräknar 2 000 000 kronor för 2015 för ändamålet (se avsnitt 4.3.1).

För att ta fram förslag till en stadiindelad timplan och se över hur en starkare styrning av undervisningstiden i gymnasieskolan kan utformas föreslår regeringen att det anvisas 2 000 000 kronor för 2014 och beräknar 1 000 000 kronor för 2015 (se avsnitt 4.4.1).

För att genomföra en kompetensutvecklingsinsats inom läs- och skrivutveckling för i första hand lärare som undervisar i svenska föreslår regeringen att det avsätts 15 000 000 kronor för 2014 samt beräknar 56 000 000 kronor för 2015, 93 000 000 kronor per år 2016 och 2017 samt 46 000 000 kronor för 2018 (se avsnitt 4.3.2).

För att stärka nyanländas skolresultat avser regeringen att utöka försöksverksamheten med utökad undervisningstid till att utöver årskurs 6–9 även omfatta årskurs 1–5. Regeringen föreslår därför att 45 000 000 kronor avsätts för 2014 samt beräknar 90 000 000 kronor per år 2015 respektive 2016 utöver vad som har aviserats i budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1) (se avsnitt 4.4.4).

För genomförande av implementeringsinsatser som görs i syfte att minska lärarnas administrativa börda föreslår regeringen att det avsätts 5 000 000 kronor 2014 samt beräknar 10 000 000 kronor för 2015 (se avsnitt 4.1.5).

Regeringen avser att införa ett tidsbegränsat statsbidrag till huvudmännen för att anordna läxhjälp. Regeringen föreslår att det för detta ändamål avsätts 12 000 000 kronor 2014 samt beräknar 24 000 000 kronor per år för 2015 och 2016 och 12 000 000 kronor för 2017 (se avsnitt 4.4.3).

Regeringen har för avsikt att ge ideella läxhjälpföreningar möjlighet att söka statsbidrag för sina verksamheter. Regeringen föreslår därför att det avsätts 4 000 000 kronor 2014 samt beräknar 4 000 000 kronor för 2015 (se avsnitt 4.4.3).

För att öka måluppfyllelsen föreslår regeringen att ett statsbidrag för anordnande av undervisning under skolloven införs. Regeringen föreslår att det avsätts 78 000 000 kronor för 2014 samt beräknar 78 000 000 kronor per år för detta ändamål 2015 respektive 2016 (se avsnitt 4.4.3).

För att Skolverket ska kunna bibehålla tillräcklig handläggarkapacitet samt genomföra it-utveckling och beslutade förändringar när det gäller hanteringen av legitimation för lärare och förskollärare föreslår regeringen att det avsätts 146 000 000 kronor 2014 samt beräknar 50 000 000 kronor respektive 15 000 000 kronor för samma ändamål 2015 respektive 2016. Finansiering sker delvis genom att anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* minskas med 77 000 000 kronor 2014 (se avsnitt 4.1.3).

För att utöka den påbörjade karriärstegsreformen för lärare föreslår regeringen att det avsätts 377 000 000 kronor 2014 samt beräknar 554 000 000 kronor för 2015, 504 000 000 kronor för 2016 och 589 000 000 kronor årligen därefter (se avsnitt 4.1.4).

För att fortbildningen inom det s.k. rektorslyftet ska kunna fortsätta ett år till beräknar regeringen att 15 000 000 kronor bör avsättas 2015 för ändamålet (se avsnitt 4.1.8).

För att analysera rektorernas arbetssituation och hur rektorernas ansvar och befogenheter samt pedagogiska ledarskap kan stärkas avser regeringen att tillsätta en utredning. Regeringen föreslår att 2 000 000 kronor avsätts för ändamålet 2014 (se avsnitt 4.1.8).

Regeringen avser att ge Skolverket i uppdrag att ta fram förslag till kursplaner för nationella minoritetsspråk. Regeringen föreslår därför att det avsätts 2 000 000 kronor för 2014 för ändamålet. Finansiering föreslås ske genom att anslag 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* minskas med motsvarande belopp (se avsnitt 4.4.7).

För informationsinsatser när det gäller felaktigt mottagande i grund- och gymnasiesärskolan föreslår regeringen att det avsätts 2 000 000 kronor för 2014. Finansiering föreslås ske genom att anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* minskas med motsvarande belopp (se avsnitt 4.4.8).

Regeringen föreslår att det avsätts 5 000 000 kronor 2014 för den informationskampanj som syftar till att göra lärar- och förskolläraryrkena och lärar- och förskolläraryrkenutbildningarna mer attraktiva (se avsnitt 4.1.1).

I budgetpropositionen för 2013 aviserades en yrkeslärarsatsning på totalt 151 000 000 kronor under 2013–2016. Inom ramen för satsningen ges lärare i yrkesämnen stöd för att avlägga en yrkeslärarexamen, normalt genom studier på deltid under två år. Utbildningen kan påbörjas

senast under höstterminen 2016 och avslutas då vårterminen 2017. För att finansiera stödet under 2017 beräknas anslaget minska med 12 000 000 kronor 2016 och öka med motsvarande belopp 2017.

För att utveckla stödstrukturer för handledning vid yrkesintroduktion föreslås att anslaget ökas med 24 000 000 kronor 2014. För samma ändamål beräknas 36 000 000 kronor för 2015, 36 000 000 kronor för 2016, 26 000 000 kronor för 2017 och 26 000 000 kronor för 2018 (se avsnitt 4.5.3).

I tidigare budgetpropositioner har medel beräknats tillföras för anordnarbidrag när det gäller gymnasielärlingar. Då antalet lärlingar bedöms bli betydligt färre än prognosticerat avser regeringen att kommande år använda de medel som inte bedöms förbrukas även för andra insatser för att öka den gymnasiala yrkesutbildningens kvalitet och attraktionskraft.

För att stimulera att lärlingsutbildning anordnas i högre omfattning föreslås att 30 000 000 kronor avsätts för 2014. Regeringen beräknar för detta ändamål 30 000 000 kronor per år 2015–2017 (se avsnitt 4.5.4).

För stöd till branscher och ökat nationellt samarbete för att utveckla det arbetsplatsförlagda lärandet föreslås att 13 000 000 kronor avsätts för 2014. Regeringen beräknar för detta ändamål 25 000 000 kronor per år 2015 och 2016 (se avsnitt 4.5.3).

För höjt anordnarbidrag till arbetsgivare föreslås att 97 000 000 kronor avsätts för 2014. För samma ändamål beräknas 142 000 000 kronor för 2015, 181 000 000 kronor för 2016 och 210 000 000 kronor för 2017 (se avsnitt 4.5.4).

För att göra det möjligt att läsa ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan beräknas 39 000 000 kronor för 2015, 95 000 000 kronor för 2016 och 122 000 000 kronor för 2017, exklusive studie-stöd (se avsnitt 4.5.2).

För att finansiera ökade utgifter för studie-hjälp till följd av att möjligheten att läsa ett fjärde år på gymnasieskolans teknikprogram permanentas beräknas anslaget minska med 12 000 000 kronor 2015, 15 000 000 kronor 2016 och 18 000 000 kronor 2017. Det under utgiftsområde 15 Studiestöd uppförda anslaget 1:1 *Studiehjälp* beräknas ökas med motsvarande belopp (se avsnitt 4.5.2).

För att finansiera utgifter för kostnadsersättning till lärlingar föreslår regeringen att anslaget minskas med 52 900 000 kronor 2014

och att det under utgiftsområde 15 Studiestöd uppförda anslaget 1:1 *Studiehjälp* ökas med motsvarande belopp. Nämnade anslag beräknas minskas respektive ökas med 73 100 000 kronor 2015, 89 100 000 kronor 2016 och 100 100 000 kronor årligen därefter. Vidare föreslår regeringen att anslaget minskas med 4 100 000 kronor 2014 och att det under utgiftsområde 15 uppförda anslaget 1:6 *Centrala studiemedelsnämnden* ökas med motsvarande belopp för hantering av kostnadsersättningen. Nämnade anslag beräknas minskas respektive ökas med 1 900 000 kronor årligen fr.o.m. 2015 (se avsnitt 4.5.4).

För att finansiera utgifter för arbete med samordning och utveckling av insatser avseende den gymnasiala yrkesutbildningen och yrkesintroduktionsavtal föreslås att anslaget minskas med 2 000 000 kronor 2014 och att anslaget 1:1 *Statens skolverk* ökas med motsvarande belopp. Nämnade anslag beräknas minskas respektive ökas med 2 000 000 kronor 2015 och 2 000 000 kronor 2016 (se avsnitt 4.5.3).

För att finansiera utgifter för arbete med en informationskampanj om yrkesutbildning föreslås att anslaget minskas med 5 000 000 kronor 2014 och att anslaget 1:1 *Statens skolverk* ökas med motsvarande belopp. Nämnade anslag beräknas minskas respektive ökas med 5 000 000 kronor 2015 (se avsnitt 4.5.3).

För att finansiera utgifter för förbättrad uppföljning av yrkesutbildningen och elevernas etablering på arbetsmarknaden föreslår regeringen att anslaget minskas med 7 000 000 kronor 2014 och att anslaget 1:1 *Statens skolverk* ökas med motsvarande belopp. Regeringen beräknar 7 000 000 kronor årligen därefter (se avsnitt 4.5.3).

Anslagsförändringar till följd av överföringar till och från andra anslag

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2013 att regeringen avser att återkomma till riksdagen med en proposition som bl.a. innebär ett starkare sekretesskydd för elever i grundskola, gymnasieskola och i fritidshem. Regeringen beräknade med anledning av den aviserade propositionen att det under utgiftsområdet 25 Allmänna bidrag till kommuner uppförda anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* skulle ökas med 400 000 kronor fr.o.m. 2014. Tidsplanen för propositionen har dock blivit senarelagd. Regeringen

föreslår därför att anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* minskas med 400 000 kronor 2014 samt beräknar att anslaget minskas med 400 000 kronor årligen fr.o.m. 2015 (se utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner, avsnitt 3.7.1). Regeringen föreslår vidare att nu aktuellt anslag ökas med 400 000 kronor 2014 för förberedande insatser samt beräknar att anslaget ökas med 400 000 kronor 2015 för samma ändamål (se även avsnitt 10.1.8).

För finansiering av förvaltningskostnader gällande Lärarnas ansvarsnämnd föreslår regeringen att anslaget minskas med 1 800 000 kronor fr.o.m. 2014 och att motsvarande belopp tillförs anslag 1:1 *Statens skolverk*.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2013 att kommunerna skulle kompenseras för de ekonomiska konsekvenser som förslagen i propositionen En gymnasiesärskola med hög kvalitet (prop. 2011/12:50, bet. 2011/12:UbU9, rskr. 2011/12:141) får i form av ökade utgifter för kommunsektorn för bl.a. inackorderingsstöd, skolskjuts, elevassistans och administration. För detta ändamål överfördes 9 400 000 kronor för 2013 till anslaget 1.1. *Kommunalekonomisk utjämning*. För 2014, 2015 och 2016 beräknades 13 500 000 kronor, 17 900 000 kronor respektive 16 900 000 kronor. Från och med 2017 beräknas 13 800 000 kronor, varför regeringen anser att detta belopp fr.o.m. den tidpunkten bör överföras från nu aktuellt anslag till anslaget 1.1. *Kommunalekonomisk utjämning*.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 2 708 302 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 3 082 662 000 kronor, 3 021 366 000 kronor respektive 2 711 180 000 kronor.

Tabell 10.1:5 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	1 591 164	1 591 164	1 591 164	1 591 164
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 227	23 956	48 413	81 602
Beslut	1 113 578	1 458 868	1 373 674	1 036 389
Överföring till/från andra anslag	2 649	9 985	9 424	9 615
Övrigt ³	-1 316	-1 334	-1 354	-1 382
Förslag/ be- räknat anslag	2 708 302	3 082 662	3 021 366	2 711 180

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.1.6 1:6 Särskilda insatser inom skolområdet

Tabell 10.1:6 Anslagsutveckling Särskilda insatser inom skolområdet

Tusental kronor			
2012	Utfall	377 102	Anslags- sparande 66 166
2013	Anslag	459 568 ¹	Utgifts- prognos 384 080
2014	Förslag	466 618	
2015	Beräknat	479 099 ²	
2016	Beräknat	454 491 ³	
2017	Beräknat	470 134 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 468 164 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 434 481 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 439 209 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för särskilda insatser inom skolområdet för elever med funktionsnedsättning. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för insatser för elever med funktionsnedsättning eller med andra särskilda behov. Anslaget får vidare användas för förvaltningsutgifter i samband med utredningen Kvalitet i utbildningen för elever med vissa funktionsnedsättningar (U 2013:02, dir. 2013:29).

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2014 för anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 32 000 000 kronor 2015.

Skälen för regeringens förslag: Specialpedagogiska skolmyndigheten beslutar om bidrag för omvårdnad och habilitering för elever som deltar i Rh-anpassad gymnasieutbildning. Bidraget beviljas per läsår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2014 för anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 32 000 000 kronor 2015.

Tabell 10.1:6 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor	Utfall 2012	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017–20XX
Ingående åtaganden		31 435	31 435			
Nya åtaganden		31 435	31 435			
Infriade åtaganden		-31 435	-31 435	- 31 435		
Utestående åtaganden	31 435	31 435	31 435			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	37 000	37 000	32 000			

Regeringens överväganden

Elevantalet vid gymnasieskolor med Rh-anpassad utbildning har minskat och förväntas minska ytterligare. Regeringen föreslår därför att anslaget minskas med 10 500 000 kronor 2014 samt beräknar en minskning om 7 500 000 kronor 2015 respektive 5 000 000 kronor 2016. Regeringen bedömer att dessa medel bör föras över till anslaget 1:11 *Bidrag till vissa studier* och anslaget 1:15 *Särskilt utbildningsstöd*.

Utredningen om kvalitet i utbildningen för elever med vissa funktionsnedsättningar (dir. 2013:29) kom inte i gång som planerat utan har blivit ca ett år försenad. För att satsningen ändå ska kunna genomföras i den omfattning som beräknades i budgetpropositionen för 2012, avser regeringen att genom en ändring av regleringsbrevet för 2013 avseende Specialpedagogiska skolmyndigheten besluta om en indragning av 37 000 000 kronor och beräknar att anslaget ökas med 37 000 000 kronor 2015. Omfördelningen innebär därmed inte någon nettoförändring beträffande de i budgetpropositionen för 2012 beräknade medlen sett över hela tidsperioden.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 466 618 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 479 099 000 kronor, 454 491 000 kronor respektive 470 134 000 kronor.

Tabell 10.1:6 Härlledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	459 568	459 568	459 568	459 568
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	7 997	18 918	29 530	40 919
Beslut	10 174	8 889	-28 735	-29 404
Överföring till/från andra anslag	-10 500	-7 639	-5 223	-284
Övrigt ³	-621	-636	-650	-665
Förslag/ beräknat anslag	466 618	479 099	454 491	470 134

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.1.7 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.

Tabell 10.1:7 Anslagsutveckling Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.

Tusental kronor

År	Slags	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2012	Utfall	3 657 799		2 201
2013	Anslag	3 675 500 ¹		3 669 771
2014	Förslag	3 691 000		
2015	Beräknat	3 691 000		
2016	Beräknat	3 691 000		
2017	Beräknat	3 660 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan, fritidshemmet och annan pedagogisk verksamhet. Anslaget får vidare användas för utgifter för statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa för kvalitetssäkrande åtgärder inom förskolan, fritidshemmet och annan pedagogisk verksamhet.

Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för att stimulera omsorg under kvällar, nätter och helger.

Anslaget får vidare användas för utgifter för administration av statsbidrag samt uppföljning.

Regeringens överväganden

De föreslagna och beräknade anslagsnivåerna påverkas av de reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 3 691 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 3 691 000 000 kronor, 3 691 000 000 kronor respektive 3 660 000 000 kronor.

Tabell 10.1:7 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	3 675 500	3 675 500	3 675 500	3 675 500
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	15 500	15 500	15 500	-15 500
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	3 691 000	3 691 000	3 691 000	3 660 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.1.8 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.

Tabell 10.1:8 Anslagsutveckling Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.

Tusental kronor				
År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2012	Utfall	116 266		25 187
2013	Anslag	166 542 ¹		139 560
2014	Förslag	189 816		
2015	Beräknat	193 492 ²		
2016	Beräknat	197 609 ³		
2017	Beräknat	201 945 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 189 816 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 190 202 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 190 201 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för

- ersättning vid personskada till elev i viss gymnasieskolutbildning,

- statsbidrag för avgifter till International Baccalaureate Office och för viss International Baccalaureateutbildning,
- statsbidrag och särskilt stöd för utbildningsverksamhet med särskild inriktning,
- statsbidrag för riksrekryterande gymnasiala utbildningar och riksinternatskolor,
- ersättning till skolhuvudmän för kostnader för nordiska elever, och
- statsbidrag för utlandssvenska elever samt barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige eller som vistas i landet utan tillstånd.

Anslaget får även användas för utgifter för arbete med administration och uppföljning av statsbidrag.

Regeringens överväganden

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2013 att regeringen avser att återkomma till riksdagen med en proposition som bl.a. innebär ett starkare sekretesskydd för elever i grundskola, gymnasieskola och i fritidshem. Regeringen beräknade med anledning av den aviserade propositionen att anslaget 1:1 *Kommunal-ekonomisk utjämning* skulle ökas med 400 000 kronor fr.o.m. 2014. Tidsplanen för propositionen har dock blivit senarelagd. Regeringen föreslår därför att anslaget 1:1 *Kommunal-ekonomisk utjämning* minskas med 400 000 kronor 2014 samt beräknar att anslaget minskas med 400 000 kronor årligen fr.o.m. 2015. Regeringen beräknar vidare att nu aktuellt anslag ökas med 400 000 kronor årligen fr.o.m. 2016 (se vidare avsnitt 10.1.5 och utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner, avsnitt 3.7.1).

Inom Skolverket finns Rådet för dansarutbildning. Rådets verksamhet finansieras i dag via anslaget. I avsnittet 10.1.1 föreslås att verksamheten i stället ska finansieras via Skolverkets förvaltningsanslag. Med anledning av det föreslår regeringen att 3 000 000 kronor överförs till anslaget 1:1 *Statens skolverk* årligen fr.o.m. 2014.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budget-

propositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 189 816 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 193 492 000 kronor, 197 609 000 kronor respektive 201 945 000 kronor.

Tabell 10.1:8 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	166 542	166 542	166 542	166 542
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 898	6 179	9 497	13 360
Beslut	23 600	24 057	24 519	25 057
Överföring till/från andra anslag	-3 000	-3 058	-2 717	-2 776
Övrigt ³	-224	-228	-233	-238
Förslag/ beräknat anslag	189 816	193 492	197 609	201 945

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.1.9 1:9 Bidrag till viss svensk undervisning i utlandet

Tabell 10.1:9 Anslagsutveckling Bidrag till viss svensk undervisning i utlandet

Tusental kronor				
År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2012	Utfall	94 933		10 361
2013	Anslag	104 213 ¹		101 043
2014	Förslag	105 878		
2015	Beräknat	107 126 ²		
2016	Beräknat	108 670 ³		
2017	Beräknat	110 899 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 105 878 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 105 878 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 105 878 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar. Anslaget får även användas för utgifter inom ramen för Skolverkets utvecklingsinsatser

för svensk undervisning i utlandet och för stöd för undervisning i svenska vid utländska skolor. Anslaget får vidare användas för anställda vid Europaskolorna.

Regeringens överväganden

Den föreslagna och beräknade anslagsnivån påverkas av de reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 105 878 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Bidrag till svensk undervisning i utlandet* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 107 126 000 kronor, 108 670 000 kronor respektive 110 899 000 kronor.

Tabell 10.1:9 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	104 213	104 213	104 213	104 213
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 813	3 063	4 609	6 841
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-148	-150	-152	-155
Förslag/ beräknat anslag	105 878	107 126	108 670	110 899

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.1.10 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tabell 10.1:10 Anslagsutveckling Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifter-prognos
2012	Utfall	276 637		225 503
2013	Anslag	522 900 ¹		357 234
2014	Förslag	400 400		
2015	Beräknat	247 241		
2016	Beräknat	83 241		
2017	Beräknat	8 241		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för fortbildning av lärare, förskollärare, rektorer, förskolechefer och viss annan personal. Anslaget får även användas för utgifter för administration och uppföljning av fortbildningsinsatserna.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2014 för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 205 123 000 kronor 2015.

Skälen för regeringens förslag: Skolverket ingår fleråriga avtal med lärosätena om uppdragsutbildning och lämnar förhandsbesked till skolhuvudmän om statsbidrag. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2014 för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 205 123 000 kronor 2015.

Tabell 10.1:10 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	Utfall 2012	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017–20XX
Ingående åtaganden		191 633	374 807			
Nya åtaganden			374 807	175 000		
Infriade åtaganden		-191 633	-344 684	-205 123		
Utestående åtaganden	191 633	374 807	205 123			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	401 000	374 807	205 123			

Regeringens överväganden

De nya övergångsregler om behörighet för lärare och förskollärare som regeringen aviserat beräknas medföra att färre lärare och förskollärare behöver utnyttja möjligheten till fortbildning. Dessa regler medför ökade kostnader för Skolverkets hantering av legitimationsärenden som beräknats till 77 000 000 kronor. För att finansiera den nämnda hanteringen föreslår regeringen att anslaget minskas med 77 000 000 kronor 2014 och att anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ökas med motsvarande belopp (se avsnitt 4.1.3).

Regeringen föreslår vidare att anslaget minskas med 2 000 000 kronor 2014 för att finansiera informationsinsatser när det gäller mottagandet i grund- och gymnasiesärskolan. Anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* föreslås ökas med motsvarande belopp (se avsnitt 4.4.8).

För att finansiera framtagandet av kursplaner för nationella minoritetsspråk föreslår regeringen att anslaget minskas med 2 000 000 kronor 2014. Anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* föreslås ökas med motsvarande belopp (se avsnitt 4.4.7).

Regeringen föreslår vidare att anslaget minskas med 3 000 000 kronor 2014 för att finansiera framtagande av prognos om behov och utbud av lärare och förskollärare. Anslaget 1:1 *Statens skolverk* 2014 föreslås ökas med motsvarande belopp (se avsnitt 4.11).

Regeringen föreslår att anslaget minskas med 2 000 000 kronor 2014 för att finansiera kompletterande pedagogisk utbildning (se avsnitt 4.4.1). Anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* föreslås ökas med motsvarande belopp.

Mot bakgrund av att regeringen bedömer att behovet av fortbildningsinsatser minskar under 2014 i förhållande till tidigare bedömningar föreslås anslaget minskas med 30 000 000 kronor 2014.

För en förstärkning av satsningen Lärarlyftet II beräknar regeringen att anslaget ökar med 34 000 000 kronor 2015 och 75 000 000 kronor 2016.

Regeringen avser att ge Stockholms universitet ett särskilt uppdrag att tillsammans med andra lärosäten utveckla formerna för validering när det gäller de lärare som vill få sin yrkeserfarenhet

validerad för behörighet. Regeringen föreslår därför att anslaget minskas med 6 600 000 kronor 2014 och att anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* ökas med 3 300 000 kronor 2014 samt beräknas ökas med 3 300 000 kronor 2015 (se avsnitt 4.1.3).

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 400 400 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 247 241 000 kronor, 83 241 000 kronor respektive 8 241 000 kronor.

Tabell 10.1:10 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	522 900	522 900	522 900	522 900
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	-119 200	-275 700	-439 700	-514 700
Överföring till/från andra anslag	-3 300	41	41	41
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	400 400	247 241	83 241	8 241

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.1.11 1:11 Bidrag till vissa studier

Tabell 10.1:11 Anslagsutveckling Bidrag till vissa studier

<i>Tusental kronor</i>				
2012	Utfall	14 912	Anslags-sparande	613
2013	Anslag	15 525 ¹	Utgifts-prognos	15 151
2014	Förslag	17 525		
2015	Beräknat	17 525		
2016	Beräknat	17 525		
2017	Beräknat	15 525		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag som lämnas för studier om funktions-

nedsättningar, utbildning som är särskilt anpassad för personer med funktionsnedsättningar samt studier inom vuxenutbildning för utvecklingsstörda och särskild utbildning för vuxna.

Regeringens överväganden

Specialpedagogiska skolmyndigheten har fått in ansökningar om bidrag som sammanlagt överstiger de tillgängliga medlen på anslaget. Att alla medel ändå inte förbrukats under 2012 beror enligt myndigheten främst på att den eftersträvat striktare krav vid ansökan och bedömning. Detta har i sin tur resulterat i att utbildningsanordnarna har ställt in ett antal kurser. Eftersom antalet personer som studerar inom särskild utbildning för vuxna har ökat markant, föreslås att 2 000 000 kronor 2014 överförs till anslaget från anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet*. Överföringen beräknas till 2 000 000 kronor per år även 2015 och 2016.

Regeringen föreslår att 17 525 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Bidrag till vissa studier* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 17 525 000 kronor, 17 525 000 kronor respektive 15 525 000 kronor.

Tabell 10.1:11 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	15 525	15 525	15 525	15 525
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	2 000	2 000	2 000	
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	17 525	17 525	17 525	15 525

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.1.12 1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan

Tabell 10.1:12 Anslagsutveckling Myndigheten för yrkeshögskolan

Tusental kronor				
2012	Utfall	100 829	Anslags-sparande	2 250
2013	Anslag	98 788 ¹	Utgifts-prognos	98 607
2014	Förslag	101 621		
2015	Beräknat	107 098 ²		
2016	Beräknat	108 878 ³		
2017	Beräknat	111 257 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 105 742 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 105 742 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 105 742 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Myndigheten för yrkeshögskolans förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Det finns en fortsatt stor efterfrågan på yrkesutbildning från såväl utbildningsanordnare som studerande. Det är angeläget att utbildningarna håller en hög kvalitet och svarar mot de behov av kompetens som arbetslivet har.

Regeringen föreslår att 101 621 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Myndigheten för yrkeshögskolan* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 107 098 000 kronor, 108 878 000 kronor respektive 111 257 000 kronor.

Tabell 10.1:12 Härlledning av anslagsnivån 2014–2017

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	98 788	98 788	98 788	98 788
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 984	4 289	6 002	8 292
Beslut		4 174	4 243	4 336
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-151	-153	-155	-159
Förslag/beräknat anslag	101 621	107 098	108 878	111 257

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.1.13 1:13 Utveckling av vuxenutbildning m.m.

Tabell 10.1:13 Anslagsutveckling Utveckling av vuxenutbildning m.m.

		Tusental kronor	
2012	Utfall	7 580	Anslags-sparande 1 321
2013	Anslag	9 018 ¹	Utgifts-prognos 9 040
2014	Förslag	9 162	
2015	Beräknat	9 260 ²	
2016	Beräknat	9 384 ³	
2017	Beräknat	9 554 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 9 163 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 9 162 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 9 161 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för utvecklingsinsatser inom vuxenutbildningsområdet.

Regeringens överväganden

Under 2013 har medel använts för olika utvecklingsinsatser inom vuxenutbildningen, bl.a. för Statistiska centralbyråns undersökning av vuxnas kunskaper och kompetenser och för Programme for the International Assessment of

Adult Competencies (PIAAC) som undersöker den vuxna befolkningens kunskaper, kompetens och allmänna färdigheter som behövs på arbetsmarknaden. Regeringen bedömer att insatserna under 2014 bör bedrivas i motsvarande omfattning som 2013.

Regeringen föreslår att 9 162 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 *Utveckling av vuxenutbildning m.m.* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 9 260 000 kronor, 9 384 000 kronor respektive 9 554 000 kronor.

Tabell 10.1:13 Härlledning av anslagsnivån 2014–2017

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	9 018	9 018	9 018	9 018
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	157	255	380	550
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-13	-13	-13	-14
Förslag/beräknat anslag	9 162	9 260	9 384	9 554

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.1.14 1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tabell 10.1:14 Anslagsutveckling Statligt stöd till vuxenutbildning

		Tusental kronor	
2012	Utfall	2 082 593	Anslags-sparande 267 255
2013	Anslag	3 021 505 ¹	Utgifts-prognos 3 049 013
2014	Förslag	2 908 449	
2015	Beräknat	2 134 834 ²	
2016	Beräknat	2 077 612 ³	
2017	Beräknat	1 907 145 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 105 282 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 021 029 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 827 084 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för

- statligt stöd för yrkeshögskoleutbildning,
- kostnader för personskadeförsäkring och ansvarsförsäkring inom yrkeshögskolan,
- statsbidrag för kompletterande utbildningar,
- statsbidrag för kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna samt för motsvarande äldre utbildningar, och
- särskilt verksamhetsstöd för riksomfattande kursverksamhet avseende hemslojd eller för att främja samisk utbildningsverksamhet.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2014 för anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 350 000 000 kronor 2015–2020.

Skälen för regeringens förslag: Myndigheten för yrkeshögskolan beslutar om stöd till utbildningsanordnare. Huvuddelen av utbildningarna bedrivs under fyra kalenderår, men på grund av höga investeringskostnader bedrivs pilotutbildning under en längre period. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2014 för anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 350 000 000 kronor 2015–2020.

Tabell 10.1:14 Beställningsbemyndigande för anslaget

Tusental kronor

	Utfall 2012	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017–2020
Ingående åtaganden		2 622 398	2 900 000			
Nya åtaganden		1 837 602	2 130 000			
Infriade åtaganden		- 1 560 000	- 1 680 000	- 1 860 000	-1 040 000	- 450 000
Utestående åtaganden	2 622 398	2 900 000	3 350 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	2 900 000	2 900 000	3 350 000			

Regeringens överväganden

Regeringen inledde 2009 en satsning på yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå (yrkesvux). Regeringen anser att medel bör avsättas så att verksamheten kan utökas med ytterligare ca 3 500 årsplatser under 2014. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 350 000 000 kronor 2014 (se avsnitt 4.6.1).

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1) en satsning på kommunal vuxenutbildning för personer i åldrarna 20–24 år. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 37 500 000 kronor 2014. För samma ändamål beräknas anslaget ökas med 19 000 000 kronor 2015 och 9 000 000 kronor 2016. Satsningen motsvarar ca 1 500 årsplatser 2014, ca 750 årsplatser 2015 och ca 375 årsplatser 2016 (se avsnitt 4.6.1).

Satsningen på lärlingsutbildning för vuxna (lärlingsvux) har inte nått den omfattning regeringen tidigare beräknat och tilldelat medel för. Regeringen föreslår därför att anslaget minskas med 20 000 000 kronor 2014. För 2015 beräknas minskningen till 25 000 000 kronor.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 2 908 449 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 2 134 834 000 kronor, 2 077 612 000 kronor respektive 1 907 145 000 kronor.

Tabell 10.1:14 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	2 671 505	2 671 505	2 671 505	2 671 505
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	46 484	84 636	122 580	165 583
Beslut	189 233	-638 349	-737 750	-951 548
Överföring till/från andra anslag	4 083	19 938	24 213	24 585
Övrigt ³	-2 856	-2 896	-2 936	-2 981
Förslag/beräknat anslag	2 908 449	2 134 834	2 077 612	1 907 145

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.1.15 1:15 Särskilt utbildningsstöd

Tabell 10.1:15 Anslagsutveckling Särskilt utbildningsstöd

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Övrigt
2012	Utfall	149 933	Anslags-sparande	-2 715
2013	Anslag	147 218 ¹	Utgifts-prognos	143 676
2014	Förslag	157 564		
2015	Beräknat	155 732 ²		
2016	Beräknat	154 738 ³		
2017	Beräknat	156 759 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 153 819 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 150 497 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 149 450 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för särskilt utbildningsstöd som ges till folkhögskolor och universitet och högskolor samt för analyser av och utveckling av folkhögskolornas och lärosätenas lärmiljöer. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för teknisk anpassning av studiematerial för synskadade och dövblinda.

Regeringens överväganden

Regeringen har i denna proposition för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, avsnitt 17 Folkbildning redogjort för

resultatet och verksamheten. Regeringen bedömer att verksamheten bör förstärkas i viss omfattning.

Anslaget har under flera år haft en låg kostnadstäckning när det gäller bidrag till folkhögskolor, varför 8 500 000 kronor föreslås överföras från anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* till nu aktuellt anslag 2014. Överföringen beräknas till 5 500 000 respektive 3 000 000 kronor 2015 och 2016.

Regeringen föreslår att 157 564 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 *Särskilt utbildningsstöd* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 155 732 000 kronor, 154 738 000 kronor respektive 156 759 000 kronor.

Tabell 10.1:15 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	147 218	147 218	147 218	147 218
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 446	4 307	6 663	9 766
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	8 500	5 500	2 999	0
Övrigt ³	-600	-1 292	-2 143	-225
Förslag/beräknat anslag	157 564	155 732	154 738	156 759

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2 Anslag för universitet och högskolor

Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Samtliga ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer räknas upp med pris- och löneomräkningen på 2,06 procent. I den slutliga beräkningen har pris- och löneomräkningen minskats med 0,14 procent, motsvarande det avdrag som görs från respektive lärosätes anslag fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

Ersättningsbeloppen för helårsstudenter och helårsprestationer bör för budgetåret 2014 uppgå enligt tabell 10.2 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer.

Tabell 10.2 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Kronor		
UTBILDNINGSMRÅDE	ERSÄTTNING FÖR EN HELÅRSSTUDENT	ERSÄTTNING FÖR EN HELÅRSPRESTATION
Humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt	28 911	19 622
Naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt	51 346	43 301
Vård	54 588	47 279
Odontologiskt	45 142	52 585
Medicinskt	61 000	74 198
Undervisning ¹	32 579	38 369
Verksamhetsförlagd utbildning ²	42 760	50 359
Övrigt ³	41 236	33 497
Design	145 501	88 649
Konst	206 563	88 681
Musik	125 527	79 368
Opera	299 144	178 951
Teater	289 266	144 080
Media	295 196	236 464
Dans	203 441	112 413
Idrott	106 012	49 058

¹ Avser utbildning inom det allmänna utbildningsområdet och den utbildningsvetenskapliga kärnan.

² Avser verksamhetsförlagd utbildning inom lärar- och förskolläraryt utbildning.

³ Avser journalistutbildning, bibliotekarieutbildning samt praktiska och estetiska kurser inom lärarutbildning med inriktning mot tidigare år, inom grundläro- utbildning och inom förskolläraryt utbildning.

Förändringar på anslagen för forskning och forskarutbildning

Varje universitet och högskola tilldelas årligen ett anslag för forskning och forskarutbildning. I enlighet med propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30, bet. 2012/13:UbU3, rskr. 2012/13:151) fördelas nya medel och omfördelas delar av anslagen efter kvalitet. Modellen för resursfördelning beskrivs i avsnitt 6.2 i nämnda proposition. Fördelningen för 2014 framgår av avsnitt 4.8.1 Fördelning efter kvalitetsindikatorer och under respektive universitet och högskolas anslag.

10.2.1 2:1 Universitetskanslersämbetet

Tabell 10.2:1 Anslagsutveckling för Universitetskanslersämbetet

Tusental kronor

2012	Utfall		Anslags- sparande	0
2013	Anslag	126 201	¹ Utgifts- prognos	123 165
2014	Förslag	135 617		
2015	Beräknat	137 382	²	
2016	Beräknat	137 690	³	
2017	Beräknat	140 722	⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 135 618 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 133 676 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 133 676 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Universitetskanslersämbetets förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Med anledning av propositionen Nya myndigheter inom utbildningsområdet m.m. (prop. 2011/12:133, bet. 2011/12:UbI22, rskr. 2011/12:278) inrättades Universitetskanslersämbetet den 1 januari 2013.

Regeringen har under året kontinuerligt följt verksamheten och bedömer att de mål som har uppställts för verksamheten kommer att uppfyllas.

Anslaget föreslås öka med 5 000 000 kronor för att förstärka myndighetens arbete med kvalitetsutvärdering av högskoleutbildningar. Anslaget beräknas minska med 2 000 000 kronor 2016 då delar av tillskottet är tidsbegränsat.

Anslaget föreslås öka med 1 000 000 kronor för att finansiera uppgiften att främja chefsutvecklingen inom högskolan.

Regeringen föreslår att 135 617 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Universitetskanslersämbetet* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 137 382 000 kronor, 137 690 000 kronor respektive 140 722 000 kronor.

Tabell 10.2:1 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	126 201	126 201	126 201	126 201
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	3 367	5 053	7 258	10 197
Beslut	6 000	6 078	4 180	4 272
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	49	50	50	52
Förslag/beräknat anslag	135 617	137 382	137 690	140 722

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.2 2:2 Universitets- och högskolerådet

Tabell 10.2:2 Anslagsutveckling för Universitets- och högskolerådet

Tusental kronor

2012	Utfall		Anslags- sparande	0
2013	Anslag	102 515	¹ Utgifts- prognos	103 050
2014	Förslag	105 136		
2015	Beräknat	105 504	²	
2016	Beräknat	107 277	³	
2017	Beräknat	109 639	⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 104 149 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 104 149 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 104 149 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Universitets- och högskolerådets förvaltningsutgifter.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Den avgiftsbelagda verksamheten vid Universitets- och högskolerådet omfattar avgiften för anmälan till högskoleprovet. Avgiftsnivån regleras i förordning och det finns inte något ekonomiskt mål för hur stor del av kostnaderna som ska täckas av avgifterna. De

kostnader som inte finansieras med avgifts-inkomster ska finansieras från anslaget.

För antagning till högskoleutbildning finns det inte något specificerat ekonomiskt mål för hur stor del av kostnaderna som ska täckas av avgiften. Kostnaderna som inte finansieras med avgiftsinkomster ska finansieras från anslaget. Det ekonomiska målet för den avgiftsfinansierade verksamheten i fråga om driften av studiedokumentationssystemet Ladok är att intäkterna ska täcka samtliga kostnader för denna verksamhet (full kostnadstäckning).

Tabell 10.2:2 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012*	0	19 679	19 033	645
Prognos 2013	0	14 850	14 850	0
Budget 2014	0	14 850	14 850	0

* Utfall 2012 avser Högskoleverket.

Tabell 10.2:2 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012*	256 494	252 848	3 646
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2013*	287 738	287 388	400
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2014	294 338	294 614	-276
(varav tjänsteexport)	0	0	0

* Utfall 2012 avser Verket för högskoleservice.

Regeringens överväganden

Med anledning av propositionen Nya myndigheter inom utbildningsområdet m.m. (prop. 2011/12:133, bet. 2011/12:UbI22, rskr. 2011/12:278) inrättades Universitets- och högskolerådet den 1 januari 2013.

Regeringen har under året kontinuerligt följt arbetet med att sammanföra de verksamheter som tidigare bedrevs vid fem olika myndigheter och bedömer att de mål som har uppställts för verksamheten kommer att uppfyllas.

Anslaget föreslås öka med 1 000 000 kronor till följd av att uppgifter förts över från Kompetensrådet för utveckling i staten (Krus)

till Universitets- och högskolerådet i samband med att Krus avvecklades.

Anslaget föreslås minska med 1 000 000 kronor till följd av att tillfälliga medel till bedömningsverksamheten under 2013–2015 minskar. Anslaget beräknas minska med ytterligare 1 000 000 kronor 2015 av samma skäl.

Regeringen föreslår att 105 136 000 kronor anvisas under anslaget 2:2 *Universitets- och högskolerådet* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 105 504 000 kronor, 107 277 000 kronor respektive 109 639 000 kronor.

Tabell 10.2:2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	102 515	102 515	102 515	102 515
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 735	4 104	5 896	8 283
Beslut	-1 000	-2 013	-2 047	-2 092
Överföring till/från andra anslag	1 000	1 013	1 030	1 053
Övrigt ³	-114	-115	-117	-120
Förslag/ beräknat anslag	105 136	105 504	107 277	109 639

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.3 2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:3 Anslagsutveckling för Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	1 399 404	Anslags-sparande	67 895
2012	Utfall	1 399 404	Anslags-sparande	67 895
2013	Anslag	1 370 245 ¹	Utgifts-prognos	1 383 822
2014	Förslag	1 522 625		
2015	Beräknat	1 535 582 ²		
2016	Beräknat	1 566 570 ³		
2017	Beräknat	1 604 568 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 516 723 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 523 637 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 529 750 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:3 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		922	954	-32
Prognos 2013		950	1 000	-50
Budget 2014		950	1 000	-50

Tabell 10.2:3 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	247 116	236 863	10 253
(varav tjänsteexport)	45 405	41 958	3 447
Prognos 2013	256 500	257 500	1 000
(varav tjänsteexport)	51 000	51 000	
Budget 2014	264 500	266 500	2 000
(varav tjänsteexport)	57 000	57 000	

* Ändrat anslagsnamn.

Regeringens överväganden

Uppsala universitet har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 58,4 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande på 67,9 miljoner kronor. I anslaget ingår medel som tidigare tilldelades Högskolan på Gotland vars verksamhet inordnades i Uppsala universitet den 1 juli 2013.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 126 536 000 kronor med anledning av att verksamheten vid Högskolan på Gotland den 1 juli 2013 inordnades i Uppsala universitet.

Anslaget föreslås öka med 7 900 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 2 821 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 810 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 2 310 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 750 000 kronor med anledning av att Karolinska institutet, som ansvarat för sjuksköterskeutbildning på Gotland, kommit in med en begäran om att anslagsmedel för sjuksköterskeutbildning på Gotland överförs till Uppsala universitet.

Anslaget föreslås minska med 5 727 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser trappas ned för universitetet.

Anslaget föreslås minska med 440 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2009. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel.

Anslaget föreslås minska med 803 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 101 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas öka 2015 med 3 036 000 kronor, 2016 med 3 082 000 kronor och 2017 med 2 359 000 kronor med anledning av att Karolinska institutet, som ansvarat för sjuksköterskeutbildning på Gotland, kommit in med en begäran om att anslagsmedel för sjuksköterskeutbildning på Gotland överförs till Uppsala universitet.

Anslaget beräknas öka 2015 med 2 797 000 kronor, 2016 med 2 027 000 kronor och 2017 med ytterligare 1 992 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 821 000 kronor, 2016 med 833 000 kronor och 2017 med ytterligare 849 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 2 338 000 kronor, 2016 med 2 375 000 kronor och 2017 med ytterligare 1 212 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 686 000 kronor och 2016 med 1 421 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 5 568 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för universitetet.

Anslaget beräknas minska 2015 med 7 998 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2015 med 535 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader på lärar- och förskollärarytbildningarna.

Regeringen föreslår att 1 522 625 000 kronor anvisas under anslaget 2:3 *Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 1 535 582 000 kronor, 1 566 570 000 kronor respektive 1 604 568 000 kronor.

Tabell 10.2:3 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	1 362 345	1 362 345	1 362 345	1 362 345
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	28 109	45 398	67 289	96 114
Beslut	3 751	-7 506	-5 596	-3 717
Överföring till/från andra anslag	130 305	137 254	144 471	151 803
Övrigt ³	-1 885	-1 908	-1 938	-1 977
Förslag/beräknat anslag	1 522 625	1 535 582	1 566 570	1 604 568

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.4 2:4 Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:4 Anslagsutveckling för Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning

			Anslags-sparande	
2012	Utfall	1 833 236		0
2013	Anslag	1 841 565 ¹	Utgifts-prognos	1 841 565
2014	Förslag	1 969 455		
2015	Beräknat	1 993 944 ²		
2016	Beräknat	2 024 950 ³		
2017	Beräknat	2 065 778 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 969 456 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 969 455 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 969 455 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 21 249 000 kronor med anledning av att verksamheten vid Högskolan på Gotland den 1 juli 2013 inordnades i Uppsala universitet.

Anslaget föreslås öka med 72 257 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 1 034 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

I anslaget ingår 26 434 000 kronor för kunskap och information om mäns våld mot kvinnor.

Regeringen föreslår att 1 969 455 000 kronor anvisas under anslaget 2:4 *Uppsala universitet: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 1 993 944 000 kronor, 2 024 950 000 kronor respektive 2 065 778 000 kronor.

Tabell 10.2.4 Härlledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	1 841 565	1 841 565	1 841 565	1 841 565
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	37 997	61 368	90 959	129 923
Beslut	71 223	72 109	73 230	74 706
Överföring till/från andra anslag	21 249	21 513	21 848	22 288
Övrigt ³	-2 579	-2 611	-2 652	-2 705
Förslag/beräknat anslag	1 969 455	1 993 944	2 024 950	2 065 778

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FIU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.5 2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2.5 Anslagsutveckling för Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	1 763 735	Anslags-sparande	0
2013	Anslag	1 797 531 ¹	Utgifts-prognos	1 797 531
2014	Förslag	1 839 950		
2015	Beräknat	1 853 246 ²		
2016	Beräknat	1 888 685 ³		
2017	Beräknat	1 936 080 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 830 486 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 836 924 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 845 805 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2.5 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		2 454	3 017	-563
Prognos 2013		2 600	3 100	-500
Budget 2014		2 600	3 100	-500

Tabell 10.2.5 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	569 018	569 373	-355
(varav tjänsteexport)	80 312	80 312	0
Prognos 2013	575 000	580 000	-5 000
(varav tjänsteexport)	80 000	80 000	0
Budget 2014	580 000	585 000	-5 000
(varav tjänsteexport)	85 000	85 000	0

* Ändrat anslagsnamn.

Regeringens överväganden

Lunds universitet har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 156 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 156 miljoner har därmed dragits in. Lunds universitet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion om 176,4 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 9 500 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 5 171 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 4 619 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 1 351 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 2 176 000 kronor med anledning av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 948 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås minska med 4 351 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser trappas ned för universitetet.

Anslaget beräknas öka 2015 med 5 128 000 kronor, 2016 med 4 547 000 kronor och 2017 med ytterligare 5 474 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 4 677 000 kronor, 2016 med 4 748 000 kronor och 2017 med ytterligare 2 423 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 1 367 000 kronor, 2016 med 1 389 000 kronor och 2017

med ytterligare 1 417 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 975 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på fler platser på specialistsjuksköterskeutbildningen upphör.

Anslaget beräknas minska 2015 med 9 162 000 kronor och 2016 med 4 062 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser trappas ned och sedan upphör för universitetet.

Vidare beräknas anslaget minska 2015 med 9 618 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Regeringen föreslår att 1 839 950 000 kronor anvisas under anslaget 2:5 *Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 1 853 246 000 kronor, 1 888 685 000 kronor respektive 1 936 080 000 kronor.

Tabell 10.2:5 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	1 788 031	1 788 031	1 788 031	1 788 031
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	36 893	59 585	88 315	126 147
Beslut	9 372	-4 163	-3 743	1 655
Överföring till/från andra anslag	8 146	12 316	18 645	22 861
Övrigt ³	-2 492	-2 523	-2 562	-2 614
Förslag/beräknat anslag	1 839 950	1 853 246	1 888 685	1 936 080

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.6 2:6 Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:6 Anslagsutveckling för Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	1 886 895	Anslags-sparande	82 000
2012	Utfall	1 886 895	Anslags-sparande	82 000
2013	Anslag	1 896 253 ¹	Utgifts-prognos	1 896 253
2014	Förslag	2 026 160		
2015	Beräknat	2 051 354 ²		
2016	Beräknat	2 083 252 ³		
2017	Beräknat	2 125 256 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 026 161 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 026 159 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 2 026 160 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget får även användas för kapitaltillskott till European Spallation Source ESS AB, se avsnitt 4.8.4 Bemyndigande om kapitaltillskott till ESS AB.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 78 800 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom öka med 11 622 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Anslaget föreslås öka med 3 000 000 kronor för en förstärkning av konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå i enlighet med vad som presenterades i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2012/13:30).

Regeringen föreslår att 2 026 160 000 kronor anvisas under anslaget 2:6 *Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 2 051 354 000 kronor, 2 083 252 000 kronor respektive 2 125 256 000 kronor.

Tabell 10.2:6 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	1 896 253	1 896 253	1 896 253	1 896 253
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne-omräkning ²	39 126	63 191	93 660	133 782
Beslut	93 422	94 584	96 054	97 991
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-2 641	-2 674	-2 715	-2 770
Förslag/beräknat anslag	2 026 160	2 051 354	2 083 252	2 125 256

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskar fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.7 2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:7 Anslagsutveckling för Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	1 788 883	Anslags-sparande	0
2012	Utfall	1 788 883	Anslags-sparande	0
2013	Anslag	1 833 249 ¹	Utgifts-prognos	1 833 249
2014	Förslag	1 871 951		
2015	Beräknat	1 887 399 ²		
2016	Beräknat	1 924 820 ³		
2017	Beräknat	1 971 557 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 864 219 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 872 069 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 879 628 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

* Ändrat anslagsnamn.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.2:7 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		2 585	3 322	-737
Prognos 2013		2 700	3 400	-700
Budget 2014		3 000	3 700	-700

Tabell 10.2:7 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	227 995	220 067	7 928
(varav tjänsteexport)	22 600	22 600	0
Prognos 2013	234 000	227 000	7 000
(varav tjänsteexport)	23 000	23 000	0
Budget 2014	234 000	227 000	7 000
(varav tjänsteexport)	23 000	23 000	0

Regeringens överväganden

Göteborgs universitet har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 6 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 3 miljoner kronor samt en överproduktion om 114,2 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 6 300 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 1 163 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Vidare föreslås anslaget öka med 587 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 3 968 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 810 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Vidare föreslås anslaget öka med 820 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås öka med 2 956 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 5 309 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser trappas ned för universitetet.

Anslaget föreslås minska med 1 454 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas öka 2015 med 1 178 000 kronor, 2016 med 1 196 000 kronor och 2017 med ytterligare 1 221 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 595 000 kronor, 2016 med 604 000 kronor och 2017 med ytterligare 307 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 5 357 000 kronor, 2016 med 5 439 000 kronor och 2017 med ytterligare 5 550 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 821 000 kronor, 2016 med 833 000 kronor och 2017 med ytterligare 849 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 2 588 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas öka 2015 med 1 079 000 kronor till följd av utbyggnaden av speciallärarytbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 975 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på fler platser på specialistsjuksköterskeutbildningen upphör.

Anslaget beräknas minska 2015 med 10 124 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för universitetet.

Vidare beräknas anslaget minska 2015 med 6 378 000 kronor till följd av att den tillfälliga

satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2015 med 969 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Regeringen föreslår att 1 871 951 000 kronor anvisas under anslaget 2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 1 88 399 000 kronor, 1 924 820 000 kronor respektive 1 971 557 000 kronor.

Tabell 10.2:7 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	1 826 949	1 826 949	1 826 949	1 826 949
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	37 696	60 881	90 237	128 893
Beslut	357	-16 031	-16 280	-16 608
Överföring till/från andra anslag	9 484	18 166	26 520	34 982
Övrigt ³	-2 535	-2 567	-2 606	-2 659
Förslag/ beräknat anslag	1 871 951	1 887 399	1 924 820	1 971 557

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.
² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.
³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.8 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:8 Anslagsutveckling för Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	0
2012	Utfall	1 362 281	0
2013	Anslag	1 376 929 ¹	Utgifts- prognos 1 376 929
2014	Förslag	1 463 380	
2015	Beräknat	1 470 715 ²	
2016	Beräknat	1 493 586 ³	
2017	Beräknat	1 523 699 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 452 653 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 452 653 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 452 652 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 58 128 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 1 189 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Anslaget föreslås öka med 3 000 000 kronor för en förstärkning av konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå i enlighet med vad som presenterades i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2012/13:30).

I anslaget ingår 10 861 000 kronor för Havsmiljöinstitutet.

Regeringen föreslår att 1 463 380 000 kronor anvisas under anslaget 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och forskarutbildning för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 1 470 715 000 kronor, 1 493 586 000 kronor respektive 1 523 699 000 kronor.

Tabell 10.2:8 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	1 376 929	1 376 929	1 376 929	1 376 929
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	28 410	45 884	68 010	97 143
Beslut	59 939	49 823	50 598	51 618
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-1 898	-1 922	-1 951	-1 991
Förslag/ beräknat anslag	1 463 380	1 470 715	1 493 586	1 523 699

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.9 2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

**Tabell 10.2:9 Anslagsutveckling för Stockholms universitet:
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå**

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos	Resultat
2012	Utfall	1 536 083		155 775
2013	Anslag	1 544 810 ¹		1 611 944
2014	Förslag	1 562 848		
2015	Beräknat	1 572 092 ²		
2016	Beräknat	1 583 662 ³		
2017	Beräknat	1 608 325 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 552 785 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 540 261 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 533 332 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:9 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	5 683	6 372	6 591	-219
Prognos 2013	6 297	7 060	7 220	-160
Budget 2014	6 297	7 060	7 220	-160

* Ändrat anslagsnamn.

Tabell 10.2:9 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	188 880	186 853	2 027
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2013	200 947	203 300	-2 353
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2014	202 020	201 310	710
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Stockholms universitet har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande cirka 4,9 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare anslagssparande överstiger värdet av årets anslagssparande vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 2,1 miljoner kronor har därmed dragits in. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 153,6 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 4 599 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 13 858 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 2 308 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas öka 2015 med 3 939 000 kronor och 2016 med 1 372 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas öka 2015 med 1 439 000 kronor till följd av utbyggnaden av speciallärarutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2015 med 14 029 000 kronor, 2016 med 14 248 000 kronor och 2017 med ytterligare 7 268 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska med 1 538 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskolläraryr utbildningarna.

Regeringen föreslår att 1 562 848 000 kronor anvisas under anslaget 2:9 *Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 1 572 092 000 kronor, 1 583 662 000 kronor respektive 1 608 325 000 kronor.

Tabell 10.2:9 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	1 544 810	1 544 810	1 544 810	1 544 810
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	31 874	51 479	76 301	108 987
Beslut	-2 308	-2 436	-2 474	-2 523
Överföring till/från andra anslag	-9 259	-19 464	-32 643	-40 569
Övrigt ³	-2 269	-2 297	-2 333	-2 380
Förslag/ beräknat anslag	1 562 848	1 572 092	1 583 662	1 608 325

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.10 2:10 Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:10 Anslagsutveckling för Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	0
2012	Utfall	1 430 122	0
2013	Anslag	1 447 906 ¹	Utgifts- prognos 1 447 906
2014	Förslag	1 520 323	
2015	Beräknat	1 539 227 ²	
2016	Beräknat	1 563 162 ³	
2017	Beräknat	1 594 680 ⁴	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 520 323 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 520 323 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 520 324 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget finansierar även den avgift till Riksgäldskontoret som utgör ersättning för den finansiella risk och övriga kostnader som är förenade med den ekonomiska förpliktelse som utfärdats till förmån för Fysikhuset Stockholm KB.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 57 391 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 2 650 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Anslaget föreslås minska med 10 206 000 kronor till följd av att den tillfälliga delfinansieringen av en fond för internationella ekonomiska studier som presenterades i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2012/13:30) upphör.

Regeringen föreslår att 1 520 323 000 kronor anvisas under anslaget 2:10 *Stockholms universitet: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 1 539 227 000 kronor, 1 563 162 000 kronor respektive 1 594 680 000 kronor.

Tabell 10.2:10 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	1 447 906	1 447 906	1 447 906	1 447 906
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	29 875	48 250	71 515	102 151
Beslut	44 535	45 089	45 790	46 713
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-1 993	-2 018	-2 049	-2 090
Förslag/ beräknat anslag	1 520 323	1 539 227	1 563 162	1 594 680

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.11 2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:11 Anslagsutveckling för Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2012	Utfall	1 218 920	Anslags-sparande	116
2013	Anslag	1 213 795 ¹	Utgifts-prognos	1 184 705
2014	Förslag	1 235 819		
2015	Beräknat	1 240 196 ²		
2016	Beräknat	1 260 138 ³		
2017	Beräknat	1 284 982 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 224 965 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 225 603 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 225 066 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:11 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		742	795	-53
Prognos 2013		745	745	0
Budget 2014		745	745	0

Tabell 10.2:11 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	233 104	249 343	-16 239
(varav tjänsteexport)	7 305	7 305	0
Prognos 2013	235 000	240 000	-5 000
(varav tjänsteexport)	7 000	7 000	0
Budget 2014	240 000	245 000	-5 000
(varav tjänsteexport)	7 500	7 500	0

* Ändrat anslagsnamn.

Regeringens överväganden

Umeå universitet har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 20,3 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 0,1 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 5 000 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 1 880 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 1 351 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 1 416 000 till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och forskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås engångsvis öka med 764 000 kronor under 2014. Den engångsvisa ökningen, som totalt omfattar 28 miljoner kronor, tilldelas lärosäten som finansierar utbyggnaden av vissa utbildningar i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionerna för 2012 och 2013.

Anslaget föreslås minska med 4 658 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser trappas ned för universitetet.

Anslaget föreslås minska med 423 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 576 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av utbyggnaden av läkarutbildningen med ytterligare 17 helårsstudenter årligen som inleddes 2009. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel.

Anslaget föreslås minska med 954 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas öka 2015 med 1 865 000 kronor, 2016 med 1 351 000 kronor och 2017 med 1 328 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 1 367 000 kronor, 2016 med 1 389 000 kronor och 2017 med ytterligare 1 417 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 718 000 till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas öka 2015 med 360 000 kronor till följd av utbyggnaden av speciallärarytbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2016 med 50 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 6 101 000 kronor och 2016 med 2 133 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser trappas ned och sedan upphör för universitetet.

Vidare beräknas anslaget minska 2015 med 5 062 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2015 med 754 000 kronor och 2017 med 3 308 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 975 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på fler platser på specialistsjuksköterskeutbildningen upphör.

Anslaget beräknas minska 2015 med 635 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarytbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Regeringen föreslår att 1 235 819 000 kronor anvisas under anslaget 2:11 *Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 1 240 196 000 kronor, 1 260 138 000 kronor respektive 1 284 982 000 kronor.

Tabell 10.2:11 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	1 208 795	1 208 795	1 208 795	1 208 795
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	24 941	40 282	59 705	85 281
Beslut	1 456	-8 872	-9 792	-8 661
Överföring till/från andra anslag	2 344	1 729	3 195	1 368
Övrigt ³	-1 717	-1 738	-1 765	-1 801
Förslag/beräknat anslag	1 235 819	1 240 196	1 260 138	1 284 982

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.³ Anslaget minskar fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.12 2:12 Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:12 Anslagsutveckling för Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	986 957	Anslags-sparande	0
2012	Utfall	986 957	Anslags-sparande	0
2013	Anslag	992 689 ¹	Utgifts-prognos	992 689
2014	Förslag	1 035 060		
2015	Beräknat	1 047 930 ²		
2016	Beräknat	1 064 226 ³		
2017	Beräknat	1 085 683 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 1 035 060 tkr i 2014 års prisnivå.³ Motsvarar 1 035 060 tkr i 2014 års prisnivå.⁴ Motsvarar 1 035 060 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 35 877 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 12 611 000 kronor till följd av omfördelning. Se

vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 1 035 060 000 kronor anvisas under anslaget 2:12 *Umeå universitet: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 1 047 930 000 kronor, 1 064 226 000 kronor respektive 1 085 683 000 kronor.

Tabell 10.2:12 Härlledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	992 689	992 689	992 689	992 689
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	20 483	33 081	49 032	70 035
Beslut	23 267	23 556	23 923	24 405
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-1 379	-1 396	-1 418	-1 446
Förslag/beräknat anslag	1 035 060	1 047 930	1 064 226	1 085 683

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.13 2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:13 Anslagsutveckling för Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Resultat
2012	Utfall	1 325 355	Anslags-sparande	22 587
2013	Anslag	1 324 094 ¹	Utgifts-prognos	1 313 923
2014	Förslag	1 353 523		
2015	Beräknat	1 369 050 ²		
2016	Beräknat	1 403 534 ³		
2017	Beräknat	1 443 141 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 352 236 tkr i 2014 års prispivå.

³ Motsvarar 1 365 069 tkr i 2014 års prispivå.

⁴ Motsvarar 1 375 850 tkr i 2014 års prispivå.

* Ändrat anslagsnamn.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:13 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		942	1 200	-258
Prognos 2013		1 000	1 000	0
Budget 2014		1 000	1 000	0

Tabell 10.2:13 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	66 768	64 710	2 058
(varav tjänsteexport)	4 744	4 772	-28
Prognos 2013	68 000	66 000	2 000
(varav tjänsteexport)	5 000	5 000	0
Budget 2014	69 500	69 500	0
(varav tjänsteexport)	5 000	5 000	5 000

Regeringens överväganden

Linköpings universitet har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 6 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 22,6 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 6 300 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 3 968 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 3 761 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 810 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Vidare föreslås anslaget öka med 2 310 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 1 335 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 954 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarytbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 338 000 kronor för att finansiera klinisk utbildning och forskning med anledning av utbyggnaden av läkarutbildningen med ytterligare tio helårsstudenter årligen som inleddes 2009. Kostnaden för denna utbyggnad finansieras inom universitetets tilldelade medel.

Anslaget föreslås minska med 6 809 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser trappas ned för universitetet.

Anslaget beräknas öka 2015 med 5 357 000 kronor, 2016 med 5 439 000 kronor och 2017 med ytterligare 5 550 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 3 729 000 kronor, 2016 med 3 177 000 kronor och 2017 med ytterligare 3 697 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 821 000 kronor, 2016 med 833 000 kronor och 2017 med 849 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Vidare beräknas anslaget öka 2015 med 2 338 000 kronor, 2016 med 2 375 000 kronor och 2017 med 1 212 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 1 352 000 kronor och 2016 med 1 371 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas öka 2015 med 719 000 kronor till följd av utbyggnaden av speciallärarytbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2015 med 8 606 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för universitetet.

Anslaget beräknas minska 2015 med 6 378 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2015 med 635 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarytbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Regeringen föreslår att 1 353 523 000 kronor anvisas under anslaget 2:13 *Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 1 369 050 000 kronor, 1 403 534 000 kronor respektive 1 443 141 000 kronor.

Tabell 10.2.13 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	1 317 794	1 317 794	1 317 794	1 317 794
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	27 190	43 914	65 089	92 971
Beslut	1 960	-9 187	-6 152	-2 580
Överföring till/från andra anslag	8 423	18 396	28 700	36 889
Övrigt ³	-1 844	-1 867	-1 896	-1 934
Förslag/beräknat anslag	1 353 523	1 369 050	1 403 534	1 443 141

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.14 2:14 Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:14 Anslagsutveckling för Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

2012	Utfall	742 912	Anslags- sparande	0
2013	Anslag	750 324 ¹	Utgifts- prognos	750 324
2014	Förslag	800 342		
2015	Beräknat	810 293 ²		
2016	Beräknat	822 894 ³		
2017	Beräknat	839 486 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 800 342 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 800 342 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 800 343 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 30 803 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom öka med 4 768 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 800 342 000 kronor anvisas under anslaget 2:14 *Linköpings universitet: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 810 293 000 kronor, 822 894 000 kronor respektive 839 486 000 kronor.

Tabell 10.2:14 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	750 324	750 324	750 324	750 324
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	15 482	25 004	37 061	52 937
Beslut	35 572	36 014	36 574	37 312
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-1 036	-1 049	-1 065	-1 087
Förslag/ beräknat anslag	800 342	810 293	822 894	839 486

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.15 2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:15 Anslagsutveckling för Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2012	Utfall	600 358	Anslags- sparande	49 785
2013	Anslag	602 939 ¹	Utgifts- prognos	614 896
2014	Förslag	618 428		
2015	Beräknat	642 489 ²		
2016	Beräknat	659 329 ³		
2017	Beräknat	683 051 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 634 598 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 641 260 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 651 202 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

* Ändrat anslagsnamn.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.2:15 Uppdragsverksamhet**

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012 (varav tjänsteexport)	465 341	433 928	31 413
Prognos 2013 (varav tjänsteexport)	470 000	470 000	0
Budget 2014 (varav tjänsteexport)	480 000	480 000	0

Regeringens överväganden

Karolinska institutet har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 9,8 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 49,7 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 7 300 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 243 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2013.

Anslaget föreslås öka med 810 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 1 830 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen med 29 helårsstudenter årligen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås öka med 2 056 000 kronor till följd av den utökning av antalet helårsstudenter på psykologutbildningen som presenterades i 2009 års proposition om vårändringsbudget (prop. 2008/09:99).

Anslaget föreslås minska med 750 000 kronor med anledning av att Karolinska institutet, som ansvarat för sjuksköterskeutbildning på Gotland, kommit in med en begäran om att anslagsmedel för sjuksköterskeutbildning på Gotland överförs till Uppsala universitet.

Anslaget beräknas öka 2015 med 24 800 000 kronor, 2016 med 8 600 000 kronor och 2017 med 11 430 000 kronor med anledning av den satsning på hälso- och sjukvårdsutbildningar i Stockholmsområdet som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas öka 2015 med 491 000 kronor, 2016 med 499 000 kronor och 2017 med 508 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 821 000 kronor, 2016 med 833 000 kronor och 2017 med ytterligare 849 000 kronor för att finansiera utbyggnaden läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 686 000 kronor till följd av utökningen av antalet helårsstudenter på psykologutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas minska 2015 med 7 391 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2015 med 3 036 000 kronor, 2016 med 3 082 000 kronor 2016 och med 2 359 000 kronor 2017 med anledning av att Karolinska institutet, som ansvarat för sjuksköterskeutbildning på Gotland, kommit in med en begäran om att anslagsmedel för sjuksköterskeutbildning på Gotland överförs till Uppsala universitet.

Regeringen föreslår att 618 428 000 kronor anvisas under anslaget 2:15 *Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 642 489 000 kronor, 659 329 000 kronor respektive 683 051 000 kronor.

Tabell 10.2:15 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	595 639	595 639	595 639	595 639
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	12 290	19 849	29 420	42 023
Beslut	9 130	26 653	35 667	47 816
Överföring till/från andra anslag	2 359	1 350	-379	-1 388
Övrigt ³	-990	-1 002	-1 018	-1 038
Förslag/ beräknat anslag	618 428	642 489	659 329	683 051

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.16 2:16 Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning

**Tabell 10.2:16 Anslagsutveckling för Karolinska institutet:
Forskning och forskarutbildning**

Tusental kronor

År	Slagslag	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2012		1 307 185		0
2013	Anslag	1 338 788 ¹		1 338 788
2014	Förslag	1 460 085		
2015	Beräknat	1 478 240 ²		
2016	Beräknat	1 501 228 ³		
2017	Beräknat	1 531 495 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 1 460 085 tkr i 2014 års prisnivå.³ Motsvarar 1 460 086 tkr i 2014 års prisnivå.⁴ Motsvarar 1 460 085 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Bemyndigande att delta i bildandet av en ny stiftelse

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att delta i bildandet av en stiftelse för främjande av vetenskaplig forskning och utbildning samt informationsverksamhet genom att stödja Nobelmuseets verksamhet och utveckling samt besluta att tillskjuta medel om högst 10 000 000 kronor under förutsättning att motsvarande medel donerats för stiftelsens bildande.

Ärendet och dess beredning: Karolinska institutet inkom i september 2013 med en begäran om att få delta i bildande av en stiftelse med syftet att medverka till uppförandet av ett Nobelmuseum och därigenom bidra till att visa Nobelprisets historia med ändamål att främja vetenskaplig forskning och utbildning samt informationsverksamhet i anslutning till detta genom att stödja Nobelmuseets verksamhet och utveckling (U2013/5261/F). Nobelstiftelsen, Nobelmuseet AB, Karolinska institutet, Kungl. Vetenskapsakademien, Svenska Akademien samt Norska Nobelkommittén har beretts tillfälle att yttra sig över regeringens förslag. Samtliga har tillstyrkt förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen framförde i budgetpropositionen för 2013 att den ser positivt på att ett Nobelcentrum (Nobel Prize Center), där Nobelmuseet och lokaler för symposier, seminarier m.m. kommer att inrymmas, byggs i Stockholm och avser att bidra till driften av verksamheten när den beräknas inledas 2018. För de tre första verksamhetsåren kalkyleras enligt nämnda proposition det statliga bidraget uppgå till 30 miljoner kronor per år (prop. 2012/13:1, utg.omr. 17 avsnitt 2.2.2).

De prisutdelande svenska institutionerna Karolinska institutet, Kungl. Vetenskapsakademien och Svenska akademien, vilka ingår i Nobelstiftelsens fullmäktige, har tillsammans med Nobelstiftelsen därefter föreslagit att en ny allmännyttig avkastningsstiftelse ska bildas. Enligt förslaget ska stiftelsens ändamål vara att främja vetenskaplig forskning och utbildning samt informationsverksamhet i anslutning till detta genom att stödja Nobelmuseets verksamhet och utveckling. Nobelmuseet kommer att vara en del av det nya Nobelcentret. Avsikten är att medel uppgående till 10 miljoner

kronor för bildandet av stiftelsen ska tillföras Karolinska institutet, Kungl. Vetenskapsakademien och Svenska Akademien genom donationer från icke-offentliga forskningsfinansiärer. Nobelstiftelsen kan inte vara mottagare av donationerna, eftersom deras medel endast får användas för nobelprisen.

Regeringen ser positivt på initiativet att icke-offentliga forskningsfinansiärer finansierar främjande av vetenskaplig forskning och utbildning. Vidare är stiftelsens ändamål i linje med de prioriteringar för ökad kvalitet och nytänkande i forskningen som regeringen presenterade i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30, s. 14–23). Karolinska institutets deltagande i utseende av nobelpristagarna i medicin och fysiologi har gett universitetet och svensk medicinsk forskning internationell uppmärksamhet. Regeringen bedömer även att deltagandet i den aktuella stiftelsen främjar Karolinska institutets verksamhet. Det finns således ett allmänintresse för att stiftelsen bildas och det är lämpligt att verksamheten bedrivs i stiftelseform. Därmed bör även denna verksamhet bedrivs utanför det statliga uppdraget. Vidare är det en förutsättning för de tilltänkta donatorerna att staten genom Karolinska institutet ingår i kretsen av stiftare. Sammantaget anser regeringen, trots den restriktivitet som i allmänhet gäller för statliga organ i fråga om användning av stiftelseformen, att det är lämpligt att staten deltar som stiftare. Eftersom ingen statlig verksamhet avses bedrivs i stiftelsen och staten inte kommer att bidra med något grundkapital på annat vis än att en villkorad donation förmedlas, är det inflytande över verksamheten som staten kan utöva genom Karolinska institutet tillräckligt.

Förutsatt att lämplig donator bidrar med tillräckligt stiftelsekapital, bör således staten medverka i bildandet av stiftelsen. Karolinska institutet avses företräda staten vid stiftelsebildandet.

Mot denna bakgrund föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att delta i bildandet av en stiftelse för främjande av vetenskaplig forskning och utbildning samt informationsverksamhet genom att stödja Nobelmuseets verksamhet och utveckling samt besluta att tillskjuta medel om högst 10 000 000 kronor under förutsättning att motsvarande medel donerats för stiftelsens bildande.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 65 269 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom öka med 30 398 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 1 460 085 000 kronor anvisas under anslaget 2:16 *Karolinska institutet: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 1 478 240 000 kronor, 1 501 228 000 kronor respektive 1 531 495 000 kronor.

Tabell 10.2:16 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	1 338 788	1 338 788	1 338 788	1 338 788
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	27 624	44 614	66 127	94 453
Beslut	95 667	96 857	98 363	100 346
Överföring till/från andra anslag	-199	-201	-205	-209
Övrigt ³	-1 795	-1 817	-1 846	-1 883
Förslag/beräknat anslag	1 460 085	1 478 240	1 501 228	1 531 495

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.17 2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:17 Anslagsutveckling för Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2012	Utfall	1 036 512	Anslags- sparande	0
2013	Anslag	995 380 ¹	Utgifts- prognos	962 974
2014	Förslag	1 032 758		
2015	Beräknat	1 056 981 ²		
2016	Beräknat	1 046 355 ³		
2017	Beräknat	1 077 976 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 044 000 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 017 679 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 027 712 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:17 Offentlighetsrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		46	46	0
Prognos 2013		70	70	0
Budget 2014		100	100	0

* Ändrat anslagsnamn.

Tabell 10.2:17 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	146 658	142 356	4 302
(varav tjänsteexport)	10 692	10 343	349
Prognos 2013	160 000	160 000	0
(varav tjänsteexport)	13 196	13 055	141
Budget 2014	180 000	180 000	0
(varav tjänsteexport)	14 515	14 361	154

Regeringens överväganden

Kungl. Tekniska högskolan har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 12,7 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion om 47,2 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 5 700 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 5 171 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 13 858 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 1 099 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 493 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 1 339 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser trappas ned för universitetet.

Anslaget beräknas öka 2015 med 5 128 000 kronor, 2016 med 4 547 000 kronor och 2017 med ytterligare 5 474 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 14 030 000 kronor, 2016 med 14 247 000 kronor och 2017 med ytterligare 7 268 000 kronor för att

finansiera utbyggnaden av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 061 000 kronor och 2016 med ytterligare 45 294 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser trappas ned och sedan upphör för universitetet.

Vidare beräknas anslaget minska 2015 med 5 771 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2015 med 945 000 kronor, 2016 med 562 000 kronor och 2017 med ytterligare 2 218 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Regeringen föreslår att 1 032 758 000 kronor anvisas under anslaget 2:17 *Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 1 056 981 000 kronor, 1 046 355 000 kronor respektive 1 077 976 000 kronor.

Tabell 10.2:17 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	989 680	989 680	989 680	989 680
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	20 420	32 980	48 883	69 822
Beslut	9 532	7 947	-32 677	-27 862
Överföring till/från andra anslag	14 464	27 729	41 845	47 739
Övrigt ³	-1 338	-1 355	-1 376	-1 403
Förslag/beräknat anslag	1 032 758	1 056 981	1 046 355	1 077 976

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.18 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:18 Anslagsutveckling för Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	1 106 317	Anslags-sparande	0
2012	Utfall	1 106 317		
2013	Anslag	1 302 980 ¹	Utgifts-prognos	1 302 980
2014	Förslag	1 370 646		
2015	Beräknat	1 387 689 ²		
2016	Beräknat	1 469 268 ³		
2017	Beräknat	1 498 891 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 370 646 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 429 002 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 429 001 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget finansierar även den avgift till Riksgäldskontoret som utgör ersättning för den finansiella risk och övriga kostnader som är förenade med den ekonomiska förpliktelse som utfärdats till förmån för Fysikhuset Stockholm KB.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 38 421 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom öka med 3 920 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1 Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Anslaget beräknas öka 2016 med 60 000 000 kronor för en satsning på Nationellt centrum för livsvetenskaplig forskning, Science for Life Laboratory och läkemedelsutveckling.

Regeringen föreslår att 1 370 646 000 kronor anvisas under anslaget 2:18 *Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 1 387 689 000 kronor, 1 469 268 000 kronor respektive 1 498 891 000 kronor.

Tabell 10.2:18 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	1 302 980	1 302 980	1 302 980	1 302 980
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	26 885	43 421	64 358	91 926
Beslut	42 340	42 866	103 533	105 621
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-1 559	-1 578	-1 603	-1 635
Förslag/ beräknat anslag	1 370 646	1 387 689	1 469 268	1 498 891

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.19 2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:19 Anslagsutveckling för Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utfall
2012	Utfall	619 350	49 514
2013	Anslag	613 826 ¹	Utgifts- prognos 620 175
2014	Förslag	624 897	
2015	Beräknat	619 945 ²	
2016	Beräknat	613 350 ³	
2017	Beräknat	612 543 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 612 331 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 596 541 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 583 981 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:19 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		400	500	-100
Prognos 2013		400	500	-100
Budget 2014		400	500	-100

Tabell 10.2:19 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	121 000	114 000	7 000
(varav tjänsteexport)	1 000	1 000	0
Prognos 2013	125 000	125 000	0
(varav tjänsteexport)	3 000	3 000	0
Budget 2014	130 000	130 000	0
(varav tjänsteexport)	3 000	3 000	0

Regeringens överväganden

Luleå tekniska universitet har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 8,5 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 49,5 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 2 800 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 470 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörsutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås engångsvis öka med 4 093 000 kronor under 2014. Den engångsvisa ökningen, som totalt omfattar 28 miljoner kronor, tilldelas lärosäten som finansierar utbyggnaden av vissa utbildningar i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionerna för 2012 och 2013.

Anslaget föreslås minska med 1 580 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

* Ändrat anslagsnamn.

Anslaget föreslås minska med 677 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 352 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 2 569 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildning som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 466 000 kronor och 2016 med ytterligare 219 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörsutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 3 032 000 kronor, 2016 med 1 801 000 kronor och 2017 med ytterligare 7 113 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 343 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 234 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 2 600 000 kronor, 2016 med 3 961 000 kronor och 2017 med ytterligare 6 060 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2015 med 2 835 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 10 693 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för universitetet.

Regeringen föreslår att 624 897 000 kronor anvisas under anslaget 2:19 *Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 619 945 000 kronor, 613 350 000 kronor respektive 612 543 000 kronor.

Tabell 10.2:19 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	611 026	611 026	611 026	611 026
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	12 607	20 361	30 180	43 108
Beslut	7 001	341	-10 128	-10 332
Överföring till/från andra anslag	-4 826	-10 861	-16 792	-30 303
Övrigt ³	-911	-922	-937	-956
Förslag/beräknat anslag	624 897	619 945	613 350	612 543

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.20 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:20 Anslagsutveckling för Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2012	Utfall	338 492		0
2013	Anslag	340 444 ¹	Utgifts-prognos	340 444
2014	Förslag	352 795		
2015	Beräknat	357 182 ²		
2016	Beräknat	362 736 ³		
2017	Beräknat	370 049 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 352 795 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 352 795 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 352 794 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 10 921 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 5 117 000 kronor till följd av omfördelning. Se

vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 352 795 000 kronor anvisas under anslaget 2:20 *Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 357 182 000 kronor, 362 736 000 kronor respektive 370 049 000 kronor.

Tabell 10.2:20 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	340 444	340 444	340 444	340 444
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	7 025	11 346	16 816	24 019
Beslut	5 803	5 875	5 967	6 087
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-477	-483	-490	-500
Förslag/beräknat anslag	352 795	357 182	362 736	370 049

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskar fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.21 2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:21 Anslagsutveckling för Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2012	Utfall	561 762		Anslags-sparande	0
2013	Anslag	565 693 ¹		Utgifts-prognos	552 083
2014	Förslag	580 991			
2015	Beräknat	584 630 ²			
2016	Beräknat	584 245 ³			
2017	Beräknat	595 550 ⁴			

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 577 450 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 568 233 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 567 781 tkr i 2014 års prisnivå.

* Ändrat anslagsnamn.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:21 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		754	914	-160
Prognos 2013		500	570	-70
Budget 2014		500	570	-70

Tabell 10.2:21 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	62 604	62 380	224
(varav tjänsteexport)	220		
Prognos 2013	60 874	60 874	0
(varav tjänsteexport)	220		
Budget 2014	54 674	64 674	0
(varav tjänsteexport)	220		

Regeringens överväganden

Karlstads universitet har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 32,4 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion om 49,2 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 4 100 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 1 410 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 463 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 3 544 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 903 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas öka 2015 med 1 398 000 kronor, 2016 med 895 000 kronor och 2017 med 736 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 6 471 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2015 med 1 710 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas öka 2015 med 719 000 kronor till följd av utbyggnaden av speciallärarutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2015 med 9 130 000 kronor, 2016 med 1 414 000 kronor och 2017 med ytterligare 1 212 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2015 med 602 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 4 151 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 8 937 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för universitetet.

Regeringen föreslår att 580 991 000 kronor anvisas under anslaget 2:21 *Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 584 630 000 kronor, 584 245 000 kronor respektive 595 550 000 kronor.

Tabell 10.2:21 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	561 593	561 593	561 593	561 593
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	11 587	18 714	27 738	39 621
Beslut	5 070	8 968	1 065	1 823
Överföring till/från andra anslag	3 544	-3 832	-5 326	-6 645
Övrigt ³	-803	-813	-826	-842
Förslag/beräknat anslag	580 991	584 630	584 245	595 550

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.22 2:22 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:22 Anslagsutveckling för Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	193 655	Anslags-sparande	0
2012	Utfall	193 655	Anslags-sparande	0
2013	Anslag	195 257 ¹	Utgifts-prognos	195 257
2014	Förslag	201 005		
2015	Beräknat	203 504 ²		
2016	Beräknat	206 669 ³		
2017	Beräknat	210 836 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 201 005 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 201 005 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 201 005 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 8 786 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 6 793 000 kronor till följd av omför-

delning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 201 005 000 kronor anvisas under anslaget 2:22 *Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 203 504 000 kronor, 206 669 000 kronor respektive 210 836 000 kronor.

Tabell 10.2:22 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	195 257	195 257	195 257	195 257
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	4 029	6 507	9 645	13 776
Beslut	1 993	2 018	2 049	2 090
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-274	-277	-282	-287
Förslag/ beräknat anslag	201 005	203 504	206 669	210 836

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.23 2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:23 Anslagsutveckling för Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Övrigt	Resultat
2012	Utfall	945 490	Anslags-sparande	0
2013	Anslag	957 621 ¹	Utgifts-prognos	934 581
2014	Förslag	976 138		
2015	Beräknat	985 328 ²		
2016	Beräknat	982 727 ³		
2017	Beräknat	993 411 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 973 227 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 955 795 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 947 090 tkr i 2014 års prisnivå.

* Ändrat anslagsnamn.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighets-givande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:23 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		1 489	1 573	-84
Prognos 2013		1 500	1 500	0
Budget 2014		1 500	1 500	0

Tabell 10.2:23 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	146 066	144 410	1 656
(varav tjänsteexport)	18 532	17 184	1 348
Prognos 2013	147 000	147 000	0
(varav tjänsteexport)	19 000	19 000	0
Budget 2014	150 000	150 000	0
(varav tjänsteexport)	20 000	20 000	0

Regeringens överväganden

Linnéuniversitetet har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 35,3 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion om 45,5 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 4 100 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 470 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 2 463 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 003 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 757 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 466 000 kronor och 2016 med 219 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörsutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 11 058 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2015 med 2 494 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Anslaget beräknas öka 2015 med 360 000 kronor till följd av utbyggnaden av specialläraryt utbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2015 med 3 376 000 kronor, 2016 med 2 003 000 kronor och 2017 med 7 917 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarut utbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 9 130 000 kronor, 2016 med 1 414 000 kronor och 2017 med ytterligare 1 212 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2015 med 669 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 4 151 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 14 725 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för universitetet.

Regeringen föreslår att 976 138 000 kronor anvisas under anslaget 2:23 *Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 985 328 000 kronor, 982 727 000 kronor respektive 993 411 000 kronor.

Tabell 10.2:23 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	953 521	953 521	953 521	953 521
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	19 674	31 775	47 097	67 271
Beslut	3 599	10 708	-3 632	-3 705
Överföring till/från andra anslag	706	-9 297	-12 859	-22 247
Övrigt ³	-1 362	-1 379	-1 400	-1 429
Förslag/ beräknat anslag	976 138	985 328	982 727	993 411

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.24 2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:24 Anslagsutveckling för Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2012	Utfall	274 309		0
2013	Anslag	275 823 ¹	Utgifts- prognos	275 823
2014	Förslag	283 945		
2015	Beräknat	287 475 ²		
2016	Beräknat	291 947 ³		
2017	Beräknat	297 833 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 283 944 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 283 946 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 283 946 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 15 044 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 12 229 000 kronor till följd av omfördelning. Se

vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 283 945 000 kronor anvisas under anslaget 2:24 *Linnéuniversitetet: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 287 475 000 kronor, 291 947 000 kronor respektive 297 833 000 kronor.

Tabell 10.2:24 Härlledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	275 823	275 823	275 823	275 823
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	5 691	9 191	13 624	19 460
Beslut	2 815	2 850	2 894	2 953
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-384	-389	-395	-403
Förslag/beräknat anslag	283 945	287 475	291 947	297 833

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.25 2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:25 Anslagsutveckling för Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Typ	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2012	Utfall	663 236		0
2013	Anslag	657 165 ¹		641 354
2014	Förslag	682 498		
2015	Beräknat	700 318 ²		
2016	Beräknat	719 757 ³		
2017	Beräknat	732 037 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 691 717 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 700 032 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 697 904 tkr i 2014 års prisnivå.

* Ändrat anslagsnamn.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:25 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		606	1 065	459
Prognos 2013		650	650	0
Budget 2014		650	650	0

Tabell 10.2:25 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	20 709	20 918	-209
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2013	22 000	22 000	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2014	24 000	24 000	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Örebro universitet har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 16,6 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion om 0,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 4 100 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 940 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörsutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 15 873 000 kronor för att finansiera delar av universitetets läkarutbildning i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionen för 2013.

Vidare föreslås anslaget öka med 810 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 1 503 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 551 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 684 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 2 103 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser trappas ned för universitetet.

Anslaget beräknas öka 2015 med 932 000 kronor och 2016 med 438 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 16 071 000 kronor och 2016 med 8 159 000 kronor för att finansiera delar av universitetets läkarutbildning i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionen för 2013. Vidare beräknas anslaget öka 2015 med 821 000 kronor, 2016 med 833 000 kronor och 2017 med 849 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 719 000 kronor till följd av utbyggnaden av speciallärarutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2015 med 340 000 kronor och 2016 med 102 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 313 000 kronor, 2016 med 780 000 kronor och 2017 med 3 081 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 368 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 4 151 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på

totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2015 med 3 037 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för universitetet.

Regeringen föreslår att 682 498 000 kronor anvisas under anslaget 2:25 *Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 700 318 000 kronor, 719 757 000 kronor respektive 732 037 000 kronor.

Tabell 10.2:25 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	653 065	653 065	653 065	653 065
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	13 475	21 763	32 257	46 075
Beslut	2 386	-3 489	-3 106	-3 168
Överföring till/från andra anslag	14 496	29 915	38 490	37 034
Övrigt ³	-924	-935	-950	-969
Förslag/beräknat anslag	682 498	700 318	719 757	732 037

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.26 2:26 Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:26 Anslagsutveckling för Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2012	Utfall	214 871		0
2013	Anslag	216 478 ¹		216 478
2014	Förslag	223 017		
2015	Beräknat	225 790 ²		
2016	Beräknat	229 301 ³		
2017	Beräknat	233 924 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 223 017 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 223 017 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 223 017 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden*Resursfördelning*

Anslaget föreslås öka med 7 668 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 5 297 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 223 017 000 kronor anvisas under anslaget 2:26 *Örebro universitet: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 225 790 000 kronor, 229 301 000 kronor respektive 233 924 000 kronor.

Tabell 10.2:26 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	216 478	216 478	216 478	216 478
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	4 466	7 213	10 692	15 272
Beslut	2 371	2 400	2 438	2 487
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-298	-302	-306	-313
Förslag/beräknat anslag	223 017	225 790	229 301	233 924

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.27 2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå***Tabell 10.2:27 Anslagsutveckling för Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå**

Tusental kronor

2012	Utfall	509 725	Anslags-sparande	0
2013	Anslag	513 334 ¹	Utgifts-prognos	500 984
2014	Förslag	522 156		
2015	Beräknat	513 848 ²		
2016	Beräknat	499 010 ³		
2017	Beräknat	498 795 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 507 537 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 485 334 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 475 537 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.2:27 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		639	688	-49
Prognos 2013		650	700	-50
Budget 2014		650	700	-50

Tabell 10.2:27 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	22 862	21 855	1 007
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2013	16 964	17 551	-587
(varav tjänsteexport)			
Budget 2014	23 204	23 240	-36
(varav tjänsteexport)			

* Ändrat anslagsnamn.

Regeringens överväganden

Mittuniversitetet har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 17,1 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 17,7 miljoner har därmed dragits in. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion om 51 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 4 100 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 470 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 2 931 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser mellan 2013–2015.

Anslaget föreslås engångsvis öka med 721 000 kronor under 2014. Den engångsvisa ökningen, som totalt omfattar 28 miljoner kronor, tilldelas lärosäten som finansierar utbyggnaden av vissa utbildningar i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionerna för 2012 och 2013.

Anslaget föreslås minska med 478 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 452 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 447 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 2 715 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget beräknas öka 2015 med 466 000 kronor och 2016 med 219 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 2 859 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas minska 2015 med 108 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 2 776 000 kronor, 2016 med 1 648 000 kronor och 2017 med 6 512 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 10 060 000 kronor, 2016 med 6 845 000 kronor och 2017 med ytterligare 3 765 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2015 med 301 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 4 151 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 14 522 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för universitetet.

Regeringen föreslår att 522 156 000 kronor anvisas under anslaget 2:27 *Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 513 848 000 kronor, 499 010 000 kronor respektive 498 795 000 kronor.

Tabell 10.2:27 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	509 234	509 234	509 234	509 234
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	10 507	16 970	25 152	35 927
Beslut	5 055	3 261	-10 991	-11 213
Överföring till/från andra anslag	-1 925	-14 893	-23 650	-34 403
Övrigt ³	-715	-724	-735	-750
Förslag/ beräknat anslag	522 156	513 848	499 010	498 795

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.28 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:28 Anslagsutveckling för Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2012	197 272		0
2013	Anslag	198 719 ¹	198 719
2014	Förslag	207 207	
2015	Beräknat	209 784 ²	
2016	Beräknat	213 046 ³	
2017	Beräknat	217 342 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 207 208 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 207 207 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 207 208 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 7 021 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 2 360 000 kronor till följd av omfördelning. Se

vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 207 207 000 kronor anvisas under anslaget 2:28 *Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 209 784 000 kronor, 213 046 000 kronor respektive 217 342 000 kronor.

Tabell 10.2:28 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	198 719	198 719	198 719	198 719
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	4 101	6 623	9 816	14 021
Beslut	4 661	4 719	4 792	4 889
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-274	-277	-282	-287
Förslag/ beräknat anslag	207 207	209 784	213 046	217 342

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.29 2:29 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:29 Anslagsutveckling för Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2012	269 544		0
2013	Anslag	262 198 ¹	262 198
2014	Förslag	266 603	
2015	Beräknat	259 947 ²	
2016	Beräknat	233 367 ³	
2017	Beräknat	226 390 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 256 755 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 226 971 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 215 834 tkr i 2014 års prisnivå.

* Ändrat anslagsnamn.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:29 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		293	290	3
Prognos 2013		290	290	0
Budget 2014		290	290	0

Tabell 10.2:29 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	27 675	26 140	1 535
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2013	28 000	28 000	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2014	28 000	28 000	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Blekinge tekniska högskola har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 11 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 14,5 miljoner har därmed dragits in. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion om 27 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 2 500 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 470 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 351 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser mellan 2013–2015.

Anslaget föreslås engångsvis öka med 1 828 000 kronor under 2014. Den engångsvisa ökningen, som totalt omfattar 28 miljoner kronor, tilldelas lärosäten som finansierar utbyggnaden av vissa utbildningar i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionerna för 2012 och 2013.

Anslaget föreslås minska med 2 595 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 650 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 466 000 kronor och 2016 med 219 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 4 281 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas minska 2015 med 4 979 000 kronor, 2016 med 2 958 000 kronor och 2017 med 11 682 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 5 357 000 kronor och 2016 med 5 440 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2015 med 2 531 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 22 444 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för högskolan.

Regeringen föreslår att 266 603 000 kronor anvisas under anslaget 2:29 *Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 259 947 000 kronor, 233 367 000 kronor respektive 226 390 000 kronor.

Tabell 10.2:29 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	259 698	259 698	259 698	259 698
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	5 359	8 655	12 828	18 323
Beslut	5 149	5 578	-16 560	-16 894
Överföring till/från andra anslag	-3 245	-13 621	-22 231	-34 361
Övrigt ³	-358	-362	-368	-376
Förslag/ beräknat anslag	266 603	259 947	233 367	226 390

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.30 2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:30 Anslagsutveckling för Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	0
2012	Utfall	82 504	0
2013	Anslag	83 122 ¹	Utgifts- prognos 83 122
2014	Förslag	85 569	
2015	Beräknat	86 633 ²	
2016	Beräknat	87 981 ³	
2017	Beräknat	89 754 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 85 569 tkr i 2014 års prinsnivå.

³ Motsvarar 85 570 tkr i 2014 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 85 569 tkr i 2014 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 3 567 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 2 719 000 kronor till följd av omför-

delning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 85 569 000 kronor anvisas under anslaget 2:30 *Blekinge tekniska högskola: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 86 633 000 kronor, 87 981 000 kronor respektive 89 754 000 kronor.

Tabell 10.2:30 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	83 122	83 122	83 122	83 122
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 715	2 770	4 106	5 864
Beslut	848	859	872	889
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-116	-117	-119	-122
Förslag/ beräknat anslag	85 569	86 633	87 981	89 754

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.31 2:31 Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:31 Anslagsutveckling för Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	19 612
2012	Utfall	833 584	19 612
2013	Anslag	800 238 ¹	Utgifts- prognos 800 125
2014	Förslag	814 559	
2015	Beräknat	816 133 ²	
2016	Beräknat	828 921 ³	
2017	Beräknat	842 454 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 806 110 tkr i 2014 års prinsnivå.

³ Motsvarar 806 204 tkr i 2014 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 803 172 tkr i 2014 års prinsnivå.

* Ändrat anslagsnamn.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 10.2:31 Offentligrättslig verksamhet
Tandvårdscentral**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	175		175	0
Prognos 2013	850		850	0
Budget 2014	900		900	0

Tabell 10.2:31 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	94 923	85 316	9 607
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2013	75 176	72 062	3 114
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2014	72 032	84 360	-12 328
(varav tjänsteexport)	0	0	

Regeringens överväganden

Malmö högskola har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 39,4 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 19,6 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 4 100 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 940 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 587 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås engångsvis öka med 3 078 000 kronor under 2014. Den engångsvisa ökningen, som totalt omfattar 28 miljoner kronor, tilldelas lärosäten som finansierar utbyggnaden av vissa utbildningar i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionerna för 2012 och 2013.

Anslaget föreslås minska med 775 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 2 572 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser trappas ned för högskolan.

Anslaget föreslås minska med 887 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 255 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas öka 2015 med 932 000 kronor och 2016 med 438 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 595 000 kronor, 2016 med 604 000 kronor och 2017 med ytterligare 307 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 719 000 kronor till följd av utbyggnaden av speciallärarutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 012 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för högskolan.

Anslaget beräknas minska 2015 med 4 151 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 486 000 kronor, 2016 med 884 000 kronor och 2017 med 3 487 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 200 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 836 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Regeringen föreslår att 814 559 000 kronor anvisas under anslaget 2:31 *Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 816 133 000 kronor, 828 921 000 kronor respektive 842 454 000 kronor.

Tabell 10.2:31 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	796 138	796 138	796 138	796 138
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	16 427	26 531	39 324	56 169
Beslut	4 291	-3 120	-2 730	-2 785
Överföring till/från andra anslag	-1 075	-2 179	-2 554	-5 786
Övrigt ³	-1 222	-1 237	-1 256	-1 282
Förslag/ beräknat anslag	814 559	816 133	828 921	842 454

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.32 2:32 Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:32 Anslagsutveckling för Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2012	104 104		0
2013	Anslag	105 214 ¹	105 214
2014	Förslag	110 103	
2015	Beräknat	111 472 ²	
2016	Beräknat	113 206 ³	
2017	Beräknat	115 488 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 110 103 tkr i 2014 års prisnivå.³ Motsvarar 110 104 tkr i 2014 års prisnivå.⁴ Motsvarar 110 103 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 3 591 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 726 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 110 103 000 kronor anvisas under anslaget 2:32 *Malmö högskola: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 111 472 000 kronor, 113 206 000 kronor respektive 115 488 000 kronor.

Tabell 10.2:32 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	105 214	105 214	105 214	105 214
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 171	3 506	5 197	7 423
Beslut	2 865	2 901	2 946	3 005
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-147	-149	-151	-154
Förslag/ beräknat anslag	110 103	111 472	113 206	115 488

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.33 2:33 Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

**Tabell 10.2:33 Anslagsutveckling för Mälardalens högskola:
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå**

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2012	Utfall	566 393		58 712
2013	Anslag	559 130 ¹	Utgifts- prognos	560 724
2014	Förslag	568 829		
2015	Beräknat	566 787 ²		
2016	Beräknat	544 916 ³		
2017	Beräknat	550 619 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 559 826 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 529 982 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 524 945 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:33 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		952	1 338	-386
Prognos 2013		950	1 200	-250
Budget 2014		950	1 100	-150

Tabell 10.2:33 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012 (varav tjänsteexport)	23	27	-4
Prognos 2013 (varav tjänsteexport)	25	25	0
Budget 2014 (varav tjänsteexport)	25	25	0

Regeringens överväganden

Mälardalens högskola har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 2,2 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med anslagssparande överstiger värdet av årets anslagssparande vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 2,1 miljoner kronor har därmed dragits in. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 56,6 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 4 100 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 940 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 1 879 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser mellan 2013–2015.

Anslaget föreslås engångsvis öka med 3 831 000 kronor under 2014. Den engångsvisa ökningen, som totalt omfattar 28 miljoner kronor, tilldelas lärosäten som finansierar utbyggnaden av vissa utbildningar i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionerna för 2012 och 2013.

Anslaget föreslås minska med 6 379 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 401 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om

* Ändrat anslagsnamn.

minskade kostnader för lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 826 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 932 000 kronor och 2016 med 438 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörsutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 4 841 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2015 med 719 000 kronor till följd av utbyggnaden av specialläraryrkesutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2015 med 267 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny läraryrkesutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 585 000 kronor, 2016 med 939 000 kronor och 2017 med 3 718 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 334 000 kronor, 2016 med 7 256 000 kronor och 2017 med ytterligare 1 567 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2015 med 5 391 000 kronor och 2016 med 4 850 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 4 151 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 18 077 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för högskolan.

Regeringen föreslår att 568 829 000 kronor anvisas under anslaget 2:33 *Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 566 787 000 kronor, 544 916 000 kronor respektive 550 619 000 kronor.

Tabell 10.2:33 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	555 030	555 030	555 030	555 030
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	11 452	18 496	27 414	39 158
Beslut	10 349	8 673	-8 831	-9 010
Överföring till/från andra anslag	-7 205	-14 605	-27 877	-33 724
Övrigt ³	-797	-807	-819	-836
Förslag/beräknat anslag	568 829	566 787	544 916	550 619

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.34 2:34 Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning

Tabell 10.2:34 Anslagsutveckling för Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2012	Utfall	77 864	0
2013	Anslag	78 135 ¹	78 135
2014	Förslag	83 977	
2015	Beräknat	85 022 ²	
2016	Beräknat	86 343 ³	
2017	Beräknat	88 084 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 83 978 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 83 977 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 83 977 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 3 334 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom öka med 1 004 000 kronor till följd av omfördelning. Se

vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 83 977 000 kronor anvisas under anslaget 2:34 *Mälardalens högskola: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 85 022 000 kronor, 86 343 000 kronor respektive 88 084 000 kronor.

Tabell 10.2:34 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	78 135	78 135	78 135	78 135
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 612	2 604	3 859	5 512
Beslut	4 338	4 392	4 460	4 550
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-108	-109	-111	-113
Förslag/beräknat anslag	83 977	85 022	86 343	88 084

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskar fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.35 2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:35 Anslagsutveckling för Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2012			0
2013	Anslag	0 ¹	0
2014	Förslag	191 133	
2015	Beräknat	193 947 ²	
2016	Beräknat	197 111 ³	
2017	Beräknat	201 085 ⁴	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 191 565 tkr i 2014 års prismetod.

³ Motsvarar 191 709 tkr i 2014 års prismetod.

⁴ Motsvarar 191 709 tkr i 2014 års prismetod.

* Nytt anslag.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Regeringens förslag: Benämningen Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola utgår ur bilagan till högskolelagen (1992:1434) och den nya högskolans benämning, Stockholms konstnärliga högskola, införs.

Ärendet och dess beredning: Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola lämnade i juni 2012 en gemensam framställan till regeringen om att bilda en ny högskola genom ett samgående mellan de tre lärosätena (U2012/3514/UH).

I december 2012 tillsatte regeringen en organisationskommitté med uppdrag att förbereda och vidta de åtgärder som krävs för att en ny högskola som omfattar verksamheterna vid Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola ska kunna inrättas och inleda sin verksamhet den 1 januari 2014 (dir. 2012:121). Uppdraget gavs med förbehåll för riksdagens beslut i nödvändiga delar.

I vårändringsbudgeten för 2013 föreslog regeringen till riksdagen att verksamheterna vid Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola ska ingå i en högskola fr.o.m. den 1 januari 2014. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2012/13:99, bet.2012/13FiU21, rskr. 2012/13:287).

Organisationskommittén har i en skrivelse till regeringen (U2013/1556/UH) föreslagit att namnet på den nya högskolan ska vara Stockholms konstnärliga högskola.

Skälen för regeringens förslag: I en bilaga till högskolelagen (1992:1434) anges de universitet och högskolor med statlig huvudman som får utfärda en gemensam examen. I bilagan anges bl.a. Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola. Efter regeringens förslag i vårändringsbudgeten för 2013 har riksdagen

godkänt att verksamheterna vid Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola ska ingå i en högskola fr.o.m. den 1 januari 2014.

Regeringen har genom förordningen (2013:617) om ändring i högskoleförordningen (1993:100) föreskrivit att den nya högskolan ska benämnas Stockholms konstnärliga högskola fr.o.m. 1 januari 2014. Mot den bakgrunden föreslår regeringen att bilagan till högskolelagen ändras på så sätt att de nuvarande benämningarna utgår och att den avsedda benämningen på den nya högskolan förs in. Förslaget till ändring innebär även att den nya högskolan enligt 1 kap. 18 § högskolelagen får överlåta förvaltningsuppgifter som innebär myndighetsutövning till ett utländskt lärosäte. Riksdagens förordnande ska därför enligt 10 kap. 6 § andra stycket regeringsformen ske genom beslut som minst tre fjärdedelar av de röstande förenar sig om eller i den ordning som gäller för stiftande av grundlag.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:35 Uppdragsverksamhet¹

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	3 682	3 703	-21
(varav tjänsteexport)	2 757	2 757	0
Prognos 2013	400	400	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2014	500	500	0
(varav tjänsteexport)			

¹ Utfall 2012 avser Dans- och cirkushögskolan, Stockholms dramatiska högskola samt Operahögskolan i Stockholm.

Regeringens överväganden

Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola har för budgetåret 2012 sammanlagt redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 5,4 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolorna redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion om 2,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

Mot bakgrund av riksdagens ställningstagande om att låta verksamheterna vid Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola ingå i en ny högskola, Stockholms konstnärliga högskola, överförs grundutbildningsresurserna från dessa tre lärosäten till detta anslag. Utgångspunkten är att resurserna till de olika ingående verksamheterna i väsentliga delar bör vara oförändrade. Resurserna vid de olika ingående verksamheterna ska i sedvanlig ordning finansiera myndighetsgemensamma kostnader.

Anslaget föreslås öka med 1 530 000 kronor som kompensation för ökade lokalkostnader.

Regeringen föreslår att 191 133 000 kronor anvisas under anslaget 2:35 *Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 193 947 000 kronor, 197 111 000 kronor respektive 201 085 000 kronor.

Tabell 10.2:35 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	0	0	0	0
Beslut	1 530	1 549	1 573	1 605
Överföring till/från andra anslag	189 603	192 398	195 537	199 480
Övrigt ³				
Förslag/beräknat anslag	191 133	193 947	197 111	201 085

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.36 2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och forskarutbildning*

Tabell 10.2:36 Anslagsutveckling för Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

2012	Utfall	Anslags- sparande	0	
2013	Anslag	0 ¹	Utgifts- prognos	0
2014	Förslag	47 759		
2015	Beräknat	48 353 ²		
2016	Beräknat	49 105 ³		
2017	Beräknat	50 095 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 47 759 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 47 759 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 47 759 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Mot bakgrund av riksdagens ställningstagande om att låta verksamheterna vid Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola ingå i en ny högskola, Stockholms konstnärliga högskola, överförs resurser för konstnärlig forskning från dessa tre lärosäten till detta anslag. Totalt föreslås 47 759 000 kronor överföras till anslaget.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att 47 759 000 kronor anvisas under anslaget 2:36 *Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 48 353 000 kronor, 49 105 000 kronor respektive 50 095 000 kronor.

* Ändrat anslagsnamn.

Tabell 10.2:36 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	47 759	48 353	49 105	50 095
Övrigt³				
Förslag/ beräknat anslag	47 759	48 353	49 105	50 095

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.37 2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:37 Anslagsutveckling för Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2012	Utfall	87 623	Anslags- sparande	0
2013	Anslag	86 895 ¹	Utgifts- prognos	84 804
2014	Förslag	88 561		
2015	Beräknat	89 662 ²		
2016	Beräknat	91 056 ³		
2017	Beräknat	92 893 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 88 561 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 88 561 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 88 562 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

* Ändrat anslagsnamn.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.2:37 Uppdragsverksamhet**

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012 (varav tjänsteexport)	904	872	32
Prognos 2013 (varav tjänsteexport)	1 000	1 000	0
Budget 2014 (varav tjänsteexport)	1 000	1 000	0

Regeringens överväganden

Gymnastik- och idrottshögskolan har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 3,8 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 3,2 miljoner kronor.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att 88 561 000 kronor anvisas under anslaget 2:37 *Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 89 662 000 kronor, 91 056 000 kronor respektive 92 893 000 kronor.

Tabell 10.2:37 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	86 895	86 895	86 895	86 895
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 793	2 896	4 292	6 131
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-127	-129	-131	-133
Förslag/ beräknat anslag	88 561	89 662	91 056	92 893

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.**10.2.38 2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning*****Tabell 10.2:38 Anslagsutveckling för Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning**

Tusental kronor

2012	Utfall	25 180	Anslags- sparande	0
2013	Anslag	25 202 ¹	Utgifts- prognos	24 596
2014	Förslag	25 874		
2015	Beräknat	26 196 ²		
2016	Beräknat	26 603 ³		
2017	Beräknat	27 139 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 25 874 tkr i 2014 års prisnivå.³ Motsvarar 25 874 tkr i 2014 års prisnivå.⁴ Motsvarar 25 874 tkr i 2014 års prisnivå.**Ändamål**

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden**Resursfördelning**

Anslaget föreslås öka med 994 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 807 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

I anslaget ingår 6 978 000 kronor till Centrum för idrottsforskning.

Regeringen föreslår att 25 874 000 kronor anvisas under anslaget 2:38 *Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 26 196 000 kronor, 26 603 000 kronor respektive 27 139 000 kronor.

* Ändrat anslagsnamn.

Tabell 10.2:38 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	25 202	25 202	25 202	25 202
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	520	840	1 245	1 778
Beslut	187	189	192	196
Överföring till/från andra anslag	-35	-35	-36	-37
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	25 874	26 196	26 603	27 139

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskar fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.39 2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:39 Anslagsutveckling för Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	0
2012	Utfall	430 688	0
2013	Anslag	432 542 ¹	Utgifts- prognos 432 542
2014	Förslag	440 294	
2015	Beräknat	439 435 ²	
2016	Beräknat	436 453 ³	
2017	Beräknat	445 253 ⁴	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 434 038 tkr i 2014 års prismet.

³ Motsvarar 424 492 tkr i 2014 års prismet.

⁴ Motsvarar 424 492 tkr i 2014 års prismet.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:39 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		389	466	-77
Prognos 2013		400	500	-100
Budget 2014		400	500	-100

Tabell 10.2:39 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	30 226	29 155	1 071
(varav tjänsteexport)	4 035	0	4 035
Prognos 2013	32 500	32 500	0
(varav tjänsteexport)	5 000	5 000	0
Budget 2014	35 000	35 000	0
(varav tjänsteexport)	6 000	6 000	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Borås har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 6,6 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 10,6 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion om 43 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 2 800 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 940 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 3 355 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 502 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om

* Ändrat anslagsnamn.

minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 4 316 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser trappas ned för högskolan.

Anslaget beräknas öka 2015 med 932 000 kronor och 2016 med 438 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörsutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 3 503 000 kronor och 2016 med 1 365 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 334 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 2 835 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2015 med 7 600 000 kronor vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 11 618 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för högskolan.

Regeringen föreslår att 440 294 000 kronor anvisas under anslaget 2:39 *Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 439 435 000 kronor, 436 453 000 kronor respektive 445 253 000 kronor.

Tabell 10.2:39 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	429 742	429 742	429 742	429 742
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	8 867	14 321	21 226	30 319
Beslut	-1 078	-3 328	-14 560	-14 854
Överföring till/från andra anslag	3 355	-700	654	667
Övrigt ³	-592	-599	-609	-621
Förslag/beräknat anslag	440 294	439 435	436 453	445 253

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.40 2:40 Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 10.2:40 Anslagsutveckling för Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning

		Tusental kronor		
2012	Utfall	53 347	Anslags-sparande	0
2013	Anslag	54 619 ¹	Utgifts-prognos	53 305
2014	Förslag	57 228		
2015	Beräknat	57 939 ²		
2016	Beräknat	58 841 ³		
2017	Beräknat	60 026 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 57 227 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 57 228 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 57 227 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

* Ändrat anslagsnamn.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 2 061 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 1 504 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Anslaget föreslås öka med 1 000 000 kronor för en förstärkning av konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå i enlighet med vad som presenterades i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2012/13:30).

Regeringen föreslår att 57 228 000 kronor anvisas under anslaget 2:40 *Högskolan i Borås: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 57 939 000 kronor, 58 841 000 kronor respektive 60 026 000 kronor.

Tabell 10.2:40 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	54 619	54 619	54 619	54 619
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 127	1 820	2 698	3 853
Beslut	1 557	1 576	1 601	1 633
Överföring till/från andra anslag	-75	-76	-77	-79
Övrigt ³				
Förslag/beräknat anslag	57 228	57 939	58 841	60 026

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.41 2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:41 Anslagsutveckling för Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Slagslag	Belopp
2012	Utfall	393 184	Anslags-sparande	0
2013	Anslag	388 928 ¹	Utgifts-prognos	379 571
2014	Förslag	395 688		
2015	Beräknat	389 149 ²		
2016	Beräknat	376 099 ³		
2017	Beräknat	374 457 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 384 370 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 365 792 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 356 997 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:41 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		422	424	-2
Prognos 2013		375	375	0
Budget 2014		350	350	0

Tabell 10.2:41 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	34 500	38 559	-4 059
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2013	33 794	35 500	-1 706
(varav tjänsteexport)			
Budget 2014	37 035	37 000	35
(varav tjänsteexport)			

* Ändrat anslagsnamn.

Regeringens överväganden

Högskolan Dalarna har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 6,6 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 5,4 miljoner kronor samt en överproduktion om 6,2 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 2 800 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 470 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 1 421 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser mellan 2013–2015.

Anslaget föreslås engångsvis öka med 3 291 000 kronor under 2014. Den engångsvisa ökningen, som totalt omfattar 28 miljoner kronor, tilldelas lärosäten som finansierar utbyggnaden av vissa utbildningar i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionerna för 2012 och 2013.

Anslaget föreslås minska med 3 289 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 502 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 2 049 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 466 000 kronor och 2016 med 219 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 1 311 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas minska 2015 med 2 802 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 3 933 000 kronor, 2016 med 2 335 000 kronor och 2017

med 9 225 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 334 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 2 835 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 16 960 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för högskolan.

Regeringen föreslår att 395 668 000 kronor anvisas under anslaget 2:40 *Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 389 149 000 kronor, 376 099 000 kronor respektive 374 457 000 kronor.

Tabell 10.2:41 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	386 128	386 128	386 128	386 128
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	7 967	12 867	19 072	27 242
Beslut	7 480	2 849	-13 848	-14 127
Överföring till/från andra anslag	-5 338	-12 139	-14 689	-24 210
Övrigt ³	-549	-556	-564	-576
Förslag/beräknat anslag	395 688	389 149	376 099	374 457

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.42 2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 10.2:42 Anslagsutveckling för Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

2012	Utfall	53 531	Anslags-sparande	0
2013	Anslag	53 996 ¹	Utgifts-prognos	52 697
2014	Förslag	55 586		
2015	Beräknat	56 277 ²		
2016	Beräknat	57 152 ³		
2017	Beräknat	58 304 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 55 586 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 55 586 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 55 585 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 2 845 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 2 294 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 55 586 000 kronor anvisas under anslaget 2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och forskarutbildning för 2014. För 2015, 2016 och 2017 anslaget till 56 277 000 kronor, 57 152 000 kronor respektive 58 304 000 kronor.

Tabell 10.2:42 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	53 996	53 996	53 996	53 996
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne-omräkning ²	1 114	1 799	2 667	3 809
Beslut	551	558	567	578
Överföring till/från andra anslag	-75	-76	-77	-79
Övrigt ³				
Förslag/beräknat anslag	55 586	56 277	57 152	58 304

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.43 2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:43 Anslagsutveckling för Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2012	Utfall	411 805	Anslags-sparande	0
2013	Anslag	410 789 ¹	Utgifts-prognos	400 906
2014	Förslag	417 968		
2015	Beräknat	414 088 ²		
2016	Beräknat	401 651 ³		
2017	Beräknat	400 334 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 409 002 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 390 644 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 381 667 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

* Ändrat anslagsnamn.

* Ändrat anslagsnamn.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.2:43 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		482	547	-65
Prognos 2013		490	510	-20
Budget 2014		500	520	-20

Tabell 10.2:43 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012 (varav tjänsteexport)	31 038	27 266	3 772
Prognos 2013 (varav tjänsteexport)	30 000	30 000	0
Budget 2014 (varav tjänsteexport)	33 500	33 500	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Gävle har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 10,6 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion om 14,3 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 2 800 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 940 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås engångsvis öka med 1 946 000 kronor under 2014. Den engångsvisa ökningen, som totalt omfattar 28 miljoner kronor, tilldelas lärosäten som finansierar utbyggnaden av vissa utbildningar i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionerna för 2012 och 2013.

Anslaget föreslås minska med 395 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 502 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i

propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 2 210 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 476 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 932 000 kronor och 2016 med 438 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 141 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 4 241 000 kronor, 2016 med 2 519 000 kronor och 2017 med 9 950 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 488 000 kronor och 2016 med 3 312 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2015 med 334 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 2 835 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 13 469 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för högskolan.

Regeringen föreslår att 417 968 000 kronor anvisas under anslaget 2:43 *Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 414 088 000 kronor, 401 651 000 kronor respektive 400 334 000 kronor.

Tabell 10.2:43 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	407 989	407 989	407 989	407 989
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	8 418	13 596	20 152	28 784
Beslut	5 220	1 078	-11 936	-12 177
Överföring till/från andra anslag	-3 081	-7 989	-13 960	-23 656
Övrigt ³	-578	-585	-594	-606
Förslag/ beräknat anslag	417 968	414 088	401 651	400 334

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.44 2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 10.2:44 Anslagsutveckling för Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2012	82 347	0	
2013	Anslag	82 229 ¹	80 251
2014	Förslag	84 649	
2015	Beräknat	85 702 ²	
2016	Beräknat	87 034 ³	
2017	Beräknat	88 789 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 84 649 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 84 649 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 84 649 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 5 175 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 4 335 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 84 649 000 kronor anvisas under anslaget 2:44 *Högskolan i Gävle: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 85 702 000 kronor, 87 034 000 kronor respektive 88 789 000 kronor.

Tabell 10.2:44 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	82 229	82 229	82 229	82 229
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 697	2 741	4 062	5 802
Beslut	839	849	863	880
Överföring till/från andra anslag	-116	-117	-119	-122
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	84 649	85 702	87 034	88 789

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

* Ändrat anslagsnamn.

10.2.45 2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

**Tabell 10.2:45 Anslagsutveckling för Högskolan i Halmstad:
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå**

Tusental kronor

2012	Utfall	349 306	Anslags- sparande	0
2013	Anslag	355 798 ¹	Utgifts- prognos	347 238
2014	Förslag	361 923		
2015	Beräknat	360 277 ²		
2016	Beräknat	351 042 ³		
2017	Beräknat	349 931 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 355 852 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 341 421 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 333 614 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:45 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		486	360	126
Prognos 2013		500	500	0
Budget 2014		500	500	0

Tabell 10.2:45 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	21 965	20 642	1 323
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2013	23 500	23 500	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2014	24 500	24 500	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Högskolan i Halmstad har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 6,7 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 9 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion om 34,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 2 800 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 940 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 1 170 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 990 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser mellan 2013–2015.

Anslaget föreslås engångsvis öka med 122 000 kronor under 2014. Den engångsvisa ökningen, som totalt omfattar 28 miljoner kronor, tilldelas lärosäten som finansierar utbyggnaden av vissa utbildningar i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionerna för 2012 och 2013.

Anslaget föreslås minska med 250 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om

* Ändrat anslagsnamn.

minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 819 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 1 828 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 932 000 kronor och 2016 med 438 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 1 390 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 167 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 2 835 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska 2015 med 3 491 000 kronor, 2016 med 2 074 000 kronor och 2017 med ytterligare 8 189 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 851 000 kronor och 2016 med 1 477 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 11 721 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för högskolan.

Regeringen föreslår att 361 923 000 kronor anvisas under anslaget 2:45 *Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 360 277 000 kronor, 351 042 000 kronor respektive 349 931 000 kronor.

Tabell 10.2:45 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	352 998	352 998	352 998	352 998
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	7 284	11 764	17 436	24 905
Beslut	4 602	2 465	-8 779	-8 956
Överföring till/från andra anslag	-2 477	-6 460	-10 115	-18 508
Övrigt ³	-484	-490	-498	-508
Förslag/beräknat anslag	361 923	360 277	351 042	349 931

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.46 2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 10.2:46 Anslagsutveckling för Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	0
2012	Utfall	52 564	0
2013	Anslag	53 955 ¹	Utgifts-prognos 52 657
2014	Förslag	56 210	
2015	Beräknat	56 909 ²	
2016	Beräknat	57 794 ³	
2017	Beräknat	58 959 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 56 210 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 56 210 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 56 210 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

* Ändrat anslagsnamn.

Regeringens överväganden*Resursfördelning*

Anslaget föreslås öka med 2 041 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 825 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 56 210 000 kronor anvisas under anslaget 2:46 *Högskolan i Halmstad: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 56 909 000 kronor, 57 794 000 kronor respektive 58 959 000 kronor.

Tabell 10.2:46 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	53 955	53 955	53 955	53 955
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 113	1 798	2 665	3 806
Beslut	1 216	1 231	1 250	1 275
Överföring till/från andra anslag	-74	-75	-76	-78
Övrigt ³				
Förslag/beräknat anslag	56 210	56 909	57 794	58 959

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.47 2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå***Tabell 10.2:47 Anslagsutveckling för Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå**

Tusental kronor

2012	Utfall	344 864	Anslags-sparande	0
2013	Anslag	344 867 ¹	Utgifts-prognos	336 570
2014	Förslag	350 782		
2015	Beräknat	347 138 ²		
2016	Beräknat	338 156 ³		
2017	Beräknat	340 437 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 342 875 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 328 889 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 324 563 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.2:47 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet**

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		394	394	0
Prognos 2013		400	400	0
Budget 2014		400	400	0

* Ändrat anslagsnamn.

Tabell 10.2:47 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012 (varav tjänsteexport)	33 575	33 575	0
Prognos 2013 (varav tjänsteexport)	52 685	52 685	0
Budget 2014 (varav tjänsteexport)	54 000	54 000	0

Regeringens överväganden

Högskolan Kristianstad har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 12,9 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 9,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 2 800 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 470 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 971 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser mellan 2013–2015.

Anslaget föreslås engångsvis öka med 4 236 000 kronor under 2014. Den engångsvisa ökningen, som totalt omfattar 28 miljoner kronor, tilldelas lärosäten som finansierar utbyggnaden av vissa utbildningar i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionerna för 2012 och 2013.

Anslaget föreslås minska med 671 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 551 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 007 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 4 105 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 466 000 kronor och 2016 med 219 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 747 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2015 med 360 000 kronor till följd av utbyggnaden av speciallärarutbildningen som presenteras i denna proposition.

Anslaget beräknas minska 2015 med 152 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 935 000 kronor, 2016 med 1 148 000 kronor och 2017 med 4 537 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 368 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 2 835 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 13 405 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för högskolan.

Regeringen föreslår att 350 782 000 kronor anvisas under anslaget 2:47 *Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 347 138 000 kronor, 338 156 000 kronor respektive 340 437 000 kronor.

Tabell 10.2:47 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	342 067	342 067	342 067	342 067
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	7 058	11 399	16 896	24 133
Beslut	7 926	2 106	-11 048	-11 270
Överföring till/från andra anslag	-5 783	-7 942	-9 259	-13 983
Övrigt ³	-486	-492	-500	-510
Förslag/ beräknat anslag	350 782	347 138	338 156	340 437

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.48 2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 10.2:48 Anslagsutveckling för Högskolan Kristianstad: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2012	45 777		0
2013	Anslag	45 739 ¹	44 639
2014	Förslag	47 084	
2015	Beräknat	47 669 ²	
2016	Beräknat	48 410 ³	
2017	Beräknat	49 387 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 47 084 tkr i 2014 års prisnivå.³ Motsvarar 47 083 tkr i 2014 års prisnivå.⁴ Motsvarar 47 084 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 2 681 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 2 214 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 47 084 000 kronor anvisas under anslaget 2:48 *Högskolan Kristianstad: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 47 669 000 kronor, 48 410 000 kronor respektive 49 387 000 kronor.

Tabell 10.2:48 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	45 739	45 739	45 739	45 739
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	943	1 523	2 258	3 226
Beslut	467	473	480	490
Överföring till/från andra anslag	-65	-66	-67	-68
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	47 084	47 669	48 410	49 387

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

* Ändrat anslagsnamn.

10.2.49 2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

**Tabell 10.2:49 Anslagsutveckling för Högskolan i Skövde:
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå**

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2012	Utfall	305 361		33 491
2013	Anslag	309 598 ¹	Utgifts- prognos	312 157
2014	Förslag	314 837		
2015	Beräknat	305 387 ²		
2016	Beräknat	286 584 ³		
2017	Beräknat	282 948 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 301 636 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 278 731 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 269 755 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:49 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		978	998	-20
Prognos 2013		1 000	1 030	-30
Budget 2014		1 000	1 050	-50

Tabell 10.2:49 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012 (varav tjänsteexport)	8 413	9 213	-800
Prognos 2013 (varav tjänsteexport)	9 500	9 500	0
Budget 2014 (varav tjänsteexport)	11 000	11 000	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Skövde har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 1,4 miljon kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare anslagssparande överstiger värdet av årets anslagssparande vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 2,8 miljoner kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 30,7 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 2 800 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 470 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörsutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 3 440 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser mellan 2013–2015.

Anslaget föreslås engångsvis öka med 3 523 000 kronor under 2014. Den engångsvisa ökningen, som totalt omfattar 28 miljoner kronor, tilldelas lärosäten som finansierar utbyggnaden av vissa utbildningar i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionerna för 2012 och 2013.

Anslaget föreslås minska med 5 723 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 201 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om

* Ändrat anslagsnamn.

minskade kostnader för lärar- och förskolläraryr utbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 489 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 666 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som påbörjades 2012.

Anslaget beräknas öka 2015 med 466 000 kronor och 2016 med 219 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 3 297 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas minska 2015 med 134 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskolläraryr utbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 5 249 000 kronor och 2016 med 1 418 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskolläraryr utbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 4 143 000 kronor, 2016 med 2 139 000 kronor och 2017 med 8 445 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 200 000 kronor, 2016 med 105 000 kronor och 2017 med ytterligare 970 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som påbörjades 2012.

Anslaget beräknas minska 2015 med 2 835 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 20 108 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för högskolan.

Regeringen föreslår att 314 837 000 kronor anvisas under anslaget 2:49 *Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 305 387 000 kronor, 286 584 000 kronor respektive 282 948 000 kronor.

Tabell 10.2:49 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	306 798	306 798	306 798	306 798
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	6 330	10 224	15 153	21 645
Beslut	10 032	7 384	-12 390	-12 640
Överföring till/från andra anslag	-7 878	-18 568	-22 519	-32 388
Övrigt ³	-445	-451	-458	-467
Förslag/beräknat anslag	314 837	305 387	286 584	282 948

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.50 2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 10.2:50 Anslagsutveckling för Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2012	Utfall	38 781	0
2013	Anslag	39 767 ¹	38 810
2014	Förslag	41 253	
2015	Beräknat	41 766 ²	
2016	Beräknat	42 416 ³	
2017	Beräknat	43 271 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 41 253 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 41 254 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 41 253 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

* Ändrat anslagsnamn.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 1 511 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 791 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 41 253 000 kronor anvisas under anslaget 2:50 *Högskolan i Skövde: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 41 766 000 kronor, 42 416 000 kronor respektive 43 271 000 kronor.

Tabell 10.2:50 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	39 767	39 767	39 767	39 767
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	821	1 326	1 965	2 806
Beslut	720	729	740	755
Överföring till/från andra anslag	-55	-56	-57	-58
Övrigt ³				
Förslag/beräknat anslag	41 253	41 766	42 416	43 271

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.51 2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:51 Anslagsutveckling för Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	335 433	Anslags-sparande	24 824
2012	Utfall	335 433	Anslags-sparande	24 824
2013	Anslag	351 621 ¹	Utgifts-prognos	348 717
2014	Förslag	359 009		
2015	Beräknat	332 922 ²		
2016	Beräknat	315 173 ³		
2017	Beräknat	318 296 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 328 833 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 306 535 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 303 455 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:51 Offentligrättslig verksamhet Högskoleprovet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012		508	560	-52
Prognos 2013		550	600	-50
Budget 2014		550	600	-50

Tabell 10.2:51 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	20 004	19 288	716
(varav tjänsteexport)	100	87	13
Prognos 2013	18 000	18 000	0
(varav tjänsteexport)	200	200	0
Budget 2014	23 500	23 500	0
(varav tjänsteexport)	200	200	0

* Ändrat anslagsnamn.

Regeringens överväganden

Högskolan Väst har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 22,2 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 24,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 2 500 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 940 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 1 739 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 22 000 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser mellan 2013–2015.

Anslaget föreslås minska med 250 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 358 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås minska med 22 454 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen för att underlätta omställningen i Trollhättan och Västra Götaland upphör.

Anslaget beräknas öka 2015 med 932 000 kronor och 2016 med 438 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 1 536 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas öka 2015 med 726 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser mellan 2013–2015.

Anslaget beräknas minska 2015 med 167 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 2 531 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 1 400 platser riktade till sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget beräknas minska 2015 med 8 314 000 kronor och 2017 med 3 230 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2015 med 22 733 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen för att underlätta omställningen i Trollhättan och Västra Götaland upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 23 358 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för högskolan.

Regeringen föreslår att 359 009 000 kronor anvisas under anslaget 2:51 *Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 332 922 000 kronor, 315 173 000 kronor respektive 318 296 000 kronor.

Tabell 10.2:51 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	349 121	349 121	349 121	349 121
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	7 204	11 635	17 245	24 631
Beslut	1 378	-22 378	-45 646	-46 566
Överföring till/från andra anslag	1 739	-5 017	-5 102	-8 435
Övrigt ³	-433	-438	-445	-454
Förslag/beräknat anslag	359 009	332 922	315 173	318 296

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.52 2:52 Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 10.2:52 Anslagsutveckling för Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

2012	Utfall	38 778	Anslags- sparande	0
2013	Anslag	39 190 ¹	Utgifts- prognos	38 247
2014	Förslag	40 796		
2015	Beräknat	41 303 ²		
2016	Beräknat	41 945 ³		
2017	Beräknat	42 791 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 40 796 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 40 795 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 40 796 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 1 354 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom minska med 501 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 40 796 000 kronor anvisas under anslaget 2:52 *Högskolan Väst: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 41 303 000 kronor, 41 945 000 kronor respektive 42 791 000 kronor.

Tabell 10.2:52 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	39 190	39 190	39 190	39 190
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	809	1 306	1 936	2 765
Beslut	852	863	876	894
Överföring till/från andra anslag	-55	-56	-57	-58
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	40 796	41 303	41 945	42 791

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskar fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.53 2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:53 Anslagsutveckling för Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2012	Utfall	143 199	Anslags- sparande	995
2013	Anslag	149 024 ¹	Utgifts- prognos	143 265
2014	Förslag	151 908		
2015	Beräknat	153 797 ²		
2016	Beräknat	156 189 ³		
2017	Beräknat	159 338 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 151 908 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 151 909 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 151 908 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

* Ändrat anslagsnamn.

* Ändrat anslagsnamn.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.2:53 Uppdragsverksamhet**

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012 (varav tjänsteexport)	1 350	1 371	-21
Prognos 2013 (varav tjänsteexport)	1 700	1 700	0
Budget 2014 (varav tjänsteexport)	2 000	2 000	0

Regeringens överväganden

Konstfack har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 14,4 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande om 1 miljon kronor.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att 151 908 000 kronor anvisas under anslaget 2:53 *Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 153 797 000 kronor, 156 189 000 kronor respektive 159 338 000 kronor.

Tabell 10.2:53 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	149 024	149 024	149 024	149 024
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	3 075	4 966	7 361	10 514
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-191	-193	-196	-200
Förslag/ beräknat anslag	151 908	153 797	156 189	159 338

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.³ Anslaget minskar fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.**10.2.54 2:54 Konstfack: Konstnärlig forskning och forskarutbildning*****Tabell 10.2:54 Anslagsutveckling för Konstfack: Konstnärlig forskning och forskarutbildning**

Tusental kronor

	Utfall		Anslags- sparande	
2012	7 514			0
2013	Anslag	7 557 ¹	Utgifts- prognos	7 557
2014	Förslag	8 202		
2015	Beräknat	8 304 ²		
2016	Beräknat	8 433 ³		
2017	Beräknat	8 603 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 8 202 tkr i 2014 års prisnivå.³ Motsvarar 8 202 tkr i 2014 års prisnivå.⁴ Motsvarar 8 202 tkr i 2014 års prisnivå.**Ändamål**

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden*Resursfördelning*

Anslaget föreslås öka med 500 000 kronor i enlighet med regeringens bedömning i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2012/13:30).

Regeringen föreslår att 8 202 000 kronor anvisas under anslaget 2:54 *Konstfack: Konstnärlig forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 8 304 000 kronor, 8 433 000 kronor respektive 8 603 000 kronor.

* Ändrat anslagsnamn.

Tabell 10.2:54 Härlledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	7 557	7 557	7 557	7 557
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	156	252	373	533
Beslut	500	506	514	524
Överföring till/från andra anslag	-11	-11	-11	-12
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	8 202	8 304	8 433	8 603

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.55 2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:55 Anslagsutveckling för Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2012	Utfall	58 956		0
2013	Anslag	59 295 ¹		58 542
2014	Förslag	60 431		
2015	Beräknat	61 182 ²		
2016	Beräknat	62 134 ³		
2017	Beräknat	63 387 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 60 431 tkr i 2014 års prisnivå.³ Motsvarar 60 431 tkr i 2014 års prisnivå.⁴ Motsvarar 60 431 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:55 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	780	576	204
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2013	764	1 222	-458
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2014	600	600	0
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Kungl. Konsthögskolan har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 1,3 miljon kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 1,2 miljon kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion om 5,9 miljoner kronor.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att 60 431 000 kronor anvisas under anslaget 2:55 *Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 61 182 000 kronor, 62 134 000 kronor respektive 63 387 000 kronor.

* Ändrat anslagsnamn.

Tabell 10.2:55 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	59 295	59 295	59 295	59 295
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 223	1 975	2 928	4 183
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-87	-88	-89	-91
Förslag/ beräknat anslag	60 431	61 182	62 134	63 387

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.56 2:56 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och forskarutbildning*

Tabell 10.2:56 Anslagsutveckling för Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2012		4 301	0
2013	Anslag	4 326 ¹	4 326
2014	Förslag	4 909	
2015	Beräknat	4 970 ²	
2016	Beräknat	5 047 ³	
2017	Beräknat	5 149 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 909 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 909 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 4 909 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 500 000 kronor i enlighet med regeringens bedömning i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2012/13:30).

Regeringen föreslår att 4 909 000 kronor anvisas under anslaget 2:56 *Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 4 970 000 kronor, 5 047 000 kronor respektive 5 149 000 kronor.

Tabell 10.2:56 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	4 326	4 326	4 326	4 326
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	89	144	213	305
Beslut	500	506	514	524
Överföring till/från andra anslag	-6	-6	-6	-6
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	4 909	4 970	5 047	5 149

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

* Ändrat anslagsnamn.

10.2.57 2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:57 Anslagsutveckling för Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	118 592	Anslags-sparande	0
2012	Utfall	118 592	Anslags-sparande	0
2013	Anslag	119 275 ¹	Utgifts-prognos	119 275
2014	Förslag	121 537		
2015	Beräknat	123 049 ²		
2016	Beräknat	124 961 ³		
2017	Beräknat	127 481 ⁴		

¹Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

²Motsvarar 121 538 tkr i 2014 års prismet.

³Motsvarar 121 536 tkr i 2014 års prismet.

⁴Motsvarar 121 537 tkr i 2014 års prismet.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:57 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012 (varav tjänsteexport)	1 126	1 126	0
Prognos 2013 (varav tjänsteexport)	560	560	0
Budget 2014 (varav tjänsteexport)	560	560	0

Regeringens överväganden

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 1,8 miljoner

kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion om 1,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att 121 537 000 kronor anvisas under anslaget 2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 123 049 000 kronor, 124 961 000 kronor respektive 127 481 000 kronor.

Tabell 10.2:57 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	119 275	119 275	119 275	119 275
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 461	3 975	5 891	8 415
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-199	-201	-205	-209
Förslag/ beräknat anslag	121 537	123 049	124 961	127 481

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskar fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

* Ändrat anslagsnamn.

10.2.58 2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och forskarutbildning*

Tabell 10.2:58 Anslagsutveckling för Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och forskarutbildning

Tusental kronor

2012	Utfall	7 604	Anslags-sparande	0
2013	Anslag	7 647 ¹	Utgifts-prognos	7 647
2014	Förslag	8 294		
2015	Beräknat	8 397 ²		
2016	Beräknat	8 528 ³		
2017	Beräknat	8 700 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 294 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 294 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 8 294 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 500 000 kronor i enlighet med regeringens bedömning i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2012/13:30).

Regeringen föreslår att 8 294 000 kronor anvisas under anslaget 2:58 *Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 8 397 000 kronor, 8 528 000 kronor respektive 8 700 000 kronor.

* Ändrat anslagsnamn.

Tabell 10.2:58 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	7 647	7 647	7 647	7 647
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne-omräkning ²	158	255	378	540
Beslut	500	506	514	524
Överföring till/från andra anslag	-11	-11	-11	-12
Övrigt ³				
Förslag/beräknat anslag	8 294	8 397	8 528	8 700

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.59 2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tabell 10.2:59 Anslagsutveckling för Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2012	Utfall	350 043	Anslags-sparande	0
2013	Anslag	363 505 ¹	Utgifts-prognos	363 505
2014	Förslag	370 473		
2015	Beräknat	372 175 ²		
2016	Beräknat	361 113 ³		
2017	Beräknat	359 288 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 367 604 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 351 216 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 342 535 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

* Ändrat anslagsnamn.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.2:59 Uppdragsverksamhet**

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012 (varav tjänsteexport)	6 925	6 647	278
Prognos 2013 (varav tjänsteexport)	7 175	6 947	228
Budget 2014 (varav tjänsteexport)	8 675	8 447	228

Regeringens överväganden

Södertörns högskola har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 14 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion om 17,7 miljoner kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 798 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås engångsvis öka med 31 000 kronor under 2014. Den engångsvisa ökningen, som totalt omfattar 28 miljoner kronor, tilldelas lärosäten som finansierar utbyggnaden av vissa utbildningar i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionerna för 2012 och 2013.

Anslaget föreslås minska med 301 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 564 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2015 med 8 873 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Anslaget beräknas öka 2015 med 968 000 kronor och 2016 med 1 013 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 201 000 kronor i enlighet med den bedömning som

gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2015 med 1 081 000 kronor, 2016 med 643 000 kronor och 2017 med 2 537 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2015 med 11 432 000 kronor, 2016 med 4 221 000 kronor och 2017 med ytterligare 6 569 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som påbörjades 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 12 999 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser upphör för högskolan.

Regeringen föreslår att 370 473 000 kronor anvisas under anslaget 2:59 *Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 372 175 000 kronor, 361 113 000 kronor respektive 359 288 000 kronor.

Tabell 10.2:59 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	363 505	363 505	363 505	363 505
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	7 501	12 114	17 955	25 646
Beslut	-270	8 368	-4 501	-4 592
Överföring till/från andra anslag	234	-11 308	-15 335	-24 750
Övrigt ³	-497	-503	-511	-521
Förslag/beräknat anslag	370 473	372 175	361 113	359 288

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.60 2:60 Södertörns högskola: Forskning och forskarutbildning*

**Tabell 10.2:60 Anslagsutveckling för Södertörns högskola:
Forskning och forskarutbildning**

Tusental kronor

2012	Utfall	39 934	Anslags- sparande	0
2013	Anslag	40 504 ¹	Utgifts- prognos	39 530
2014	Förslag	52 546		
2015	Beräknat	53 199 ²		
2016	Beräknat	54 027 ³		
2017	Beräknat	55 116 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 52 546 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 52 546 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 52 546 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 4 160 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Anslaget föreslås dessutom öka med 7 098 000 kronor till följd av omfördelning. Se vidare avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Regeringen föreslår att 52 546 000 kronor anvisas under anslaget 2:60 Södertörns högskola: Forskning och forskarutbildning för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 53 199 000 kronor, 54 027 000 kronor respektive 55 116 000 kronor.

* Ändrat anslagsnamn.

Tabell 10.2:60 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	40 504	40 504	40 504	40 504
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	836	1 350	2 001	2 858
Beslut	11 258	11 398	11 575	11 809
Överföring till/från andra anslag	-52	-53	-53	-55
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	52 546	53 199	54 027	55 116

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusivt beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskar fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.61 2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

**Tabell 10.2:61 Anslagsutveckling för Försvarshögskolan:
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå**

Tusental kronor

2012	Utfall	22 922	Anslags- sparande	0
2013	Anslag	23 053 ¹	Utgifts- prognos	23 053
2014	Förslag	23 548		
2015	Beräknat	23 854 ²		
2016	Beräknat	24 253 ³		
2017	Beräknat	24 787 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 23 548 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 23 548 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 23 547 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

* Ändrat anslagsnamn.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.2:61 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	207 280	223 005	-15 725
(varav tjänsteexport)	162	166	-4
Prognos 2013	220 000	232 000	-12 000
(varav tjänsteexport)	160	160	0
Budget 2014	200 000	212 000	-12 000
(varav tjänsteexport)	160	160	0

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att 23 548 000 kronor anvisas under anslaget 2:61 *Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 23 854 000 kronor, 24 253 000 kronor respektive 24 787 000 kronor.

Tabell 10.2:61 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	23 053	23 053	23 053	23 053
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	528	834	1 234	1 769
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-33	-33	-34	-35
Förslag/ beräknat anslag	23 548	23 854	24 253	24 787

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.62 2:62 Försvarshögskolan: Forskning och forskarutbildning*

Tabell 10.2:62 Anslagsutveckling för Försvarshögskolan: Forskning och forskarutbildning

Tusental kronor				
År	Utfall	Anslogs- sparande	Utgifts- prognos	
2012	Utfall	8 517		0
2013	Anslag	8 566 ¹		8 566
2014	Förslag	9 231		
2015	Beräknat	9 346 ²		
2016	Beräknat	9 491 ³		
2017	Beräknat	9 683 ⁴		

¹Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 9 231 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 9 231 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 9 232 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 500 000 kronor i enlighet med regeringens bedömning i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2012/13:30).

Regeringen föreslår att 9 231 000 kronor anvisas under anslaget 2:62 *Försvarshögskolan: Forskning och forskarutbildning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 9 346 000 kronor, 9 491 000 kronor respektive 9 683 000 kronor.

* Ändrat anslagsnamn.

Tabell 10.2:62 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	8 566	8 566	8 566	8 566
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	177	286	423	605
Beslut	500	506	514	524
Överföring till/från andra anslag	-12	-12	-12	-13
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	9 231	9 346	9 491	9 683

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.**Regeringens överväganden**

Regeringen har vid beräkningen utgått från följande belopp.

10.2.63 2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet***Tabell 10.2:63 Anslagsutveckling för Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet**

Tusental kronor

2012	Utfall	2 747 582	Anslags- sparande	24 388
2013	Anslag	2 774 424 ¹	Utgifts- prognos	2 763 911
2014	Förslag	2 892 777		
2015	Beräknat	2 933 837 ²		
2016	Beräknat	2 977 690 ³		
2017	Beräknat	3 065 695 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 2 897 805 tkr i 2014 års prisnivå.³ Motsvarar 2 896 085 tkr i 2014 års prisnivå.⁴ Motsvarar 2 922 748 tkr i 2014 års prisnivå.**Ändamål**

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till enskilda utbildningsanordnare för ersättning för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå, behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till forskning och utbildning på forskarnivå.

* Ändrat anslagsnamn.

Tabell 10 2:63 Fördelning på anslagsposter

Tusental kronor

ANSLAGSPOST	2014	2015	2016	2017
Chalmers tekniska högskola AB	1 624 176	1 652 389	1 679 323	1 726 807
- Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	806 964	825 016	839 085	869 627
- Forskning och utbildning på forskarnivå	817 212	827 373	840 238	857 180
Handels- högskolan i Stockholm	75 866	76 810	78 004	79 577
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	600 255	591 888	580 607	592 051
- Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	505 451	495 905	483 132	492 610
- Forskning och utbildning på forskarnivå	94 804	95 983	97 475	99 441
Teologiska högskolan, Stockholm	9 659	9 779	9 931	10 131
Evangeliska Frikyrkan	4 368	4 422	4 491	4 582
Evangeliska Fosterlandsstiftelsen	3 397	3 440	3 493	3 563
Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut	11 310	11 451	11 629	11 864
Ericastiftelsen	6 956	7 043	7 152	7 297
Ersta Sköndal Högskola AB	85 452	92 132	99 390	106 264
Stiftelsen Rödakorshemmet	59 597	63 982	70 802	77 098
Sophiahemmet, Ideell förening	53 917	58 231	64 961	71 140
Beckmans skola AB	28 803	29 161	29 614	30 212
Newman-institutet AB	4 853	4 914	4 990	5 091
Mervärdes-skattkostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping	324 168	328 195	333 303	340 018
Summa	2 892 777	2 933 837	2 977 690	3 065 695

1. Chalmers tekniska högskola AB

Chalmers tekniska högskola AB har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 21,4 miljoner kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Vidare uppgår lärosätets sparade takbelopp till 12,2 miljoner kronor.

Chalmers särskilda åtaganden har fullgjorts.

Resursfördelning

Regeringen avser att under 2014 högst fördela följande medel till Chalmers tekniska högskola AB:

- 806 964 000 kronor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, varav dels 797 726 000 kronor utgörs av takbeloppet, dels 9 238 000 kronor utgörs av det särskilda åtagandet som avser bidrag för utrustning m.m. till sjöbefälsutbildningen och medel för spetsutbildning i entreprenörskap och innovation.
- 817 212 000 kronor för forskning och utbildning på forskarnivå.

Bidraget föreslås 2014 öka med 5 700 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 1 400 tillfälliga platser 2013 och 2014 och minska med 6 618 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser trappas ned för Chalmers.

Bidraget föreslås öka med 6 111 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Bidraget föreslås öka med 1 098 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Bidraget föreslås öka med 13 858 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Bidraget föreslås öka med 3 740 000 kronor till följd av att medel för spetsutbildning i entreprenörskap överförs från anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor*.

Bidraget föreslås öka med 33 355 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen för forskning och forskarutbildning. Se även avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Bidraget beräknas öka 2015 med 6 059 000 kronor, 2016 med ytterligare 5 222 000 kronor

och 2017 med ytterligare 6 353 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Bidraget beräknas öka 2015 med 14 030 000 kronor, 2016 med ytterligare 14 247 000 och 2017 med ytterligare 7 268 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Bidraget beräknas 2015 minska med 5 771 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på 1 400 tillfälliga platser 2013 och 2014 upphör.

Bidraget beräknas minska 2015 med 6 300 000 kronor och 2016 med 18 230 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser trappas ned och upphör för Chalmers.

2. Handelshögskolan i Stockholm

Handelshögskolan i Stockholm har redovisat 1 659 helårsstudenter för läsåret 2011/2012. Högskolan har redovisat 16 avlagda doktors-examina för 2012 och två avlagda licentiat-examina för samma år.

Enligt avtal mellan staten och Handelshögskolan i Stockholm åtar sig staten, under förutsättning att riksdagen årligen anvisar medel för ändamålet, att varje budgetår utbetala 73 180 000 kronor (i 2010 års prisnivå) till Handelshögskolan i Stockholm för utbildning och forskning. Handelshögskolan åtar sig enligt avtalet att utbilda minst 1 600 helårsstudenter årligen.

Regeringen föreslår att bidraget till Handelshögskolan i Stockholm uppgår till 75 866 000 kronor.

3. Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Stiftelsen Högskolan i Jönköping har för budgetåret 2012 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 38,7 miljoner kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 46,5 miljoner kronor har därmed dragits in. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion redovisade högskolan vid utgången av budgetåret en genomförd men ännu

inte ersatt överproduktion motsvarande 49,8 miljoner kronor.

Resursfördelning

Regeringen avser att under 2014 högst fördela följande medel till Stiftelsen Högskolan i Jönköping:

- 505 451 000 kronor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, varav 505 451 000 kronor utgörs av takbeloppet, och
- 94 804 000 kronor för forskning och utbildning på forskarnivå.

Bidraget föreslås öka med 4 100 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 1 400 högskoleplatser 2013 och 2014 och med 3 218 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser under 2013–2015.

Bidraget föreslås engångsvis öka med 536 000 kronor under 2014. Den engångsvisa ökningen, som totalt omfattar 28 miljoner kronor, tilldelas lärosäten som finansierar utbyggnaden av vissa utbildningar i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionerna för 2012 och 2013.

Bidraget föreslås öka med 1 411 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som inleddes 2013.

Bidraget föreslås minska med 7 720 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Bidraget föreslås minska med 602 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Bidraget föreslås öka med 8 519 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen för forskning och forskarutbildning. Se även avsnitt 4.8.1. Fördelning efter kvalitetsindikatorer.

Bidraget föreslås minska med 8 092 000 kronor som en följd av att även medel för kvalitetsbaserad resursfördelning till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå till enskilda utbildningsanordnare överförs till anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor*. Bidraget föreslås minska med 56 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Bidraget beräknas öka 2015 med 3 289 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 högskoleplatser under 2013–2015. Bidraget beräknas minska 2016 med 20 970 000 kronor då satsningen upphör. Bidraget beräknas minska 2015 med 4 151 000 kronor då satsningen på 1 400 tillfälliga platser upphör.

Bidraget beräknas öka 2015 med 1 399 000 kronor och 2016 med 657 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörsutbildningen som inleddes 2013.

Bidraget beräknas minska 2015 med ytterligare 6 589 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Bidraget beräknas minska 2015 med ytterligare 401 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Bidraget beräknas minska 2015 med 8 730 000 kronor och 2016 med 106 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Bidraget beräknas minska 2015 med 105 000 kronor, 2016 med 63 000 kronor och 2017 med 248 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

4. Teologiska Högskolan, Stockholm

Teologiska Högskolan, Stockholm har för budgetåret 2012 redovisat 221 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Teologiska Högskolan, Stockholm uppgår till 9 659 000 kronor.

5. Evangeliska Frikyrkan

Evangeliska Frikyrkan har för budgetåret 2012 redovisat 90 helårsstudenter för Örebro Teologiska Högskola.

Regeringen föreslår att bidraget till Evangeliska Frikyrkan för Örebro Teologiska Högskola uppgår till 4 368 000 kronor.

6. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen har för budgetåret 2012 redovisat 89 helårsstudenter för Johannelunds teologiska högskola.

Regeringen föreslår att bidraget till Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen för Johannelunds teologiska högskola uppgår till 3 397 000 kronor.

7. Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut

Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut har för läsåret 2011/2012 redovisat 97 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut uppgår till 11 310 000 kronor.

8. Ericastiftelsen

Ericastiftelsen har för budgetåret 2012 redovisat 33 helårsprestationer inom psykoterapiutbildning med inriktning mot barn och ungdomar.

Regeringen föreslår att bidraget till Ericastiftelsen uppgår till 6 956 000 kronor.

9. Ersta Sköndal Högskola AB

Ersta Sköndal Högskola AB har för budgetåret 2012 redovisat 781 helårsstudenter.

Resursfördelning

Bidraget föreslås öka med 1 455 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av sjuksköterskeutbildningen som inleddes 2013 och med 7 000 000 kronor för att stärka vårdforskningen vid högskolan.

Bidraget beräknas öka 2015 med 2 618 000 kronor, 2016 med ytterligare 2 824 000 kronor och 2017 med ytterligare 1 865 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av sjuksköterskeutbildningen som inleddes 2013.

Bidraget beräknas öka 2015 med 3 000 000 kronor, 2016 med ytterligare 3 000 000 kronor och 2017 med ytterligare 3 000 000 kronor med anledning av den satsning på hälso- och

sjukvårdsutbildningar i Stockholmsområdet som presenteras i denna proposition.

Regeringen föreslår att bidraget till Ersta Sköndal Högskola AB uppgår till 85 452 000 kronor.

10. Stiftelsen Rödakorshemmet

Stiftelsen Rödakorshemmet har för budgetåret 2012 redovisat 426 helårsstudenter för Röda Korsets Högskola.

Resursfördelning

Bidraget föreslås öka med 1 455 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av sjuksköterskeutbildningen som inleddes 2013.

Bidraget beräknas öka 2015 med 2 618 000 kronor, 2016 med ytterligare 2 824 000 kronor och 2017 med ytterligare 1 865 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av sjuksköterskeutbildningen som inleddes 2013.

Bidraget beräknas öka 2015 med 3 000 000 kronor, 2016 med ytterligare 3 000 000 kronor och 2017 med ytterligare 3 000 000 kronor med anledning av den satsning på hälso- och sjukvårdsutbildningar i Stockholmsområdet som presenteras i denna proposition.

Bidraget beräknas minska med 1 974 000 kronor 2015 till följd av att den tillfälliga satsningen på fler platser inom specialistsjuksköterskeutbildningen upphör.

Regeringen föreslår att bidraget till Stiftelsen Rödakorshemmet uppgår till 59 597 000 kronor.

11. Sophiahemmet, Ideell förening

Sophiahemmet, Ideell förening har för budgetåret 2012 redovisat 455 helårsstudenter för Sophiahemmet Högskola.

Resursfördelning

Bidraget föreslås öka med 1 455 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av sjuksköterskeutbildningen som inleddes 2013 och med 5 000 000 kronor för att stärka vårdforskningen vid högskolan.

Bidraget beräknas öka 2015 med 2 618 000 kronor, 2016 med ytterligare 2 824 000 kronor och 2017 med ytterligare 1 865 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av sjuksköterskeutbildningen som inleddes 2013.

Bidraget beräknas öka 2015 med 3 000 000 kronor, 2016 med ytterligare 3 000 000 kronor och 2017 med ytterligare 3 000 000 kronor med anledning av den satsning på hälso- och sjukvårdsutbildningar i Stockholmsområdet som presenteras i denna proposition.

Bidraget beräknas minska med 1 974 000 kronor 2015 till följd av att den tillfälliga satsningen på fler platser inom specialist-sjuksköterskeutbildningen upphör.

Regeringen föreslår att bidraget till Sophiahemmet, Ideell förening uppgår till 53 917 000 kronor.

12. Beckmans skola AB

Beckmans skola AB (Beckmans Designhögskola) har för läsåret 2011/2012 redovisat 119 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Beckmans skola AB uppgår till 28 803 000 kronor.

13. Newmaninstitutet AB

Newmaninstitutet AB har för läsåret 2011/2012 redovisat 43 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Newmaninstitutet AB uppgår till 4 853 000 kronor.

14. Mervärdesskattekostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Under anslagsposten har mervärdesskattekostnader beräknats för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping i enlighet med de ramavtal som har ingåtts mellan staten och bolaget respektive staten och stiftelsen.

Enligt vad som anges i avtalen ska staten ersätta bolaget respektive stiftelsen för de mervärdesskattekostnader som uppkommer i den grundläggande högskoleutbildningen och forskningen vid Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping. Syftet är att garantera konkurrensneutralitet gentemot statliga universitet och högskolor.

Budgetåret 2012 anvisades 316 miljoner kronor när det gäller ersättning för mervärdess-

skattekostnader. Det sammanlagda belopp som utbetalades för 2012 var 301 miljoner kronor.

Enligt prognoser kommer de samlade utgifterna för mervärdesskattekostnader 2013 att uppgå till cirka 310 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att det högsta belopp som kan utgå 2014 för ändamålet uppgår till 324 168 000 kronor.

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att 2 892 777 000 kronor anvisas under anslaget 2:63 *Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 2 933 837 000 kronor, 2 977 690 000 kronor respektive 3 065 695 000 kronor.

Tabell 10.2:63 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	2 764 624	2 764 624	2 764 624	2 764 624
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	57 043	92 128	136 551	195 046
Beslut	67 730	71 153	47 939	64 258
Överföring till/från andra anslag	7 192	9 791	32 496	45 765
Övrigt	-3 812	-3 859	-3 919	-3 998
Förslag/beräknat anslag	2 892 777	2 933 837	2 977 690	3 065 695

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.64 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor*

Tabell 10.2:64 Anslagsutveckling för Särskilda utgifter inom universitet och högskolor

Tusental kronor

2012	Utfall	558 936	Anslags-sparande	87 703
2013	Anslag	1 015 558 ¹	Utgifts-prognos	724 806
2014	Förslag	653 890		
2015	Beräknat	605 383 ²		
2016	Beräknat	883 925 ³		
2017	Beräknat	963 230 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 597 948 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 859 700 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 918 317 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för särskilda insatser för högskoleutbildning och forskning inom högskoleområdet. Anslaget får även användas för utgifter i fråga om bidrag till statliga universitet och högskolor, enskilda utbildningsanordnare av högskoleutbildning, samt statliga myndigheter och andra organisationer med anknytning till högskoleområdet. Anslaget får även användas för bidrag för tolk- och teckenspråk-läro- och utbildningar i folkhögskolors regi.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Följande ändringar av anslaget föreslås för 2014. Anslaget föreslås öka med 12 469 000 kronor för att finansiera satsningen med en särskild kompletterande pedagogisk utbildning och med 3 300 000 kronor för att utveckla valideringen av lärares yrkeserfarenheter inom läraryftet.

Anslaget föreslås öka med 16 883 000 kronor för att utöka verksamheten med kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk

* Ändrat anslagsnamn.

utbildning. Anslaget föreslås därutöver öka med 10 000 000 kronor för bidrag för waldorflärlarutbildning.

Anslaget föreslås minska med 104 436 000 kronor till följd av att regeringens satsning på forskarskolor och vidareutbildning av obehöriga lärare successivt minskas. Anslaget föreslås minska med 50 722 000 kronor för att finansiera delar av utbyggnaden av vård- och civilingenjörutbildningarna som inleddes 2012 och 2013. Anslaget föreslås minska med 1 000 000 kronor för att finansiera ett utökat uppdrag till Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering och med 5 000 000 kronor för att finansiera ökade kostnader för studiemedel.

Anslaget föreslås minska med 20 000 000 kronor till följd av att medlen för att stimulera lärosätessammanslagningar bedöms kunna minska.

Från anslaget föreslås att det engångsvis överförs 120 000 000 kronor till anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* för att finansiera kapitaltillskott till European Spallation Source ESS AB, se avsnitt 4.8.4.

Sammanlagt 16 585 000 kronor som tidigare betalats ut från detta anslag till lärosäten för särskilda uppgifter föreslås överföras till särskilda åtaganden under anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* respektive anslaget 2:63 *Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet*. Det gäller spetsutbildningar i entreprenörskap vid Lunds och Göteborgs universitet samt Chalmers tekniska högskola AB, stödåtgärder för studenter med funktionsnedsättning som förmedlas av Stockholms universitet samt bidrag för matematiksatsningar som genomförs av Göteborgs universitet.

Från anslaget föreslås 100 000 000 kronor överföras till anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* för kvalitetsbaserad resursfördelning.

Från anslaget föreslås 6 000 000 kronor överföras till anslaget 2:1 *Universitetskanslers-ämbetet* för förstärkt kvalitetsutvärdering och utveckling av den chefsutbildning för universitet och högskolor som myndigheten ansvarar för.

Totalt 1 725 000 kronor som tidigare utbetalats som bidrag från detta anslag för stödåtgärder inom ramen för EU-program föreslås överföras till anslaget 4:1 *Internationella*

program. Till anslaget 2:35 *Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* föreslås 1 530 000 kronor överföras som kompensation för ökade lokalkostnader.

Till anslaget 1:1 *Statskontoret* inom utgiftsområde 2 *Samhällsekonomi och finansförvaltning* föreslås 1 000 000 kronor överföras mot bakgrund av att rektorerna vid de statliga universiteten och högskolorna omfattas av regeringens chefsutvecklingsprogram.

Regeringen avser under 2014 inom ramen för anslaget fördela 168 000 000 kronor för vidareutbildning av obehöriga lärare, kompletterande pedagogisk utbildning för personer med examen på forskarnivå och för forskarskolor för lärare och förskollärare. Omfattningen av vidareutbildningen av obehöriga lärare beräknas bli något lägre än budgeterat, varför utrymme skapas för att inom ramen för anslaget dels täcka de ökade kostnader som uppstår för forskarskolorna 2014 och 2015 till följd av förseningar i verksamheten, dels utnyttja vissa medel för kompletterande pedagogisk utbildning för personer med examen på forskarnivå.

Regeringen avser vidare använda 5 000 000 kronor till att finansiera en försöksverksamhet med krav på lämplighet vid tillträde till lärar- och förskollärarytbildning, se avsnitt 4.1.2.

Av anslaget avses 40 000 000 kronor användas för att utveckla den verksamhetsförlagda delen av lärar- och förskollärarytbildningarna och 11 000 000 kronor för valideringsinsatser i yrkeslärarytbildningen.

Av anslaget avses under 2014 fördelas ett bidrag för ett kandidatprogram i teckenspråk och tolkning vid Stockholms universitet med 9 000 000 kronor. Av anslaget avses 28 565 000 kronor få disponeras av Myndigheten för yrkeshögskolan för bidrag i fråga om vissa tolk- och teckenspråklärarytbildningar.

Av medel under anslaget avses 31 000 000 kronor fördelas för insatser för att stärka studentinflytandet.

Av medlen under anslaget avses 98 000 000 kronor fördelas till de universitet som fått medel för att starta innovationskontor inom ramen för det berörda universitetet.

Av medlen avses 55 000 000 kronor användas för att stimulera lärosätessammanslagningar.

Av medlen under anslaget avses 70 000 000 kronor fördelas till ett antal lärosäten för

kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning.

Regeringen avser vidare att under 2014 inom ramen för anslaget ändamål fördela medel under anslaget genom att bl.a. lämna bidrag för internationella forskningssamarbeten, till Sveriges förenade studentkårer, Svenska studenthemmet i Paris, Svenska institutet för informationsinsatser i utlandet och svenskundervisning i utlandet samt för vissa stipendier och verksamheten med utlandskontor vid myndigheten för Tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Från anslaget avser regeringen att finansiera avvecklingen av Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret för utbildningsområdet samt eventuella utvecklingskostnader inom Universitetskanslersämbetet och Universitets- och högskolerådet som inte ryms inom respektive myndighets anslag.

Anslaget beräknas öka 2015 med 121 000 000 kronor till följd av att de medel som för 2014 föreslås överföras till Vetenskapsrådet återförs till anslaget.

Anslaget beräknas öka 2015 med 1 000 000 kronor på grund av att satsningen med en särskild kompletterande pedagogisk utbildning utökas och med 5 000 000 kronor då finansiering av utgiftsökningar inom andra områden som finansierats från detta anslag upphör.

I enlighet med den senaste forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2012/13:30) beräknas anslaget 2016 öka med 300 000 000 kronor. Dessa medel avser regeringen fördela till anslagen för forskning och forskarutbildning för universitet och högskolor.

Anslaget beräknas minska 2015 med 120 000 000 kronor och 2016 med ytterligare 5 000 000 kronor till följd av att regeringens satsning på forskarskolor och vidareutbildning av obehöriga lärare trappas ned. För den kvalitetsbaserade resursfördelningen beräknas 100 000 000 kronor överföras till anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* 2015. Den kvalitetsbaserade resursfördelningen är då fullt utbyggd.

Anslaget beräknas minska med 36 000 000 kronor 2015 och med 21 000 000 kronor 2016 för att tillfälligt finansiera delar av utbygganden av vård- och civilingenjörsutbildningarna som inleddes 2012 och 2013. Anslaget beräknas 2017

öka med 64 000 000 kronor när den tillfälliga finansieringen som inleddes 2013 upphör.

Anslaget beräknas minska med 3 500 000 kronor satsningen med en särskild kompletterande pedagogisk utbildning trappas ned 2016. Anslaget beräknas 2016 minska med 3 000 000 kronor då satsningen på att utveckla valideringen av lärares yrkeserfarenheter inom lärarlyftet som inleddes 2014 upphör.

Regeringen föreslår att 653 890 000 kronor anvisas under anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 605 383 000 kronor, 883 925 000 kronor respektive 963 230 000 kronor.

Tabell 10.2:64 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	1 020 558	1 020 558	1 020 558	1 020 558
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	21 059	34 011	50 409	72 003
Beslut	-218 614	-212 914	73 887	72 632
Överföring till/från andra anslag	-166 784	-233 913	-258 533	-199 519
Övrigt ³	-2 329	-2 358	-2 395	-2 443
Förslag/beräknat anslag	653 890	605 383	883 925	963 230

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.65 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor*

Tabell 10.2.65 Anslagsutveckling för Särskilda medel till universitet och högskolor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2012	Utfall	358 749		0
2013	Anslag	454 872 ¹		443 925
2014	Förslag	588 064		
2015	Beräknat	691 228 ²		
2016	Beräknat	709 485 ³		
2017	Beräknat	726 107 ⁴		

¹Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

²Motsvarar 682 739 tkr i 2014 års prisnivå.

³Motsvarar 690 041 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴Motsvarar 692 250 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter vid universitet och högskolor för särskilda åtaganden och för utgifter för bidrag till insatser för ökad kvalitet i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå som fördelas genom den kvalitetsbaserade resursfördelningen.

Regeringens överväganden

Regeringens förslag: Riksdagens tidigare ställningstaganden om ämnesdidaktiska centrum i naturvetenskap och teknik ska inte längre gälla.

Skälen för regeringens förslag: Riksdagen har tidigare i olika propositioner tagit ställning till verksamhet vid nationella resurscentrum i naturvetenskap och teknik. I budgetpropositionen för 2003 föreslog regeringen för riksdagen att Uppsala universitet skulle tilldelas medel för ett nationellt resurscentrum i biologi och bioteknik. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2002/03:1, bet. 2002/03:UbU1, rskr 2002/03:62). I budgetpropositionen för 1998 föreslog regeringen för riksdagen att verksamheten vid det nationella resurscentrumet i fysik vid Lunds universitet och

det nationella resurscentrumet i kemi vid Stockholms universitet skulle permanentas och förstärkas. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98:UbU1, rskr 1997/98:108). I budgetpropositionen för 1997 förordade regeringen riksdagen att stödja ett tiotal teknik- och naturvetenskapscentrum i landet, ett av centrumen var det vid Linköpings universitet (prop. 1996/97:1, bet. 1996/97:UbU1, rskr 1996/97:100). I propositionen Forskning och innovation (2012/13:30, bet. 2012/13:UbU3, rskr. 2012/13:151 och 152) gjorde regeringen bedömningen att det finns behov av en starkare förankring i ämnesdidaktisk forskning för att ge nödvändig vetenskaplig underbyggnad till skolutvecklingsarbetet inom naturvetenskap och teknik. Regeringen bedömde därför i nämnda proposition att ett eller flera lärosäten bör ges i uppdrag att stimulera den ämnesdidaktiska forskningen inom naturvetenskap och teknik och sprida dess resultat. Därefter har Statens skolverk i regleringsbrev för budgetåret 2013 avseende Statens skolverk fått i uppdrag att föreslå ett eller högst två lärosäten som ska få i uppdrag av regeringen att bilda ett eller två ämnesdidaktiska centrum för naturvetenskap och teknik. Uppdraget ska redovisas under hösten 2013. När uppdraget är redovisat avser regeringen att se över fördelningen av medel till ämnesdidaktiska centrum inom naturvetenskap och teknik från och med den 1 juli 2014. De medel som redovisas till respektive åtagande i tabellen nedan avser därför första halvåret 2014. En förutsättning för att de bedömda förändringarna av resurscentrumens verksamhet ska kunna genomföras är att riksdagens tidigare ställningstaganden inte längre ska gälla.

Resursfördelning

Regeringen föreslår att anslaget ökar med 100 000 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Regeringen föreslår vidare att 8 092 000 kronor överförs till anslaget från anslaget 2:63 *Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet* i syfte att samla samtliga medel för den kvalitetsbaserade resursfördelningen på detta anslag.

Totalt avses 196 961 000 kronor fördelas från anslaget för bidrag för insatser för ökad kvalitet i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå som fördelas genom den kvalitetsbaserade

* Ändrat anslagsnamn.

resursfördelningen. I dessa medel ingår även bidrag till enskilda utbildningsanordnare. Regeringen avser att fördela medlen enligt samma principer som redovisades i föregående års budgetproposition. För att möjliggöra att samtliga utvärderingar till och med hösten 2013 kan ligga till grund för fördelningen avser regeringen att fördela medlen i regleringsbrev för 2014.

Regeringen förslår att anslaget ökar med sammanlagt 12 845 000 kronor genom att medel som tidigare betalats ut från anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* överförs till särskilda åtaganden under detta anslag. Det gäller spetsutbildningar i entreprenörskap vid Lunds och Göteborgs universitet (3 740 000 kronor vardera), stödåtgärder för studenter med funktionsnedsättning som förmedlas av Stockholms universitet (4 290 000 kronor) samt bidrag för matematiksatningar som genomförs av Göteborgs universitet (1 075 000 kronor).

Regeringen föreslår att anslaget minskar med 8 083 000 kronor genom en minskning av medlen till Lunds universitets särskilda åtagande för trafikflygarutbildning. För 2015 beräknas resterande medel för trafikflygarutbildningen överföras till anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning*.

Som en följd av den utökning av tandläkarutbildningen vid Malmö högskola som inleddes 2012 föreslås anslaget öka med 1 338 000 kronor. Medlen beräknas sedan öka med 1 354 000 kronor 2015, 1 376 000 kronor 2016 och med 703 000 kronor 2017.

Som en följd av utbyggnaden av tandläkarutbildningen vid Karolinska institutet som inleddes 2013 föreslås anslaget öka med 556 000 kronor. Medlen beräknas sedan öka med 1 126 000 kronor 2015, 1 145 000 kronor 2016 och med 1 166 000 kronor 2017.

Som en följd av utbyggnaden av läkarutbildningen vid Örebro universitet som inleddes 2012 föreslås anslaget öka med 432 000 kronor. Medlen beräknas sedan öka med 437 000 kronor 2015, 443 000 kronor 2016 och 453 000 kronor 2017 för att finansiera klinisk utbildning.

Med anledning av uppbyggnaden av läkarutbildningen vid Örebro universitet föreslås anslaget öka med 8 622 000 kronor. Medlen beräknas sedan öka med 8 730 000 kronor 2015 och 4 433 000 kronor 2016 för att finansiera klinisk utbildning.

Med anledning av uppbyggnaden av den kvalitetsbaserade resursfördelningen beräknas anslaget öka med 100 000 000 kronor 2015. Den kvalitetsbaserade resursfördelningen är då fullt utbyggd.

Tabell 10.2:65 Medel för särskilda åtaganden till statliga universitet och högskolor

Lärosäte	2014
Uppsala universitet	
– Internationell lärarfortbildning	8 606
– Sekretariatet för Östersjöuniversitetet	2 356
– Nationellt resurscentrum i biologi och bioteknik (första halvåret 2014)	920
Lunds universitet	
– Trafikflygarutbildning	11 603
– Omhändertagande av arkeologiska fynd	2 901
– Nationellt resurscentrum i fysik (första halvåret 2014)	666
– Entreprenörutbildning	3 740
Göteborgs universitet	
– Nationellt resurscentrum i matematik	4 921
– Entreprenörutbildning	3 740
Stockholms universitet	
– Stöd till studenter med funktionsnedsättning inkl. teckentolkning	33 192
– Talk- och översättarinstitutet	11 467
– Utveckling av lärarytelse för dövas och hörselskadades behov	2 307
– Särskilda uppgifter av nationellt intresse rörande svenska som andra språk och svenskundervisning för invandrare	3 446
– Lärarytelse i minoritetsspråk	2 552
– Nationellt resurscentrum i kemi (första halvåret 2014)	663
Umeå universitet	
– Decentraliserad utbildning	11 332
– Utbildning i miljövetenskap förlagd till Kiruna	6 873
– Bidrag till lektorat i samiska och Bildmuseet	2 395
– Lärarytelse i minoritetsspråk	2 041
Linköpings universitet	
– Nationellt resurscentrum i teknik (första halvåret 2014)	916
Karolinska institutet	
– Tandvårdscentral	97 885
– Prov efter läkares allmäntjänstgöring	4 587
Luleå tekniska universitet	
– Decentraliserad utbildning	20 914
– Utbildning i rymdvetenskap förlagd till Kiruna	6 873
Linnéuniversitetet	
– Fortbildning för journalister	9 983
– Utrustning till sjöbefälsutbildningen m.m.	5 498

Örebro universitet	
- Lokalisering av verksamhet till Grythyttan	3 710
- Läkarutbildning	9 701
- Nätverksadministration och utveckling av skolläro- utbildning	333
Malmö högskola	
- Tandvårdscentral	69 868
Mälardalens högskola	
- Idélab	3 905
Stockholms konstnärliga högskola	
- Lokalkostnader	5 534
Högskolan i Väst	
Utveckling av arbetsintegrerat lärande	2 412
Konstfack	
- Lokalkostnader	1 268
Kungl. Konsthögskolan	
- Lokalkostnader	1 268
- Stipendier	42
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	
- Dirigentutbildning och utbildning i elektroakustisk komposition	3 844
- Utvecklingsmedel	18 637
- Lokalkostnader	3 001
Södertörns högskola	
- Lärarutbildning i minoritetsspråk	2 041
Regeringens disposition	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	196 961
- Ämnesdidaktiska centrum (andra halvåret 2014)	3 166

Regeringen föreslår att 588 064 000 kronor anvisas under anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 691 228 000 kronor, 709 485 000 kronor respektive 726 107 000 kronor.

Tabell 10.2:65 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	454 872	454 872	454 872	454 872
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	9 390	15 165	22 472	32 094
Beslut	-4 000	-4 050	0	0
Överföring till/från andra anslag	127 802	225 240	232 140	239 142
Övrigt ³				
Förslag/ beräknat anslag	588 064	691 228	709 485	726 107

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.2.66 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning*

Tabell 10.2:66 Anslagsutveckling för Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

2012	Utfall	2 224 767	Anslags- sparande	0
2013	Anslag	2 256 393 ¹	Utgifts- prognos	2 202 105
2014	Förslag	2 314 815		
2015	Beräknat	2 390 952 ²		
2016	Beräknat	2 449 562 ³		
2017	Beräknat	2 510 388 ⁴		

¹Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 2 361 588 tkr i 2014 års prisnivå.³ Motsvarar 2 382 430 tkr i 2014 års prisnivå.⁴ Motsvarar 2 393 334 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag enligt avtal mellan svenska staten och landsting om samarbete om högskoleutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till landsting enligt avtal om samarbete om högskoleutbildning av

* Ändrat anslagsnamn.

tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården.

Regeringens överväganden

Ett avtal om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården slöts 2003 mellan staten och företrädare för de sex berörda landstingen Stockholms läns landsting, Landstinget i Uppsala län, Landstinget i Östergötland, Västerbottens läns landsting, Skåne läns landsting och Västra Götalands läns landsting.

Ett avtal om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården slöts 2004 mellan staten, Västra Götalands läns landsting och Västerbottens läns landsting.

Resursfördelning läkarutbildningen

Antalet platser ökar vid Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet och Örebro universitet i enlighet med vad regeringen har presenterat i budgetpropositionerna för 2009, 2010, 2012 och 2013.

I budgetpropositionen för 2009 bedömde regeringen att läkarutbildningen bör utökas med 110 nybörjarplatser fördelade med 28 till Lunds universitet, 13 till Uppsala universitet, 13 till Göteborgs universitet, 17 till Umeå universitet, 10 till Linköpings universitet och 29 till Karolinska institutet. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2014 uppgå till 605 helårsstudenter. Anslaget föreslås för denna utbyggnad öka med 3 724 000 kronor.

Anslaget föreslås vidare öka med 2 158 000 kronor till följd av utbyggnaden av läkarutbildningen som regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2010 med totalt 30 nybörjarplatser, varav 15 till Uppsala universitet och 15 till Linköpings universitet. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2015 uppgå till 165 helårsstudenter.

Anslaget föreslås vidare öka med 3 164 000 kronor till följd av den utbyggnad av läkarutbildningen som regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2012. Läkarutbildningen utökas med totalt 50 nybörjarplatser fördelade med 6 nybörjarplatser vardera till Uppsala universitet, Göteborgs universitet,

Linköpings universitet, Karolinska institutet respektive Örebro universitet samt 10 nybörjarplatser vardera till Lunds och Umeå universitet. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2017 uppgå till 275 helårsstudenter varav 33 vid Örebro universitet. Utbyggnaden vid Örebro universitet påverkar inte detta anslag. Universitetet föreslås få del av medel till klinisk utbildning via anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor*.

Anslaget föreslås vidare öka med 4 310 000 kronor till följd av utbyggnaden av läkarutbildningen som regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2013. Läkarutbildningen föreslogs då utökas med totalt 40 nybörjarplatser 2013 och ytterligare 40 nybörjarplatser 2014 som fördelas lika till Göteborgs universitet respektive Linköpings universitet. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggt 2019 omfatta 440 helårsstudenter.

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande antal platser vid läkarutbildningen.

Tabell 10.2.66 Läkarutbildning som omfattas av anslaget 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Helårsstudenter				
UNIVERSITET	2014	2015	2016	2019
Uppsala universitet	1 021	1 035	1 041	1 047
Lunds universitet	1 232	1 242	1 252	1 262
Göteborgs universitet	1 048	1 094	1 140	1 246
Umeå universitet	1 052	1 062	1 072	1 082
Linköpings universitet	915	968	1 014	1 120
Karolinska institutet	1 774	1 780	1 786	1 792
Summa	7 042	7 181	7 305	7 549

Resursfördelning tandläkarutbildningen

Anslaget föreslås öka med 442 000 kronor med anledning av den utökning av tandläkarutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2012. Utbildningen utökas med totalt 12 nybörjarplatser per år fördelade med sex platser vardera till Göteborgs universitet och Malmö högskola. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2016 uppgå till 60 helårsstudenter. Utbyggnaden vid Malmö högskola påverkar inte detta anslag. Högskolan föreslås få del av medel till klinisk utbildning via anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor*.

Anslaget föreslås öka med 1 324 000 kronor till följd av utbyggnaden av tandläkarutbildningen som regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2013. Utbildningen

ökar med totalt 12 nybörjarplatser vid Göteborgs universitet från och med 2013. Från och med 2014 ökar utbildningen med ytterligare 12 platser vid Umeå universitet och 5 platser vid Karolinska institutet. Totalt beräknas utbyggnaden fullt utbyggt 2018 uppgå till 145 helårsstudenter. Utbyggnaden vid Karolinska institutet påverkar inte detta anslag. Universitetet föreslås få del av medel för klinisk utbildning genom anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor*.

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande utbyggnad av antalet platser på tandläkarutbildningen.

Tabell 10. 2:66 Tandläkarutbildning som omfattas av anslaget 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Helårsstudenter				
UNIVERSITET	2014	2015	2016	2019
Göteborgs universitet	408	426	444	465
Umeå universitet	306	318	330	360
Summa	714	744	774	825

Regeringen föreslår att 2 314 815 000 kronor anvisas under anslaget 2:66 *Ersättningar för klinisk utbildning och forskning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 2 390 952 000 kronor, 2 449 562 000 kronor respektive 2 510 388 000 kronor.

Tabell 10.2:66 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	2 256 393	2 256 393	2 256 393	2 256 393
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	46 557	75 193	111 449	159 192
Beslut	5 882	42 049	52 703	53 766
Överföring till/från andra anslag ³	9 240	20 616	32 364	44 454
Övrigt ³	-3 257	-3 297	-3 349	-3 416
Förslag/beräknat anslag	2 314 815	2 390 952	2 449 562	2 510 388

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.3 Anslag för forskning

10.3.1 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tabell 10.3.1 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor				
2012	Utfall	4 604 487	Anslags-sparande	19 250
2013	Anslag	5 150 936 ¹	Utgifts-prognos	4 886 536
2014	Förslag	5 506 437		
2015	Beräknat	5 662 836 ²		
2016	Beräknat	5 848 507 ³		
2017	Beräknat	5 970 431 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 5 593 880 tkr i 2014 års prispnivå.

³ Motsvarar 5 686 244 tkr i 2014 års prispnivå.

⁴ Motsvarar 5 686 244 tkr i 2014 års prispnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd för forskning och forskningsinformation. Anslaget får även användas för utgifter för forskningsinfrastrukturer, internationellt forskningssamarbete, utvärderingar, beredningsarbete, konferenser, resor och seminarier som är kopplade till forskningsstödet. Anslaget får även användas för kapitaltillskott till European Spallation Source ESS AB, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2014 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 16 273 000 000 kronor 2015–2024.

Skälen för regeringens förslag: Den grundforskning som finansieras av Vetenskapsrådet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. De medel som Vetenskapsrådet fördelar för vetenskaplig utrustning är också långsiktiga, eftersom rådet åtar sig att under flera år betala amorteringar och räntor för den aktuella utrustningen. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2014 för

anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 16 273 000 000 kronor 2015–2024.

Tabell 10.3.1 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	Utfall 2012	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017–2024
Ingående åtaganden	8 984 775	10 280 084	14 204 000			
Nya åtaganden	5 466 577	8 208 153	7 036 374			
Infriade åtaganden	-4 171 268	-4 284 237	-4 967 374	-5 321 016	-4 218 513	-6 733 471
Utestående åtaganden	10 280 084	14 204 000	16 273 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	10 500 000	14 204 000	16 273 000			

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2014–2017 besluta om medlemskap i nedan nio angivna konsortier för europeisk forskningsinfrastruktur, s.k. Eric-konsortier enligt rådets förordning (EG) nr 723/2009 av den 25 juni 2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur.

Vidare bemyndigas regeringen att besluta om finansiering av de årliga medlemsavgifterna till Eric-konsortierna: Common Language Resources and Technology Infrastructure (CLARIN-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 1 000 000 kronor, Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 1 500 000 kronor, Joint Institute for VLBI in Europe (JIVE-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 1 800 000 kronor, European Advanced Translational Research Infrastructure in Medicine (EATRIS-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 1 800 000 kronor, European Marine Biological Resource Centre (EMBRC-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 2 500 000 kronor, Council of European Social Science Data Archives (CESSDA-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 2 500 000 kronor, European Infrastructure of Open Screening Platforms for Chemical Biology (EU-Openscreen-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 3 000 000 kronor, European Research Infrastructure for Biomedical Imaging (Euro-Bioimaging-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 3 000 000 kronor och Integrated Carbon Observation System (ICOS-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 7 750 000 kronor varav 6 000 000 kronor för finansiering av en ICOS-ERIC dataportal under förutsättning att den placeras i Sverige.

Skälen för regeringens förslag: För att underlätta för forskare att samarbeta med andra forskare i olika länder inom forskningsinfrastrukturer har ett antal Eric-konsortier bildats och planeras att bildas. Regeringen bör bemyndigas att besluta om medlemskap i nedan angivna konsortier för europeisk forskningsinfrastruktur, s.k. ERIC-konsortier enligt rådets förordning (EG) nr 723/2009 av den 25 juni 2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett

konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur.

CLARIN-ERIC, med säte i Nederländerna, är en distribuerad infrastruktur med syfte att främja forskning inom humaniora och samhällsvetenskap genom att ge forskare tillgång till en gemensam plattform som integrerar språkbaserade resurser och verktyg på europeisk nivå. För att möjliggöra samarbetet inom CLARIN-ERIC bör regeringen bemyndigas att besluta om finansiering av medlemskapet i denna infrastruktur med en årlig medlemsavgift om högst 1 000 000 kronor per år.

SHARE-ERIC, är en distribuerad infrastruktur med säte i Nederländerna, för en intervjubaserad undersökning om hälsa, åldrande och pensionering i Europa. Inom SHARE samlas uppgifter inom hälsa, familj och ekonomi m.m. från mer än 85 000 individer från 20 europeiska länder inklusive Sverige. För att möjliggöra samarbetet inom SHARE-ERIC bör regeringen bemyndigas att besluta om finansiering av medlemskapet i denna infrastruktur med en årlig medlemsavgift om högst 1 500 000 kronor per år.

JIVE-ERIC, är en distribuerad infrastruktur med säte i Nederländerna för den radioastronomiska observationstekniken långbasinterferometri, VLBI. Med VLBI kan positioner för astronomiska objekt mätas med mycket stor noggrannhet. Metoden används även inom geodesi för mätning av jordens rotation och rörelser i jordskorpan. För att möjliggöra samarbetet inom JIVE-ERIC bör regeringen bemyndigas att besluta om finansiering av medlemskapet i denna infrastruktur med en årlig medlemsavgift om högst 1 800 000 kronor per år.

EATRIS-ERIC, med säte i Nederländerna, är en distribuerad infrastruktur för translationell forskning, dvs. en överföring av resultat från medicinsk grundforskning till kliniska tillämpningar. För att möjliggöra samarbetet inom EATRIS-ERIC bör regeringen bemyndigas att besluta om finansiering av medlemskapet i denna infrastruktur med en årlig medlemsavgift om högst 1 800 000 kronor per år.

EMBRC-ERIC är en planerad distribuerad infrastruktur för att studera marina organismer med den senaste tekniken. Infrastrukturen kommer att tillhandahålla marina modeller, biobanker och teknikplattformar. För att

möjliggöra samarbetet inom EMBRC-ERIC bör regeringen bemyndigas att besluta om finansiering av medlemskapet i denna infrastruktur med en årlig medlemsavgift om högst 2 500 000 kronor per år.

CESSDA-ERIC, med säte i Norge, är en distribuerad infrastruktur för socialvetenskapliga data och en sammanslutning av tjugo europeiska samhällsvetenskapliga dataarkiv. Genom CESSDA får forskare tillgång till data från Europas länder och genom organisationens medverkan i globalt datasamarbete får svenska forskare även tillgång till data från ett stort antal länder utanför Europa. Sverige har varit medlem av CESSDA sedan 1981 genom Svensk Nationell Datatjänst (SND). För att möjliggöra samarbetet inom CESSDA-ERIC bör regeringen bemyndigas att besluta om finansiering av medlemskapet i denna infrastruktur med en årlig medlemsavgift om högst 2 500 000 kronor per år.

EU-Openscreen-ERIC är en distribuerad infrastruktur med säte i Tyskland, för plattformar inom kemisk biologi. Infrastrukturen ska ge tillgång till avancerade tekniker för att identifiera substanser och för att undersöka deras effekter på människor och miljö. För att möjliggöra samarbetet inom EU-Openscreen-ERIC bör regeringen bemyndigas att besluta om finansiering av medlemskapet i denna infrastruktur med en årlig medlemsavgift om högst 3 000 000 kronor per år.

Euro-Bioimaging-ERIC är en planerad distribuerad infrastruktur med säte i Österrike. Syftet är att ge tillgång till avancerade tekniker för biologisk och medicinsk utbildning samt utbildning på de olika metoderna. Sverige deltar genom den nationella infrastrukturen Swedish Bioimaging. För att möjliggöra samarbetet inom Euro-Bioimaging-ERIC bör regeringen bemyndigas att besluta om finansiering av medlemskapet i denna infrastruktur med en årlig medlemsavgift om högst 3 000 000 kronor per år.

ICOS-ERIC, med säte i Finland, är en planerad distribuerad infrastruktur för att främja och bidra till utvecklingen av mätningar, observationssystem, metodutveckling och förståelse av växthusgasflöden på europeisk nivå. För att möjliggöra samarbetet inom ICOS-ERIC bör regeringen bemyndigas att besluta om finansiering av medlemskapet i denna infrastruktur med en årlig medlemsavgift om högst

7 750 000 kronor per år, varav 6 000 000 kronor för finansiering av dataportalen under förutsättning att den placeras i Sverige.

Regeringens överväganden

I enlighet med vad som presenterades i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) bör anslaget öka med totalt 235 miljoner kronor 2014. Inom ramen för denna ökning föreslår regeringen en satsning på stärkt kvalitet och effektivitet på totalt 25 miljoner kronor som bör avsättas för ett program för yngre forskare. Vidare föreslås totalt 90 miljoner kronor inom området livsvetenskap, där 35 miljoner kronor bör avsättas för forskning om infektion och antibiotika, 25 miljoner kronor för forskning om åldrande och hälsa och 30 miljoner kronor för klinisk behandlingsforskning. Vidare föreslås totalt 120 miljoner kronor för förstärkning av forskningens infrastruktur, där 75 miljoner kronor avsätts till European Spallation Source ESS AB, 25 miljoner kronor för tillgängliggörande av register för forskning och 20 miljoner kronor för Max IV. Se vidare avsnitt 4.8 Politikens inriktning.

Regeringen föreslår att 120 000 000 kronor överförs till anslaget engångsvis för 2014 från anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* för att finansiera kapitaltillskott till European Spallation Source ESS AB.

Regeringen föreslår vidare att 12 000 000 kronor överförs från anslaget till anslaget 3:3 *Vetenskapsrådet: Förvaltning* för att finansiera de ökade utgifter till följd av de nya och omfattande uppdrag som har tillkommit i och med att riksdagen har beslutat om medel för flera satsningar inom forskning och forskningsinformation med anledning av budgetpropositionen för 2103 (prop. 2012/13:1, utg.omr.16, bet. 2012/13UbU1, rskr. 2012/13:113).

För 2015 och 2016 beräknas anslaget att öka med 210 miljoner kronor respektive 95 miljoner kronor i enlighet med vad som presenterades i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30).

Sammantaget innebär detta att regeringen föreslår att 5 506 437 000 kronor anvisas under anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 5 662 836 000

kronor, 5 848 507 000 kronor respektive 5 970 431 000 kronor.

Tabell 10.3.1 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	5 162 936	5 162 936	5 162 936	5 162 936
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	7 228	70 961	154 764	265 622
Beslut	355 000	447 897	550 068	561 536
Överföring till/från andra anslag	-12 000	-12 148	-12 342	-12 600
Övrigt ³	-6 727	-6 810	-6 919	-7 063
Förslag/beräknat anslag	5 506 437	5 662 836	5 848 507	5 970 431

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.3.2 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tabell 10.3.2 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

År	Utfall	316 829	Anslags-sparande	0
2012	Utfall	316 829	Anslags-sparande	0
2013	Anslag	260 061 ¹	Utgifts-prognos	253 804
2014	Förslag	260 061		
2015	Beräknat	260 061		
2016	Beräknat	260 061		
2017	Beräknat	260 061		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Anslagets ändamål

Anslaget får användas för utgifter för avgifter till internationella forskningsorganisationer.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2014 för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 533 000 000 kronor 2015–2019.

Skälen för regeringens förslag: Vetenskapsrådet svarar för långsiktiga internationella åtaganden gentemot forskningsorganisationer. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2014 för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 533 000 000 kronor 2015–2019.

Tabell 10.3.2 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	Utfall 2012	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017–2019
Ingående åtaganden	873 000	889 538	1 040 244			
Nya åtaganden	333 367	457 209	752 756			
Infriade åtaganden	-316 829	-306 503	-260 000	-260 000	-260 000	-1 013 000
Utestående åtaganden	889 538	1 040 244	1 533 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	978 000	1 055 000	1 533 000			

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 260 061 000 kronor anvisas under anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 260 061 000 kronor för respektive år.

Tabell 10.3.2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	260 061	260 061	260 061	260 061
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	260 061	260 061	260 061	260 061

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.3.3 3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tabell 10.3.3 Anslagsutveckling för Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2012	118 486		-471
2013	Anslag	130 698 ¹	123 652
2014	Förslag	133 697	
2015	Beräknat	135 422 ²	
2016	Beräknat	137 683 ³	
2017	Beräknat	140 704 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 133 698 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 133 697 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 133 697 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Vetenskapsrådets förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 12 000 000 kronor överförs till anslaget från anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* för att finansiera de ökade utgifterna i och med att riksdagen har beslutat om medel för flera satsningar inom forskning och forskningsinformation med anledning av budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1, utg.omr. 16, bet. 2012/13UbU1, rskr. 2012/13:113).

Regeringen föreslår att 133 697 000 kronor anvisas under anslaget 3:3 *Vetenskapsrådet: Förvaltning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 135 422 000 kronor,

137 683 000 kronor respektive 140 704 000 kronor.

Tabell 10.3.3 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	118 698	118 698	118 698	118 698
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	3 169	4 741	6 802	9 556
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	12 000	12 155	12 358	12 629
Övrigt ³	-170	-172	-175	-179
Förslag/ beräknat anslag	133 697	135 422	137 683	140 704

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.3.4 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Tabell 10.3.4 Anslagsutveckling för Rymdforskning och rymdverksamhet

Tusental kronor

2012	Utfall	267 445	Anslags- sparande	2 212
2013	Anslag	348 581 ¹	Utgifts- prognos	342 353
2014	Förslag	350 681		
2015	Beräknat	352 997 ²		
2016	Beräknat	378 880 ³		
2017	Beräknat	383 251 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 350 681 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 373 313 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 373 314 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd till forskning och utveckling inklusive industriutvecklingsprojekt och fjärranalys inom nationella och internationella samarbeten.

Anslaget får även användas för utgifter för information om rymdforskning och rymdverksamhet. Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för verksamhet vid Esrange och till utgifter för ersättning till vissa samebyar samt till

samefonden med anledning av verksamheten vid Esrange.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2014 för anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 300 000 000 kronor 2015–2034.

Skälen för regeringens förslag: Den verksamhet som finansieras via anslaget för rymdforskning och rymdverksamhet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2014 för anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 300 000 000 kronor 2015–2034.

Tabell 10.3.4 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	Utfall 2012	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017–2034
Ingående åtaganden	444 361	442 570	504 135			
Nya åtaganden	301 291	337 384	1 079 000			
Infriade åtaganden	-303 082	-275 819	-304 408	-282 833	-282 833	-734 334
Utestående åtaganden	442 570	504 135	1 278 727			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	1 075 000	1 159 000	1 300 000			

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att anslaget ökar med 2 miljoner kronor 2014 för deltagande i ESA Technology Transfer Broker Network. Ökningen beräknas kvarstå t.o.m. 2015.

För 2016 beräknas anslaget öka med 25 miljoner kronor i enlighet med vad som presenterades i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30).

Regeringen föreslår att 350 681 000 kronor anvisas under anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 352 997 000 kronor, 378 880 000 kronor respektive 383 251 000 kronor.

Tabell 10.3.4 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	348 581	348 581	348 581	348 581
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	488	2 793	5 693	9 780
Beslut	2000	2 013	25 000	25 288
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-388	-391	-394	-398
Förslag/ beräknat anslag	350 681	352 997	378 880	383 251

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskar fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.3.5 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Tabell 10.3.5 Anslagsutveckling för Rymdstyrelsen: Förvaltning

Tusental kronor

2012	Utfall	25 986	Anslags- sparande	579
2013	Anslag	25 969 ¹	Utgifts- prognos	25 909
2014	Förslag	26 643		
2015	Beräknat	26 984 ²		
2016	Beräknat	27 431 ³		
2017	Beräknat	28 031 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 26 643 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 26 643 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 26 643 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Rymdstyrelsens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 26 643 000 kronor anvisas under anslaget 3:5 *Rymdstyrelsen: Förvaltning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 26 984 000 kronor, 27 431 000 kronor respektive 28 031 000 kronor.

Tabell 10.3.5 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Miljoner kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	25 969	25 969	25 969	25 969
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	678	1 019	1 466	2 066
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-4	-4	-4	-4
Förslag/ beräknat anslag	26 643	26 984	27 431	28 031

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.3.6 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer

Tabell 10.3.6 Anslagsutveckling för Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utfall
2012	Utfall	549 389	264
2013	Anslag	551 309 ¹	Utgifts- prognos 538 045
2014	Förslag	551 309	
2015	Beräknat	551 309	
2016	Beräknat	551 309	
2017	Beräknat	551 309	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för deltagande i internationella rymdsamarbeten.

Tabell 10.3.6 Beställningsbemyndigande

Tusental kronor

	Utfall 2012	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017–2022
Ingående åtaganden	1 854 561	2 618 190	2 066 881			
Nya åtaganden	1 783 803	0	50 000			
Infriade åtaganden	-1 020 174	-551 309	-551 309	-551 309	-551 309	-597 382
Utestående åtaganden	2 618 190	2 066 881	1 565 572			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	3 300 000	2 800 000	1 700 000			

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2014 för anslaget 3:6 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 700 000 000 kronor 2015–2022.

Skälen för regeringens förslag: Den verksamhet som finansieras via anslaget bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt som innebär långsiktiga ekonomiska åtaganden. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2014 för anslaget 3:6 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 700 000 000 kronor 2015–2022.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 551 309 000 kronor anvisas under anslaget 3:6 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 551 309 000 kronor för respektive år.

Tabell 10.3.6 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	551 309	551 309	551 309	551 309
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	551 309	551 309	551 309	551 309

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.3.7 3:7 Institutet för rymdfysik

Tabell 10.3.7 Anslagsutveckling för Institutet för rymdfysik

Tusental kronor

År	Utfall	Utgifts- prognos	Anslags- sparande	
2012	Utfall	46 991	175	
2013	Anslag	48 531 ¹	47 821	
2014	Förslag	50 091		
2015	Beräknat	50 756 ²		
2016	Beräknat	51 636 ³		
2017	Beräknat	52 790 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 50 091 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 50 091 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 50 091 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Institutet för rymdfysiks förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 50 091 000 kronor anvisas under anslaget 3:7 *Institutet för rymdfysik* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget

till 50 756 000 kronor, 51 636 000 kronor respektive 52 790 000 kronor.

Tabell 10.3.7 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	48 531	48 531	48 531	48 531
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 595	2 260	3 141	4 296
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-35	-35	-36	-37
Förslag/beräknat anslag	50 091	50 756	51 636	52 790

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskar fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.3.8 3:8 Kungl. biblioteket

Tabell 10.3.8 Anslagsutveckling för Kungl. biblioteket

Tusental kronor

År	Utfall	Utgifts- prognos	Anslags- sparande	
2012	Utfall	327 509	355	
2013	Anslag	340 149 ¹	336 016	
2014	Förslag	346 569		
2015	Beräknat	350 890 ²		
2016	Beräknat	356 489 ³		
2017	Beräknat	364 128 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 346 569 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 346 569 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 346 569 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Kungl. bibliotekets förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 346 569 000 kronor anvisas under anslaget 3:8 *Kungl. biblioteket* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget

till 350 890 000 kronor, 356 489 000 kronor respektive 364 128 000 kronor.

Tabell 10.3.8 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	340 149	340 149	340 149	340 149
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	6 901	11 228	16 835	24 484
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-481	-487	-495	-505
Förslag/beräknat anslag	346 569	350 890	356 489	364 128

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.
² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.
³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.3.9 3:9 Polarforskningssekretariatet

Tabell 10.3.9 Anslagsutveckling för Polarforskningssekretariatet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2012	37 779		18 321
2013	Anslag 37 722 ¹		34 158
2014	Förslag 38 553		
2015	Beräknat 39 026 ²		
2016	Beräknat 39 637 ³		
2017	Beräknat 40 483 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 38 552 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 38 552 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 38 552 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Polarforskningssekretariatets förvaltningsutgifter.

Tabell 10.3.9 Uppdragsverksamhet Polarforskningssekretariatet

Tusental kronor

Tjänsteexport	Intäkter	Kostnader	Ack. Resultat (Intäkt-kostnad)
Utfall 2012	37 677	36 014	7 582
Prognos 2013	0	2 000	5 582
Budget 2014	0	2 000	3 582

Polarforskningssekretariatet får ta ut avgifter för tjänsteexport av polarforskningsexpeditioner. Efter 2012 finns det dock inga planerade expeditioner inom tjänsteexporten.

Regeringens överväganden

Polarforskningssekretariatets utgifter varierar mellan åren beroende på om större expeditioner genomförs eller inte. För att klara år med stora utgifter måste hela anslagssparandet tas i anspråk och anslaget är beräknat utifrån dessa förutsättningar.

Regeringen föreslår att 38 553 000 kronor anvisas under anslaget 3:9 *Polarforskningssekretariatet* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 39 026 000 kronor, 39 637 000 kronor respektive 40 483 000 kronor.

Tabell 10.3.9 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	37 722	37 722	37 722	37 722
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	885	1 359	1 971	2 818
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-54	-55	-56	-57
Förslag/beräknat anslag	38 553	39 026	39 637	40 483

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.3.10 3:10 Sunet

Tabell 10.3.10 Anslagsutveckling för Sunet

Tusental kronor

2012	Utfall	43 077	Anslags- sparande	214
2013	Anslag	43 836 ¹	Utgifts- prognos	42 990
2014	Förslag	43 834		
2015	Beräknat	44 289 ²		
2016	Beräknat	44 830 ³		
2017	Beräknat	45 657 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 43 834 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 43 834 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 43 834 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Swedish University Computer Network (Sunet), ett datanätverk för överföring av elektronisk information mellan universitet och högskolor samt vissa andra organisationer. Anslaget får även användas för utgifter för grundanslutning till Sunet för de konstnärliga högskolorna, centrala statliga museer och Kungl. biblioteket.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.3.10 Uppdragsverksamhet Sunet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt-Kostnad)
Utfall 2012 (Varav tjänsteexport)	112 934 0	156 011	-43 077
Prognos 2013 (Varav tjänsteexport)	124 000 0	168 050	-44 050
Budget 2014 (Varav tjänsteexport)	126 000 0	170 299	-44 299

Avgifterna ska täcka de kostnader som inte täcks av anslaget.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 43 834 000 kronor anvisas under anslaget 3:10 *SUNET* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 44 289 000 kronor, 44 830 000 kronor respektive 45 657 000 kronor.

Tabell 10.3.10 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	43 836	43 836	43 836	43 836
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	61	517	1 058	1 887
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-63	-64	-64	-66
Förslag/ beräknat anslag	43 834	44 289	44 830	45 657

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.3.11 3:11 Centrala etikprövningsnämnden

Tabell 10.3.11 Anslagsutveckling för Centrala etikprövningsnämnden

Tusental kronor

2012	Utfall	5 881	Anslags- sparande	3 521
2013	Anslag	9 231 ¹	Utgifts- prognos	9 276
2014	Förslag	9 249		
2015	Beräknat	9 352 ²		
2016	Beräknat	9 475 ³		
2017	Beräknat	9 660 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 9 249 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 9 250 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 9 249 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Centrala etikprövningsnämndens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för den verksamhet som expertgruppen för oredlighet i forskning har ansvar för.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 9 249 000 kronor anvisas under anslaget 3:11 *Centrala etikprövningsnämnden* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 be-

räknas anslaget till 9 352 000 kronor, 9 475 000 kronor respektive 9 660 000 kronor.

Tabell 10.3.11 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	9 231	9 231	9 231	9 231
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	31	134	257	443
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-13	-13	-13	-14
Förslag/ beräknat anslag	9 249	9 352	9 475	9 660

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.3.12 3:12 Regionala etikprövningsnämnder

Tabell 10.3.12 Anslagsutveckling för Regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor

2012	Utfall	32 121	Anslags- sparande	8 906
2013	Anslag	40 179 ¹	Utgifts- prognos	39 946
2014	Förslag	40 538		
2015	Beräknat	41 021 ²		
2016	Beräknat	41 620 ³		
2017	Beräknat	42 482 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 40 538 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 40 539 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 40 540 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för de regionala etikprövningsnämndernas förvaltningsutgifter.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.3.12 Avgiftsfinansierad verksamhet, Regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor

	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (Intäkt- Kostnad)
Offentlig rättslig verksamhet				
Utfall 2012	25 635	0	32 659	-7 024
Prognos 2013	41 375	0	41 375	0
Budget 2014	40 538	0	40 538	0

De regionala etikprövningsnämnderna tar ut avgifter för etikprövning av forskning. Avgifterna levereras in på inkomsttitel 2559 Avgifter för etikprövning av forskning.

Regeringens överväganden

Nämnderna finansierar sin verksamhet genom avgifter. Enligt det ekonomiska målet ska avgifterna täcka kostnaderna för nämndernas verksamhet. För 2014 beräknar regeringen kostnaderna för verksamheten till drygt 40,5 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att 40 538 000 kronor anvisas under anslaget 3:12 *Regionala etikprövningsnämnder* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 41 021 000 kronor, 41 620 000 kronor respektive 42 482 000 kronor.

Tabell 10.3.12 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	40 179	40 179	40 179	40 179
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	417	900	1 499	2 362
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-58	-59	-60	-61
Förslag/ beräknat anslag	40 538	41 021	41 620	42 482

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.3.13 3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tabell 10.3.13 Anslagsutveckling för Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tusental kronor

År	Utfall	130 267	Anslags-sparande	5 603
2012	Utfall	130 267	Anslags-sparande	5 603
2013	Anslag	152 865 ¹	Utgifts-prognos	149 187
2014	Förslag	162 911		
2015	Beräknat	164 767 ²		
2016	Beräknat	177 032 ³		
2017	Beräknat	180 561 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 162 912 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 172 664 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 172 664 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för tull och mervärdesskatt som har betalats av EISCAT Scientific Association. Anslaget får användas för utgifter för särskilda insatser inom forsknings- och utvecklingsområdet. Anslaget får även användas för kapitaltillskott till holdingbolag knutna till universitet och högskolor efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall.

Kapitaltillskott knutna till universitet och högskolor

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2014 besluta om kapitaltillskott på högst 12 000 000 kronor till holdingbolag knutna till universitet och högskolor.

Skälen för regeringens förslag: För att göra det möjligt att öka antalet forskningsresultat som kommersialiseras genom att bygga upp idébanker, har regeringen efter riksdagens bemyndigande beslutat om kapitaltillskott till holdingbolag vid universitet och högskolor. Idébankerna består av forskningsresultat som forskare av olika anledningar inte driver vidare till kommersialisering. Uppbyggnaden av idébanker inkluderar även ett införande av en struktur och process för att hantera sådana forskningsresultat. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2014 besluta om kapital-

tillskott på högst 12 000 000 kronor till holdingbolag knutna till universitet och högskolor.

Regeringens överväganden

Enligt vad som presenterades i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) föreslår regeringen en ökning av anslaget med 10 miljoner kronor 2014 för en satsning på nationellt stöd för kliniska studier och för 2016 beräknas ytterligare en ökning med 10 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att 162 911 000 kronor anvisas under anslaget 3:13 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 164 767 000 kronor, 177 032 000 kronor respektive 180 561 000 kronor.

Tabell 10.3.13 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	152 865	152 865	152 865	152 865
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	214	1 958	4 086	7 215
Beslut	10 000	10 114	20 253	20 657
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-168	-170	-172	-176
Förslag/beräknat anslag	162 911	164 767	177 032	180 561

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskar fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.4 Anslag för gemensamma ändamål

behov av framtida anslag på högst 153 000 000 kronor 2015–2017.

10.4.1 4:1 Internationella program*

Tabell 10.4:1 Anslagsutveckling för Internationella program

Tusental kronor

2012	Utfall		Anslags- sparande	0
2013	Anslag	79 864 ¹	Utgifts- prognos	77 943
2014	Förslag	81 589		
2015	Beräknat	81 589		
2016	Beräknat	81 589		
2017	Beräknat	81 589		

¹Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stipendier till s.k. tredjelandsstudenter. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för att främja internationella kontakter inom EU-program och andra internationella program inom utbildningsområdet. Anslaget får även användas för att medfinansiera EU-medel inom Universitets- och högskolerådets ansvarsområde och genomföra stödåtgärder inom ramen för EU:s utbildningsprogram.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2014 för anslaget 4:1 *Internationella program* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 153 000 000 kronor 2015–2017.

Skälen för regeringens förslag: Universitets- och högskolerådet kommer under 2014 att bevilja stipendier för senare läsår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2014 för anslaget 4:1 *Internationella program* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför

* Ändrat anslagsnamn.

Tabell 10.1 Beställningsbemyndigande för anslaget 4:1 Internationella program

Tusental kronor

	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
Ingående åtaganden*	34 000	54 000	153 000	91 000	31 000
Nya åtaganden	40 000	126 000			
Infriade åtaganden	20 000	-27 000	-62 000	-60 000	-30 000
Utestående åtaganden	54 000	153 000	91 000	31 000	
Erhållet/förslaget bemyndigande	153 000	54 000	153 000	91 000	31 000

* Ingående åtagande 2013 överförs från bemyndigande avseende anslag 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor*

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 1 725 000 kronor till följd av att medel som tidigare utbetalts från anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* för stödåtgärder inom ramen för EU-program föreslås överföras till anslaget.

Regeringen föreslår att 81 589 000 kronor anvisas under anslaget 4:1 *Internationella program* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 81 589 000 kronor, 81 589 000 kronor respektive 81 589 000 kronor.

Tabell 10.4:1 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	79 864	79 864	79 864	79 864
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	1 725	1 725	1 725	1 725
Övrigt ³				
Förslag/beräknat anslag	81 589	81 589	81 589	81 589

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

10.4.2 4:2 Avgift till Unesco och ICCROM

Tabell 10.4:2 Anslagsutveckling för Avgift till Unesco och ICCROM

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2012		30 886	0
2013	Anslag	30 886 ¹	30 143
2014	Förslag	30 886	
2015	Beräknat	30 886	
2016	Beräknat	30 886	
2017	Beräknat	30 886	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Sveriges medlemsavgift till Unesco. Anslaget får även användas för utgifter för Internationella centret för bevarande och restaurering av kulturföremål i Rom (ICCROM) samt utgifter för de Unescokonventioner som Sverige har ratificerat.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Utgifterna för anslaget påverkas främst av utvecklingen av Unescos budget, Sveriges andel av budgeten och eventuella valutaförändringar.

Regeringen föreslår att 30 886 000 kronor anvisas under anslaget 4:2 *Avgift till Unesco och ICCROM* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 30 886 000 kronor, 30 886 000 kronor respektive 30 886 000 kronor.

Tabell 10.4:2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	30 886	30 886	30 886	30 886
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	30 886	30 886	30 886	30 886

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.
² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

10.4.3 4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet

Tabell 10.4:3 Anslagsutveckling för Kostnader för Svenska Unescorådet

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2012	Utfall	7 993		693
2013	Anslag	8 959 ¹	Utgifts-prognos	8 994
2014	Förslag	9 143		
2015	Beräknat	9 252 ²		
2016	Beräknat	9 393 ³		
2017	Beräknat	9 584 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 9 143 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 9 143 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 9 143 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Svenska Unescorådets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för bevakning och genomförande av Unescos verksamhet.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att 9 143 000 kronor anvisas under anslaget 4:3 *Kostnader för Svenska Unescorådet* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 9 252 000 kronor, 9 393 000 kronor respektive 9 584 000 kronor.

Tabell 10.4:3 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	8 959	8 959	8 959	8 959
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	191	300	441	632
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-7	-7	-7	-7
Förslag/beräknat anslag	9 143	9 252	9 393	9 584

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

10.4.4 4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning

Tabell 10.4:4 Anslagsutveckling för Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2012	Utfall	9 647		2 904
2013	Anslag	12 321 ¹	Utgifts-prognos	11 3700
2014	Förslag	12 320		
2015	Beräknat	12 521 ²		
2016	Beräknat	12 730 ³		
2017	Beräknat	13 008 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 12 362 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 12 363 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 12 362 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning. Anslaget får även användas för utgifter för statistik, analyser och prognoser inom dessa områden.

Regeringens överväganden

Under 2012 och innevarande budgetår har en stor del av medlen avsatts för den årliga övergripande utbildningsstatistiken och för OECD:s

indikatorprojekt Indicators of Education Systems (INES). Under 2012 fördelades medel för bl.a. det svenska deltagandet i den femte omgången av den internationellt jämförande undersökningen Eurostudent, en analys av utländska studenters etablering på den svenska arbetsmarknaden, en enkätundersökning och en fördjupad analys av tillgång och efterfrågan på högskoleutbildade ingenjörer och en enkätundersökning om inträdet på arbetsmarknaden efter avgången från gymnasieskolan. Medel fördelades också för utveckling av distansutbildning i samiska språk.

Delar av anslaget används för verksamheter av tillfällig art och där behoven uppstår löpande under året. Det innebär att anslagsbelastningen kan variera mellan budgetåren. Regeringen bedömer att verksamheten bör fortsätta att bedrivas i samma omfattning som 2013.

Regeringen föreslår att 12 320 000 kronor anvisas under anslaget 4:4 *Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till

12 521 000 kronor, 12 730 000 kronor respektive 13 008 000 kronor.

Tabell 10.4:4 Härledning av anslagsnivån 2014–2017

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	12 321	12 321	12 321	12 321
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	17	175	383	662
Beslut				
Överföring till/från andra anslag		43	44	45
Övrigt ³	-18	-18	-19	-19
Förslag/beräknat anslag	12 320	12 521	12 730	13 009

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskar fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.